

แผนที่ภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ในประเทศไทย

Ethnolinguistic Maps of Thailand

คณะผู้วิจัย

สุวิไล เพรมศรีรัตน์ หัวหน้าคณะ

สุจิตรลักษณ์ ดีพุ่ง

อภิญญา บัวสรวง

ไสภานา ศรีจำปา

อมร ทวีศักดิ์

เอกพงศ์ สุวรรณเกษร

อิสระ ชูศรี

มยุริ ถาวรพัฒน์

ประภาศรี คำสาด

ที่ปรึกษาด้านคอมพิวเตอร์

Mr. Philipp Dill

Mr. Greg Lyons

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

แผนที่ภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ในประเทศไทย

Ethnolinguistic Maps of Thailand

คณะผู้วิจัย

สุวีໄລ ເປົມຄຣີຕ່ານ໌ ທ້ວທ້າຄະນະ

สุจริตลักษณ์ ດີພດູງ	ເອກພັກ ສູວරະແກຍ່ງ
ອົກລູ້ນາ ນັວສຽງ	ອິສະຮະ ຫູ້ອີ
ໂສກනາ ຄຣີຈຳປາ	ມຢູ່ຮີ ດາວພັດນໍ້າ
ອມຮ ກວິສັກດີ	ປະກາຄີ ດຳສອາດ

ที่ปรึกษาด้านคอมพิวเตอร์

Mr. Philipp Dill

Mr. Greg Lyons

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

ชื่อหนังสือ

แผนที่ภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ในประเทศไทย

Ethnolinguistic Maps of Thailand

ปีที่พิมพ์ กันยายน 2547

จำนวนพิมพ์ 1,000 เล่ม

เลขประจำหนังสือสามัญ ISBN 974-7103-58-3

ผู้จัดพิมพ์ สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

สถานที่พิมพ์ โรงพิมพ์ครุสภากาดพร้าว

2249 ถนนลาดพร้าว

แขวงวังทองหลาง

เขตวังทองหลาง กรุงเทพมหานคร

คำนำ

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ได้พิจารณาให้การสนับสนุนการวิจัยทางวัฒนธรรม เรื่อง แผนที่ภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ในประเทศไทย ด้วยตระหนักรถึงความสำคัญของภาษาในกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ที่มีอยู่ทั่วประเทศ การจัดทำแผนที่ภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ดังกล่าว ทำให้สามารถอธิบาย ความหลากหลายของกลุ่มภาษาและการกระจายของกลุ่มชาติพันธุ์ที่พูดภาษาเดียวกันในประเทศไทย อันจะเป็นประโยชน์ในการกำหนดนโยบายภาษา วัฒนธรรม และการศึกษาบนฐานประชากรในประเทศไทย ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายด้านสิทธิมนุษยชน สิทธิทางภาษาและชาติพันธุ์ในระดับสากล นอกจากนี้ สามารถก่อให้เกิดความร่วมมือทางการวิจัยกับประเทศไทยที่มีภาษาและวัฒนธรรมเชื่อมโยงกับกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ในประเทศไทย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการสร้างความเข้าใจ และความร่วมมือทางวิชาการ การเมือง การปักครองกับประเทศไทย ต่างๆ เหล่านี้ในระดับภูมิภาคอีกด้วย

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ จึงได้จัดพิมพ์ผลงานวิจัยฉบับนี้ขึ้นเพื่อเผยแพร่ ข้อมูลให้เป็นที่รับทราบเป็นที่ก้างช้างและห่วงเป็นอย่างยิ่งว่าผลงานวิจัยเรื่องนี้จะเป็นประโยชน์กับนักวิชาการ นักการศึกษา นักปักครอง ที่สนใจศึกษาด้านควำและพัฒนางานวิจัยทางวัฒนธรรมของชาติสืบต่อไป

(นางวีรศนา พงษ์พัสดุศรีกุล)

เลขาธิการคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
ถ้อยແຄດງຂອງຄະນະຜົວຈັຍ	ຄ
บทคัดย่อ	ຈ
Abstract	ฉบ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ภูมิหลังของการวิจัย	1
1.2 จุดประสงค์	2
1.3 วิธีการศึกษาวิจัย	2
บทที่ 2 การใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดทำแผนที่ภาษาของชาติพันธุ์ในประเทศไทย	6
บทที่ 3 ผลของการวิจัย	15
3.1 การกระจายของกลุ่มภาษาต่างๆ ตามพื้นที่ทางวัฒนธรรม	15
3.1.1 การกระจายของภาษาในตระกูลภาษาต่างๆ ตามลักษณะความสัมพันธ์ด้านการร่วมเชื้อสาย	18
3.1.2 การกระจายของภาษาไทย-ภาษาอื่น ตามลักษณะความสัมพันธ์ด้านสังคม	31
3.1.3 การกระจายของแต่ละกลุ่มภาษาในประเทศไทย	36
3.2 การกระจายของกลุ่มภาษาต่างๆ ตามพื้นที่ทางภูมิศาสตร์และการปักครอง	108
3.2.1 การกระจายของกลุ่มภาษาต่างๆ ในเขตภาคอีสาน	110
3.2.2 การกระจายของกลุ่มภาษาต่างๆ ในเขตภาคเหนือ	134
3.2.3 การกระจายของกลุ่มภาษาต่างๆ ในเขตภาคกลาง	155
3.2.4 การกระจายของกลุ่มภาษาต่างๆ ในเขตภาคใต้	187
บทที่ 4 สรุปและอภิปราย	205
บรรณานุกรม	210
ภาคผนวก	
ภาคผนวก 1 แบบสำรวจการใช้ภาษาท้องถิ่น	215
ภาคผนวก 2 ภาษาของชาติพันธุ์ในแต่ละจังหวัด	223

ถ้อยແຄລງຂອງຄນະຜູ້ວິຈີຍ

หนังสือเล่มนี้เป็นงานวิจัยเพื่อจัดทำแผนที่ภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆในประเทศไทย งานวิจัยนี้ใช้ความรู้สามด้านด้วยกัน คือ 1) ภาษาศาสตร์ชาติพันธุ์ (ethnolinguistics) เนื่องจากเป็นการศึกษาโดยใช้ภาษาพูดของกลุ่มชนต่างๆเป็นเกณฑ์ 2) วิทยาการด้านคอมพิวเตอร์ (computer science) เพื่อจัดทำฐานข้อมูลเกี่ยวกับภาษาและชาติพันธุ์ของประชากรในประเทศไทย และเพื่อการแสดงผลด้วยระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ (GIS) และ 3) ศาสตร์ในการทำแผนที่ (cartography) เพื่อเสนอข้อมูลการกระจายของกลุ่มภาษาต่างๆ ด้วยสีและสัญลักษณ์บนแผนที่ ความสำเร็จของงานวิจัยนี้จึงเป็นผลมาจากการมีส่วนร่วมของบุคคลในประเทศไทยฝ่ายนั้นตั้งแต่ชาวบ้านและบุคลากรในพื้นที่ต่างๆ ซึ่งให้ข้อมูลภาษาที่พูดในพื้นที่ นักศึกษาผู้ช่วยวิจัย ซึ่งร่วมในการจัดการข้อมูลภาษา山南 ประมวลผลข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ และเตรียมงานพื้นฐานเพื่อการทำแผนที่ในหลายช่วงเวลาของการดำเนินการวิจัย ด้านเทคนิคการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อการประมวลผล การจัดทำฐานข้อมูล รวมถึงการทำแผนที่แสดงการแสดงการกระจายของภาษาในพื้นที่ต่างๆ เอส.ไอ.เอ. อินเตอร์เนชันแนล (SIL International) ได้ส่งบุคลากรด้านคอมพิวเตอร์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง Mr. Greg Lyons และ Mr. Philipp Dill มาร่วมคิดกับຄນະຜູ້ວິຈີຍในการสรุหาระยะทดลองใช้โปรแกรมที่เหมาะสมสำหรับการจัดทำฐานข้อมูลและจัดทำแผนที่ โดยให้คำแนะนำและจัดฝึกอบรมด้านการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ต่างๆ แก่ ຄນະຜູ້ວິຈີຍ บุคลากรและนักศึกษาผู้ร่วมงาน เช่น โปรแกรม Shoebox, Access และ GIS ซึ่งทำให้ຄນະຜູ້ວິຈີຍสามารถประยุกต์ใช้วิธีการนำเสนอได้สอดคล้องกับความต้องการในการใช้งานแต่ละครั้ง และสามารถปรับข้อมูลให้ทันสมัยอยู่เสมอ

การที่งานวิจัยนี้เก็บข้อมูลในวงกว้างทั่วประเทศ งานวิจัยนี้จึงนับว่าเป็นงานวิจัยที่สร้างองค์ความรู้ด้านภาษาและชาติพันธุ์ของประชากรของประเทศไทยในระดับพื้นฐานที่สำคัญ นำไปสู่การวิจัยในระดับลึก ทั้งด้านภาษาศาสตร์ สังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ การสืบค้นภูมิปัญญาพื้นบ้าน ความเชื่อถึงเดิม การปรับเปลี่ยนเพื่อการดำรงชีวิตในสังคมปัจจุบัน ๆ และส่งเสริมการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่างๆ ในวงกว้าง สอดคล้องกับรากฐานทางภาษาและวัฒนธรรมของประชากรในพื้นที่ นอกเหนือไปยังเป็นแหล่งค้นคว้าอ้างอิงของงานฝ่ายการศึกษาและฝ่ายปกครอง ซึ่งยังไม่เคยมีข้อมูลเช่นนี้มาก่อน นับว่าเป็นฐานข้อมูลด้านภาษาและวัฒนธรรมของประเทศไทย ซึ่งสมบูรณ์ที่สุดในปัจจุบัน แม้ว่าในรายละเอียดของข้อมูลอาจมีข้อบกพร่องอยู่บ้าง เนื่องจากเป็นงานระดับทั่วประเทศ แต่ก็เป็นฐานข้อมูลและการจัดทำแผนที่ด้านภาษาและชาติพันธุ์ ซึ่งสามารถปรับเปลี่ยนข้อมูลให้ทันสมัยได้ ผลการวิจัยสามารถใช้ในการกำหนดนโยบายภาษาของประเทศไทย นโยบายด้านวัฒนธรรม และนโยบายด้านการศึกษา บนฐานของประชากรในประเทศไทย ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายด้านสิทธิมนุษยชน สิทธิทางภาษาและชาติพันธุ์ในระดับสากล นอกจากนี้ในอนาคตงานวิจัยนี้สามารถขยายฐานการวิจัยไปในระดับภูมิภาค ซึ่งมีภาษาและวัฒนธรรมต่อเนื่องเชื่อมโยงกับกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆในประเทศไทย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อความเข้าใจและความร่วมมือในระดับภูมิภาคด้วย

คณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ผู้สนับสนุนทุนการวิจัย
สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนานบท มหาวิทยาลัยมหิดล ใน การสนับสนุนบุคลากรการวิจัยและงบประมาณ
บางส่วน เพิ่มเติมในการจัดทำโปรแกรมคอมพิวเตอร์ และเอกสารไทยแลด อินเตอร์เนชั่นแนล (SIL International) ในการ
สนับสนุนบุคลากรด้านเทคนิคและคอมพิวเตอร์ สำหรับฐานข้อมูลและการนำเสนอแผนที่ ผลจากการวิจัยนี้
สามารถจะปรับข้อมูลให้ทันสมัย และสามารถใช้ศึกษาการเปลี่ยนแปลง การตาย การสับเปลี่ยนภาษา และการ
เคลื่อนย้ายของประชากร ได้ในโอกาสต่อไป

สุวีร permcrivatn
หัวหน้าโครงการวิจัย

บทคัดย่อ

แผนที่ภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ในประเทศไทย

สุวิໄล ເປັນຄຣີຕໍານ໌ ແລະຄະະ

ສຕາບັນວິຈີຍພາຍາແລະວັດນຫຮຣມເພື່ອພັດນາຫນນທ

ມຫາວິທຍາລັມຫົດ

ประเทศไทยตั้งอยู่ใจกลางแผ่นดินใหญ่เอเชียอาคเนย์ จึงมีความหลากหลายของภาษาและวัฒนธรรมของประชากรในชาติเป็นอย่างมาก แต่ในโลกยุคปัจจุบันภาษาและวัฒนธรรมของชนกลุ่มต่างๆ กำลังเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว หลายกลุ่มอยู่ในภาวะวิกฤต และกลุ่มเล็กกลุ่มน้อยมีโอกาสสูญหายได้ในอนาคตอันใกล้ งานวิจัยนี้เป็นงานที่ผนวกศาสตร์ 3 ด้านเข้าด้วยกัน ได้แก่ ภาษาศาสตร์ชาติพันธุ์ คอมพิวเตอร์ และการทำแผนที่ โดยได้ 1) ศึกษาวรรณภาษาที่พูดในพื้นที่ต่างๆ ในประเทศไทยปัจจุบันในระดับหมู่บ้าน (ประมาณ 7 หมื่นหมู่บ้าน) ว่ามีภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ใด พูดอยู่ที่ไหน และมีผู้พูดมากน้อยเพียงใด โดยใช้แบบสอบถาม 2) จัดทำฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ด้านภาษาและชาติพันธุ์ในระดับประเทศ 3) เผยแพร่ข้อมูลการวิจัยในรูปของแผนที่แสดงการกระจายของภาษาต่างๆ โดยใช้โปรแกรมสารสนเทศทางภูมิศาสตร์

ผลของการวิจัย ได้พบว่า 1. กลุ่มภาษาต่างๆ ในประเทศไทยมีทั้งสิ้นกว่า 60 กลุ่ม ซึ่งจัดอยู่ในตระกูลภาษา 5 ตระกูลสำคัญของภาษาในเอเชียอาคเนย์ คือ 1) ตระกูลไทย ประมาณร้อยละ 94 2) ตระกูลอสโตรเอเชียติก (มอญ-เขมร) ประมาณร้อยละ 4.3 3) ตระกูลจีน-ชิงตุ ประมาณร้อยละ 1.1 4) ตระกูลอสโตรนีเซียน หรือมาลาโอยโโพลีเนเซียน ประมาณร้อยละ 0.3 และ 5) ตระกูลมัง-เมียน (หรือแมว-เย้า) ประมาณร้อยละ 0.3 กระจายอยู่ในพื้นที่ต่างๆ ทั่วประเทศ ซึ่งได้จัดเก็บไว้เป็นฐานข้อมูลด้านภาษาและชาติพันธุ์ของประชากร 2. ใน การจัดทำแผนที่แสดงการกระจายของกลุ่มภาษาต่างๆ เสนอเป็น 2 ลักษณะ คือ 2.1 แผนที่แสดงการกระจายของกลุ่มภาษาตามพื้นที่ทั่วประเทศ โดยแสดงการกระจายของภาษาในตระกูลต่างๆ แต่ละตระกูลทั้ง 5 ตระกูล รวมทั้งการกระจายของภาษาใหญ่และภาษา小อยในสังคม เช่น ภาษาท้องถิ่นตามภูมิภาค ภาษาพลัดถิ่น ภาษา方言ของภาษาในวงศ์ อีก 2.2 แผนที่แสดงการกระจายของกลุ่มภาษาตามพื้นที่ทั่วประเทศ โดยเสนอการกระจายของกลุ่มภาษาต่างๆ ในระดับประเทศ ภาค (แต่ละภาค) และรายจังหวัดทั้ง 76 จังหวัด เป็นต้น ผลงานวิจัยนี้ทำให้ทราบถึงทรัพยากรด้านภาษาและวัฒนธรรมของประเทศไทยซึ่งกระจายในพื้นที่ต่างๆ สามารถนำไปใช้เป็นฐานในงานด้านนโยบาย การปฏิบัติงานในพื้นที่ การวิจัยในระดับเล็กด้านต่างๆ ทั้งด้านภาษาศาสตร์ สังคมวิทยา มนุษยวิทยา การสืบค้นและสืบสานภูมิปัญญาพื้นบ้าน เป็นแหล่งค้นคว้าอ้างอิง และเป็นฐานข้อมูลด้านภาษาและวัฒนธรรมของประเทศไทย

ABSTRACT

Ethnolinguistic Maps of Thailand

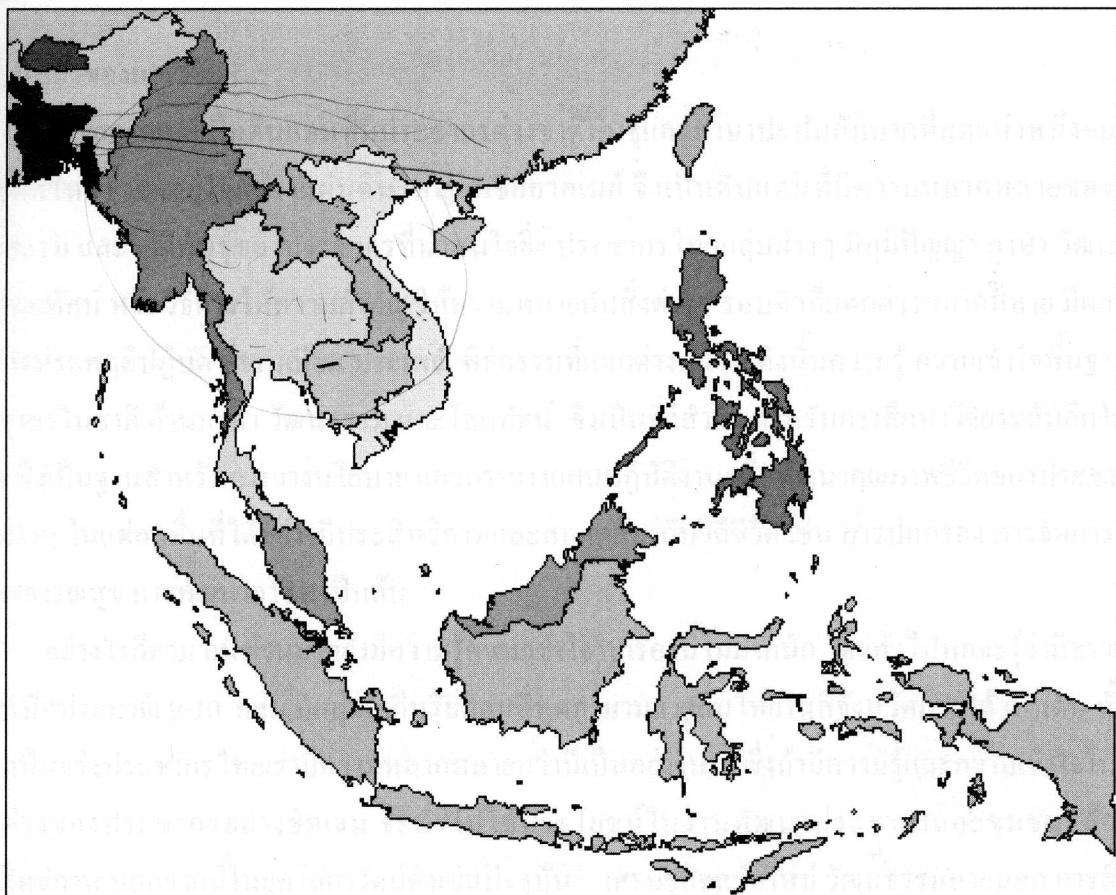
SUWILAI Premsrirat et al.

Institute of Language and Culture for Rural Development
Mahidol University

Thailand, which is situated right at the heart of South East Asia (SEA), represents one of the most complex areas in terms of languages and ethnicities. In the present age, of globalization, modern economic development, the mass media and a new urban culture have played a vital role in destroying indigenous languages and cultures. The languages of wider communication have heavily influenced the small vernacular languages. The research project on the Ethnolinguistic Maps of Thailand was undertaken to provide a language database and to act as a point of reference in mapping the distribution of ethnolinguistic groups in the country.

The language data was collected at the village level by the use of questionnaires and aimed at getting information about the languages spoken in the homes as well as the number of the speakers of each language. After trials and errors, the enormous amount of ethnolinguistic data was organized using database programs (Shoebox, Microsoft Access, etc.). GIS applications (Arc/Info, ArcView, etc.) were used as a tool for mapping by linking ethnolinguistic data with the geographic information. In this paper the socio-cultural and geo-political distributions of more than 60 languages classified by ethnonyms are presented. The distribution of languages belonging to 5 language families (the Tai-Kadai, Austro-Asiatic, Sino-Tibetan, Hmong-Mien and Austronesian) are displayed as well as the distribution of major regional, marginal, displaced and enclave languages. Finally, the distribution of languages at the different geo-political level of 76 provinces and four regions are displayed.

The research result illustrates the resource in languages and cultures in various parts of the country. This knowledge is important for policy making and action planning including the detailed research in linguistics, anthropology, sociology and the documentation and revival of traditional wisdom.

ประเทศไทยตั้งอยู่ใจกลางแผ่นดินใหญ่
เอเชียอาคเนย์ ที่มีความหลากหลาย
ทางด้านภาษาและชาติพันธุ์มากที่สุด
แห่งหนึ่งของโลก

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ภูมิหลังของการวิจัย

เอเชียติกเนย์เป็นดินแดนที่มีประชากรต่างชาติพันธุ์และภาษาประปันกันมากที่สุดแห่งหนึ่งของโลก ประเทศไทยซึ่งตั้งอยู่ใจกลางแผ่นดินใหญ่เอเชียติกเนย์ จึงเป็นดินแดนที่มีความหลากหลายของภาษา วัฒนธรรม และชาติพันธุ์ของประชากรที่น่าสนใจยิ่ง ประชากรไทยกลุ่มต่างๆ มีภูมิปัญญา ภาษา วัฒนธรรม และโลกทัศน์ หรือวิธีการให้ความสำคัญ ให้ความหมายกับสิ่งต่างๆ รอบตัวที่แตกต่างหากหลาย มีผลทำให้เกิดการประพฤติปฏิบัติ ธรรมเนียม ประเพณี พิธีกรรมที่แตกต่างกันไป ดังนั้นความรู้ ความเข้าใจพื้นฐานของประชากรในชาติ ด้านภาษา วัฒนธรรม และโลกทัศน์ จึงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการศึกษาวิจัยระดับลึกในด้านต่างๆ ซึ่งเป็นฐานสำหรับการวางแผนนโยบาย และการวางแผนปฎิบัติงาน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชากรในด้านต่างๆ ในแต่ละพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับวิถีชีวิต เช่น การปกครอง การจัดการศึกษา การสาธารณสุข การพัฒนาอาชีพ เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม คนส่วนมากยังมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องนี้ไม่มากนัก โดยทั่วไปพอจะรู้ว่ามีชาว夷อยู่ทางเหนือประมาณ 9-10 กลุ่ม มีกลุ่มยะหรือกลุ่มที่พูดภาษาลາ喻ถิ่นไทยในสีจังหวัดภาคใต้ เป็นต้น ทั้งที่ในความเป็นจริงประชากรไทยเรามีความหลากหลายกว่านี้เป็นอย่างมาก ซึ่งถ้ามีความรู้และความเข้าใจในความแตกต่างของประชากรอย่างชัดเจน จะนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาประชากรและชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ในยุคโลกาภัยดังเช่นปัจจุบัน เศรษฐกิจสมัยใหม่ วัฒนธรรมภายนอก การสื่อสาร ไร้พรมแดน มีส่วนทำให้ภาษา วัฒนธรรม และภูมิปัญญาพื้นบ้านเสื่อมถลายไปอย่างรวดเร็ว ภาษาและวัฒนธรรมใหญ่ที่มีอำนาจสื่อจะมีอิทธิพลเป็นอย่างมาก ภาษาและวัฒนธรรมย่อ yoklum เล็กกลุ่มน้อยซึ่งอยู่ในภาวะวิกฤต มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และมีแนวโน้มที่จะเสื่อมและสูญไปในที่สุด ทำให้สังคมชุมชน อ่อนแอ ขาดอัตลักษณ์ ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ขาดหัวใจและกำลังใจ ด้วยเหตุนี้คะผู้วิจัยจึงมีความพยายามที่จะศึกษาและสร้างฐานข้อมูลเกี่ยวกับภาษาของชาติพันธุ์ต่างๆ ในประเทศไทย ก่อนที่จะเสื่อมถลายไป โดยได้จัดทำโครงการวิจัยเพื่อจัดทำแผนที่ภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ในประเทศไทย (Ethnolinguistic Maps of Thailand) ในสภาวะปัจจุบัน¹

โครงการนี้ดำเนินการโดยสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล ในระหว่าง พ.ศ. 2536-2544 โดยสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ เป็นผู้สนับสนุนการวิจัย

¹ แผนที่ภาษาในประเทศไทยได้เคยมีการจัดทำขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2520 โดยเจอร์รี เกนี่ (Jerry Gainey) และธีระพันธ์ ล. ทองคำ โดยใช้วิธีแสดงการกระจายของกลุ่มชนต่างๆ โดยใช้ตัวเลขแทนชื่อและแสดงการกระจายในระดับอำเภอ แต่ไม่มีขนาดของกลุ่มชนต่างๆ ว่ามีผู้คนมากน้อยเพียงใด เป็นงานพื้นฐานที่มีประโยชน์สำหรับงานภาษาศาสตร์ในยุคดั้น นอกจากนี้มีงานแผนที่ทางภาษาศาสตร์หลายชิ้นที่เจาะลึกเฉพาะพื้นที่ โดยใช้ลักษณะทางเสียงหรือคำศัพท์เป็นเกณฑ์

1.2 จุดประสงค์

จุดประสงค์ของงานวิจัย

- 1) ศึกษาร่วมกันภาษาที่พูดในพื้นที่ต่างๆ ในประเทศไทยในปัจจุบัน ว่ามีภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ใด พูดอยู่ที่ไหน และมีผู้พูดมากน้อยเพียงใด เพื่อให้ได้ภาพรวมของภาษาและกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ
- 2) จัดทำฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ด้านภาษาและชาติพันธุ์ของประเทศไทย
- 3) เมยแพร่ข้อมูลผลการวิจัยในรูปของแผนที่แสดงการกระจายของภาษาต่างๆ ในพื้นที่ต่างๆ พร้อมทั้งพื้นที่ทางวัฒนธรรม และพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ และการปกคล้องระดับต่างๆ พร้อมทั้งคำอธิบายโดยสังเขป

1.3 วิธีการศึกษาวิจัย

1.3.1 การใช้ภาษาในการจำแนกกลุ่มคนหรือกลุ่มชาติพันธุ์ “ภาษา” หมายถึงระบบสัญลักษณ์ที่คนในสังคม วัฒนธรรมหนึ่งๆ ใช้ในการติดต่อสื่อสาร สื่อความหมาย เพื่อการดำเนินชีวิตร่วมกัน ภาษาในแต่ละวัฒนธรรมจะมีลักษณะเฉพาะ มีระบบของตนเอง และสะท้อนโลกทัศน์ของผู้พูด “กลุ่มชาติพันธุ์” หรือบางครั้งเรียกว่า “กลุ่มชน” หมายถึงกลุ่มคนที่มีประวัติศาสตร์ ภาษา วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี หรือแบบแผนการดำเนินชีวิตร่วมกัน และประการสำคัญมีสำเนียงในความเป็นกลุ่มหรือผู้พูดเดียวกัน แม้ว่าภาษาและชาติพันธุ์มิใช่สิ่งเดียวกัน ภาษาไม่อาจบอกความเป็นชาติพันธุ์ในทุกรูปแบบ แต่การใช้ภาษาในการศึกษา กลุ่มชาติพันธุ์ก็เป็นสิ่งที่มีประโยชน์ เนื่องจากภาษามีความสัมพันธ์กับชาติพันธุ์อย่างใกล้ชิด การมองผ่านภาษาจะทำให้เกิดความเข้าใจและความรู้เกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์เป็นอย่างมาก และเนื่องจากภาษาเป็นสิ่งที่เข้าถึงได้ง่าย คนทั่วไปเมื่อได้ยินเสียงพูดก็จะบอกได้ว่า กลุ่มคนผู้พูดนั้นเป็นกลุ่มเดียวกับตนหรือไม่อย่างไร ดังนั้นการใช้แบบสอบถามเพื่อหาว่าตอนเองและเพื่อนบ้านพูดภาษาอะไรจึงเป็นสิ่งที่ไม่ยากเกินไปและตรวจสอบได้ และจากการที่ภาษาที่พูดกันภายในบ้านจะเกี่ยวข้องกับความเป็นชาติพันธุ์เป็นอย่างมาก ความรู้ที่ผ่านภาษาจึงเป็นกุญแจที่นำไปสู่ความเข้าใจระดับลึกค้านโลกทัศน์ วัฒนธรรม ความคิด และความเชื่อของผู้พูดภาษาหนึ่งๆ ได้ งานวิจัยนี้ใช้ภาษาเป็นหลักในการจัดจำแนกกลุ่มชนหรือกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ในประเทศไทย โดยใช้ชื่อภาษาที่เจ้าของภาษาใช้เรียกตนเองหรือชื่อที่ปัจจุบันยอมรับว่าหมายถึงภาษาหรือกลุ่มของตนเป็นเกณฑ์

1.3.2 การเก็บข้อมูล

1.3.2.1 การใช้แบบสอบถาม² จากการที่มีความต้องการภาพรวมทั่วประเทศ งานวิจัยนี้จึงใช้แบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลในระดับหมู่บ้าน จำนวนหมู่บ้านในประเทศไทยมีทั้งสิ้นกว่าเจ็ดหมื่นหมู่บ้าน โดยผู้วิจัยได้สร้างแบบสำรวจภาษาเพื่อถามถึงภาษาที่ใช้พูดในบ้านหรือในครัวเรือนว่ามีภาษาอะไรบ้าง มีจำนวนผู้พูดกี่คนหรือกี่ครอบครัวซึ่งต้องประชาชัตติหมู่บ้าน และส่งแบบสอบถามดังกล่าวไปยังหมู่บ้านต่างๆ โดยได้รับความร่วมมือจากผู้ใหญ่บ้าน กำนัน ครุ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข เจ้าหน้าที่ศูนย์วัฒนธรรม พัฒนากร

² โปรดดูตัวอย่างของแบบสำรวจภาษาในภาคผนวก 1

หรือผู้ใดผู้หนึ่งที่อยู่ในพื้นที่ หรือทำงานเกี่ยวข้องในพื้นที่หรือเป็นบุคคลที่น่าจะมีความรู้เกี่ยวกับหมู่บ้าน ดังกล่าวเป็นผู้ตอบ ในบางกรณีต้องส่งหมายครั้งจึงจะได้รับข้อมูลกลับมา ข้อมูลที่ได้รับทั้งหมดประมาณร้อยละ 95 การส่งแบบสอบถามนี้ใช้รายชื่อหมู่บ้านในทำเนียบหมู่บ้านของกรรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย เป็นหลัก และมีการแก้ไขหรือเพิ่มเติมในปีต่อๆ ตามข้อมูลของกระทรวงมหาดไทยและตามคำแนะนำผู้ตอบ คำダメ

1.3.2.2 การตรวจสอบข้อมูล นำข้อมูลจากหมู่บ้านซึ่งนักงานประชารธรรม ภาษาที่พูดและจำนวนประชากรที่พูดภาษาแต่ละภาษา มาตรวจสอบ ในกรณีที่มีปัญหาจะส่งแบบสอบถามไปใหม่หรือส่งทีมวิจัยลงไปในพื้นที่ หรือขอความร่วมมือจากนักภาษาศาสตร์และนักวิชาการด้านอื่นๆ รวมทั้งเจ้าหน้าที่หน่วยราชการหรือบุคคลอื่นๆ ที่อยู่ในพื้นที่ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล

ข้อจำกัดของการเก็บข้อมูล การเก็บข้อมูลในงานวิจัยนี้เป็นการเก็บข้อมูลจำนวนมากทั้งประเทศ จึงต้องใช้แบบสอบถามซึ่งมีข้อจำกัดและปัญหาในรายละเอียด ในการตอบแบบสอบถามในเรื่องของภาษาที่พูดและจำนวนผู้พูดในหมู่บ้านนั้น การให้จำนวนเป็นเพียงตัวเลขโดยประมาณ และอาจจะแตกต่างกันไป แล้วแต่ความรู้ของผู้ตอบแบบสอบถาม แต่ก็ยังนับว่าเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อความรู้ที่เกี่ยวกับขนาดของกลุ่มคนผู้พูดกว่า 60 กลุ่มภาษา ซึ่งหลายกลุ่มยังไม่เคยมีการบันทึกตัวเลขมาก่อน อย่างไรก็ตามการเก็บข้อมูลจำนวนมากทั่วประเทศเป็นการยากที่จะได้ข้อมูลที่ถูกต้องสมบูรณ์ทั้งหมด การปรับเปลี่ยนข้อมูลให้ถูกต้องทันสมัยในอนาคตจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้วิจัยตระหนักรถึง นอกจากนี้ในงานวิจัยนี้ไม่มีการเก็บข้อมูลในเขตเทศบาลหรือเขตเมือง เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่ประชากรมีความซับซ้อน เคลื่อนไหว อพยพโยกย้าย ต้องใช้วิธีการศึกษาวิจัยที่ต่างหาก ไปเพื่อศึกษาวิจัยภาษาและชาติพันธุ์ในเขตเมือง อย่างไรก็ตามอาจอนุมานโดยภาพรวมได้ว่า ภาษาพูดโดยทั่วไปจะเป็นภาษากลางของภูมิภาคนั้นๆ เช่น กรุงเทพมหานครพูดภาษาไทยกลาง เขตเมือง เชียงใหม่พูดภาษาคำเมือง เขตเมืองตอนแก่นพูดภาษาลาวอีสาน เป็นต้น

1.3.3 ชื่อภาษาและกลุ่มชาติพันธุ์ ชื่อภาษาและชาติพันธุ์ต่างๆ มีความซับซ้อน ทั้งนี้เนื่องจากได้พบว่า บางกลุ่มภาษามีชื่อมากกว่า 1 ชื่อ เช่น ฯ/xm/ลาวเทิง ก్య/ก్వຍ/ສ່ວຍ ໂຊ່/ໜ້າ/ຊ່າກະ ໂຊ່/ສ້ວະ/ລະວ້າ/ລະເວືອະ และສ້ວະ/ຄົ່ນ/ນັລ/ປຣຍ เป็นต้น และบางครั้งชื่อหนึ่งซึ่งสามารถใช้เรียกได้หลายภาษาหลายกลุ่มชาติพันธุ์ ตัวอย่างเช่นคำว่า ฯ ใช้เรียกภาษากลุ่มนอย-เบนร หลายกลุ่มในลาวและภาคอีสานของไทย เช่น กลุ่มนุม กลุ่ม ໂຊ່ กลุ่มนຽ เป็นต้น คำว่า ส້ວະ ใช้เรียกภาษากลุ่มนอย-เบนร และบางครั้งภาษากลุ่มทิเบต-พม่า ด้วยเช่น ใช้เรียกกลุ่มปราย-ນັລ ในจังหวัดน่าน กลุ่มละเว่อง กลุ่มວ້າ กลุ่มປະหล่อง กลุ่มนິຈຸນີໃກຕ່ເຫຼືອ และกลุ่มກ່ອງหรือອຸກ່ອງในภาคกลาง เป็นต้น เช่นเดียวกับคำว่า ລະວ້າ ซึ่งใช้เรียกกลุ่มละเว่อง กลุ่มนູ້ສກຽງหรือชาวบันในภาคเหนือ และกลุ่มກ່ອງในภาคกลาง ส่วนคำว่า ໂຊ່ ใช้เรียกกลุ่มที่เรียกตัวเองว่า ໂຊ່ และบຽງ ซึ่งอยู่ในสาขาภาษาตุและเรียกໂຊ່ที่อยู่ในสาขาเวียดติก ซึ่งอพยพมาจากลาว มีชื่อที่ลาวว่า “ທະວີງ” ซึ่งที่จริงเป็นคนละภาษากันโดยสิ้นเชิง เหตุสับสนทั้งหลายและการมีชื่อหลายๆ ชื่อ หรือชื่อเดียวกับภาษาอื่นๆ กลุ่มนี้ มาจากสาเหตุว่ากลุ่มนชนต่างๆ มีชื่อที่เรียกตนเอง (autonym) และชื่อที่ผู้อื่นเรียก (exonym) ส่วนมากชื่อที่เรียกตัวเองมักจะมีความหมายว่า “คน” “คนป่า” “คนภูเขา” “คนที่ทำงาน” เพื่อแยกออกจาก “ภูตผี” หรือ “สัตว์” ส่วนชื่อที่ผู้อื่นเรียกมักมี

ความหมายที่ไม่ดี เป็นเครื่องบรรณาการ ผี หรือ หาความหมายไม่ได้ เป็นต้น ตัวอย่างของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ที่มีชื่อที่เรียกตนเองต่างจากชื่อที่ผู้อื่นเรียกมีดังต่อไปนี้

ชื่อที่เรียกตัวเอง	ชื่อที่ผู้อื่นเรียก
กุย/กวย	ส่วย
บูรุ/โซ่	โซ่/ข่า/ข่ากະ โซ่
ขม/กխ/กำນຸ/ກໍານຸ	ບ່າ/ຂມຸ/ລາວເທິງ
ນັລ/ປຣຍ	ລ້ວະ/ດິນ
ລະເວືອະ	ລ້ວະ/ລະວ້າ
ຜູ້ກຽງ	ລະວ້າ/ຫາວັນ
ກ່ອງ	ລ້ວະ/ລະວ້າ
ນລາບຣີ	(ຝີ) ຕອງແລ້ວອງ
ອູຮັກລະໄວ້ຍ	ຫາວເດ
ນອເກລືນ-ນອເກີນ	ຫາວເດ
ມັງ	ແມ້ວ
ເມື່ຍນ	ເຢ້າ
ເວີຍດ	ຜູວນ/ເວີຍດນາມ/ແກວ
ນລາຍູ-ນາຍູ	ຍາວີ

๑๖๗

อย่างไรก็ตามกลุ่มชาติพันธุ์หลายกลุ่ม ในบางพื้นที่บางครั้งรับชื่อที่ผู้อื่นเรียกว่าเป็นชื่อของตน เช่น โซ่ ส่วย ล້ວະ ຍາວີ เป็นต้น

ในการเสนอข้อมูลการกระจายของภาษาของชาติพันธุ์ในประเทศไทย จะใช้ชื่อที่กลุ่มนชนใช้เรียกตนเองหรือชื่อที่ยอมรับโดยทั่วไป (ethnonym) จากเหตุผลในการใช้ชื่อกลุ่มภาษาดังกล่าว บางกลุ่มที่ลักษณะทางภาษาศาสตร์เกี่ยวข้องกันเป็นกลุ่มภาษาเดียวกัน แต่ผู้พูดภาษาเย็นยันจะใช้ชื่อที่แตกต่างกัน เช่น ลาວເສຳານ ลาວຫລົມ (ที่จังหวัดเพชรบูรณ์) และ ไทยเลย (ที่จังหวัดเลย) รวมทั้งลาວເວິງในภาคกลาง ซึ่งอันที่จริงเป็นภาษาลาวย เช่นเดียวกันแต่ต่างสำเนียงกัน และมีประวัติการตั้งถิ่นฐานและอพยพเข้ามาในประเทศไทยจากต่างสถานที่ และต่างเวลา ผู้พูดจึงพอใจที่จะใช้ชื่อต่างกัน งานวิจัยนี้จะแยกชื่อตามความต้องการของเจ้าของภาษา อีกร Öl หนึ่ง ได้แก่ภาษาโซ่ (สาขากະຕຸ) ที่จังหวัดสกลนคร มุกดาว และอุบลราชธานี ซึ่งเรียกตนเองว่า ໂສ່ ບ້າງ ນຽ ບ້າງ และบางครั้งไม่ตรงกับชื่อที่คนภายนอกรู้จัก เช่น กลุ่มโซ่ที่มุกดาวที่คนทั่วไปรู้จัก เรียกตนเองว่าบูรุ แต่ มีหลักฐานจากการศึกษาทางภาษาศาสตร์พบว่าเป็นภาษาเดียวกัน บางครั้งจึงรวมเข้าด้วยกันเป็นภาษาโซ่-บูรุ ส่วนชื่อโซ่ที่อໍາເກອກຖານສຸມາລີ ແລະ โซ่ທີ່ອໍາເກອສ່ອງດາວ จังหวัดสกลนคร แม้ว่าจะมีชื่อเดียวกันแต่ก็มีลักษณะทางภาษาต่างกันเป็นคนละภาษา (Miller and Miller 1997, and Suwilai 1997) และผู้พูดภาษาทั้งสองกลุ่มรู้สึกว่า เป็นคนละภาษา ผู้วิจัยจึงแยกชื่อ โซ่ທີ່ອໍາເກອສ່ອງດາວ เป็น โซ่ທະວີ (ທະວີเป็นชื่อที่รู้จักกันในลาວ) ในกรณีเช่นนี้

งานศึกษาทางภาษาศาสตร์เพื่อศูนย์ความแตกต่างและความเกี่ยวข้องในรายละเอียด จึงเป็นงานในลำดับต่อไปที่เป็นประโยชน์ยิ่ง

1.3.4 การใช้คอมพิวเตอร์เพื่อจัดทำฐานข้อมูลภาษาและแผนที่ งานวิจัยนี้เป็นงานที่ผนวกศาสตร์สามด้านเข้าด้วยกัน ได้แก่ ภาษาศาสตร์ คอมพิวเตอร์ และการทำแผนที่ กล่าวคือในการประมวลผลข้อมูลหมู่บ้าน ต้องใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ซึ่งสามารถจัดการข้อมูลจำนวนมากได้ และสามารถแก้ไขเปลี่ยนแปลงปรับปรุงข้อมูลได้ เพื่อจัดทำฐานข้อมูลภาษาและกลุ่มชาติพันธุ์ที่สามารถปรับข้อมูลให้ทันสมัยได้เสมอ และที่สำคัญคือสามารถใช้กับโปรแกรมที่ใช้ในการทำแผนที่ได้ ซึ่งหลังจากได้มีการทดลองใช้โปรแกรมต่างๆ แล้ว ในที่สุดผู้วิจัยได้ทดลองที่จะใช้โปรแกรม SHOEBOX สำหรับฐานข้อมูลซึ่งมีขนาดใหญ่มาก และใช้โปรแกรม ACCESS เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลภาษาและใช้โปรแกรม GIS หรือโปรแกรมสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ ซึ่งได้แก่ โปรแกรม ArcInfo และ ArcView เป็นต้น ในการจัดทำแผนที่เพื่อแสดงการกระจายของภาษาต่างๆ³ (รายละเอียดโปรดครุในบทที่ 2)

ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำแผนที่ ปัญหาสำคัญที่ผู้วิจัยประสบ คือ การขาดแผนที่พื้นฐาน (base map)⁴ ในภาพรวมทั้งประเทศ ที่มีรายละเอียดแต่ละพื้นที่ ในระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด และภูมิภาค ทั่วทั้งประเทศไทย ซึ่งเป็นปัจจุบันที่สมบูรณ์ จากการที่ผู้วิจัยไม่สามารถหาแผนที่ที่แสดงที่ตั้งหมู่บ้านหรือตำบล อำเภอที่ต่อเนื่องกันทั่วประเทศได้ ผู้วิจัยจึงต้องใช้เวลาในการเชื่อมแผนที่แผ่นต่างๆ เท่าที่มีเข้าด้วยกัน รวมทั้งดิจิไซร์แมปน้ำ ภูเขาลงในคอมพิวเตอร์ (เท่าที่จะทำได้) แต่อย่างไรก็ตามโครงการนี้ได้รับความร่วมมือในการให้ข้อมูลจากหลายหน่วยงาน เช่น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย และกรมแผนที่ทหาร เป็นต้น และในการเสนอข้อมูลภาษาจากหมู่บ้านต่างๆ บนแผนที่นั้น ผู้วิจัยจะต้องเชื่อมข้อมูลภาษาที่เก็บจากหมู่บ้านต่างๆ กับพิกัดแผนที่ ซึ่งกำหนดที่ตั้งของหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ และจังหวัดต่างๆ บนแผนที่ ซึ่งงานวิจัยนี้ได้รับความร่วมมือด้านพิกัดหมู่บ้านจากศูนย์สารสนเทศ กระทรวงมหาดไทย ดังนั้นความถูกต้องในการเสนอข้อมูลการกระจายของภาษา จึงขึ้นอยู่กับความสมบูรณ์ของข้อมูลหมู่บ้านกระทรวงมหาดไทยด้วย นอกจากนี้ยังมีข้อจำกัดและมีปัญหาในรายละเอียดมาก many ทั้งด้านการเก็บข้อมูลซึ่งใช้แบบสอบถาม การจัดทำฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ และการแสดงแผนที่การกระจายของภาษา ซึ่งรูปแบบที่นำเสนอในที่นี้เป็นผลของงานวิจัยที่เกิดจากการที่คณะผู้วิจัยซึ่งมีเพียงพื้นฐานด้านภาษาศาสตร์ต้องศึกษา ค้นหา และทดลอง โดยการลองผิดลองถูกมาก่อนในทุกขั้นตอน

³ งานด้านนี้ผู้วิจัยได้รับความร่วมมือจากบุคลากรของสถาบัน เอส ไอ แอล อินเตอร์เนชันแนล (SIL International) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง Mr. Greg Lyons และ Mr. Philipp Dill ที่ร่วมทำงานกับนักวิจัยของมหิดล โดยฝึกปฏิบัติและสอนวิธีการใช้โปรแกรมต่างๆ กับข้อมูลทางภาษา แก่นักศึกษาและบุคลากรของมหิดล เพื่อประยุกต์ใช้ในงานวิจัยนี้

⁴ แผนที่พื้นฐานทั้งประเทศอยู่ในระหว่างการจัดทำ โดยกรมแผนที่ทหารซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการดำเนินงาน

บทที่ 2

การใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดทำแผนที่ภาษาของชาติพันธุ์ในประเทศไทย

ในงานวิจัยนี้ คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือสำคัญ ผลของการศึกษาวิจัยในงานนี้ ทำให้ได้วิธีการในการจัดการข้อมูล ประมวลผลข้อมูล และการสร้างแผนที่ภาษาด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ รายละเอียดมีดังต่อไปนี้

2.1 “ข้อมูล” และ “ระบบฐานข้อมูล” “ข้อมูล” หมายถึงจำนวนผู้พูดภาษาแต่ละภาษา ในแต่ละหมู่บ้านของประเทศไทย โดยสามารถจำแนกออกได้เป็นข้อมูลที่เป็น (1) จำนวน (2) ชื่อของภาษา (3) ชื่อหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด ภาค (4) ตำแหน่งทางภูมิศาสตร์ของสถานที่ที่ข้อมูลรายการนั้นๆ ปรากฏอยู่ เช่น ออยู่ในพื้นที่ภาคใด เป็นต้น

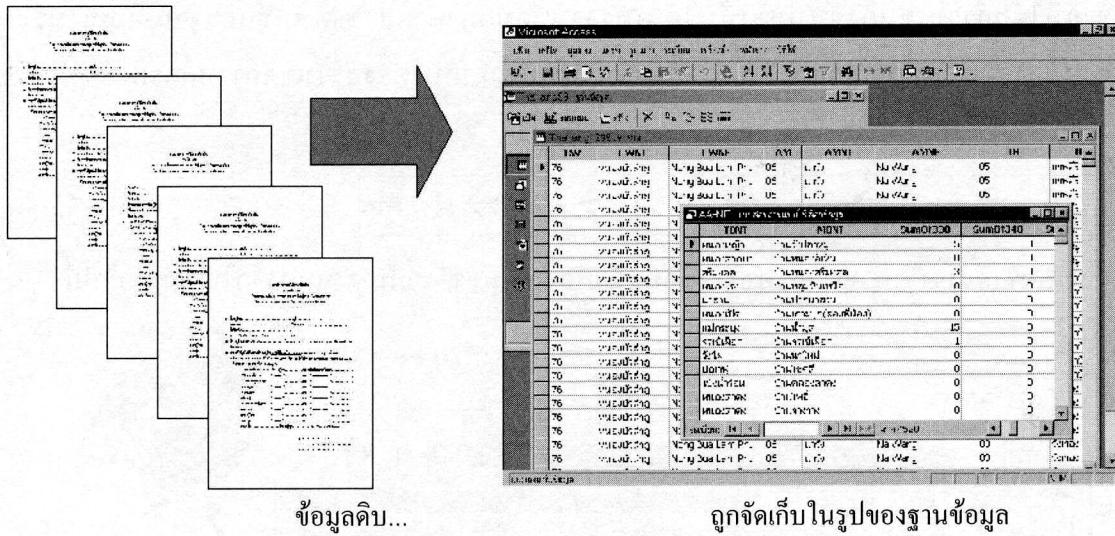
ในการรวบรวม วิเคราะห์ แจกแจง และนำเสนอข้อมูลเหล่านี้ในรูปของแผนที่ภาษา ต้องใช้ระบบฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่สามารถจัดการฐานข้อมูลมากกว่า 66,000 รายการ (หมู่บ้าน) และมีการแจกแจงฟิลด์หรือเขตข้อมูล (field) อีกกว่า 100 ฟิลด์

	Field1	Field2	Field3	Field4	Field5	Field6
record1
record2
record3

ภาพ 1. เขตข้อมูลและหมู่บ้าน

ระบบฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ผู้วิจัยใช้งานนั้นประกอบด้วยระบบย่อย 2 ระบบคือ ระบบฐานข้อมูลทั่วไป (Database System) ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับหมู่บ้านและภาษาที่ใช้ในแต่ละหมู่บ้าน และระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์หรือ GIS (Geographical Information System) ซึ่งมีความสามารถในการจัดการข้อมูลเชิงพื้นที่ โดยระบบย่อยที่สองจะดึงเอาข้อมูลในระบบแรกมาใช้สร้างแผนที่ได้ โดยการเชื่อมโยงข้อมูลเชิงพรรณนา (descriptive data) เข้ากับข้อมูลเชิงพื้นที่ (spatial data) แล้วนำมาประมวลผลให้เป็นสารสนเทศ (แผนที่)

2.1.1 โครงสร้างของฐานข้อมูลหมู่บ้าน ประกอบด้วยรายการหรือเรคอร์ดของหมู่บ้านในประเทศไทยประมาณ 66,000 กว่ารายการ (1 หมู่บ้าน = 1 เรคอร์ด) ในแต่ละรายการมีฟิลด์หรือเขตข้อมูลสำคัญรับเก็บข้อมูลต่างๆ ได้แก่ (1) รหัสประจำหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด และภาค (2) ชื่อของหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ และจังหวัด (3) พิกัดภูมิศาสตร์ของหมู่บ้าน (4) จำนวนประชากรรวมและประชากรผู้พูดภาษาต่างๆ ข้อมูลเหล่านี้ได้จากแบบสอบถามและข้อมูลท้องที่ของกระทรวงมหาดไทย ซึ่งมีอุปกรณ์มาจัดเก็บในรูปของฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์แล้ว ก็จะสามารถเรียกข้อมูลกลับมาดูใหม่ (retrieval) แก้ไขข้อมูล (editing) สรุปจำนวน (summary) หรือเลือกข้อมูลที่ต้องการ (query) เพื่อค้นหาข้อมูลที่ต้องการ ได้อย่างสะดวก เช่น ข้อมูลสรุปจำนวนผู้พูดภาษาไทยและเขมรถี่น้ไทยในอำเภอพระ จังหวัดสุรินทร์ เป็นต้น

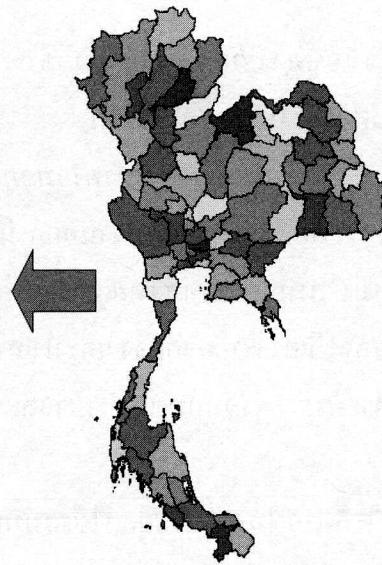
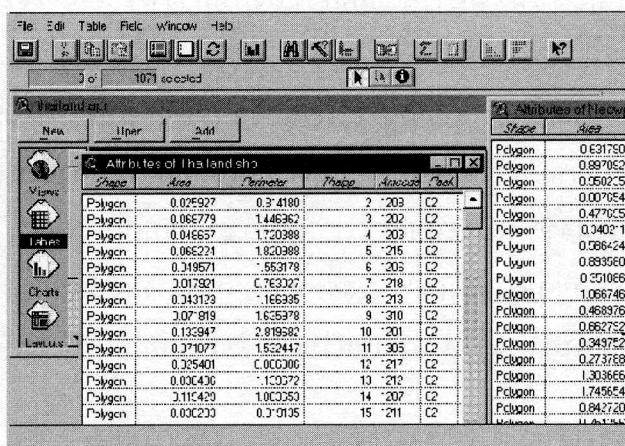

ข้อมูลดิบ...

ถูกจัดเก็บในรูปของฐานข้อมูล

ภาพ 2. ฐานข้อมูลภysis และชาติพันธุ์

2.1.2 โครงสร้างข้อมูลเชิงพื้นที่ ข้อมูลอยู่ในรูปของแผนที่เชิงเลข (digital maps) ซึ่งประกอบด้วยรูปร่างลักษณะ (feature) อันได้แก่ จุด เส้น และรูปหลายเหลี่ยม (points, lines, and polygons) คุณสมบัติเชิงบรรยาย (attributes) ของข้อมูลเหล่านี้สามารถจำแนกเป็นรายการ (record) และเขตข้อมูล (field) เช่นเดียวกับที่พับในฐานข้อมูลทั่วไป เช่น รหัสหมู่บ้าน มิติเชิงพื้นที่ หรือรหัสอื่นๆ ที่จะใส่ลงไปให้เป็นต้น

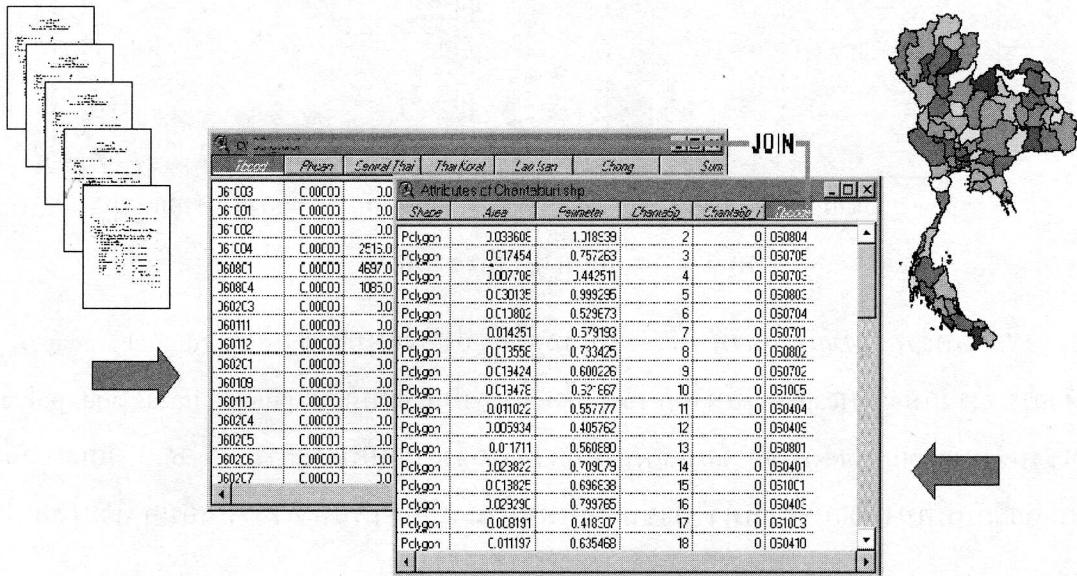
ภาพ 3. ข้อมูลเชิงพื้นที่ (รูปร่างและคุณสมบัติ)

ด้วยคุณสมบัติข้างต้นนี้เองที่ทำให้ผู้วิจัยสามารถที่จะเชื่อมโยงข้อมูลจากฐานข้อมูลภysis และชาติพันธุ์ที่ได้โดยใช้ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ ซึ่งในกรณีของงานวิจัยนี้เราเรียกข้อมูลเชิงพื้นที่ที่ยังไม่ได้เชื่อมโยงกับข้อมูลภysis ว่า แผนที่พื้นฐาน (Base Map) ซึ่งประกอบด้วยรูปแบบที่เชิงเลขในระดับจังหวัด (76 จังหวัด) ระดับภาค (4 ภาค) และระดับประเทศ

จากที่ได้กล่าวมาจานถึงขั้นนี้ จะเห็นได้ว่าทั้งฐานข้อมูลภาษาและชาติพันธุ์และฐานข้อมูลในระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ต่างก็ถูกออกแบบให้มีโครงสร้างที่อ้างอิงกับโครงสร้างเบตการปักครองของประเทศไทย คือ

หมู่บ้าน → ตำบล → อำเภอ → จังหวัด (→ ภาค) → ประเทศ

ด้วยเหตุนี้เอง เราจึงสามารถเชื่อมโยงข้อมูลทั้งสองส่วนเข้าด้วยกัน ดังแสดงไว้ในภาพต่อไปนี้

ภาพ 4. การเชื่อมโยงข้อมูล

ในหัวข้อดังไปจะได้กล่าวถึงวิธีการและขั้นตอนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ในโครงการวิจัยนี้

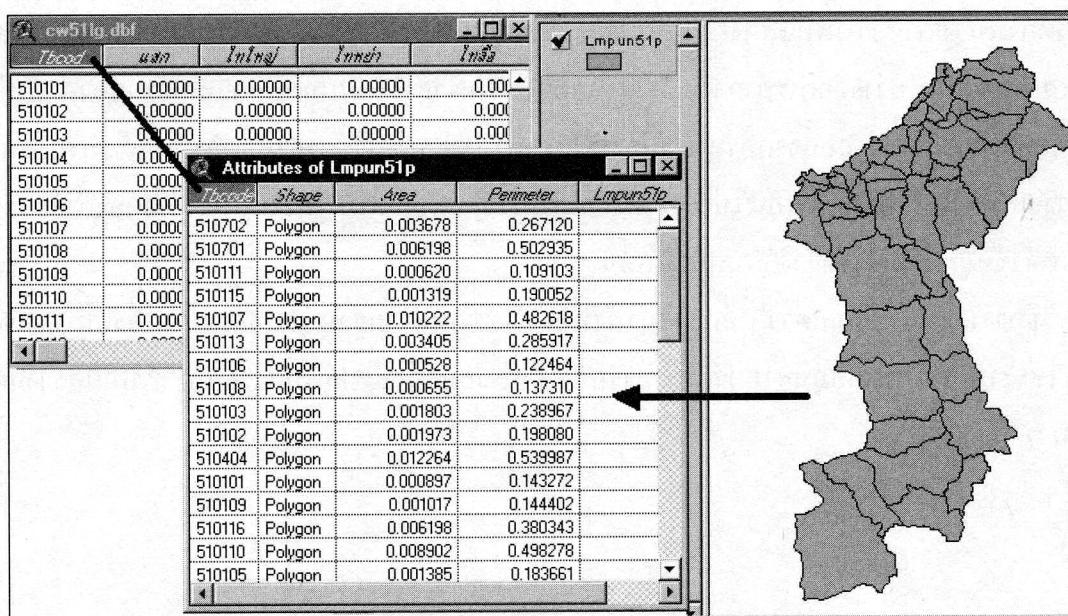
2.2 การประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ในกระบวนการวิจัยเพื่อจัดสร้างแผนที่ภาษาและชาติพันธุ์ต่างๆ ในประเทศไทย ผู้วิจัยพบว่า นอกจากการจัดการกับข้อมูลจำนวนมากเกี่ยวกับภาษาที่ใช้พูดกันในแต่ละหมู่บ้านทั่วประเทศไทยแล้ว ยังมีความจำเป็นที่จะต้องใช้ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ ซึ่งเป็นระบบที่สามารถวิเคราะห์ แยกแยะ และนำเสนอข้อมูลข้างต้นนี้ในเชิงพื้นที่ได้ โดยยังคงสะท้อนความซับซ้อนของการดำเนินอยู่ร่วมกันของภาษาและชาติพันธุ์ต่างๆ ในประเทศไทยให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

อย่างไรก็ตาม ในการประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ในโครงการวิจัยนี้ ปัจจุบันที่สำคัญที่สุดก็คือจะต้องมีแผนที่เชิงเลข (digital maps) ของเขตการปักครองตึ้งแต่ระดับตำบลขึ้นมา ซึ่งจะต้องเป็นข้อมูลที่ทันสมัย สอดคล้องกับฐานข้อมูลทางด้านภาษาและชาติพันธุ์ที่ได้เก็บรวบรวมไว้แล้ว จึงจะสามารถเชื่อมโยงข้อมูลเข้าด้วยกันได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความจำเป็นที่จะต้องสร้าง “แผนที่พื้นฐาน” ขึ้นใช้เอง ซึ่งในช่วงเวลาของการวิจัยยังไม่มีปรากฏแผนที่ที่สมบูรณ์ทั้งประเทศพอที่จะนำมาใช้ตามวัตถุประสงค์ได้

2.2.1 การสร้างแผนที่พื้นฐาน ในการสร้างแผนที่เชิงเลขสำหรับใช้เป็นแผนที่พื้นฐานในการเชื่อมโยงกับข้อมูลภาษาหน้า ผู้วิจัยได้ใช้แผนที่มาตราส่วน 1:250,000 ของกรมแผนที่ทหารเป็นแหล่งข้อมูลหลัก ประกอบกับแผนที่ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สำนักงานสถิติแห่งชาติ และแผนที่การแบ่งเขตตำบล-อำเภอ ที่ผู้วิจัยได้ตัดต่อสอบถามและขอข้อมูลไปยังที่ว่าการอำเภอต่างๆ เท่าที่จะหาได้

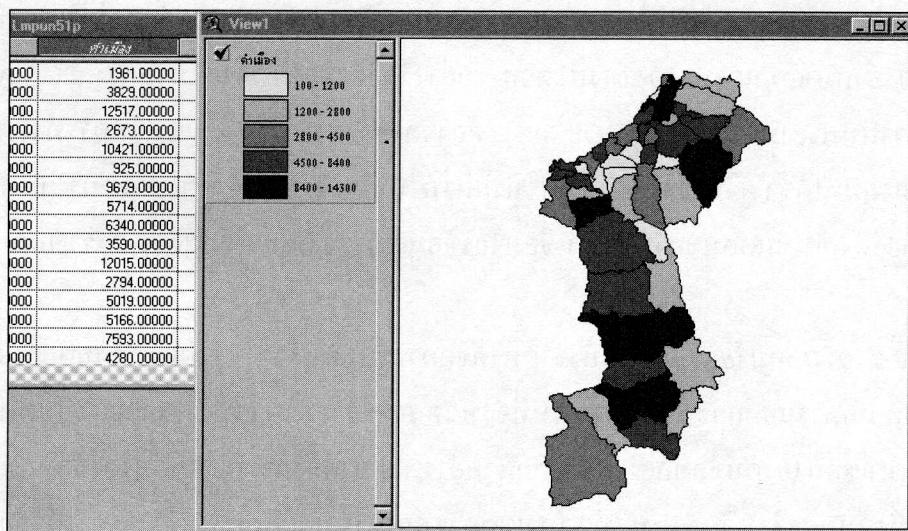
หลังจากได้เตรียมข้อมูลให้เป็นแผนที่ลายเส้นแล้ว ผู้วิจัยได้แปลงข้อมูลจากแผนที่กระดาษเป็นแผนที่เชิงเลข (digitize) ด้วยเครื่องมือเฉพาะที่เรียกว่า Digitizing Board ซึ่งใช้สำหรับการนำเข้าแผนที่กระดาษเป็นแผนที่เชิงเลข ต่อจากนั้นผู้วิจัยยังได้ทำการแปลงข้อมูล (Conversion) ที่อยู่ในรูปของแผนที่ลายเส้นให้เป็นแผนที่รูปหลายเหลี่ยม (Polygons) ที่ใช้กับระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์โดยเฉพาะ ซึ่งการทำงานในขั้นตอนนี้ได้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปชื่อ PC Arc/Info 3.5.1 หลังจากขั้นตอนนี้แล้วทำให้มีฐานข้อมูลเชิงพื้นที่ที่สามารถเชื่อมโยงกับข้อมูลภาษาได้อย่างสะดวก อย่างไรก็ตาม เนื่องจากโปรแกรม PC Arc/Info เป็นโปรแกรมที่ทำงานบนระบบปฏิบัติการ DOS ที่ผู้ใช้ต้องจดจำคำสั่ง (Commands) ในการทำงานทำให้ยากต่อการใช้งานและเรียนรู้ได้ช้า ผู้วิจัยจึงได้เลือกใช้โปรแกรม ArcView GIS ที่ทำงานบนระบบปฏิบัติการของโปรแกรม Windows ในขั้นตอนของการเชื่อมโยงข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การสร้างแผนที่เพื่อนำเสนอข้อมูล

2.2.2 การเชื่อมโยงข้อมูล หลังจากที่ได้จัดการข้อมูลให้อยู่ในลักษณะที่สอดคล้องกับสิ่งที่ผู้วิจัยต้องการ กล่าวคือ มีการแยกแยะข้อมูลตามพื้นที่จังหวัด ภาค รายภาษา ตระกูลภาษา เป็นต้น ผู้วิจัยก็จะนำข้อมูลภาษาหน้ามาเชื่อมโยงกับข้อมูลเชิงพื้นที่ ยกตัวอย่าง เช่น ถ้าต้องการที่จะเชื่อมโยงข้อมูลภาษาในจังหวัดลำพูนกับแผนที่ฐานของจังหวัดลำพูน (ที่แสดงเบต้าการปกคลุมอยู่ถึงระดับตำบล) ผู้วิจัยจะสรุปข้อมูล (Summary) ในฐานข้อมูลจากระดับหมู่บ้านมาเป็นระดับตำบล เนพาะของจังหวัดลำพูน จากนั้นก็ส่งออกมายังกับจีไอเอส ซึ่งจะนำข้อมูลนั้นไปเชื่อมโยงกับแผนที่ฐานของจังหวัดลำพูน โดยใช้ “พิกัด” ที่ข้อมูลทั้งสองส่วนมีร่วมกัน คือ “รหัสตำบล”

ภาพ 5. วิธีการเชื่อมโยงข้อมูล

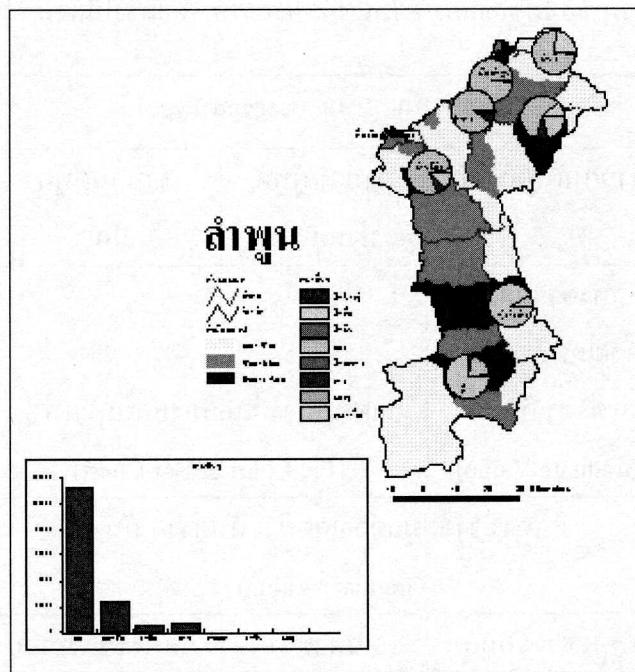
2.2.3 การวิเคราะห์ข้อมูล เนื่องจากแผนที่ที่จะต้องสร้างขึ้นนั้นมีความแตกต่างกัน ทั้งในเรื่อง พื้นที่ (จังหวัด ภาค ประเทศ) และการแยกย่อยไปตามรายภูมิและตรารถถูกนำมาใช้ การที่สามารถเห็นภาพของ แผนที่เปลี่ยนแปลงไปตามวิธีการใช้สัญลักษณ์หลายแบบ (Legend Types) และด้วยเกณฑ์ต่างๆ กันที่ผู้วิจัย เลือกใช้ในการแบ่งชั้นข้อมูล (Classification) จึงทำให้ผู้วิจัยสามารถเลือกได้ว่าจะนำเสนอข้อมูลด้วยวิธีการ อย่างไร จึงจะเหมาะสมกับลักษณะของข้อมูลมากที่สุด ยกตัวอย่างเช่น การกระจายของภาษาคำเมืองใน จังหวัดลำพูน เป็นไปอย่างสม่ำเสมอทั่วทั้งจังหวัด แต่มีจำนวนแตกต่างกัน ไปในแต่ละพื้นที่จึงน่าจะใช้วิธีการ เสนอข้อมูลที่แสดงให้เห็นว่าพื้นที่ใดมีผู้พูดภาษาคำเมืองมากและพื้นที่ใดมีน้อย

ภาพ 6. การวิเคราะห์ข้อมูลก่อนสร้างแผนที่

2.2.4 การสร้างแผนที่เพื่อนำเสนอข้อมูล หลังจากที่มีความเข้าใจในลักษณะของข้อมูลแล้ว ผู้วิจัย จึงจะทราบว่าต้องใช้วิธีการการนำเสนอข้อมูลทั้งหมดอย่างไร จึงสร้างแผนที่ที่สำเร็จรูปขึ้นมาได้ เช่น ในจังหวัดลำพูน ผู้วิจัยใช้ภาพที่แสดงความหนาแน่นของผู้พูดภาษาคำเมือง (ต่อตำบล) แต่ลดจำนวนชั้นของ ข้อมูล (Class) ลงเพื่อให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจ นอกจากนี้เรายังใช้แผนภูมิแสดงสัดส่วนของภาษาอื่นๆ ใน แต่ละอำเภอ เพื่อให้เห็นว่าจากภาษาคำเมือง ซึ่งเป็นภาษาส่วนใหญ่ของจังหวัดลำพูนแล้ว ยังมีภาษาอื่นๆ ได อยู่อีกบ้าง และมีสัดส่วนแตกต่างกัน ไปเพียงใดในแต่ละอำเภอ นอกเหนือไปจากนั้น เรายังต้องอาศัยวิธีการอื่น ในการแสดงข้อมูล เช่น การสร้างแผนภูมิ เป็นต้น

วิธีการนำเสนอข้อมูลต่างๆ ที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ใช้ข้อมูลจากฐานข้อมูลเดียวกัน ซึ่งเป็นข้อได้เปรียบ ของการใช้ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ ที่สามารถนำเสนอข้อมูลด้วยรูปแบบต่างๆ กัน ตามที่ผู้สร้างแผนที่จะ เห็นสมควร

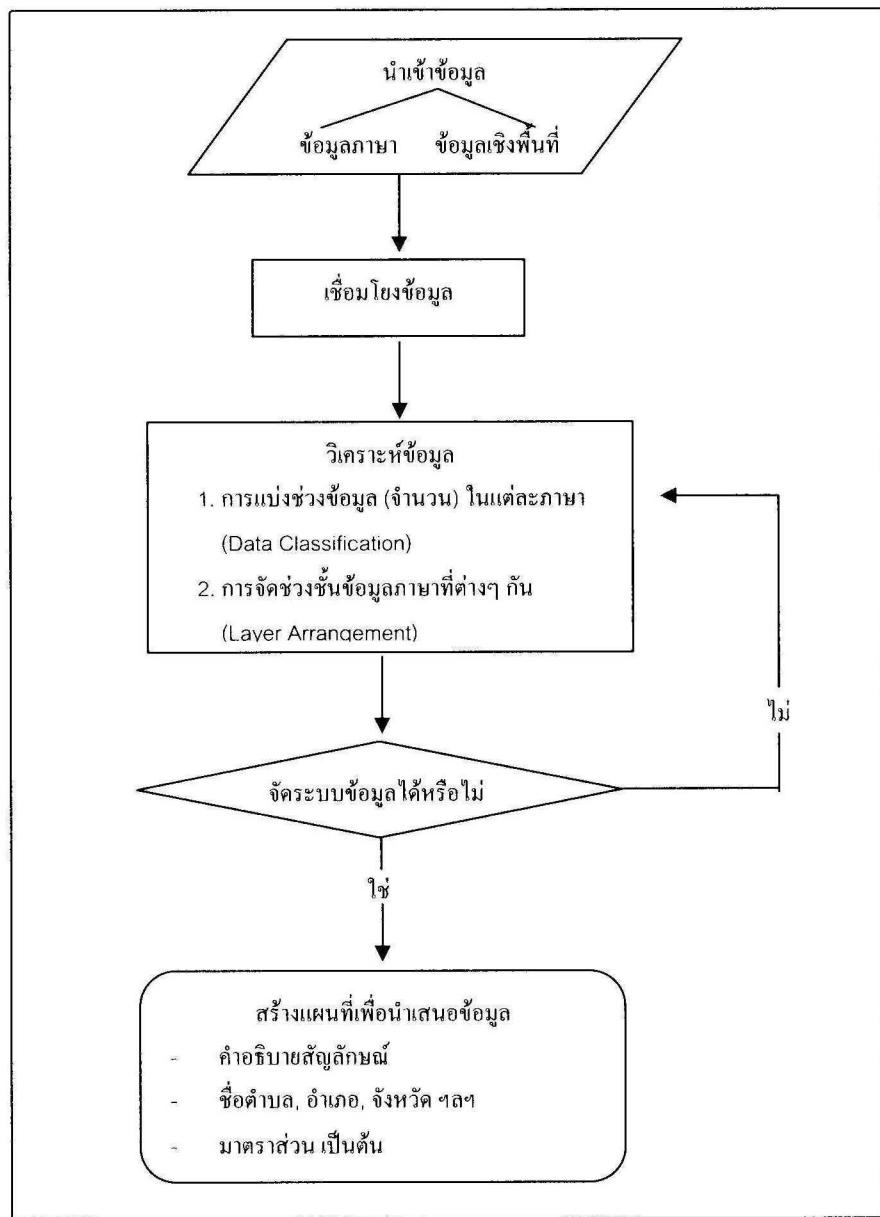

2.3.1.4 วิธีการนำเสนอข้อมูลของแผนที่ในแต่ละประเภท โดยสรุปมีดังนี้

กลุ่มของแผนที่	ชนิดของสัญลักษณ์ (Legend Type)			วัตถุประสงค์
	จำนวนผู้พูดมาก ปานกลาง	จำนวนผู้พูด ต่ำๆ กัน	จำนวนผู้พูด น้อย	
1. แผนที่รายจังหวัดและภาค	แสดงช่วงข้อมูล ด้วยเลขสีระดับ ต่างๆ กัน (Graduate Value)		แผนภูมิวงกลมและแผนภูมิแท่ง (Pie Chart & Bar Chart)	- แสดงจำนวนและ ความหนาแน่น - แสดงสัดส่วนและ จำนวน
2. แผนที่รายภาษา	แสดงช่วงข้อมูลด้วยเลขสีระดับต่างๆ กัน (Graduate Value)			แสดงจำนวนและความ หนาแน่น
3. แผนที่ตรากฎหมาย	แสดงช่วงข้อมูล ด้วยเลขสีระดับ ต่างๆ กัน (Graduate) Value)	แสดงช่วง ข้อมูลด้วยเลข สีระดับต่างๆ กัน (Graduate Value)	แสดงช่วงข้อมูล ด้วยเครื่องหมาย ขนาดต่างๆ กัน (Graduate Value) Symbol)	แสดงจำนวนและความ หนาแน่น และการ ปรากฏซ้อนทับกันเป็น ชั้นๆ

ตาราง 1. วิธีการนำเสนอข้อมูล

2.3.2 วิธีการสร้างแผนที่ภูมายาด้วยระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์

แผนภูมิ 1. ขั้นตอนการสร้างแผนที่ด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ของโครงการวิจัย

2.3.3 โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ใช้เครื่องมือทางด้านซอฟต์แวร์ที่ใช้ในโครงการวิจัยนี้

โปรแกรมฐานข้อมูล	โปรแกรมแก้ไขเส้น	โปรแกรมจีโออีส
SHOEBOX	AUTOCAD	PC ARC/INFO (แปลงข้อมูลเป็น polygons แผนที่รูปหลายเหลี่ยม)
ACCESS	(แก้ไขเส้นแผนที่)	ARCVIEW GIS (วิเคราะห์ข้อมูลและสร้างแผนที่)

- การใช้ SHOEBOX ทำให้การเพิ่มฟิล์ดหรือเขตข้อมูลทำได้ง่ายกว่า และสะดวกต่อการพิมพ์รายงาน เพื่อตรวจสอบข้อมูล
- การเปลี่ยนจาก SHOEBOX เป็น ACCESS ทำให้การจัดการฐานข้อมูล (Database Management) ทำได้ครบถ้วนกว่า และยังทำให้การเชื่อมโยงฐานข้อมูลกับระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์สะดวกขึ้น
- โปรแกรม PC Arc/Info เป็นโปรแกรมที่ทำงานบน Dos และต้องใช้คำสั่งแตกต่างจากโปรแกรม ArcView GIS ซึ่งเป็นโปรแกรมที่ทำงานบน Windows ได้โดยไม่ต้องจดจำคำสั่งใดๆ ทางโครงการจึงเลือกใช้โปรแกรม ArcView GIS นี้ในขั้นตอนการสร้างแผนที่
- เหตุผลสำคัญอีกประการหนึ่ง ที่ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงซอฟต์แวร์ที่ใช้ในการทำงานเรื่อยมา ก็คือ พัฒนาการของซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์ที่ใช้งานง่ายขึ้นเรื่อยๆ โดยเฉพาะซอฟต์แวร์ที่ทำงานบนระบบปฏิบัติการ Windows ที่ผู้ใช้คอมพิวเตอร์ส่วนใหญ่คุ้นเคยอยู่แล้ว การปรับเปลี่ยนมาใช้ซอฟต์แวร์ที่ง่ายต่อการใช้งานและคนส่วนใหญ่คุ้นเคย ทำให้บุคลากรที่สับสันเปลี่ยนกันเข้ามาร่วมงานสามารถปฏิบัติงานด้วยซอฟต์แวร์ได้ในเวลาอันรวดเร็ว โดยไม่จำเป็นต้องรับการฝึกฝนเป็นระยะเวลานาน

บทที่ 3

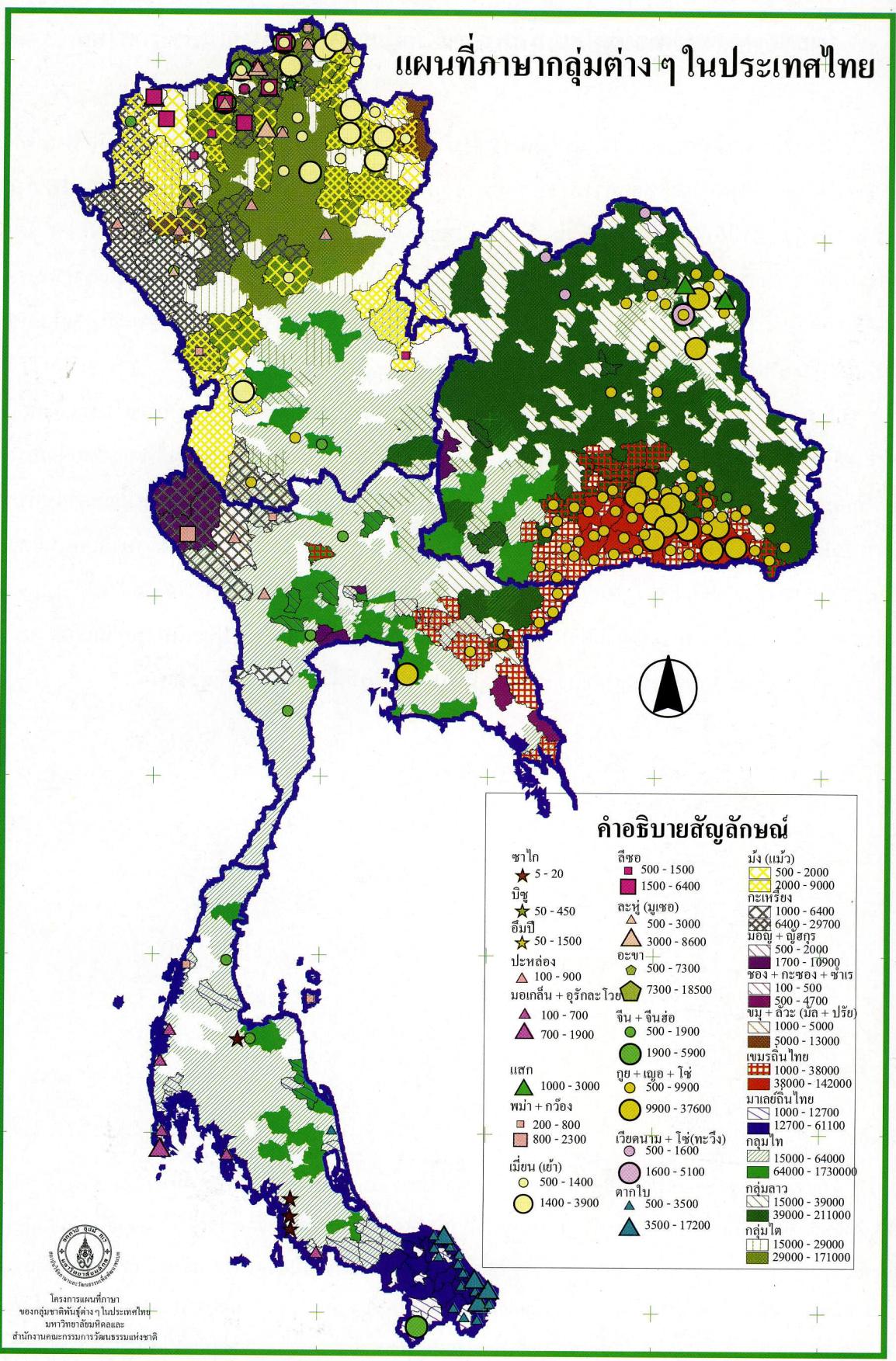
ผลของการวิจัยเพื่อจัดทำแผนที่ภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆในประเทศไทย

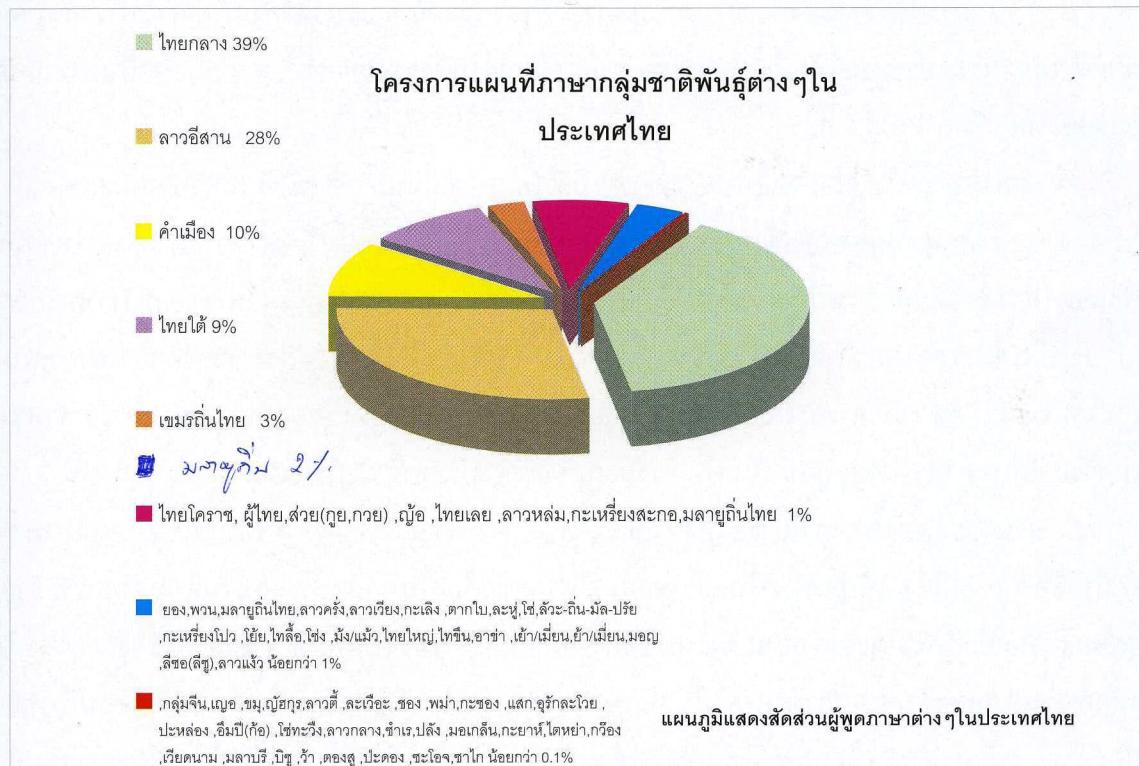
จากการศึกษาวิจัยภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ในประเทศไทย ได้พบว่าภาษาในประเทศไทยมีทั้งสิ้นมากกว่า 60 กลุ่ม⁵ มีผู้พูดภาษาไทยกลางมากที่สุดคือร้อยละ 39 รองลงไปคือภาษาลาวอีสานร้อยละ 28 ภาษาคำเมืองร้อยละ 10 ภาษาปักษ์ใต้ร้อยละ 9 ภาษาบนรัตน์ไทยร้อยละ 3 ภาษาไทยโคราช ผู้ไทย ภูย (ส่วน) ผู้อ ไทย เลย ลาวหล่ม กะเหรียง แต่ละภาษาร้อยละ 1 และภาษาอื่นๆ ภาษาละไม่ถึงร้อยละ 1 ในการนำเสนอการกระจายของภาษาต่างๆ ได้เสนอเป็น 2 ลักษณะ คือ 1) การกระจายของภาษาต่างๆ ตามพื้นที่ทางวัฒนธรรม และ 2) การกระจายของภาษาต่างๆ ตามพื้นที่ทางภูมิศาสตร์และการปกครอง

3.1 การกระจายของกลุ่มภาษาต่างๆ ตามพื้นที่ทางวัฒนธรรม ภาษาต่างๆ ที่พบในประเทศไทยมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน ในการเสนอภาพการกระจายของกลุ่มภาษาตามพื้นที่ทางวัฒนธรรมจึงเสนอในรายละเอียดลงไปเป็น 3 ลักษณะ คือ 1) การกระจายของภาษาในตระกูลภาษาต่างๆ ตามลักษณะความสัมพันธ์ด้านการร่วมเชื้อสาย (genetic relationship) โดยบางภาษาอยู่ในตระกูลเดียวกัน และบางภาษาอยู่กันตระกูลกัน และ 2) การกระจายของภาษาใหญ่-ภาษาຍ່ອຍ ตามลักษณะความสัมพันธ์ด้านสังคม (social relationship) โดยภาษาต่างๆ มีความสัมพันธ์ต่อกันด้านสังคม เนื่องจากทั้งหมดอยู่ในพื้นที่ประเทศไทย และอยู่ในระบบสังคมไทยด้วยกัน และ 3) การกระจายของแต่ละกลุ่มภาษาในพื้นที่ต่างๆ ในประเทศไทย

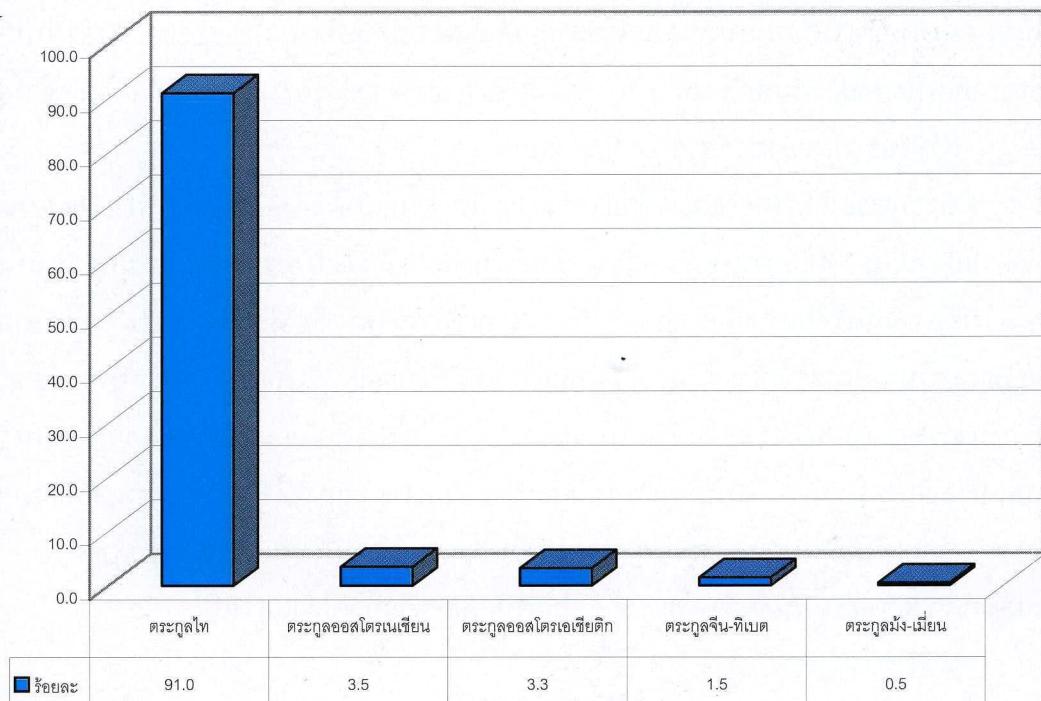
⁵จำนวนกลุ่มภาษาอาจมากกว่านี้ ขึ้นอยู่กับวิธีการพิจารณาว่าภาษาหนึ่งๆ นั้นเป็นภาษาหลัก (language) หรือเป็นเพียงภาษาถี่น้อยของภาษาหนึ่งๆ (dialect) เมื่อจากการพิจารณาสถานะว่าเป็นกลุ่มภาษาหลักหรือภาษาถี่น้อยขึ้นกับเกณฑ์ทางสังคมและการเมือง เช่น ภาษาลาวในประเทศไทย โดยทั่วไปถือว่าเป็นภาษาถี่น้อยของภาษาไทย แต่ในประเทศไทยลาวยังถือว่าเป็นภาษาหลัก เป็นต้น ในงานนี้ถือว่าภาษาไทยถี่นตามภูมิภาคเป็นภาษาหลัก เมื่อจากมีจำนวนผู้พูดมาก มีการตั้งถิ่นฐานชัดเจน มีภาษาเขียนของตนเอง แม้จะไม่มีการใช้ทั่วไปในปัจจุบัน สำหรับภาษาจีนซึ่งแยกย่อยได้เป็นภาษาจีนต่างๆ ไม่ได้นับแยกในงานนี้ เมื่อจากส่วนมากเป็นภาษาที่ใช้ในเขตตลาดหรือเขตเมือง ซึ่งมีความเคลื่อนไหวของกลุ่มชนต่างๆ สูง เป็นการศึกษาภาษาในเขตเมือง ต้องการการสำรวจวิจัยที่แตกต่างออกไป จึงไม่นับรวมในที่นี้

แผนที่ภาษากลุ่มต่างๆ ในประเทศไทย

แผนภูมิแสดงร้อยละของผู้พูดภาษาตระกูลต่างๆ ในประเทศไทย

3.1.1 การกระจายของภาษาในตรรกะภูมิศาสตร์ต่างๆ ตามลักษณะความสัมพันธ์ด้านการร่วมเชื้อสาย กลุ่มชาติพันธุ์ภาษาในประเทศไทยทั้งหมดกว่า 60 กลุ่ม จัดอยู่ในตรรกะภาษา 5 ตรรกะ ซึ่งเป็นตรรกะภาษา หลักของคนในเอเชียอาคเนย์ ดังนี้

(1) **ภาษาตรรกะไทย (Tai language family)** มีจำนวน 24 กลุ่มภาษา (นับรวมภาษาหลักและภาษาถี่นั้น ย่ออย่างเดียว) เนื่องจากแต่ละกลุ่มนี้ผู้พูดเป็นจำนวนมาก และการพิจารณาสถานะว่าเป็นภาษาหลักหรือภาษาถี่นั้นย่ออย่างเดียว ขึ้นกับเกณฑ์ทางสังคมและการเมือง) ภาษาในตรรกะนี้เป็นภาษาพูดของคนส่วนใหญ่ของประเทศไทย และเป็นกลุ่มภาษาที่มีการกระจายทั่วไปในส่วนต่างๆ ทั่วประเทศ นอกเหนือจากในประเทศไทยยังพบผู้พูดภาษาตรรกะไทย ในลาว พม่า เวียดนาม และจีน รวมทั้งบางหมู่บ้านในตอนเหนือของประเทศไทยมาแล้วเช่น สำหรับในประเทศไทยมีผู้พูดภาษาในตรรกะนี้เป็นจำนวนร้อยละ 94 ของประชากรในประเทศไทย

(2) **ภาษาตรรกะอสโตรເອເຊີຕິກ (Austroasiatic language family)** มีจำนวน 22 กลุ่มภาษาหลัก โดยทั่วไปเชื่อกันว่ากลุ่มนี้พูดภาษาในตรรกะอสโตรເອເຊີຕິກเป็นกลุ่มนี้เดิมในดินแดนเอเชียอาคเนย์ ภาษาอสโตรເອເຊີຕິกในเอเชียอาคเนย์ทั้งหมดมีประมาณ 150 ภาษา (Diffloth 1980) กระจายอยู่ในบริเวณ กว้างทั่วดินแดนเอเชียอาคเนย์ ภาษาเหล่านี้มีคุณค่าอย่างยิ่งด้านประวัติศาสตร์และความเชื่อมโยงทางชาติ ของดินแดนแถบนี้ ภาษาตรรกะอสโตรເອເຊີຕິกที่พบในประเทศไทยในปัจจุบันทั้งหมดเป็นภาษากลุ่มอนุ-เขมร มีทั้งกลุ่มเล็กกลุ่มน้อยและกลุ่มใหญ่ที่กระจายอยู่ทั่วทุกภูมิภาคของประเทศไทย มีผู้พูดเป็นจำนวนร้อยละ 4.3 ของประชากรในประเทศไทย

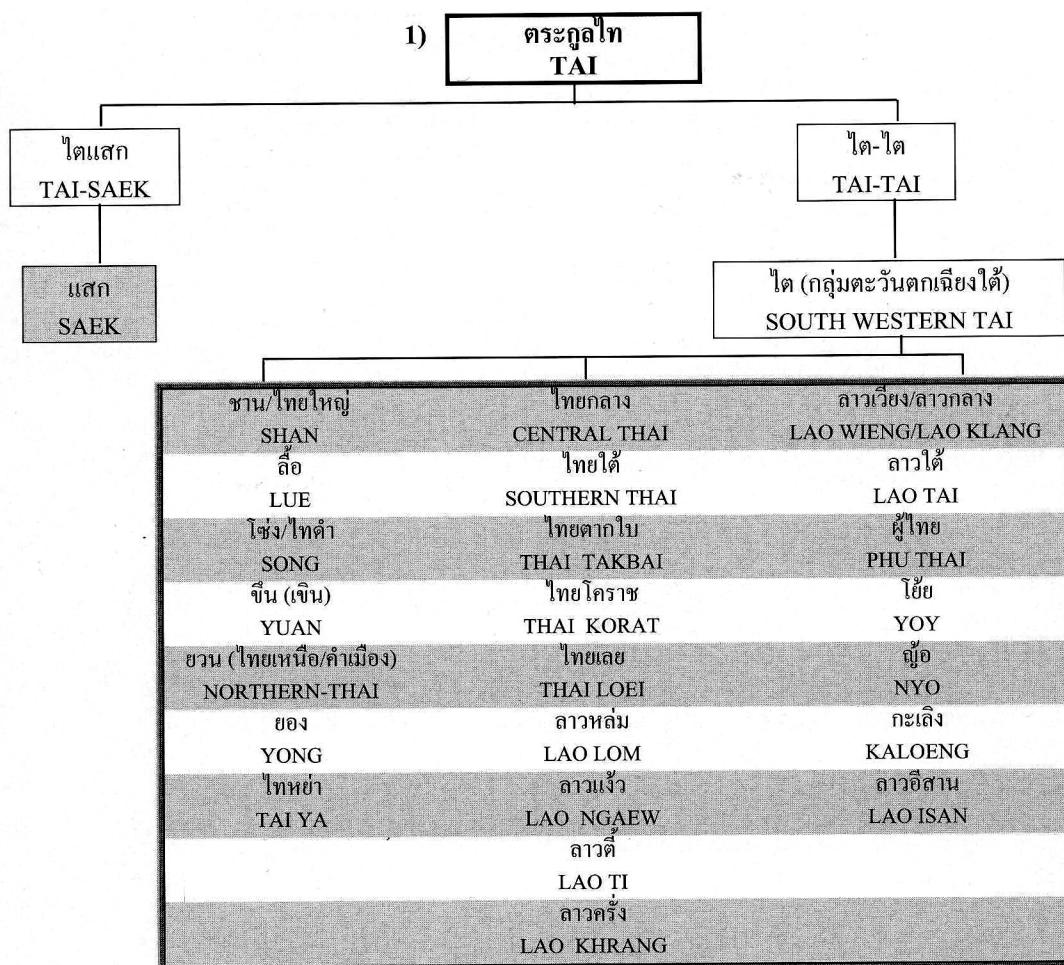
(3) **ภาษาตรรกะจีน-ทิเบต (Sino-Tibetan language family)** มีจำนวน 11 กลุ่มภาษาหลัก ผู้พูดภาษาตรรกะนี้เป็นชนกลุ่มใหญ่ทั่วทางตอนเหนือของเอเชียอาคเนย์ติดต่อกับจีน มีจำนวนกว่า 200 ภาษา ในประเทศไทยพบในเขตภาคเหนือและตะวันตกเป็นส่วนมาก ส่วนภาษาจีนต่างๆ จะพบในเขตเมืองด้วย ภาษาในตรรกะนี้มีผู้พูดเป็นจำนวนร้อยละ 1.1 ของประชากรในประเทศไทย

(4) **ภาษาตรรกะอสโตรเนเซียน หรือมาโล-โพลีเนเซียน (Austronesian or Malayo-Polynesian language family)** มีจำนวน 3 กลุ่มภาษาหลัก กลุ่มนี้พูดภาษาอสโตรเนเซียนส่วนมากเป็นกลุ่มนี้เมืองที่อยู่ในเขตหมู่เกาะทางตอนใต้ของเอเชียอาคเนย์ ได้แก่ มาเลเซีย อินโดนีเซีย พิลิปปินส์ เป็นต้น ภาษาตรรกะนี้ในประเทศไทยพบในเขตภาคใต้เป็นส่วนมาก มีผู้พูดเป็นจำนวนร้อยละ 0.3 ของประชากรในประเทศไทย

(5) **ภาษาตรรกะมัง-เมี่ยน (หรือแม้ว-เย้า) (Hmong-Mien or Miao-Yao language family)** มีจำนวน 2 กลุ่มภาษาหลัก กลุ่มนี้พูดภาษาในภาคเหนือเป็นส่วนมาก มีผู้พูดเป็นจำนวนร้อยละ 0.3 ของประชากรในประเทศไทยพบในภาคเหนือเป็นส่วนมาก มีผู้พูดเป็นจำนวนร้อยละ 0.3 ของประชากรในประเทศไทย

แผนภูมิแสดงความสัมพันธ์ของภาษาต่างๆ ที่อยู่ในแต่ละตรรกะ มีดังต่อไปนี้

‘นอกจากนี้ยังมีกลุ่มชาติชาม (Cham) ในเขตกรุงเทพมหานคร (บ้านแขกครัว) โดยมีประวัติว่ามาจากการอพยพจากประเทศกัมพูชา และรับราชการในสมัยต้นรัตนโกสินทร์ (กองอาสาจาม) ปัจจุบันไม่ได้พูดภาษาจามในชีวิตประจำวัน’

2) ตระกูลอสโตรโอเชียติก
AUSTRASIATIC

มอญ-เขมร
MON-KHMER

มอญ-เขมรเหนือ
NORTHERN MON-KHMER

มอญ-เขมรตะวันออก
EASTERN MON-KHMER

มอญ-เขมรใต้
SOUTHERN MON-KHMER

กลุ่มปะหล่อง PALAUNGIC	กลุ่มนحنุ KHMUIC	กลุ่มเวียดติก VIETIC	กลุ่มเปีร์ PEARIC	กลุ่เมเขมร KHMERIC	กลุ่มกะตุ KATUIC	กลุ่มมอย MONIC	กลุ่มอัสสเดียน ASLIAN
ลະເມືດ LAMET	ໜຸ້ມ KHMU	ເວີດນາມ VIETNAM	ຫອງ CHONG	ເງິນດິນໄທຍ NORTHERN KHMER	ຖຸກກາຍ (ສ່ວຍ) KUY/ KUAY	ນອງ MON	ເກນື້ວມານີ (ນາງ,ຫາໄກ) KENSIW/MANIQ (NEGrito, SAKAI)
ວ້າ WA	ນັດປັບຍ (ສ້າວ) MAL/PRAI	ໄຊ່ (ພະວິງ) SO (THAVEUNG)	ກະຫອງ KASONG		ແຜູ້ NHOE	ຝູ້ຫຼກ NYAH KUR	
ລະເວີອະ (ສ້າວ,ລ້າວ) LAVUA	ນຳບາງ (ເຕີ) ຕອງເຫຼືອງ MLABRI		ຊັ້ນເຮ SAMRE		ໄຊ່ SO		
ປະຫຼອງ (ຄະຫຼອງ) PALAUNG (Da-ang)			ຊະໂອຈ SA-OC		ນິງ BRU		
ປັບງ (ສາມເຕົ້າ) PLANG							

3)

ตรรกะลจีน-ทิเบต

SINO-TIBETAN

ทิเบต-พม่า
TIBETO-BURMAN

ชินนินิก (จีน)
SINITIC

สาล
SAL

จิงพ่อ (กะฉื่น)
JINGPHAW

เมอมีช โล โล
BURMISH-LOLO

เบอเมส
BURMESE

ทิเบต (หิมาลัย)
TIBETAN (HIMALAYAN)

ก่อง (อูก่อง)
UGONG

โล โลอิช
LOLOISH

กะเหรี่ยง
KAREN

สะกอ
SGAW

ไปว
PWO

บิว
BWE

ปะโ้อ
PA-O

กะชา
KAYA

ปะดอง
PADAUNG

กะขอ
KAYO

โล โลกลาง
CENTRAL LOLOISH

ลิซอย
LISOID

ล绍อย
LAHOID

โล โลใต้
SOUTHERN LOLOISH

อึมปีออย
MPIOID

บิชอย
BISOID

อาคออย
AKHOID

ลีช
LISU

ล绍
LAHU

อึมปี
MPI

บิช
BISU

อะข่า (อีก้า)
AKHA

4)

ตรรกะลออสโตรเนเซียน
AUSTRONESIAN

มลายู/ยาวยี
MELAYU/YAWI
(มลายูถินไทย)

อูรักกละโลวย
URAK LAWY'

มอเก็น/มอกลัน
MOKEN/ MOKLEN

5)

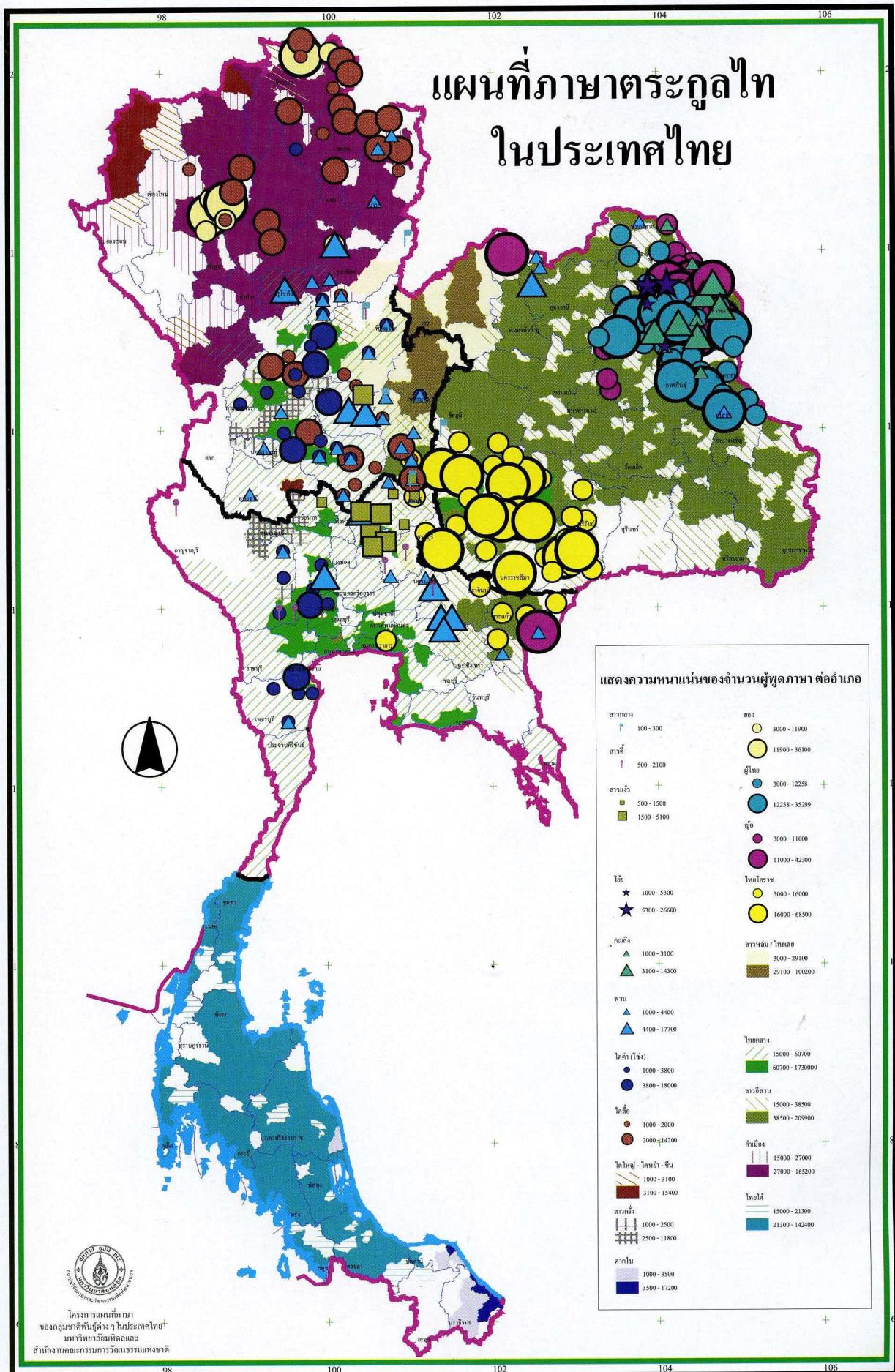
ตรรกะลเมือง – เย้า
HMONG – MIEN

ม้ง (แม้มว)
HMONG

เมียน (เย้า)
MIEN

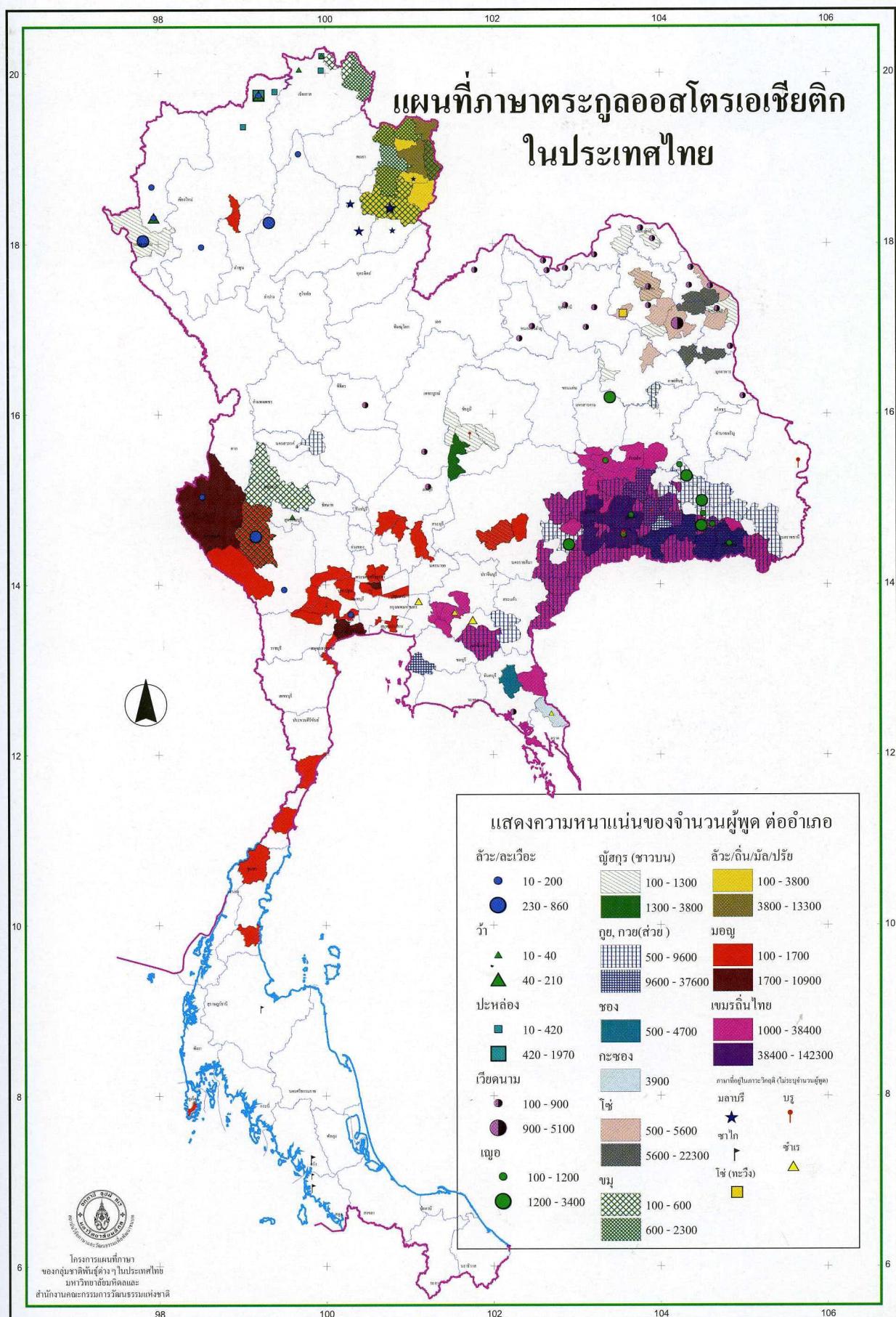
ม้งดำ[†]
BLACK HMONG

ม้งขาว
WHITE HMONG

ժ ន ក រ ត ត ໄ ທ

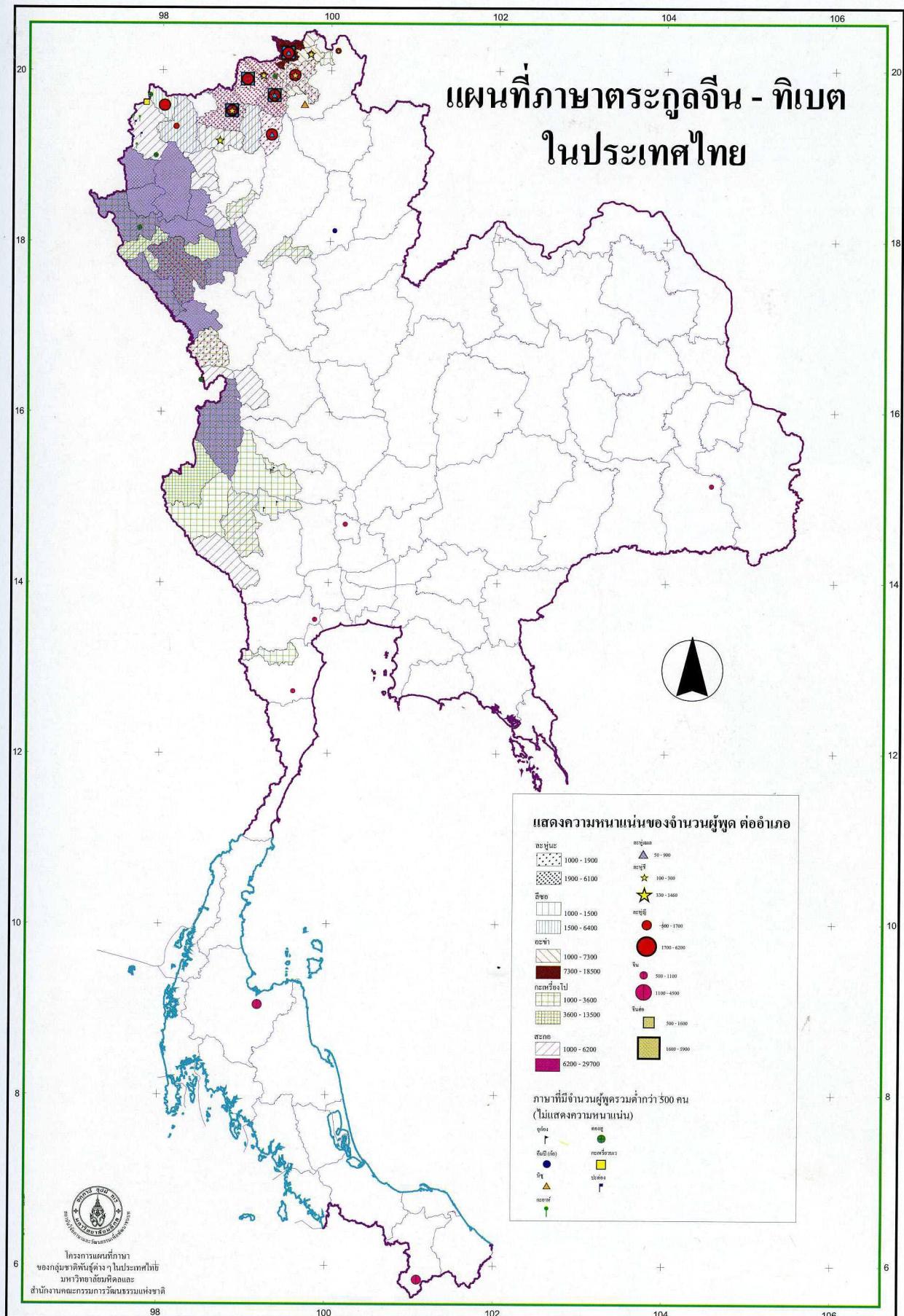

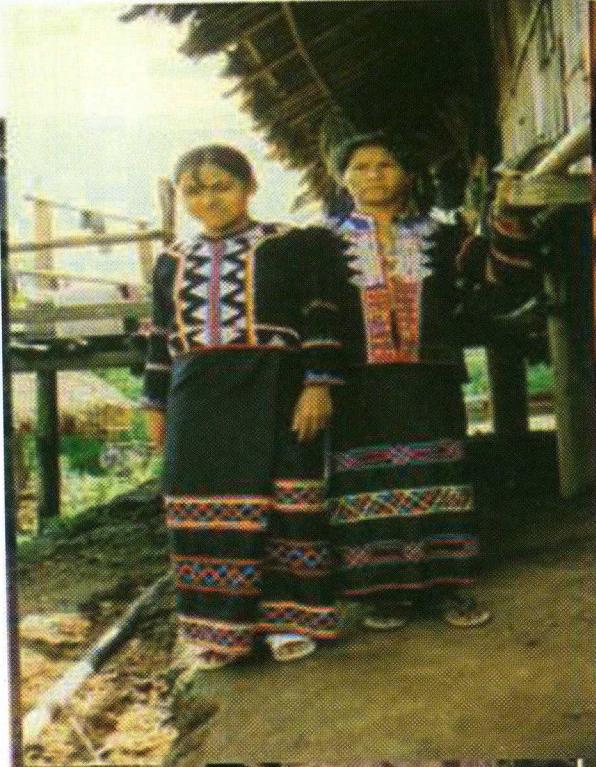
โครงการแผนที่ภาษา
ของคุณชาติพื้นเมืองฯ ในประเทศไทย
นำร่องทดสอบและประเมินคุณภาพ
สำนักงานคณะกรรมการวัดธรรมเนียมชาติ

กระถุงօօສໄຕຣາວເຊີຍຕົກ

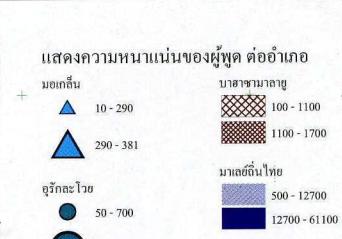

ตรรกะลึง-ทิเบต

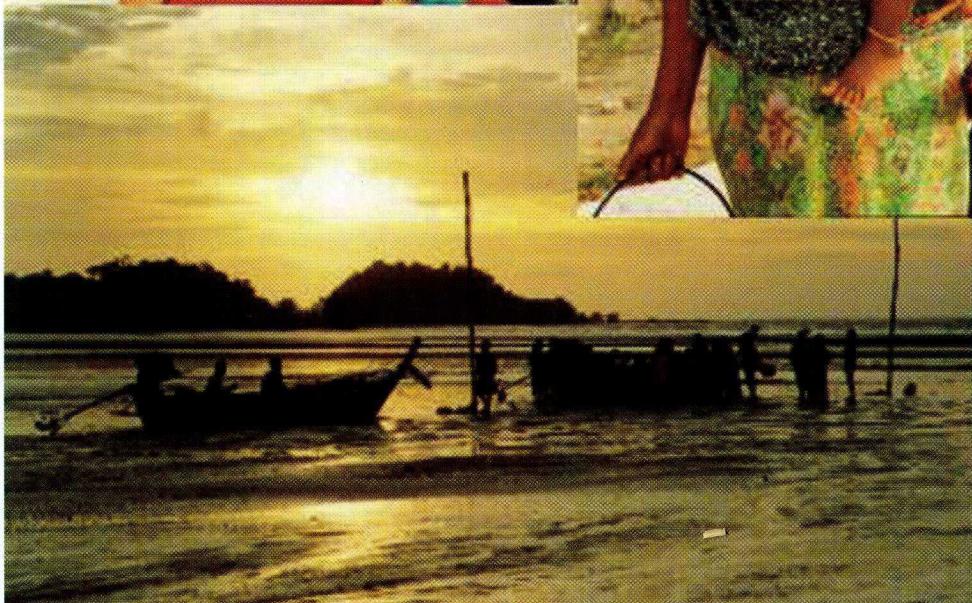
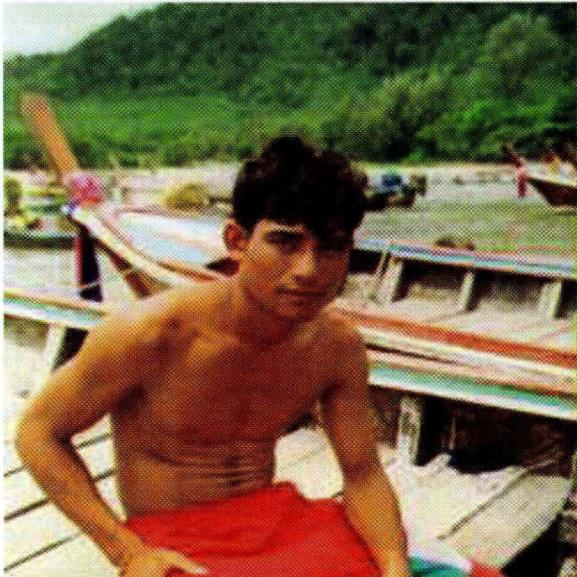

แผนที่ภูมายุทธศาสตร์เนาชียน ในประเทศไทย

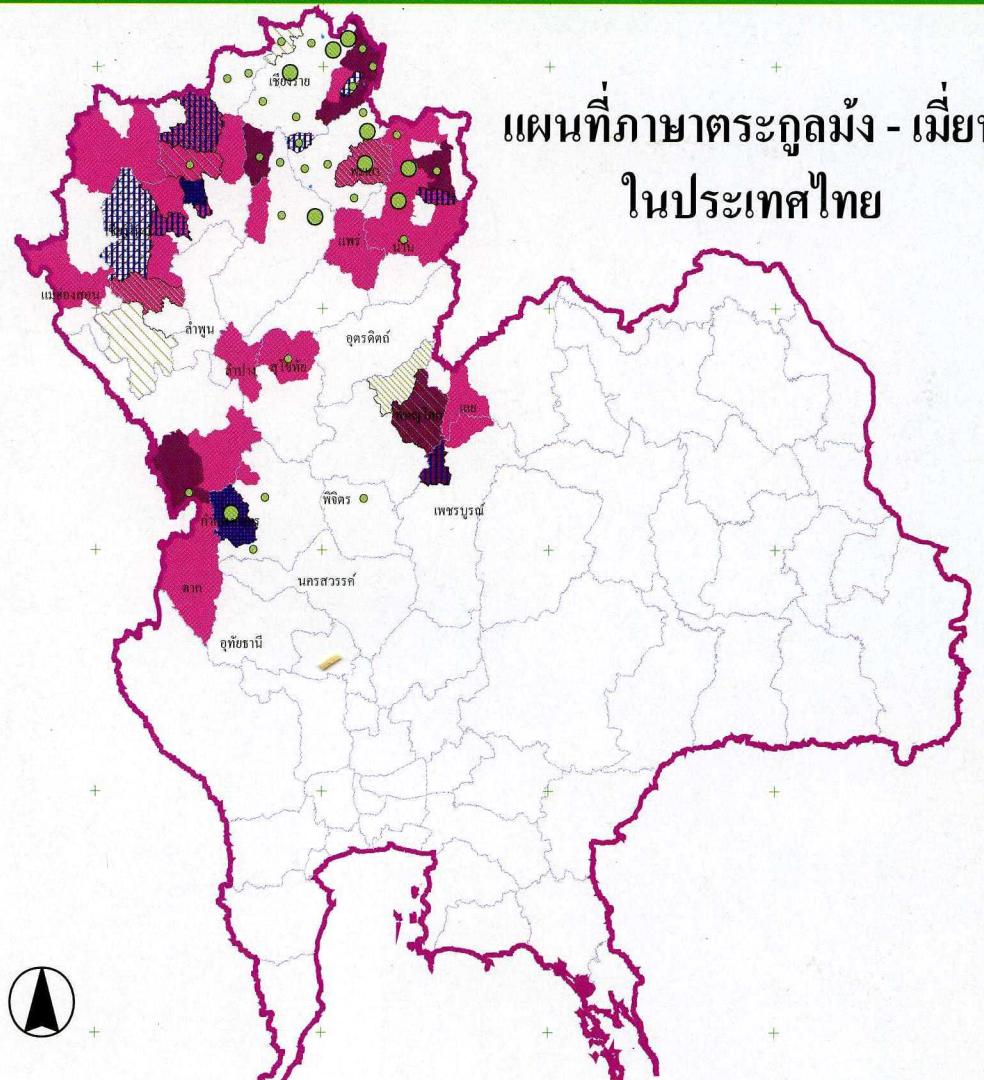

โครงการแผนที่ภูมายุทธศาสตร์เนาชียน
ของกลุ่มชาติพันธุ์ลาว ในประเทศไทย
+
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่และ
สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

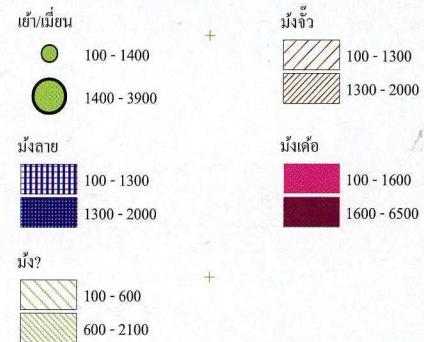
ตรอกล้อสโตรเนชั่น

แผนที่ภูมิศาสตร์ภูมิภาคเมือง - เมียน ในประเทศไทย

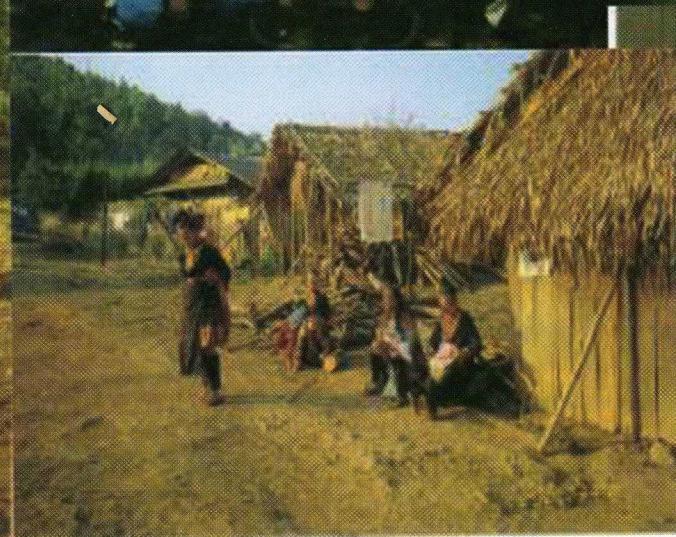
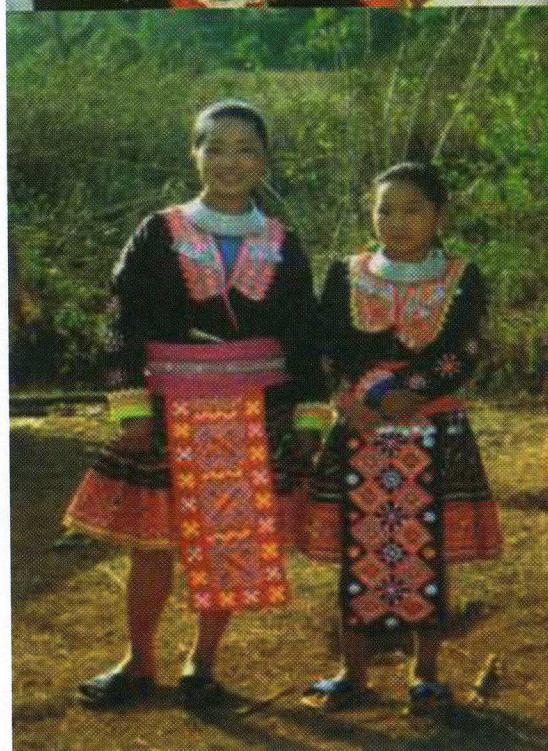
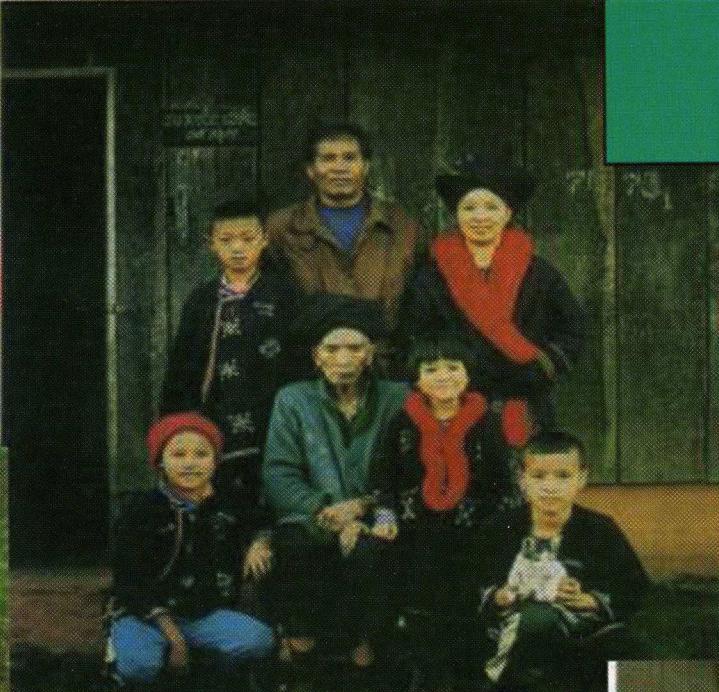
แสดงความหนาแน่นของจำนวนผู้พูด ต่อ อำเภอ

โครงการแผนที่ภูมิ
ของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ในประเทศไทย
มหาวิทยาลัยมหิดลและ
สำนักงานคณะกรรมการรับรองมาตรฐานแห่งชาติ

98 100 102 104 106

ตรุษจูสเมือง-เมี่ยน

3.1.2 การกระจายของภาษาไทย-ภาษาอื่น ตามลักษณะความสัมพันธ์ด้านสังคม แม้ว่าประเทศไทยจะมีความหลากหลายของภาษาและชาติพันธุ์เป็นอย่างมาก แต่อาจกล่าวได้ว่ามีปัญหาการแบ่งขั้นหรือการต่อสู้ระหว่างกลุ่มที่เห็นได้ชัดเจนน้อยมาก วิลเลียม สเมลลีย์ (William Smalley 1994) ผู้ซึ่งเป็นทั้งนักมนุษยวิทยาและนักภาษาศาสตร์ชาวอเมริกัน และมีประสบการณ์ทำงานในประเทศลาวและประเทศไทยได้เสนอความคิดว่า สาเหตุของการที่กลุ่มชาติพันธุ์ภาษาต่างๆสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุขบนแผ่นดินไทย ก็ เพราะแต่ละกลุ่มภาษาทั้งภาษาไทยและภาษาอื่น มีหน้าที่และสถานะทางสังคมแตกต่างและสูงหรือต่ำ ลดหลั่นกันตามลำดับชั้นของภาษาในสังคมไทย (language hierarchy) ซึ่งมีลักษณะเช่นเดียวกับความแตกต่างของลำดับชั้นทางสังคม (social hierarchy) ของคนในประเทศไทยซึ่งเป็นที่ยอมรับทั่วไป⁷

ลำดับชั้นของภาษา (language hierarchy) ในสังคมไทย มีดังต่อไปนี้

1. ภาษาไทยมาตรฐาน (Standard Thai)
- ↓
2. ภาษาไทยอื่น (ตามภูมิภาค) ได้แก่ คำเมือง ลาวอีสาน ปักษ์ใต้ ไทยกลาง (Regional Thai Languages : Kammuang, Lao Isan, Paktay and Central Thai)
- ↓
3. ภาษาพื้นบ้าน (ภาษาชนกลุ่มน้อย)
 - 3.1 ภาษาพัดถิ่น (Displaced Languages)
 - 3.2 ภาษาในเมือง/ตลาด (Town Languages)
 - 3.3 ภาษาตามชายฝั่ง (Marginal Languages)
 - 3.4 ภาษาในวงศ์ล้อม (Enclave Languages)

ภาษาไทยมาตรฐาน ซึ่งเป็นภาษาราชการและภาษาประจำชาติจะอยู่ในชั้นที่สูงสุด เป็นภาษาที่ใช้ในการจัดการศึกษาหรือในโรงเรียน ใช้ในการติดต่อราชการและใช้ในสื่อสารมวลชน ภาษานี้เป็นภาษาไทยที่ใช้ทั่วไปทั้งประเทศไทย (จึงไม่ได้แสดงบนแผนที่) ภาษาไทยชั้นรองลงมาคือ ภาษาไทยอื่นตามภูมิภาค ได้แก่ คำเมือง (ไทยอื่นเหนือ ร้อยละ 10) ลาวอีสาน (ไทยอื่นอีสาน ร้อยละ 28) ปักษ์ใต้ (ไทยอื่นใต้ ร้อยละ 9) และ ไทยกลาง (ร้อยละ 39) ซึ่งเป็นภาษาที่ใช้ทั่วไปและใช้เป็นภาษากลางในแต่ละภูมิภาค ชั้นรองลงไปจากภาษาไทยท้องถิ่นแต่ละภูมิภาคคือกลุ่มภาษาอื่นๆ ได้แก่ ภาษาพื้นบ้าน หรือ ภาษาชนกลุ่มน้อย ที่พูดกันอยู่ในหมู่บ้านหรือภายในบ้าน แต่ละกลุ่มนี้ขนาดและสถานภาพต่างๆ กันไป แบ่งได้เป็น 4 กลุ่มใหญ่ คือ

(1) ภาษาพัดถิ่น จำนวนมากเป็นภาษาในตระกูลไทย ที่มีถิ่นฐานเดิมอยู่นอกประเทศไทยและมีประวัติการอพยพโยกย้ายเข้ามายังประเทศไทยในพื้นที่ต่างๆ ได้แก่ ภาษาลือ ของ พวน ญ้อ ໂຍ້ຍ ແສກ ໂຊ່ງ เป็นต้น และกลุ่มภาษาลาวต่างๆ ในเขตภาคกลาง เช่น ลาวเวียง ลาວຕີ ลาวແຈ້ວ และลาวครັ້ງ เป็นต้น

(2) ภาษาในเขตเมือง/ตลาด ได้แก่ ภาษาจีน (เขตเมืองหรือตลาดทั่วไป) และภาษาเวียดนาม (เขตเมืองหรือตลาดในภาคอีสานตอนบน) ภาษาในเขตเมืองไม่ได้แสดงบนแผนที่ เนื่องจากมีแทรกอยู่ทั่วไป และงานวิจัยนี้ไม่ครอบคลุมการวิจัยภาษาในเขตเมือง

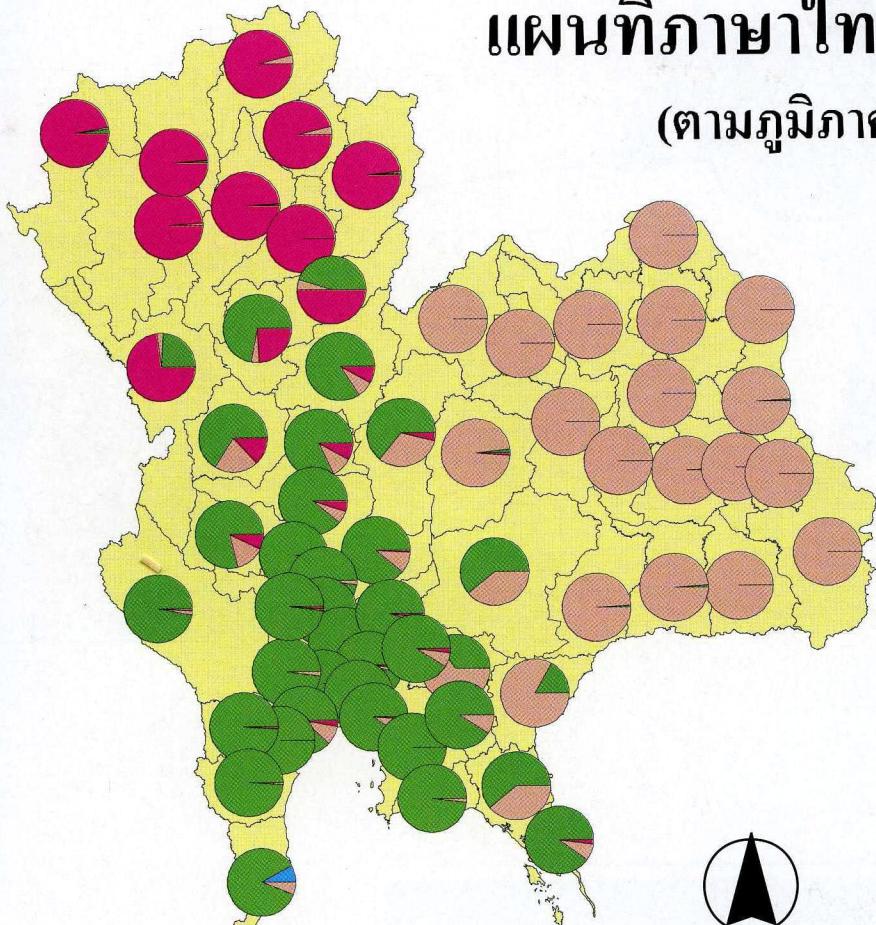
⁷ William Smalley. 1994. *Language Diversity and National Unity*. Chicago: The University of Chicago Press.

(3) ภาษาชัยของ ได้แก่ ภาษาชนกลุ่มน้อยที่อยู่ในตรรกะภาษาต่างๆ นอกเหนือจากภาษาตรรกะไทย ได้แก่ภาษาในตรรกะօสโตรເອເຊີຍຕິກ, ອອສໂຕຣເນເຊີຍ, ຈິນ-ທີບັດ ແລະມັງ-ເມີຍນ ເຊັ່ນ ภาษาເບນຮົດິນ ໄກມລາຍຸດິນ ໄກຍ ບນ ກູຍ ແມ່ວ ເຢ້າ ລືຈອ ມູເຊອ ກະເຫົ່ງ ເປັນຕົ້ນ ຜູ້ພຸດພາຍາເຫັນໆສ່ວນມາກຈະອູ່ຕາມພາຍແດນທີ່ ຕິດຕ່ອກກັບປະເທດເພື່ອນບ້ານ ແລະມັກຈະມີຜູ້ພຸດພາຍາເດີວັກນຕ່ອນເນື່ອງກັບພາຍນອກປະເທດທີ່ມີພຽມແຄນຕິດຕ່ອກກັບ ເຊັ່ນ ภาษาເບນຮົດິນ ນອກຈາກຈະພບໃນປະເທດໄກຍ ເຮັດວຽກ “ภาษาເບນຮົດິນ ໄກຍ” ແລ້ວ ຍັງພບໃນດິນແດນທີ່ ຕ່ອນເນື່ອງກັນໃນປະເທດກົມພູຈາແລະເວີຍຄນາມ ພາຍາມຸນອກຈະພບໃນປະເທດໄກຍ ຍັງພບໃນບຣິເວນກວ່າງໃນ ຕອນහັນຂອງເອເຊີຍອາຄານຍໍ ຄຮອບຄຸມບາງສ່ວນຂອງລາວ ເວີຍຄນາມ ແລະຈິນ ນອກຈາກນີ້ຍັງມີກຸລຸ່ມອື່ນໆ ທີ່ມີຜູ້ພຸດ ຊ້າມພຽມແຄນປະເທດໄດ້ແກ່ ກູຍ/ກວຍ ມລາຍູ ວ໏ ໄກທີ່ ແລະກະເຫົ່ງ ເປັນຕົ້ນ ພາຍາເຫັນໆຈະມີສະຖານພາພ ແຕກຕ່າງກັນໄປ ບາງພາຍາມີຜູ້ພຸດມາກ ແລະໃຊ້ເປັນພາຍາກຄາງໃນທ້ອງຄືນດ້ວຍ ເຊັ່ນ ภาษาເບນຮົດິນ ໄກຍໃນເບຕີສານ ໄດ້ ເປັນຕົ້ນ

(4) ภาษาໃນວົງລ້ອມ ເປັນພາຍາກຸລຸ່ມເລື່ອກ່າວ ທີ່ອູ່ໃນເບຕີທ່າງໄກລ ຖຽກຄັນດາຣ ອີ່ອຄຸກລ້ອມຮອບດ້ວຍພາຍ ແລະວັດທະນຮຽນອື່ນໆ ເຊັ່ນ ປູ້ອັກສຽງ ລະເວື່ອະ ມລານບີ (ຝີ) ຕອງແຫຼືອງ) ໂ້ອ່ (ທະວີງ) ກ້ອງ ອື່ນປີ ບີ້ຈູ ຂອງ ກະຊອງ ແລະ ຂັ້ນເຮ ເປັນຕົ້ນ

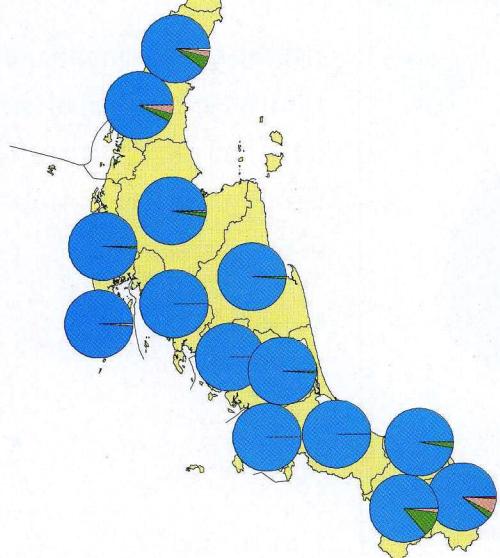
ແນວຄົດເກີຍກັບລຳດັບຂັ້ນຂອງພາຍາຊື່ງທຳໄຫ້ຜູ້ພຸດພາຍາຕ່າງໆ ດຳຮັງຊີວິຫຍຸ່ໃນສັກຄົມໄກຍຍ່າງສັບສຸຂ ໂດຍຕ່າງມີໜ້າທີ່ຂອງຕົນນັ້ນແມ່ຈະເປັນຈິງໃນຫລາຍປະກາງ ແຕ່ໃນໂລກຍຸກປັຈຈຸນພາຍາชนກຸລຸ່ມນ້ອຍກຸລຸ່ມເລີກ ກຸລຸ່ມນ້ອຍຫລາຍກຸລຸ່ມ ໂດຍເນັພາພາຍາໃນວົງລ້ອມ ກຳລັງອູ່ໃນກວະວິກຄຸຕີ ເສີ່ຍ່ຕ່ອກເຮົ່ອມສູງເປັນອ່າງຍິ່ງ ເນື່ອງຈາກມີການເປັນແປງທີ່ກຳລັງພະພາຍາ ແລະການໃຊ້ພາຍາເປັນອ່າງນາກ ເປັນພລມາຈາກອິທີພລຂອງ ສື່ສາມາລະນ ຮະບນກາຮຽນ ແລະລັກນະທາງເສຽງສຽງໃສ່ງຄົມ ຜູ້ພຸດຮຸ່ນເຢາວົງຈິງຫັນໄປພຸດພາຍໄຫ່ຢ່າງໃນ ຂີວິປະຈຳວັນນາກີ່ເຊື້ອຍໆ ແລະຄວາມຮູ້ໃນພາຍາແມ່ວ່ອງຕົນລົດລົງເປັນອ່າງນາກ (Sunwilai 2001) ຈາກວິຈັນນີ້ໄດ້ ພບວ່າພາຍາທີ່ອູ່ໃນກວະວິກຄຸຕີໃນປະເທດໄກຍມີລົງ 14 ພາຍາ ແລະມີຄວາມຮູນແຮງຕ່າງໆກັນ ພາຍາທີ່ຈັດອູ່ໃນກວະ ວິກຄຸຕີທີ່ 14 ພາຍາ (ຊື່ເປັນພາຍາທີ່ອູ່ໃນວົງລ້ອມ) ໄດ້ແກ່ ພາຍາຂັ້ນ ກະຊອງ ຂະໂອຈ ມລານບີ ໂ້ອ່ (ທະວີງ) ລະເວື່ອະ ຂອງ ປູ້ອັກສຽງ ກ້ອງ ອື່ນປີ ບີ້ຈູ ມອເກີນ/ມອເກລິນ ອູ້ຮັກລະໄວ້ຢ

แผนที่ภาษาไทยถิ่น (ตามภูมิภาค)

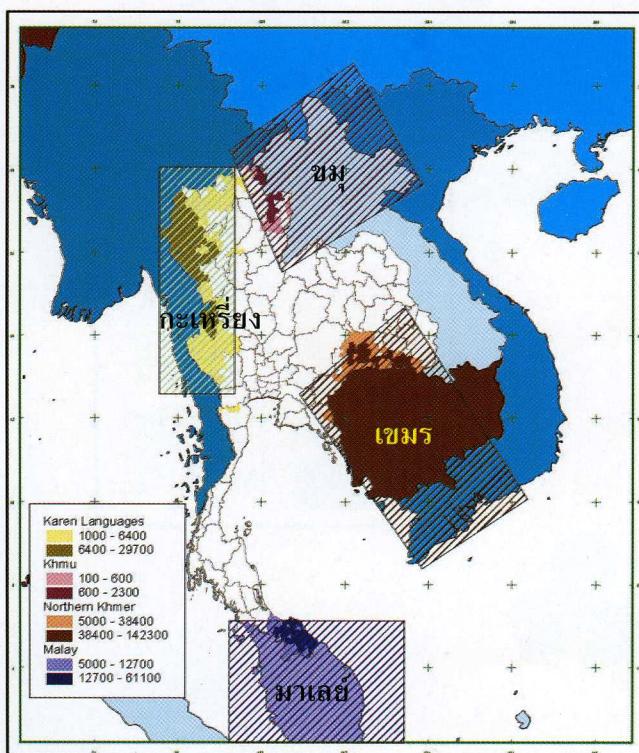
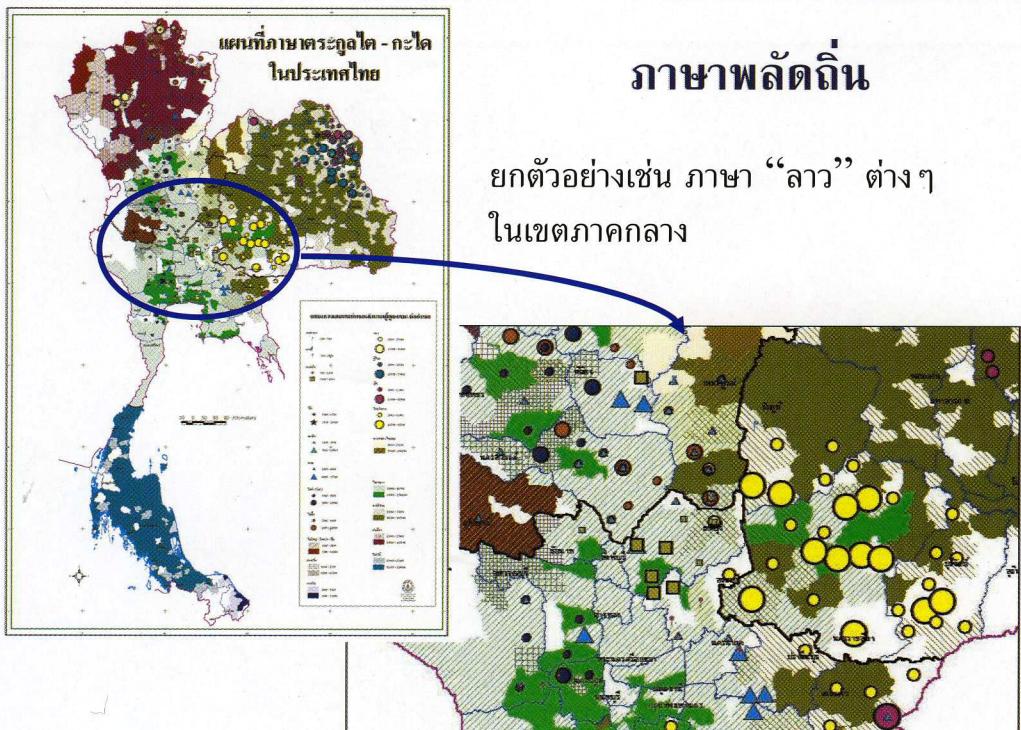

ภาษาไทยถิ่น

- คำเมือง
- ลาวอีสาน
- ไทยกลาง
- ไทยใต้

ภาษาพลัดถิ่น

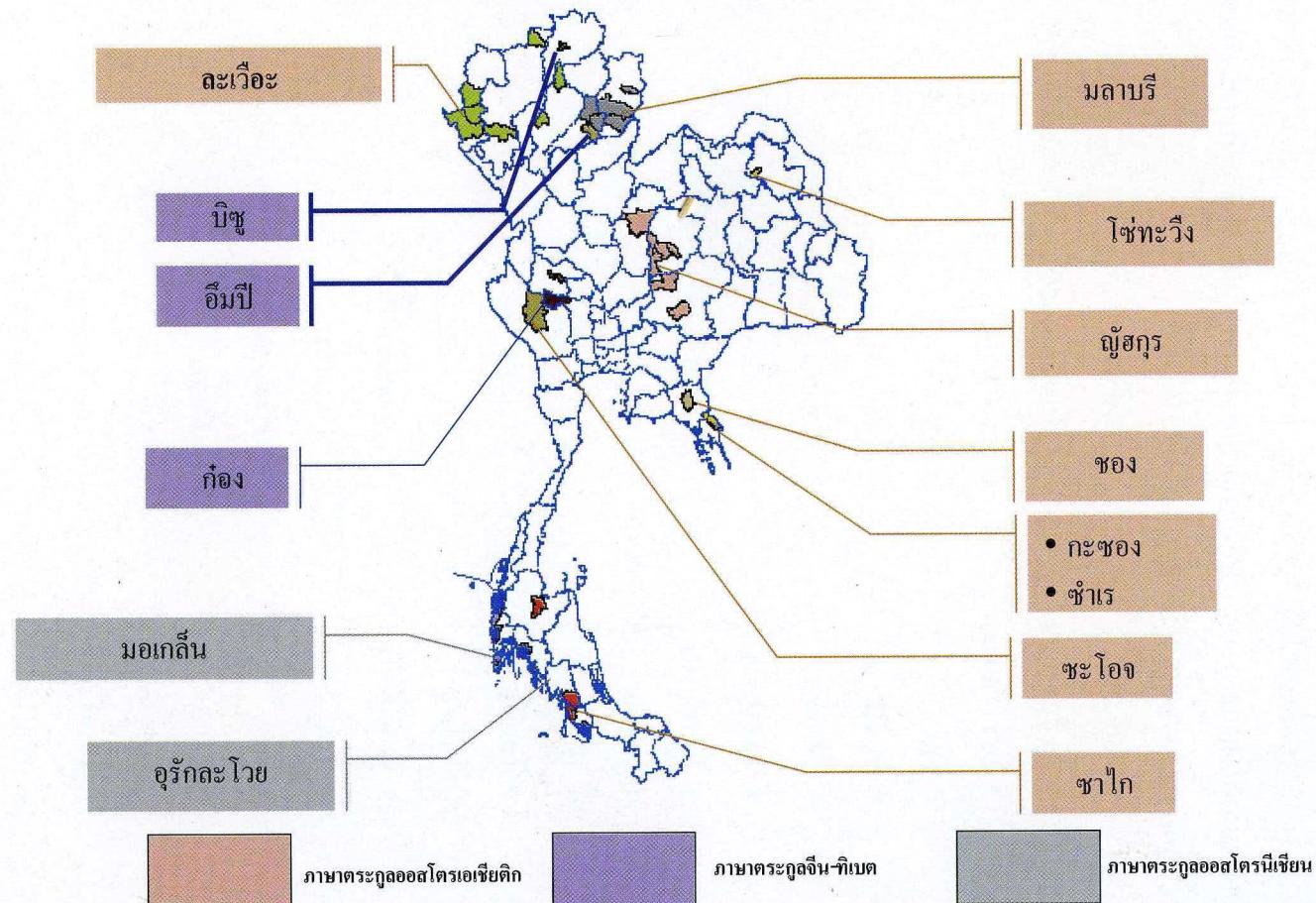

ภาษาชาวยุบ

ภาษาของชนกลุ่มน้อยที่ตั้งถิ่น
ฐานบริเวณชายขอบของประเทศ
และผู้พูดส่วนใหญ่ของภาษานั้น
ตั้งถิ่นฐานอยู่อีกประเทศหนึ่ง
ยกตัวอย่างเช่น

- ภาษาขมุ
- ภาษาเขมร
- ภาษากะเหรี่ยง
- ภาษามาเลย์

ภาษาในวงล้อม

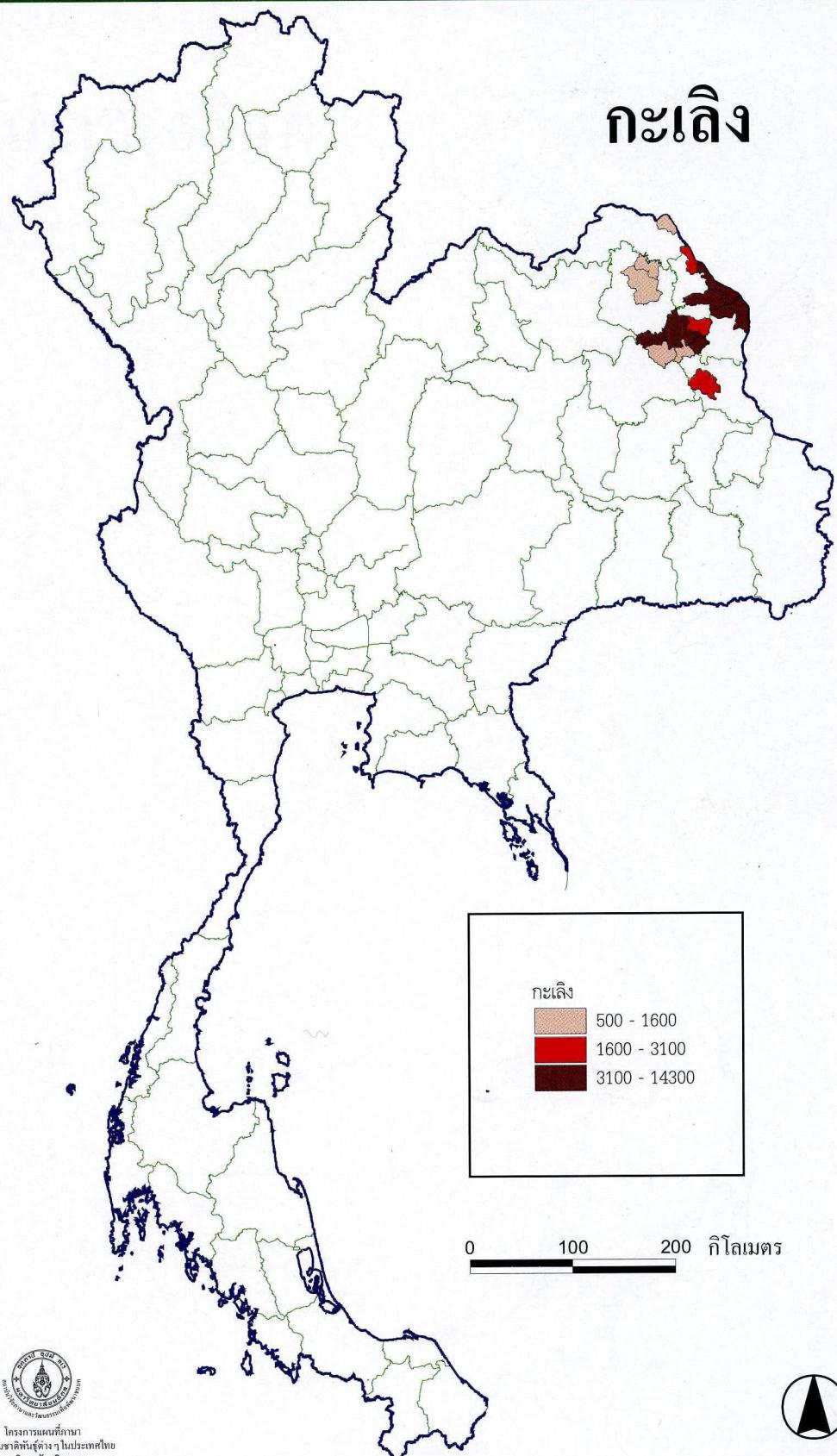
3.1.3 การกระจายของแต่ละกลุ่มภาษาในประเทศไทย กลุ่มภาษาต่างๆ ทั้งกว่า 60 กลุ่ม จะแสดงด้วยแผนที่แสดงการกระจายแต่ละกลุ่มในพื้นที่ต่างๆ ของประเทศไทยพร้อมทั้งคำอธิบายโดยสังเขป โดยจัดตามครรภุลภาษา ดังต่อไปนี้

ทั้งนี้โดยในการเสนอแผนที่ของแต่ละภาษา กลุ่มภาษาที่มีผู้พูดจำนวนมาก เช่น ภาษาตระกูลไทยจะแสดงการกระจายผู้พูดตั้งแต่ 1,000 หรือ 2,000 คนขึ้นไป ส่วนภาษาในตระกูลอื่นๆจะแสดงการกระจายแม้จะมีเพียงจำนวนน้อย และบางครั้งจะนำเสนอเป็นกลุ่มภาษาที่เกี่ยวข้องกันในแผนที่แผ่นเดียวกัน

1. กลุ่มภาษาตระกูลไทย มีจำนวน 24 กลุ่ม

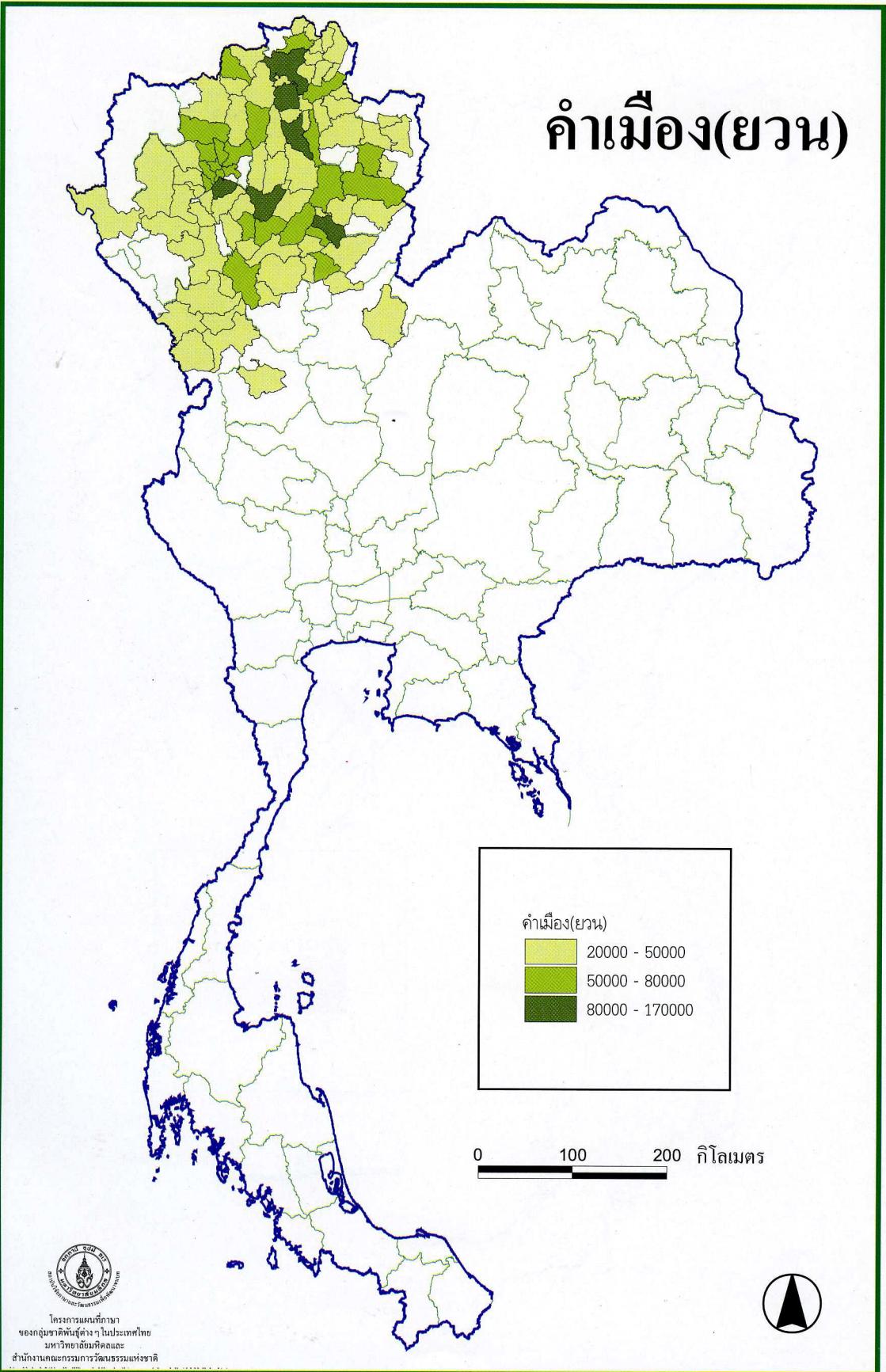
1. กะเลิง	Kaloeng
2. คำเมือง (ยวน)	Khammuang/Yuan (Northern Thai)
3. โช่ง (ไทคำ)	Tai Dam
4. ญ้อ	Nyaw
5. ไหขัน	Tai Khun
6. ไทยกลาง	Central Thai
7. ไทยโคราช	Thai Korat
8. ไทยตากใบ	Thai Takbai
9. ไทยเลย	Thai Loei
10. ไหลอ	Tai Lu
11. ไทยย่า	Tai Ya ~
12. ไทยใหญ่	Tai Yai, Shan
13. ปักษ์ใต้ (ไทยใต้)	Southern Thai
14. ผู้ไทย	Phu Thai
15. พวน	Phuan
16. ยอง	Yong
17. โยย	Yoy
18. ลาวครัง	Lao Khrang
19. ลาวเจัว	Lao Ngaew
20. ลาວตี	Lao Ti
21. ลาวเวียง/ลาวกลาง	Lao Wiang/Lao Klang
22. ลาวหล่ม	Lao Lom
23. ลาวอีสาน	Lao Isan
24. แซก	Saek

กะเลิง

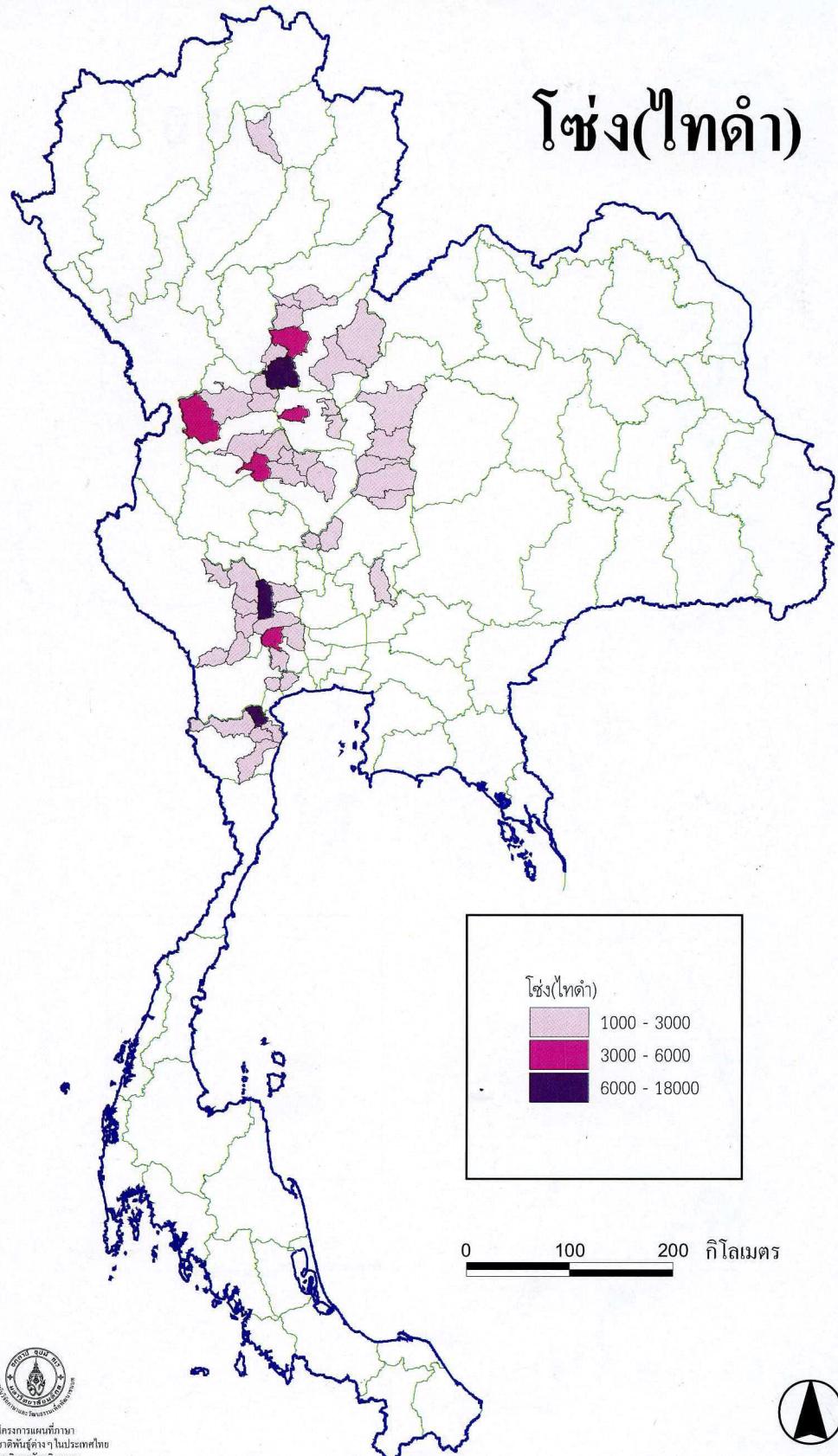

ໄກສາດຖະແທທີ່ກໍານາ
ຂອງຄູ່ຈຳພົນຖ້ວງໃນປະເທດໄທບໍ່
ນາຄາວິທະຍາເຫັນທີ່ຄົນແລະ
ສ້າງກ່າງນຸກແລະກວ່າມຮຽນແຫ່ງຂາດ

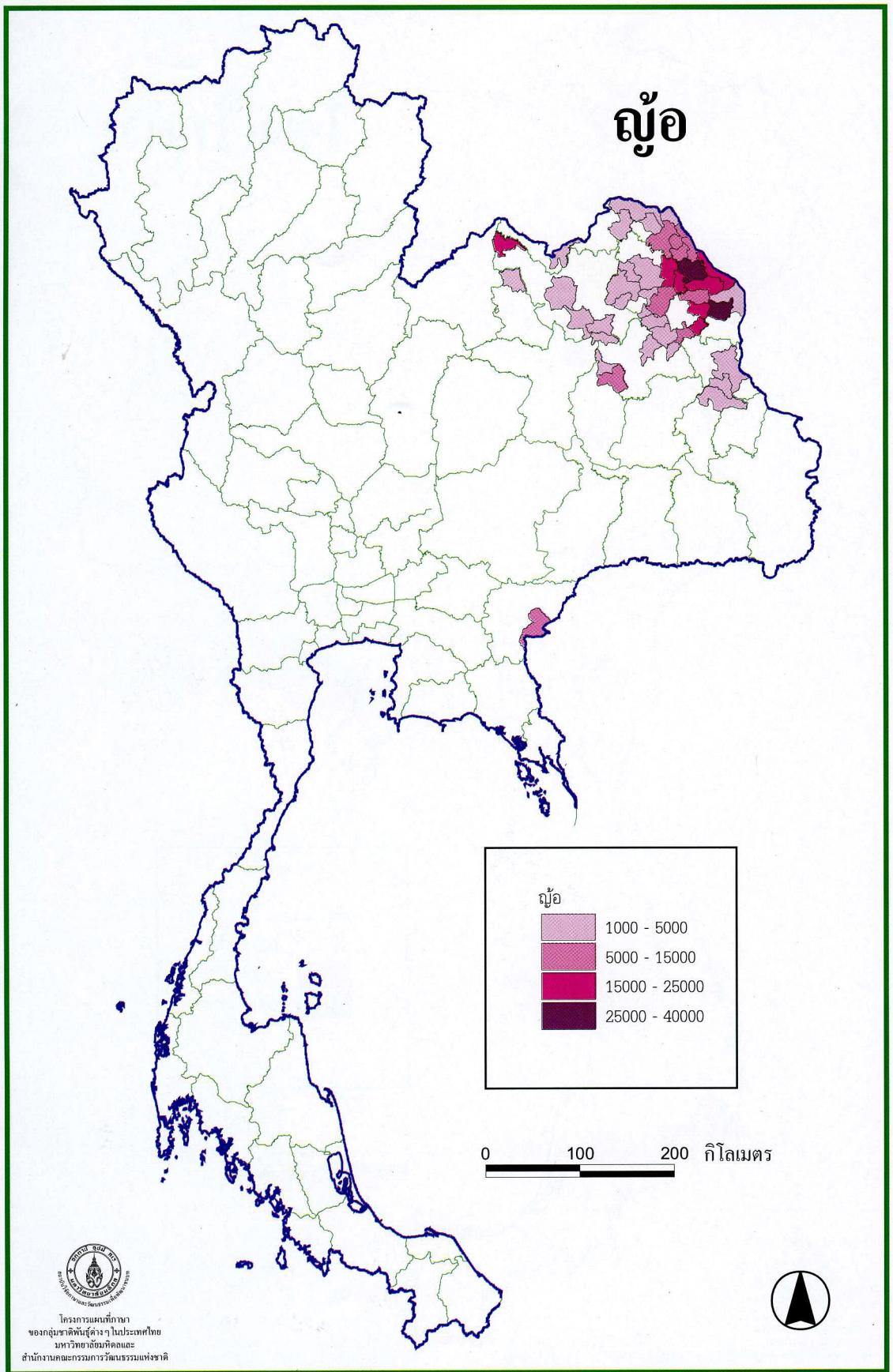
คำเมือง(ยวน)

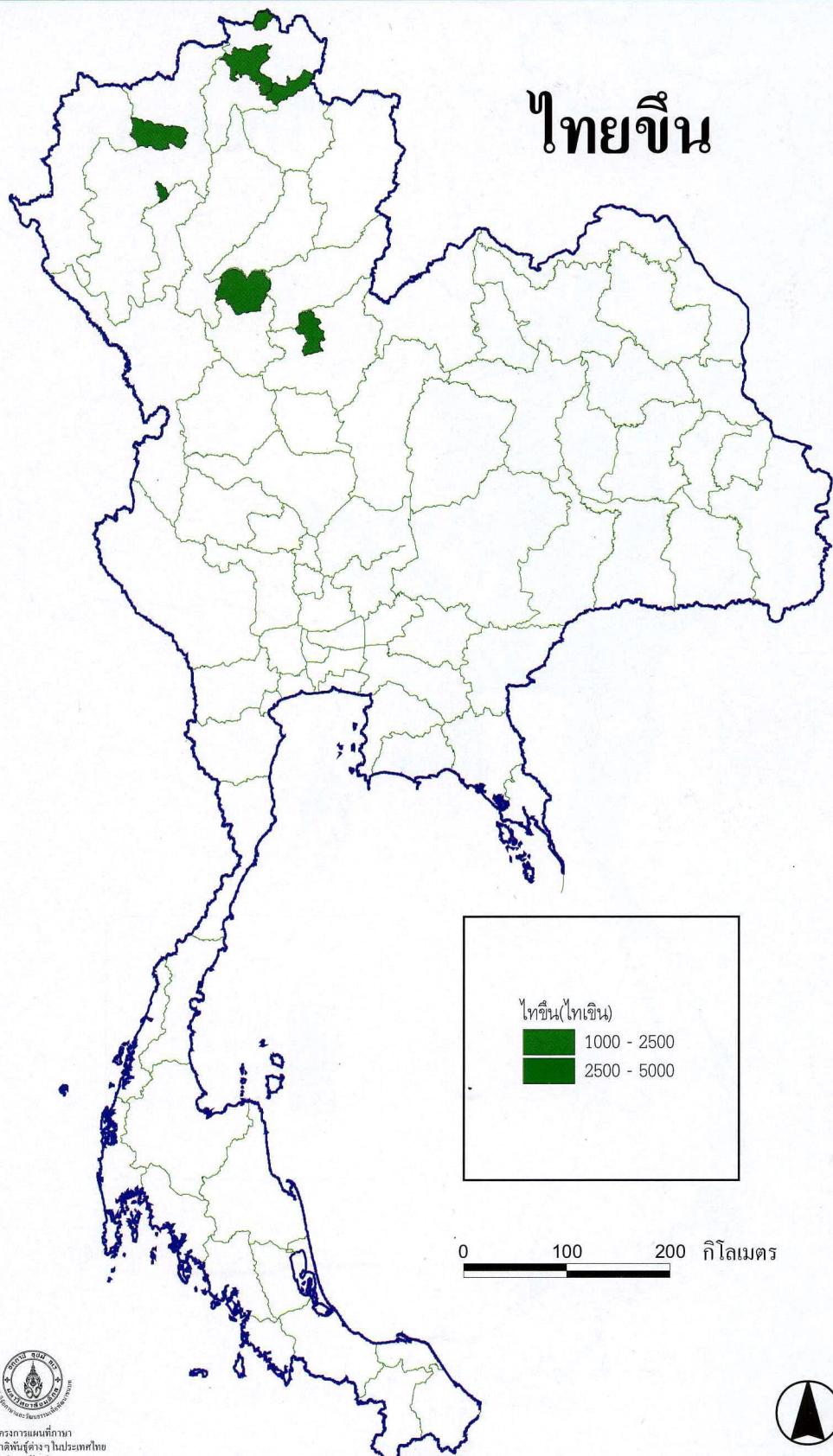
ໂຕ່ງ(ໄທດຳ)

ໄກຣຈາກແນທ່ງກ່າວນາ
ຂອງຄຸນພາດທີ່ຕ່າງໆໃນປະເທດໄທ
ນກາວົບອາຫັນທີ່ຄົດແລະ
ສໍານັກງານຄະນະການກວ້າພະນະເທິງຊາດ

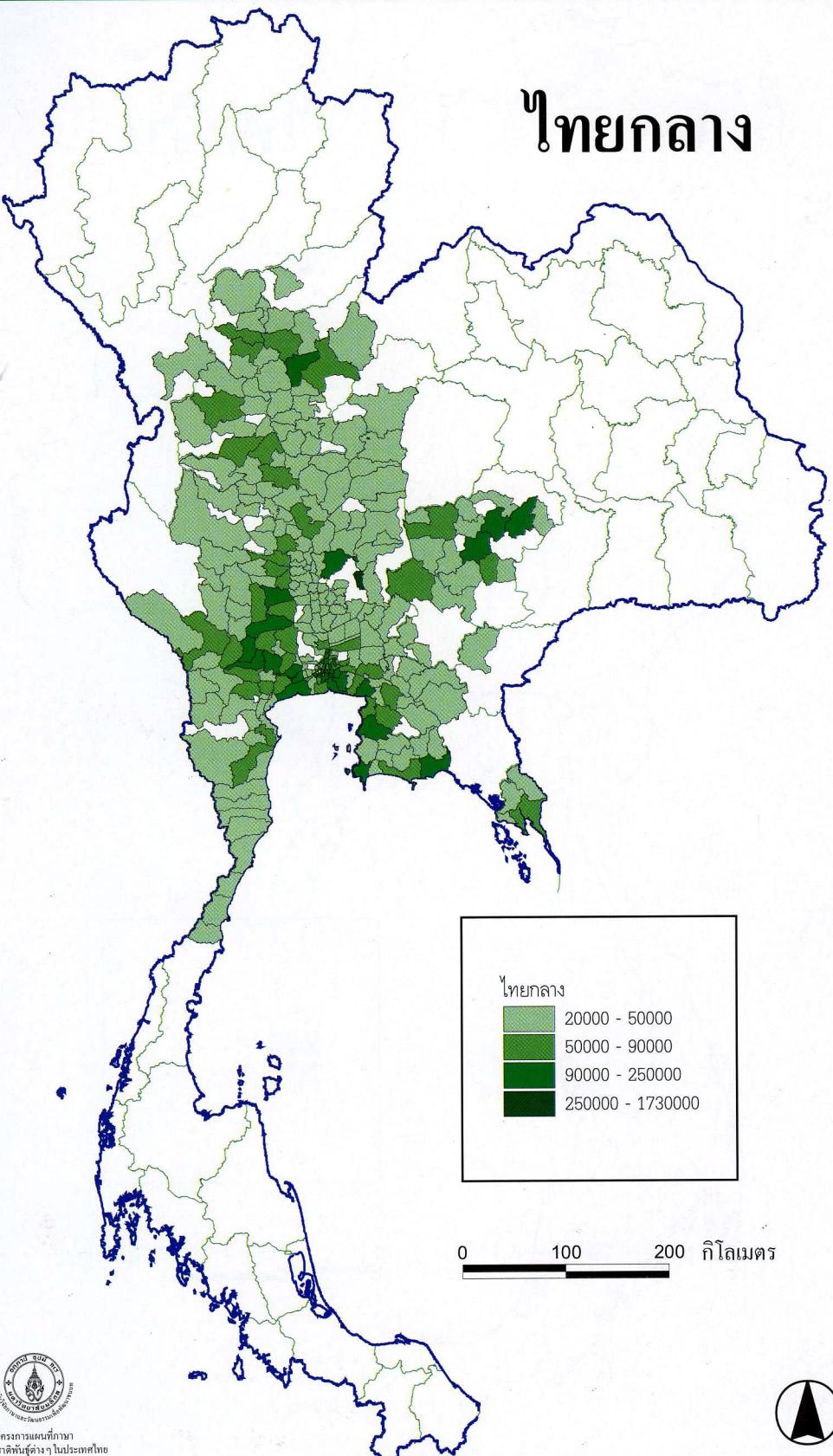

ไทยขึ้น

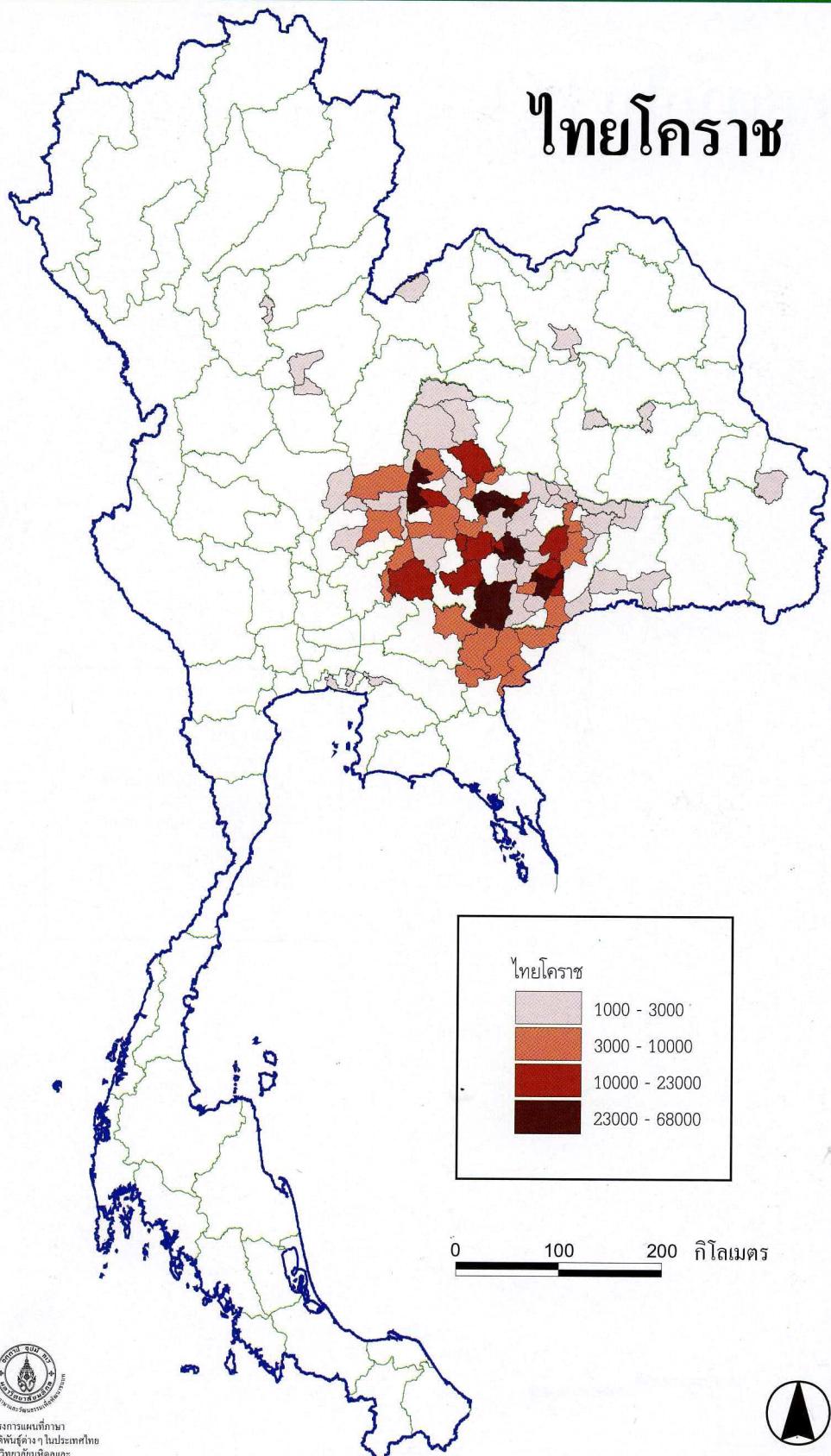

โครงการเพื่อความ
ของผู้นำชุมชนที่ดีงาม
มากกว่าเดิมที่ดีและ
สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

ไทยกลาง

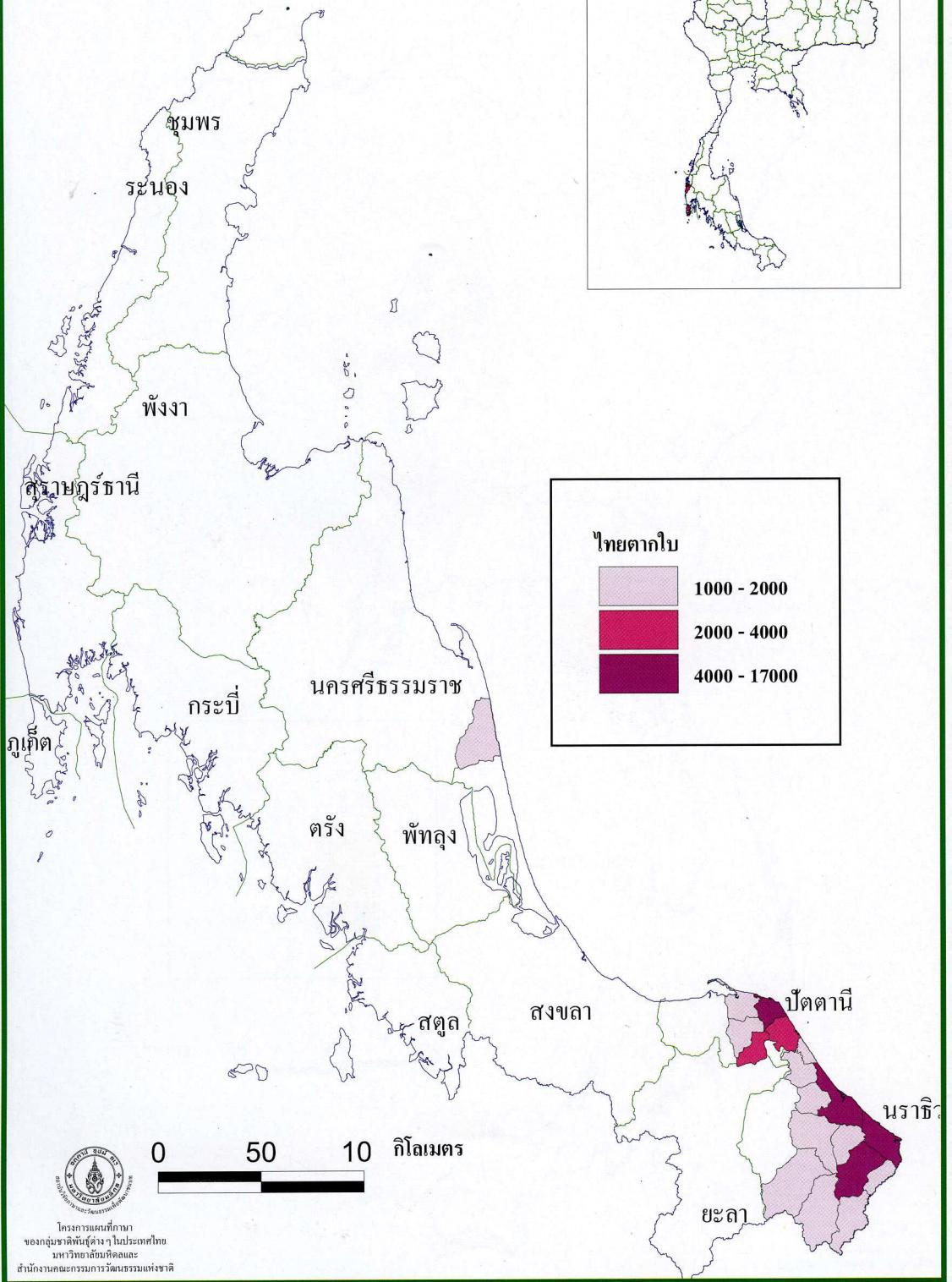
ไทยโคราช

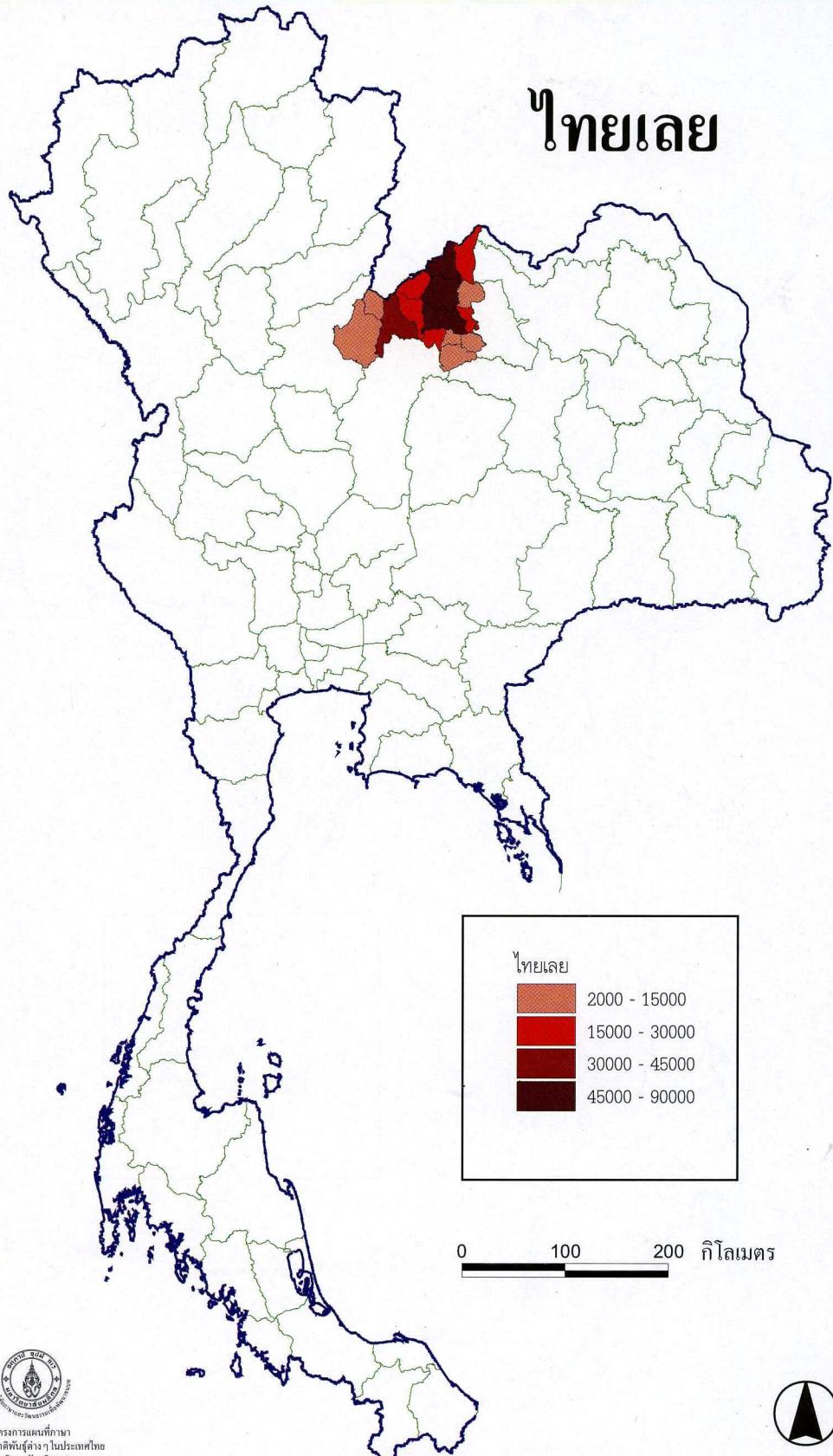
โครงการแผนที่อาณา
ของกุนชาติพันธุ์ดั้งๆ ในประเทศไทย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
สำนักงานคณะกรรมการวัดและธรณี测量局

ไทยภาคใบ

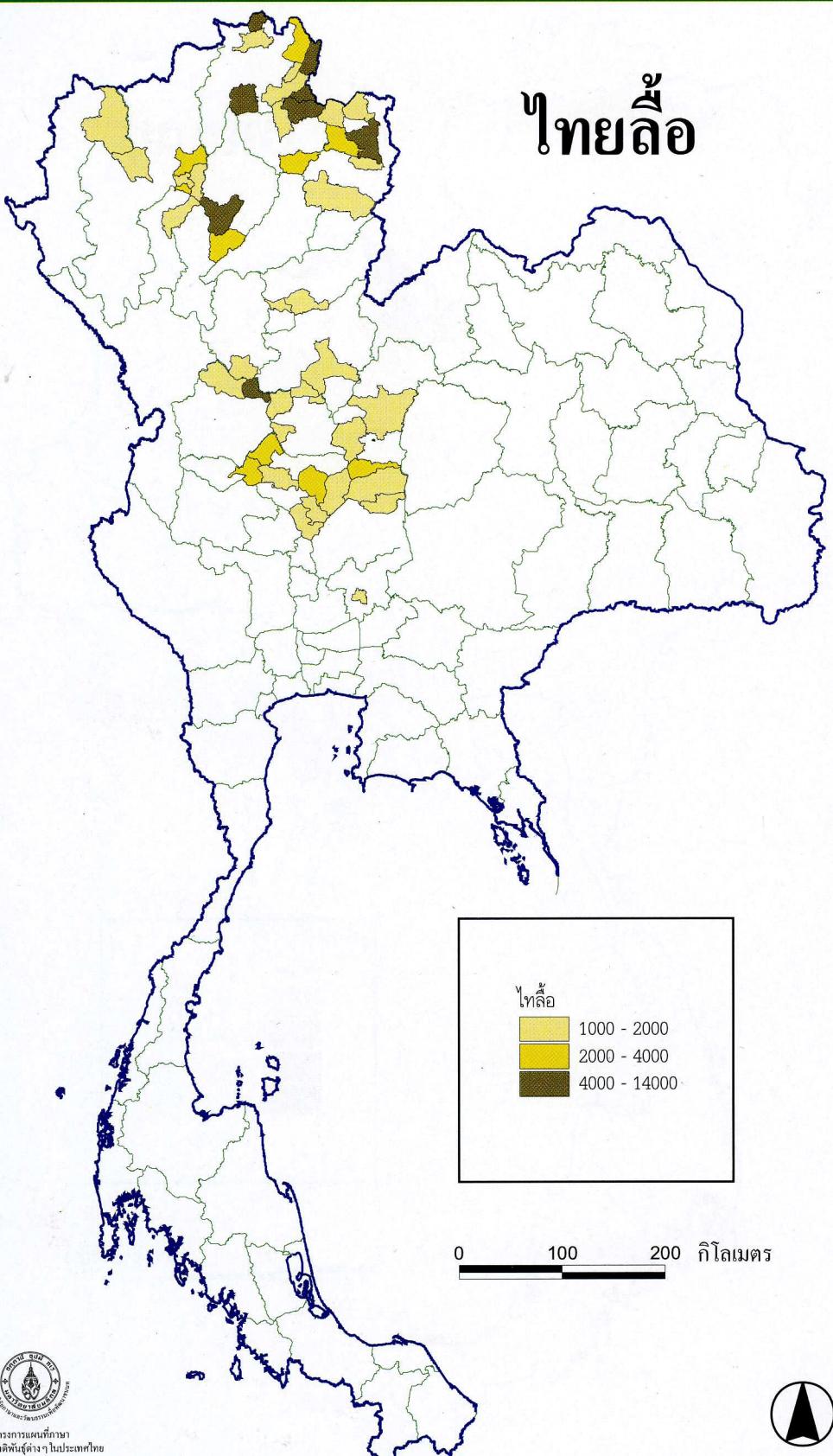
ไทยแลย

โครงการและกิจกรรม
ของศูนย์วิจัยเชิงลึกในประเทศไทย
ในการเพิ่มประสิทธิภาพและ
สร้างความยั่งยืนทางเศรษฐกิจ

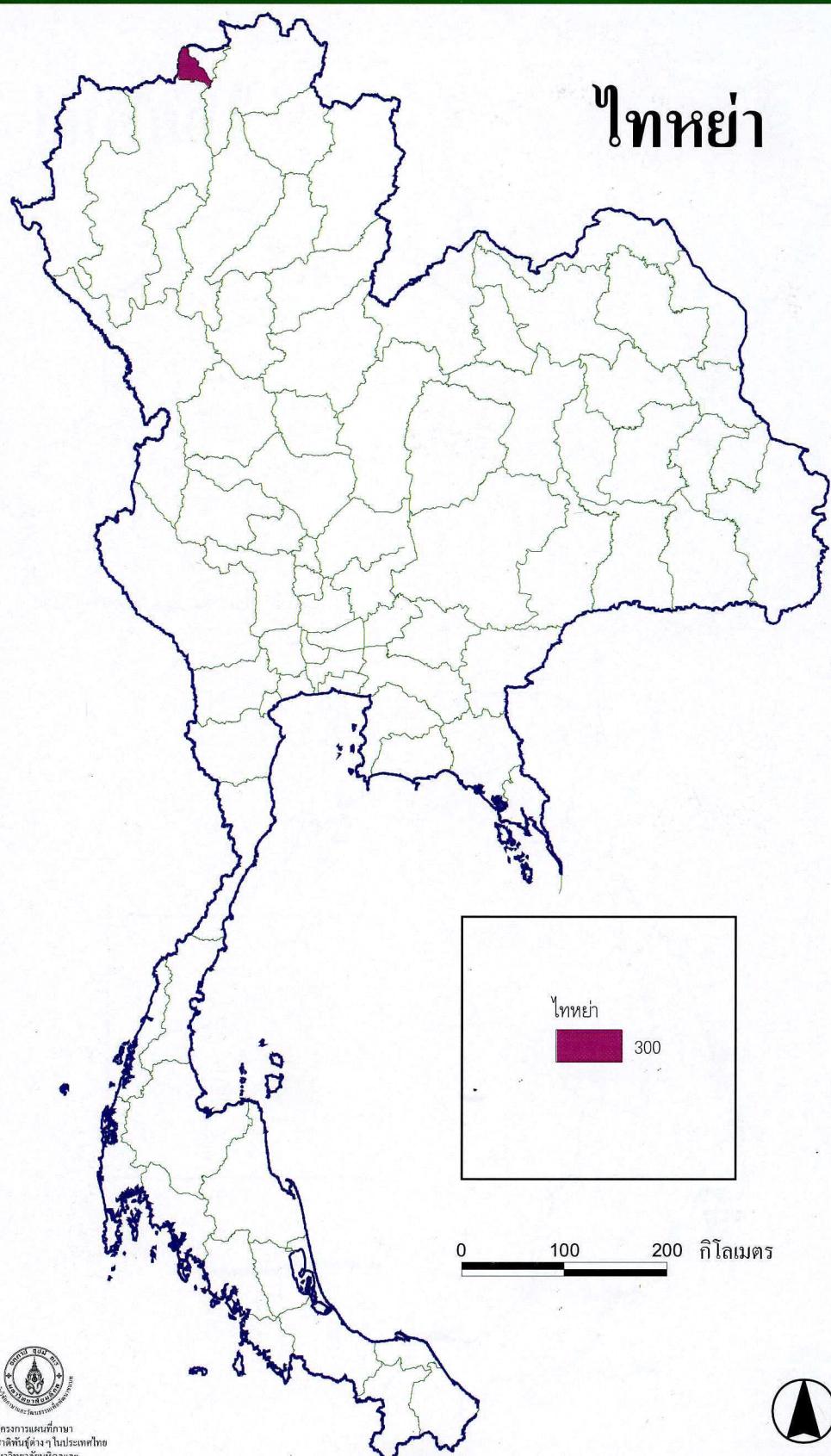
ไทยแล้ว

โครงการเเพนท์ท้าว
ของกูนชาติพันธุ์ต่อ仗ในประเทศไทย
นาวิกาลั่นศักดิ์และ
สำนักงานคณะกรรมการวัดธรรมเนียมแห่งชาติ

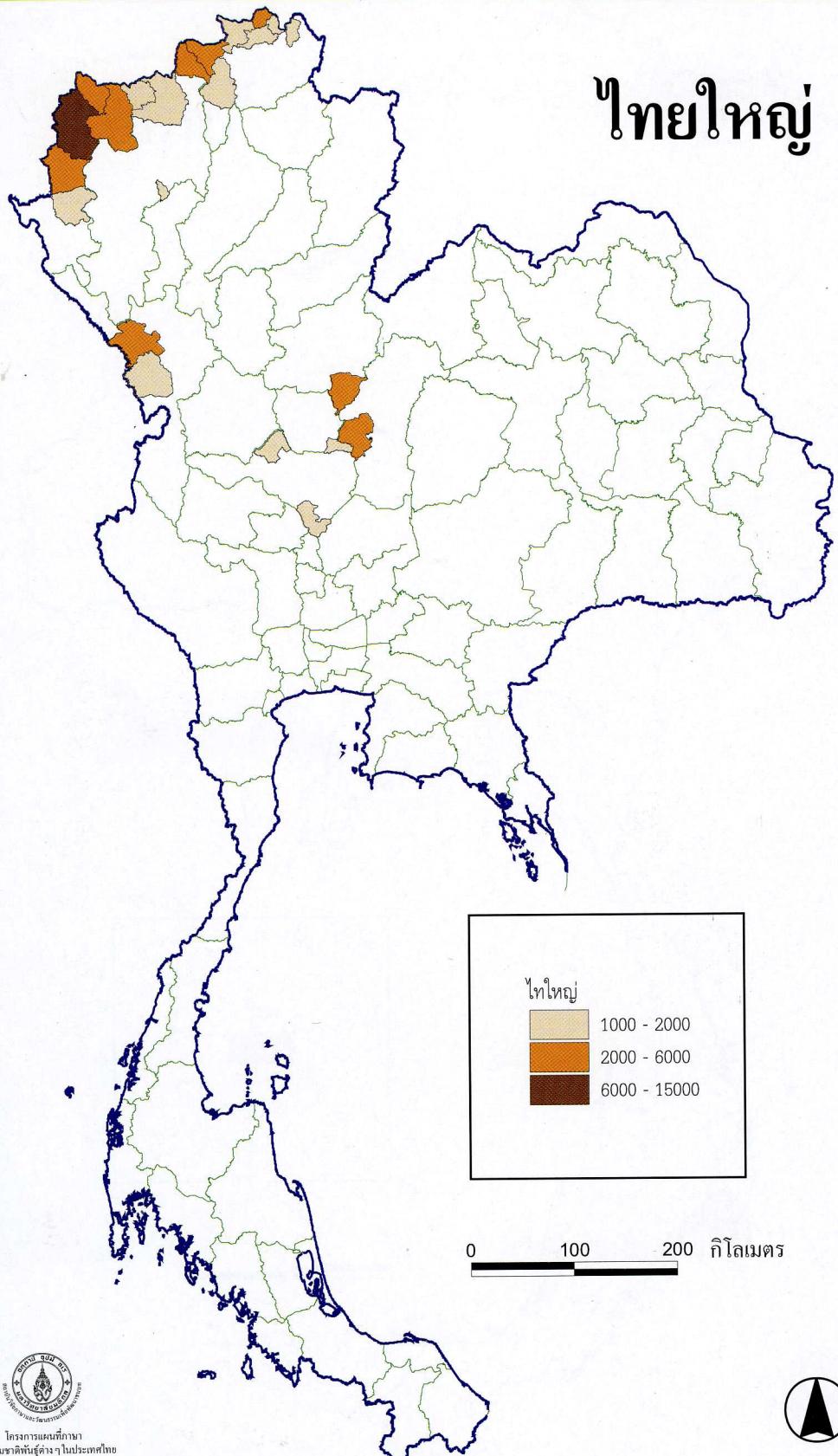
ไทยย่า

โครงการบ้านเด็กดี
ของรัฐบาลเด็กดีคุณภาพในประเทศไทย
นราธิวาสอัลลันพีดีและ
สำนักงานคณะกรรมการวัดธรรมะราชดำเนิน

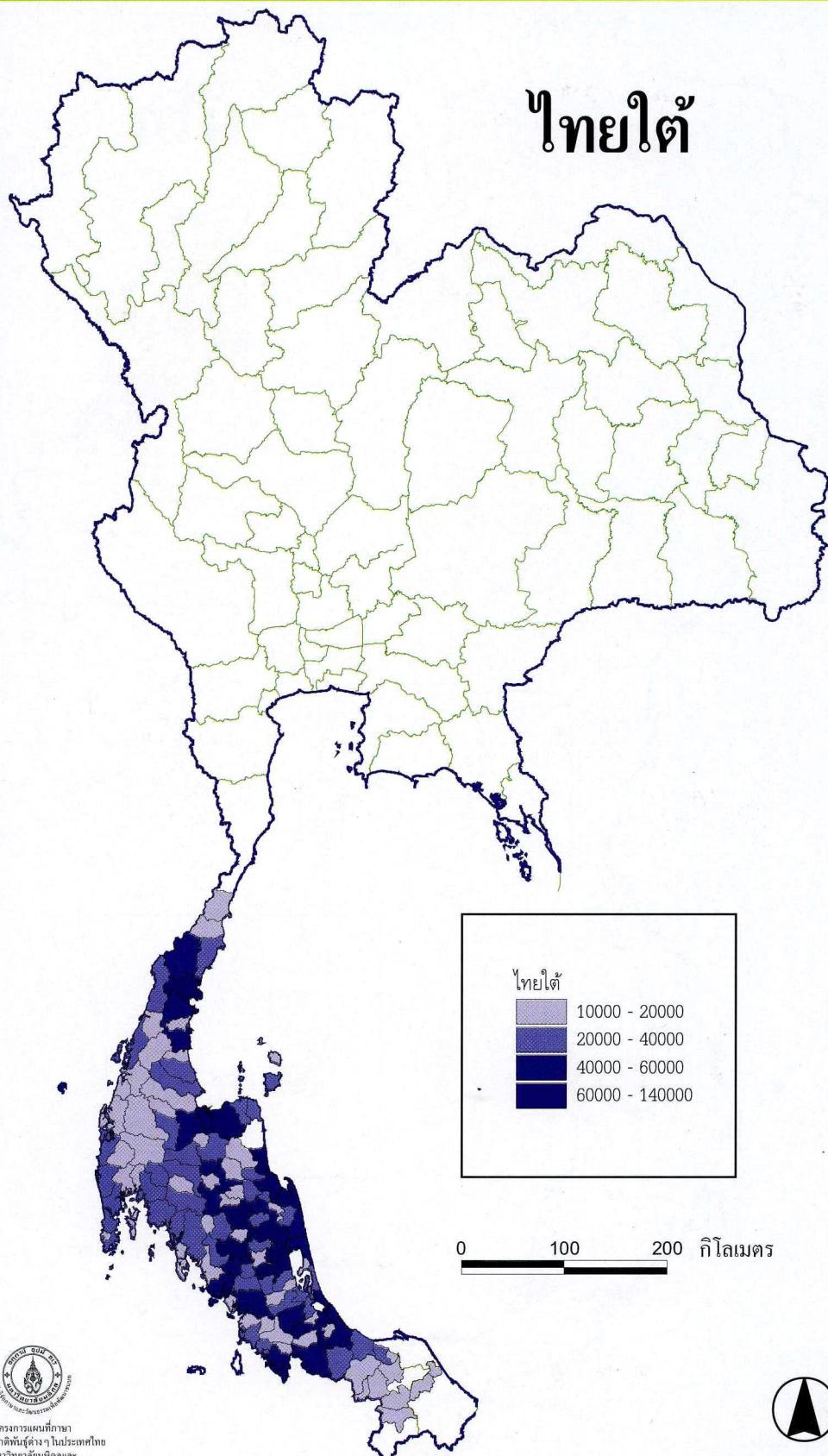
ໄທຍ່າຫຼູ່

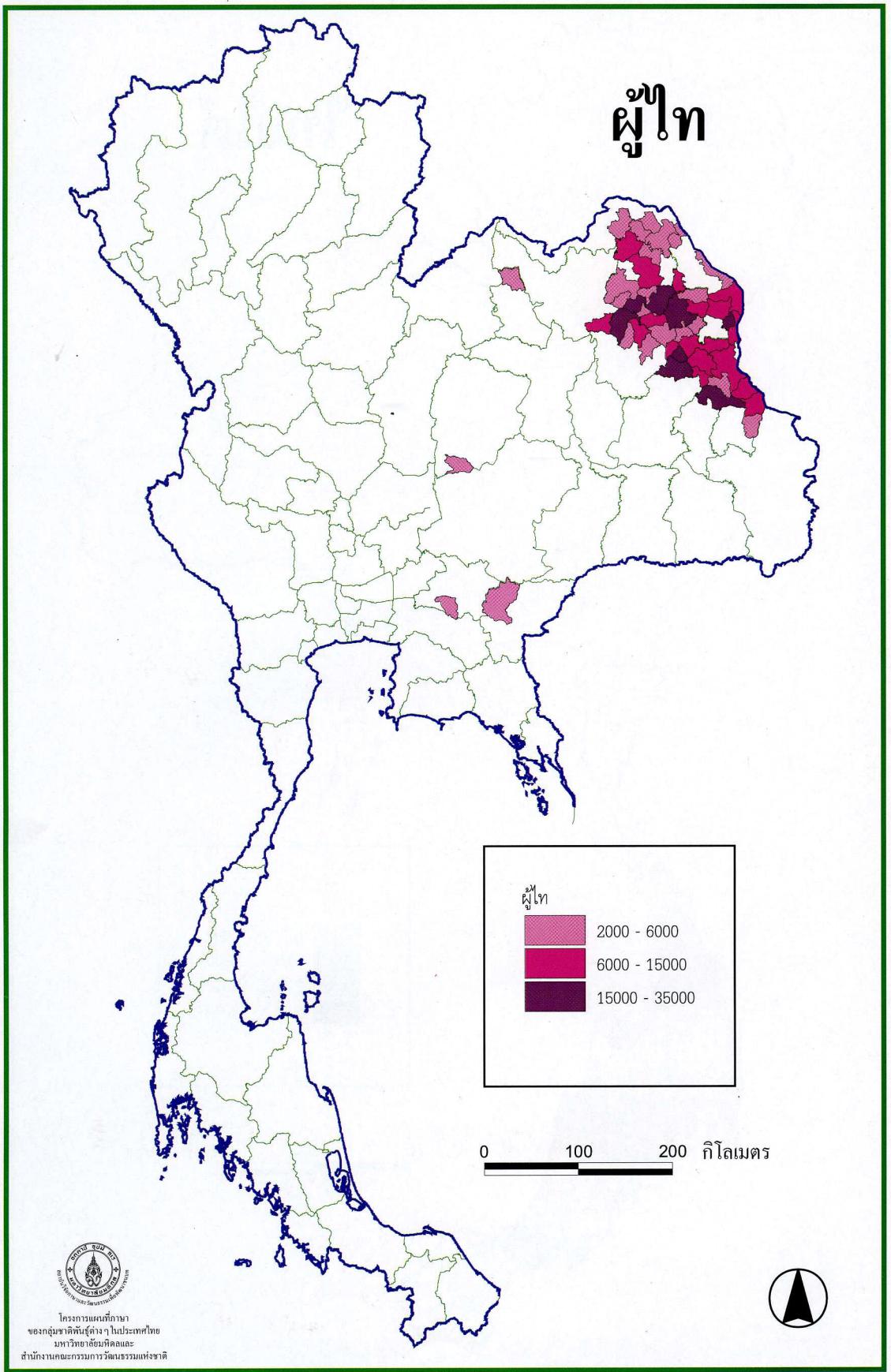
ໂຄງການຮ່າມໝາຍ
ຂອງຊັ້ນຊາດພົນຊົງໃນປະເທດໄທ
ນາທຸລາກສົມບົດລະບະ
ສັນຕິພາບແລະກວດສະບັບສົມບົດລະບະ

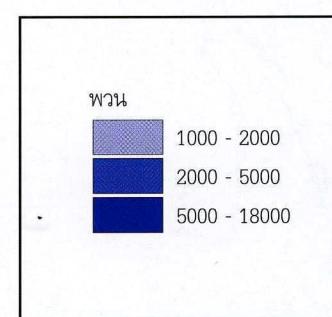
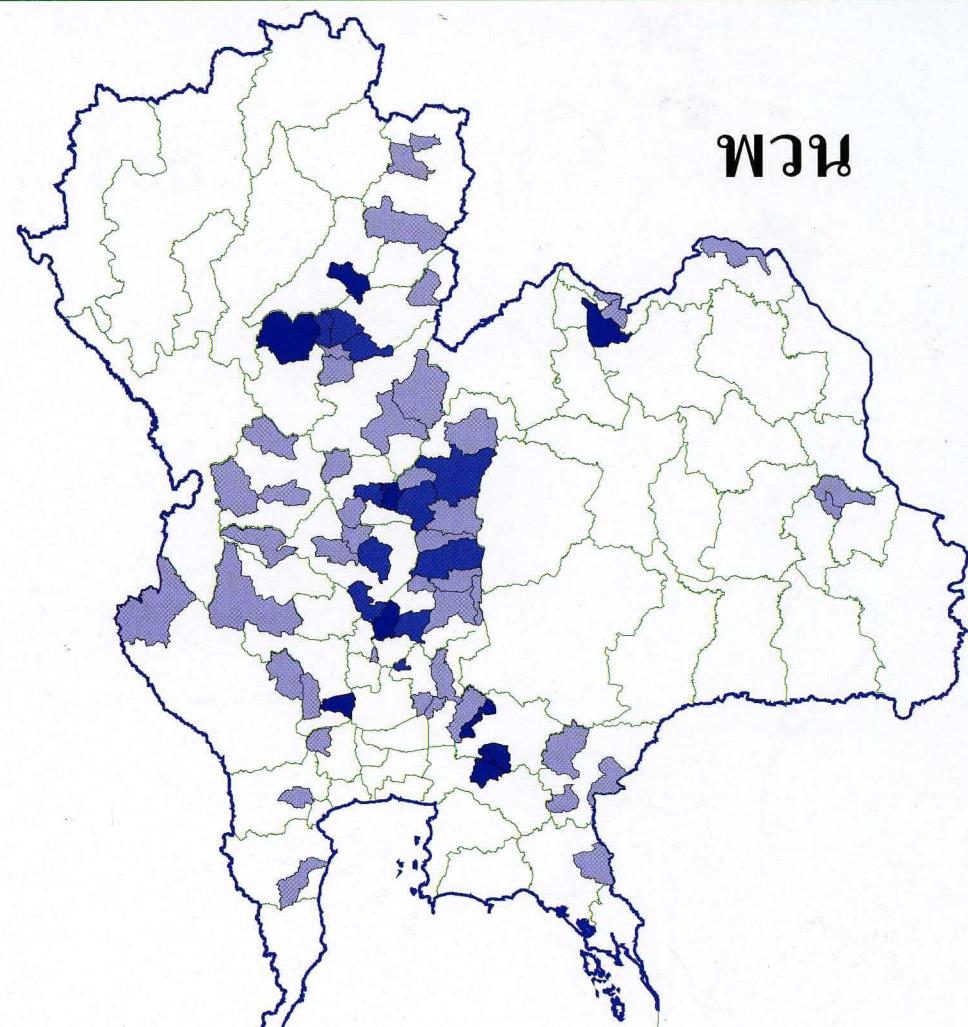
ไทยใต้

โครงการสำรวจพื้นที่ภูมิฯ
ของกลุ่มชาติพันธุ์ดานังฯ ในประเทศไทยฯ
หน่วยงานอธิบดีพิเศษและ
สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

พวน

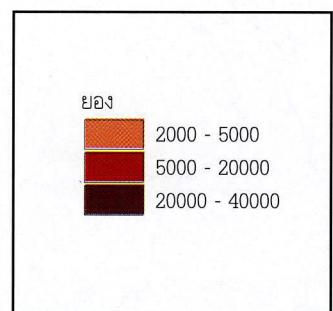
0 100 200 กิโลเมตร

โครงการเพื่อพัฒนา
ของกลุ่นชาติพันธุ์ต่างๆ ในประเทศไทย
นักวิชาชีพพืชพืดและ
สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

ยอด

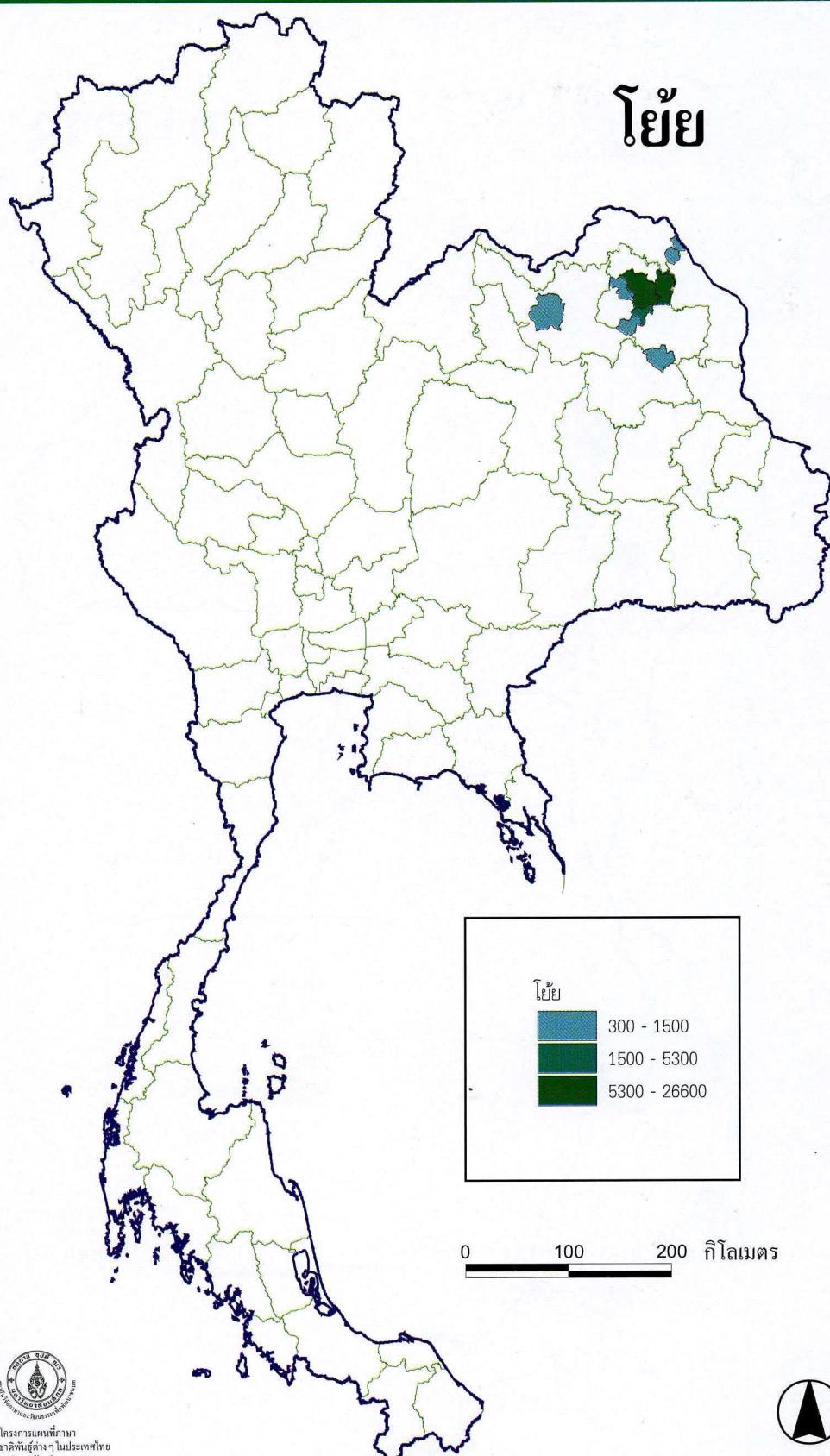
0 100 200 กิโลเมตร

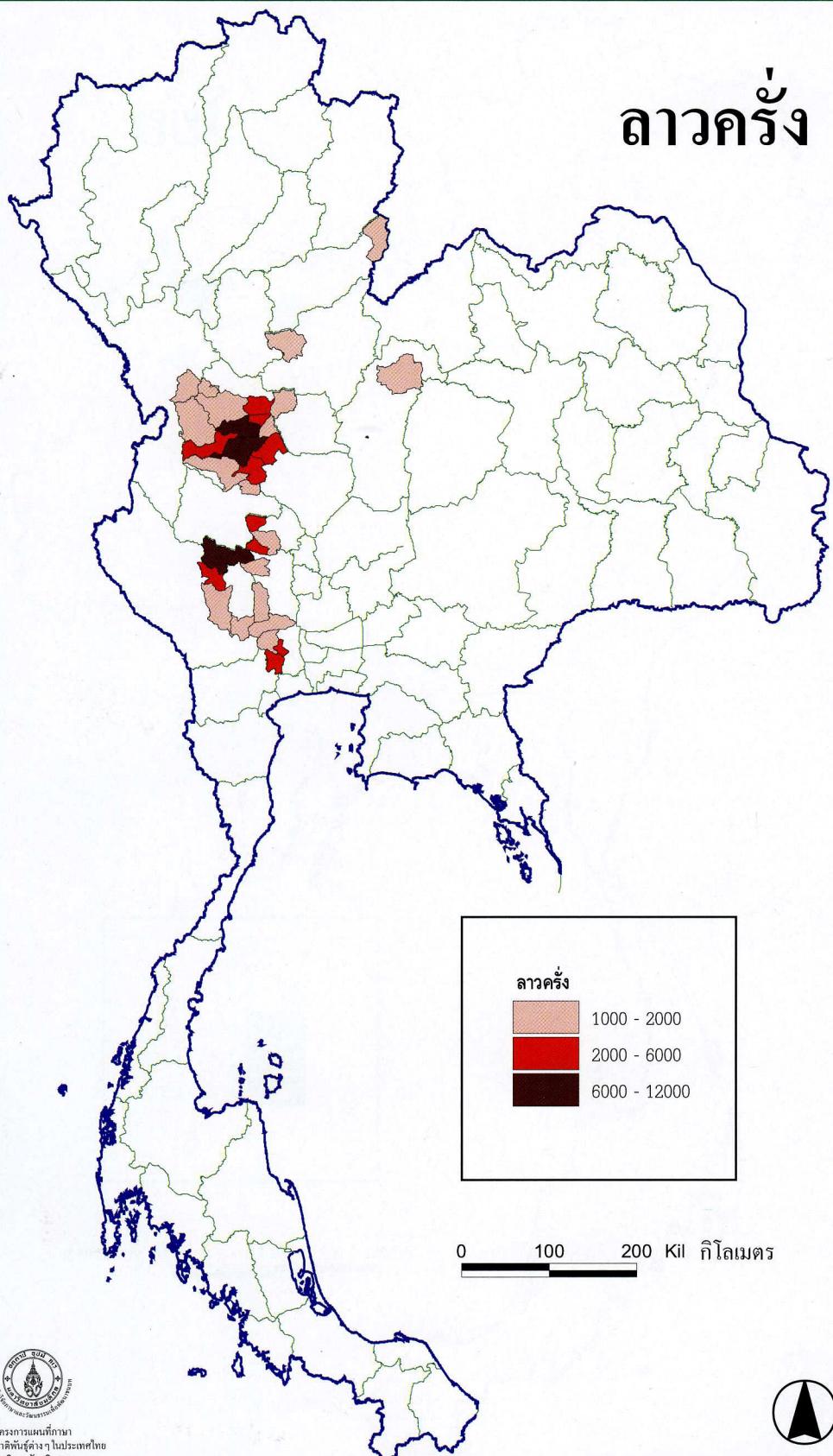
โครงการบูรณาภิเษก
ของกลุ่มชาติพันธุ์ครองฯ ในประเทศไทย
นราภิวัฒน์สินทีเดช
สำนักงานคณะกรรมการวัดน้ำธรรมชาติ

ໄоя້ຍ

ລາວຄ້ົງ

ລາວແຈ້ວ

ລາວແຈ້ວ
100 - 500
500 - 1500
1500 - 5000

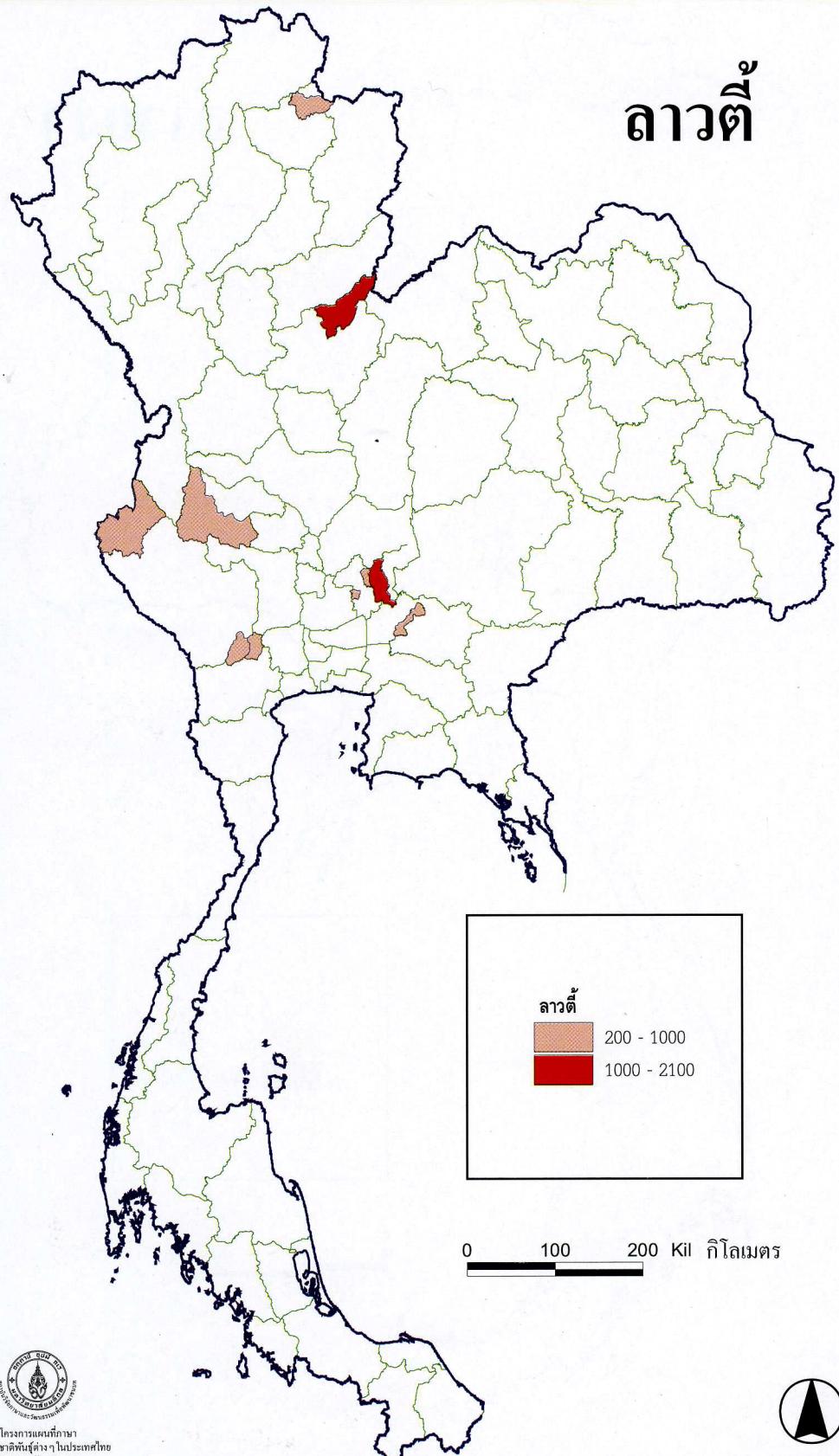
0 100 200 Kil กິໂລມິບຕຣ

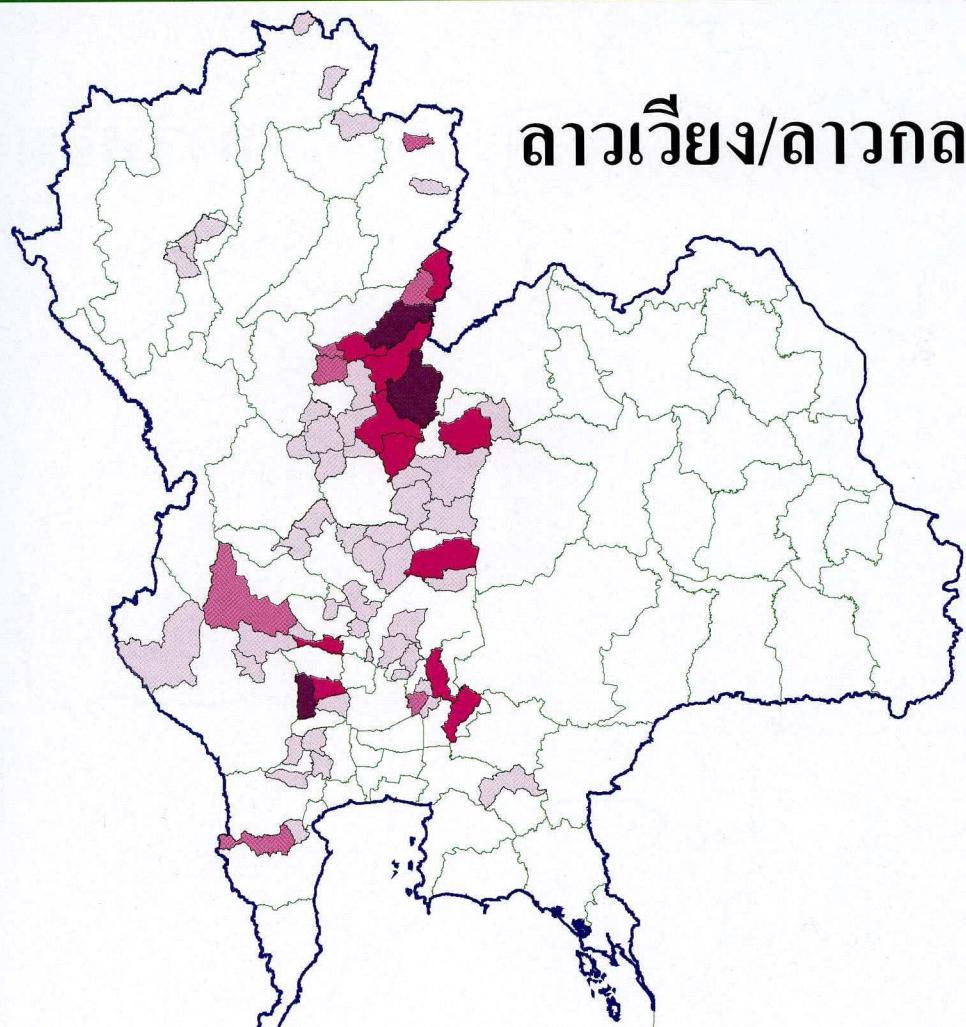
ໂຄງການກະເໜດທີ່ກ່າວ
ຂອງຄູ່ນາດພື້ນຖານ ທີ່ໄປປະເທດໄທຍໍ
ນຫາວິທາຂໍເຫັນທີ່ຄລອແລະ
ສ້າງໃນການຄະແກນການວັດທະນາເຊົ່າ

ລາວຕີ້

ລາວເວີຍງ/ລາວກລາງ

ລາວເວີຍງ/ລາວກລາງ

1000 - 2000

2000 - 4000

4000 - 10000

10000 - 16000

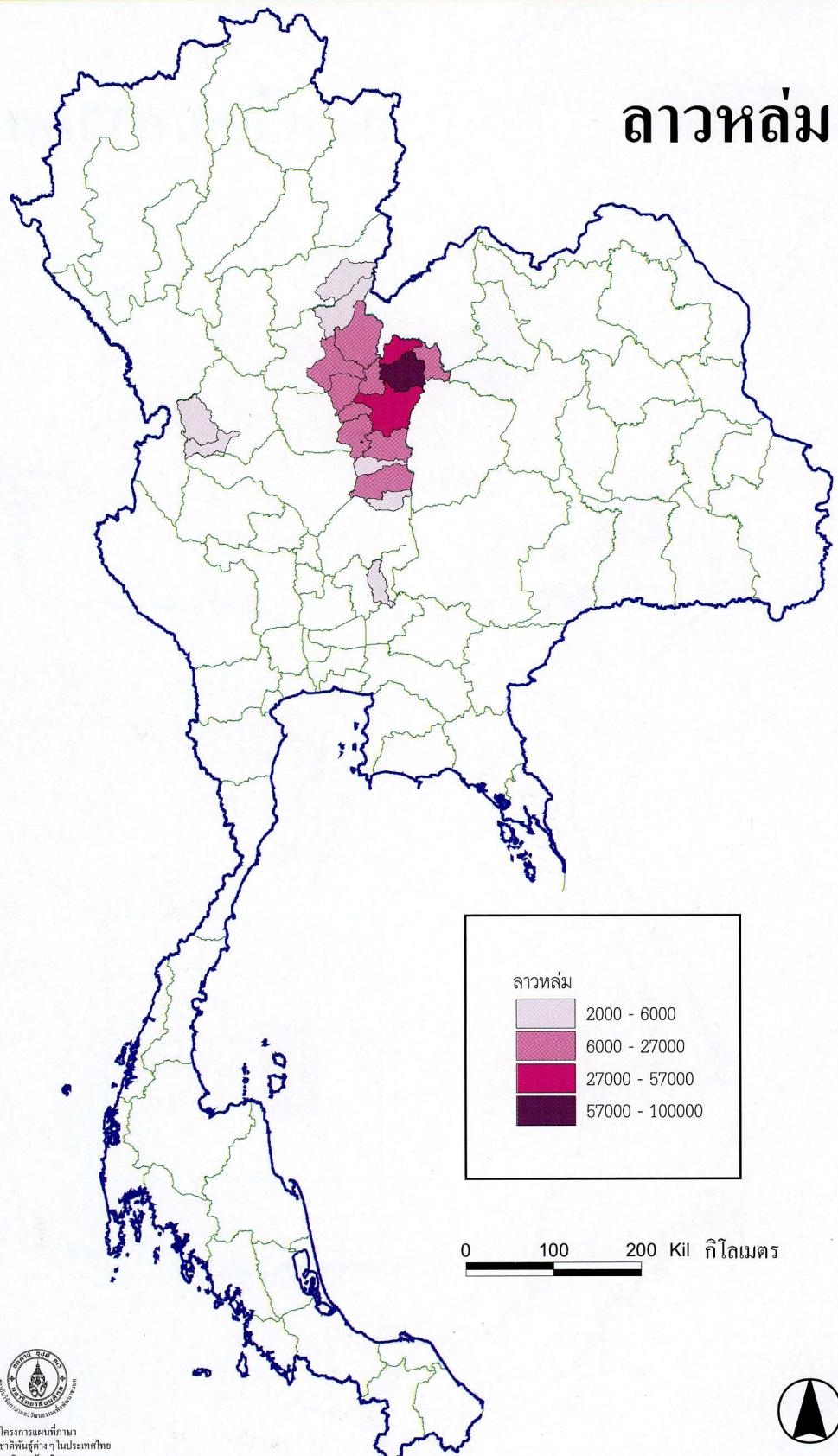
0 100 200 ກິໂລມິບຕຣ

ໂຄງການເນັດທຶນ
ຂອງຖ່ານຫຼັດພື້ນຖານຈາກໃນປະເທດໄກ
ນາງວິທະຍາທີ່ມີຄວາມ
ສຳນັກງານທີ່ມີຄວາມຮັມແຮງ

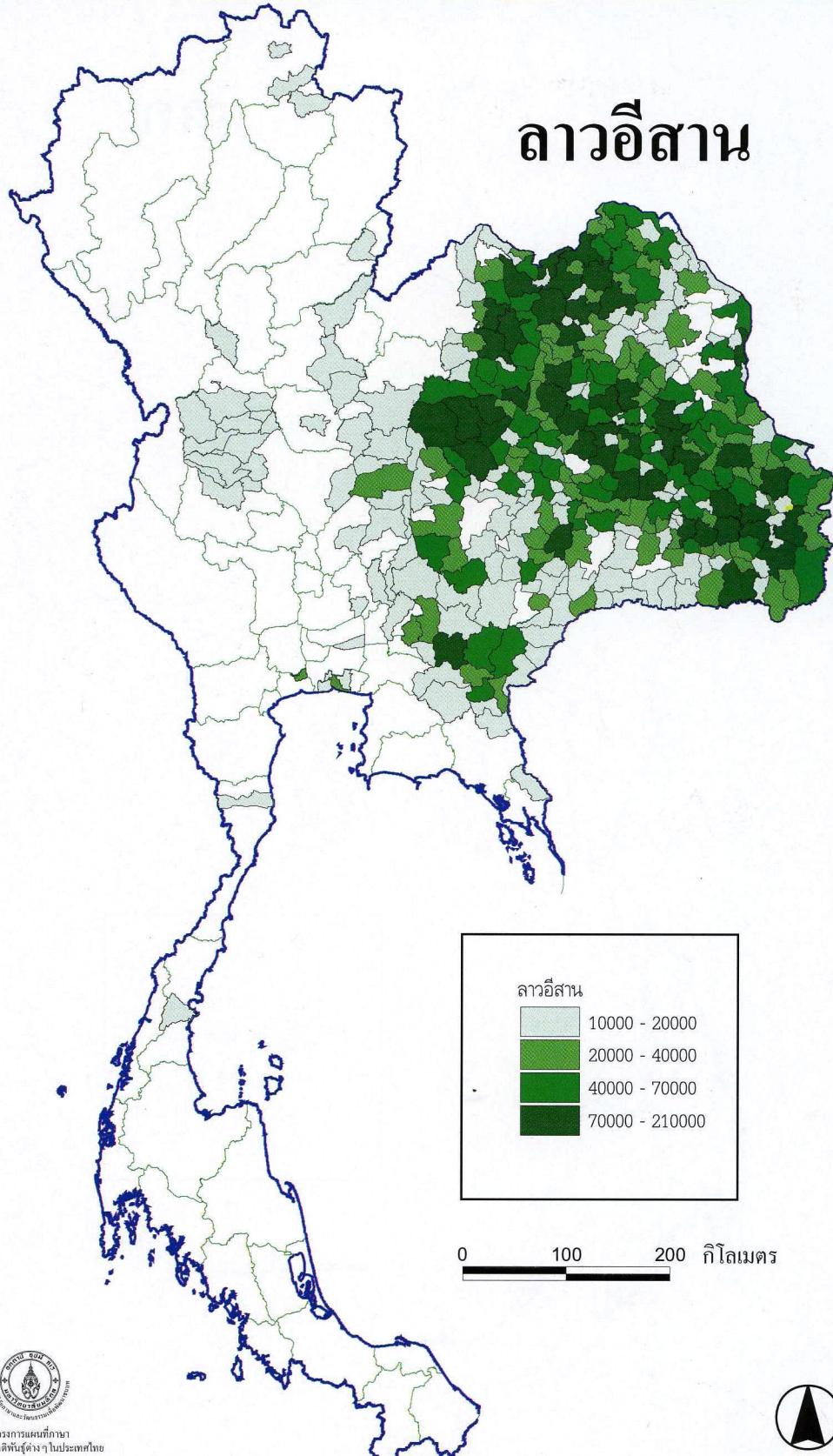
ລາວໜ່າມ

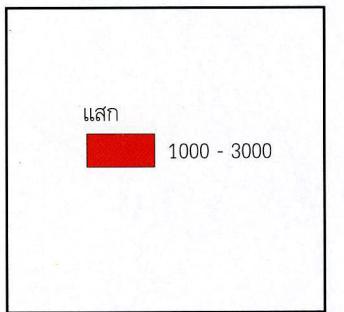
ໄຊຣການເພີ້ນທີ່ການ
ຂອງຖ້ວນທີ່ສູ່ລັດ ໃນປະເທດໄທ
ນກາວິທະຍາເລີນທີ່ຄົດແລະ
ສໍານັກງານຄະນະການວັດທະນະຮັມທ່ຽວຈຳ

ລາວອືສານ

ແສກ

0 100 200 กິໂລເມຕຣ

ໄຊຣການພົນທັບການ
ຂອງຖ້ວນຫຼືພົນເປົ້າໃນປະເທດໄທ
ນັ້ນວິທາຂອ້ານຫຼົມແລະ
ສຳນັກງານຄະນະກວມການວັດທະນະແຫ່ງຈາດ

1. ชื่อ	กะเลิง
ตรรภุลภาษา	ไทย
ชื่ออื่นๆ	กะเลิง
จำนวนประชากร	70,000 คน
การกระจายตัว	สกุลคร นครพนม หนองคาย
2. ชื่อ	ยวัน (คำเมือง)
ตรรภุลภาษา	ไทย
ชื่ออื่นๆ	ไทยเหนือ ล้านนา
จำนวนประชากร	6,000,000 คน
การกระจายตัว	เชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน ลำปาง แม่ฮ่องสอน น่าน พะเยา แพร่ อุตรดิตถ์ ตาก สารบุรี ราชบุรี เป็นต้น
3. ชื่อ	โซ่ง
ตรรภุลภาษา	ไทย
ชื่ออื่นๆ	โซ่ง ไทยโซ่ง ลาวโซ่ง ลาวทรงคำ ผู้ไทยคำ ผู้โซ่ตคำ ไทยทรงคำ
จำนวนประชากร	120,000 คน
การกระจายตัว	เพชรบุรี ราชบุรี กาญจนบุรี พิษณุโลก นครสวรรค์ นครปฐม สุพรรณบุรี เลย พิจิตร กำแพงเพชร เป็นต้น
4. ชื่อ	ญ้อ
ตรรภุลภาษา	ไทย
ชื่ออื่นๆ	ญ้อ ย้อ
จำนวนประชากร	400,000 คน
การกระจายตัว	สกุลคร นครพนม หนองคาย กาฬสินธุ์ สะแก้ว เป็นต้น
5. ชื่อ	ไหเข็น
ตรรภุลภาษา	ไทย
ชื่ออื่นๆ	เข็น เขิน
จำนวนประชากร	20,000 คน
การกระจายตัว	เชียงราย เชียงใหม่ ลำพูน
6. ชื่อ	ไทยกลาง
ตรรภุลภาษา	ไทย
ชื่ออื่นๆ	ไทย

จำนวนประชากร	20,000,000 คน
การกระจายตัว	จังหวัดต่างๆ ในภาคกลางของประเทศไทย
7. ชื่อ	ไทยโกราช/ไทยบึง ไทยดึง
ตรรกะภาษา	ไทย
ชื่ออื่นๆ	ไทย
จำนวนประชากร	650,000 คน
การกระจายตัว	นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สาระแก้ว ฉะเชิงเทรา ลพบุรี เป็นต้น
8. ชื่อ	ไทยตากใบ
ตรรกะภาษา	ไทย
ชื่ออื่นๆ	ตากใบ
จำนวนประชากร	70,000 คน
การกระจายตัว	ปัตตานี นราธิวาส เป็นต้น
9. ชื่อ	ไทยเลย
ตรรกะภาษา	ไทย
ชื่ออื่นๆ	ลาว, ลาวเลย
จำนวนประชากร	400,000 คน
การกระจายตัว	เลย
10. ชื่อ	ลือ
ตรรกะภาษา	ไทย
ชื่ออื่นๆ	ไตรลือ ไทรลือ ไทยลือ ยอง (ลือเมืองยอง)
จำนวนประชากร	100,000 คน
การกระจายตัว	เชียงราย เชียงใหม่ พะเยา ลำพูน น่าน ลำปาง เป็นต้น (ทั่วไปในภาคเหนือ)
11. ชื่อ	ไทยบ่า
ตรรกะภาษา	ไทย
ชื่ออื่นๆ	ไตรบ่า
จำนวนประชากร	300 คน
การกระจายตัว	เชียงราย
12. ชื่อ	ไทยใหญ่
ตรรกะภาษา	ไทย
ชื่ออื่นๆ	ชาน ไทยชาน ไตร ไทยใหญ่ เสี้ยว

จำนวนประชากร	95,000 คน
การกระจายตัว	แม่ส่องสอน เชียงราย เชียงใหม่ ตาก เป็นต้น (ชายแดนด้านตะวันตกเฉียงเหนือ เป็นส่วนมาก)
13. ชื่อ	ไทยใต้
ตระกูลภาษาฯ	ไทย
ชื่ออื่นๆ	ปักษ์ใต้
จำนวนประชากร	4,500,000 คน
การกระจายตัว	ทุกจังหวัดในภาคใต้ ได้แก่ ชุมพร นครศรีธรรมราช พัทลุง สงขลา ระนอง พังงา ภูเก็ต กระบี่ ตรัง สุราษฎร์ธานี ยะลา นราธิวาส ปัตตานี สตูล เป็นต้น
14. ชื่อ	ผู้ไทย
ตระกูลภาษาฯ	ไทย
ชื่ออื่นๆ	ผู้ไทย
จำนวนประชากร	470,000 คน
การกระจายตัว	อีสานเหนือเป็นส่วนมาก ได้แก่ กาฬสินธุ์ สกลนคร นครพนม มุกดาหาร เป็นต้น
15. ชื่อ	พวน
ตระกูลภาษาฯ	ไทย
ชื่ออื่นๆ	ลาวพวน ไทยพวน
จำนวนประชากร	200,000 คน
การกระจายตัว	กาญจนบุรี กำแพงเพชร ฉะเชิงเทรา ชัยนาท นครปฐม นครสวรรค์ สุโขทัย น่าน อุทัยธานี พิจิตร เพชรบูรณ์ ลพบุรี สิงห์บุรี สุพรรณบุรี สระบุรี นครนายก ปราจีนบุรี อุดรธานี เลย พิษณุโลก เพชรบุรี แพร่ ยโสธร หนองคาย อุบลราชธานี
16. ชื่อ	ยอง
ตระกูลภาษาฯ	ไทย
ชื่ออื่นๆ	ไทยยอง ไถยอง ลี้เมืองยอง
จำนวนประชากร	150,000 คน
การกระจายตัว	เชียงราย เชียงใหม่ ลำพูน แพร่ เป็นต้น

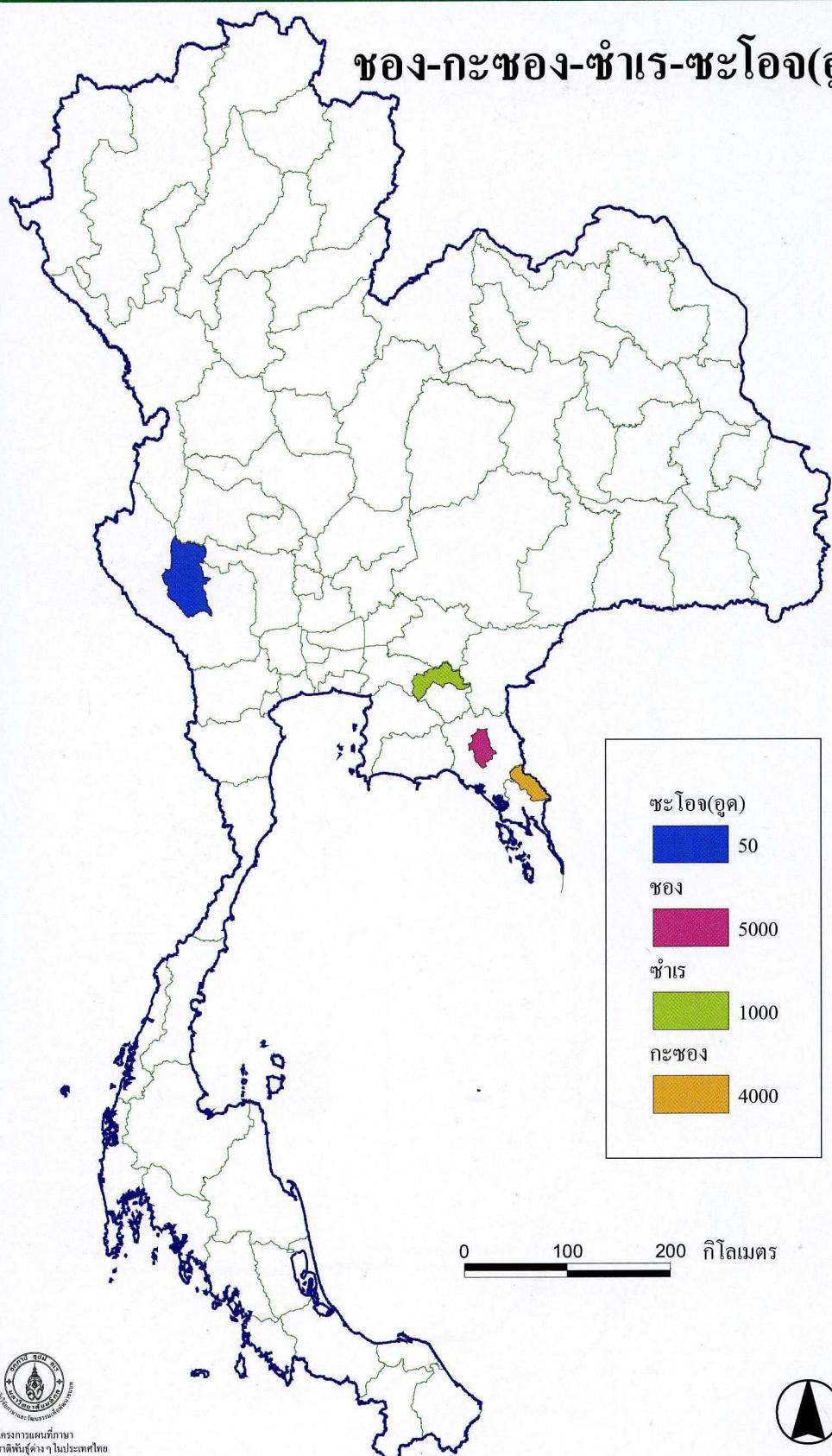
17. ชื่อ	ໄມ້ຍ
ตรัฐภูลภายา	ໄທ
ชื่ออื่นๆ	ໄທ ໂມ້ຍ ຍ້ອຍ
จำนวนประชากร	50,000 คน
การกระจายตัว	ສະລານອັກ ເປັນຕິບັນ
18. ชื่อ	ລາວຕີ້
ตรัฐภูลภายา	ໄທ
ชื่ออื่นๆ	ລາວ
จำนวนประชากร	10,000 คน
การกระจายตัว	ການູຈນບູຮີ ຮາຊບູຮີ ນຄຣນາຍກ ເປັນຕິບັນ
19. ชื่อ	ລາວແໜ່ວ
ตรัฐภูลภายา	ໄທ
ชื่ออื่นๆ	ລາວ
จำนวนประชากร	30,000 คน
การกระจายตัว	ສະບູຮີ ລພບູຮີ ສົງຫຼຸບູຮີ ເປັນຕິບັນ
20. ชื่อ	ລາວເວີຍງ/ລາວກລາງ
ตรัฐภูลภายา	ໄທ
ชื่ออื่นๆ	ລາວ
จำนวนประชากร	200,000 คน
การกระจายตัว	ເພື່ອບູຮີ ພິມຜູ້ໂລກ ອຸຕຣົດົດ ລະເໜີເທຣາ ນຄຣນາຍກ ນຄຣປິສູນ ສະບູຮີ ລພບູຮີ ຮາຊບູຮີ ສູພຣຣມບູຮີ ເປັນຕິບັນ
21. ชื่อ	ລາວຄົ່ງ
ตรัฐภูลภายา	ໄທ
ชื่ออื่นๆ	ລາວຂຶ້ກົ່ງ, ລາວ
จำนวนประชากร	90,000 คน
การกระจายตัว	ເລຍ ນຄຣປິສູນ ສູພຣຣມບູຮີ ອຸທີ່ຫານີ ກຳແພງເພື່ອ ນຄຣສວຣຣົກ ເປັນຕິບັນ
22. ชื่อ	ລາວຫລຸນ
ตรัฐภูลภายา	ໄທ
ชื่ออื่นๆ	ລາວ
จำนวนประชากร	350,000 คน
การกระจายตัว	ເພື່ອບູຮີ ພິມຜູ້ໂລກ ເປັນຕິບັນ

23. ชื่อ	ลาวอีสาน
ตรัฐภูมิภาษา	ไทย
ชื่ออื่นๆ	ลาว, ไทยอีสาน
จำนวนประชากร	14,000,000 คน
การกระจายตัว	ทั่วไปภาคอีสานและจังหวัดในภาคอื่นๆ เกือบทั่วประเทศ
24. ชื่อ	ແສກ
ตรัฐภูมิภาษา	ไทย
ชื่ออื่นๆ	ໄຕແສກ
จำนวนประชากร	3,500 คน
การกระจายตัว	นครพนม

2. กลุ่มภาษาตระกูลอสโตรເອເຊີຍຕິກ ມີຈຳນວນ 22 ກຸ່ມ

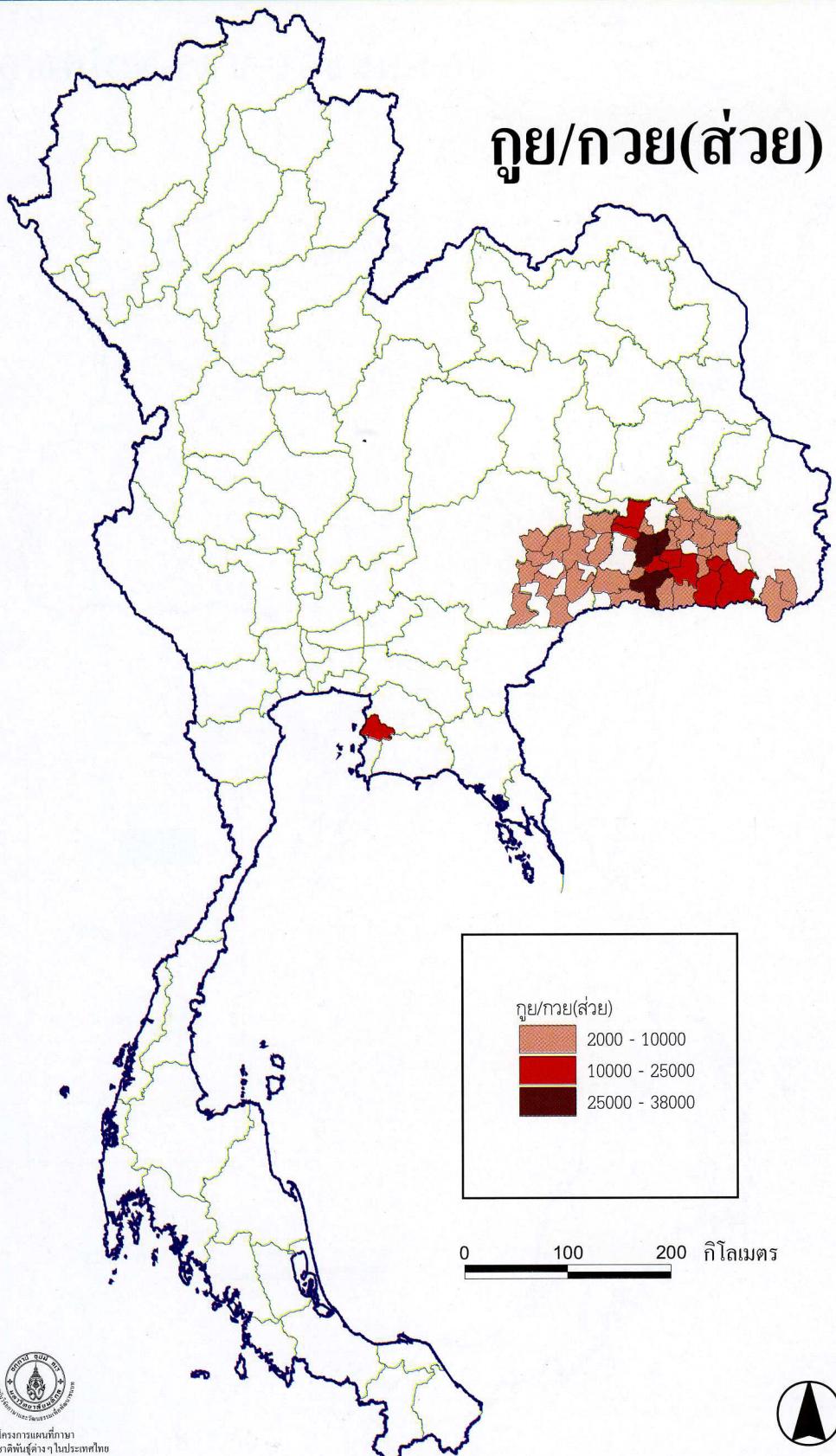
1. ກະຈອງ	Kasong
2. ຄູຍ-ກວຍ (ສ່າງ)	Kuy/Kuay
3. ຂມູ	Khmu
4. ເງັນຮົ້ນໄທ	Thailand Khmer/Northern Khmer
5. ທອງ	Chong
6. ຊະໂອຈ (ອູດ, ຊູ້ຈູ້ງ)	Sa-oc
7. ທ່າໄກ (ເກີນຊີວ, ມານີ)	Sakai (Kensiw/Maniq)
8. ຜັນເຮ/ໜໍາເຮ	Samre
9. ໂ້າງ (ທະວີງ)	So (Thavueng)
10. ໂ້າງ	So
11. ນູ້ຫກຽນ (ໜາວບັນ, ດນດັງ)	Nyah Kur (Chaobon)
12. ເຢູອ	Nyoe
13. ບຽງ (ໝາ)	Bru (Kha)
14. ປລັງ (ສາມເຕົາ, ລັວະ)	Plang (Samtao, Lua)
15. ປະເລດັ່ງ (ຄາອື້ນ, ດາລະອື້ນ)	Palaung (Dala-ang)
16. ມອຄູ	Mon
17. ມັລ-ປ່ຽຍ (ລັວະ/ດິນ)	Mal-Pray (Lua/Tin)
18. ມລາບຣີ (ຕອງເຫດືອງ)	Mlabri (Tongluang)
19. ລະເມືດ (ລັວະ)	Lamet (Lua)
20. ລະເວືອະ (ລະວ້າ/ລັວະ)	Lavua (Lawa/Lua)
21. ວ້າ (ລັວະ)	Wa
22. ເງື່ອດນານ (ຜູວນ/ແກວ)	Vietnamese

ຂອງ-ກະຊອງ-ចໍາເຮ-ຈະໂອຈ(ອຸດ)

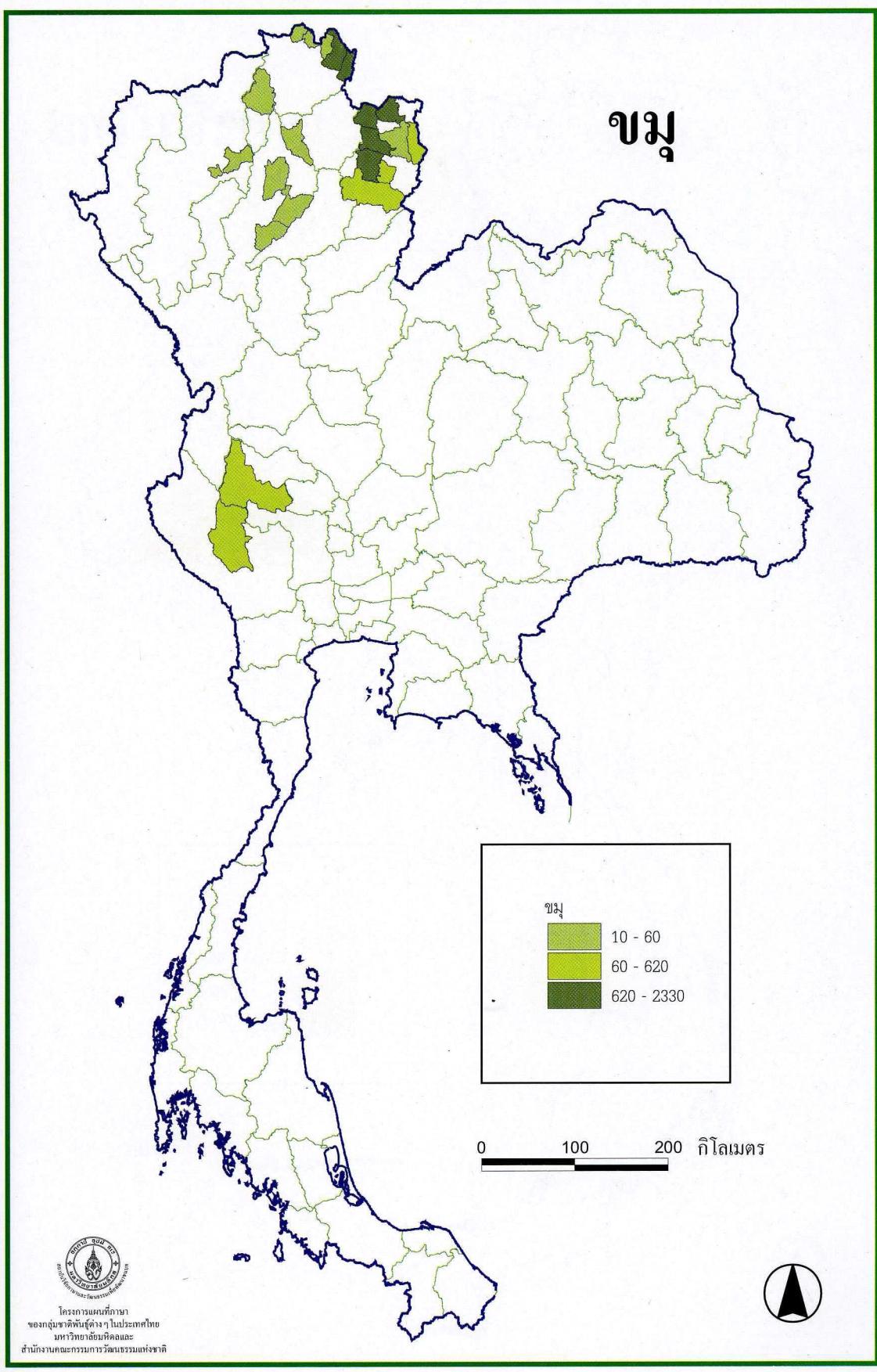

ໄຊຍະນະ ຂູ່ມັນ ອົດ
ຂອງກຸ່ມ້າລັບຄູ່ຈ່າງໃນປະເທດໄທ
ນາຄວົງອານັ້ນທີ່ລົດລະດ
ສຳນັກງານຄະແນນການວັນລຽນແຮ່ຂາດ

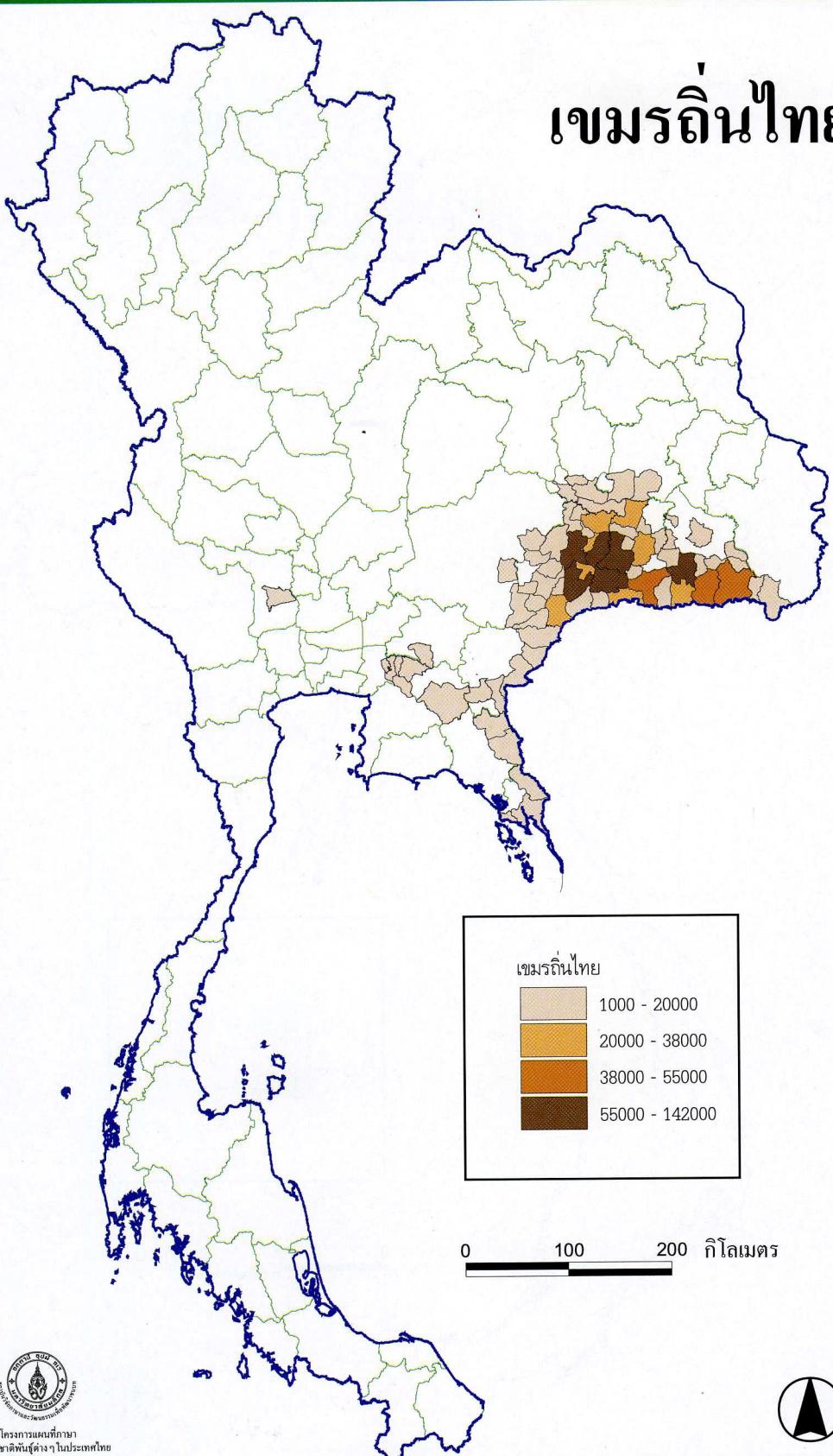
ຖូយ/កាយ(ស៊ីយ)

គ្រោកសម្រាប់អនុវត្ត
ទូយក្នុងពីរប្រភេទការងារ
នាផ្ទៃខ្សែជាតិ នាផ្ទៃខំជាតិ
នាផ្ទៃខ្សែជាតិ នាផ្ទៃខំជាតិ

เอนรัตน์ไทย

โครงการเอนรัตน์เพื่อความ
ของผู้นำพื้นที่สู่ในประเทศไทย
น้ำท่วมอย่างต่อเนื่องและ
ล้านภัยงานคณะกรรมการวินิจฉัยและ

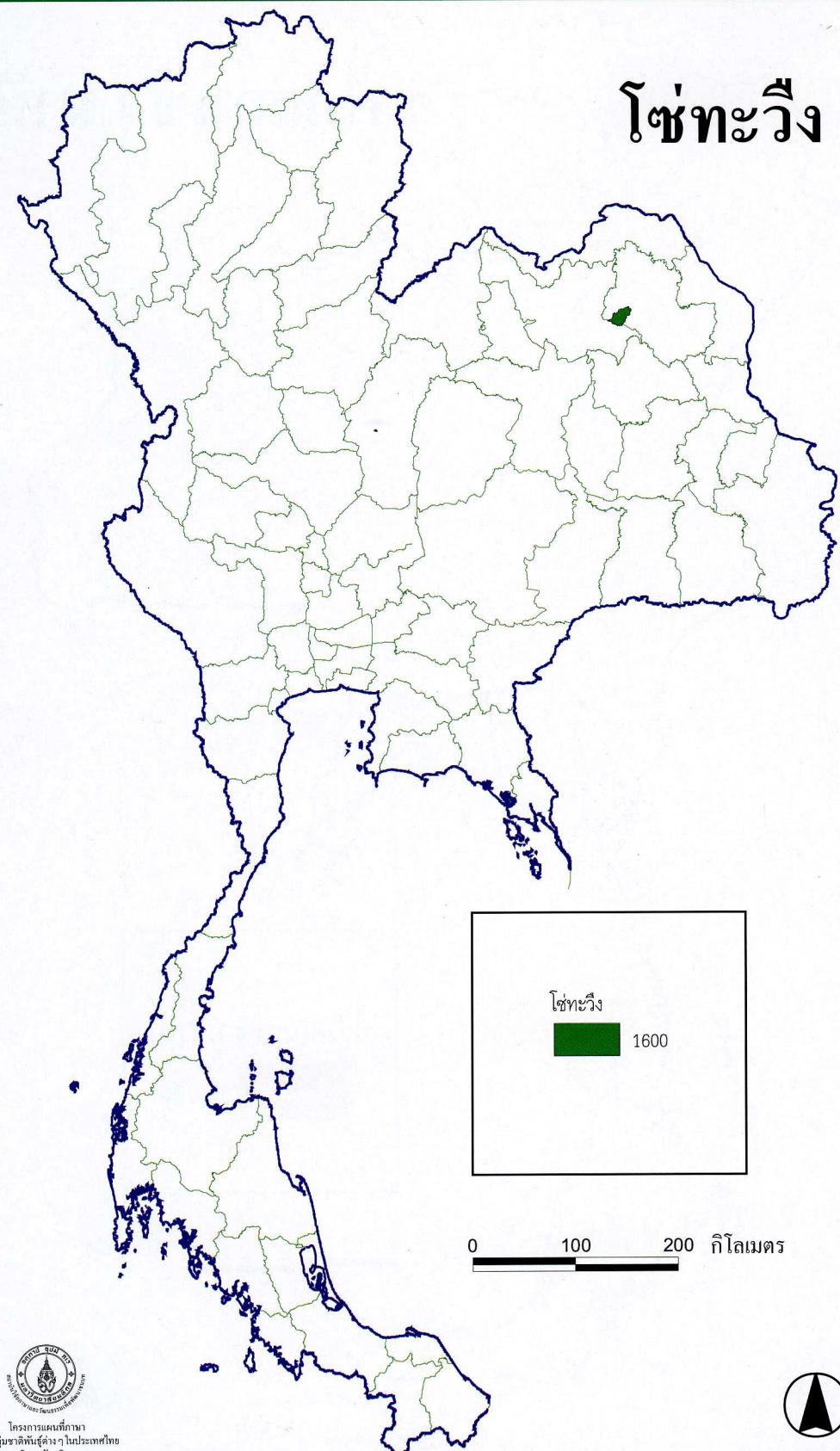
ชาไก(เกนชิว,มานิ)

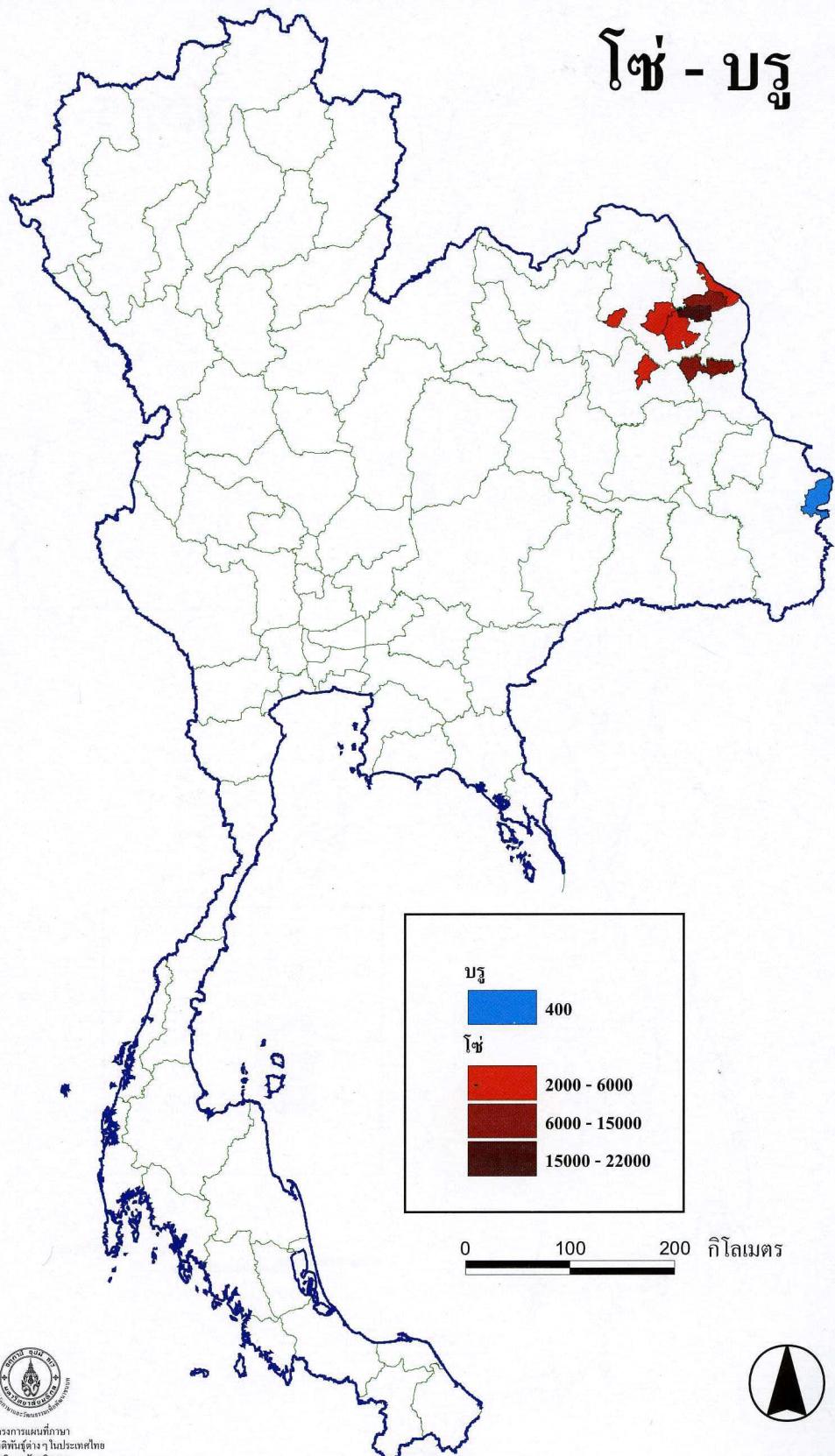
โครงการเพื่อพัฒนา
ของผู้นำอาชีวศึกษาในประเทศไทย
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

ໄຊ່ທະວີງ

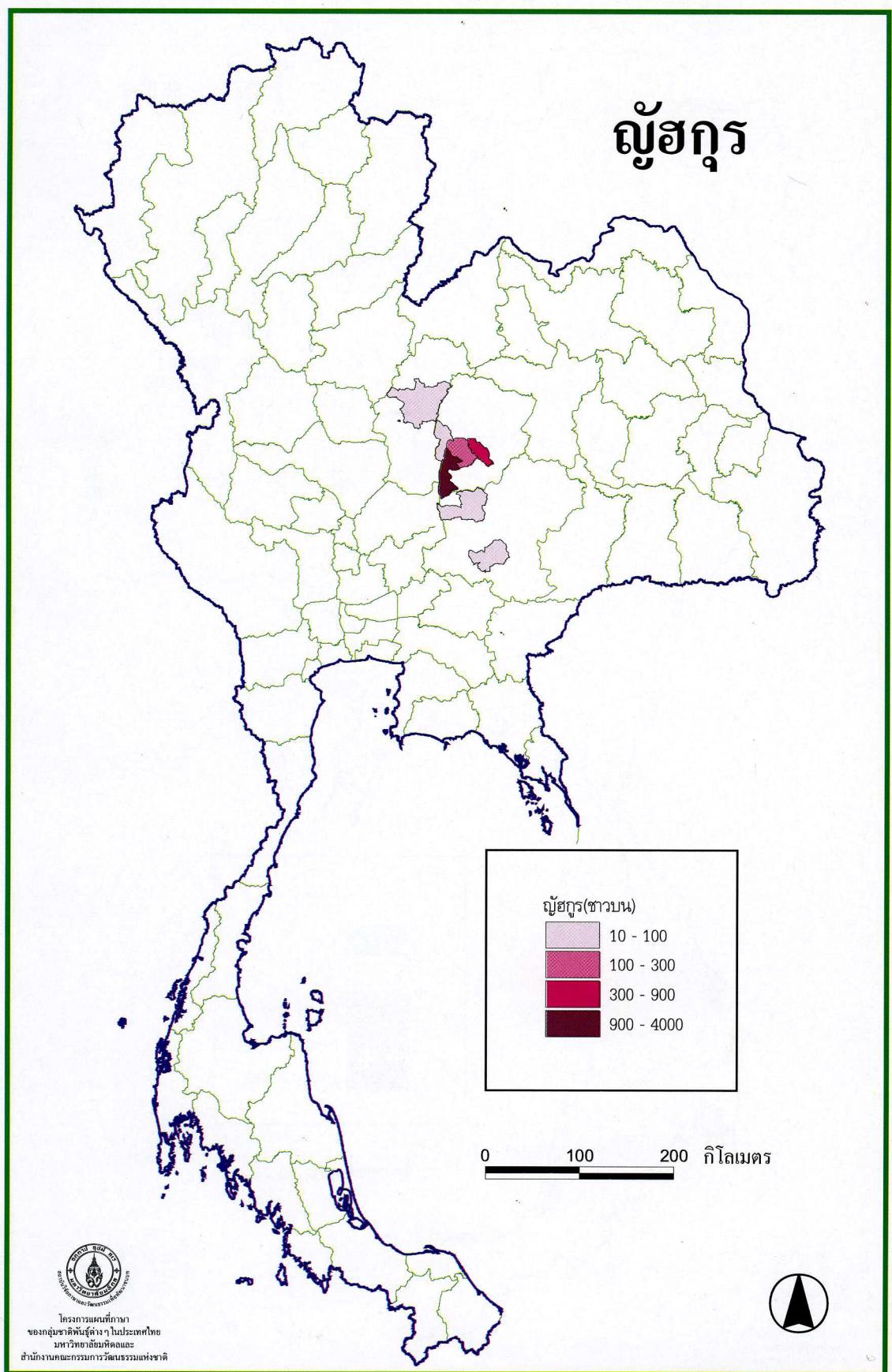
ໄຕ - ບຽ

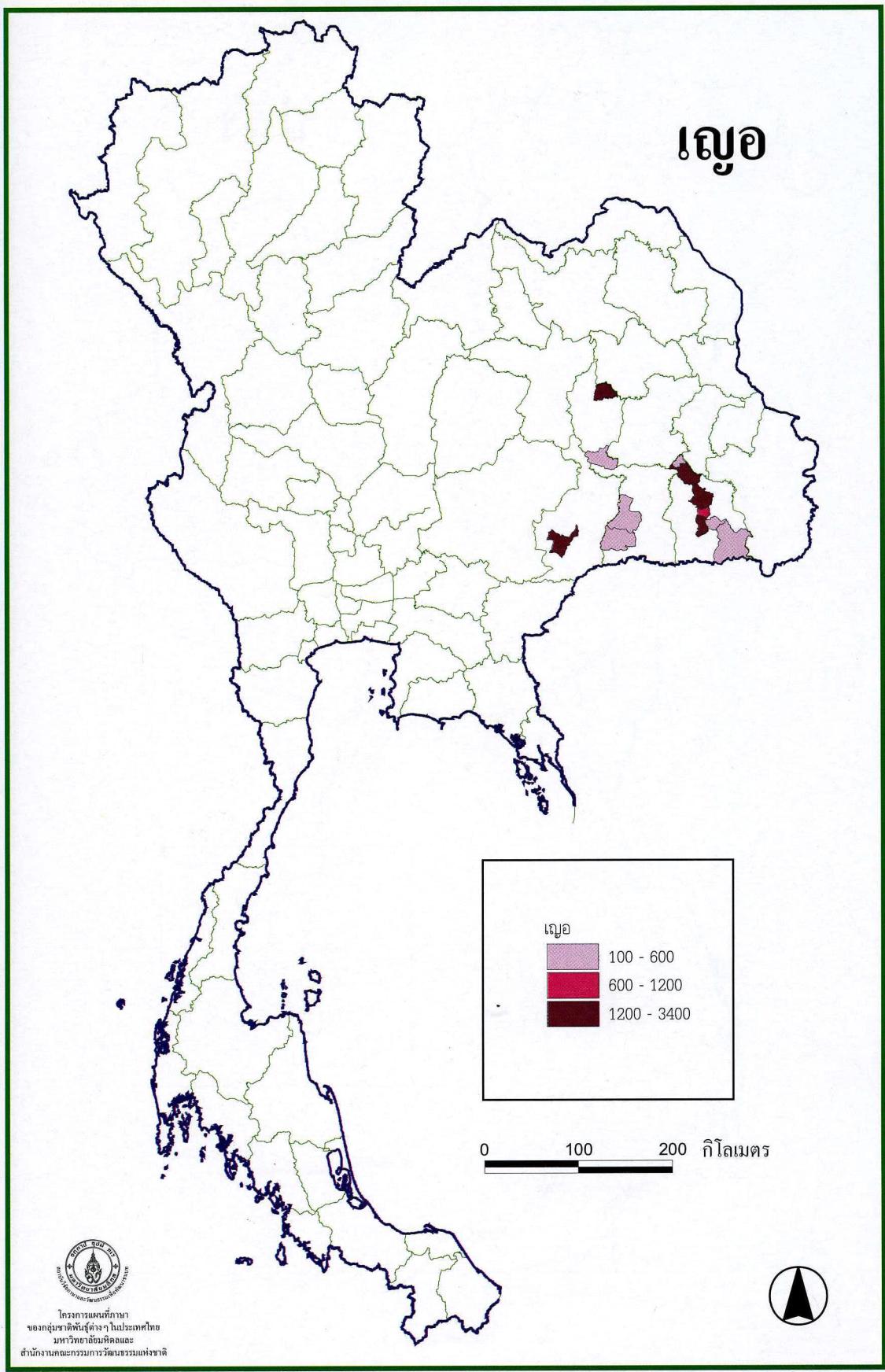

ໂຄງການນັ້ນເກີດຈົດຈາກ ໃນປະເທດໄທ
ນາງວິທອງລົມນິຕືອນແລະ
ສໍານັກງານຄະກຽມກາງວິດົນຮຽນແຫ່ງຊາດ

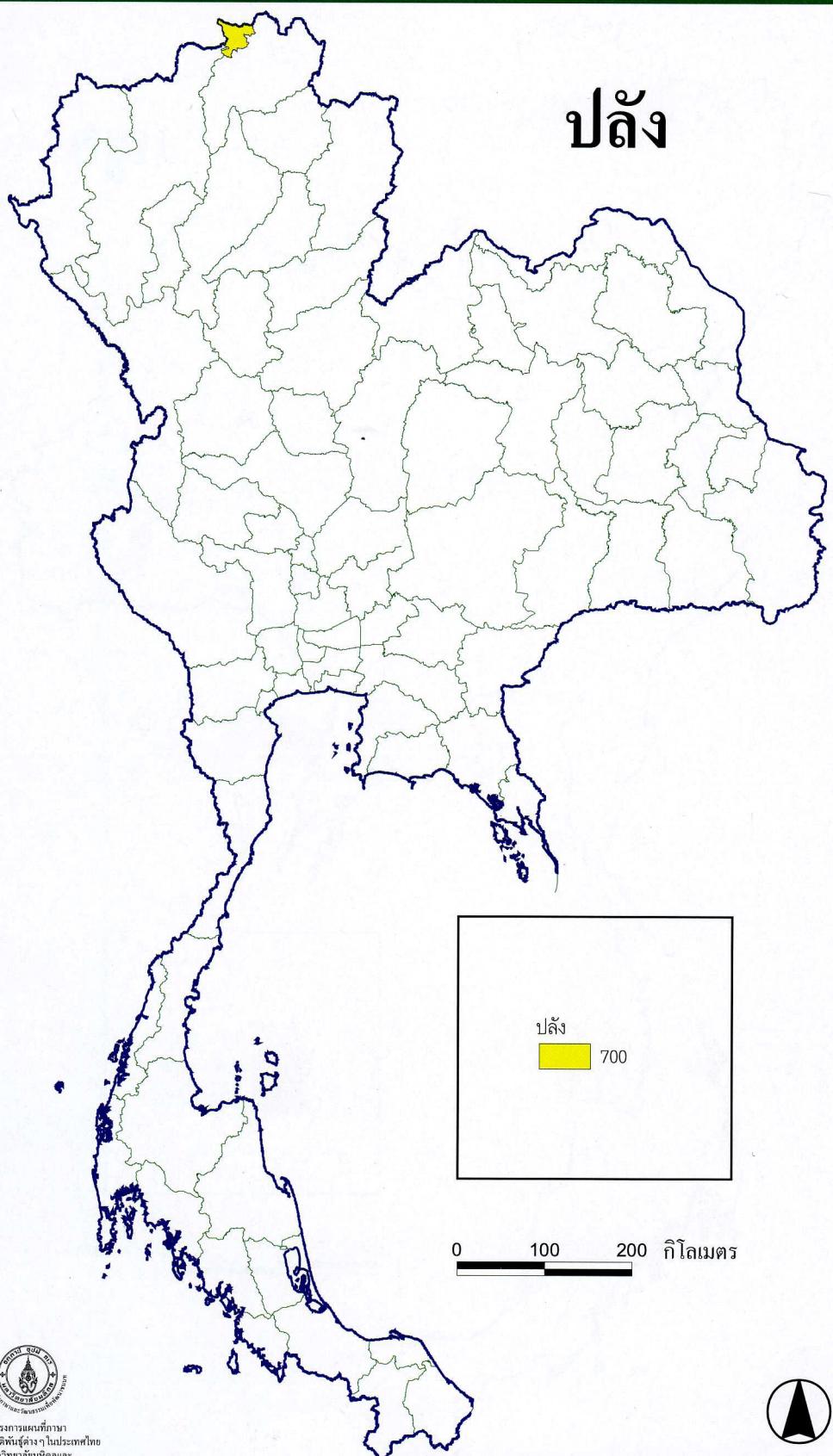

ญี่ปุ่น

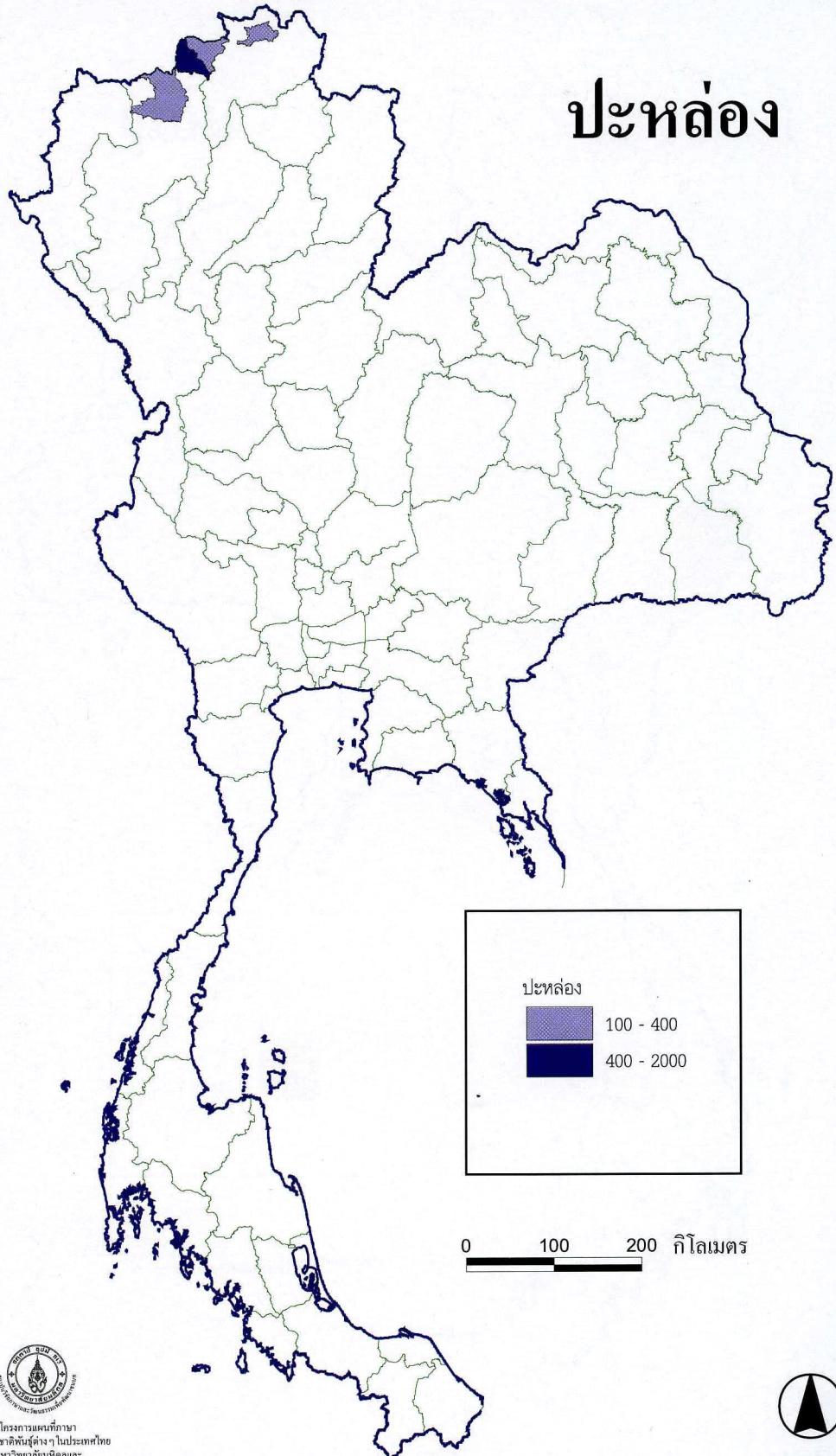

ปัลส์

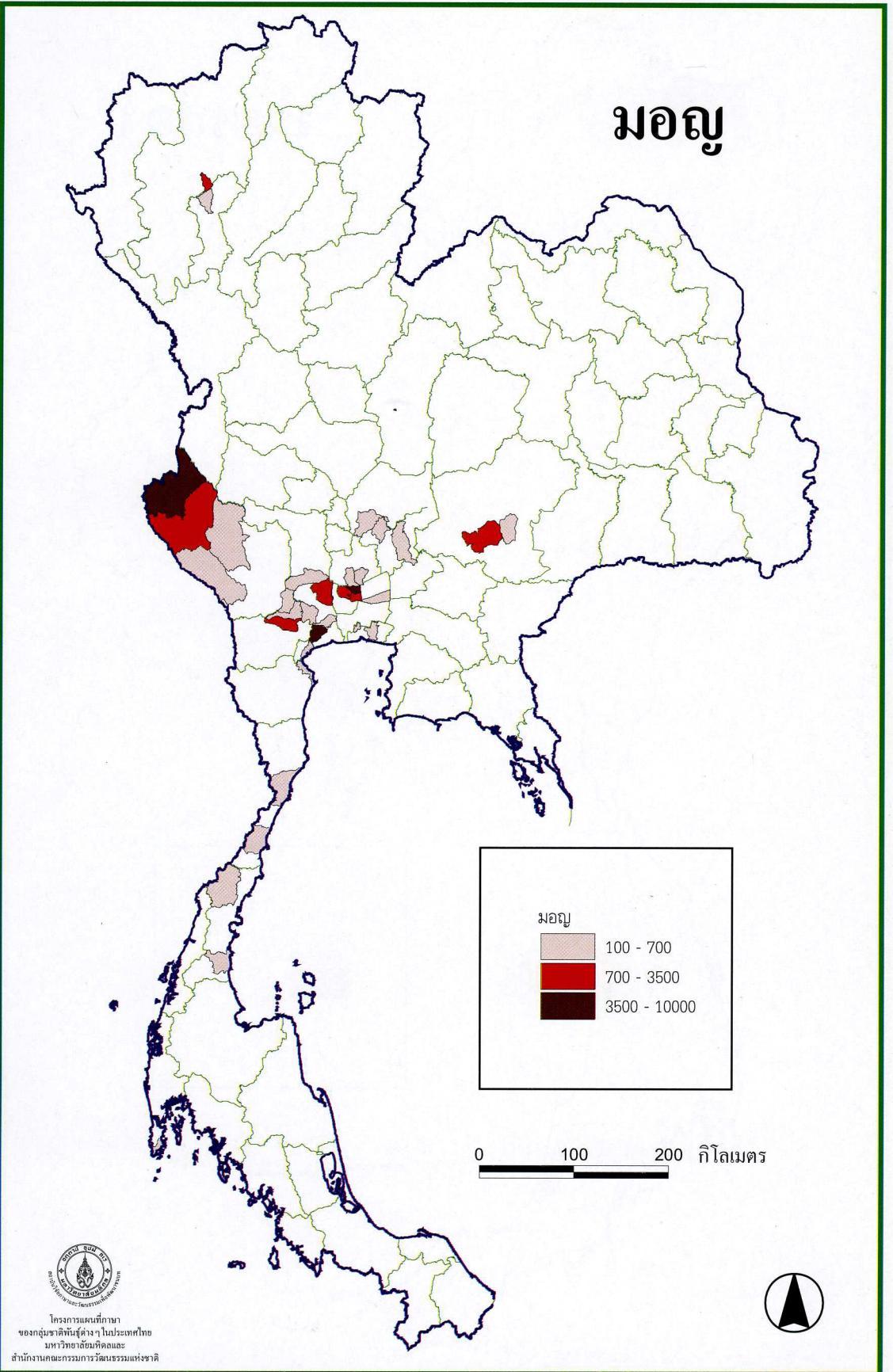
โครงการเพื่อพัฒนา
ของคุณภาพชีวิตดังๆ ในประเทศไทย
น้ำเรียบร้อยที่ดีและ
สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

ປະເທດອິນ

ໄກຮຽກຄວາມນັກທີ່ກ່າວ
ຂອງຄູນເຊົາລືພິບຕໍ່ງໆ ໃນປະເທດໄທ
ນາທຸລະກາເລີນພຶດຜົນ
ສໍານັກງານຄະແຍງການວັດທະນາທີ່ກ່າວ

มอญ

ปรัย-มัล(ถีน-ลัวะ)

ปรัย-มัล(ถีน-ลัวะ)

■	100 - 500
■	500 - 2500
■	2500 - 6000
■	6000 - 13500

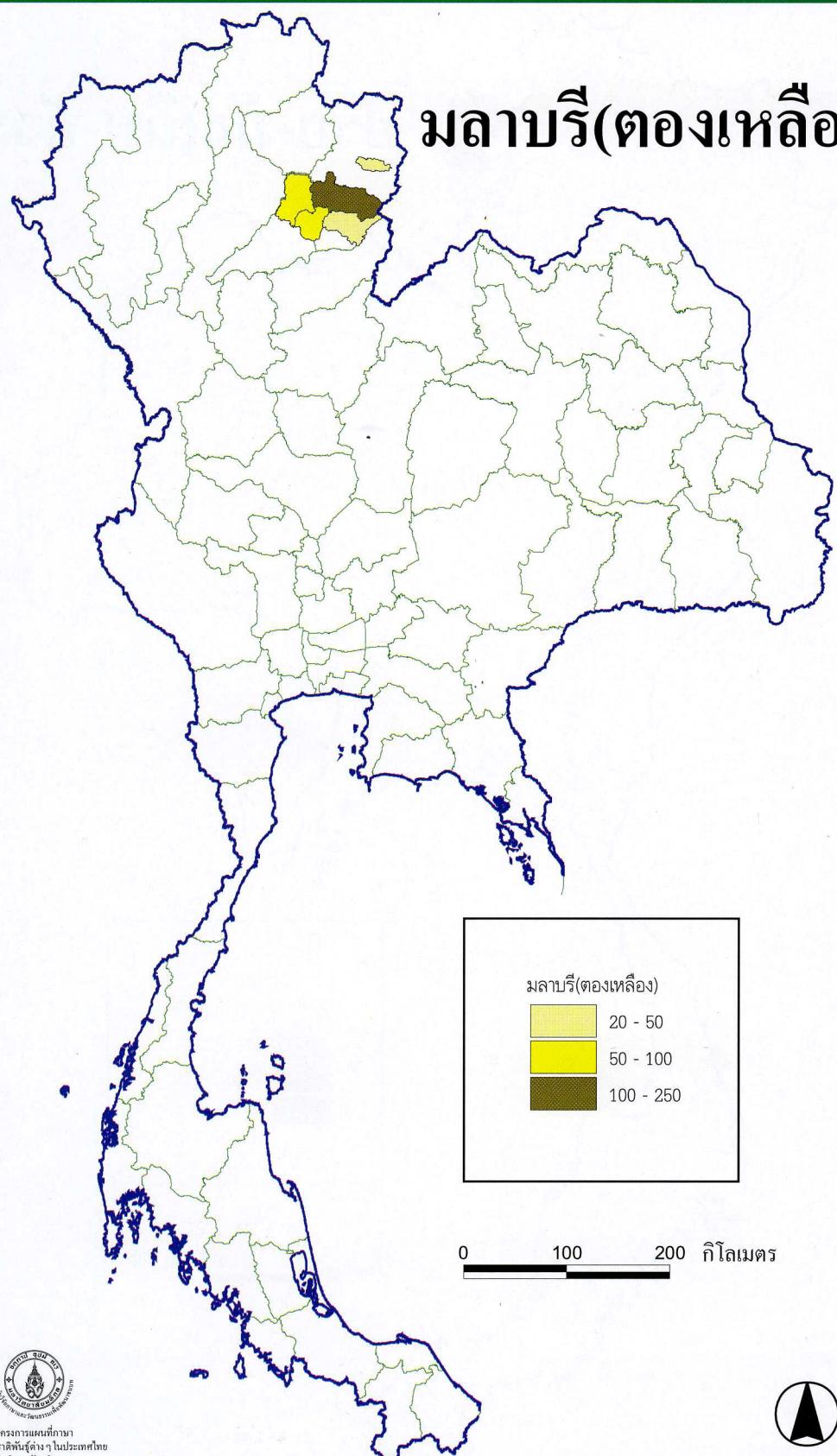
0 100 200 กิโลเมตร

โครงการแผนที่ภาษา
ของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ในประเทศไทย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่และ
สำนักงานคณะกรรมการรับรองมาตรฐานฯ

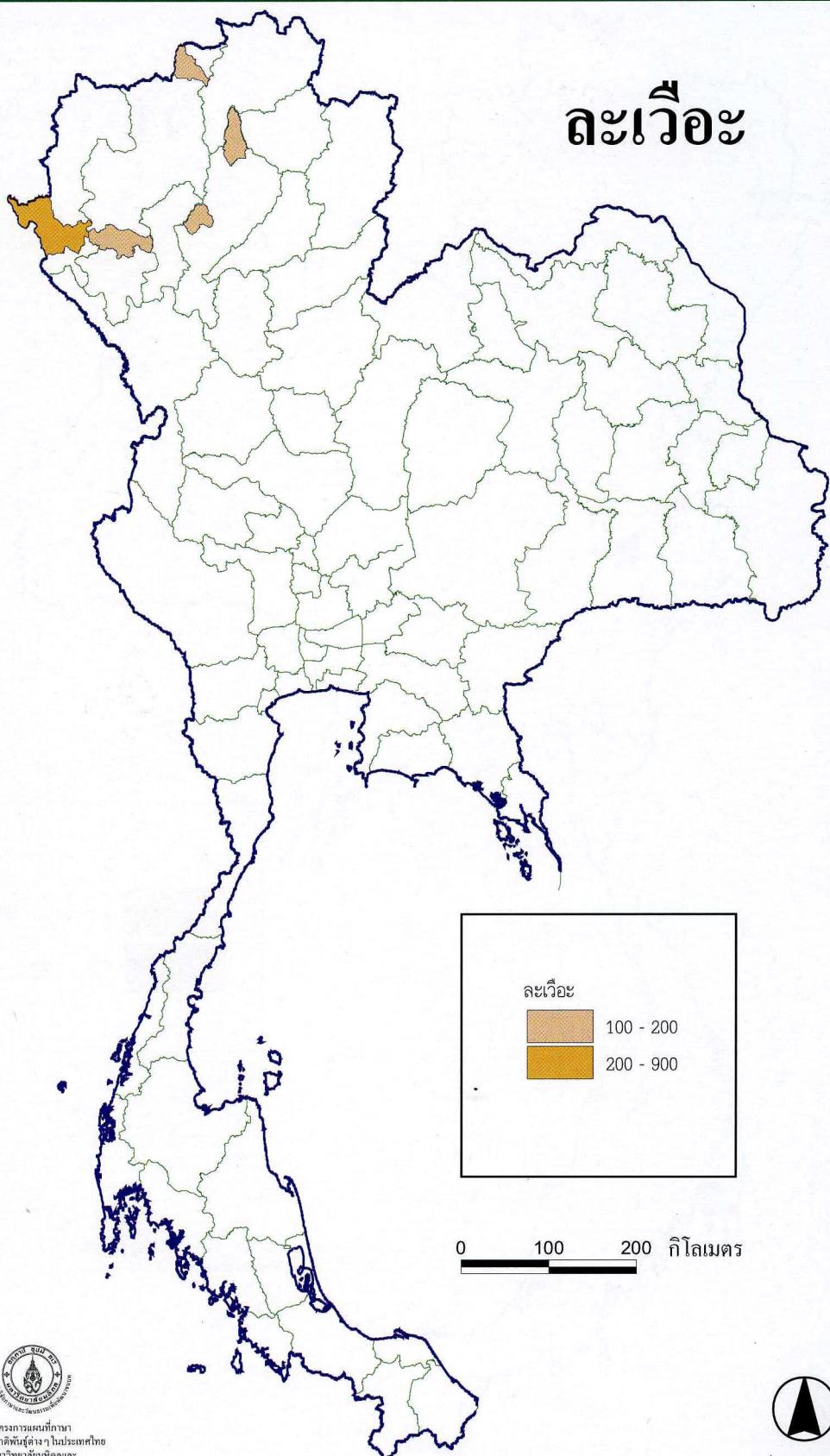
มลาบี(ตองเหลือง)

โครงการแผนที่พื้นที่
ของกลุ่มนชาติพื้นถิ่นในประเทศไทย
นักวิชาการอิสานพีเดลและ
สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

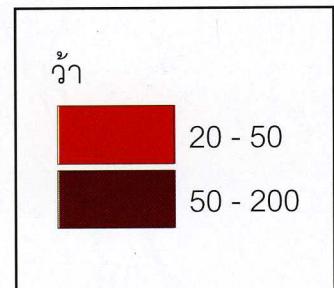
ละเว่อ

โครงการแม่น้ำที่ก้าว
ของกุ้นชาตินี้คือฯ ในประเทศไทย
มหาวิทยาลัยพีಠี廓และ
สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

ວໍາ

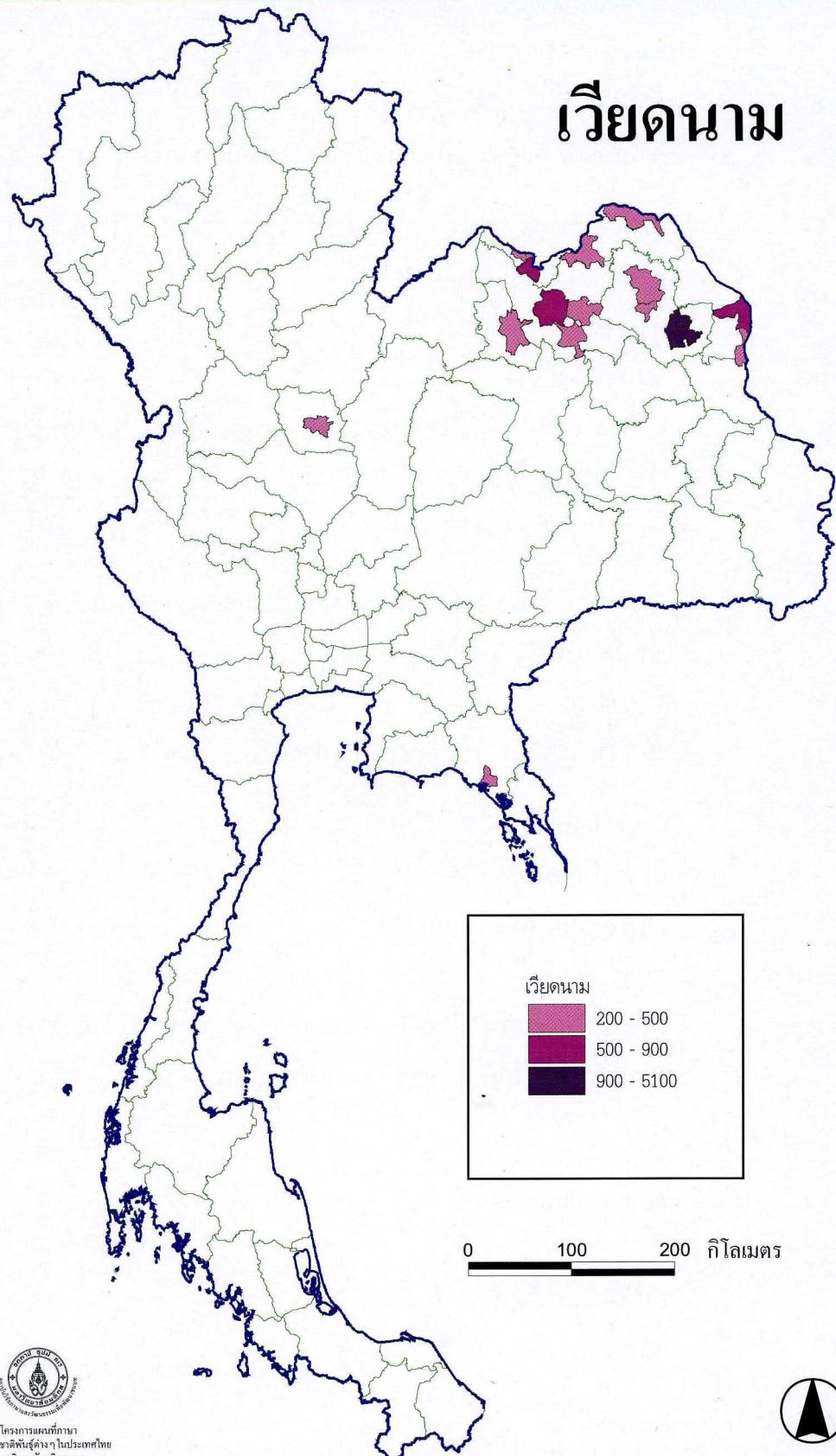

0 100 200 ກິໂລເມຕຣ

ໂຄງການແພັນທຶນກໍານາ
ຂອງອຸນຸມາດີພື້ນຖານຈຳວຸງໃນປະເທດໄທ
ນາທິວາຍເລີ່ມຕົ້ນຕົວແລະ
ສ້ານກໍານັນຂອບຮຽນການວັດທະນະແຫ່ງຈາກດີ

เวียดนาม

โครงการเพื่อพัฒนา
ช่องทางการค้าสู่เวียดนาม
มหาวิทยาลัยศรีปทุมและ
สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

1. ชื่อ	กะซอง
ตรากุลภาษา	ออสโตรເອເຊີຍຕິກ
ชื่ออื่นๆ	ซอง
จำนวนประชากร	50-3,000 คน
การกระจายตัว	ตราด (อำเภอบ่อไร่ บ้านค่านชุมพล ปะเดา คลองแสง)
2. ชื่อ	กุย/กวย (ส้วาย)
ตรากุลภาษา	ออสโตรເອເຊີຍຕິກ
ชื่ออื่นๆ	กุย กวย ส้วาย
จำนวนประชากร	400,000 คน
การกระจายตัว	บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ อุบลราชธานี ร้อยเอ็ด และภาคตะวันออกของประเทศไทย
3. ชื่อ	ขมุ
ตรากุลภาษา	ออสโตรເອເຊີຍຕິກ สาขามูล-เขมร กลุ่มย່ອຍມອງ-เขมรเหนือ
ชื่ออื่นๆ	ข່າມຸ ລາວເທິງ ກນູ ກຳນູ ກຳສູນ
จำนวนประชากร	12,000 คน
การกระจายตัว	เชียงราย น่าน ลำปาง กาญจนบุรี อุทัยธานี
4. ชื่อ	ເບນຮົົນໄຫຍ
ตรากุลภาษา	ออสโตรເອເຊີຍຕິກ
ชื่ออื่นๆ	ເບນຮູ້ສູງ ເບນຮ່ານີ້ອ ຄແມຣ-ລື້ອ
จำนวนประชากร	1,400,000 คน
การกระจายตัว	สุรินทร์ ศรีสะเกษ บุรีรัมย์ นครราชสีมา อุบลราชธานี มหาสารคาม ร้อยเอ็ด สารแก้ว ปราจีนบุรี จันทบุรี ฉะเชิงเทรา เป็นต้น
5. ชื่อ	ഴອງ
ตรากุลภาษา	ออสໂຕຣເອເຊີຍຕິກ
ชื่ออื่นๆ	-
จำนวนประชากร	2,000-4,000 คน
การกระจายตัว	จันทบุรี
6. ชื่อ	ຈະໄອຈ
ตรากุลภาษา	ອອສໂຕຣເອເຊີຍຕິກ
ชื่ออื่นๆ	ອຸດ, ຜູ້ອຸ້ງ

จำนวนประชากร	50 คน
การกระจายตัว	กาญจนบุรี (อำเภอศรีสวัสดิ์ – บ้านท่าทุ่งนา ตำบลท่ากระดาน)
7. ชื่อ	เกนชิว/มานิ
ตระกูลภาษา	ออสโตรເອເຊີຍຕິກ
ชื่ออื่นๆ	ເງາະ ເງາະປ້າ ທ່າໄກ
จำนวนประชากร	50-100 คน
การกระจายตัว	ตรัง พัทลุง สตูล ยะลา และสันเขากายแคน ไทย-มาเลเซีย เป็นต้น
8. ชื่อ	ชั้ນເຮ/ໜ້າເຮ
ตระกูลภาษา	ออสโตรເອເຊີຍຕິກ
ชื่ออื่นๆ	ഴອງ
จำนวนประชากร	50-1,000 คน
การกระจายตัว	จันทบุรี ตราด ປະເທດເທຣາ ^๘
9. ชื่อ	ໂຫ່ຍກວິງ
ตระกูลภาษา	ອອສ ໂຕເອເຊີຍຕິກ
ชื่ออื่นๆ	ໂຫ່ຍ ກວິງ ບໍາ
จำนวนประชากร	1,500 คน
การกระจายตัว	สกลนคร
10. ชื่อ	ໂຫ່ຍ
ตระกูลภาษา	ອອສ ໂຕເອເຊີຍຕິກ
ชื่ออื่นๆ	ໂຫ່ຍ, ບໍາ, ບຽງ
จำนวนประชากร	70,000 คน
การกระจายตัว	สกลนคร นครพนม ມຸກຄາ�ວັດ
11. ชื่อ	ຜູ້ສຸກ
ตระกูลภาษา	ອອສ ໂຕເອເຊີຍຕິກ
ชื่ออื่นๆ	ລະວ້າ ເນີຍກວລ ທ່າວນນ ດົນດອງ
จำนวนประชากร	4,000 – 6,000 คน
การกระจายตัว	นครราชสีมา เพชรบูรณ์ ຂໍາຍກຸນິ

^๘เครื่องหมาย ? หมายถึงมีรายงานว่าเคยมีอยู่ ในปัจจุบันไม่มีขึ้น

12. ชื่อ	ເມືອ
ตระกูลภาษา	ອອສໂຕຣເອເຊີຍຕິກ
ชื่ออื่นๆ	ກວຍແມ່ວ ສ່ວຍແມ່ວ
จำนวนประชากร	15,000 คน
การกระจายตัว	ທີ່ສະເກົນ ອຸນລາວຈານີ ສູຣິນທົ່ງ
13. ชื่อ	ບຽງ (ໂჟ່)
ตระกูลภาษา	ອອສໂຕຣເອເຊີຍຕິກ
ชื่ออื่นๆ	ໜ້າ ໂჟ່
จำนวนประชากร	500 คน
การกระจายตัว	ອຸນລາວຈານີ ນຸກດາຫາວ
14. ชื่อ	ປັຈ
ตระกูลภาษา	ອອສໂຕຣເອເຊີຍຕິກ
ชื่ออื่นๆ	ຄ້ວະ ດັນໂຍ ສາມເຕົ້າ
จำนวนประชากร	1,200 คน
การกระจายตัว	ເຊີຍຮາຍ
15. ชื่อ	ປະເລຳອັງ
ตระกูลภาษา	ອອສໂຕຣເອເຊີຍຕິກ
ชื่ออื่นๆ	ດາລະອັ້ງ ດາອັ້ງ
จำนวนประชากร	2,000 คน
การกระจายตัว	ເຊີຍໃໝ່
16. ชื่อ	ນອຈູກ
ตระกูลภาษา	ອອສໂຕຣເອເຊີຍຕິກ
ชื่ออื่นๆ	ຮາມໝູງ ດະເລັງ ເພກວນ
จำนวนประชากร	45,000-400,000 คน
การกระจายตัว	ກາງູຈົນບູຮີ ນັນທູຮີ ປັກູນຈານີ ລົມບູຮີ ນຄຣາຊສິນາ ສມູກສາຄຣ ສມູກສະຄຣາມ ຮາຈບູຮີ ເພຈບູຮີ ເຊີຍໃໝ່ ລໍາພູນ ນຄຣປູນ ຂະເທິງທຣາ ສູພຣະນູຮີ ອຸນຍາ ປະຈິນບູຮີ ກຽງເທັພາ ເປັນດັນ
17. ชื่อ	ນັດ/ປັບຍ (ລ້ວະ)
ตระกูลภาษา	ອອສໂຕຣເອເຊີຍຕິກ
ชื่ออื่นๆ	ນັດ ນັຍ ດິນ ປັບຍ ລ້ວະ ລ້ວະປັບຍ ລ້ວະນັດ ບໍ່ເດີນ ພ່າຍ ໄພ

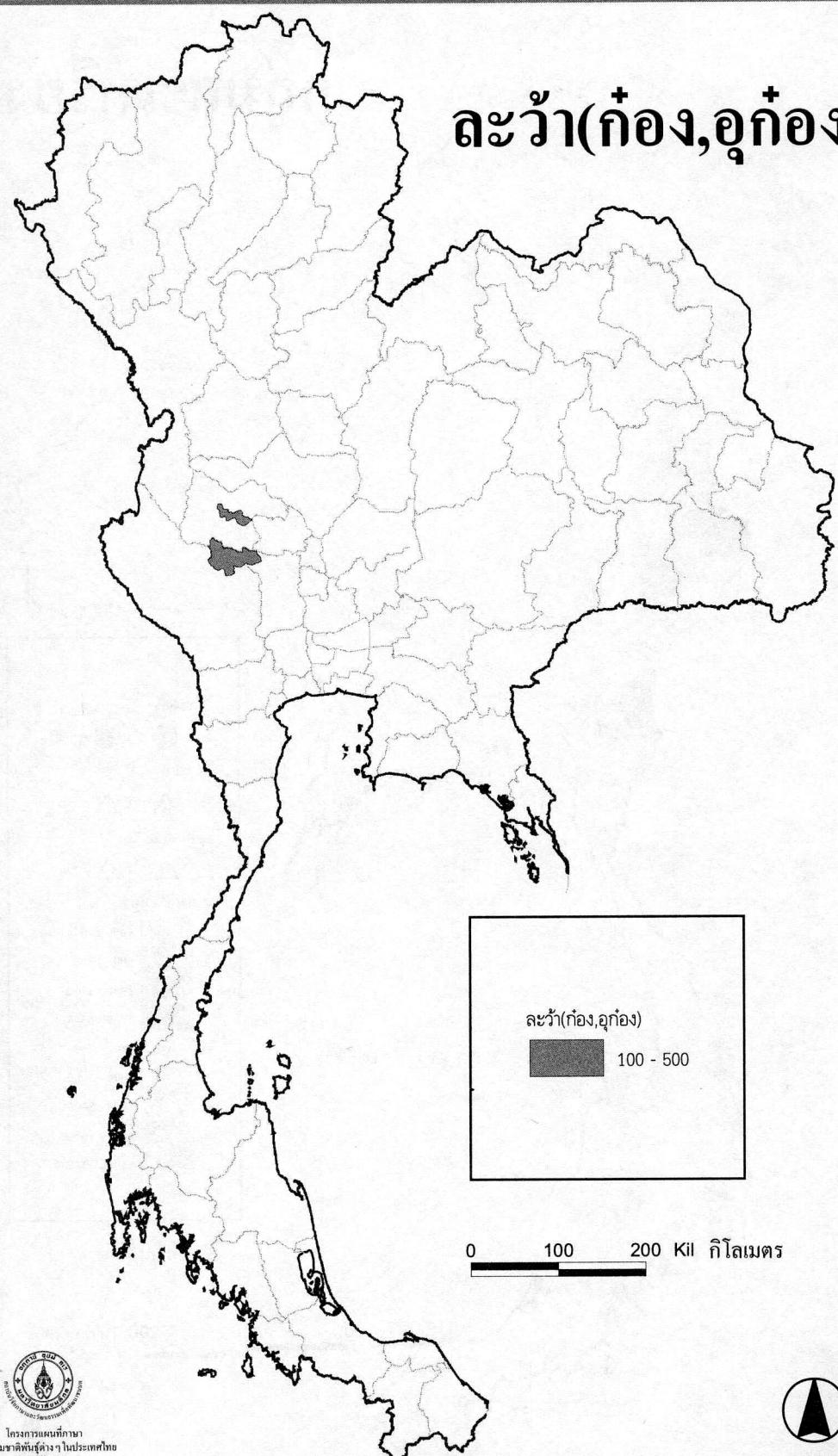
จำนวนประชากร	40,000 คน
การกระจายตัว	น่าน
18. ชื่อ	มลาบี
ตรรภุลภาษา	ออสโตรເອເຊີຍຕິກ
ชื่ออื่นๆ	ยຸນມບີ (ຝີ) ຕອງແຫຼືອງ
จำนวนประชากร	200 คน
การกระจายตัว	น่าน ແພ່
19. ชื่อ	ລະເມືດ
ตรรภุลภาษา	ອอສໂຕຣເອເຊີຍຕິກ
ชื่ออื่นๆ	ລະເມືດ ປ່າລະເມືດ ຄະເມືດ ກະເມືດ
จำนวนประชากร	100 คน
การกระจายตัว	ຄໍາປາງ ເຂີຍຮາຍ
20. ชื่อ	ລະເວືອະ
ตรรภุลภาษา	ອອສໂຕຣເອເຊີຍຕິກ
ชื่ออื่นๆ	ລະວ້າ ລະເວືອະ ລັວະ
จำนวนประชากร	5,000 คน
การกระจายตัว	ເຂີຍໃໝ່ ແມ່ສ່ອງສອນ
21. ชื่อ	ວ້າ
ตรรภุลภาษา	ອອສໂຕຣເອເຊີຍຕິກ
ชื่ออื่นๆ	ລັວະ
จำนวนประชากร	400 คน
การกระจายตัว	ເຂີຍຮາຍ ເຂີຍໃໝ່
22. ชื่อ	ເວີດນາມ
ตรรภุลภาษา	ອອສໂຕຣເອເຊີຍຕິກ ສາຫາເວີດຕິກ
ชื่ออื่นๆ	ເວີດ ແກວ ຜູວນ
จำนวนประชากร	20,000 คน (ເທົ່າທີ່ປຽກງົງຕົວເລີບ)
การกระจายตัว	นครพนม ສกลนคร ມຸງຄາໄຮຣ ຮັນອົງການ ອຸນລາຊະບານີ ເລຍ ອຸດຮານີ ຈັນທນີ ສະແກ້ວ ກຽມເທິງ ເປັນຕົ້ນ

3. กลุ่มภาษาตระกูลจีน-พีเบต มีจำนวน 11 กลุ่ม

1. ก่อง (อุก่อง)	Guong (Ugong)
2. กะเหรี่ยง	Karen
2.1 กะเหรี่ยงสะกอ	Sgaw
2.2 กะเหรี่ยงโปปา	Pwo
2.3 กะยา	Kaya
2.4 บเว	Bwe
2.5 ปะโ้อ	Pa-O
2.6 ปะดอง	Padaung
2.7 กะယอ	Kayo
3. จิงพ่อ/กะฉิน	Jingpaw/Kachin
4. จีน (กลุ่มต่างๆ ในเขตเมือง)	Chinese
5. จีนชื่อ	Yunnannese Chinese
6. บิชู	Bisu
7. พม่า	Burmese
8. ละหู (มูเซอ)	Lahu (Muzur)
9. ลีชู (ลีซอ)	Lisu
10. อะข่า (อีก้อ)	Akha
11. อึมปี (มปี, ก้อ, ปะกอ)	Mpi

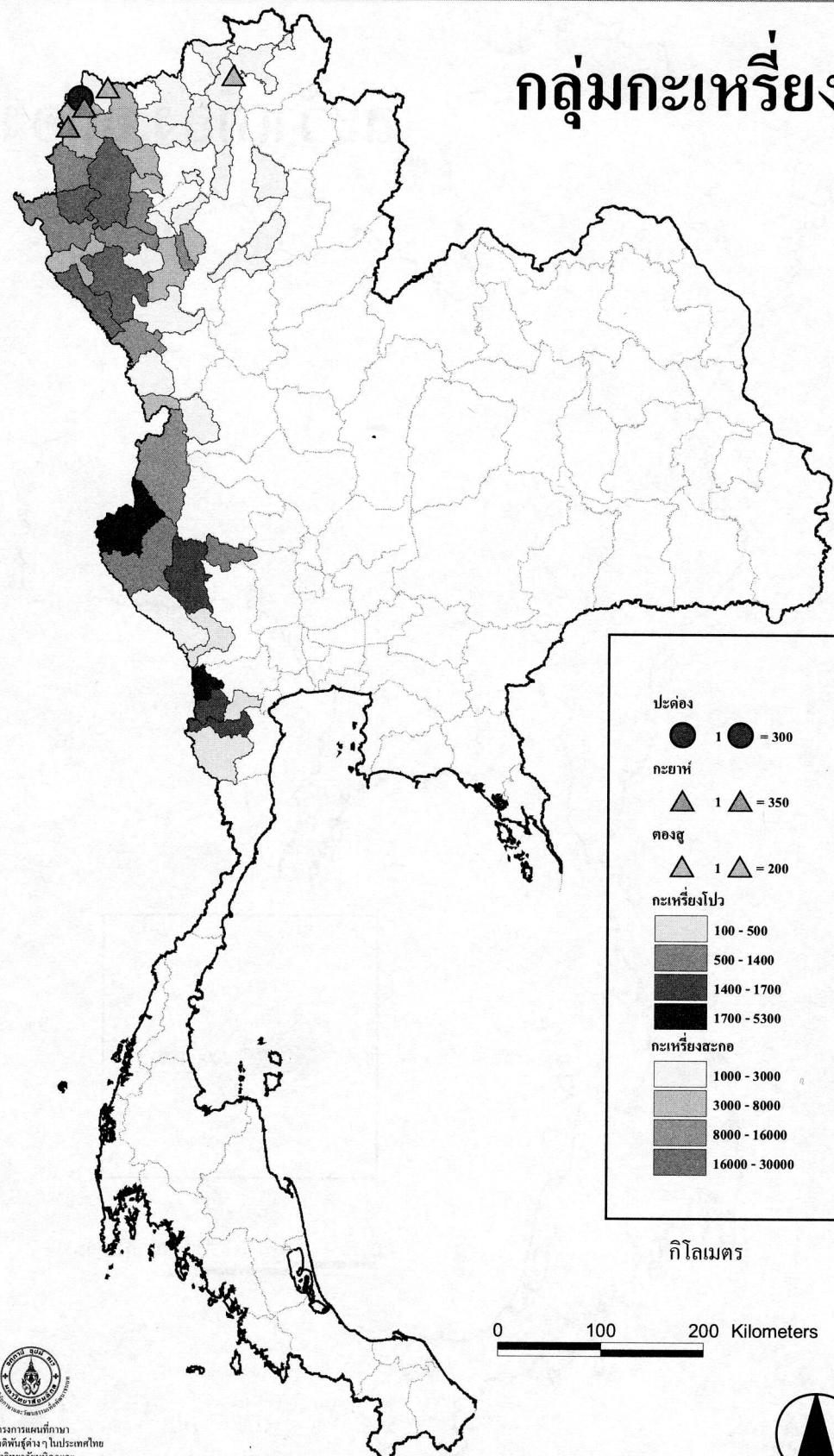
ทั้งนี้โดยแต่ละกลุ่มยังอาจแบ่งเป็นกลุ่มย่อยๆ อีกด้วย

ລະວ້າ(ກ່ອງ,ອຸກ່ອງ)

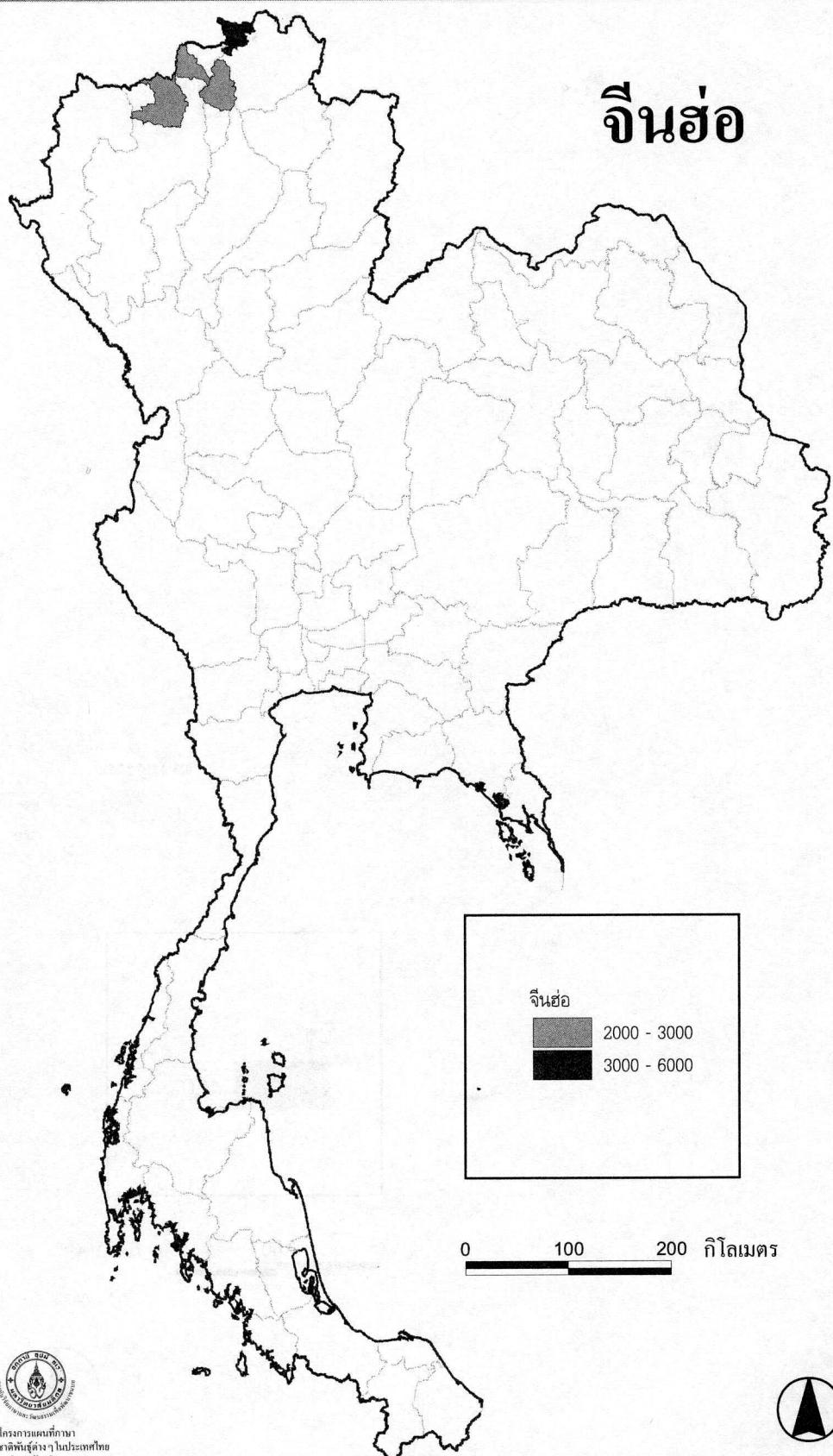

ໄຊກວາມນັ້ນທີ່ກ່າຍ
ຂອງດຸນຊັດພິ່ນຫຼຸດຈາໃນປະເທດໄກ
ນາເວົາກໍເສື້ນທີ່ດອດແລະ
ສ້ານກຳນົມແລະຮັບການວັດທະນາທີ່ຈະໄດ້

กลุ่มกะเหรี่ยง

จีนอ่อ

โครงการอนุรักษ์ที่ดิน
ของกู้ภูมิพืชต่อกรในประเทศไทย
ภายใต้การสนับสนุนของสหประชาชาติ

บิช

บิช

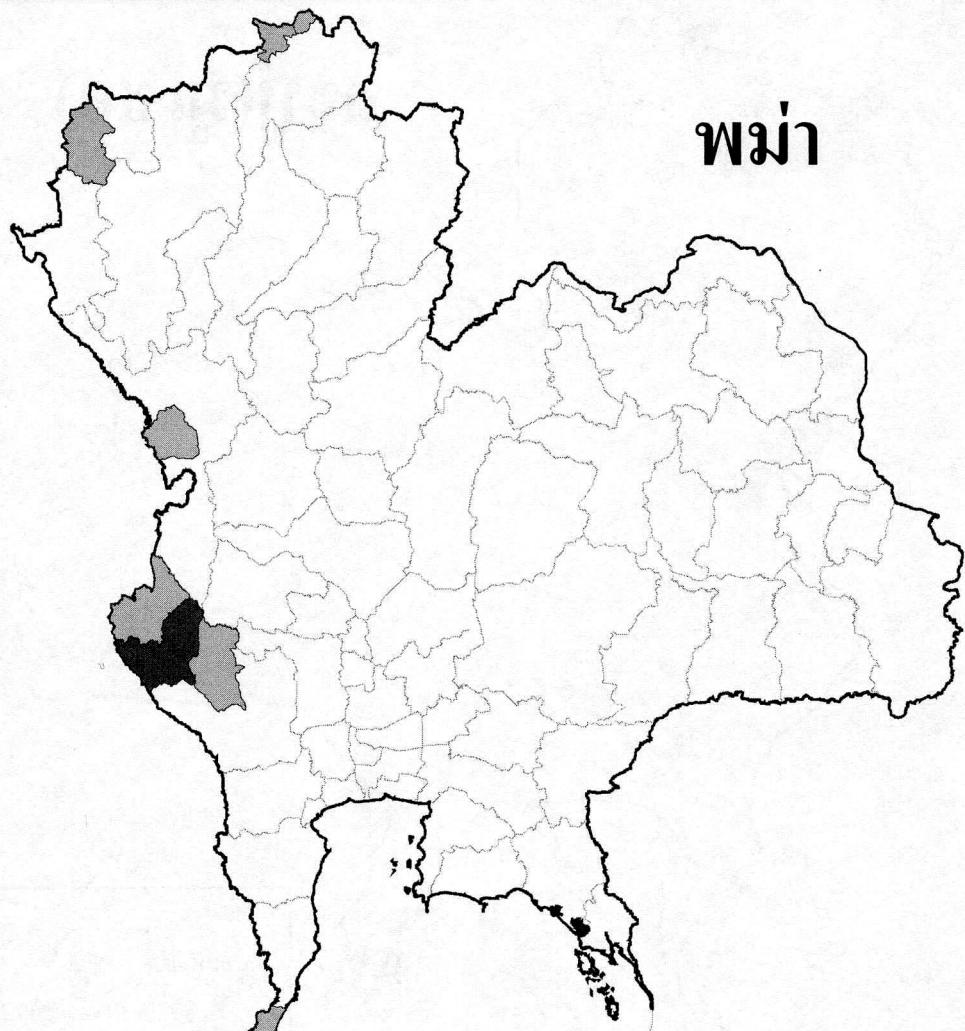
450

0 100 200 กิโลเมตร

โครงการพัฒนา
ของกลุ่มนชาติพันธุ์ในประเทศไทย
หน่วยงานกองทัพบกและ
สำนักงานคณะกรรมการวัดธรรมเนียมชาติ

พม่า

พม่า

100 - 800
800 - 2300

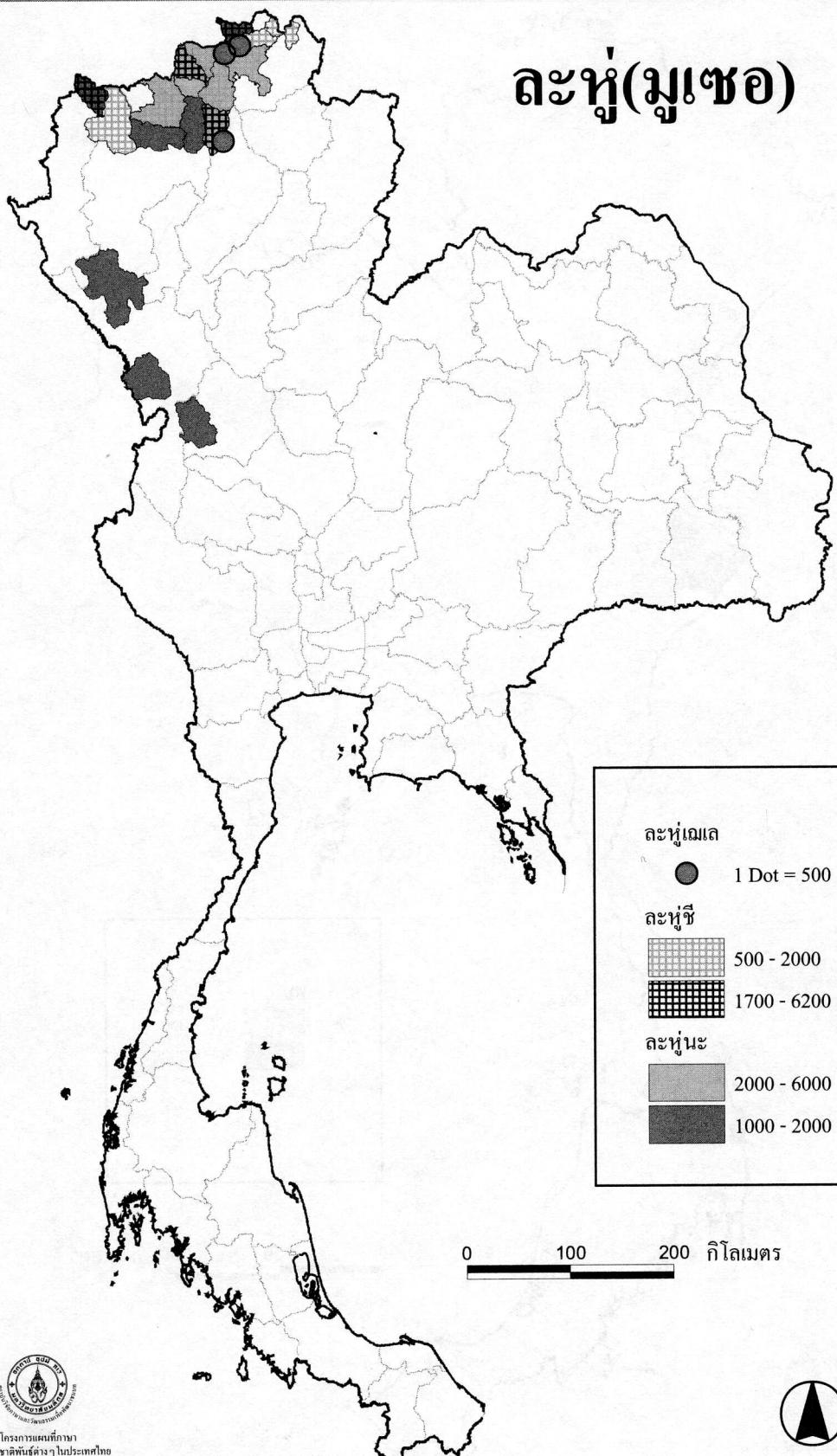
0 100 200 กิโลเมตร

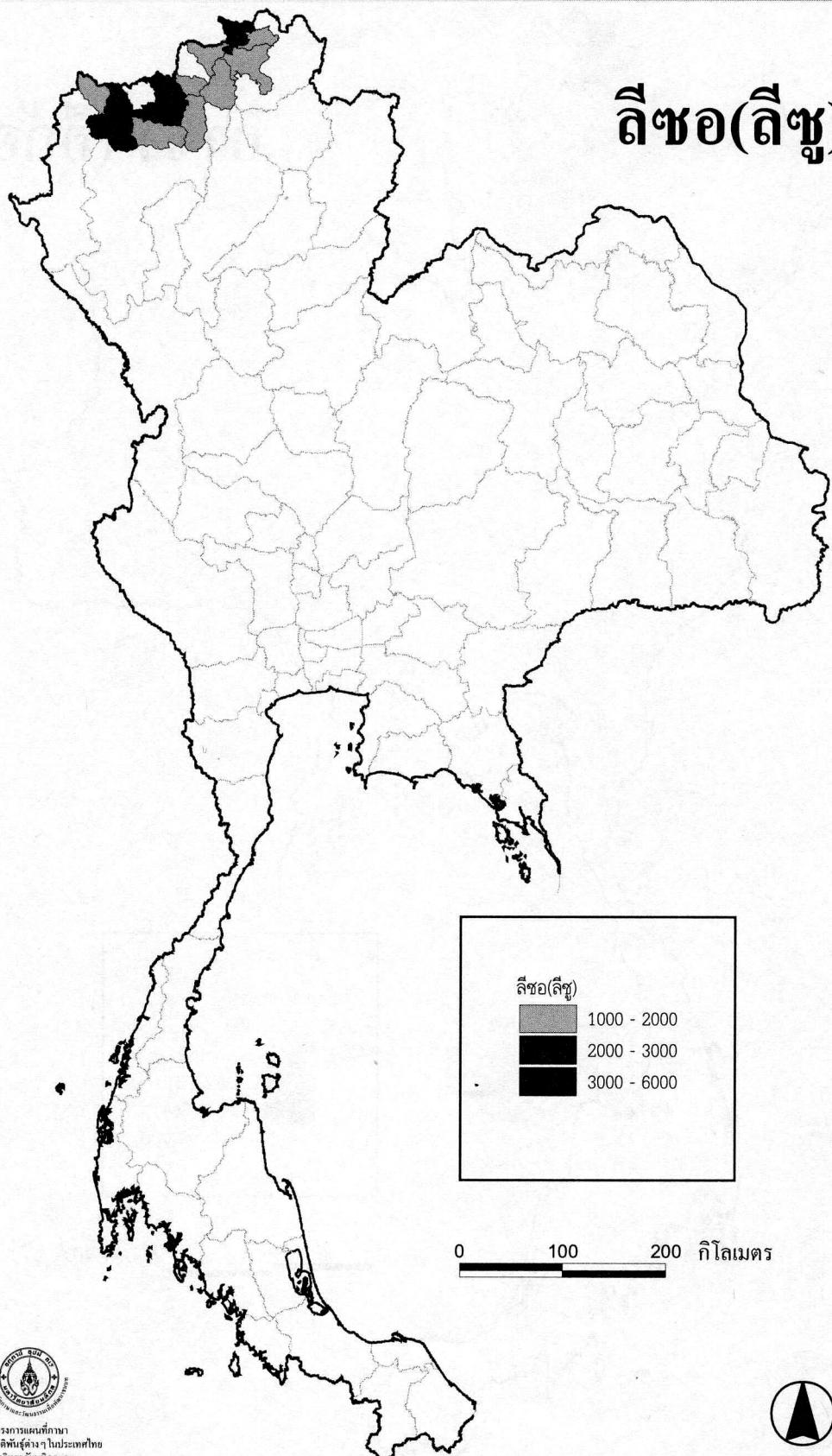
โครงการแผนที่การ
ของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ในประเทศไทยโดย
น้ำเรือได้มีมหิดลและ
สำนักงานคณะกรรมการวัดดินธรรมด้วยชาติ

ລະຫຸ່ງ(ມູເຈອ)

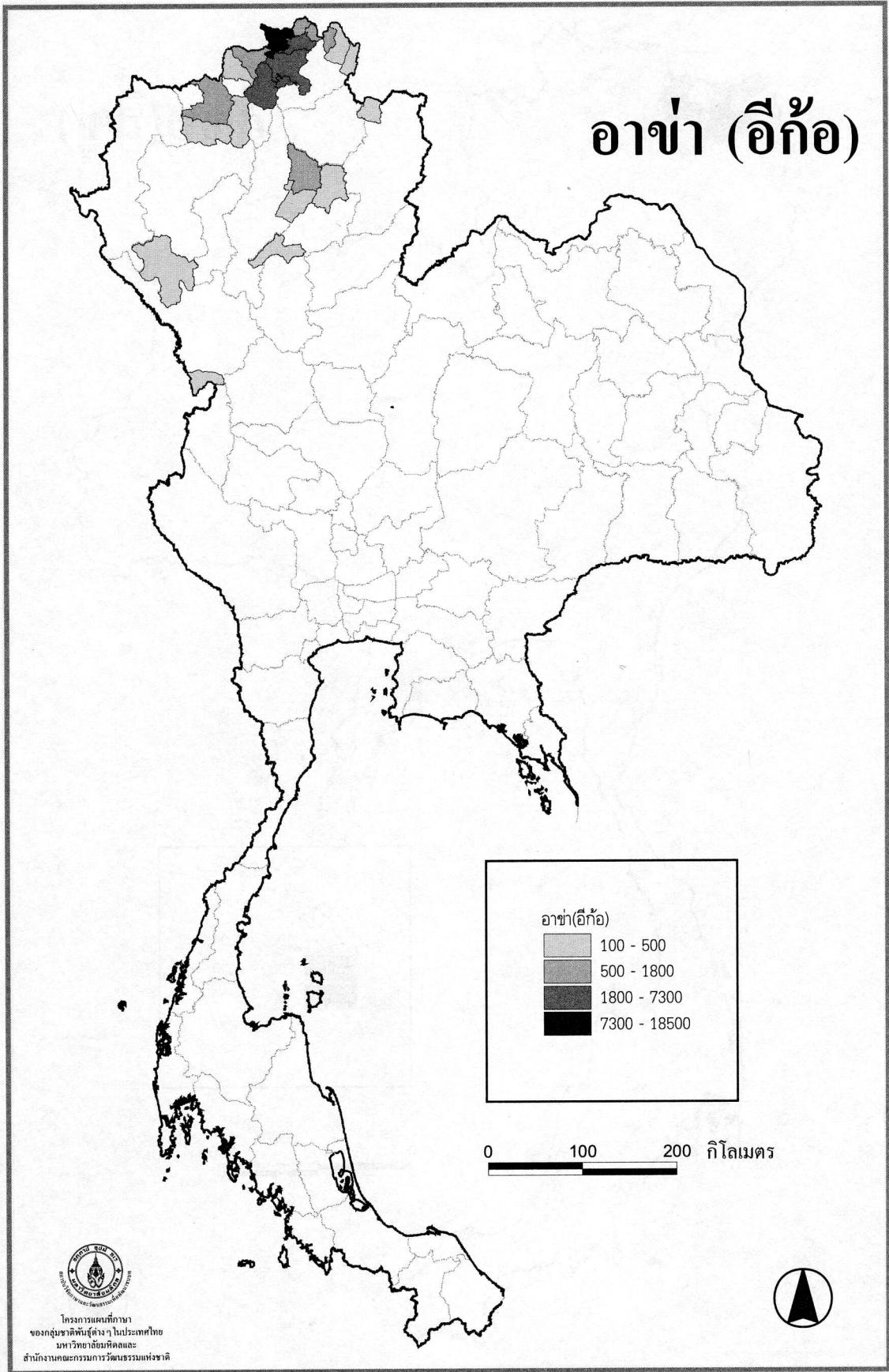

ລື້ອງ(ລື້ມູ)

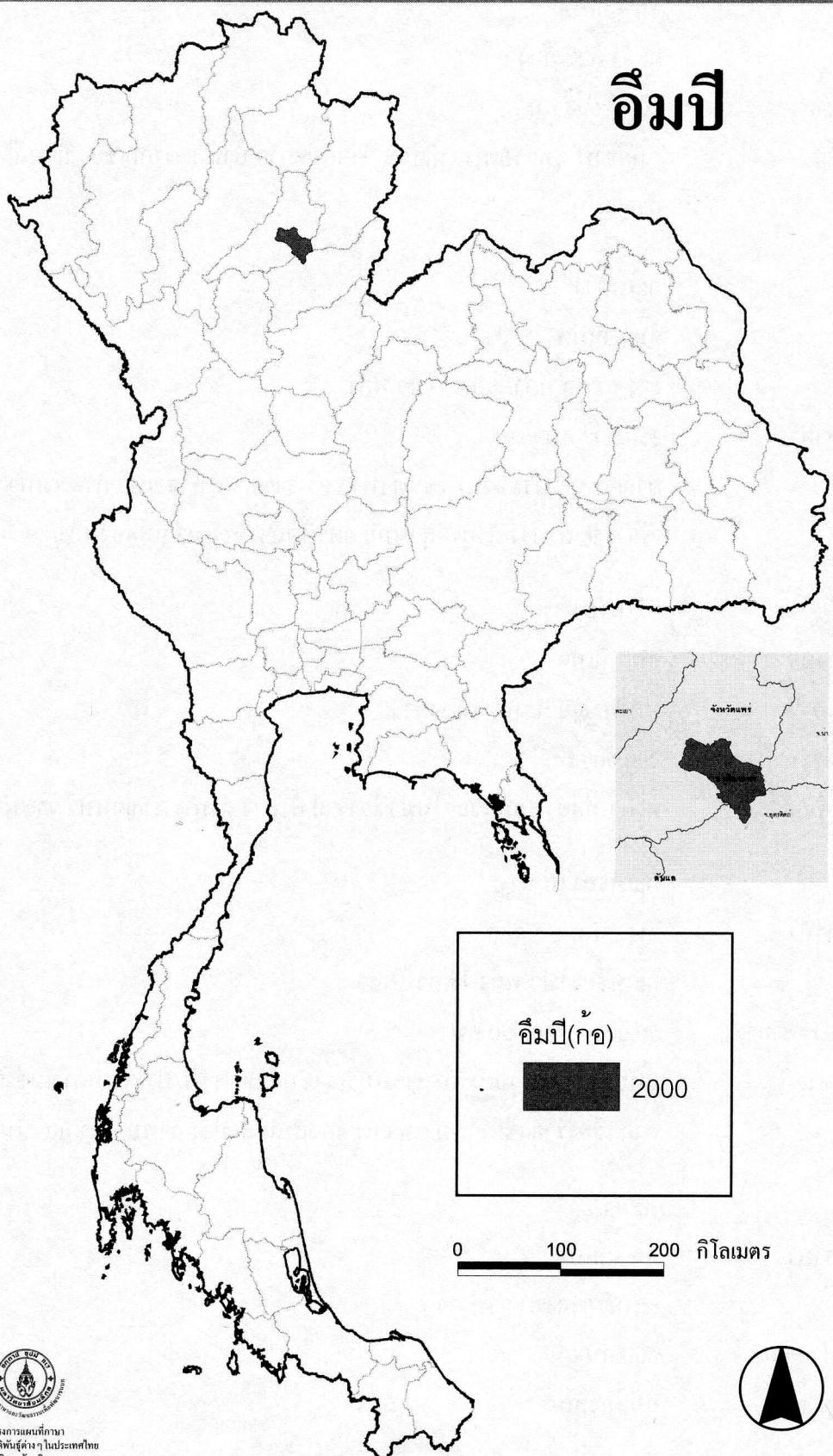

ໄຊວຍາພາບທີ່ກວານ
ຂອງຄູນຄາລົ້ມູສຸດໆໃນປະເທດໄກຍ
ນາກວິວາດັບທີ່ກົດແລະ
ສໍານັກງານຄະນະກຽມງາວລົດຮຽນແຫ່ງຊາດ

อาช่า (อีก้อ)

อีมปี

โครงการแผนที่ทั่วไป
ของกลุ่มชาติพันธุ์ในประเทศไทย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่และ
สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

1. ชื่อ	ก่อง/อุก่อง
ตรรกะภาษา	จีน - ทิเบต
ชื่ออื่นๆ	ละว้า ลัวะ ก้อง กວัง
จำนวนประชากร	100 – 600 คน
การกระจายตัว	อุทัยธานี สุพรรณบุรี (บ้านละว้าคอกควาย บ้านละว้ากฤษย์ บ้านละว้าวังควาย) กาญจนบุรี ⁹
2. ชื่อ	กะเหรี้ยง ¹⁰
ตรรกะภาษา	จีน - ทิเบต
ชื่ออื่นๆ	ยาง สะกอ ปากะญอ โปว พล่ง
จำนวนประชากร	350,000 คน
การกระจายตัว	กาญจนบุรี ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี ราชบุรี สุพรรณบุรี กำแพงเพชร เชียงใหม่ เชียงราย ลำปาง ลำพูน สุโขทัย อุตรดิตถ์ ตาก แพร่ แม่ฮ่องสอน
2.1 ชื่อ	กะเหรี้ยงสะกอ
ตรรกะภาษา	จีน - ทิเบต
ชื่ออื่นๆ	ปากะญอ กะหร่าง ยางขาว
จำนวนประชากร	200,000 คน
การกระจายตัว	ตาก แม่ฮ่องสอน เชียงใหม่ เชียงราย ลำปาง ลำพูน กาญจนบุรี ราชบุรี
2.2 ชื่อ	กะเหรี้ยงโปว
ตรรกะภาษา	จีน - ทิเบต
ชื่ออื่นๆ	กะเหรี้ยงโปว พล่ง โพล่ง โพล่ว
จำนวนประชากร	50,000 – 100,000 คน
การกระจายตัว	อุทัยธานี สุพรรณบุรี กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ กำแพงเพชร ตาก เชียงราย เชียงใหม่ แพร่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง ลำพูน สุโขทัย เป็นต้น
2.3 ชื่อ	กะยา
ตรรกะภาษา	จีน - ทิเบต
ชื่ออื่นๆ	กะเหรี้ยงกะยา ยางแಡง
จำนวนประชากร	600 คน
การกระจายตัว	แม่ฮ่องสอน

⁹ เครื่องหมาย ? หมายถึงมีรายงานว่าเคยมีอยู่ ในปัจจุบันไม่มีข้อมูล

¹⁰ ชื่อนี้มักใช้รวมเรียกหมายถึง กะเหรี้ยงสะกอและ โปว

2. ชื่อ	ปะดอง
ตระกูลภาษา	จีน - ทิเบต
ชื่ออื่นๆ	กะบัน กะหรี่ยงกะยอ
จำนวนประชากร	300 คน
การกระจายตัว	แม่ส่องสอน
3. ชื่อ	จิงพ่อ (กะนิ่น)
ตระกูลภาษา	จีน - ทิเบต
ชื่ออื่นๆ	ลัวะ
การกระจายตัว	เชียงใหม่ (อำเภอเชียงดาว)
4. ชื่อ	จีน
ตระกูลภาษา	จีน-ทิเบต
ชื่ออื่นๆ	เจ๊ก
การกระจายตัว	ทั่วทุกจังหวัด โดยเฉพาะในเขตเมือง/ตลาด (งานวิจัยนี้ไม่ครอบคลุม)
5. ชื่อ	จีนช้อ
ตระกูลภาษา	จีน - ทิเบต
ชื่ออื่นๆ	ฮ่อ จีนยูนนาน
จำนวนประชากร	200,000 คน
การกระจายตัว	เชียงราย เชียงใหม่ เป็นต้น
6. ชื่อ	บิชู
ตระกูลภาษา	จีน - ทิเบต
ชื่ออื่นๆ	ນบิชู มิบิชู
จำนวนประชากร	500 คน
การกระจายตัว	เชียงราย
7. ชื่อ	พม่า
ตระกูลภาษา	จีน - ทิเบต
ชื่ออื่นๆ	เมียนม่า
การกระจายตัว	ранอง กาญจนบุรี ตาก เชียงราย

8. ชื่อ	ละหู' (ນູເຊອ)
tribe	ทิเบต - พม่า
ชื่ออื่นๆ	ละหู่นະ ລະຫຼຸງໝູ ລະຫຼຸງເມເລີ ນູເຊອຮົດຳ ນູເຊອຮົດັກ ນູເຊອຮົດັກ ພະເທດລາວ
จำนวนประชากร	80,000 คน
การกระจายตัว	กำแพงเพชร เชียงใหม่ เชียงราย แม่ฮ่องสอน ลำปาง พะเยา น่าน ตาก เพชรบูรณ์
9. ชื่อ	ลិច្ច
tribe	จีน - ทิเบต
ชื่ออื่นๆ	ลិចោ ផ់លិចោ តេខោ យោិន
จำนวนประชากร	30,000 คน
การกระจายตัว	เชียงใหม่ เชียงราย แม่ฮ่องสอน ตาก สุโขทัย กำแพงเพชร เพชรบูรณ์ ลำปาง พะเยา แพร่
10. ชื่อ	อะข่า/อีก้อ
tribe	จีน - ทิเบต
ชื่ออื่นๆ	ក៊ែ ចាក៊ែ
จำนวนประชากร	50,000 คน
การกระจายตัว	เชียงใหม่ เชียงราย แม่ฮ่องสอน ลำปาง พะเยา แพร่ ตาก เพชรบูรณ์ เป็นต้น
11. ชื่อ	อึมปី
tribe	จีน - ทิเบต
ชื่ออื่นๆ	ក៊ែ, មະបី
จำนวนประชากร	1,500 คน
การกระจายตัว	แพร่, น่าน

4. กลุ่มภาษาตระกูลอสโตรเรนเชียน (มาลายอีโลเนเชียน) มีจำนวน 3 กลุ่ม

1. 말레이ถิ่นไทย	Melayu/Nayu/Yawi
2. มอเก็น (มอเกล็น)	Moken/Moklen
3. อูรักละ ໄວ္ဍာຍ	Urak Lawoy

1. ชื่อ	มลายูถินไทย
ตรรกะภาษาฯ	ออสโตรเรเนเชียน
ชื่ออื่นๆ	บารี นาหยู ภาษาแยก มาเลย์ นาเลย์ถินไทย มลายูปัตตานี
จำนวนประชากร	900,000 คน
การกระจายตัว	ปัตตานี ยะลา นราธิวาส สตูล สงขลา นครศรีธรรมราช กระบี่ ภูเก็ต และจังหวัดบริมทะเลของกรุงเทพมหานคร ได้แก่ นนทบุรี สมุทรปราการ ปทุมธานี เป็นต้น
2. ชื่อ	มอเก็น/มอกลีน
ตรรกะภาษาฯ	ออสโตรเรเนเชียน
ชื่ออื่นๆ	มอเก็น มอกลีน มอกแกน ชาวເລ ທ່າວນໍ້າ ໄກສາໄມ່
จำนวนประชากร	1,000 คน
การกระจายตัว	ภูเก็ต พังงา กระบี่ เป็นต้น
3. ชื่อ	อูรักกละ ໄວຍ
ตรรกะภาษาฯ	ออสโตรเรเนเชียน
ชื่ออื่นๆ	ชาวເລ ທ່າວນໍ້າ ໄກສາໄມ່
จำนวนประชากร	3,000 คน
การกระจายตัว	ภูเก็ต หมู่เกาะลันตา สตูล (และชายฝั่งทะเลทางตะวันตกของภาคใต้ของประเทศไทย)

มลายูถิ่นไทย

มลายูถิ่นไทย

1000 - 2000

2000 - 8000

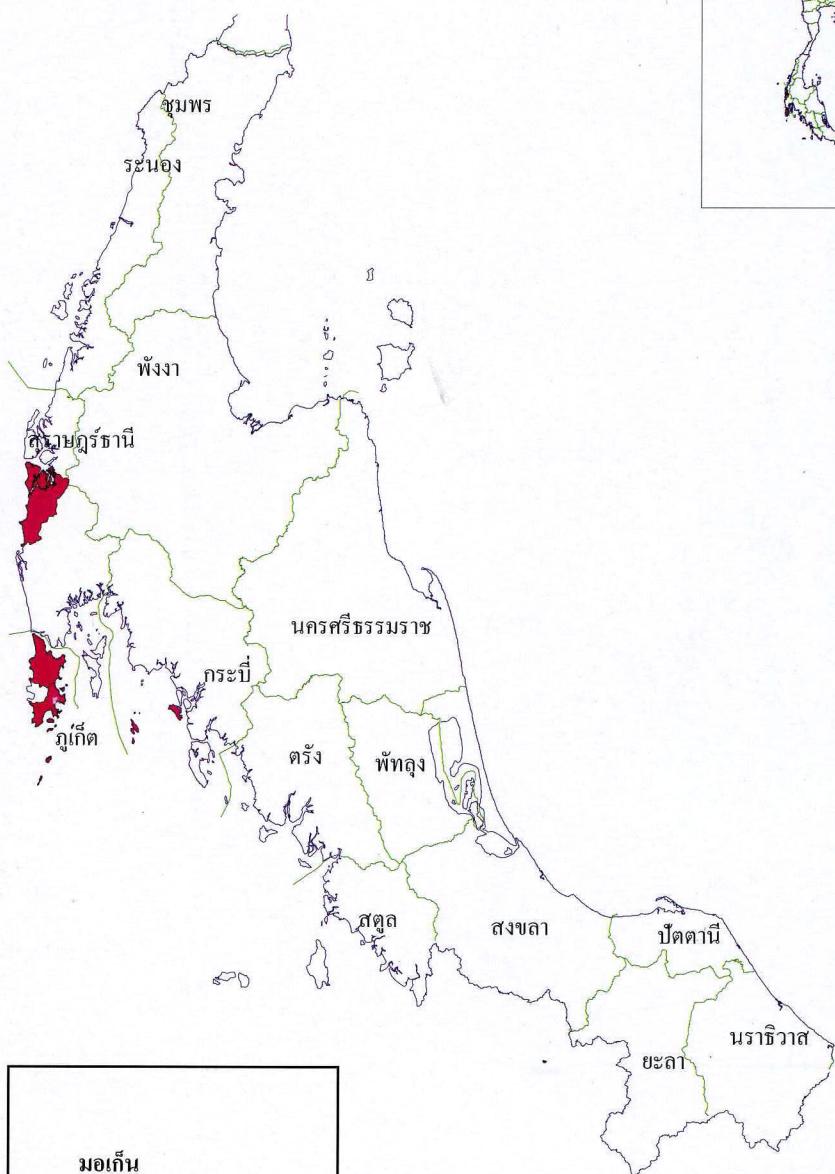
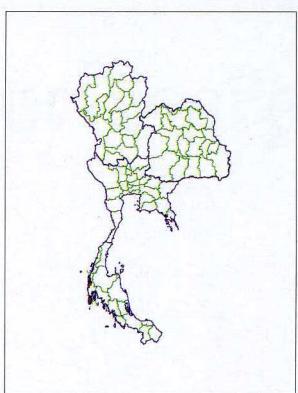
8000 - 24000

0 100 200 กิโลเมตร

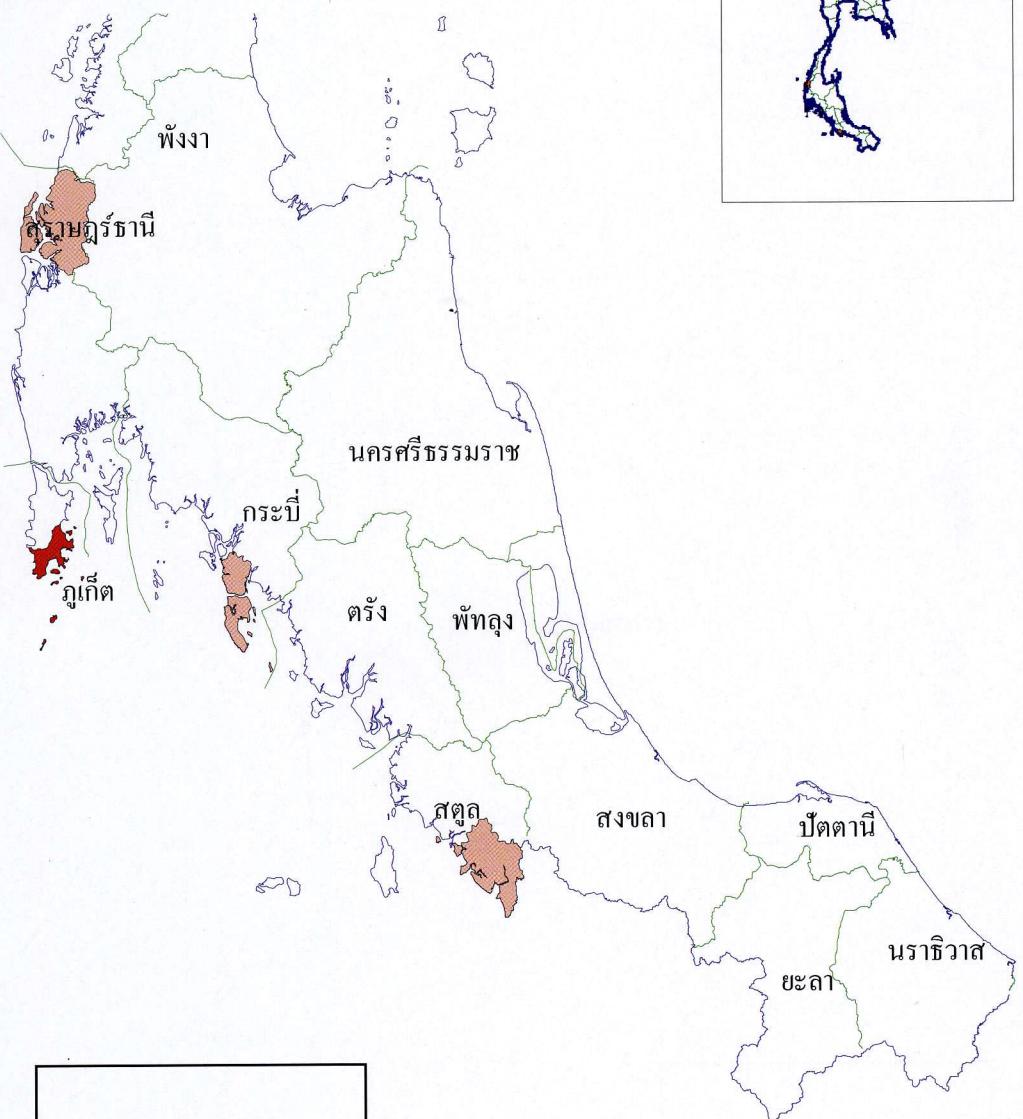
โครงการพัฒนาที่ดิน
ของกลุ่มชาติพันธุ์ค้าว่าในประเทศไทย
น้ำวิทยาลักษณ์ศึกษาและ
สำนักงานคณะกรรมการวัดน้ำธรรมชาติ

มอเกล็น/มอเก็น

โครงการเพื่อการ
ของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ในประเทศไทย
มหาวิทยาลัยนักและ
สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

อุรักษ์โดย

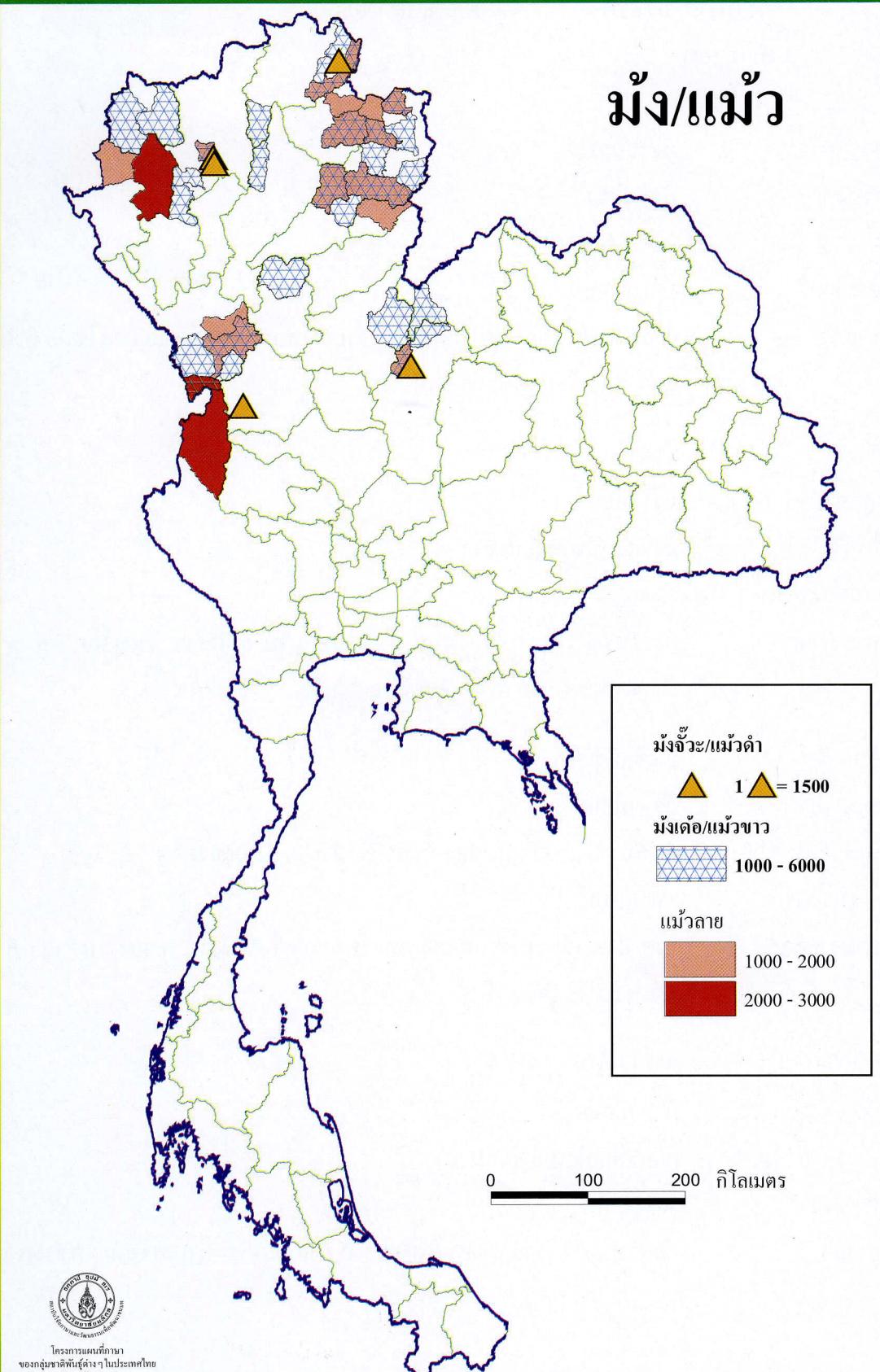
โครงการอนุรักษ์ฯ
ของกุ้งชาติอันดีงาม ในประเทศไทย
หน่วยงานสัมภาระศึกษาและ
สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

5. กลุ่มภาษาตระกูลมัง-เมียน มีจำนวน 2 กลุ่ม

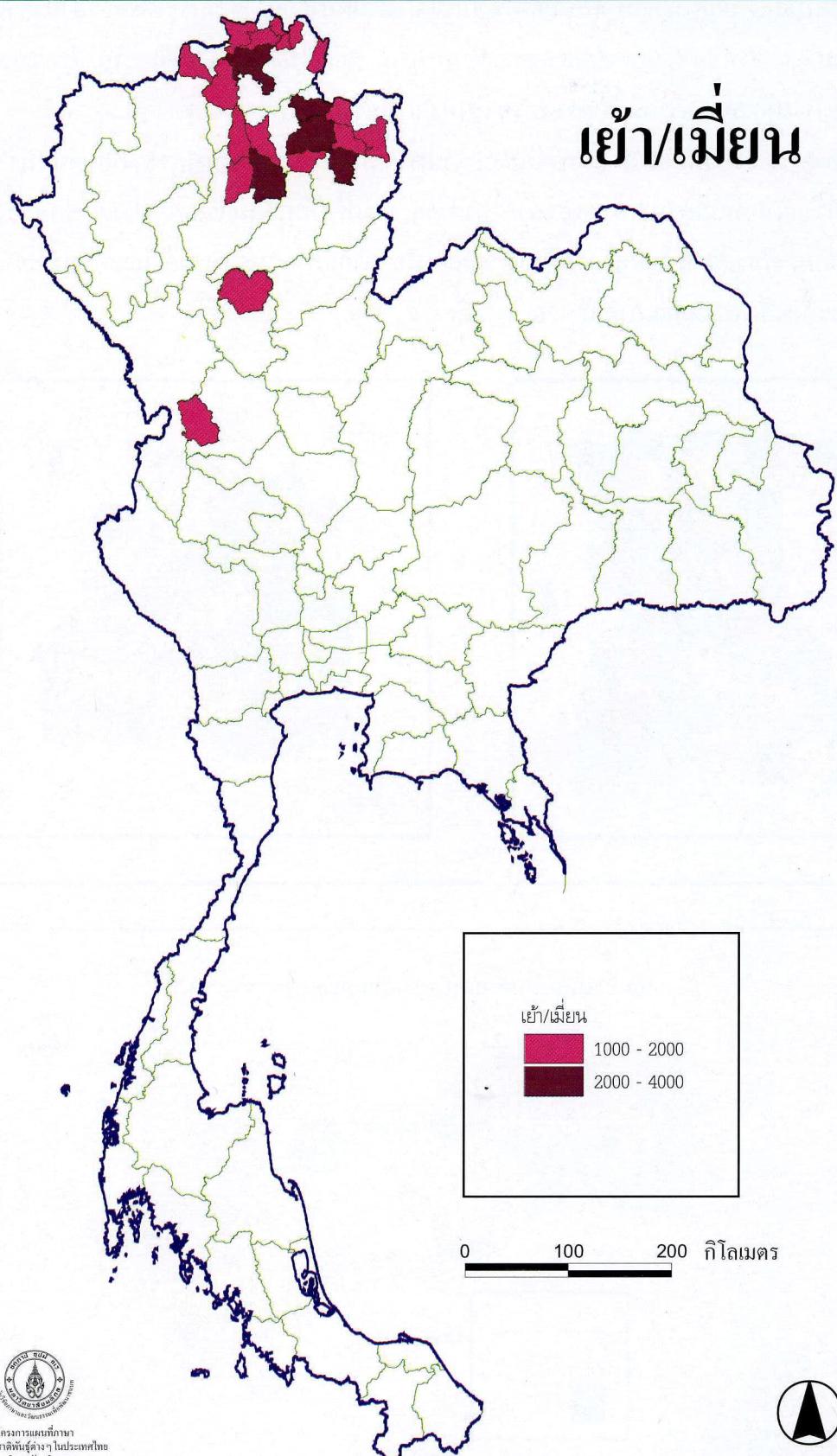
1. มัง (มังคำ, มังขาว)	Hmong (Meo)
2. เมียน (ເຢ້າ)	Mien (Yao)

1. ชื่อ	มัง (ແມ້ວ)
ตระกูลภาษา	มัง – เมียน
ชื่ออื่นๆ	-
จำนวนประชากร	150,000 คน
การกระจายตัว	กำแพงเพชร เชียงใหม่, เชียงราย, แม่ฮ่องสอน ลำปาง พะเยา สุโขทัย ตาก น่าน แพร่ พิษณุโลก เพชรบูรณ์ เป็นต้น
1.1 ชื่อ	มังขาว
ตระกูลภาษา	มัง – เมียน
ชื่ออื่นๆ	มัง ແມ້ວ ມັງເຕືອວ ມັງຂາວ
จำนวนประชากร	25,000 – 30,000 คน
การกระจายตัว	เพชรบูรณ์ ตาก แม่ฮ่องสอน เชียงใหม่ น่าน เชียงราย พิษณุโลก เลย สุโขทัย กำแพงเพชร แพร่ พะเยา อุตรดิตถ์ ลำปาง
1.2 ชื่อ	มังເບີຍາ/ມັງດຳ
ตระกูลภาษา	มัง - เมียน
ชื่ออื่นๆ	ມັງ ແມ້ວ ມັງ(ນ)ຈຳ ມັງເບີຍາ ມັງນໍ້າເງິນ ມັງລາຍ ມັງດຳ ມັງຄອກ
จำนวนประชากร	33,000 คน
การกระจายตัว	ตาก น่าน เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน เพชรบูรณ์ เชียงราย พะเยา แพร่ เลย สุโขทัย กำแพงเพชร อุทัยธานี
2. ชื่อ	เมียน (ເຢ້າ)
ตระกูลภาษา	มัง - เมียน
ชื่ออื่นๆ	ເມືອນ ອົວເມືອນ ອົວເມື່ອນ ເຢ້າ
จำนวนประชากร	40,000 คน
การกระจายตัว	เชียงใหม่ เชียงราย พะเยา ลำปาง ตาก กำแพงเพชร น่าน สุโขทัย เพชรบูรณ์

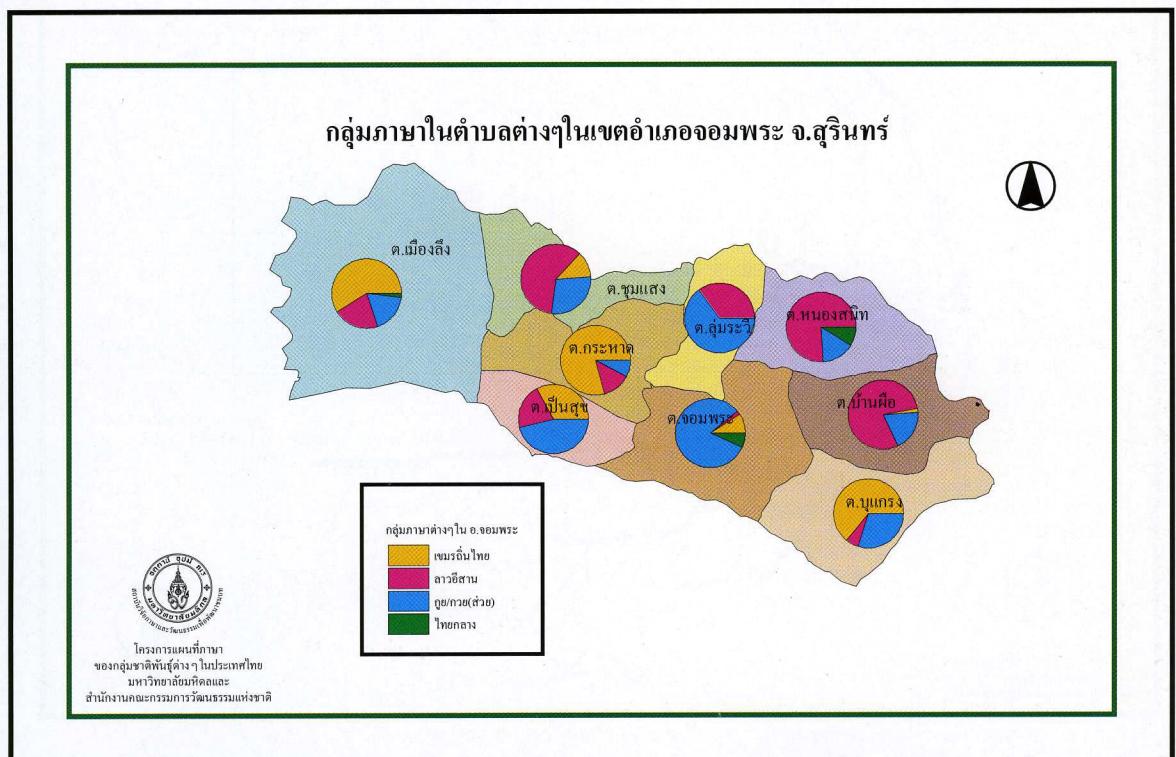
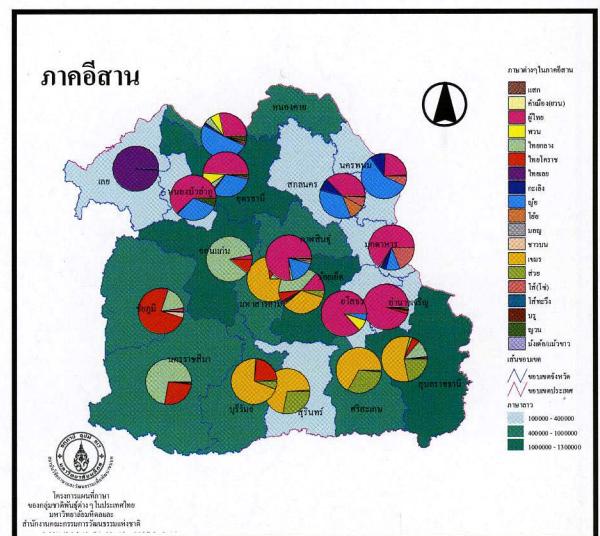
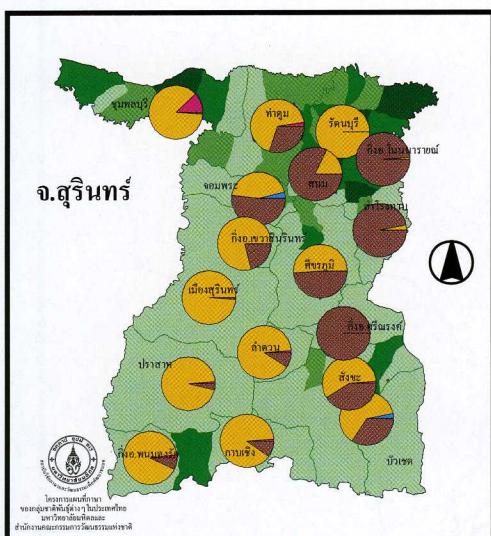
มัง/แมว

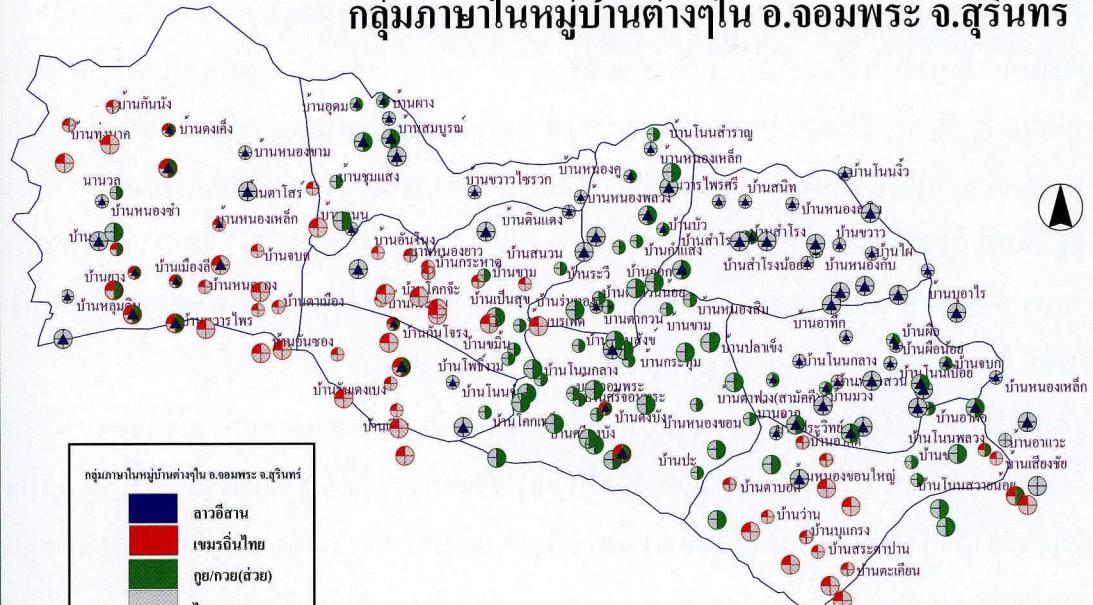
ເຢົ້າ/ເມື່ອນ

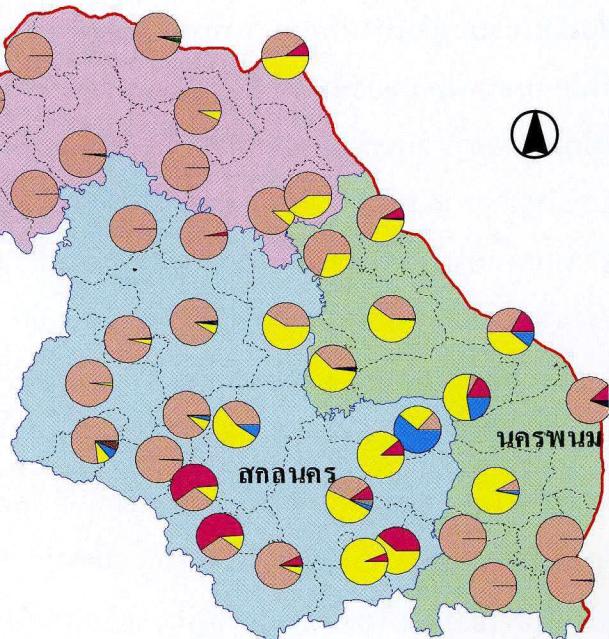
3.2 การกระจายของกลุ่มภาษาต่างๆ ตามพื้นที่ทางภูมิศาสตร์และการปักครอง ในการเสนอผลงานวิจัยในครั้งนี้แสดงผลการศึกษาและชาติพันธุ์ ในรูปของแผนที่แสดงการกระจายของภาษาต่างๆ ในระดับประเทศ ภาค จังหวัด อำเภอ ตำบล และระดับหมู่บ้าน โดยที่ในระดับตำบลและหมู่บ้านจะเสนอแผนที่พอกเป็นตัวอย่าง เพื่อแสดงการกระจายของภาษาในหมู่บ้านต่างๆ ในเขตตำบลต่างๆ ของอำเภออมพระ จังหวัดสุรินทร์ ในภาคอีสาน รวมทั้งการกระจายของภาษาต่างๆ ในเขตกลุ่มน้ำสูงคราม เป็นต้น สำหรับแผนที่แสดงการกระจายของภาษาต่างๆ ตามพื้นที่ทางภูมิศาสตร์และการปักครองจะแสดงแผนที่ในระดับภาคทั้งสี่ภาค ได้แก่ ภาคอีสาน ภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้ และการกระจายของภาษาต่างๆ ในแต่ละจังหวัดของแต่ละภาค ทั้ง 76 จังหวัด

กลุ่มภาษาในหมู่บ้านต่างๆ ใน อ.จอมพระ จ.สุรินทร์

กลุ่มภาษาต่างๆ ในเขตลุ่มน้ำสังคโลก

3.2.1 การกระจายของกลุ่มภาษาต่างๆ ในเขตภาคอีสาน

ประชากรในเขตภาคอีสานมีทั้งสิ้นกว่า 20 ล้านคน พื้นที่ภาคอีสานครอบคลุม 19 จังหวัด หรือ 1 ใน 3 ของประเทศไทย มีจำนวนหมู่บ้านกว่าสองหมื่นหมู่บ้าน พื้นที่เป็นที่ราบสูงเรียกว่า “ที่ราบสูงโคราช” ดินแดนนี้เป็นดินแดนของอารยธรรมมาแต่โบราณ ดังจะเห็นได้จากการค้นพบโครงกระดูกและเครื่องใช้ของมนุษย์อุกค์ก่อนประวัติศาสตร์ที่บ้านเชียง จังหวัดอุดรธานี พบร่องรอยภาษาอัญเชิญและเขมร รวมทั้งสิ่งก่อสร้างในอารยธรรมเขมรเป็นจำนวนมากในหลายพื้นที่ จากแผนที่แสดงการกระจายของกลุ่มภาษาและชาติพันธุ์ในพื้นที่ต่างๆ ในภาคอีสาน จะเห็นได้ว่าประชากรส่วนใหญ่หรือประมาณร้อยละ 73 หรือประมาณกว่าสิบล้านคนพูดภาษาลาวอีสาน ซึ่งเป็นภาษากลางของภาคอีสาน โดยพบพูดในทั้ง 19 จังหวัด แต่พูดหนาแน่นในเขตอีสานตอนบน ในขณะเดียวกันก็มีผู้พูดภาษาอื่นๆ อีกถึงกว่า 20 ภาษา

พื้นที่ภาคอีสานแบ่งออกเป็นอีสานตอนบนหรืออีสานเหนือและอีสานตอนล่างหรืออีสานใต้ ลักษณะของกลุ่มภาษาและชาติพันธุ์ในเขตดังกล่าวแตกต่างกัน กล่าวคือ อีสานใต้ซึ่งอยู่ในเขตอุปถัมภ์แม่น้ำชี-มูล ประกอบไปด้วย 9 จังหวัด ได้แก่ นครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ อุบลราชธานี อำนาจเจริญ ยโสธร ชัยภูมิ และร้อยเอ็ด เป็นเขตของกลุ่มนชนที่พูดภาษาอัญ-เขมร ตระกูลօอສ โทรເອເຊຍີກເປັນສ່ວນໃຫຍ່ โดยมีผู้พูดภาษาเขมรถือไทยจำนวนถึงกว่าหนึ่งล้านสี่แสนคน หรือประมาณร้อยละ 13 กระจายตัวอยู่ใน 8 จังหวัดในภาคอีสาน มีผู้พูดภาษาเขมรหนาแน่นในเขตจังหวัดสุรินทร์ บุรีรัมย์ และศรีสะเกษ นอกจากนี้กลุ่มเขมรที่นิ่งอยู่ในเขตชัยภูมิและร้อยเอ็ด จังหวัดภาคกลางตะวันออกซึ่งเป็นดินแดนที่ต่อเนื่องกับภาคอีสาน ได้แก่ สาระแก้ว ปราจีนบุรี ฉะเชิงเทรา และจันทบุรี ภาษาอัญ-เขมรอื่นๆ ที่อยู่ในบริเวณอีสานได้ เช่นเดียวกัน ได้แก่ ภาษาถყ Öl/กวย (ส่วย) จำนวนกว่าสี่แสนคนหรือกว่าร้อยละ 2 พบรใน 9 จังหวัด และภาษาแย้อ ซึ่งมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับภาษาถყ Öl/กวย มีจำนวนประมาณหนึ่งหมื่นคน ภาษาเหล่านี้บางส่วนมีประวัติการอพยพมาจากฝั่งลาว แต่จำนวนมากน่าจะเป็นกลุ่มนชนดั้งเดิมของพื้นที่นี้ ซึ่งมีดินแดนที่ต่อเนื่องกับประเทศไทยกัมพูชา สายภาษาและวัฒนธรรมในบริเวณนี้เป็นสายภาษาและวัฒนธรรมที่ต่อเนื่องกับข้ามพรมแดนประเทศไทย เป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรพุนัน และเจนละ ในอดีตกาล นอกจากนี้ยังมีกลุ่มนชนที่พูดภาษารากไทยในเขตจังหวัดนครราชสีมาประมาณพันกว่าคน มีประวัติว่ามาจากการมาตั้งตระหง่านในภาคอีสาน ได้แก่ กลุ่มญຸ້ອກຸຽ หรือชาวบันหรือคนดง ซึ่งกระจายตัวอยู่ในบริเวณใจกลางของประเทศไทย คือ บริเวณรอยต่อของภาคอีสาน (นครราชสีมาและชัยภูมิ) กับภาคกลาง (ลพบุรี) และภาคเหนือตอนล่าง (เพชรบูรณ์) จำนวนประชากรมีประมาณ 4,000-7,000 คนกระจายตัวอยู่ใน 20 จังหวัด ที่พูดภาษาไทยเป็นส่วนใหญ่ บริเวณที่มีผู้พูดภาษาญຸ້ອກຸຽหนาแน่นอยู่ในเขตจังหวัดชัยภูมิ จากการศึกษาด้านภาษาศาสตร์เชิงประวัติ (Diffloth 1984) ได้พบว่าภาษาพูดปัจจุบันของคนญຸ້ອກຸຽมีลักษณะคล้ายคลึงกับภาษารากไทย โดยเฉพาะที่ปราการภูในเจริญทวารดีจนนับ ได้ว่าเป็นภาษาเดียวกัน จึงมีข้อสันนิษฐานว่าชนกลุ่มนี้น่าจะเป็นกลุ่มนชนที่สืบทอดมาจากคนที่พูดภาษารากไทยในสมัยทวารดีกว่า 2,000 ปีมาแล้ว ที่ยังคงเหลือในเขตป่าเขาชายขอบที่ราบสูงโคราช ส่วนภาษารากไทยปัจจุบันแม้จะนั้นมีลักษณะใกล้เคียงกัน จดอยู่ในกลุ่มภาษาสาขาย่อยเดียวกัน แต่ก็มีความแตกต่างกัน นับว่าเป็นคนละภาษา กลุ่มคนที่พูด

ภาษาตระกูลไทยในเขตอีสานได้ กลุ่มใหญ่ได้แก่ กลุ่มไทยโคราชหรือไทยเบี้ง ไทยเดิ้ง พุดกันหนาแน่นในเขตนครราชสีมาและจังหวัดใกล้เคียง เช่น บุรีรัมย์ ชัยภูมิ เป็นต้น (รวมทั้งในเขตพื้นที่ภาคกลางที่ต่อเนื่องกับภาคอีสาน เช่น ลพบุรี และฉะเชิงเทรา เป็นต้น) ในเขตภาคอีสานมีจำนวนถึงเกือบแสนคน หรือประมาณร้อยละ 3.3 พนกรายใน 12 จังหวัด ภาษาไทยโคราชมีลักษณะเป็นภาษาไทยกลางที่มีลักษณะเฉพาะของตน กำเนิดยังไม่แน่ชัด มีข้อสันนิษฐานว่าอาจเป็นภาษาใหม่ที่เกิดจากการที่กลุ่มภาษาไทย-ลาวกับกลุ่มภาษามอย-ເນร์มีปฏิสัมพันธ์กันในอดีต古老 นอกจากนั้นในเขตนี้ก็ยังมีผู้พูดภาษาไทยกลางซึ่งเป็นภาษาราชการจำนวนมากขึ้นเรื่อยๆ โดยทั้งภาคอีสานมีถึงประมาณร้อยละ 7 หรือประมาณแปดแสนคน นอกเหนือไปจากภาษาลาวอีสานซึ่งเป็นภาษากลางของภาคอีสาน นอกจากนี้ยังเห็นได้ชัดว่าในบางเขตของอีสานได้ใช้ภาษาเมืองรัตน์ไทยเป็นภาษากลาง

ส่วนในเขตอีสานเหนือซึ่งประกอบไปด้วย 10 จังหวัดได้แก่ เลย อุดรธานี หนองบัวลำภู หนองคาย ขอนแก่น มหาสารคาม กาฬสินธุ์ ศรีสะเกษ นครพนม และมุกดาหาร เป็นเขตของลุ่มแม่น้ำโขงและแม่น้ำสונגแรม ประกอบไปด้วยกลุ่มชนต่างๆ หลายกลุ่ม ทั้งกลุ่มภาษาตระกูลไทยและกลุ่มภาษาตระกูลมอย-ເນร์ โดยเกือบทั้งหมดมีประวัติการอพยพมาจากฝั่งลาวในช่วงต่างๆ ของประวัติศาสตร์อีสาน นอกเหนือจากกลุ่มลาวอีสาน ซึ่งเป็นภาษาร่องคันส่วนใหญ่ และกระจายทั่วไปทั้งภาค กลุ่มภาษาตระกูลไทย-ลาวอื่นๆ ในเขตอีสานเหนือได้แก่ ภาษาไทยเลย ซึ่งเป็นภาษาลาวที่มีประวัติอพยพมาจากหลวงพระบาง และมีภาษาผู้ไทยภายน้ำ มีจำนวนผู้พูดภาษาและประมาณร้อยละ 2-2.5 หรือประมาณห้าแสนคน ส่วนภาษากระเจิง โขಯ และพวนจำนวนไม่ถึงร้อยละ 1 ภาษาแสกจำนวนสามพันกว่าคน โดยคนที่พูดภาษาแสกมีบรรพบุรุษที่อพยพมาจากเขตประเทศเวียดนามผ่านลาวเข้าสู่ประเทศไทย สำหรับภาษาตระกูลมอย-ເນร์ในเขตนี้ส่วนที่มีประวัติการอพยพมาจากฝั่งลาวได้แก่ ภาษาโซ'-บูรีประมาณเจ็ดหมื่นคน ภาษาโซ'-ทะวีงเกือบหนึ่งพันห้าร้อยคน และกลุ่มคนที่พูดภาษาเวียดนามที่อพยพมาจากเวียดนามอีกจำนวนไม่น้อย แต่มีหลักฐานปรากฏประมาณสองหมื่นคน

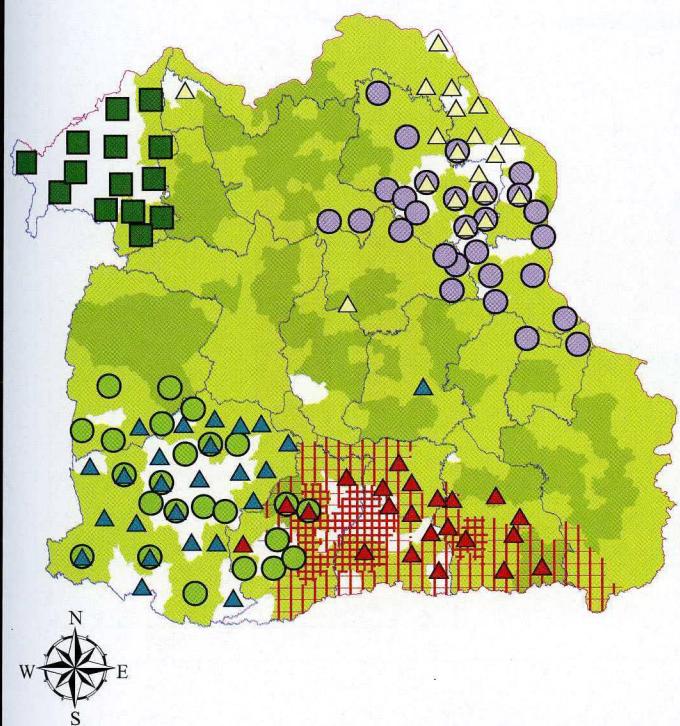
ภาษาที่พูกันในเขตภาคอีสานทั้ง 20 ภาษาหลัก ประกอบไปด้วยภาษาตระกูลไทย 11 ภาษา และภาษาตระกูลอสโตรເອເຊີຍຕິກ 9 ภาษา ดังต่อไปนี้

ตระกูลอสโตรເອເຊີຍຕິກ	ตระกูลไทย
1. ภาษาเมืองรัตน์ไทย	1. ภาษาลาวอีสาน
2. ภาษาโซ'	2. ภาษาผู้ไทย
3. ภาษาบูรี	3. ภาษาญ້ອ
4. ภาษาเวียดนาม	4. ภาษาโขຍ
5. ภาษาโซ' (ทะวีง)	5. ภาษากระเจิง
6. ภาษาญູຍ/ກວຍ (ສ່ວຍ)	6. ภาษาแสก
7. ภาษาແມ່ວ	7. ภาษาพวน

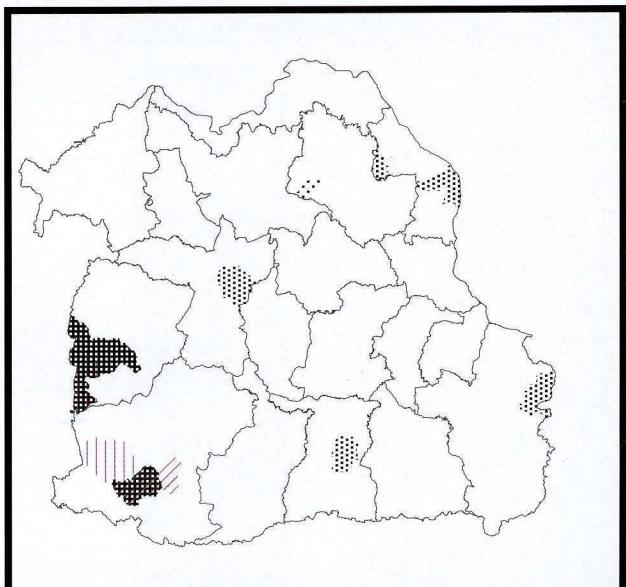
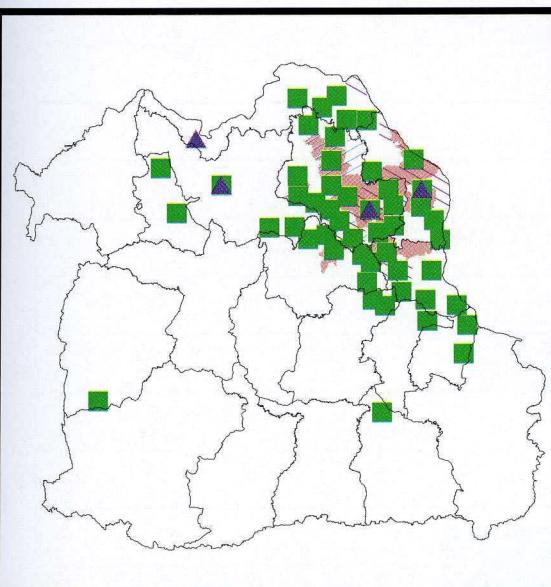
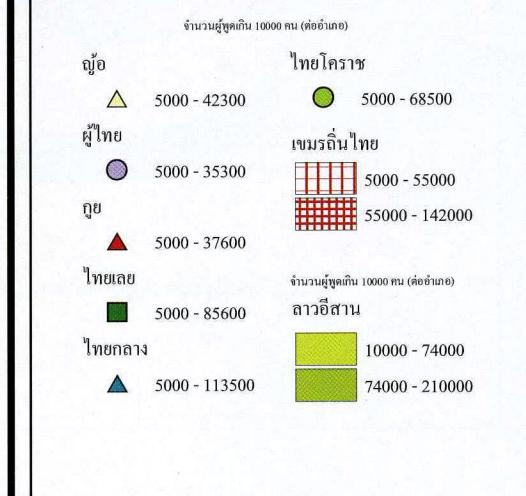
8. ภาษาญี่ปุ่น
9. ภาษาอูรุกวัย
8. ภาษาไทยโคราช (ไทยเบ๊ง, ไทยเดิ้ง)
9. ภาษาไทยเลย
10. ภาษาไทยคำ (โซซัง)
11. ภาษาไทยกลาง

ทั้งนี้โดยผู้พูดภาษาในตระกูลไทยมีจำนวนร้อยละ 90 และผู้พูดภาษากลุ่มนอยู-ເນມຣ ตระกูลออสโตรເโอเชียติกมีจำนวนร้อยละ 10 นอกจากนี้ยังมีคนพูดภาษาจีน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ภาษาจีนแต่ชั้ว ในเขตเมืองและในบางหมู่บ้าน รวมทั้งคำเมือง ลาวหล่ม มัง ลาว (ประเทศลาว) และเขมร กัมพูชาແທรກອູ້ໃນส่วนต่างๆ จำนวนเล็กน้อยอีกด้วย สัดส่วนจำนวนประชากรที่พูดภาษาแต่ละภาษาในภาคอีสานแสดงด้วยแผนภูมิและแผนที่การกระจายของกลุ่มภาษาต่างๆ ในภาคอีสาน และแผนที่การกระจายของภาษาในแต่ละจังหวัดทั้ง 19 จังหวัด

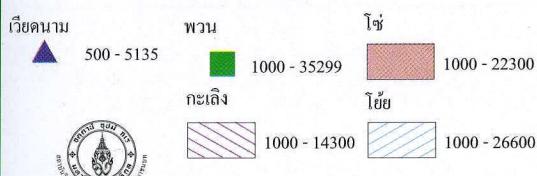
แผนที่ภาษา ของชาติพันธุ์ต่างๆ ในภาคอีสาน

ภาษาที่มีจำนวนผู้พูดปานกลางถึงมาก

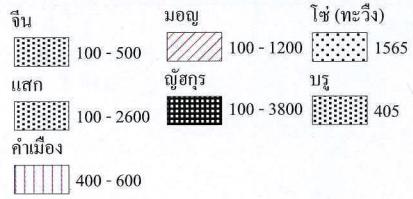

ภาษาที่มีจำนวนผู้พูดน้อย

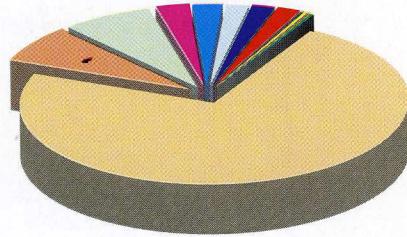

โครงการเผยแพร่งาน
ของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ในประเทศไทย
หน่วยงานเชื้อชาติและ
สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

ภาษาที่มีจำนวนผู้พูดน้อยมาก

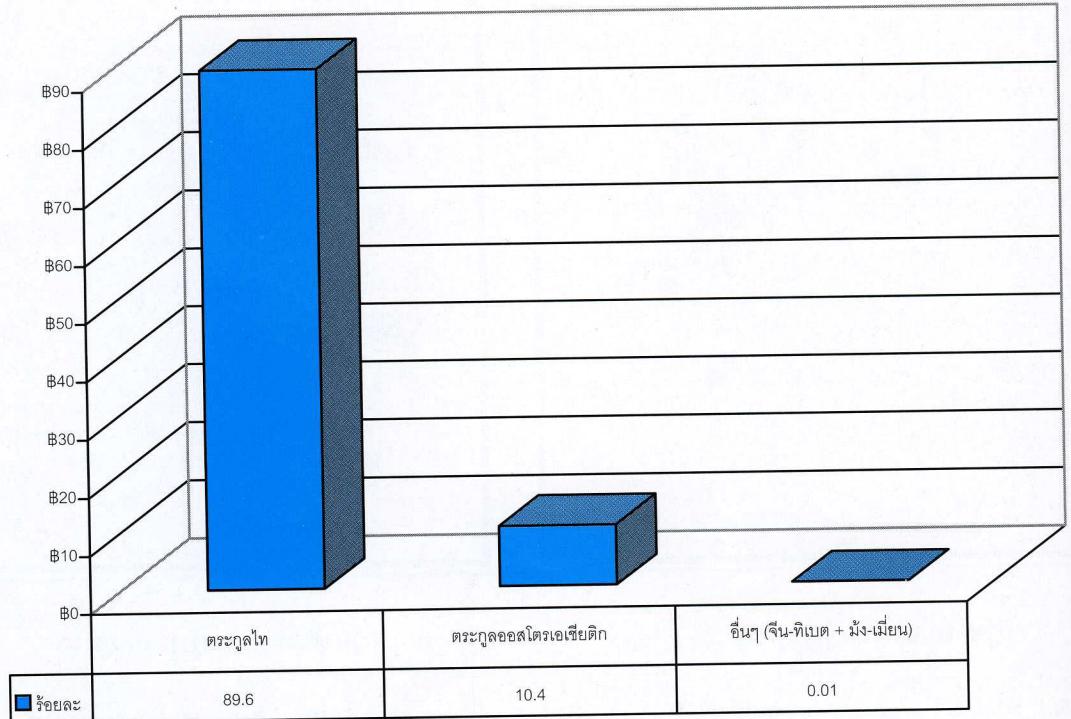
โครงการแผนที่กลุ่มชาติพันธุ์ภาษาต่างๆ ในประเทศไทย

แผนภูมิแสดงสัดส่วนผู้พูดภาษาต่างๆ ในภาคอีสาน

- 1. ลาวอีสาน 73%
- 2. เขมรถิ่นไทย 7%
- 3. ไทยกลาง 7%
- 4. ไทยโครง 3%
- 5. ผู้ไทย 2.5%
- 6. ไทยเลย 2%
- 7. ล้วย(ญี่ปุ่น, กวาง) 2%
- 8. ญี่ปุ่น 2%
- 9. กะเลิง 0.35%
- 10. ใช้ 0.35%
- 11. เยี้ย 0.25%
- 12. เมูอ 0.1%
- 13. พวน 0.1%
- 14. ญืดกร น้อยกว่า 0.05 %
- 15. แซก น้อยกว่า 0.05 %
- 16. ใช้ชเวือง น้อยกว่า 0.05 %
- 17. คำเมือง (ยกเว้น) น้อยกว่า 0.05 %
- 18. มอยุน น้อยกว่า 0.05 %
- 19. จีน น้อยกว่า 0.05 %
- 20. ลาวหล่ม น้อยกว่า 0.05 %
- 21. มังแมง น้อยกว่า 0.05 %
- 22. ลาวกลาง น้อยกว่า 0.05 %

แผนภูมิแสดงร้อยละของผู้พูดภาษาต่างๆ ในภาคอีสาน

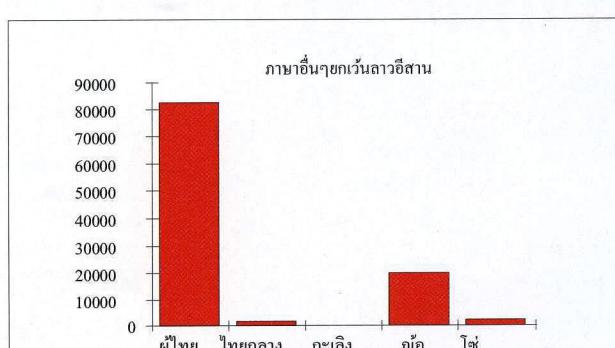

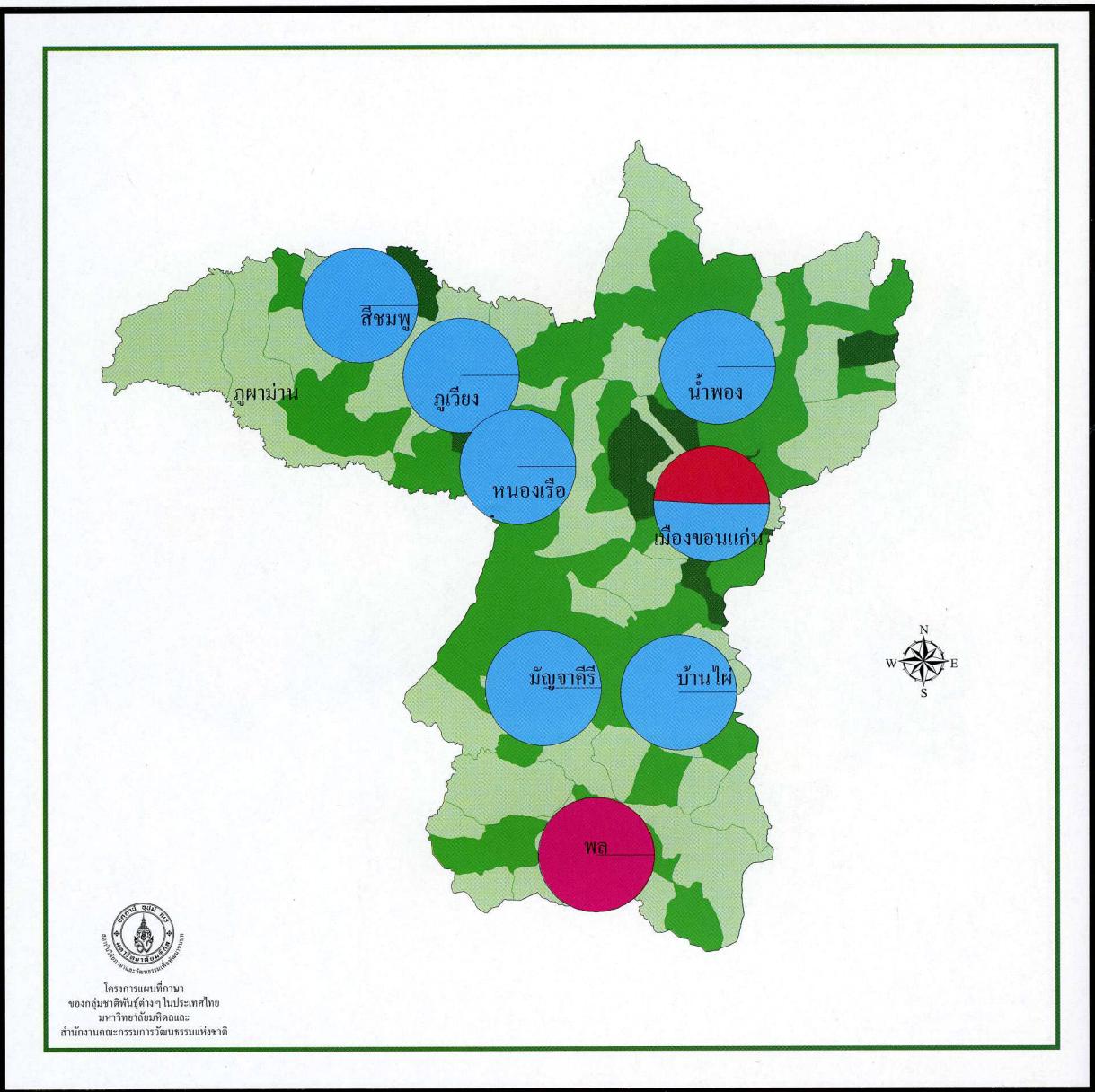

ภาษาพสินธุ์

ภาษาหลักในจังหวัดกาฬสินธุ์คือภาษาอีสาน และรองคือระดับเสียงอ่อนเพี้ยนที่
ภาษาที่ออกเสียงภาษาเดียวกันในระดับอ่อนคือภาษาพวงกอน

ขอนแก่น

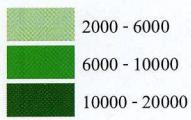
เส้นขอเขตจังหวัด

ภาษาอื่นๆ อื่นๆ

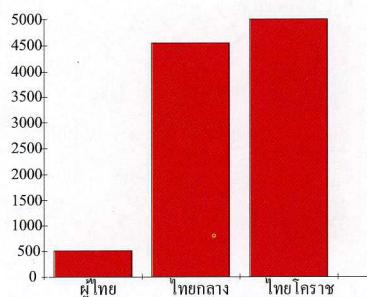

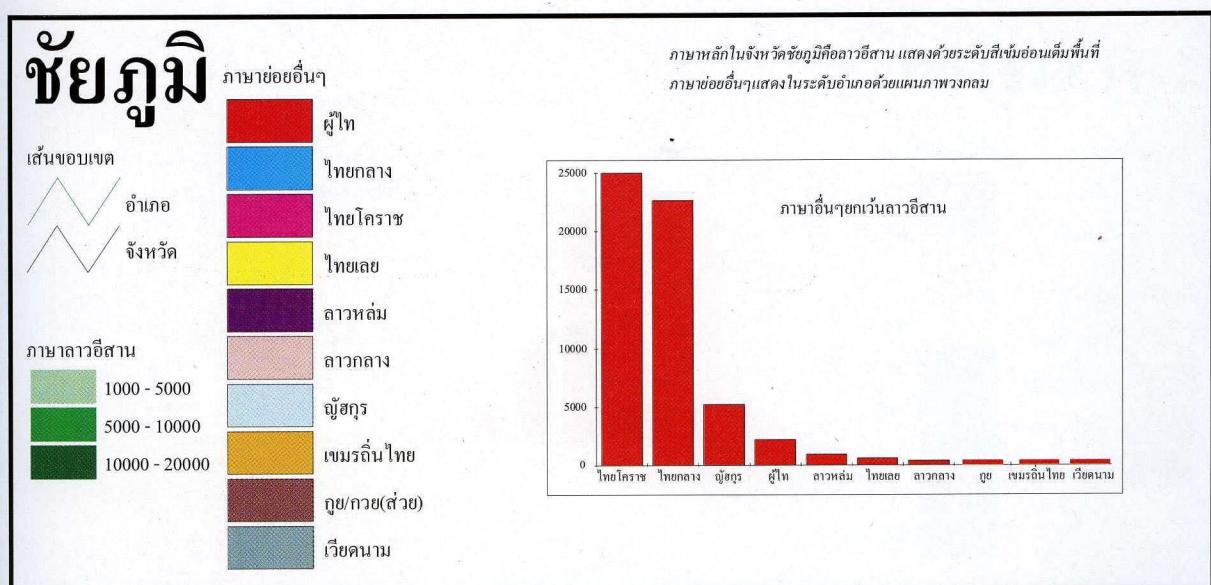
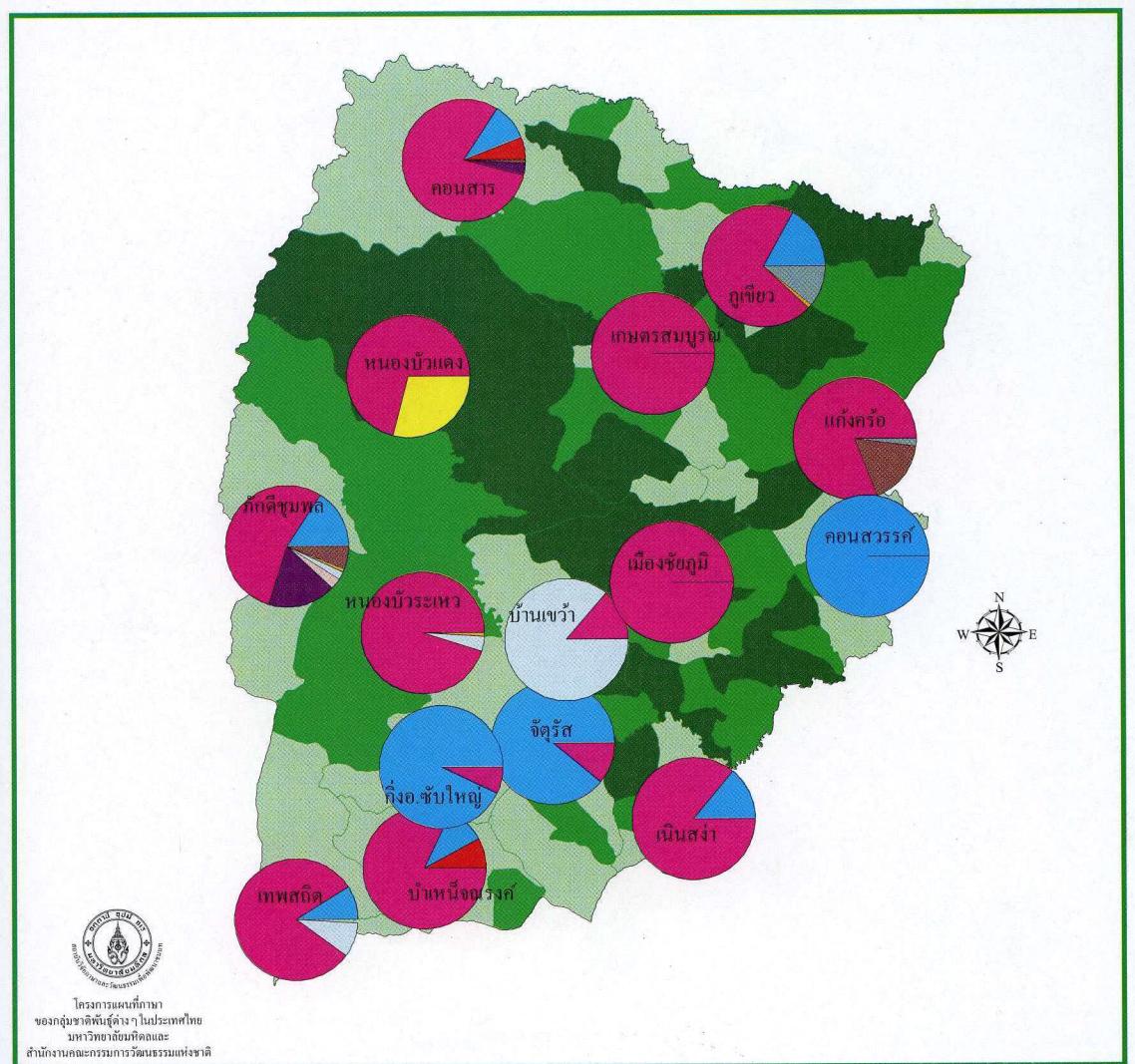
ลาวอีสาน

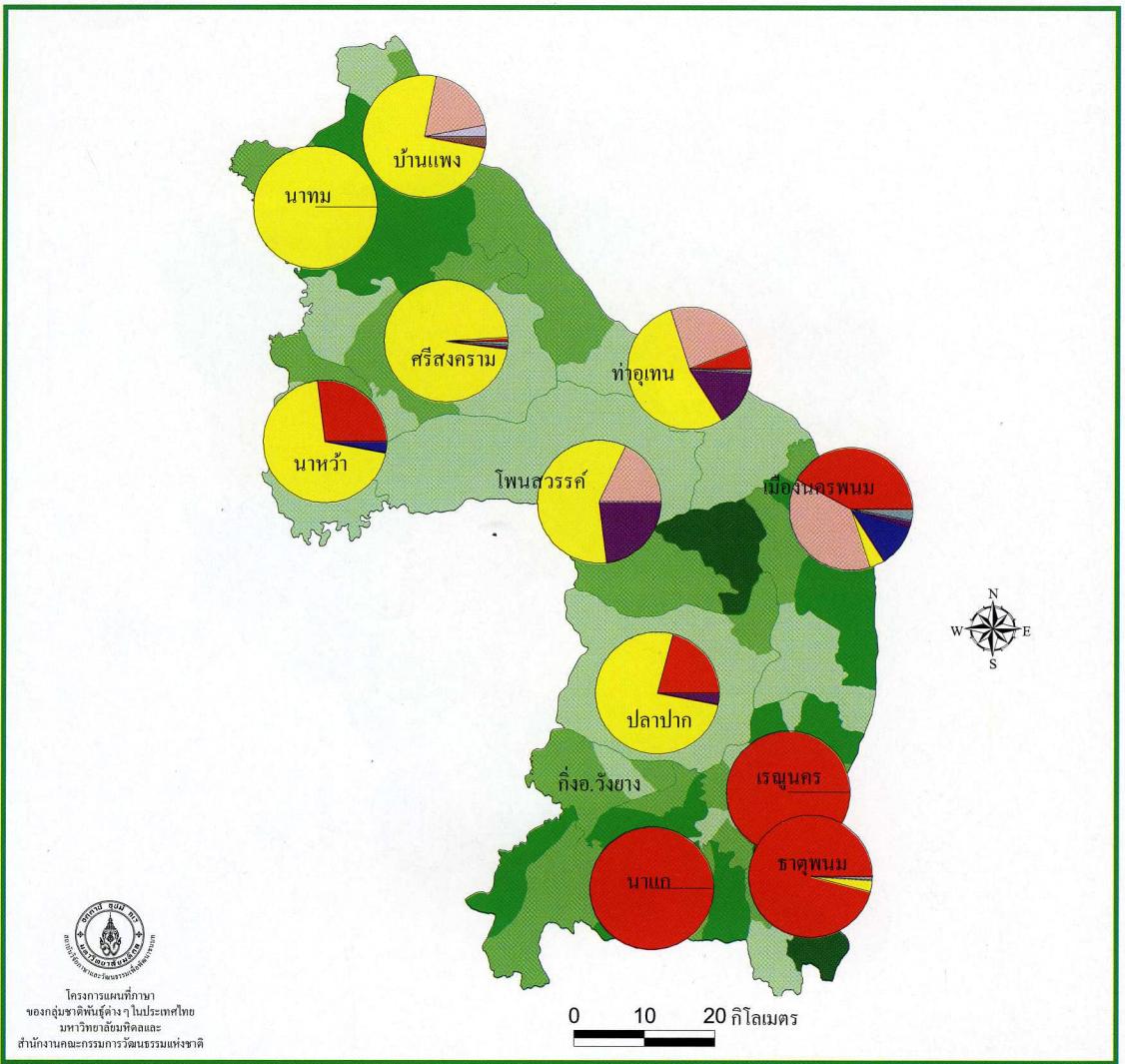

ภาษาอื่นๆยกเว้นลาวอีสาน
คือลาวอีสาน และคงค่าวาระตับสีเท่านี้ก่อนเดินพื้นที่
ภาษาอื่นๆและในระดับอ้างอ้อคั่ยແນນາພວກລູນ

ภาษาอื่นๆยกเว้นลาวอีสาน

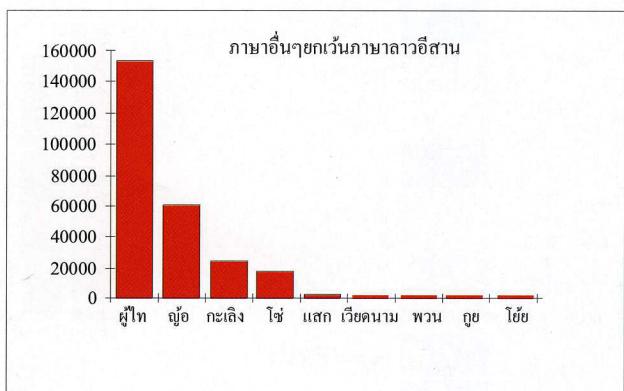

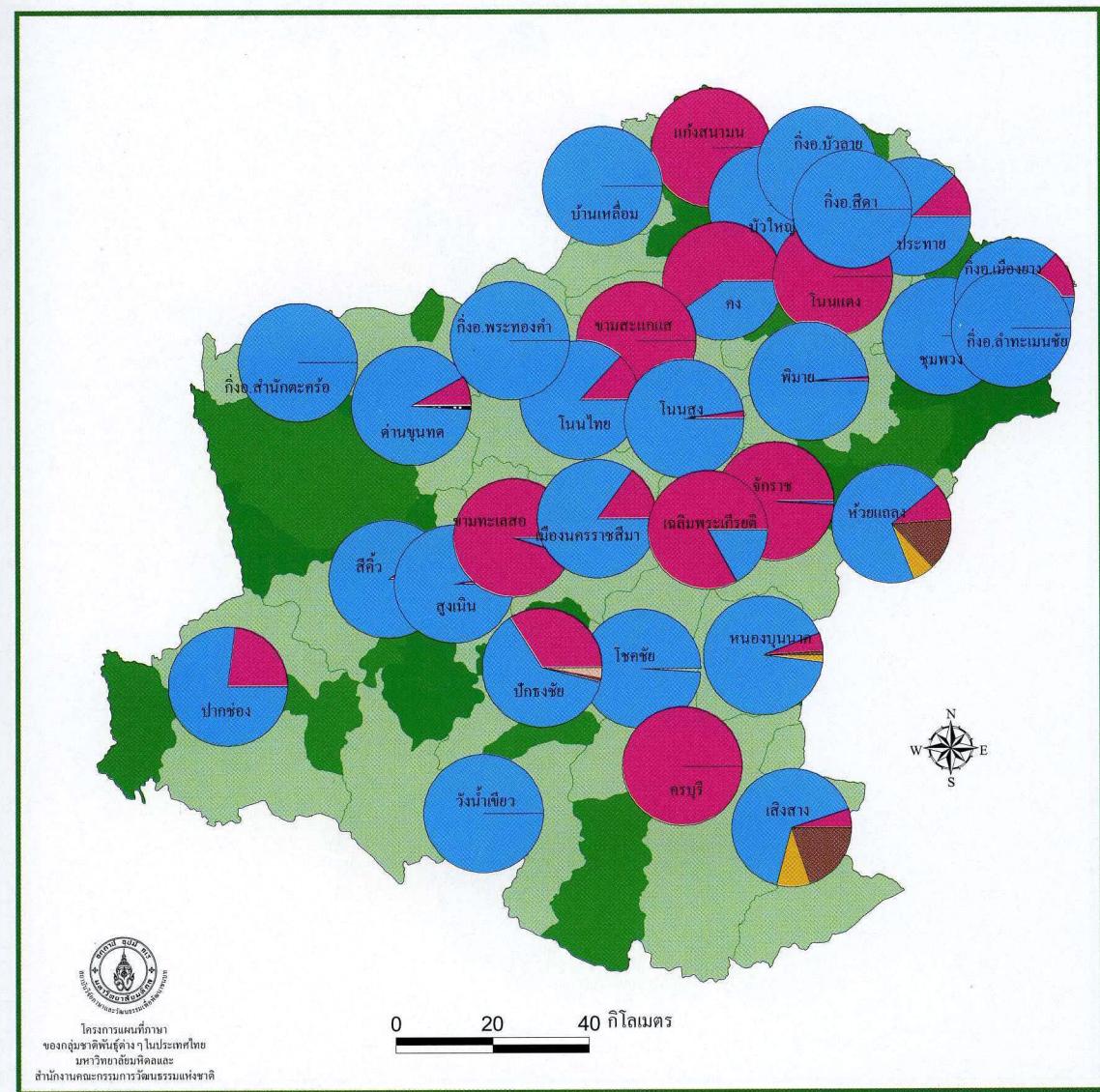

นครพนม

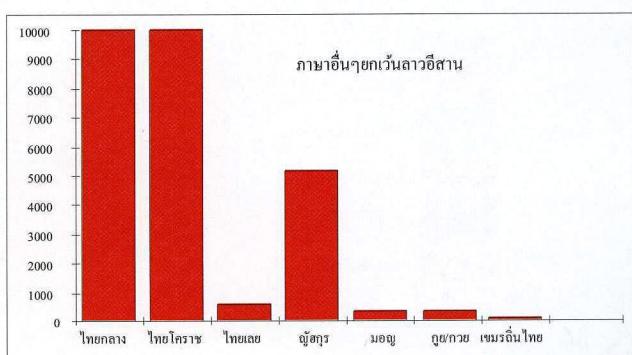
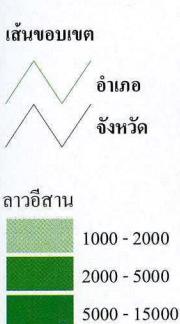
ภาษาหลักในจังหวัดนครพนมคือภาษาลາວ แสดงด้วยระดับสีเข้มอ่อนเพิ่มที่
ภาษาท้องถิ่นและในระดับอันมากคือภาษาพวงกอน

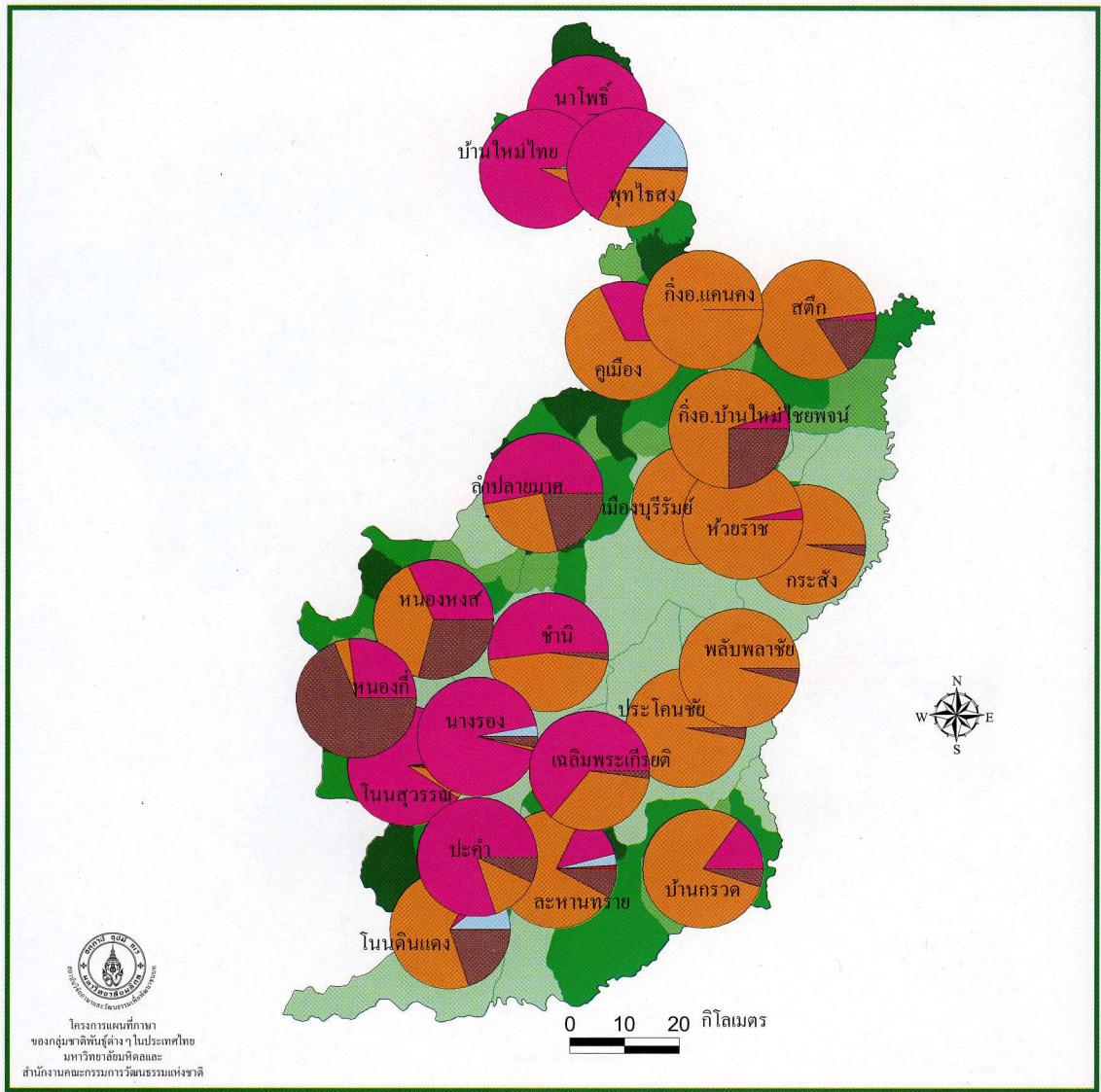

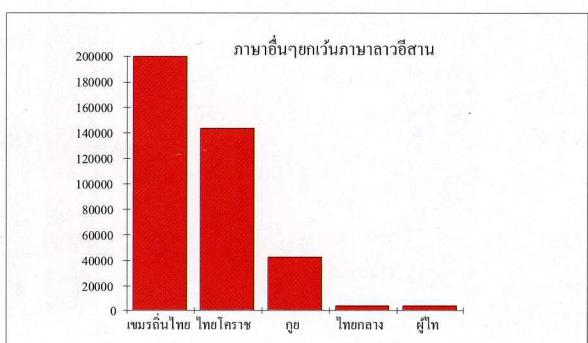
นครราชสีมา

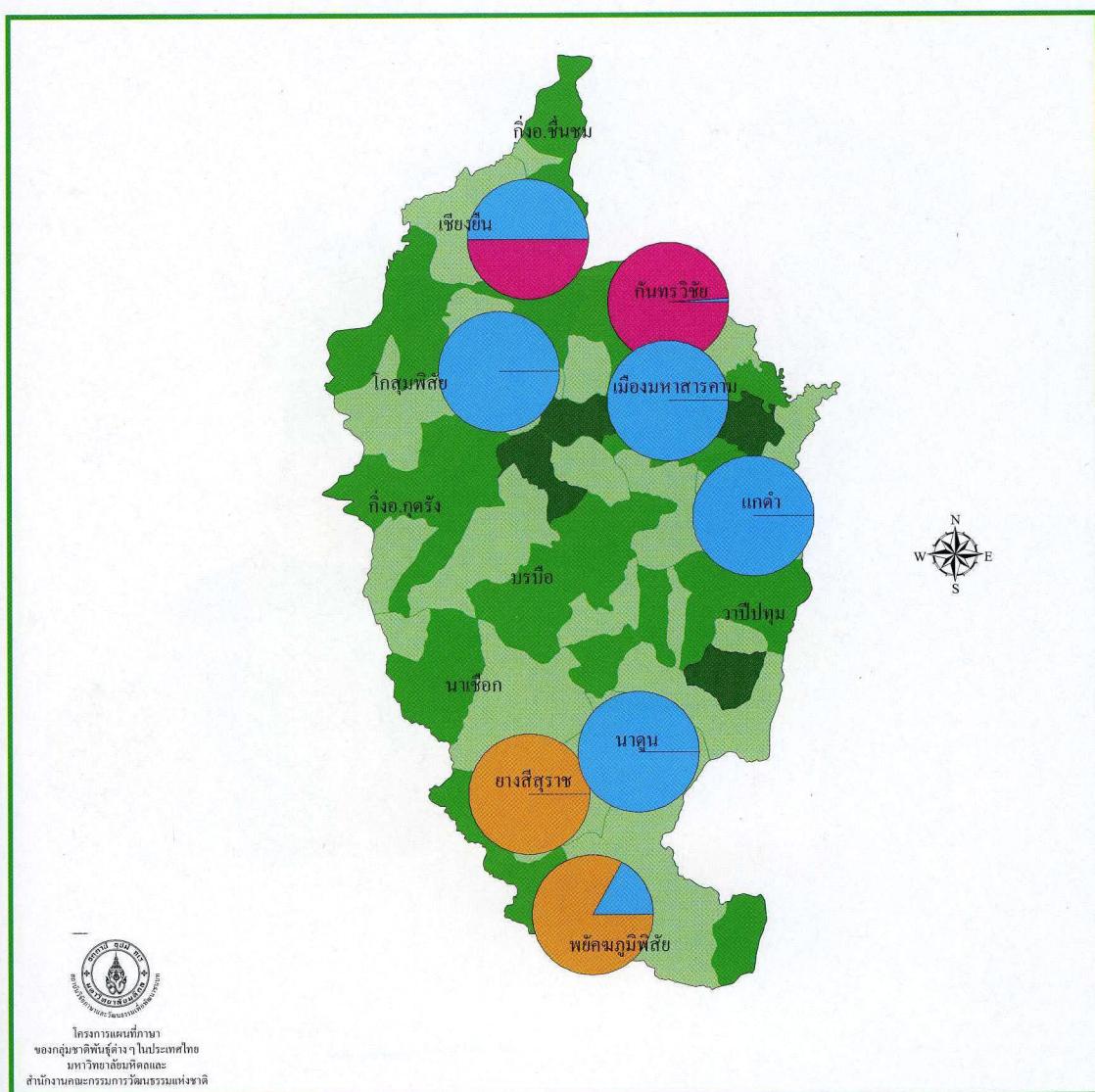
ภาษาหลักในจังหวัดนครราชสีมาที่อ้าวีສานแสดงด้วยระดับสีเข้มอ่อนตามต่อไปนี้ที่ภาษาอื่นๆในภาคตะวันออกเฉียงเหนือในประเทศไทย

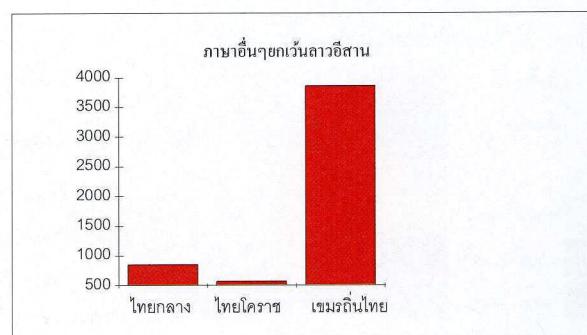
บุรีรัมย์

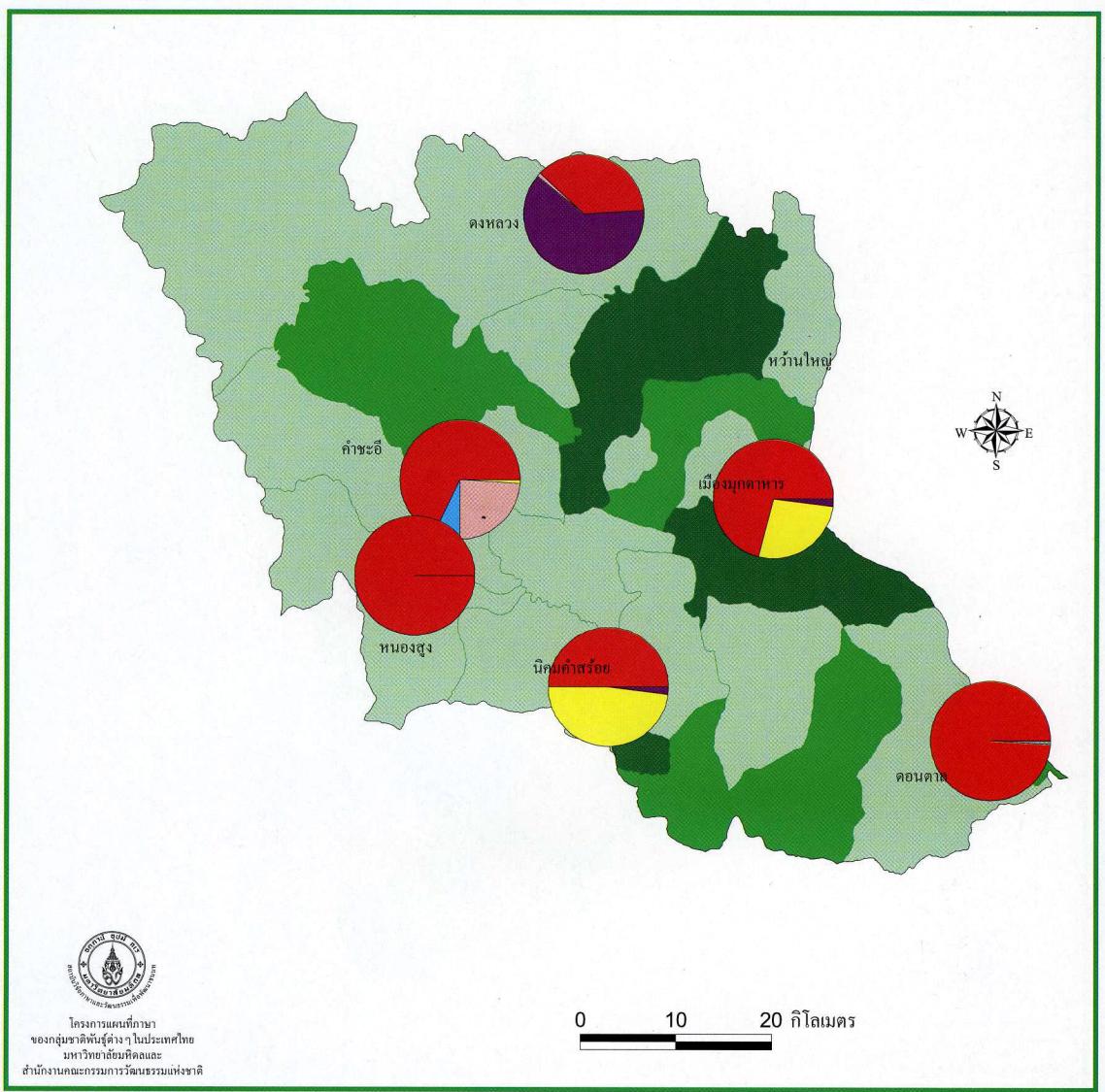

ມາຫາສາຮາຄາມ

ກາຍາກຳລັກໃນຈັງກວັດມາຫາສາຮາຄາມທີ່ລາວເວີສານ ແສດຕັ້ງຮະດັບສີເຫັນອ່ອນຕົ່ນທີ່ນີ້ທີ່
ການນ່ອຍຂໍ້ອໍ້ນຖາແສດງໃນຮະດັບອໍານົດຕົວໝ່າຍແນນກາພວກຄນ

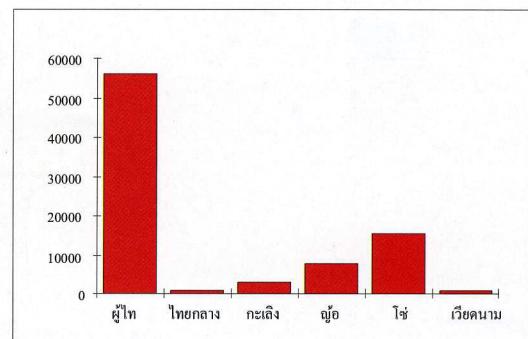

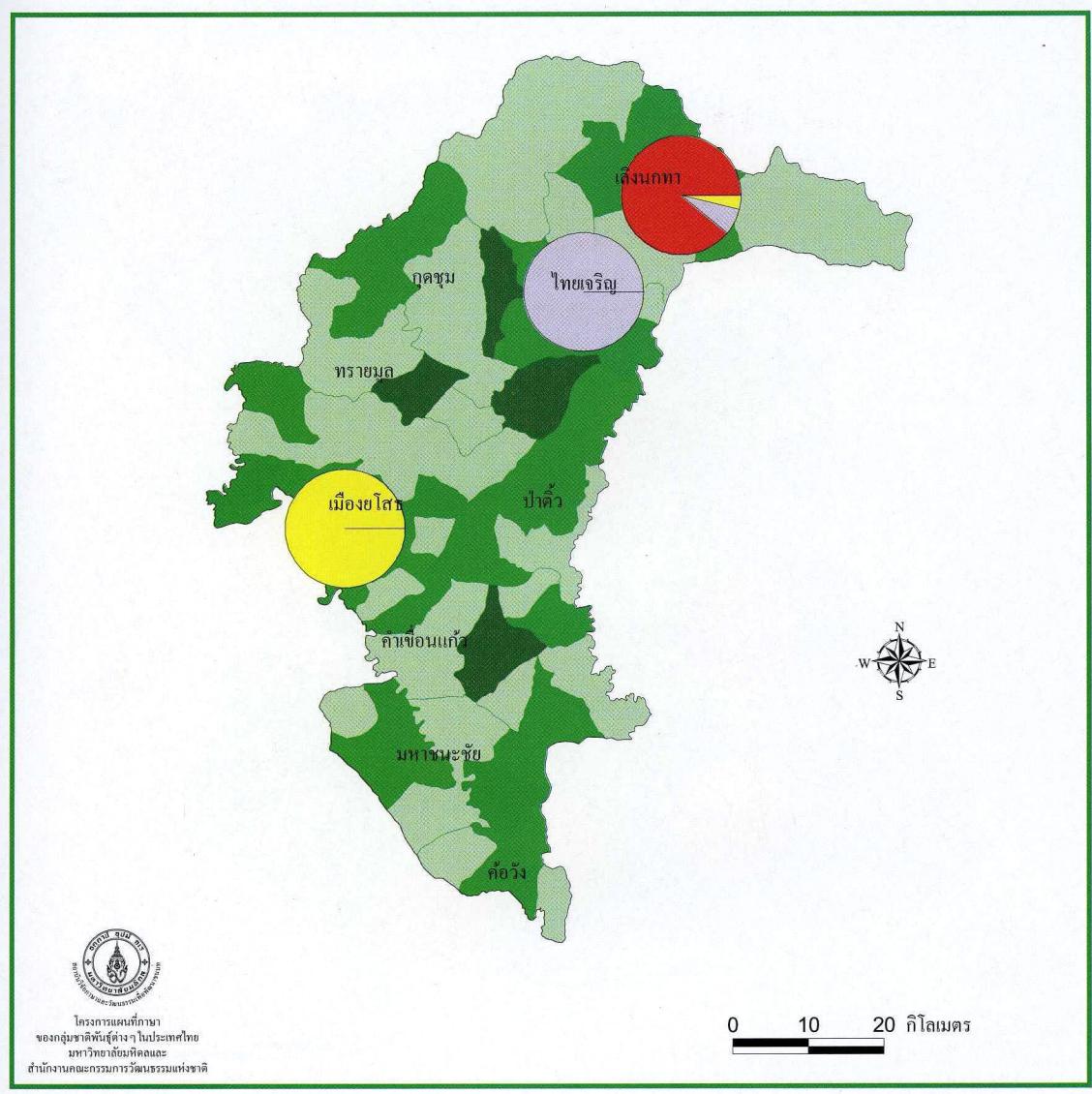
ມູນຄາທາຮ

ການໜ້າທີ່ໃນຈັງຫວັດມູນຄາທາຮ໌ພົ້ມລາວເຊົານ ແສດງຕ້ອງຮະຕັບສືບເຖິງອຸ່ນເຕີມທີ່ນີ້
ການຢ່ອຍຂຶ້ນຢາເສດງໃນຮະຕັບອ່ານກອດດ້ວຍເໝັນກາພວກຄົນ

ກາຍາໃນຈັງຫວັດມູນຄາທາຮ

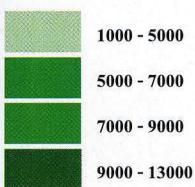

ຢຼາສັບ

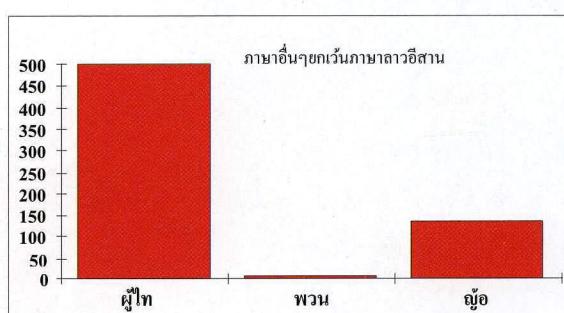
ເຕັມຂອນນັກ
ການຍ່ອຍເໜື່ອນໆ

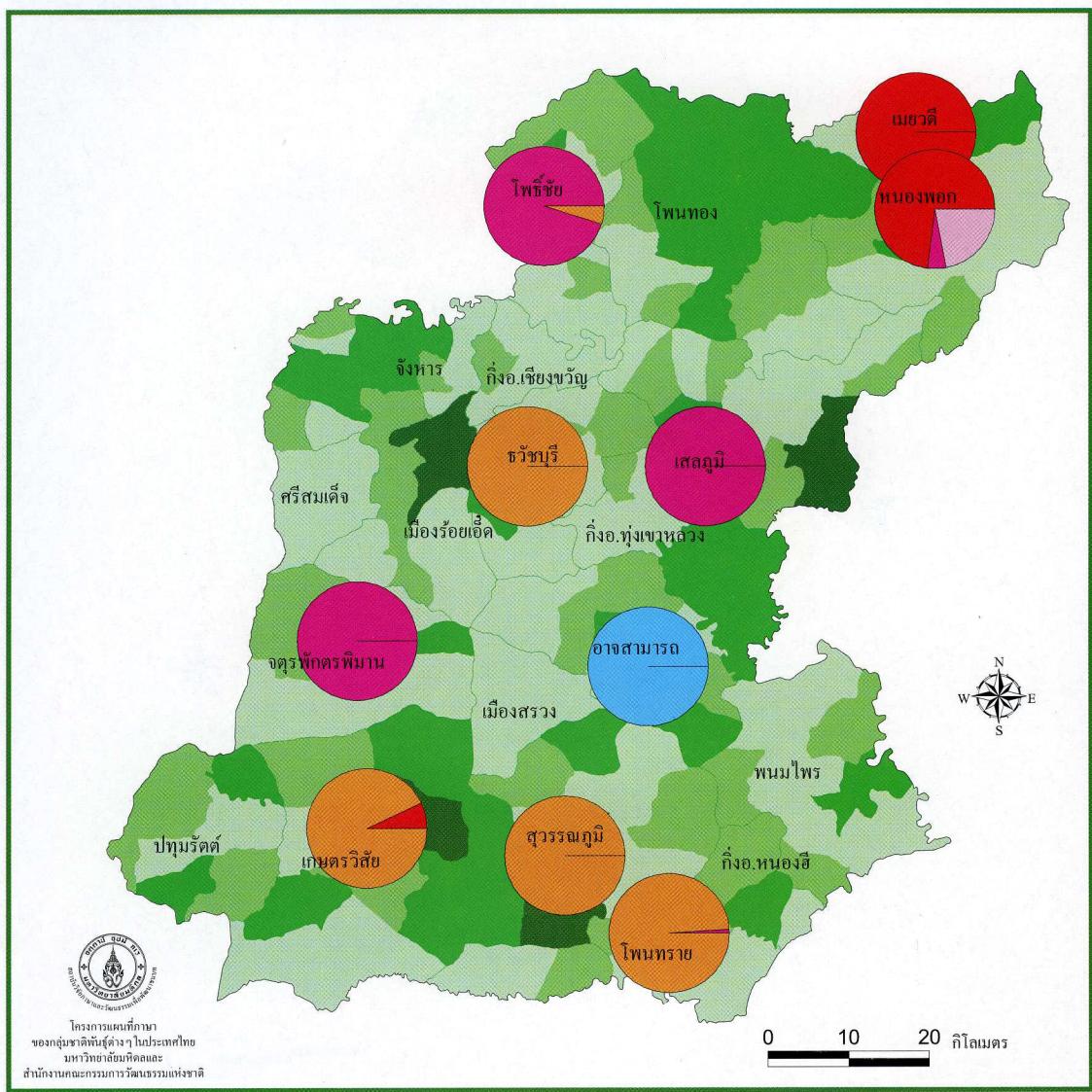

ກາຍາລາວເສຳນາ

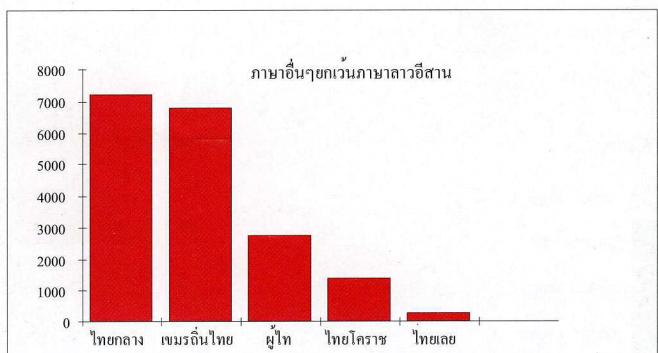
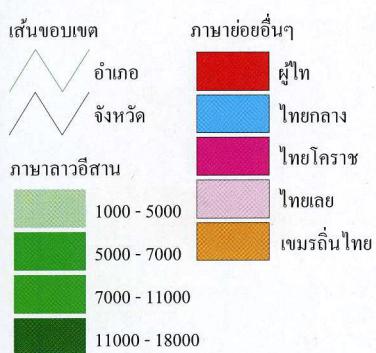
ການຫັດກຳໃນຈັງວັດຂອງໄສຮຣກໍອລາວເສຳນາ ແສດງວ່າຮະດັບສິເຫັນອ່ອນຕືນທີ່ນີ້ທີ່
ການປ່ອຍຂຶ້ນຖາແສດງໃນຮະດັບອ່ານຸມເຄົ້າຂ່າຍແກ່ພາວກໂລນ

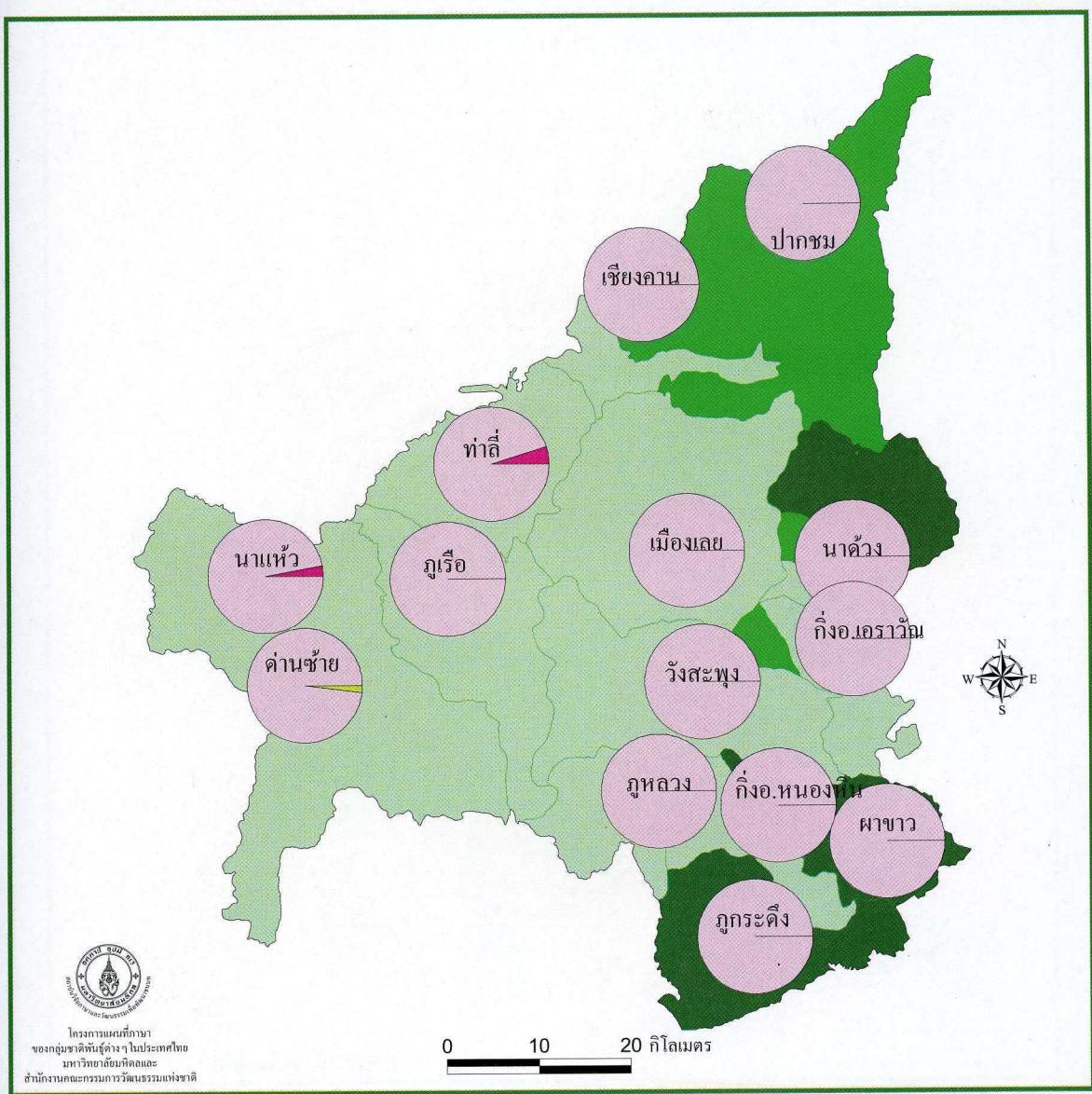

ຮ້ອຍເວັດ

ภาษาหลักในจังหวัดอยุธยา คือภาษาไทย แสดงความระดับศิริเมืองอ่อนน้อมพื้นที่ภาษาของอื่นๆแสดงในระดับอ่ำกอกด้วยphenomenonภาษาพวงกลม

ເໄລຍ

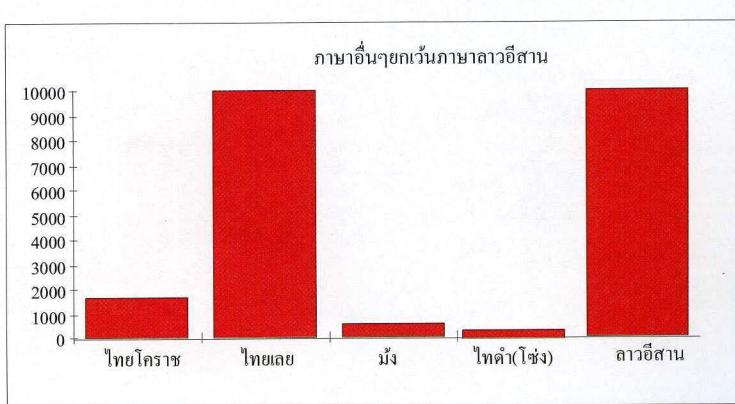
ເສັ້ນຂອນເປັດ
ຈຳກອງ
ຈັງຫວັດ

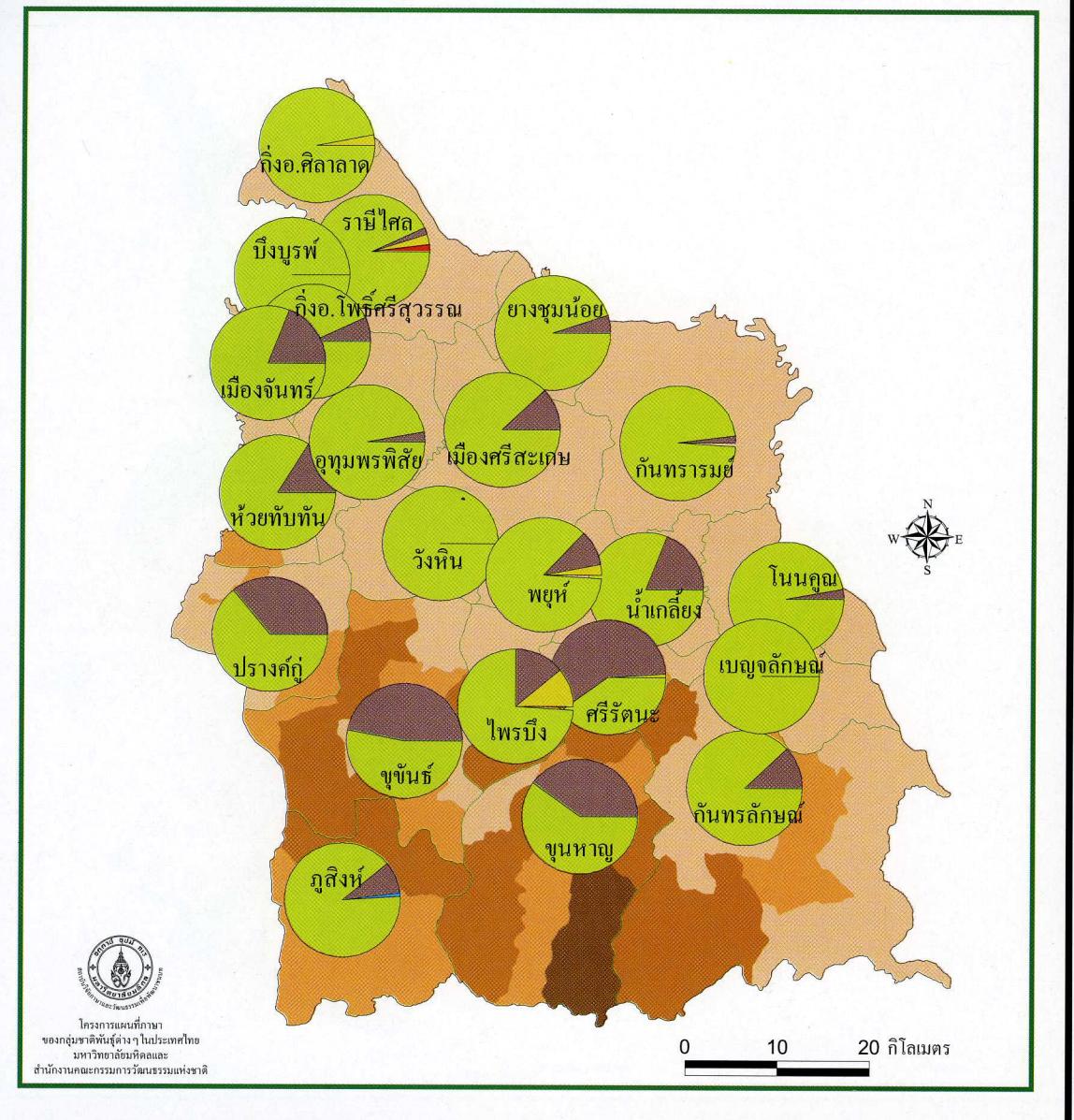
ກາຍາຍື່ອອໍ້ນໆ
ໄທໂຄຣາຈ
ໄທຍລຍ
ນັ່ງ
ໄທຄຳ(ໄຊ່ງ)

ກາຍາລາວອື່ສານ

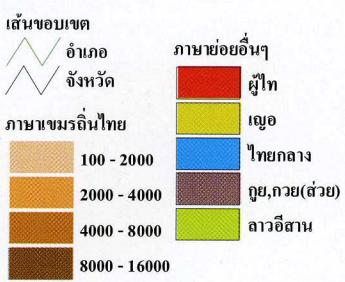
100 - 1000
1000 - 3000
3000 - 7000

ການວ່າທີ່ກຳໃນຈັງຫວັດເຊຍ ຕື່ອລາວອື່ສານ ແສດຕັ້ງຂະດັບສີເຫັນອ່ອນແຕ່ນີ້ທີ່
ກາຍາຫ່ອຍອື່ນໆແສດງໃນຮະດັບອ່ານຸຍອດຕັ້ງແນວງດັນ

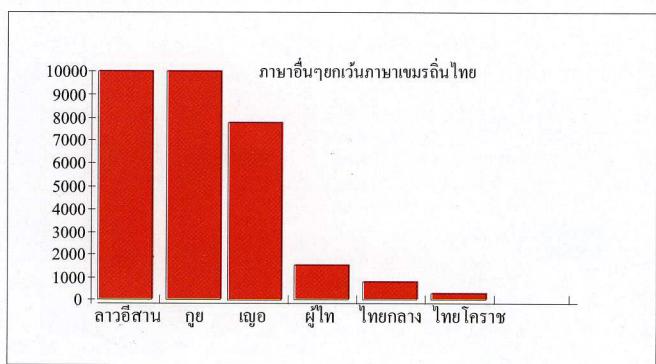

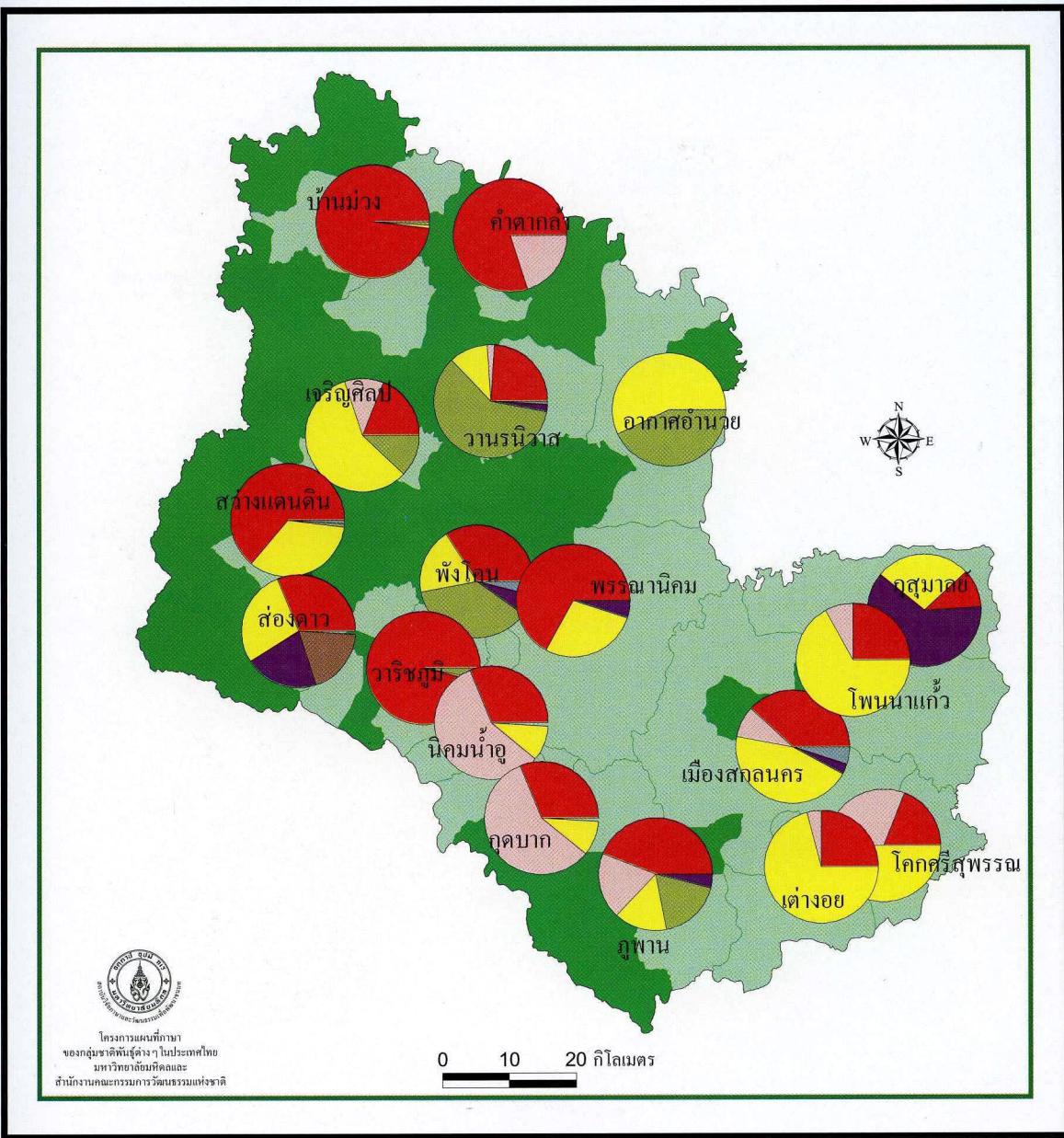

ຄວິບຕະນະ

ການພາສັກໃນຈັງວັດຄວິບຕະນະ ອີ່ອເຫັນວ່ອນີ້ໄທຍ ແສດຕ່ວງຮະດັບສີເຫັນວ່ອອັນເຕີນຫຼັກທີ່
ການຍ່ອຍບໍ່ຫຼຸງແສດງໃນຮະດັບອ້ານຸມຂໍ້ວ່າຍແນນກາວວັງກອນ

ໄກຮກການເປົ້າໃຫຍ່
ຂອງຄູນພົມເພື່ອງວ່າໃນຮະຫບຖືກ
ນາກວັດທະນານີ້ດີເລັດ
ສໍານັກງານກະແຍງການກວດຫອມແທ່ງຊາດ

0 10 20 ກິໂລມິຕ

ສາກລະນະ

ເສັ້ນຂອນເບັດ

ການຢ່າຍອໝຶ້ນ້າ

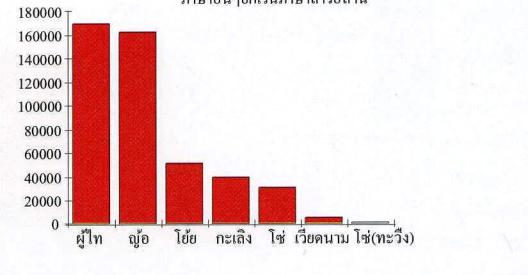
ຜູ້ໄກ
ກະເຊີງ
ຜູ້ອົງ
ໄຊ້
ໄຊ໌
ໄຊ໌(ກະຈົງ)
ເວີຍດນານ

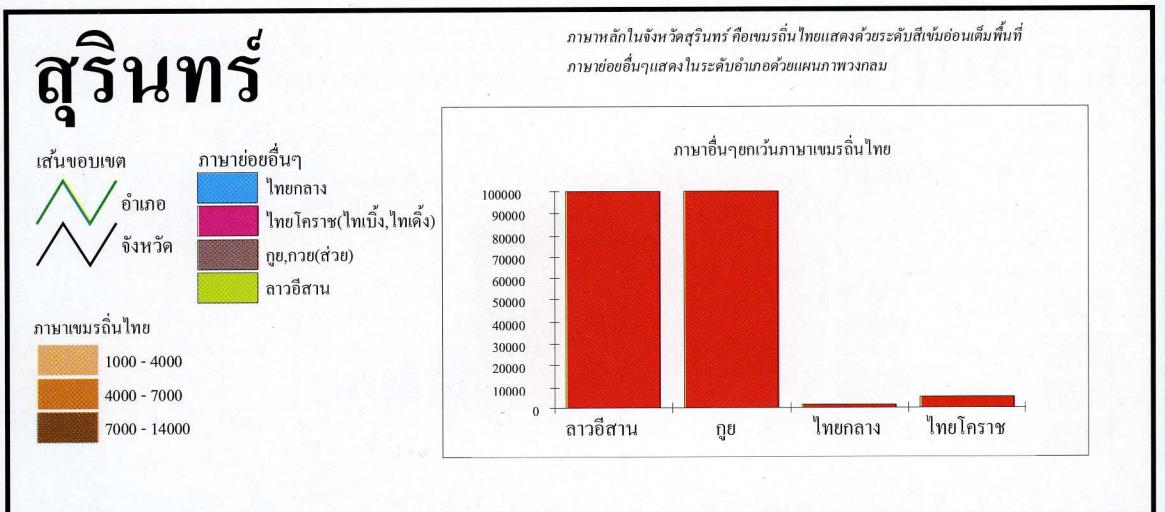
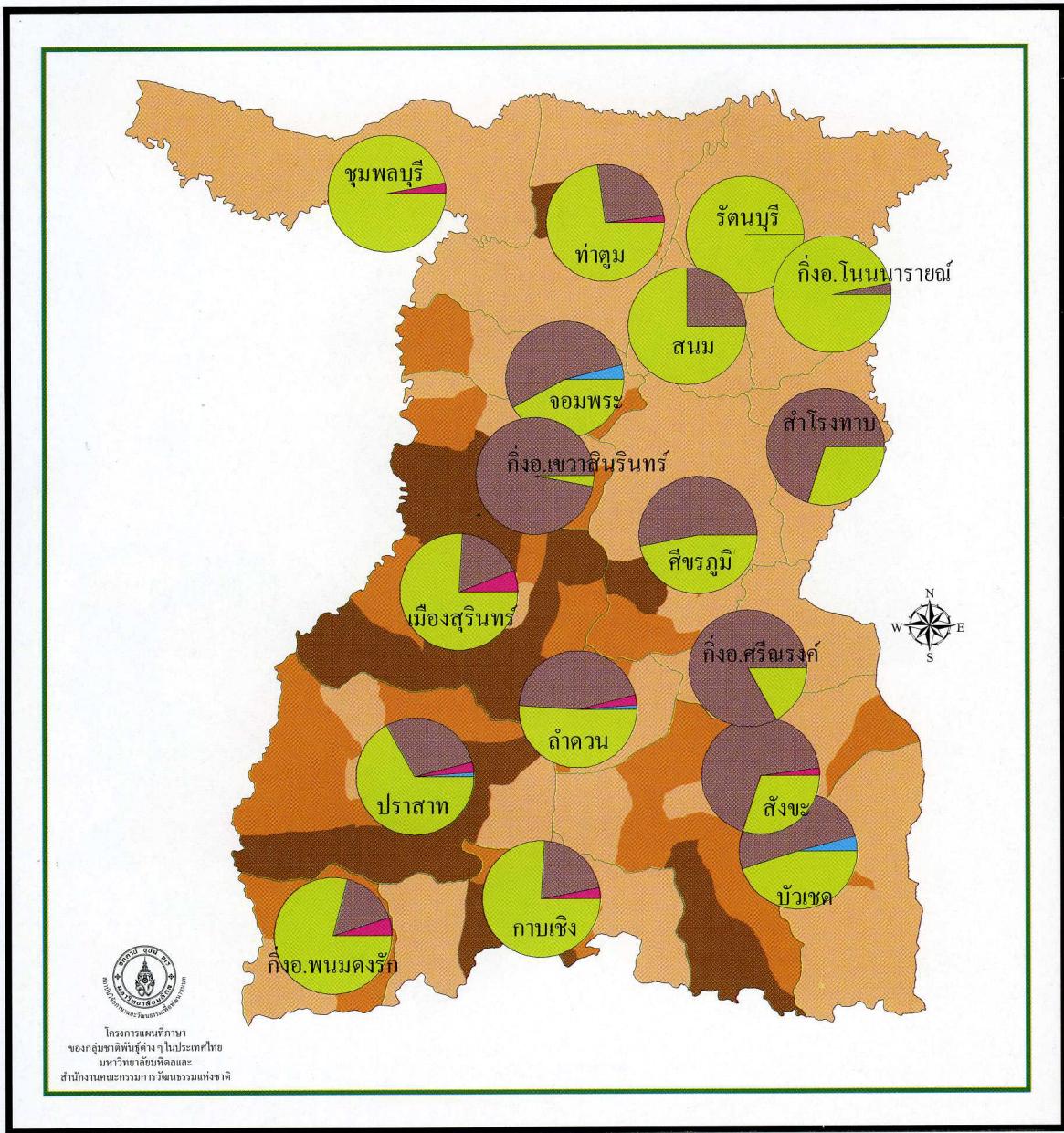
ການຢ່າຍລາວເຊົານ

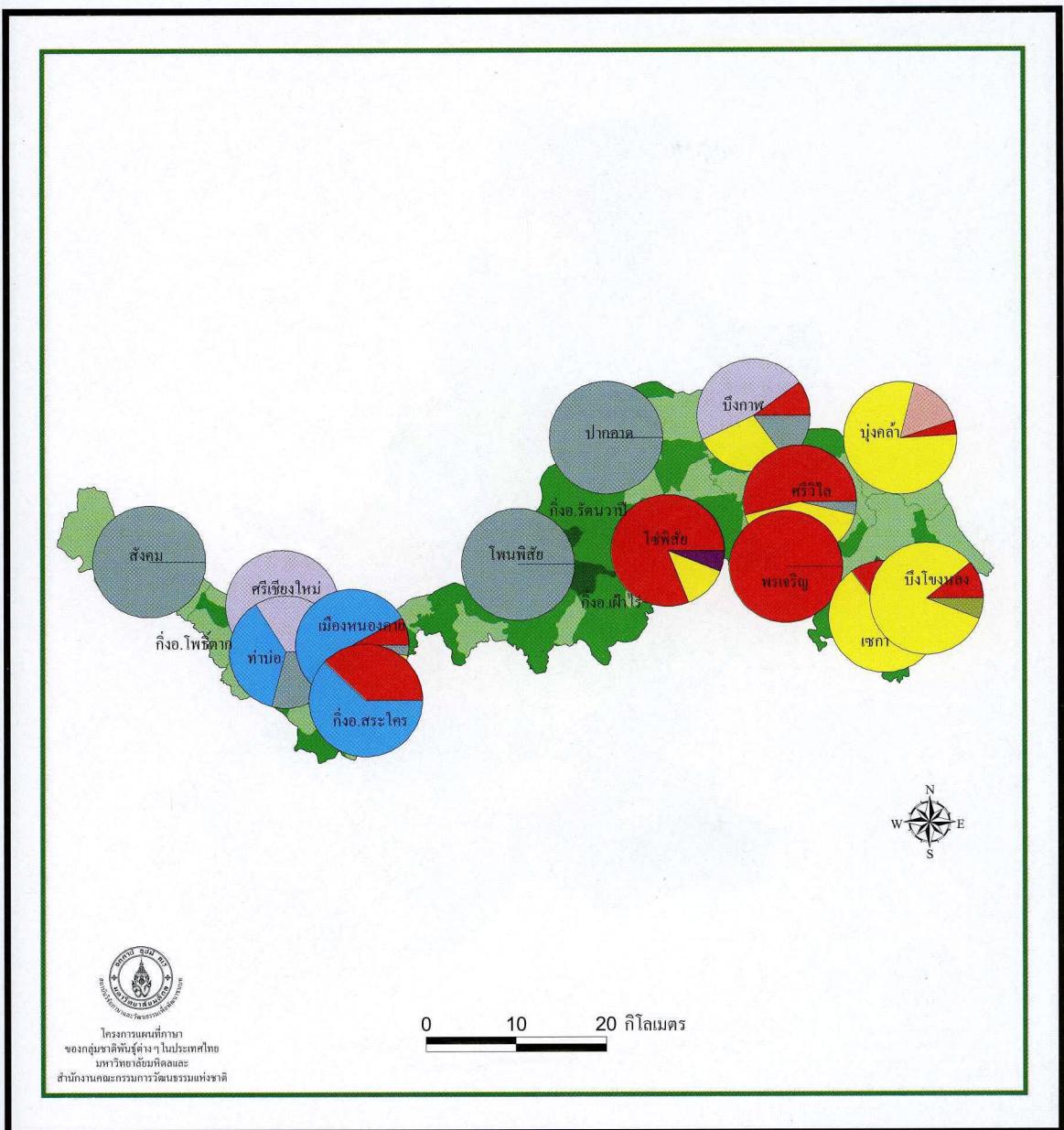
1000 - 4000
4000 - 6000
6000 - 10000
10000 - 21000

ການກໍາລັກໃນຂັ້ນຂ້າດສາກລະນະກົດລາວເຊົານ ແລະ ສະຄັງຄົວຮະຄັນເສີ່ນອອນເຕັ້ນທີ່
ການຊ່ອຍອ້ານາແສດງໃນຮະດັບຕໍ່ານົກອົດວ່າພາກວັງກລມ

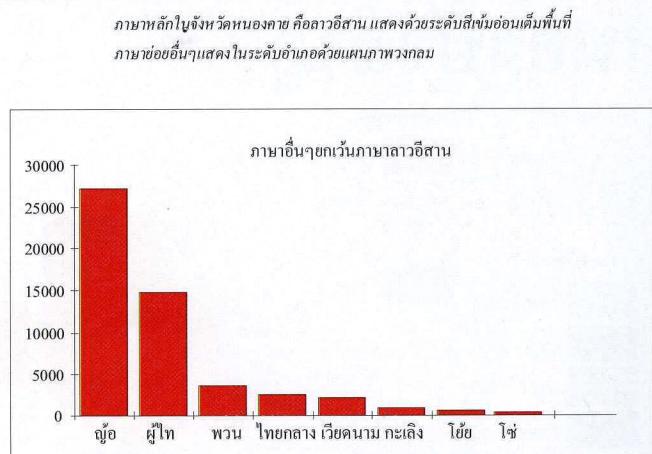
ການຢ່າຍລາວເຊົານການຢ່າຍລາວເຊົານ

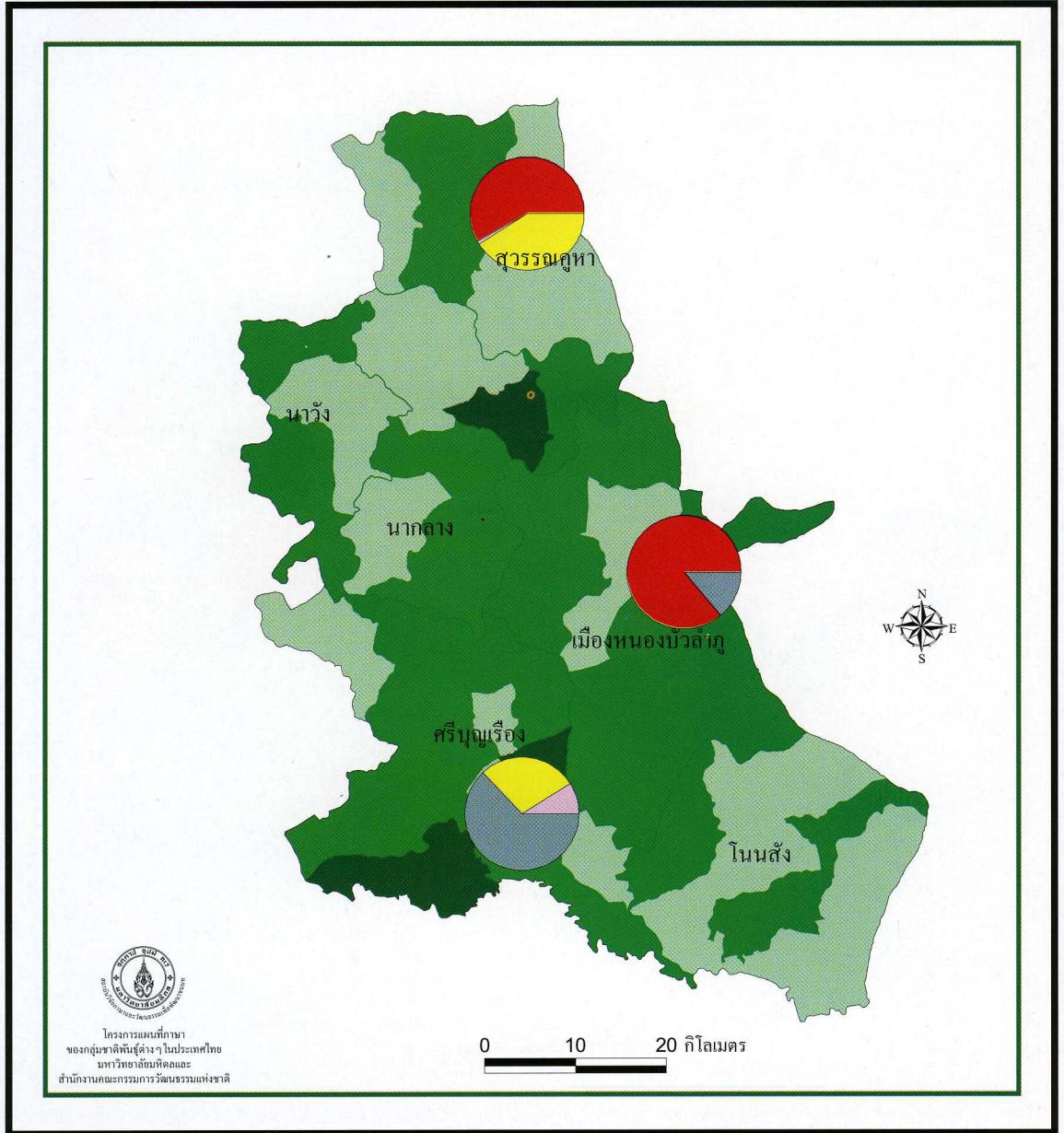

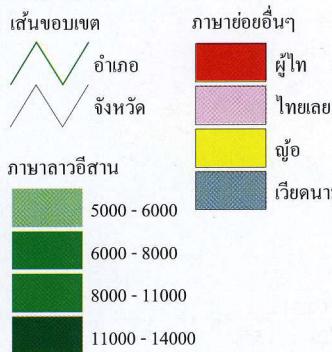

ຫນອງຄາຍ

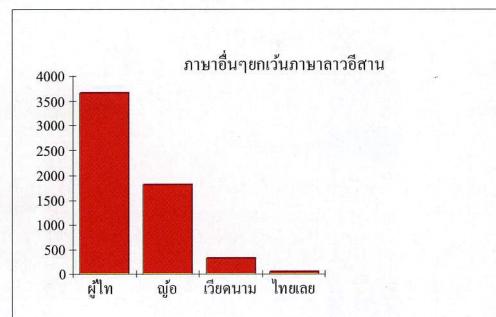

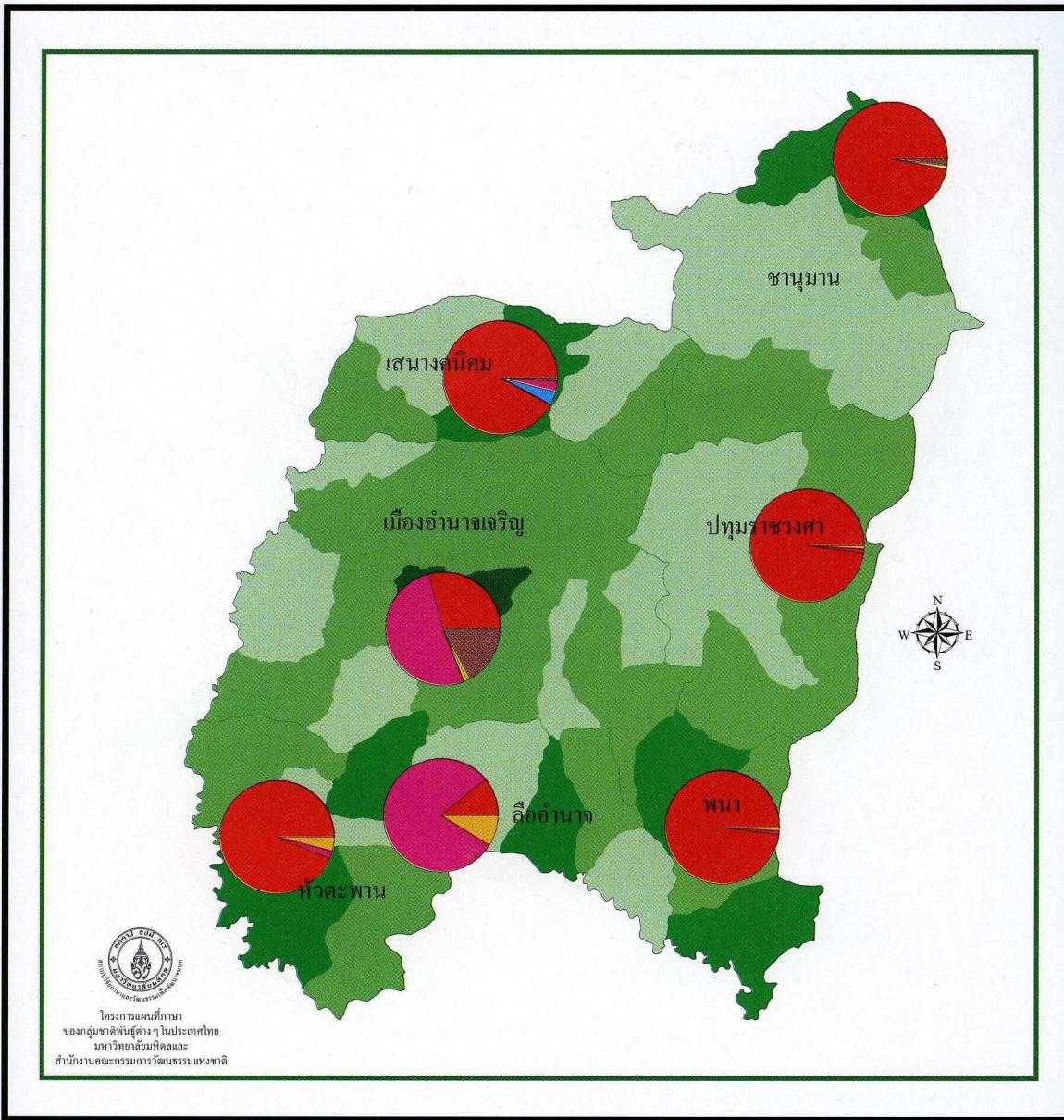

หนองบัวลำภู

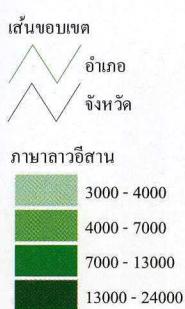
ການໜ້າສັກໃນຈັງຫວັດທັນອັນດັບນໍາດູກ ຕື່ລາວເສັນ ແສດຄ້ວຂະດັບສີເຂັ້ມອ່ອນເຕີມພື້ນທີ່
ການໜ້າຫ່ວຍເຊື່ອນໍາແສດນິນະຕັບບ້ານອົດວ່າຍແຜນກາວພັກໂຄນ

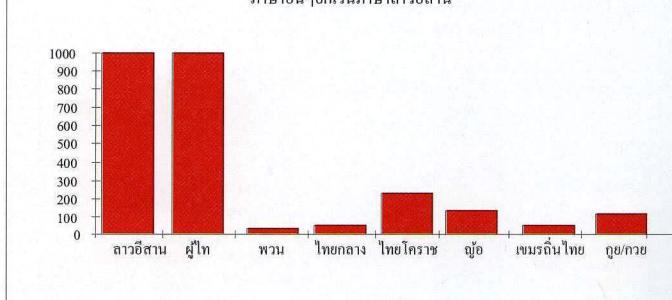
ໄກຮຽນເມນົາທີ່ກ່ານ
ຂອງລູ້ຊາຍເດືອນຕົ້ງ ຖະໜານໃນປະເທດໄທ
ນາງວິການເສັ້ນເຄີດແລະ
ສຳຄັນເກມະກຽມກາວ່າວັນຮຽນທ່າງລັດ

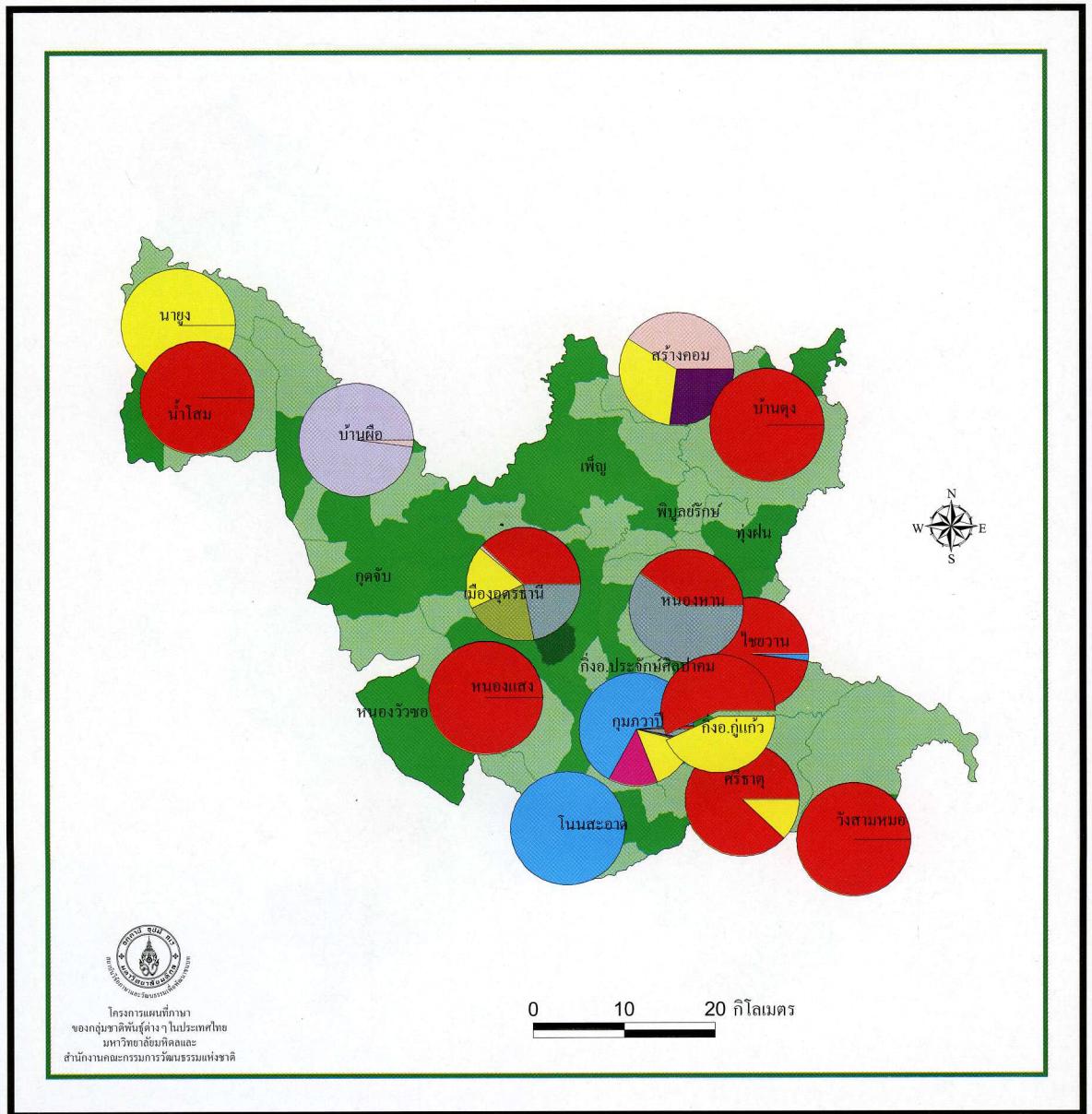
ອຳນາຈເຈົ້າ

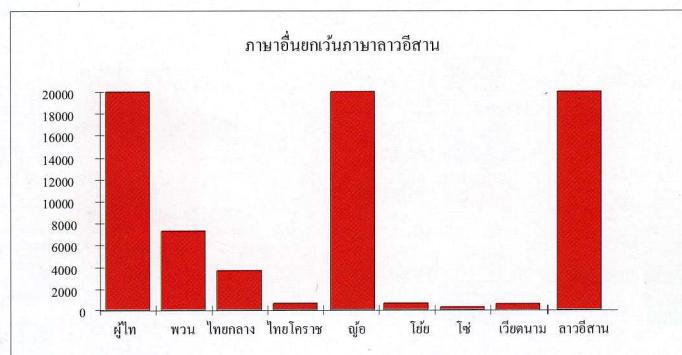
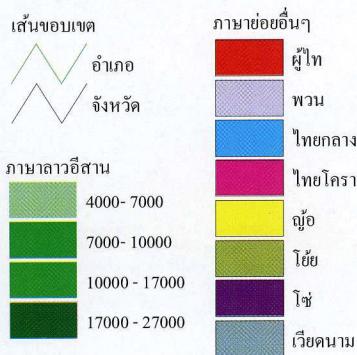
ການຢ່າກໃນຈັງຫວັດອຳນາຈເຈົ້າ ອື່ນດີວິສານ ແສດງດ້ວຍຮັບສີເຫັນອັນດີ່ນີ້ທີ່
ການຢ່າຍອ່ອນໆຢູ່ແສດງໃນຮະດັບເວັບອ້ອງດ້ວຍແນ່ນກາພວກກົນ

ການຢ່າຍອ່ອນໆຢູ່ເວັບການຢ່າວເລື່ອສານ

อุต្រธานี

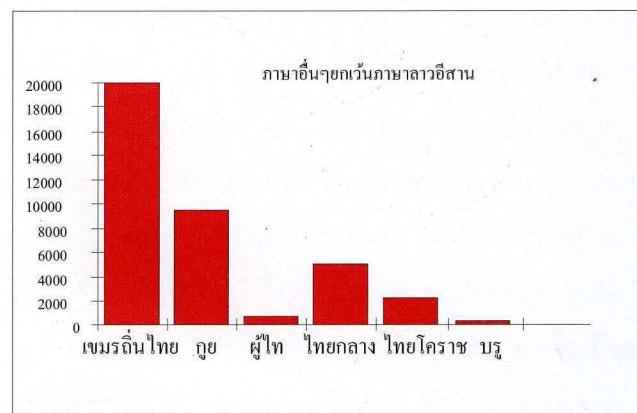

อุบลราชธานี

เส้นขอบเขต	ภาษาที่อยู่อื่นๆ
อำเภอ	ผู้ไทย
จังหวัด	ไทยกลาง
ภาษาลาวอีสาน	ไทยโคราช
2000 - 5000	เขมรฉันไทย
5000 - 7000	ถุง/กวาง(ต่างๆ)
7000 - 15000	บูก
15000 - 26000	

ภาษาหลักในจังหวัดอุบลราชธานี คือภาษาอีสาน และคงตัวระดับสีเข้มอ่อนเต็มที่ที่
ภาษาอื่นๆน้ำเสียงในระดับอ่อนกว่าด้วยเหตุผลทางภูมิศาสตร์

3.2.2 การกระจายของกลุ่มภาษาต่างๆ ในเขตภาคเหนือ

ดินแดนภาคเหนือของประเทศไทยในปัจจุบันนับได้ว่าเป็นดินแดนที่มีความซับซ้อนของภาษาและชาติพันธุ์เป็นอย่างมาก เนื่องจากเขตภาคเหนือมีอาณาเขตติดต่อกับสหภาพพม่า จีนและลาว มีการอพยพเคลื่อนย้ายของประชากรกลุ่มต่างๆ เข้ามาสู่ดินแดนแถบนี้อยู่เสมอตั้งแต่อดีตมาจนถึงปัจจุบัน ประชากรในเขตภาคเหนือมีทั้งสิ้นกว่าสิบสามล้านคน พื้นที่ในเขตภาคเหนือครอบคลุม 16 จังหวัด แบ่งออกเป็นภาคเหนือตอนบน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรล้านนา ประกอบไปด้วย 8 จังหวัด ได้แก่ เชียงใหม่ เชียงราย แม่ฮ่องสอน ลำพูน ลำปาง พะเยา แพร่ และน่าน ประชากรส่วนใหญ่พูดภาษาไทยบ้านหรือคำเมือง และเขตภาคเหนือตอนล่างซึ่งประกอบไปด้วย 8 จังหวัด ได้แก่ ตาก อุตรดิตถ์ กำแพงเพชร สุโขทัย พิจิตร พิษณุโลก เพชรบูรณ์ และอุทัยธานี ซึ่งเป็นเขตที่เชื่อมต่อกับภาคกลาง ในเขตนี้ประชากรจะพูดภาษาไทยกลางเป็นส่วนมาก ในเขตภาคเหนือตอนบนนี้ภาษาคำเมืองเป็นภาษากลางของประชากรไทยในเขตนี้ มีผู้พูดประมาณร้อยละ 50 มีจังหวัดเชียงใหม่เป็นศูนย์กลางของการศึกษาและการปกครองมีอายุกว่า 700 ปี นอกเหนือจากชาвл้านนาหรือชาวไทยบ้านแล้ว ในเขตภาคเหนือยังมีผู้พูดภาษาตระกูลไทกลุ่มต่างๆ ที่มีถิ่นฐานนอกประเทศ และได้อพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานในเขตภาคเหนือของไทย เช่น ลือ ยอง ไหใหญ่ ไหขิน ไหหย่า โซ่ง พวน เป็นต้น รวมทั้งกลุ่มภาษาตระกูลมัง-เมียน และตระกูลจีน-ทิเบตอีกหลายกลุ่ม เช่น ลីច្ចេក លោង ខោន ភាគ កែវ សំរាប់ ជាតិ កែវបុរាណ ដែលเป็นภาษาพื้นเมืองที่ใช้ในบริเวณดอยแม่สะลوج จังหวัดเชียงราย เป็นต้น โดยมีผู้พูดกลุ่มละไม่เกินร้อยละ 2

นอกจากนี้ยังมีกลุ่มชนดึ๋งเดิมของดินแดนแถบนี้ ซึ่งเป็นกลุ่มที่พูดภาษาถิ่นอัญ-เขมรที่รู้จักกันในนามว่า “ลัวะ” ในจังหวัดเชียงใหม่และแม่ฮ่องสอน ชนกลุ่มนี้พูดภาษาซึ่งเรียกในภาษาพื้นบ้านว่า “ละเว่อ” เป็นกลุ่มชนที่เดิมมีความเจริญในราชบัลรัฐ มีเจ้าผู้ปักทอง มีระบบสังคมซับซ้อน ปัจจุบันมีจำนวนผู้พูดน้อยกว่าร้อยละ 1 หรือประมาณไม่เกินหนึ่งหมื่นคน กลุ่มนี้มีชื่อที่รู้จักกันอีกชื่อหนึ่งว่า “ละว้า” สำหรับกลุ่ม “ลัวะ” อีกกลุ่มนี้พูดในเขตจังหวัดน่านต่อเนื่องกับเขตไชยบูรีของลาว มีชื่อที่ทางราชการว่า “ถิน” แต่มีชื่อที่เรียกกลุ่มนองและภาษาของตนเองว่าภาษาบัลและภาษาปري มีจำนวนไม่ถึงร้อยละ 1 หรือประมาณหนึ่งหมื่นคน เช่นกัน นอกจากนี้มีกลุ่มนุหะลายหมู่บ้านในเขตจังหวัดลำปาง เชียงราย และน่าน โดยเฉพาะบริเวณชายแดนที่ติดต่อกับประเทศไทย จำนวนทึ่งหมวดประมาณกว่าหนึ่งหมื่นคน ชาวบุญในประเทศไทยเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มชาวบุญในตอนเหนือของเอเชียอาคเนย์ ซึ่งกระจายอยู่ทั่วในประเทศไทย ลาว เวียดนาม และจีน (ยูนนาน) รวมจำนวนทึ่งสิ้นในเอเชียอาคเนย์ถึงกว่าห้าแสนคน กลุ่มที่ใกล้เคียงบุญและบัล-ปريคือ ນลาบវី (ជី) គុង (ឡើង) พบในจังหวัดแพร่และน่าน โดยเป็นกลุ่มที่เคลื่อนย้ายในเขตสันเข้าจังหวัดแพร่และน่าน มีเฉพาะบางส่วนที่อยู่ในเขตอำเภอร่องกวาง จังหวัดแพร่ที่มีการตั้งบ้านเรือนเป็นหลักแหล่ง ชาวมลาบវីหรือต้องเหลือมีจำนวนทึ่งหมดไม่เกินสองร้อยคน อาจมีบางส่วนในลาวแต่จำนวนไม่ปรากฏแน่นอน และยังมีปัญหาซึ่งกันเองสับสนในลาวอีกด้วย ส่วนภาษาอัญ-เขมรอื่นๆ ในภาคเหนือเป็นกลุ่มเล็กกลุ่มน้อยที่พูดจากเขตพม่าหรือลาวเข้ามาในไทย ซึ่งเอกสารฝ่ายราชการจะเรียกว่า “ลัวะ” เป็นส่วนมาก กลุ่มเหล่านี้ได้แก่ ปลัง ປະหล่องหรือดาอั้ง ดาละเอ อี้ ว้า ละเม៉ឺ ภาษาต่างๆ ในกลุ่มอัญ-เขมร มีจำนวนแต่ละภาษาไม่ถึงร้อยละ 1 ของประชากรทั้งหมด

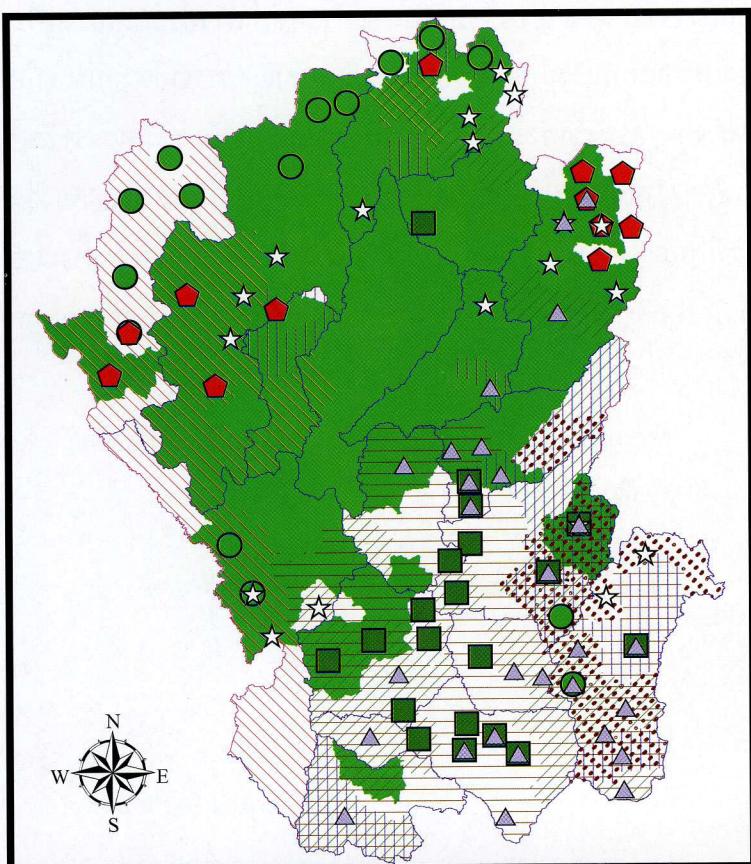
สำหรับในเขตภาคเหนือตอนล่างนั้น คนส่วนใหญ่พูดภาษาไทยกลางๆ ซึ่งเป็นภาษากลางของเขตนี้ นอกจานนี้มีเขตที่พูดคำเมืองในหลายตำบลในเขตอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ และมีบางส่วนที่พูดภาษา

ลาว เนื่องจากมี方言ที่อยู่ติดต่อกับประเทศลาว เช่น ลาวเวียงหรือลาวก่าง ลาวหล่ม ลาวประเทศลาว เป็นต้น รวมทั้งภาษาพวน โชง เป็นต้น ในเขตภาคเหนือตอนล่างมีกลุ่มมอย-เขมรคือกลุ่มญัชกรหรือชาวบัน หรือที่เรียกกันในเขตนี้ว่า “ละว้า” ตึ้งดินฐานอยู่ในเขตเพชรบูรณ์ส่วนที่ต่อเนื่องกับจังหวัดชัยภูมิและนครราชสีมา ซึ่งเป็นเขตการกระจายตัวของกลุ่มคนญัชกร เฉพาะในเขตเพชรบูรณ์มีจำนวนไม่ถึงร้อยคนที่พูดภาษาญัชกรได้ในภาคเหนือปัจจุบันมีประชากรที่พูดภาษาต่างๆ กันถึงกว่า 34 ภาษา โดยทั้งหมดอยู่ในตระกูลภาษาใหญ่ 4 ตระกูล คือ ตระกูลไทย 12 ภาษา ตระกูลจีน-ทิเบต 11 ภาษา ตระกูลมัง-เมียน 2 ภาษา และตระกูลอสโตรເອເຊີຕິກ 9 ภาษา ดังนี้

ตระกูลไทย	ตระกูลจีน-ทิเบต	ตระกูลมัง-เมียน	ตระกูลอสโตรເອເຊີຕິກ
1. คำเมือง	1. จีน	1. มัง(มังคำและมังขาว)	1. ละเว้อะ
2. ไทลื้อ	2. จีนห่อ	2. เมียน	2. นอย
3. ยอง	3. พม่า		3. ปลัง
4. ไหเข็น	4. ลีซู (ลีซอ)		4. ว้า
5. ไหใหญ่	5. ละผู้ (มูซอ)		5. ละเม็ด
6. ไหทย่า	6. อะข่า (อิกก้อ)		6. ປະຫລ່ອງ (ດາລະອ້ັງ)
7. โยว	7. ก່ອງ (อุก່ອງ)		7. uhn
8. พวน	8. อືນປີ		8. ປະຍ-ນັລ (ຄືນ)
9. ลาວອືສານ	9. ບີ້ງ		9. ນລາບຣີ
10. ลาวหล่ม	10. ກະເຮົ່ງ (ກລຸ່ມຕ່າງໆ)		
11. ไทยเลย	11. ຈົງພ່ອ (ຄະລິນ)		
12. ไทยกลาง			

ทั้งนี้โดยที่มีผู้พูดภาษาในตระกูลไทยทั้งสิ้นถึงร้อยละ 92 ภาษาตระกูลจีน-ทิเบตร้อยละ 5 ตระกูลมัง-เมียนร้อยละ 1.5 และตระกูลอสโตรເອເຊີຕິກร้อยละ 0.9 ภาษาคำเมืองเป็นภาษาที่มีผู้พูดมากที่สุด คือ ประมาณเกือบร้อยละ 50 ของประชากรทั้งหมดในภาคเหนือ เนื่องจากเป็นภาษากลางของเขตล้านนา 8 จังหวัดในภาคเหนือตอนบน และมีผู้พูดภาษาไทยกลางทั้งสิ้นประมาณเกือบร้อยละ 27 เนื่องจากเป็นภาษากลางของเขตภาคเหนือตอนล่าง ส่วนกลุ่มภาษาตระกูลจีน-ทิเบตนั้นมีคนพูดภาษากลุ่มกะเหรี่ยงประมาณเกือบร้อยละ 4 นอกจากนี้มีพม่า ลีซู มูซอ อືນປີ ບີ້ງ ก່ອງ อิกกลุ่มละไม่ถึงร้อยละ 1 เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีภาษาไทยโบราณและภาษาลาวกลุ่มต่างๆ อิกดวย สักส่วนจำนวนประชากรที่พูดภาษาแต่ละภาษาในภาคเหนือแสดงด้วยแผนภูมิและแผนที่การกระจายของกลุ่มภาษาต่างๆ ในภาคเหนือ และแผนที่การกระจายของภาษาในแต่ละจังหวัดทั้ง 16 จังหวัด

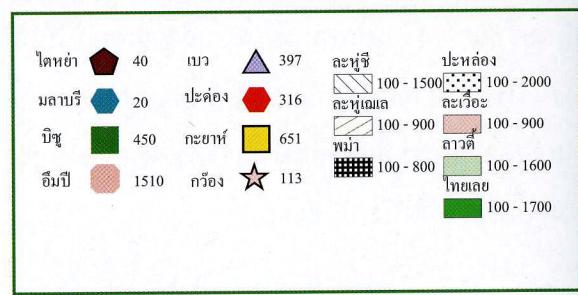
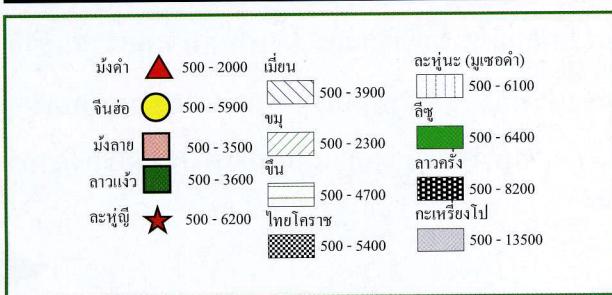
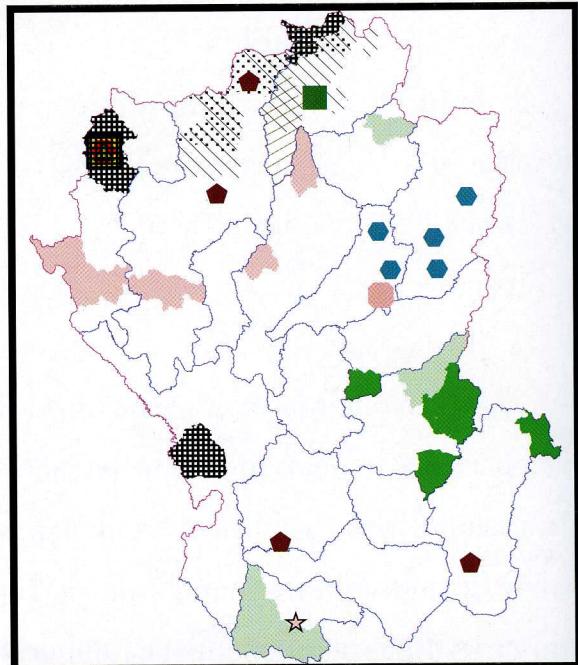
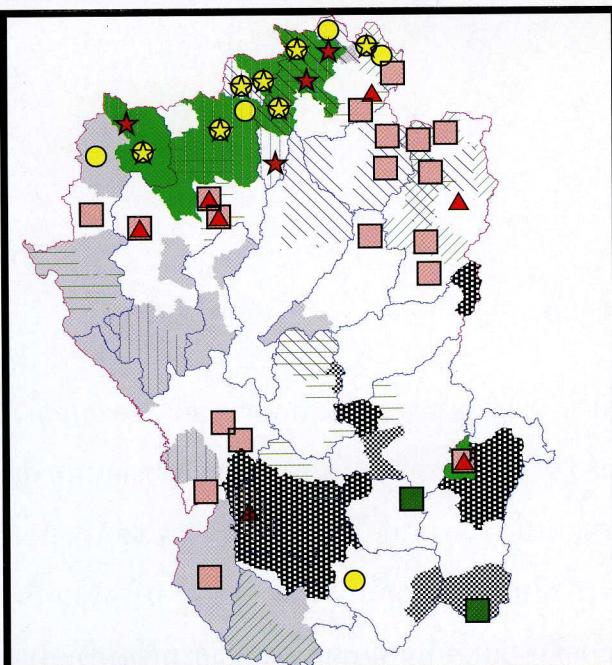
แผนที่ภาษา ของชาติพันธุ์ต่างๆ ในภาคเหนือ

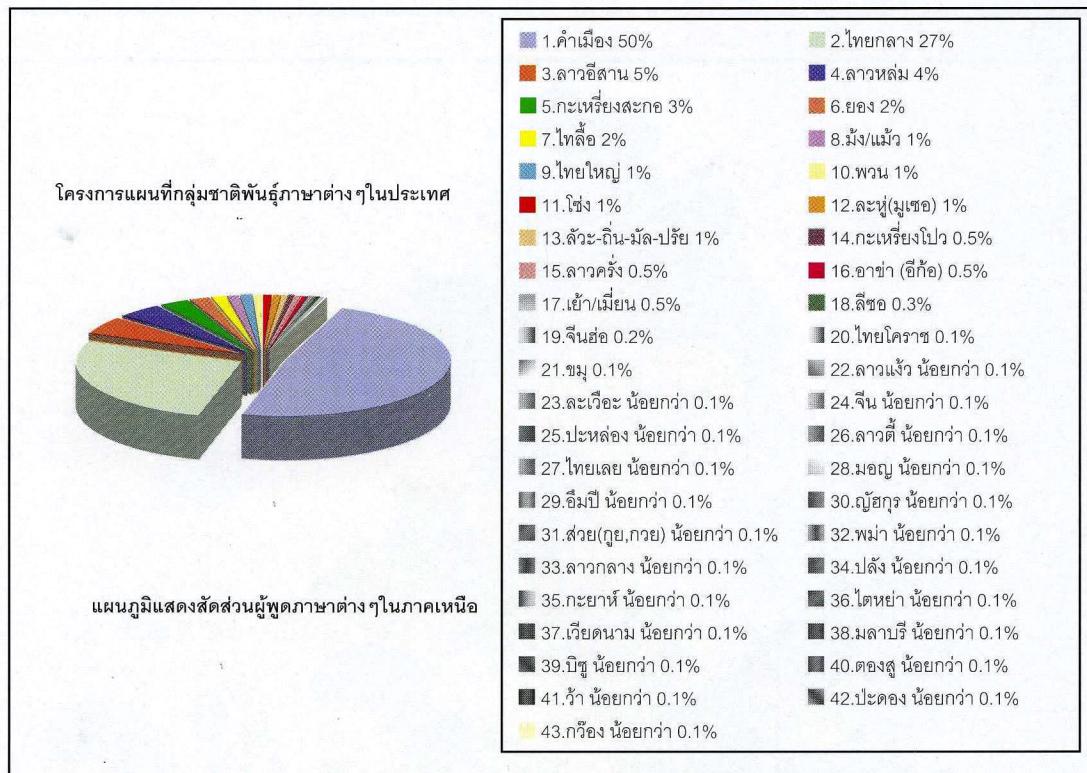

พวน	ลาวหล่ม
△ 1000 - 9800	3000 - 100000
มังด้อ (เมืองขาว)	ลาวเวียง
☆ 1000 - 6500	3000 - 16000
มล/ปรปย (ล้าว/ถิน)	ลาวอีสาน
◆ 1000 - 15000	3000 - 40000
ไทยใหญ่	ຍອງ
● 1000 - 14900	3000 - 36000
ไทยคำ (ใจจง)	ສະກອ
■ 1000 - 18000	3000 - 30000
คำเมือง	ໄທຍຄລາງ
■ 100 - 24000	5000 - 98000
■ 24000 - 65000	
■ 65000 - 165000	

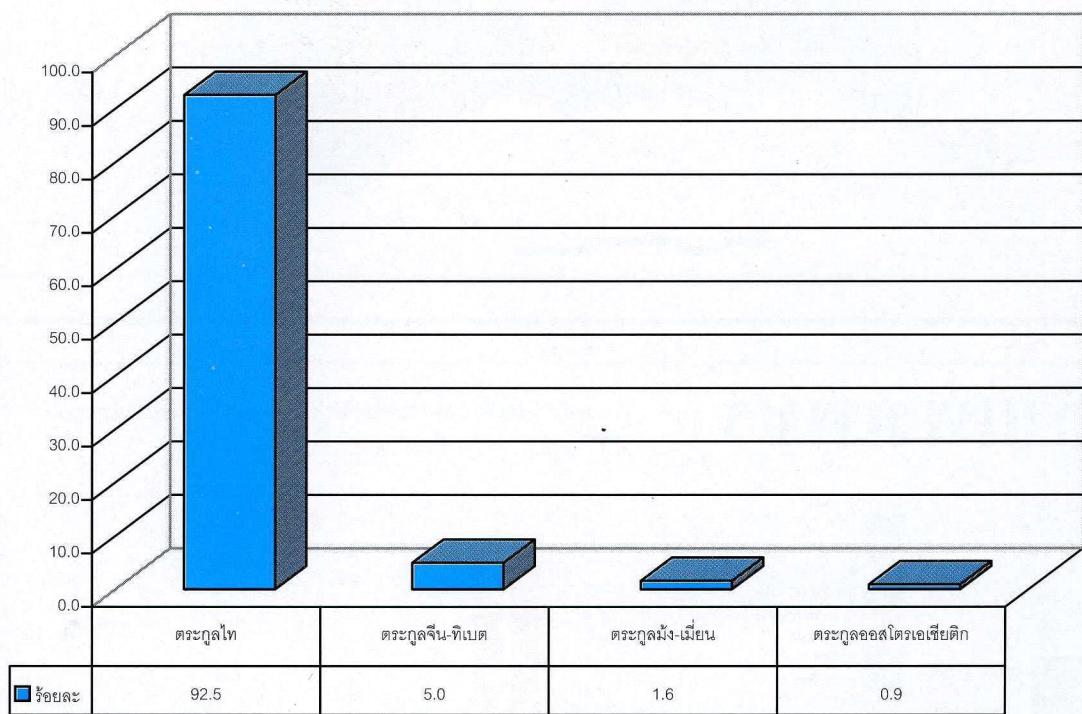

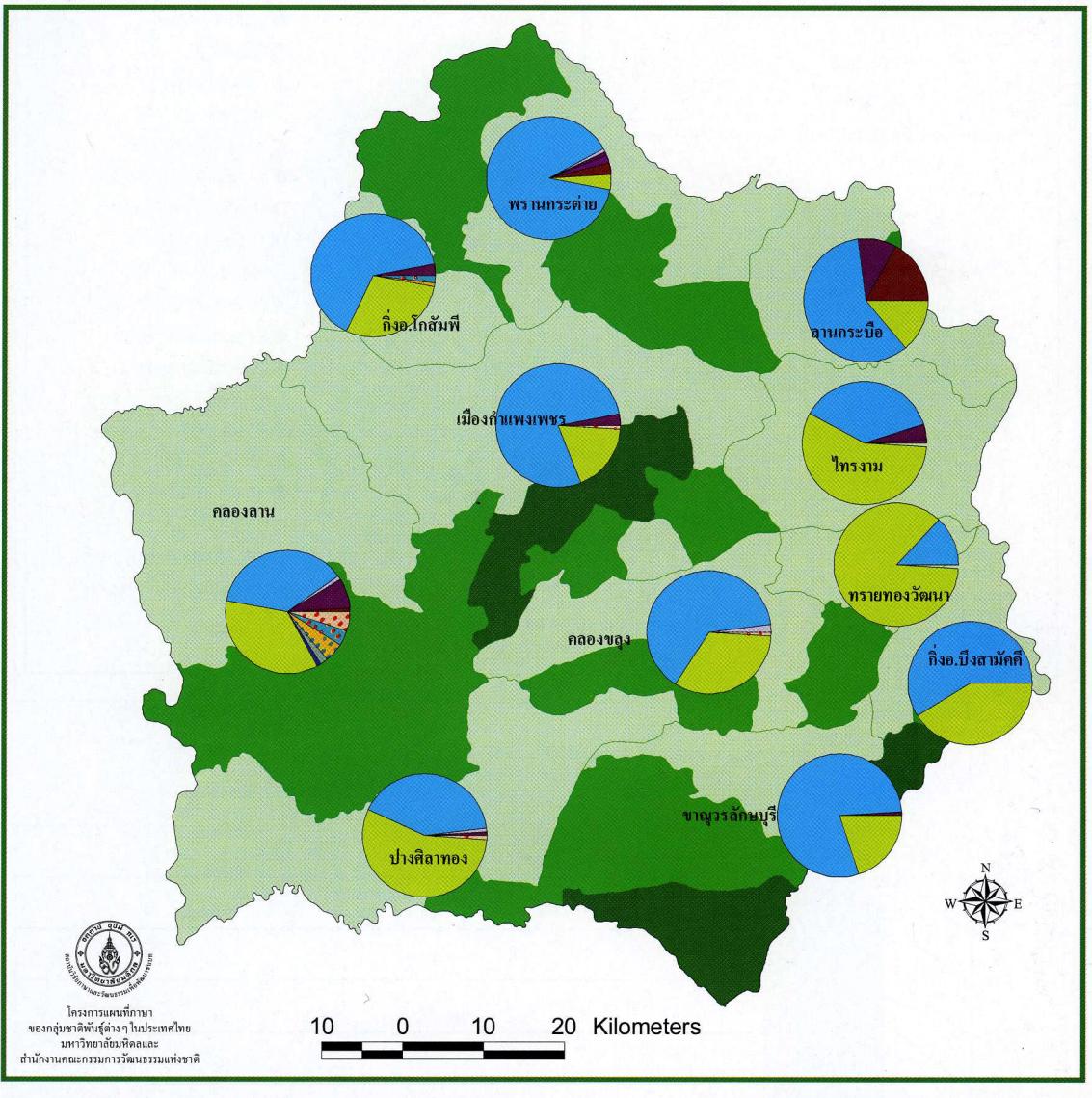
โครงการสำรวจภาษา
ของชาติพันธุ์ในภาคเหนือ
และการอนับตัวเลข
จำนวนบ้านและกรรมการตัวธรรมเนียมชาติ

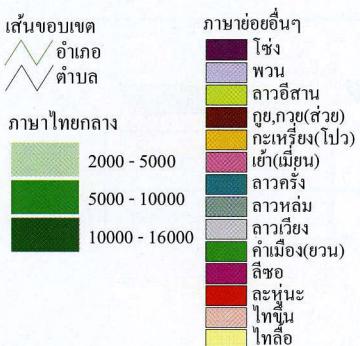
แผนภูมิแสดงสัดส่วนผู้พูดภาษาต่างๆ ในภาคเหนือ

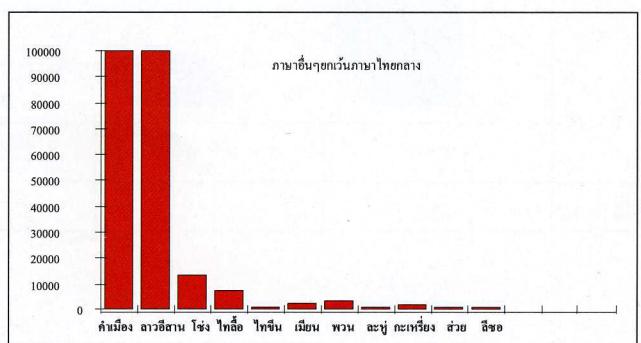
กำแพงเพชร

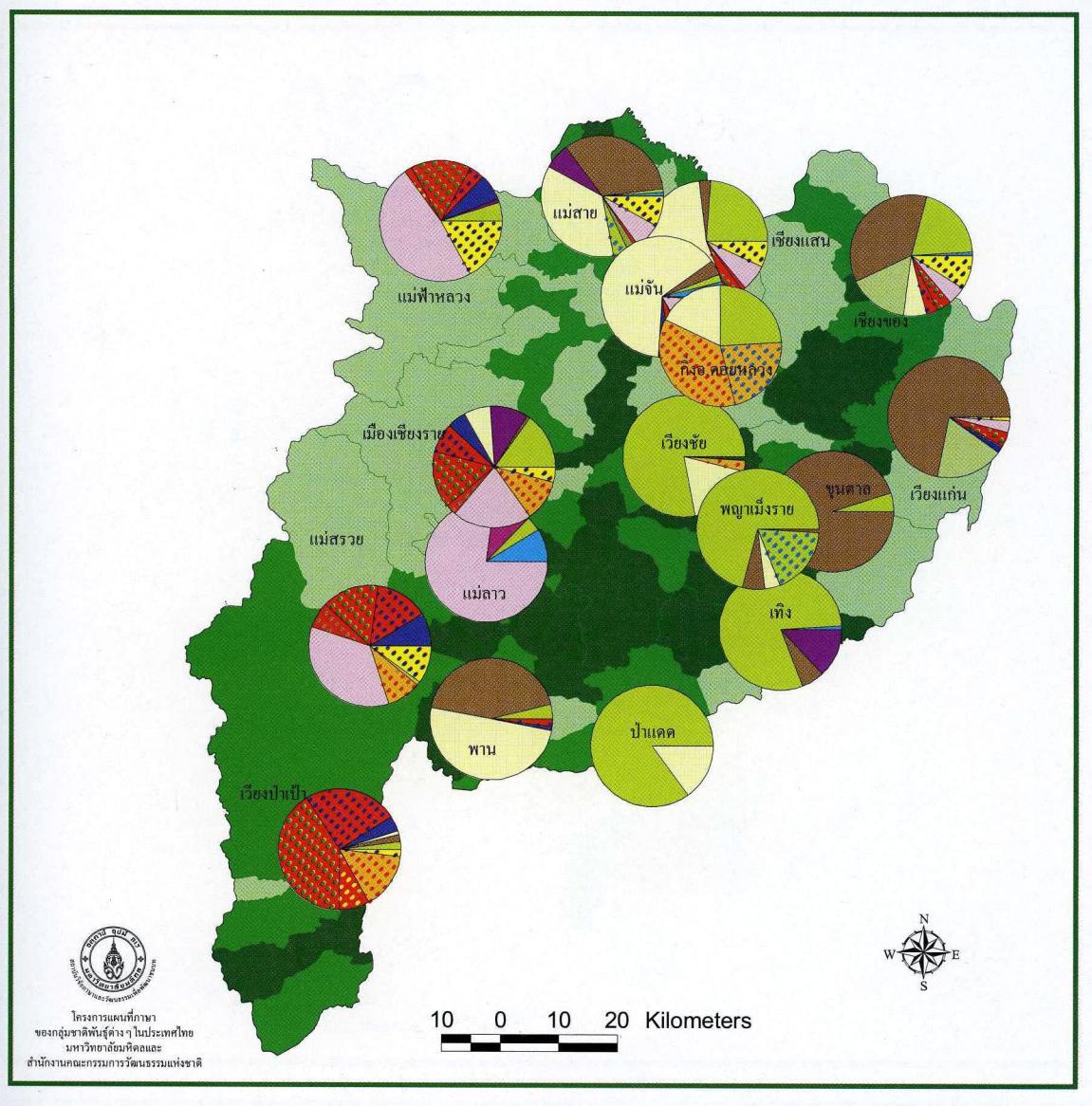
ภาษาหลักในจังหวัดกำแพงเพชรคือภาษาไทยกลางแสดงด้วยระดับสีเข้มอ่อนเดิมพื้นที่ภาษาอยู่อื่นๆแสดงในระดับอ่อนกว่าด้วยแผนกาวดวงกลม

ภาษาเย่อร์ย่อๆ

- ไช่
- พวน
- ลาวอีสาน
- ถุบ, กวย(สัว)
- กระเที่ยง(ไป)
- ເຫັນເມືອນ
- ລາວຄົ່ງ
- ລາວທ່ານ
- ລາວເວີ້ງ
- ຄົນເນືອງຍາວ
- ລືຊອ
- ລະຫຼຸນະ
- ໄກຫຼິນ
- ໄກສູດ

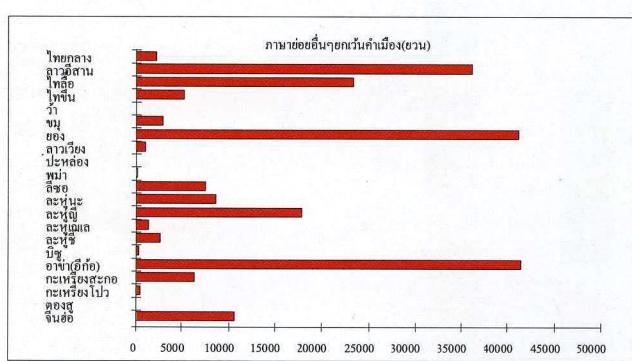

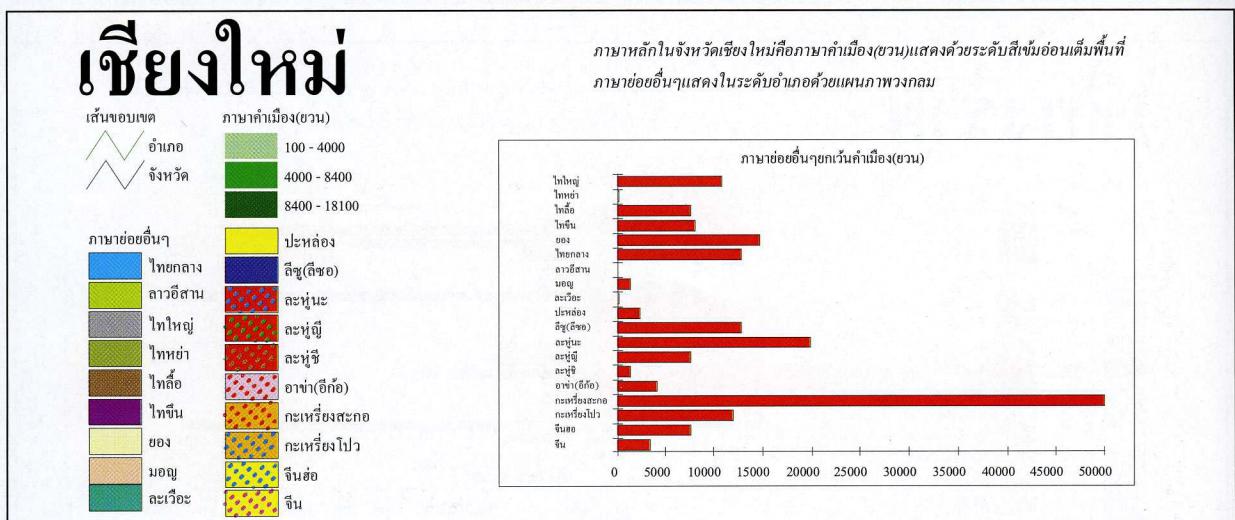
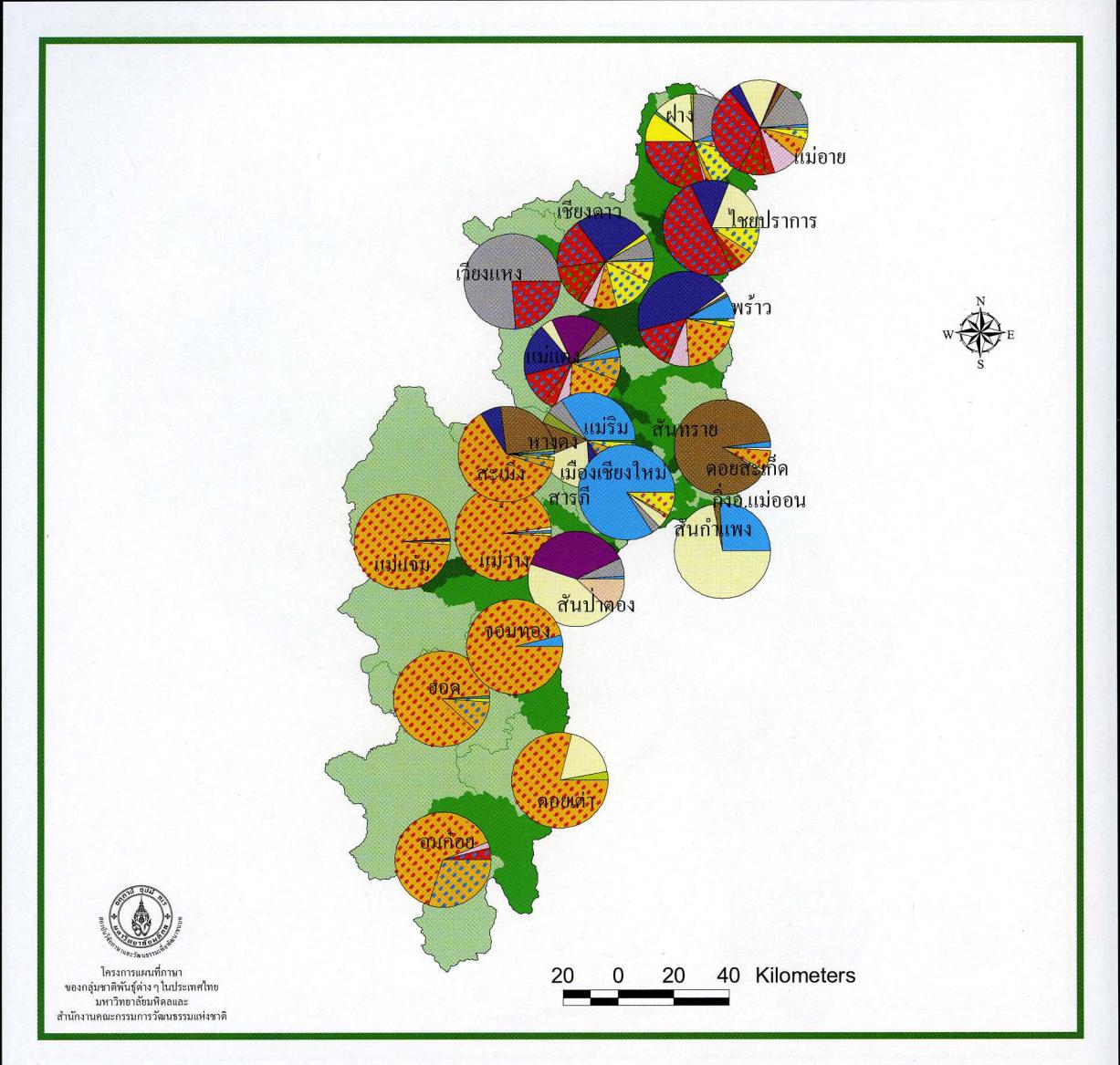

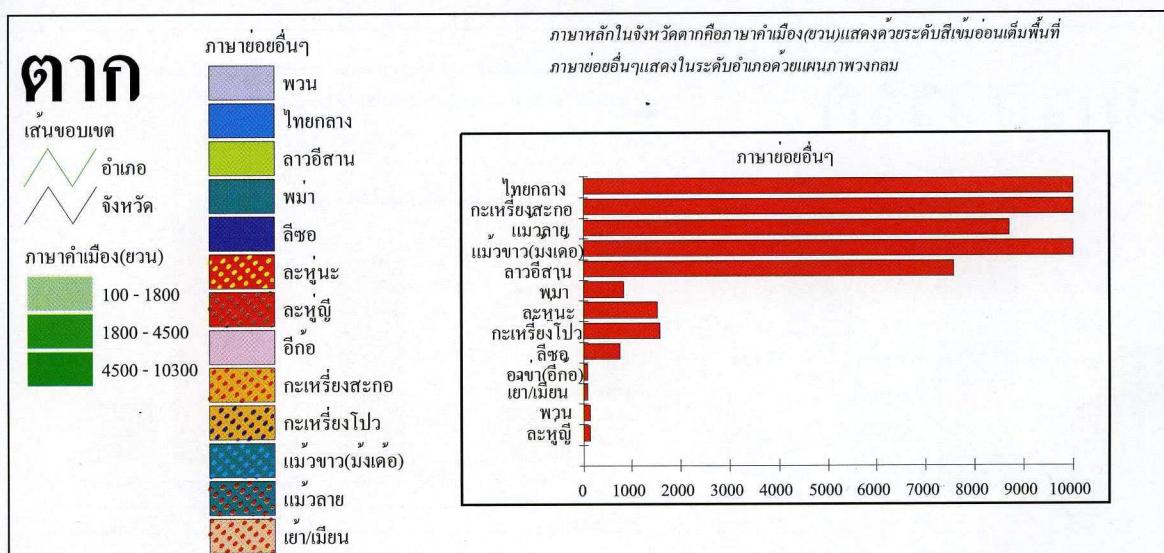
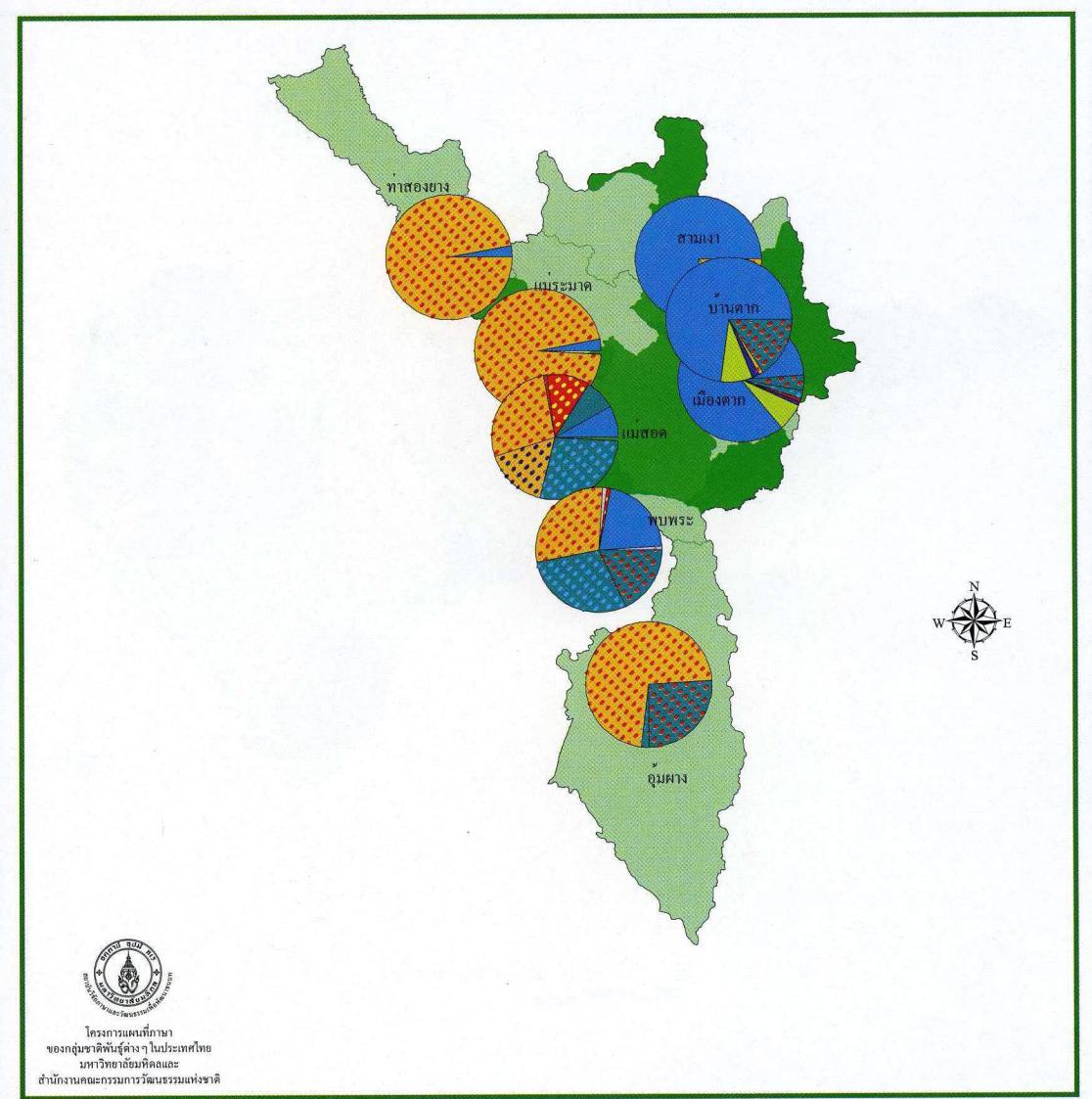
เชียงราย

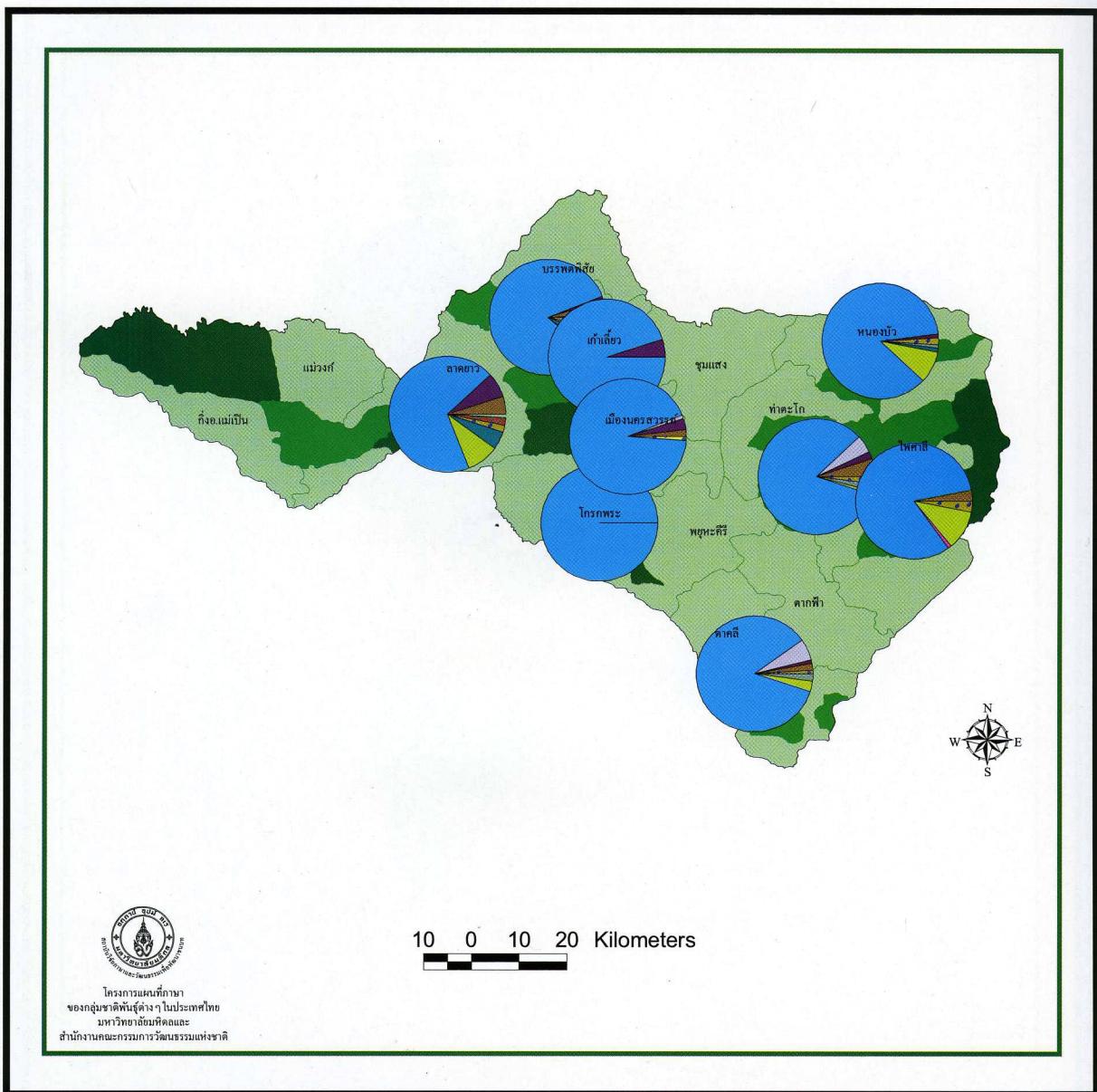

ກາຍານເຊີກໃນຈັກຫວັດເຊີງຮາຍ ອີການຄໍາມືອງ(ບານ)ແສດງດ້ວຍຮະຕັບສິ່ງຂອ້ອນເກີນເພີ່ມເພີ່ມ
ກາຍາຍ່ອຍອ່ອນໜ້າແສດງໃນຮະຕັບດ້ວຍກອດດ້ວຍແຜນກາພວງຄລມ

นครสวรรค์

เส้นขอบเขต

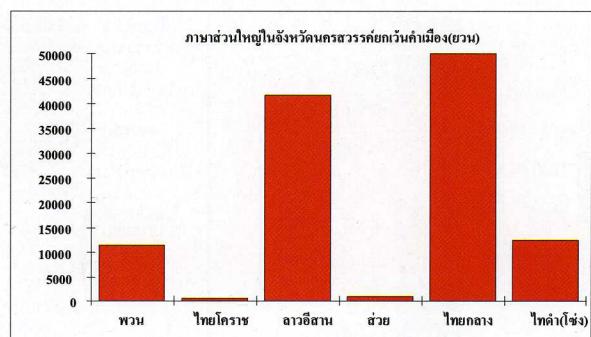
ภูมิภาคตามเมือง(ช่วง)

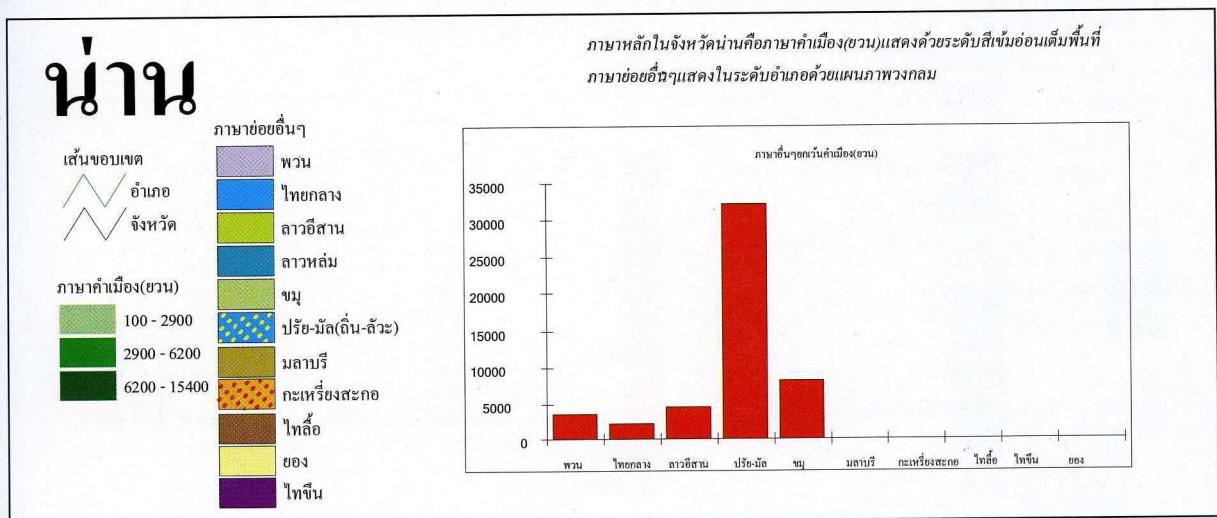
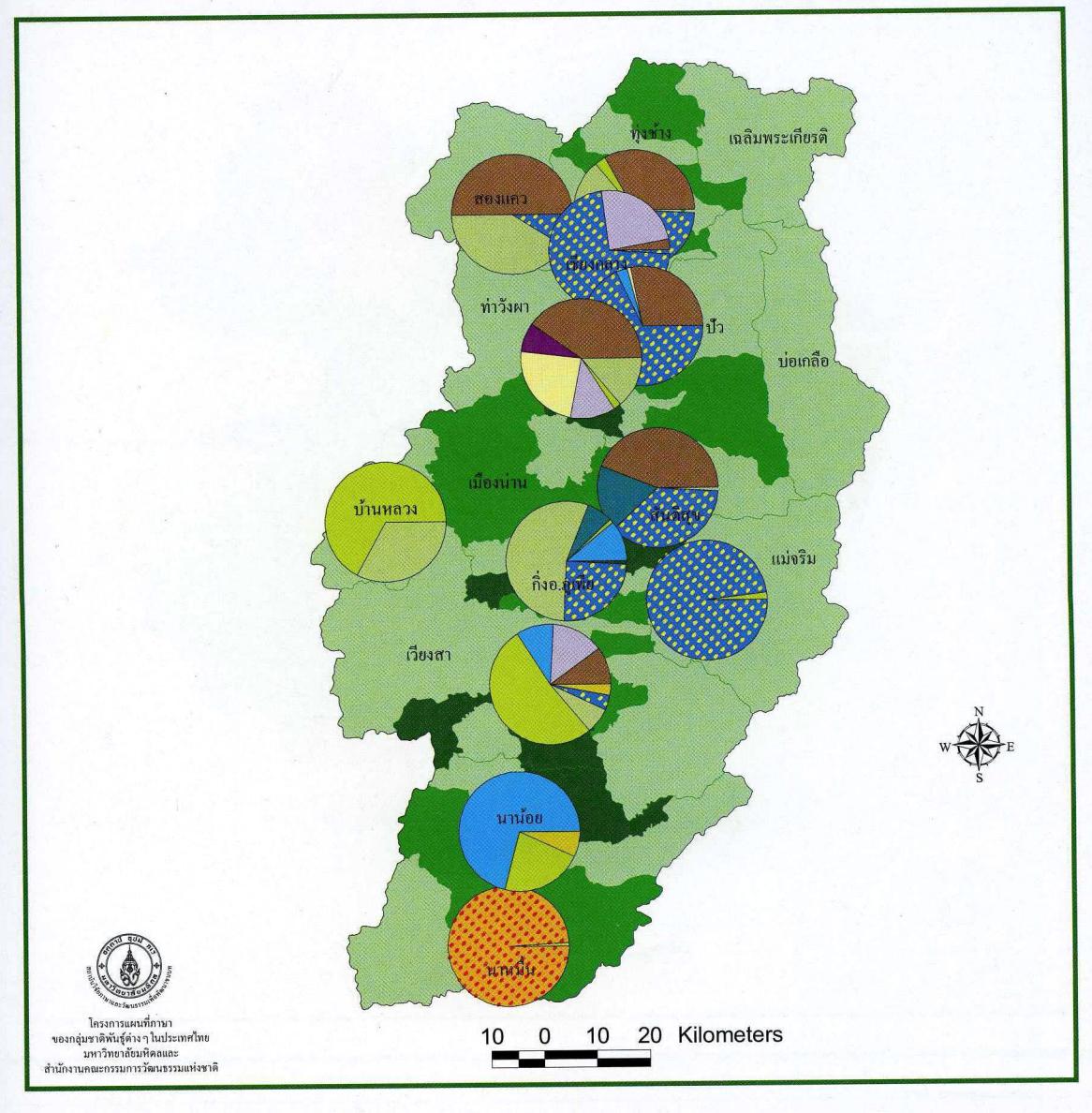
100 - 300	พวน
300 - 1100	ไทยกลาง
1100 - 3200	ไทยโกรĄ

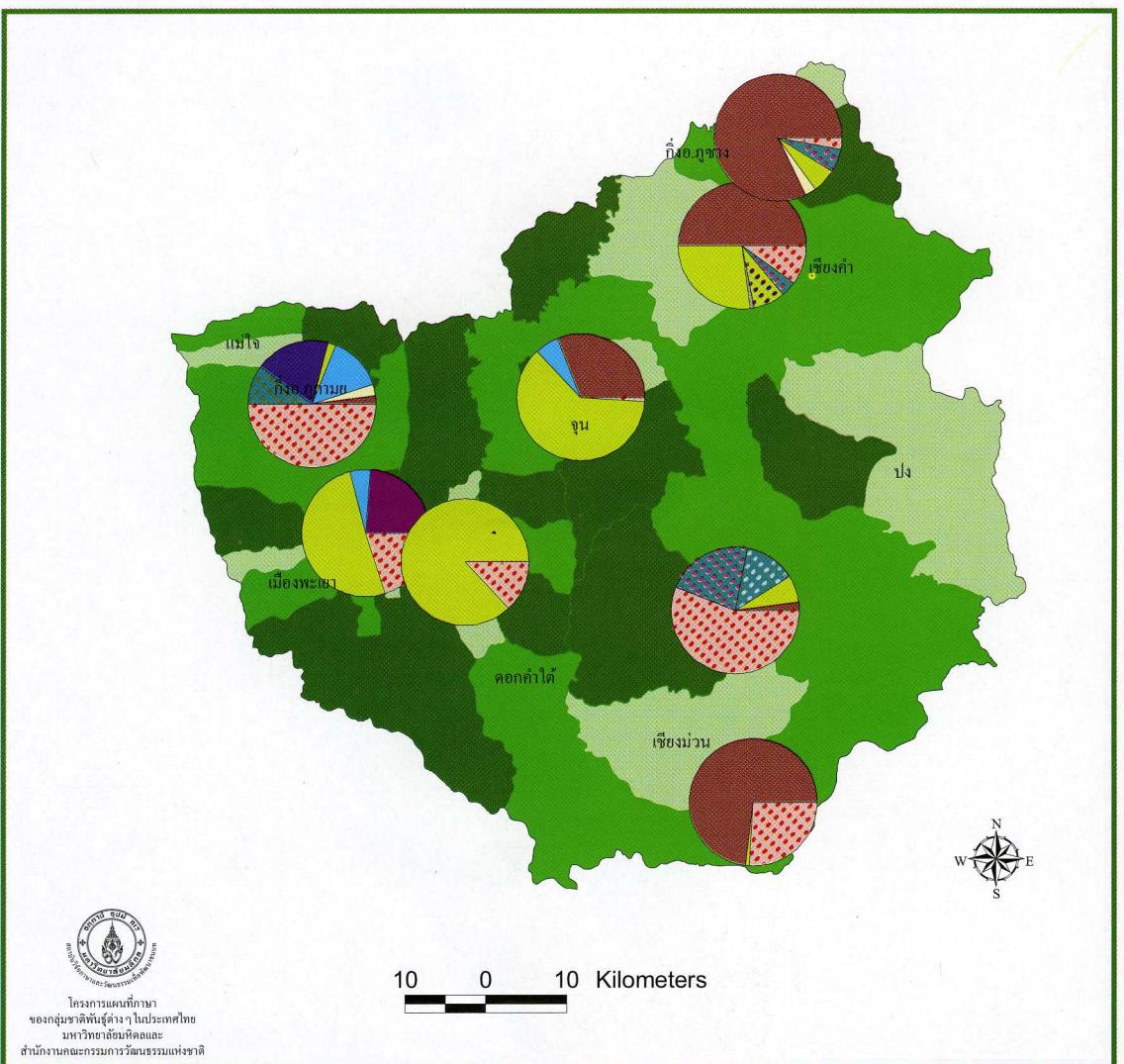
ภูมิภาคตามเมือง(ชื่อ)

ไทยใหญ่	ลาวหล่ม
ไทยเลือ	ลาวแข
โซ่	ลาวເວີຍ
พวน	ຖຸຍກວຍ(ສ່ວຍ)
ไทยกลาง	ຈິນຂອ
ไทยโกรĄ	
ลาวເຊົານ	
ลาวครັງ	

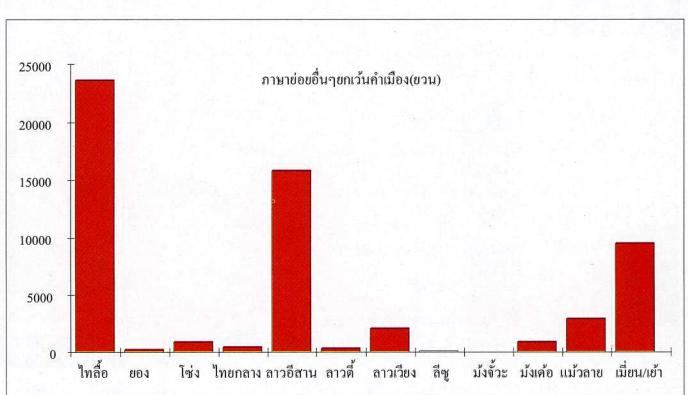
ภูมิภาคตามเมือง(ช่วง)แสดงด้วยสีเข้มอ่อนเพื่อพิมพ์ที่
ภูมิภาคอ่อนๆแสดงในระดับข้อมูลด้วยแผนภาพวงกลม

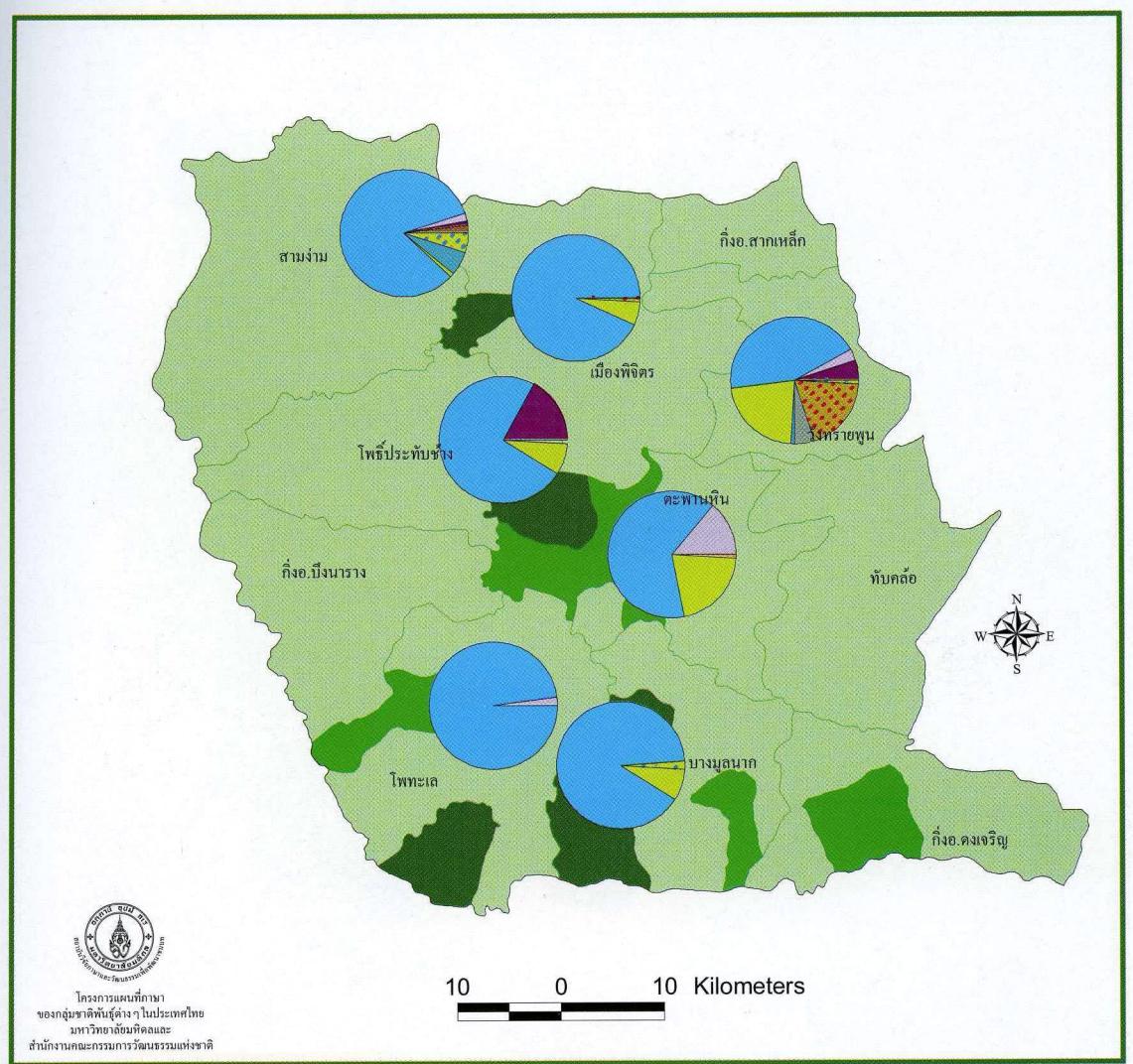

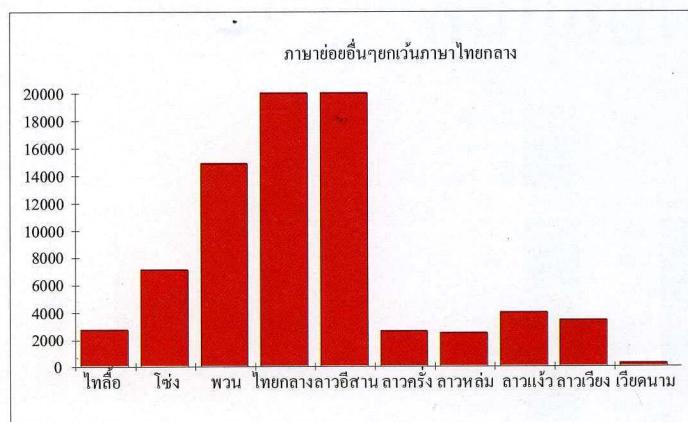
ພະເຢາ

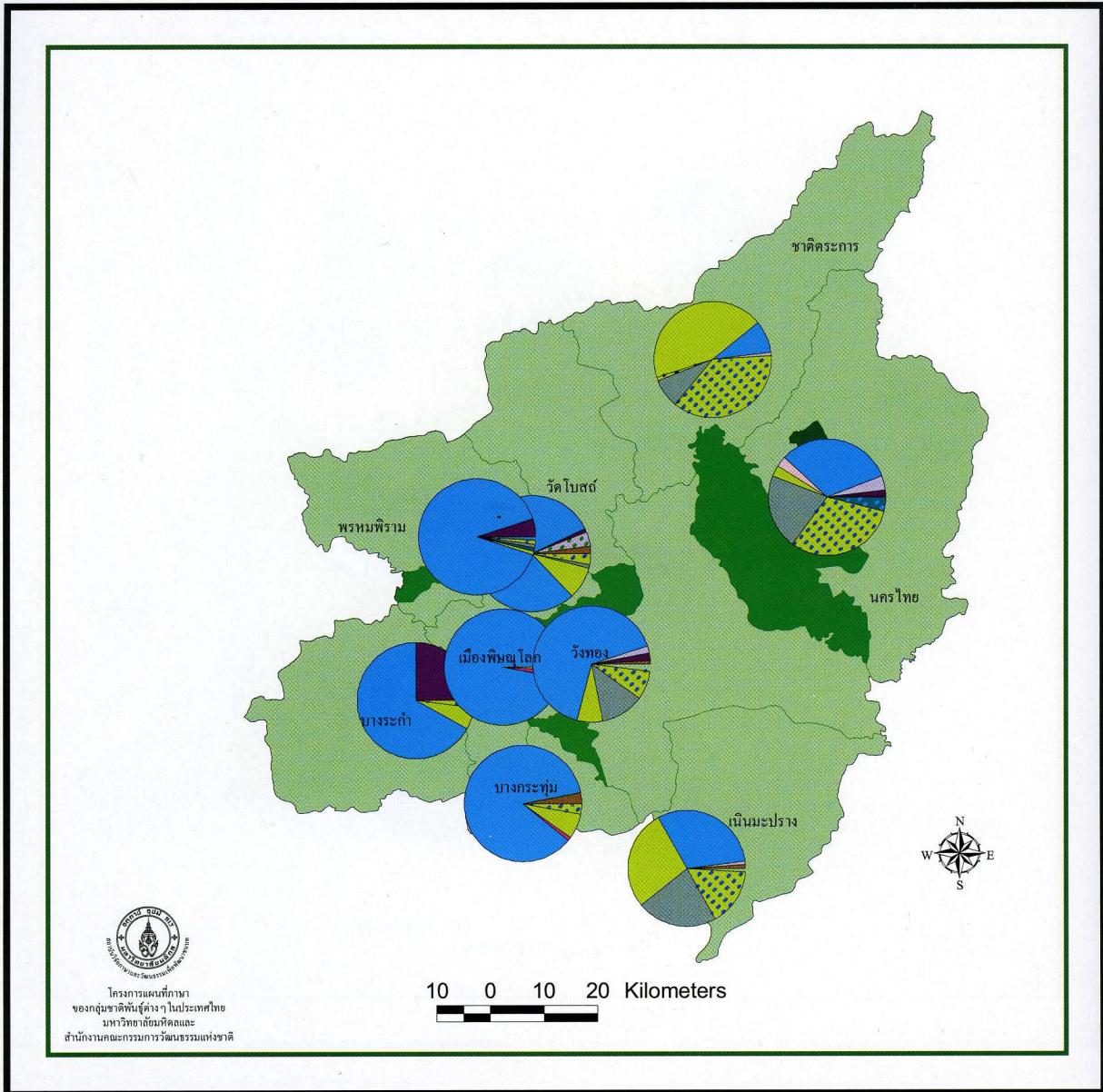

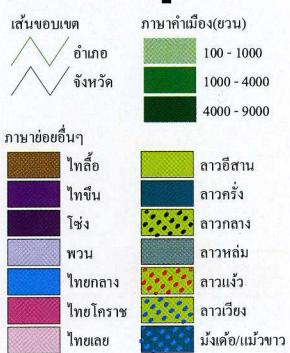
พิจิตร

ภาษาหลักในจังหวัดพิจิตรคือภาษาคำเมืองที่บ้านและด้วยระดับสีเข้มอ่อนเต็มที่
ภาษาอื่นๆและแสดงในระดับอ่อนกว่าภาษาพ้องกัน

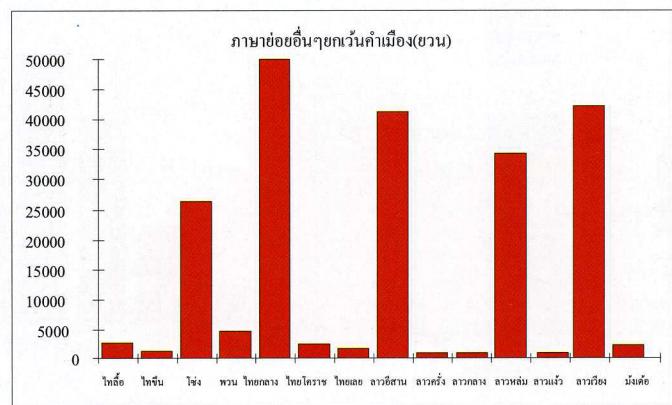

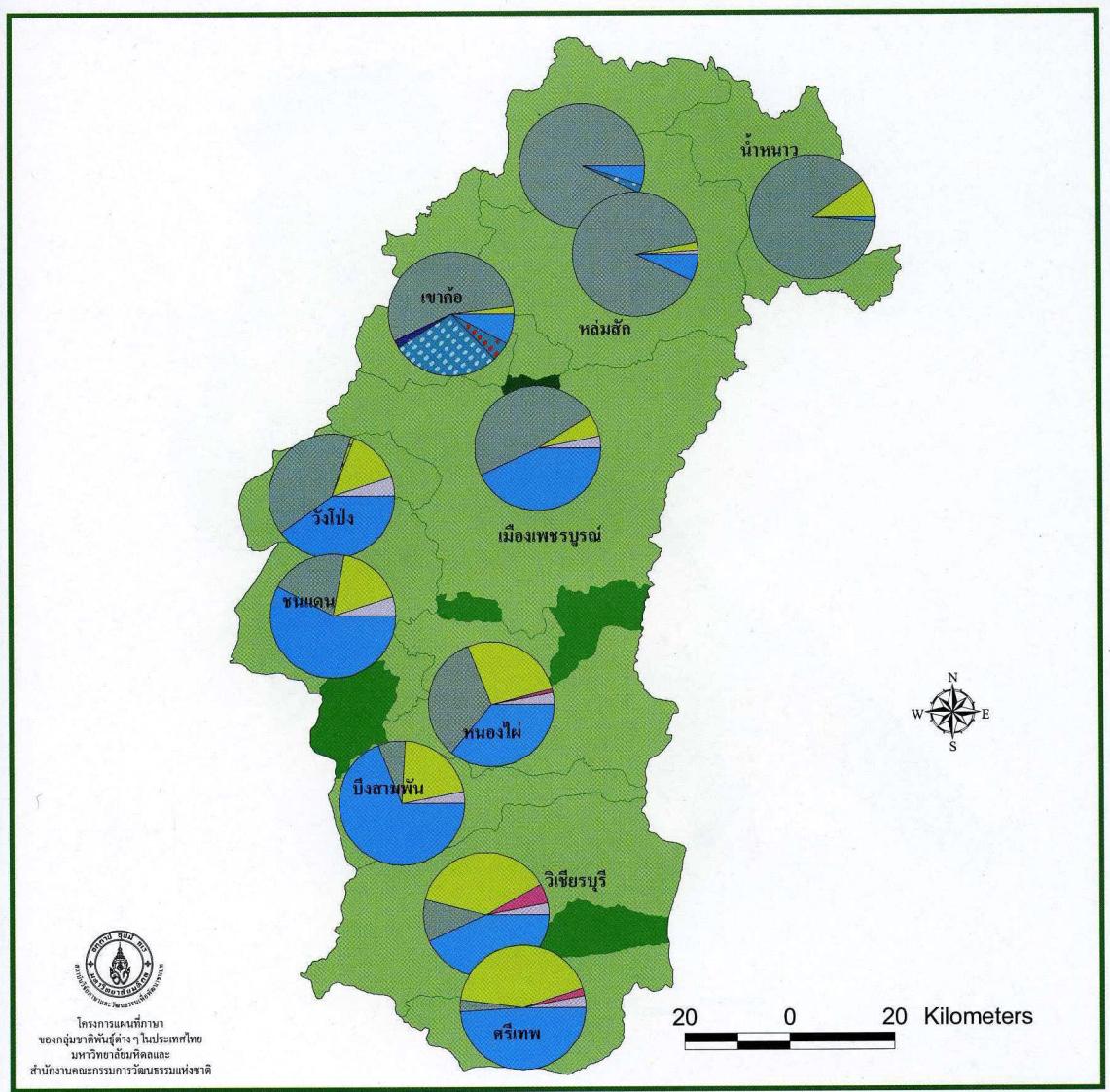

พิษณุโลก

ภูมิภาคอื่นๆที่อยู่ในจังหวัดพิษณุโลกก็คือภูมิภาคคำเมือง(ช่วง)และด้วยบริเวณที่ติดกับแม่น้ำเจ้าพระยาและแม่น้ำป่าสักที่ไหลผ่านจังหวัดพิษณุโลก ทำให้ภูมิภาคคำเมืองและภูมิภาคอื่นๆมีความหลากหลายทางชีวภาพมากกว่าภูมิภาคอื่นๆ

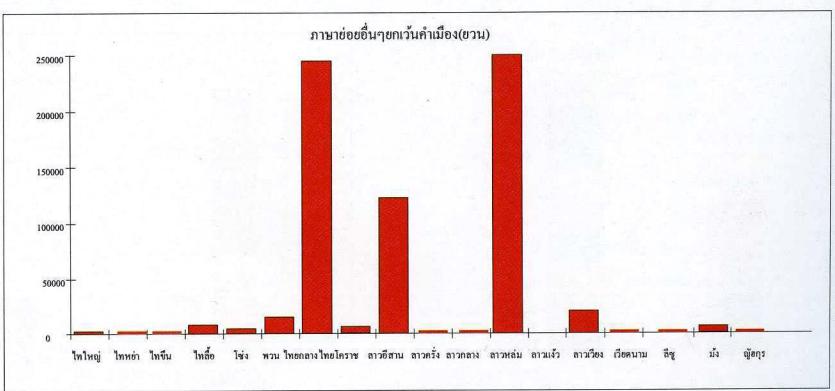
เพชรบูรณ์

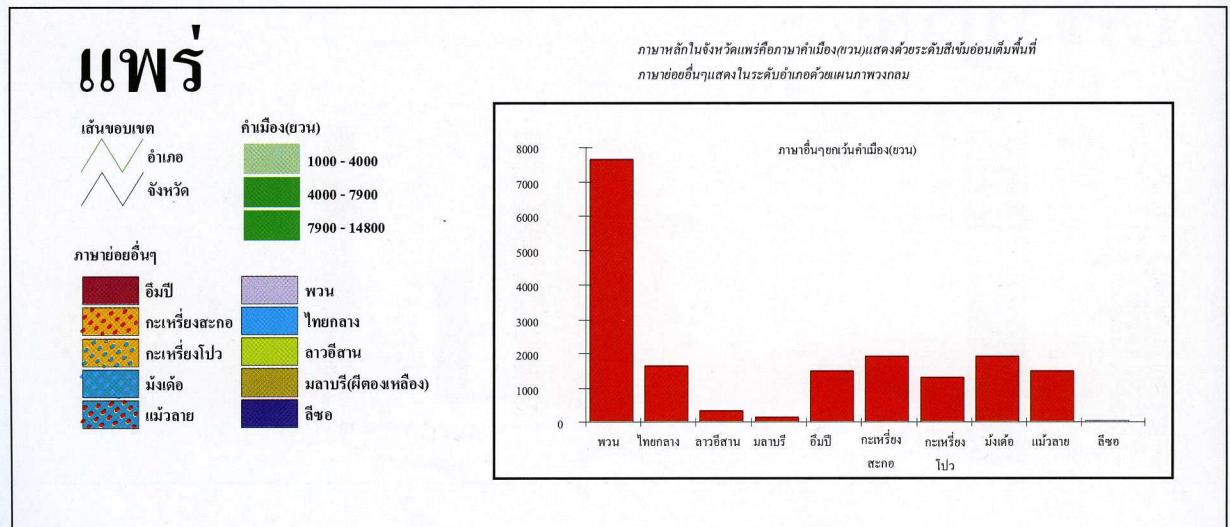
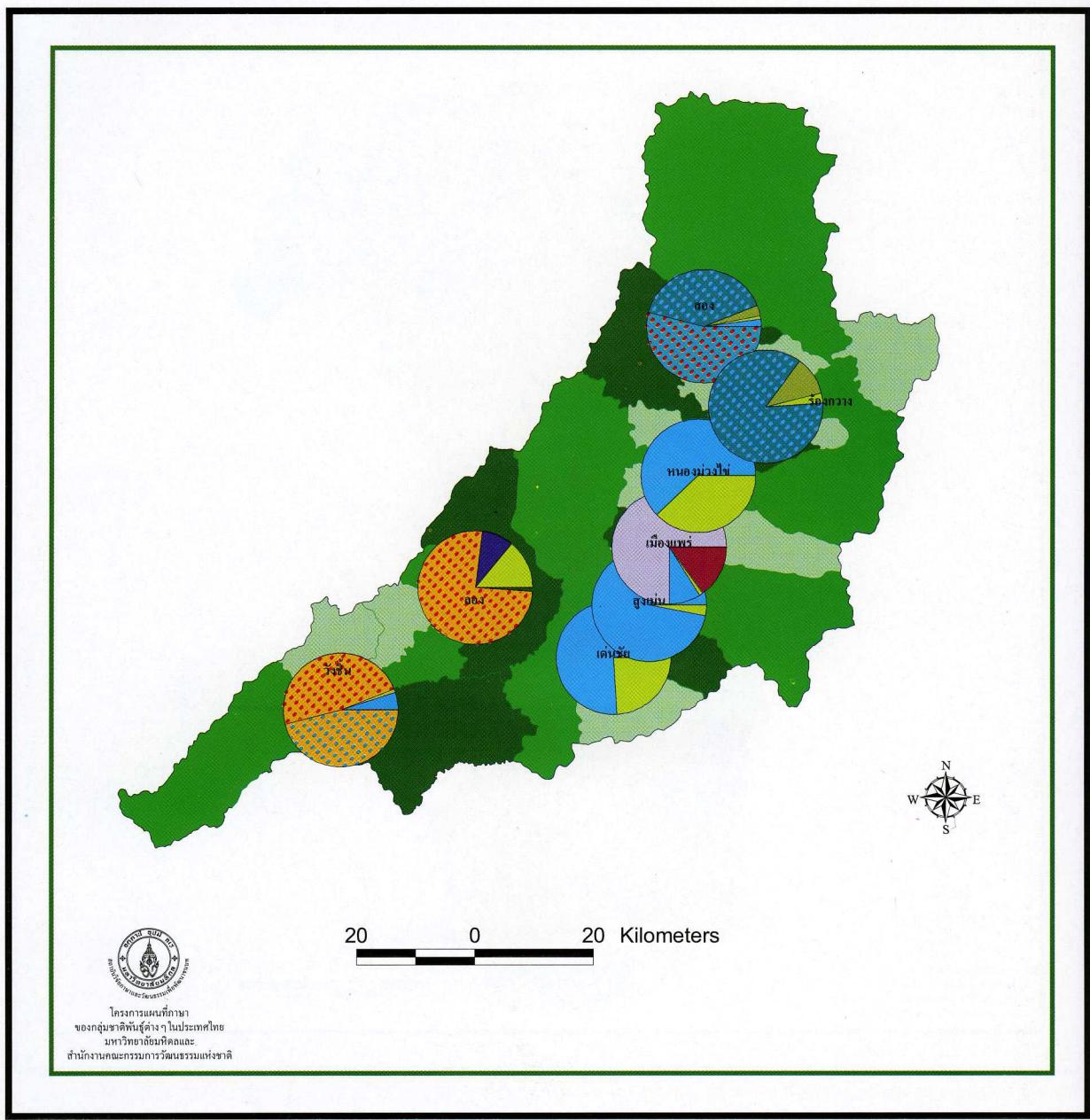
ภาระหลักในจังหวัดเพชรบูรณ์คือภาระคำนึงช่วนและคงด้วยระดับเส้นทางอ่อนเพี้ยนที่
ภาระขึ้นลงในระดับอ่อนก่อตัวขึ้นกับภาระที่

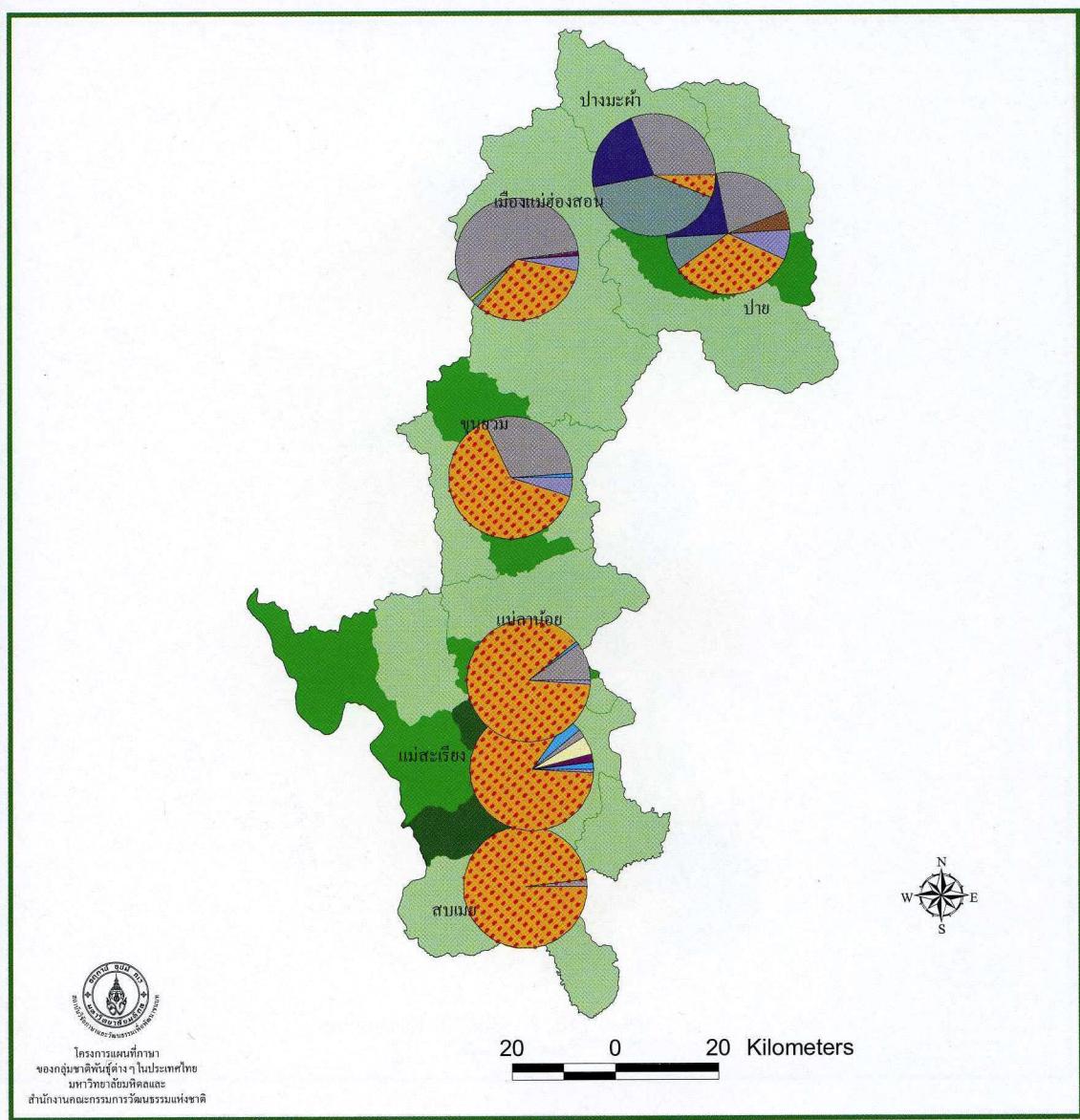

ภาระขึ้นลงในจังหวัดเพชรบูรณ์

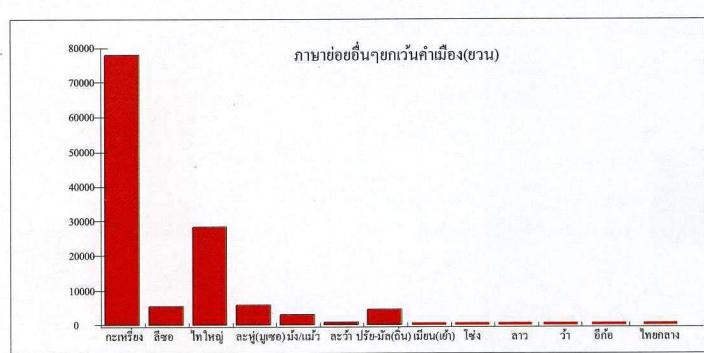
ภาระคำนึงช่วน

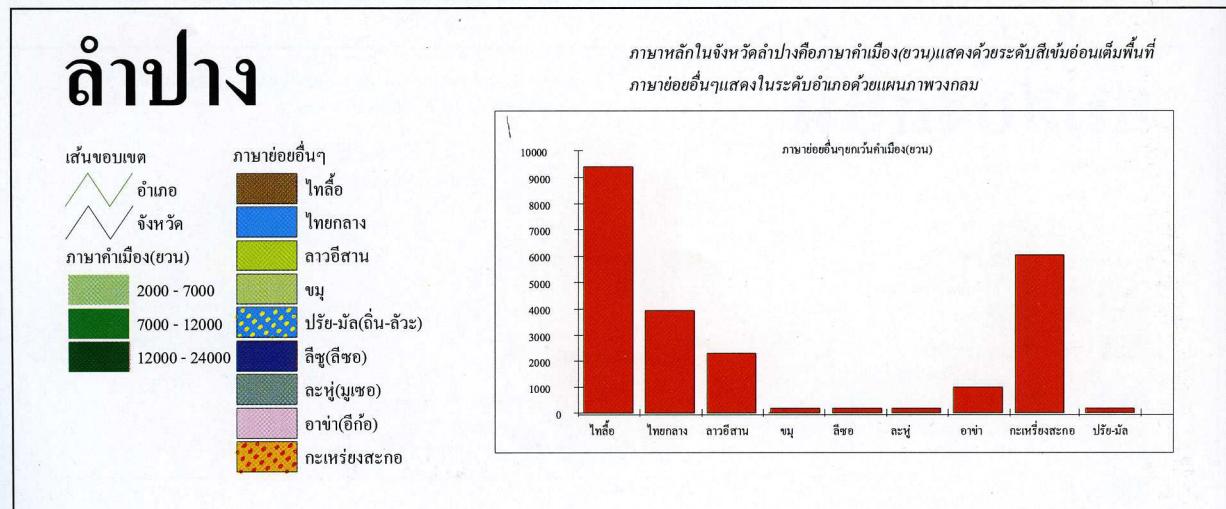
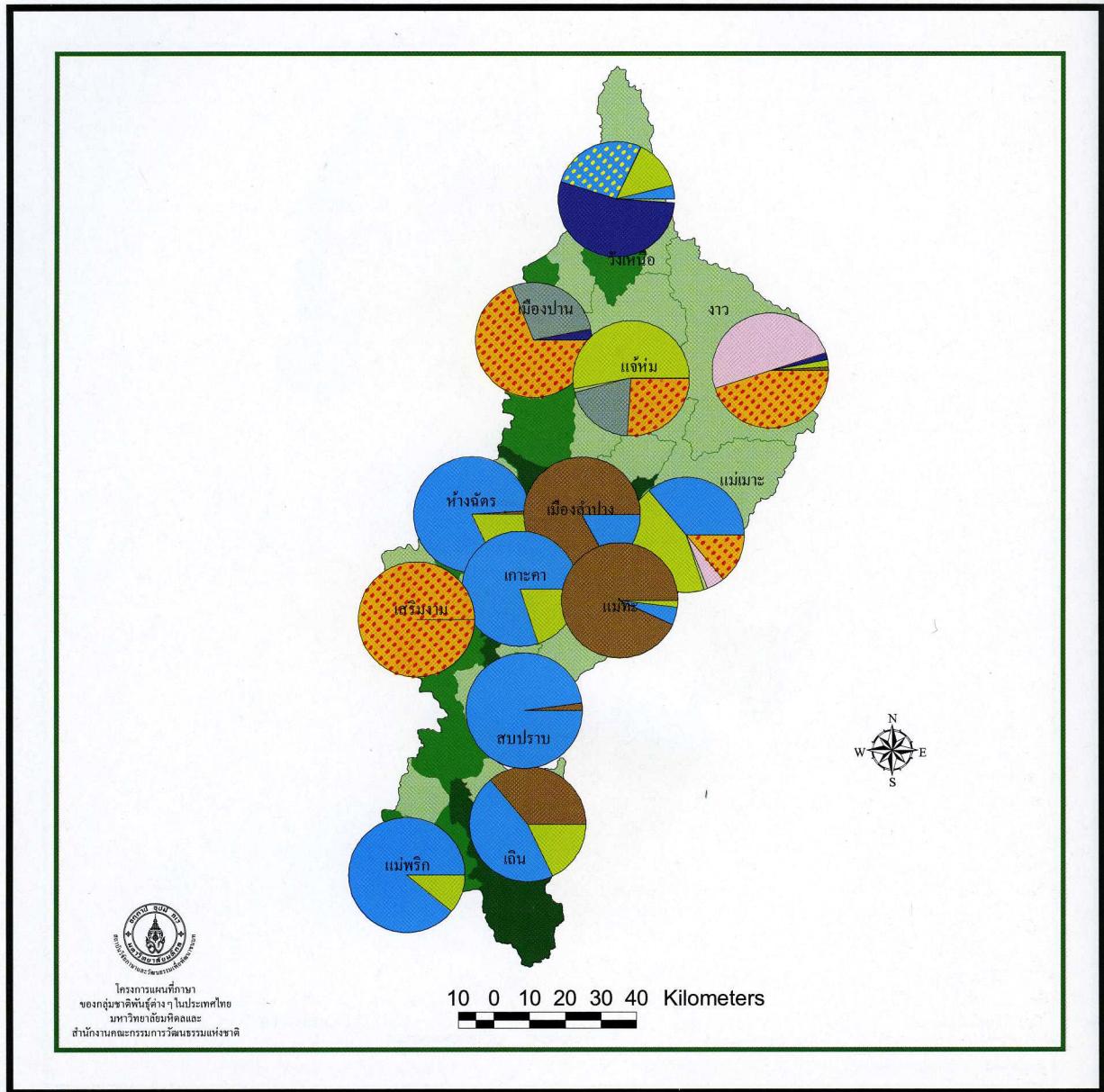

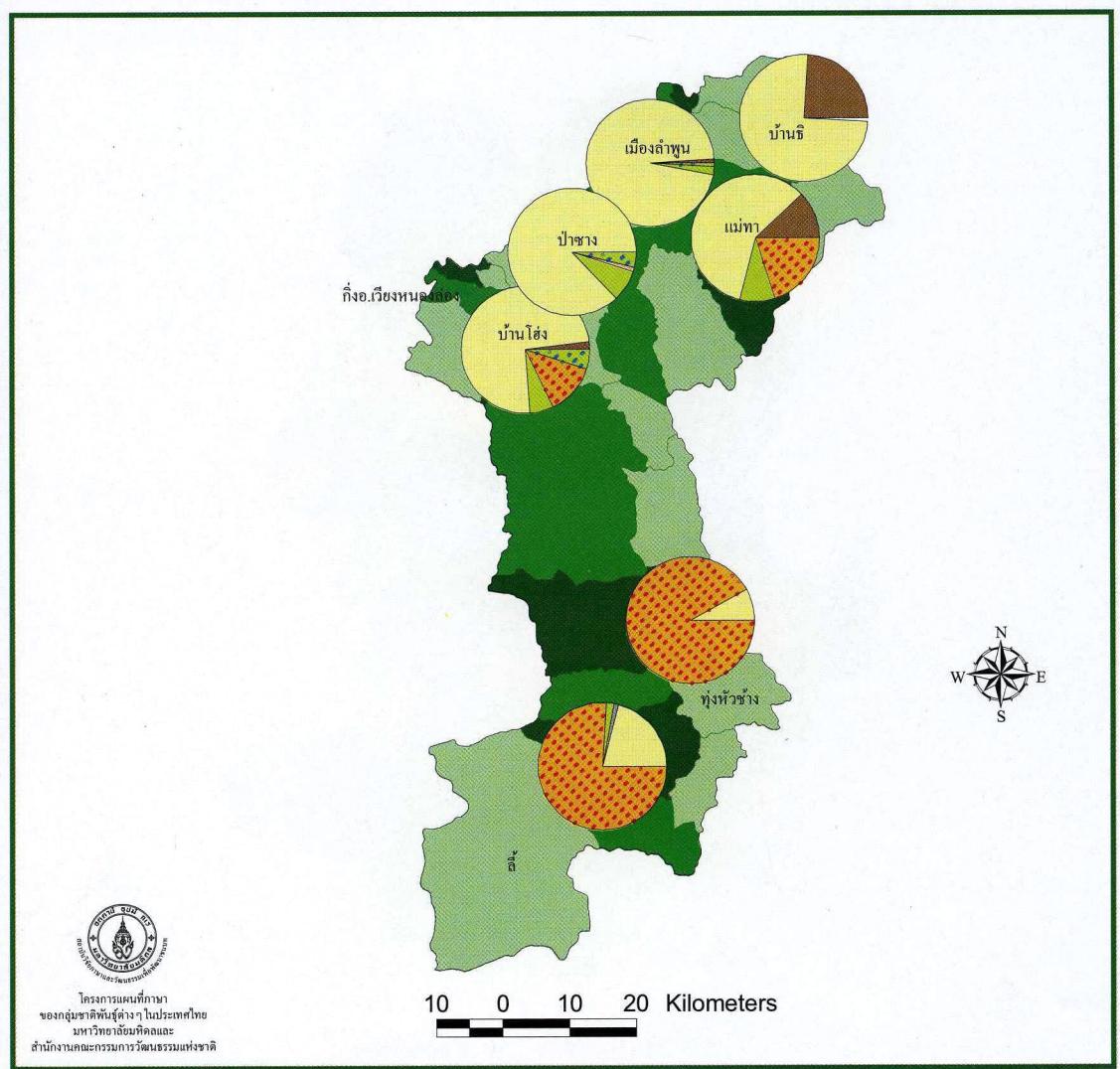

ແມ່ງສ່ອງສອນ

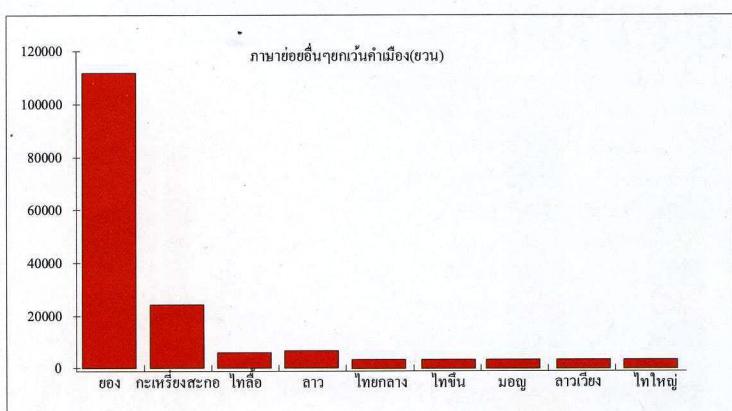

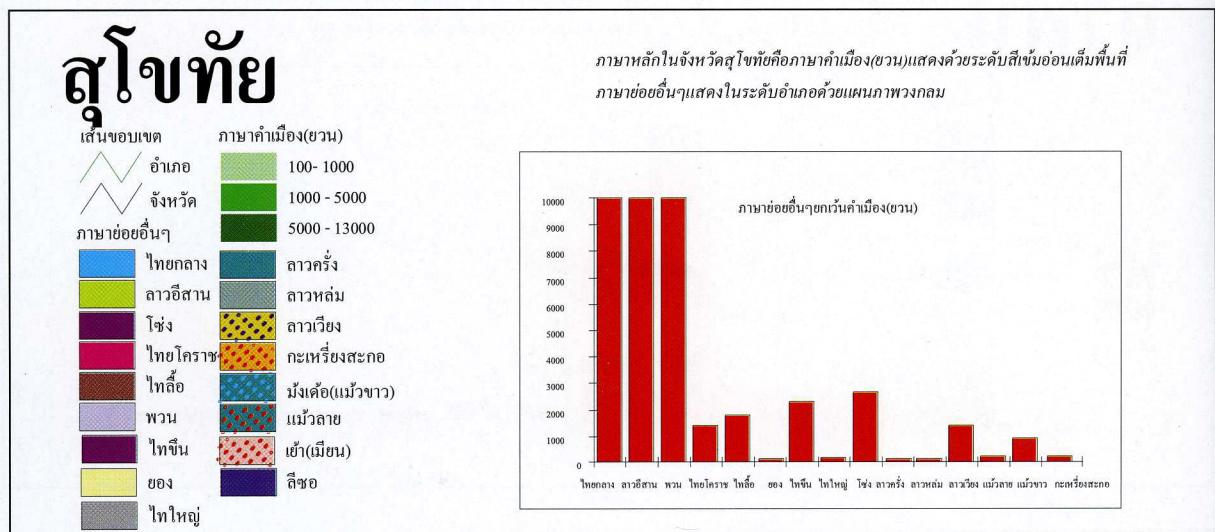
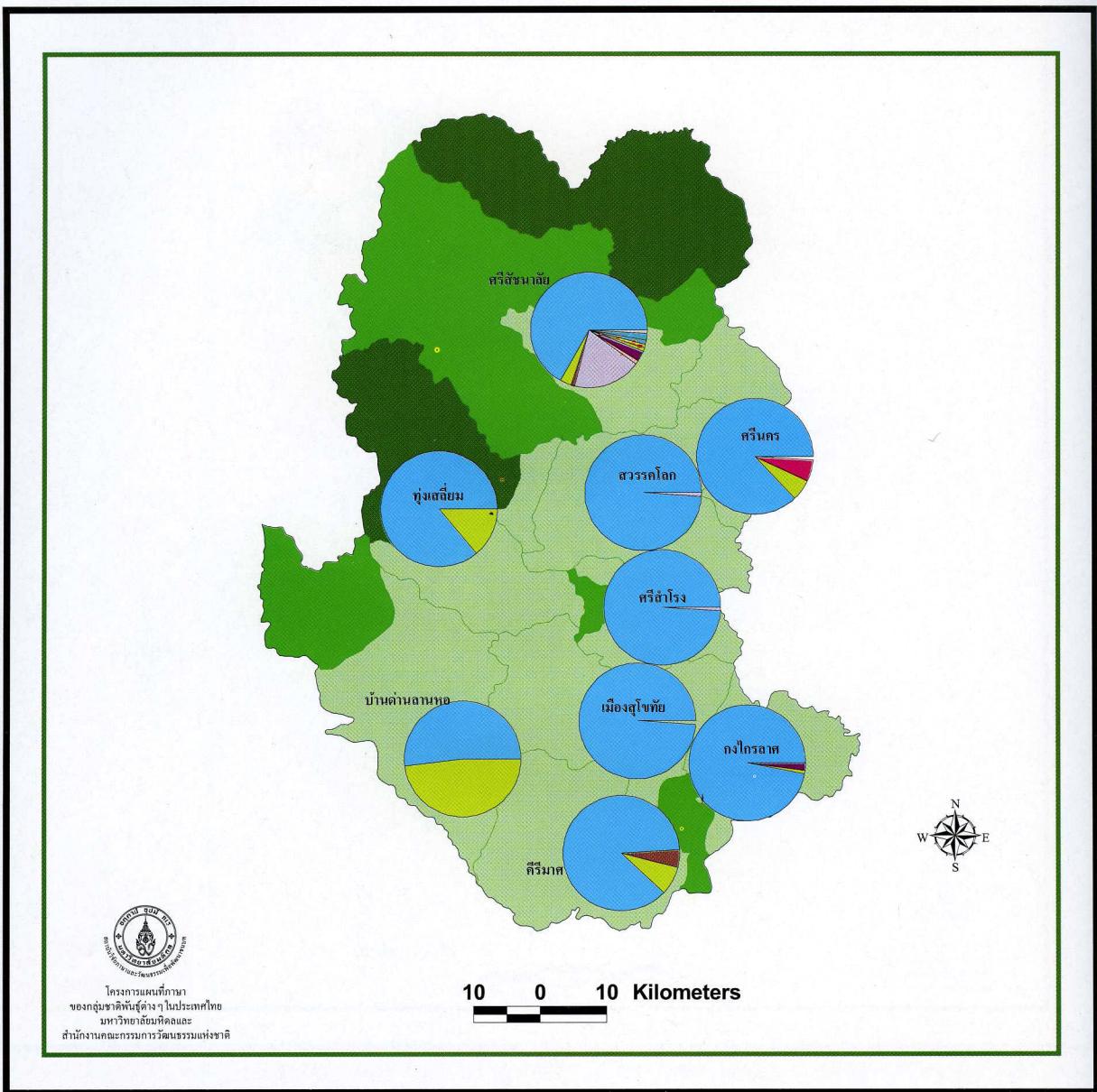

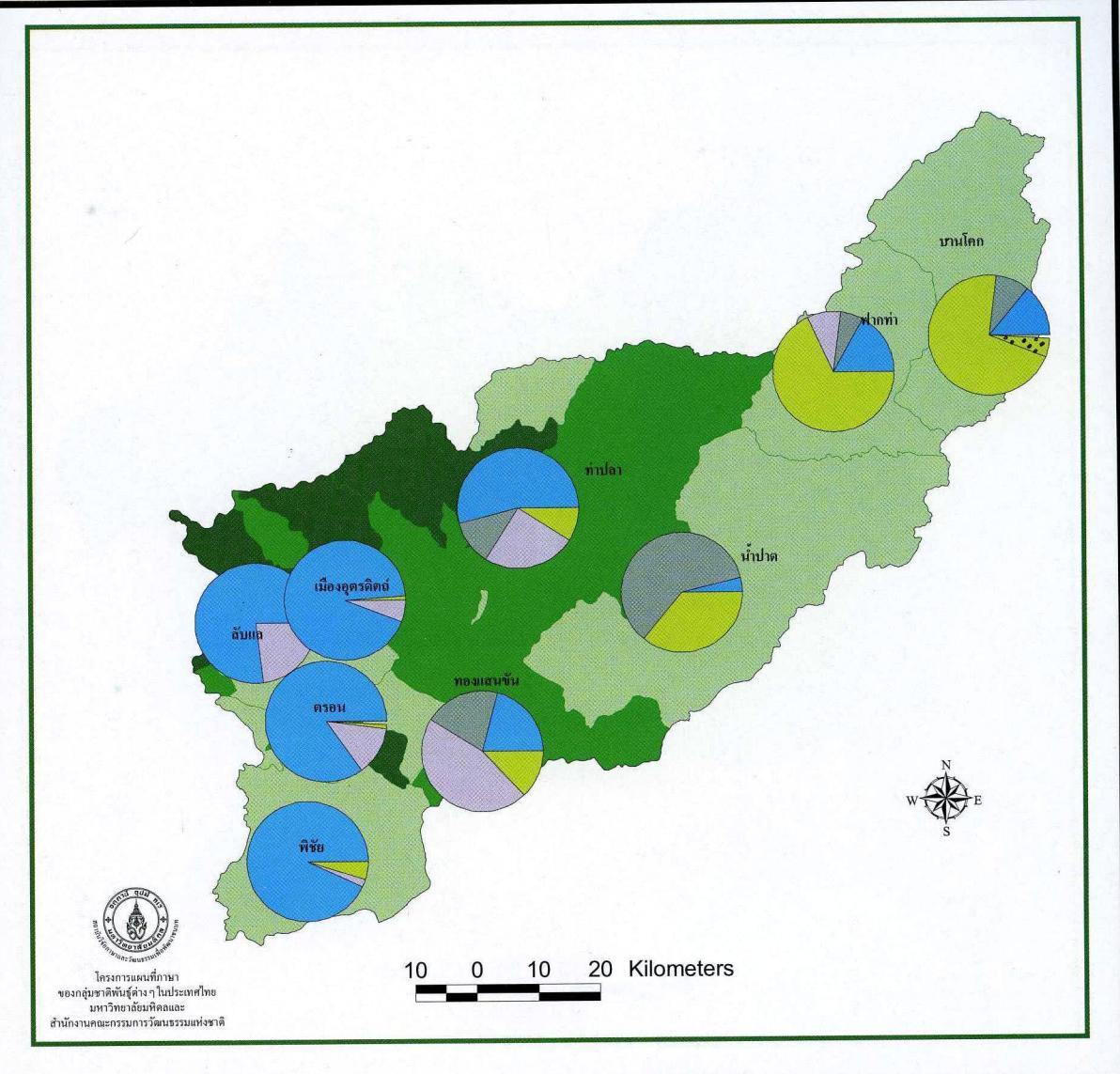
ລຳພູນ

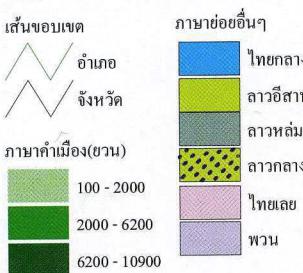
ກາຍາກັດໃນຈັງຫວັດລຳພູນຕີ່ກາຍາກຳນົມອົງບານແສດງດ້ວຍຮະດັບສີເຫັນວ່ອນເຕີມພື້ນທີ່
ກາຍາຂອ້ອຍຫຸ້ນຈຸນສົດງໃນຮະດັບອຳນວຍດ້ວຍແຜນກາພວກຄນ

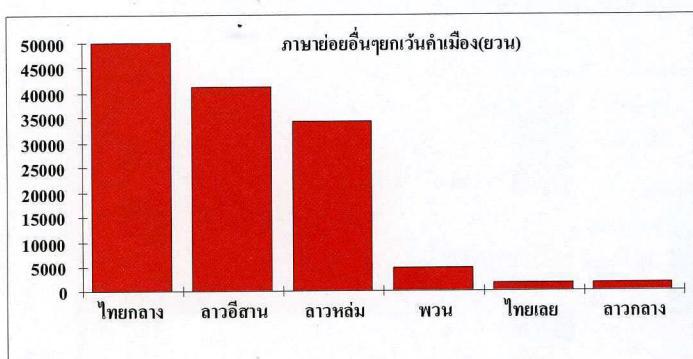

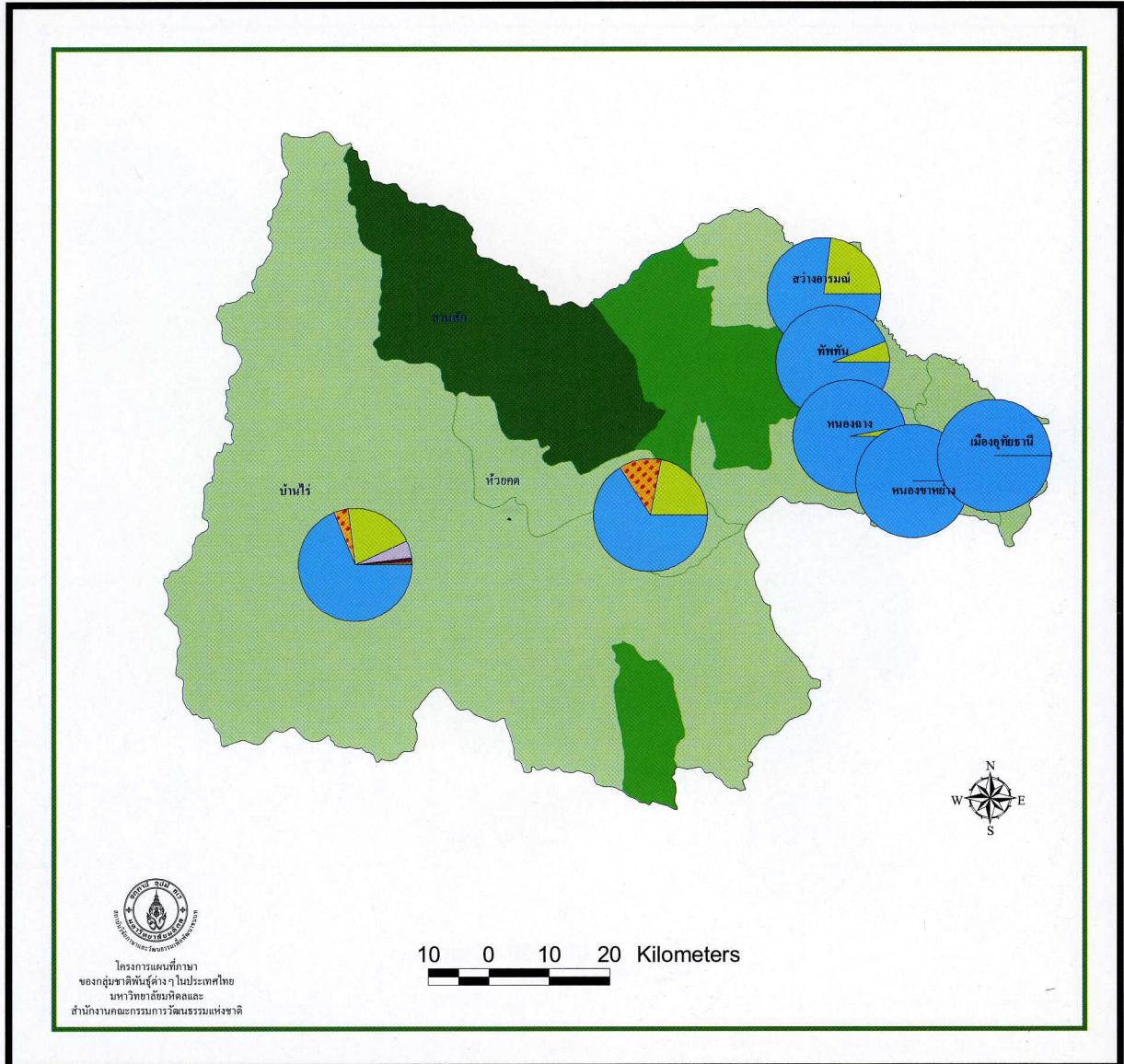

ອຸຕຣດີຕັດ

ກາຍາທັກໃນອັງກິນທີ່ດີເຊີ້ນກົດຕິດຕົກຕົວກາຍາຄໍາມືອງ(ບານ)ແສດງດ້ວຍຮັບຕົນເສີເບັ້ນອຸນເຕີມພື້ນທີ່
ກາຍາຂອຍຂຶ້ນໆທີ່ມີຄວາມສົດໃນຮະດັບຂໍາເກອດດ້ວຍແຜນກາພວກກລນ

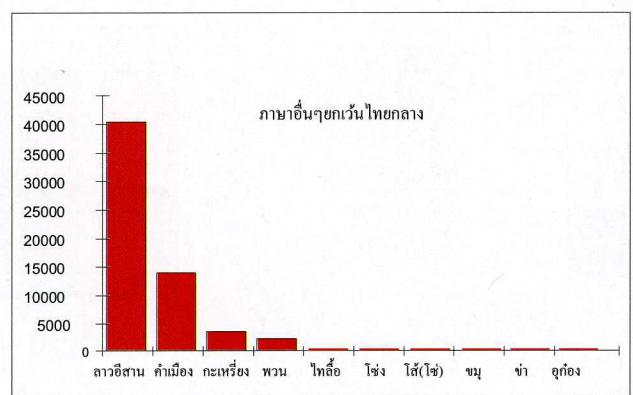

ອຸທິຍະນີ

ການເຫັນໃນຂັ້ນຂັ້ນທັງໝາຍີນເກີດວ່າໄກຍກລາງແສດງດ້ວຍຮະດັບສື່ບໍ່ເປັນອ່ອນເຕີມພື້ນທີ່
ການຍ່ອຍອື່ນຈຸນແສດງໃນຮະດັບດໍາເກອດດ້ວຍແນນກາພາວັງກລມ

3.2.3 การกระจายของกลุ่มภาษาต่างๆ ในเขตภาคกลาง

ภาคกลางเป็นบริเวณที่มีความซับซ้อนหลากหลายของกลุ่มภาษาและชาติพันธุ์มากที่สุดแห่งหนึ่งของประเทศไทย มีพื้นที่ครอบคลุม 27 จังหวัด มีประชากรทั้งสิ้นกว่าล้านคน พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำที่อุดมสมบูรณ์ ดินแดนนี้เป็นที่ตั้งราชธานีของไทยมาหลายศตวรรษและเป็นแหล่งอารยธรรมมาช้านาน เป็นศูนย์กลางการค้าขายและเปลี่ยนเป็นแหล่งของวัฒนธรรมที่มีความแตกต่างหลากหลาย และเป็นศูนย์กลางของอำนาจทางการเมืองและเศรษฐกิจที่สำคัญของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้สืบทอดกันมาช้านานนับเป็นพันๆ ปีจนถึงปัจจุบัน ด้วยเหตุนี้จึงมีผู้คนจากภาคอื่นๆ หลั่งไหลเข้ามายังในเขตภาคกลางเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ในสมัยกรุงศรีอยุธยาและสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น การเมืองการปกครองยังไม่สงบเรียบร้อย ราชธานีเพิ่งตั้งใหม่ มีการปราบกบฏต่างๆ และการขยายอาณาเขต จึงเกิดศึกสงครามระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้านขึ้นหลายครั้ง และได้มีการการต่อต้านผู้คนจากลาว เบอร์มิنجา ฯลฯ ที่มีอาชญากรรมร้ายแรงในเขตจังหวัดต่างๆ ใกล้เคียงกับพระนครเป็นจำนวนมาก ดังนั้นในปัจจุบันประชากรที่อาศัยอยู่ในดินแดนนี้จึงมีลักษณะที่หลากหลาย ประกอบไปด้วยกลุ่มชาติพันธุ์ภาษาที่ต่างๆ กันถึงกว่า 25 กลุ่ม ประชากรส่วนใหญ่พูดภาษาไทยกลาง โดยมีจำนวนร้อยละ 90 กลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ นั่นบางกลุ่มอาศัยอยู่ในบริเวณนี้มาแต่เดิม บางกลุ่มได้มีการอพยพเข้ามายังในเขตนี้เป็นระยะทางครั้งหลักในปัจจุบัน

ภาคกลางแบ่งออกได้เป็นภาคกลางตะวันออก ภาคกลางตะวันตก และบริเวณใจกลางของภาคกลาง ภาคกลางตะวันออกได้แก่บริเวณที่ต่อเนื่องจากภาคอีสานไปออกชายทะเลตะวันออก ประกอบไปด้วยจังหวัดสระแก้ว ปราจีนบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง จันทบุรี และตราด ภาษาและชาติพันธุ์ในเขตนี้จะมีความคล้ายคลึงและต่อเนื่องจากเขตอีสานได้และกัมพูชา ได้แก่ ภาษาเขมรคัมภีร์ ภาษาไทย/กุย/กวย ไทยโกรก รวมทั้งของกะซอง ซัมเร ลาວอีสาน ญี่ปุ่น ที่อพยพมาจากเขตอีสานหนี ปีนี้ต้น บริเวณภาคกลางตะวันตกเป็นบริเวณที่ติดต่อชายแดนประเทศไทย ประกอบด้วยจังหวัดกาญจนบุรี ราชบุรี สุพรรณบุรี นครปฐม ลพบุรี เพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์ ในเขตนี้จะมีภาษาและชาติพันธุ์กลุ่มต่างๆ ที่ต่อเนื่องกับประเทศไทย ได้แก่ พม่า กะเหรี่ยง มองงะ ละว้า (ก่อง) เป็นต้น เขตจังหวัดใจกลางของภาคเหนือ อุบลราชธานี ลิสานุสรณ์ ฯลฯ ที่มีกลุ่มลาวต่างๆ เป็นจำนวนมาก ส่วนมากมีบรรพบุรุษเป็นผู้ที่ถูก驅逐ต้องมาจากการบุกรุกต้นรัตนโกสินทร์ รวมทั้งภาษาอื่นๆ เช่น ไทยยวน ซึ่งอพยพมาจากเชียงแสน เป็นต้น โดยเฉพาะเขตกรุงเทพมหานครจะเป็นศูนย์รวมของทุกภาษา อีกทั้งได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมและภาษาไทยภาคกลาง เป็นอย่างมาก ส่วนมากนับถือพุทธศาสนาและพุทธศาสนาไทยกลางได้ นอกจากภาษาประจำกลุ่มของตนในปัจจุบันเป็นที่น่าสังเกตว่ามีเพียงผู้สูงอายุเท่านั้นที่จะยังคงมีการใช้ภาษาและวัฒนธรรมดั้งเดิมประจำกลุ่มในขณะที่เยาวชนจะได้รับอิทธิพลของไทยภาคกลางเป็นอย่างมากจากสื่อสารมวลชนและระบบการศึกษาที่ใช้ภาษาไทยซึ่งเป็นภาษาราชการ รายละเอียดกลุ่มภาษาที่พูดในเขตภาคกลางมีดังนี้

1. กลุ่มภาษาตระกูลไทย ซึ่งประชากรส่วนใหญ่พูดไทย ภาษาไทยกลางในแต่ละท้องถิ่นอาจจะมีสำเนียงแตกต่างกันไป เช่น สำเนียงสุพรรณบุรี เพชรบุรี สมุทรสงคราม กาญจนบุรี นครปฐม และสำเนียงกรุงเทพมหานคร เป็นต้น ส่วนภาษาไทยเบ็ง/ไทยเดิ้งหรือไทยโกรากในภาคกลาง จะพนในเขตจังหวัดลพบุรี และจะเชิงเทราเป็นส่วนมาก สำหรับกลุ่มลาวซึ่งมีจำนวนมากในภาคกลาง แบ่งได้เป็น 2 กลุ่มใหญ่ คือ ลาวภาคกลางและลาวอีสาน กลุ่มลาวในเขตภาคกลางประกอบด้วยกลุ่มลาวหลายกลุ่ม ที่ได้เข้ามาตั้งถิ่นฐานในยุคต้นรัตนโกสินธ์ ได้แก่ ลาวเวียงหรือลาวกลาง ลาวໄທ ลาวครั้ง ลาวแขัว ลาวหล่ม รวมทั้งพวน ญ้อ โซ่ง เป็นต้น กลุ่มลาวที่ตั้งถิ่นฐานในเขตนี้ มีประวัติการถูกการต้อนมาเป็นเชลยศึกสมัยสงครามขยายพาราชาติและปราบผู้ที่เป็นกบฏแข่งข้อตังแต่สมัยกรุงธนบุรีและต้นรัตนโกสินธ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสงครามกับลาวในสมัยรัชกาลที่ 3 ของไทยราชปีพ.ศ. 2371 ในปัจจุบันชนเชื้อสายลาวที่อาศัยอยู่ในจังหวัดต่างๆ ในภาคกลางนั้นมีอยู่ในเขตจังหวัดนครปฐม ราชบุรี เพชรบุรี กาญจนบุรี สุพรรณบุรี สมุทรสาคร ชลบุรี ปราจีนบุรี สาระแก้ว ฉะเชิงเทรา นครนายก ลพบุรี สะบูรี นครสวรรค์ สิงห์บุรี เป็นต้น ลาวกลุ่มต่างๆ นี้เรียกว่าลาวชั้นใน เนื่องจากอยู่ใกล้หรือรายล้อมพระนคร ในขณะที่กลุ่มลาวอีสานจะเรียกว่าลาวชั้นนอก ซึ่งอยพม่าทำมาหากินในบริเวณเขตภาคกลางเป็นจำนวนมาก กลุ่มลาวชั้นใน ได้แก่ กลุ่มลาวเวียงหรือลาวกลาง เป็นกลุ่มที่ถูกกดดันต้อนมาจากเวียงจันทน์ ลาวได้มามาจากเขตจำปาศักดิ์ ในขณะที่กลุ่มลาวหล่มและลาวครั้งมาจากการล่วงพระบรม เข่นเดียวกับลาวแขัว กลุ่มพวนมาจากแม่น้ำเจียงขาว สำหรับกลุ่มญ้อนั้น มีถิ่นฐานเดิมอยู่ที่เมืองปุ่งลิง ในลาว ใกล้ชายแดนเวียดนาม และโซ่งหรือไทยคำหรือบางครั้งถูกเรียกว่าลาวโซ่งนั้น มีถิ่นฐานอยู่เขตเมืองแแตงหรือเมืองเดียนเปียนฟูในบริเวณสิบสองจังหวัดไทย ทางเหนือของเวียดนาม ในประเทศไทยจะพนในเขตเพชรบุรี (เขาย้อย) สุพรรณบุรี พิษณุโลก นครปฐม เป็นต้น ในปัจจุบันลาวเวียงหรือลาวกลางจะพนมากในเขตนครปฐม นครนายก ฉะเชิงเทรา ลาวครั้งจะพนในเขตสุพรรณบุรี นครปฐม เป็นต้น กลุ่มพวนพนมากในเขตลพบุรี ราชบุรี นครนายก ฉะเชิงเทรา และปราจีนบุรี เป็นต้น กลุ่มญ้อซึ่งพนมากในภาคอีสานเขตสกลนคร นครพนม สำหรับในภาคกลางจะพนที่จังหวัดสาระแก้ว ประชาชนกลุ่มลาวต่างๆ มีทั้งสิ้นประมาณร้อยละ 30 หรือเกือบห้าแสนคน นอกจานนี้ยังมี กลุ่มภาษาไทยยวน หรือภาษาคำเมืองในเขตล้านนาภาคเหนือ สำหรับในภาคกลาง พนมากในเขตจังหวัดสาระบุรีและราชบุรี เป็นกลุ่มที่มีถิ่นฐานเดิมอยู่ที่เมืองเชียงแสน ซึ่งตกอยู่ภายใต้การปกครองของพม่า ต่อมาเมืองเชียงใหม่ชนะพม่าและยึดครองเมืองเชียงแสน ได้ และเพื่อป้องกันการเข้ามาตั้งมั่นของพม่าในเขตนี้ จึงได้ขุดครัวเรือนชาวเชียงแสนออกไปไว้ที่เขตจังหวัดเชียงใหม่ ลำปาง น่าน และส่วนหนึ่งให้ส่งไปที่สาระบุรีและราชบุรี และต่อมาได้ขยายไปยังจังหวัดอื่นๆ หลายจังหวัด ได้แก่ ตาก กำแพงเพชร สุโขทัย อุตรดิตถ์ พิจิตร พิษณุโลก เป็นจำนวนมาก ประชากรที่พูดภาษาไทยยวนหรือคำเมืองในภาคกลาง ทั้งสิ้นมีเกือบห้าแสนคน นอกจานกกลุ่มไทยต่างๆ ที่กล่าวมาแล้ว ยังมีกลุ่มเล็กกลุ่มน้อยอื่นๆ อีก เช่น กลุ่มไทยลือ ไทยใหญ่ ซึ่งอยพม่าจากเขตอื่นๆ และตั้งถิ่นฐานกระจายอยู่ในเขตต่างๆ ในภาคกลางอีกด้วย

2. กลุ่มภาษาอญ-เขมร ที่พนในเขตภาคกลางได้แก่ กลุ่มภาษาอญ จากหลักฐานทางโบราณคดี ภาษาอญโบราณน่าจะเป็นภาษากลางของคนในเขตภาคกลางมาตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ โดยปรากฏในอารีกต่างๆ ว่าภาษาอญโบราณนั้นมีความแตกต่างจากภาษาอญปัจจุบัน เป็นคนละภาษากัน แต่มีความสัมพันธ์กัน สำหรับในปัจจุบันพบคนพูดภาษาอญมีถิ่นฐานอยู่ในสหภาพพม่าและประเทศไทย จำนวน

ประชากรถึงกว่าสองล้านคน สำหรับในภาคกลางของไทยในปัจจุบันพบกลุ่มชาวมอญอยู่ในกรุงเทพมหานคร นครปฐม ปทุมธานี นนทบุรี ราชบุรี ลพบุรี สมุทรปราการ สมุทรสาคร กาญจนบุรี เพชรบุรี เป็นต้น กลุ่มน้อย มีประวัติการอพยพเข้าสู่ประเทศไทยมาตั้งแต่สมัยอยุธยาและต่อเนื่องมาเรื่อยๆ จนถึงปัจจุบัน เนื่องจากปัญหา การเมืองภายในประเทศไทย จำนวนกลุ่มนี้ซึ่งสามารถมองเห็นได้ในเขตภาคกลางของไทยมีประมาณร้อยละ 0.3 หรือ กว่าสี่แสนคน แม้ว่าส่วนมากจะปะปนกับคนไทยและคนรุ่นเยาว์และมักจะพูดภาษาไทยอยู่ไม่ได้ กลุ่มนี้ที่พูดภาษาเขมรเดิมในไทย นอกจากจะเป็นจำนวนมากในเขตอีสาน ได้แล้ว ยังพบในเขตภาคกลาง โดยเฉพาะเขต อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี อำเภอตาก鄱ยและอำเภอรัษฎา จังหวัดสระแก้ว อำเภอราษฎร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวนทั้งสิ้น ไม่น้อยกว่าหนึ่งแสนคน กลุ่มชาวเขมรในภาคกลางนี้โดยเฉพาะในเขต จันทบุรีและสระแก้ว เป็นกลุ่มนี้ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่นี้มาแต่เดิม ไม่ใช่กลุ่มเขมรที่อพยพหนีสงครามจาก กัมพูชาเข้ามา ในขณะที่ก่อการร้ายในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยเฉพาะตำบลลดลงน้อย อำเภอราษฎร์ และ ใกล้เคียง มีประวัติการอพยพเข้ามาในการสร้างรัตนโกสินทร์ สำหรับภาษาที่กลุ่มของ ซึ่งมาจากภาษาเขมร ตลอด 4 ท้องที่ก่อการร้ายในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยเฉพาะตำบลลดลงน้อย อำเภอราษฎร์ และซัมเร ตั้งต้นฐานอยู่ทางภาค กลางด้านตะวันออก โดยกลุ่มของพบในเขตจังหวัดจันทบุรี โดยเฉพาะเขตที่อำเภอเขาคิชฌกูลและ ปั้นน้ำ ร้อน กลุ่มนี้มีประวัติศาสตร์ในการปลูกกระวาน ซึ่งเป็นเครื่องเทศสำคัญมาแต่โบราณ ปัจจุบันประกอบ อาชีพโดยการทำสวนผลไม้และยางพารา นอกจากนี้จากการทำนาปลูกข้าว ในขณะที่กลุ่มของและซัมเร ส่วนมากยังคงป่า ทำไร่ และทำสวนยาง นอกจากนี้ยังเชื่อว่าเคยมีคนของในเขตตะวันออก เช่นที่อำเภอแกลง จำนวนคนของมีทั้งหมดประมาณ 2,000-4,000 คน โดยความสามารถในการใช้ภาษาของคนของแตกต่างกัน ไป ส่วนกลุ่มของและซัมเรพบในเขตอำเภอ จังหวัดตราด ปัจจุบันมีผู้พูดน้อย ไม่เกินกลุ่มละห้าสิบ คน และคนที่พูดภาษาได้ดีมีไม่เกินภาษาและสิบคน นอกจากนี้ยังมีหลักฐานการบันทึกถึงกลุ่มซัมเรในเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา แต่ปัจจุบันจากการสำรวจของผู้วิจัยเชื่อว่าจะไม่มีผู้พูดภาษาตั้งเดิมแล้ว สำหรับกลุ่ม ซึ่งอยู่นับพันอยู่ในเขตจังหวัดกาญจนบุรี อำเภอศรีสวัสดิ์ เป็นกลุ่มนี้เรียกว่า “ชูอุ้ง” มีอยู่จำนวนไม่เกิน ห้าสิบคนที่ยังพูดภาษาของตนได้ กลุ่มภาษาที่นี้ ซึ่งเป็นกลุ่มนี้ที่พูดในหลายประเทศในตอนเหนือของเอเชีย อาเซียนรวมทั้งภาคเหนือของประเทศไทย สำหรับในเขตภาคกลางพบชาวมอญในเขตอำเภอศรีสวัสดิ์ จังหวัด กาญจนบุรีหลายหมู่บ้าน มีประวัติถูกการกดดันมาสมัยการศึกษาการศึกษาการศึกษาการศึกษาการศึกษา กลุ่มนี้มีผู้พูดภาษาตั้งเดิมได้จำนวนไม่มาก

นอกจากนี้ยังมีกลุ่มภาษา (ส่วย) ซึ่งพบมากในเขตอีสาน ได้แต่สำหรับในภาคกลางจะพบคนกลุ่มนี้ ในเขตจังหวัดสุพรรณบุรี เนื่องจากได้ถูกการกดดันมาจากการฟื้นฟื้นในส่วนที่ตั้งต้น โภสินทร์ และมีกลุ่ม ที่อพยพจากเขตอีสานมาอยู่ในภาคกลาง รวมจำนวนทั้งสิ้นประมาณล้านคน และมีกลุ่มเวียดนามกลุ่ม เล็กๆ ที่ได้อพยพเข้ามาอยู่ในประเทศไทยกว่า 100 ปีมาแล้ว กลุ่มเวียดนามที่พูดในภาคกลางมีที่เขตจังหวัด อยุธยา นครนายก สาระแก้ว มีจำนวนไม่นักและส่วนมากเดิมรุ่นหลังก็ไม่สามารถพูดภาษาตั้งเดิมได้แล้ว

3. กลุ่มภาษาและชาติพันธุ์ในราชบูรจีน-ทิเบต กลุ่มนี้ต่างๆ ที่พูดภาษาตระกูลจีน-ทิเบตส่วนมากอยู่ในเขตภาคเหนือของประเทศไทย ที่พับในภาคกลาง ได้แก่ กลุ่มจีน ซึ่งส่วนมากเป็นกลุ่มจีนแต่เชื้อพม่าและมักจะพูดอยู่ในเขตเมืองหรือเขตการค้าต่างๆ กลุ่มคนจีนได้เดินทางเข้ามาทำนาหากินในเมืองไทยมาแต่สมัยปลายอยุธยา และได้แต่งงานกับคนไทยเป็นส่วนมาก คนไทยภาคกลางเป็นจำนวนมากจึงมีเชื้อสายจีน โดยเฉพาะในเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มกะเหรี่ยง ซึ่งเป็นชาวเขาที่มีจำนวนมากที่สุดในประเทศไทย คือ มีถึงกว่าสองแสนคน แบ่งออกได้เป็นกลุ่มต่างๆ ได้แก่ สะกอ โปว ปะโ้อ ยะยา ตองสู เป็นต้น สำหรับกะเหรี่ยงที่พับในภาคกลาง ส่วนมากจะเป็นกะเหรี่ยงโปว (พลังหรือโพล่ว) คนไทยเรียกว่ายะแಡง และมีกะเหรี่ยงสะกอจำนวนไม่นัก รวมทั้งสิ้นประมาณเกือบสี่หมื่นคน ชาวกะเหรี่ยงมีถิ่นฐานเดิมอยู่ในเขตตู้กระหิ่ง หนองพนมฯ และได้อพยพมาอยู่ในเขตไทยเนื่องจากปัญหาการเมืองภายในประเทศมี เมื่อประมาณ 200 กว่าปีมาแล้ว โดยข้ามเทือกเขาตะนาวศรีเข้ามาทางอำเภอสังขละบุรี กาญจนบุรี จากนั้นจึงแยกข้ายไปอยู่ในเขตอื่นๆ ปัจจุบันกลุ่มกะเหรี่ยงในภาคกลางจะตั้งถิ่นฐานในจังหวัดกาญจนบุรี (อำเภอศรีสวัสดิ์ สังขละบุรี เป็นต้น) ราชบุรี (อำเภอสวนผึ้ง) เพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์ กลุ่มก่อหนี้อุกกร่อง ซึ่งเป็นกลุ่มนี้เล็กๆ ที่พับในเขตจังหวัดสุพรรณบุรี (และอุทัยธานีในภาคเหนือ) จำนวนประชากรทั้งสิ้นไม่เกินห้าร้อยคน เนพาฯ ในเขตสุพรรณบุรีมีไม่เกินสองร้อยคน ชนกลุ่มนี้เรียกชื่อกลุ่มและภาษาของตนเองว่า “ก่อง” แต่คนทั่วไปจะเรียกชนกลุ่มนี้ว่า “ละร้าว” เอกสารราชการเรียกว่า “ลัววะ” เชื่อว่าถิ่นฐานดั้งเดิมของชนกลุ่มนี้อยู่ในหนองพนมฯ แต่ถูกการตัดต้อนมาในการสังคրามสมัยต้นรัตนโกสินทร์ เมื่อกว่า 200 ปีมาแล้ว

4. กลุ่มภาษาและชาติพันธุ์ในราชบูรจีน-ไตรเรเนชียน ที่พับในภาคกลางคือภาษาลາ喻 ถิ่นฐานของกลุ่มนี้ที่พูดภาษามลายูส่วนมากอยู่ในเขตภาคใต้ กลุ่มนี้ที่พูดภาษามลายูในภาคกลางพับในเขตจังหวัดปทุมธานีและนนทบุรี ประชากรกลุ่มนี้ถูกกดดันต้องเป็นเชลยมาจากการได้ของไทยตั้งแต่สมัยต้นรัตนโกสินทร์ ปัจจุบันในเขตจังหวัดปทุมธานีจะพับในเขตคลองประชากร คลองบางโพธิ์เหนือ และคลองหนึ่ง สำหรับกลุ่มที่พูดภาษามลายูในเขตจังหวัดนนทบุรีนั้นอยู่ที่ตำบลท่าอิฐ อำเภอปากเกร็ด โดยอพยพมาจากจังหวัดปัตตานีสมัยหลังสงครามในยุครัตนโกสินทร์ตอนต้น เป็นเวลากว่า 200 ปีมาแล้ว ในปัจจุบันมีเพียงคนอายุเกินกว่า 40 ปี เท่านั้นที่จะยังพูดภาษามลายูได้ ประชากรกลุ่มนี้มีประมาณห้าพันคน แต่ความสามารถและการใช้ภาษามลายูแตกต่างกันไป

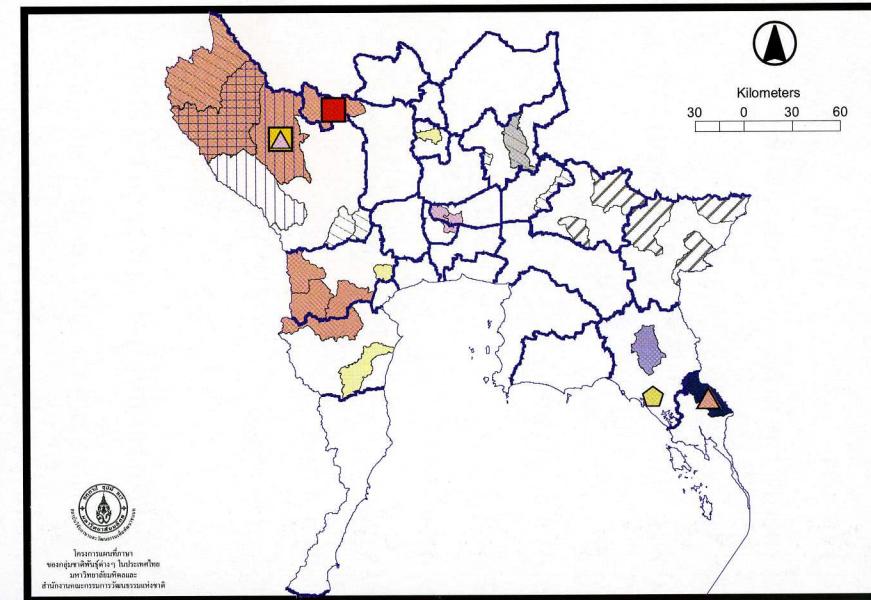
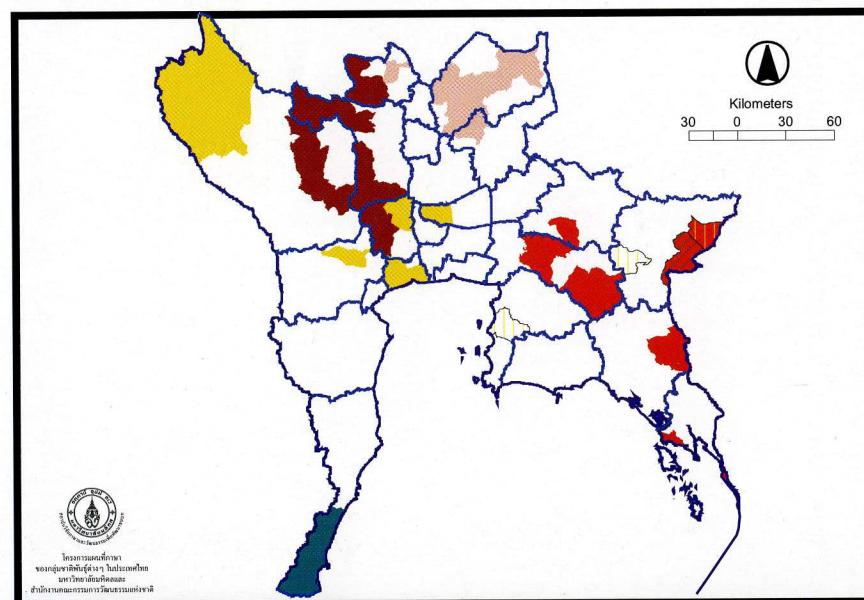
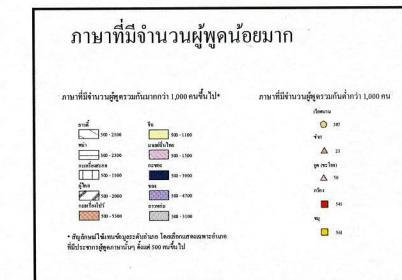
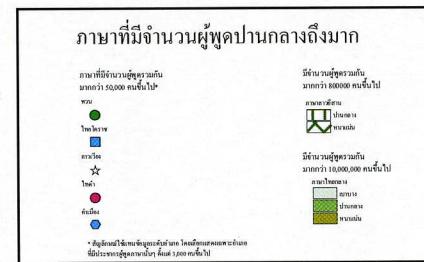
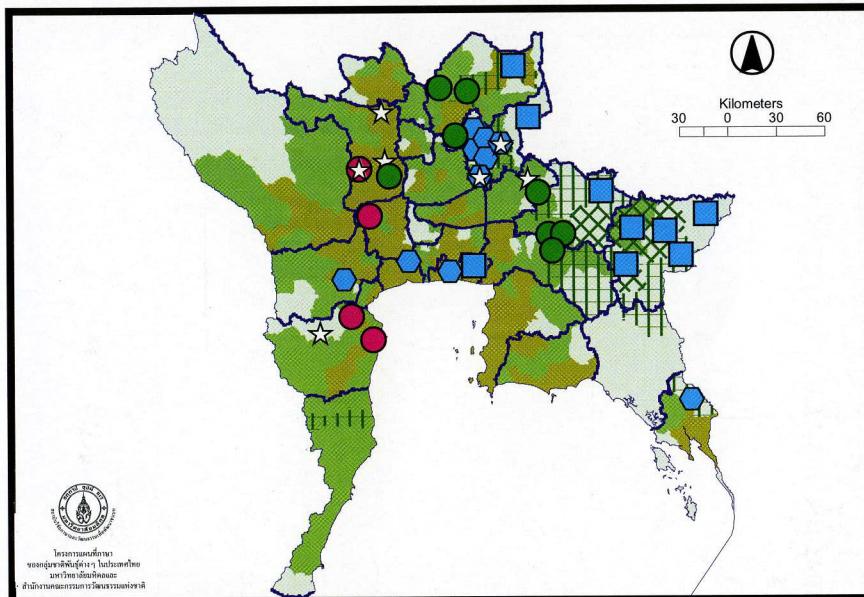
ภาษาและชาติพันธุ์ที่พับในภาคกลางมีภาษาตระกูลไทย 11 ภาษา ภาษาตระกูลอสโตรเรอเชียติก 9 ภาษา ภาษาตระกูลอสโตรเรเนชียน 1 ภาษา และภาษาตระกูลจีน-ทิเบต 4 ภาษา

ตรรกะไทย	ตรรกะລອອສໂຕຣເອເຊີຍຕິກ	ตรรกะລອອສໂຕຣນເຊີຍນ	ตรรกะຈິນ-ທີບັດ
1. ไทยกลาง	1. ມອญ	1. ມາລາຢູ່ຄື່ນໄທ	1. ຈິນ (ກລຸ່ມຕ່າງໆ)
2. ไทยເບິ່ງ/ไทยໂຄຣະ	2. ເໝນຮົ່ນໄທ		2. ພນໍາ
3. ໂ້າງ	3. ຂນູ		3. ກະເໜີຍ (ກລຸ່ມຕ່າງໆ)
4. ພວນ	4. ເວີຍດ (ຄູວຸນ)		4. ກ້ອງ (ອຸກ້ອງ)
5. ຫຼູ້ອ	5. ຊອງ		
6. ລາວເວີຍ/ລາວກລາງ	6. ກະຊອງ		
7. ລາວຄົ່ງ	7. ຜັນເຮ		
8. ລາວແໜ່ວ	8. ຂະໂອຈ (ອູດ)		
9. ລາວຕີ້	9. ຖູຍ/ກວຍ (ສ່ວຍ)		
10. ລາວອືສານ			
11. ຍວນ (ຄຳເມືອງ)			

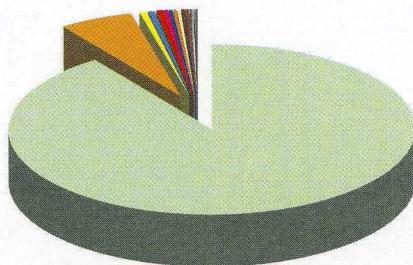
ທີ່ນີ້ໄດຍ້ທີ່ມີຜູ້ພຸດການຍາຕະຮູບໃຫ້ຮ້ອຍລະ 98 ມີຜູ້ພຸດການຍາຕະຮູບລອອສໂຕຣເອເຊີຍຕິກ ອອສໂຕຣນເຊີຍນ ແລະ ຈິນ-ທີບັດຕະຮູບລະ ໄນເຖິງຮ້ອຍລະ 1 ນອກຈາກນີ້ຍັງມີກລຸ່ມອື່ນໆ ໄດ້ແກ່ ມັງ (ວັດຄໍາກະບອກ) ແລະ ມີໄທຢ່າງໄຫຍ່ ໄກຍື້ອ້າ ແລະ ເໝນຮົ່ນກັມພູ່ຈາກ ຈຳນວນປະປາຍ ເປັນຕົ້ນ

ສັດສ່ວນຈຳນວນປະຫາກທີ່ພຸດການແຕ່ລະການຢາໃນກາຄກລາງ ແສດງດ້ວຍແຜນກົມືແລະ ແຜນທີ່ກາງກະຈາຍ ຂອງກລຸ່ມການຍາຕ່າງໆ ໃນກາຄກລາງ ແລະ ແຜນທີ່ກາງກະຈາຍຂອງການແຕ່ລະຈັງທັງ 27 ຈັງຫວັດ

แผนที่ภาษา ของชาติพันธุ์ต่างๆ ในภาคกลาง

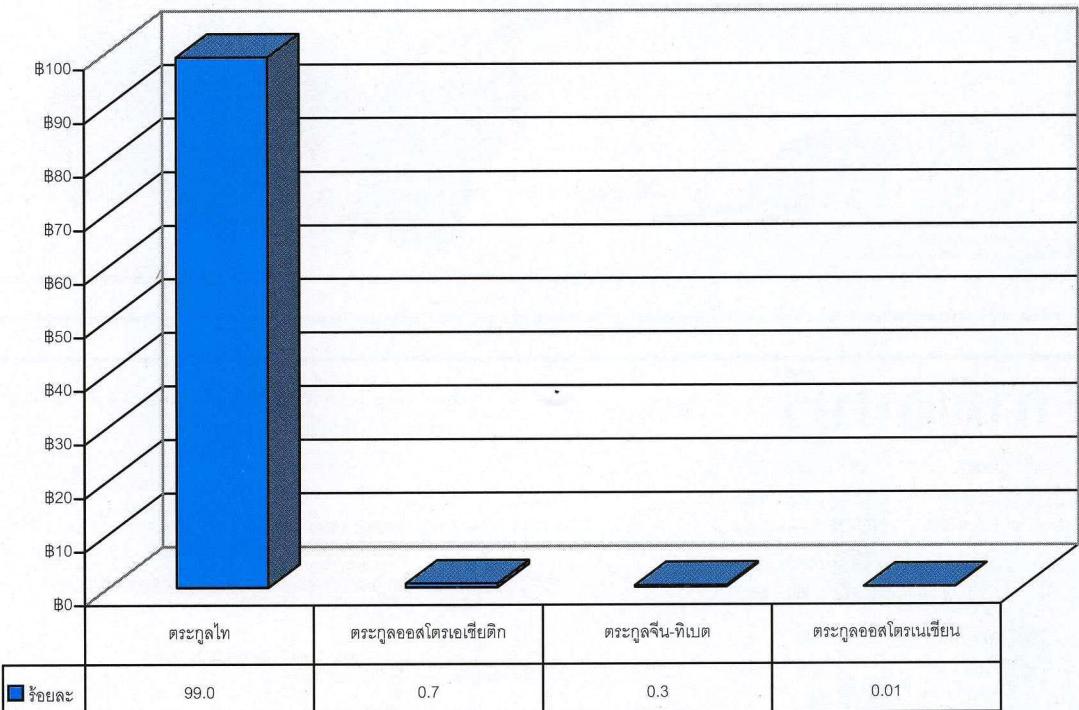
โครงการแผนที่กสุ่มชาติพันธุ์ภาษาต่างๆในประเทศไทย

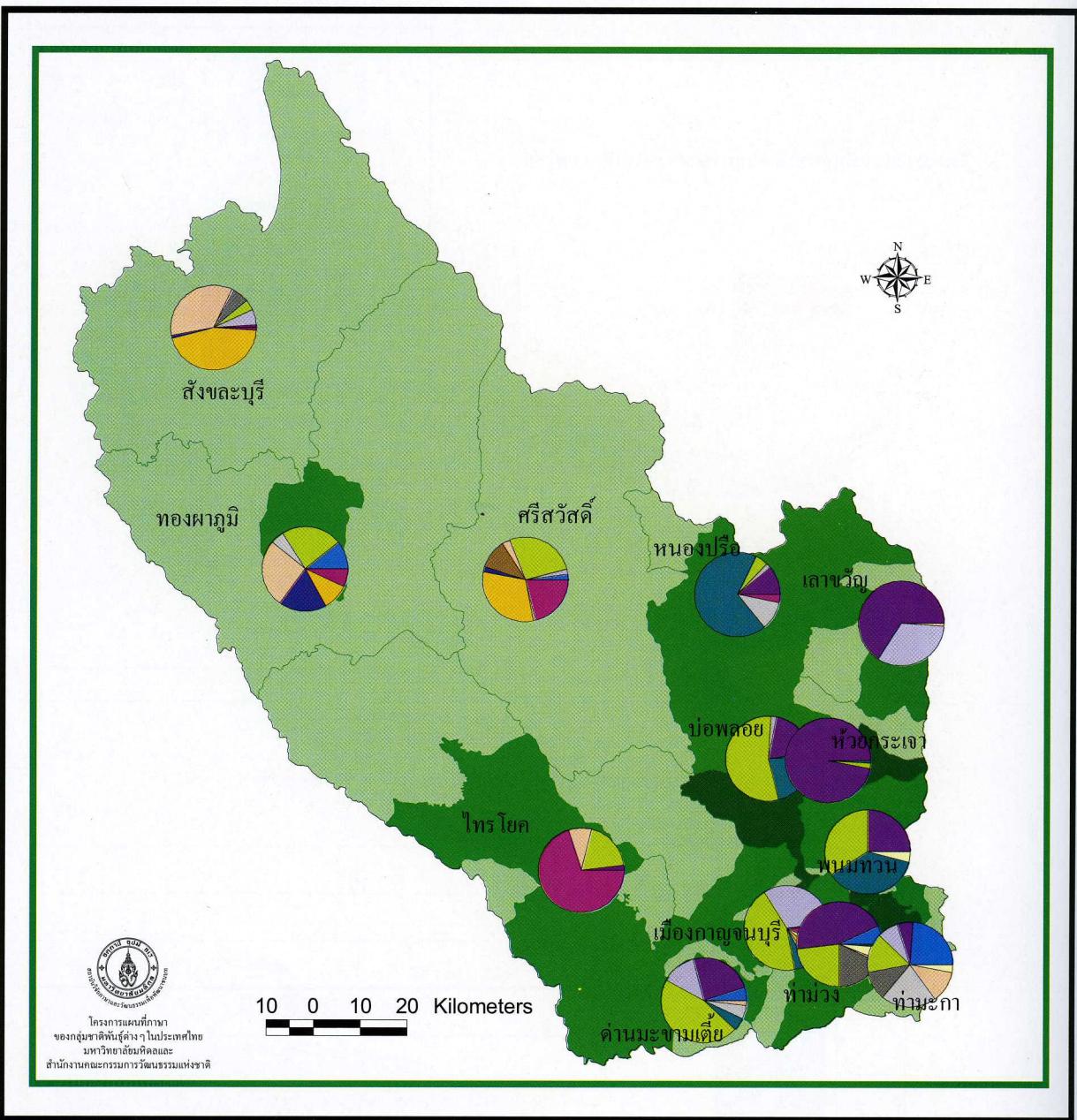

แผนภูมิแสดงสัดส่วนผู้พูดภาษาต่างๆในภาคกลาง

- 1. ไทยกลาง 90%
- 2. ลาวอีสาน 6%
- 3. พวน 1%
- 4. คำเมือง 1%
- 5. เชียง 0.4%
- 6. ไทยบีบูราช 0.4%
- 7. ลากาดัง 0.3%
- 8. เขมรถินไทย 0.3%
- 9. มอญ 0.3%
- 10. ไทยใต้ 0.3%
- 11. กะเหรี่ยงป้า 0.2% =
- 12. ลาวแขวง 0.1% =
- 13. สเวีย(ญี่ปุ่น, กวย) 0.1%
- 14. ญ้อ 0.1%
- 15. ผู้ไทย น้อยกว่า 0.1%
- 16. ลาวดี้ น้อยกว่า 0.1%
- 17. ชอง น้อยกว่า 0.1%
- 18. จีน น้อยกว่า 0.1%
- 19. กะหนែងສະកອ น้อยกว่า 0.1%
- 20. กะซอง น้อยกว่า 0.1%
- 21. ลาวหลំ น้อยกว่า 0.1%
- 22. พນា น้อยกว่า 0.1%
- 23. ມາລູ້ຈິນ ໄກສາ ນ້ອຍກວ່າ 0.1%
- 24. ໄກດູ ນ້ອຍກວ່າ 0.1%
- 25. ຊາວ ນ້ອຍກວ່າ 0.1%
- 26. ຄົມ ນ້ອຍກວ່າ 0.1%
- 27. ພາກ ນ້ອຍກວ່າ 0.1%
- 28. ກົມ ນ້ອຍກວ່າ 0.1%

แผนภูมิแสดงร้อยละของผู้พูดภาษาต่างๆ ในภาคกลาง

กาญจนบุรี

เส้นขอบเขต

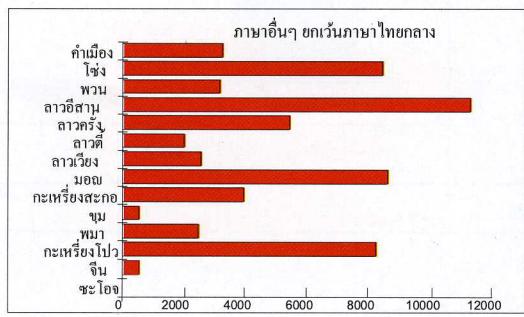
ภาษาไทยกลาง

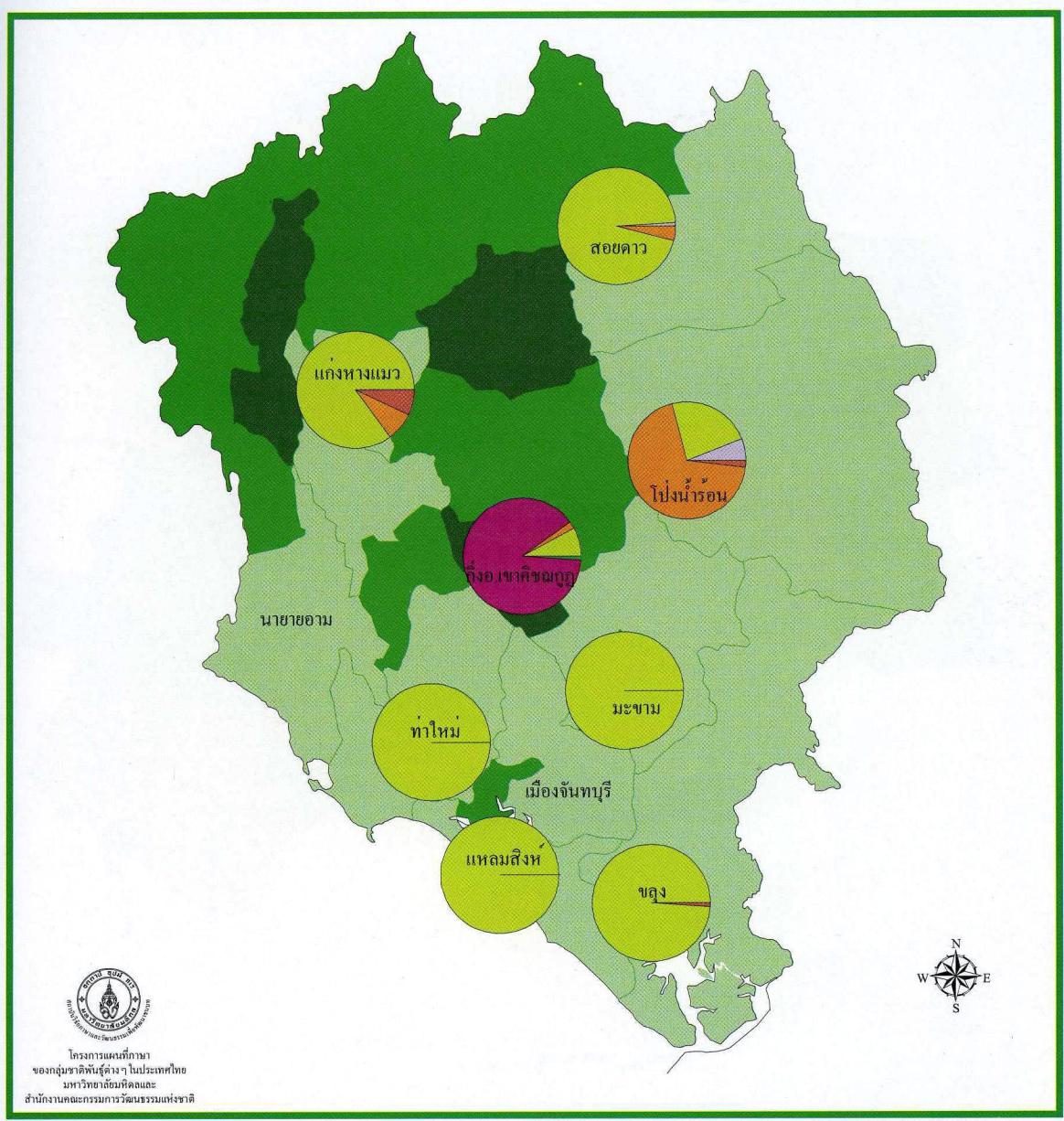

ภาษาอื่นๆ อื่นๆ

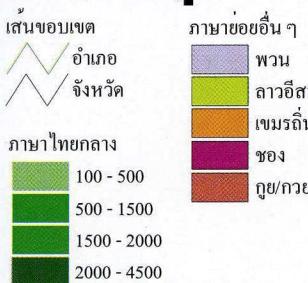

ภาษาหลักในจังหวัดกาญจนบุรีคือภาษาไทยกลางแสดงด้วยระดับสีเข้มอ่อนเพื่อ
ภาษาอื่นๆอื่นๆและคงในระดับอ่อนกว่าจะหมายความกว้างกลม

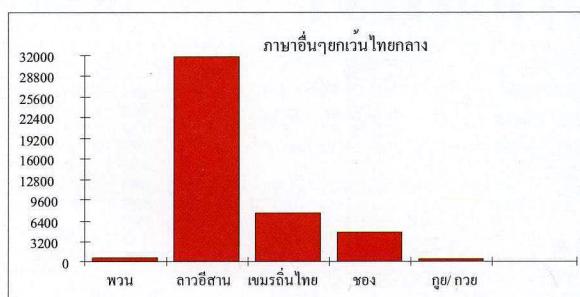

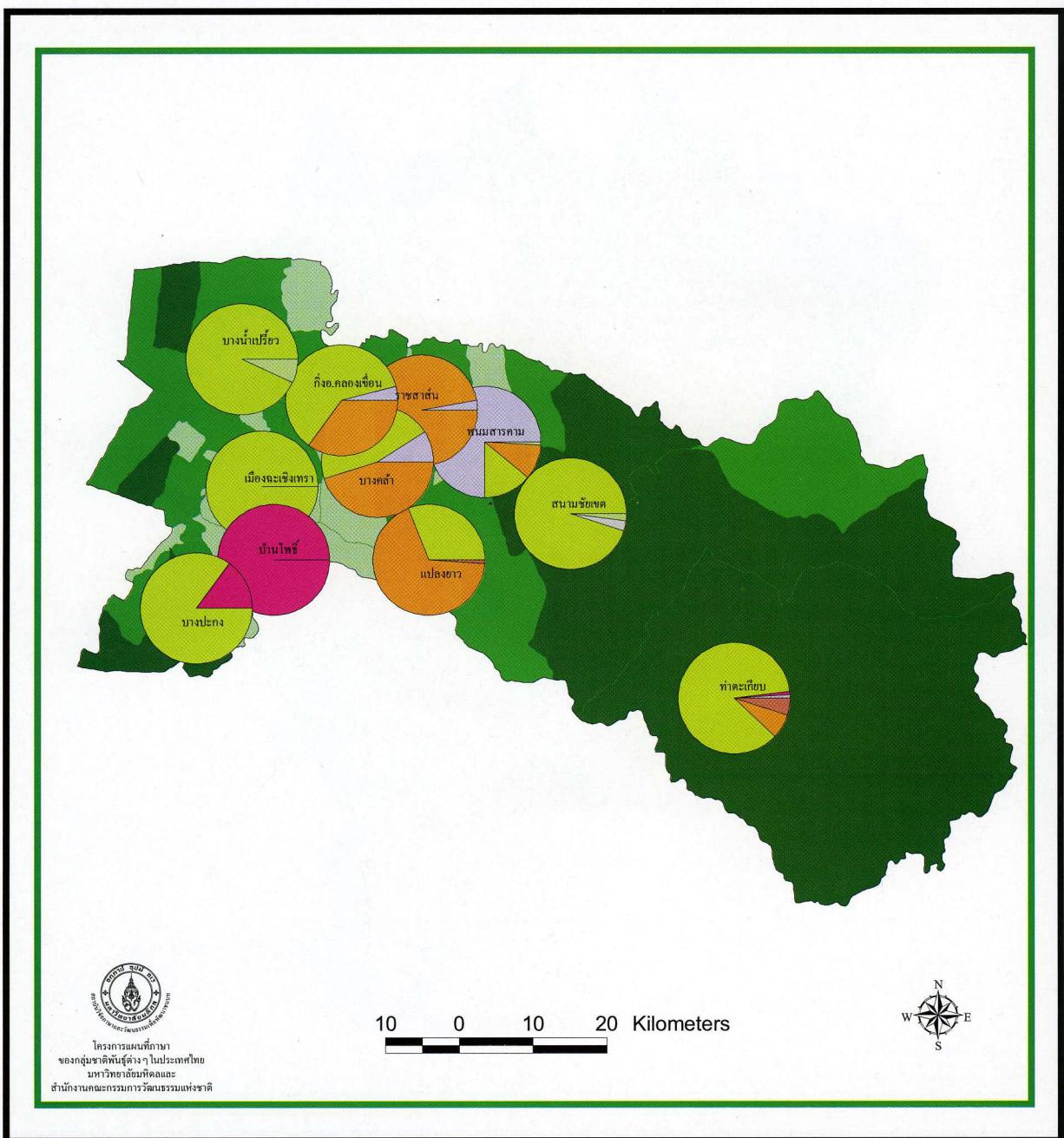

จังหวัด

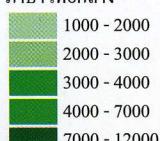
ภาษาหลักในจังหวัดจังหวัดคือภาษาไทยกลางแสดงด้วยระดับสีเข้มอ่อนคืนที่
ภาษาอื่นๆแสดงในระดับอ่อนก่อตัวหมายความว่าภาษาท้องถิ่น

จังหวัดเชียงราย

ภาษาไทยกลาง

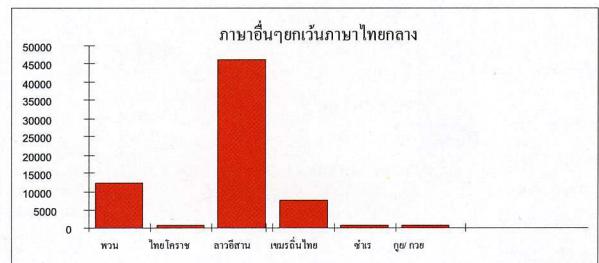
เส้นขอบเขต

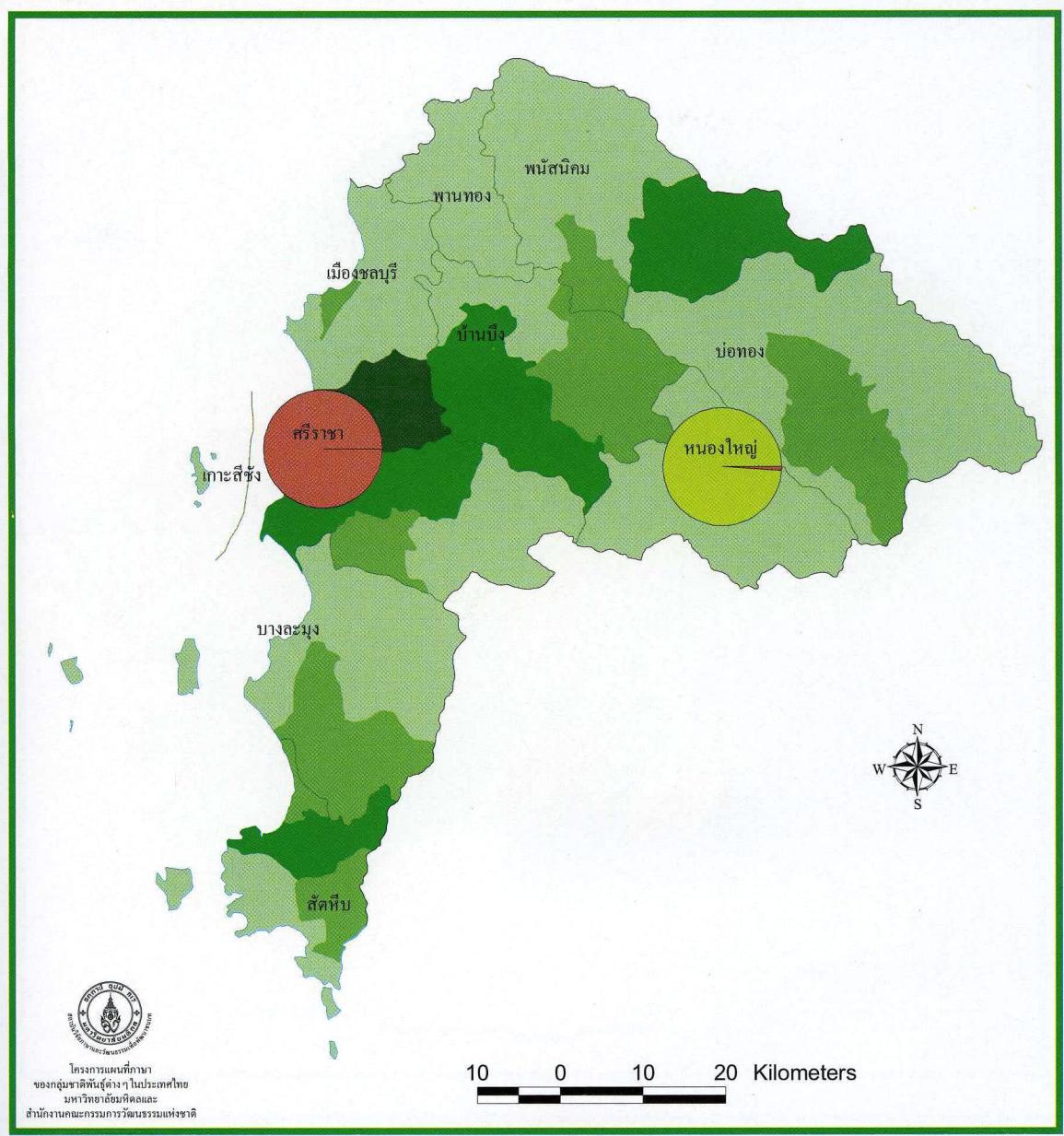

ภาษาอีสานฯ

ภาษาหลักในจังหวัดเชียงรายคือภาษาไทยกลางแสดงด้วยระดับสีเข้มอ่อนเพื่อ
ภาษาอื่นๆและในระดับอ่อนก็ตัวอย่างแผนภาพวงกลม

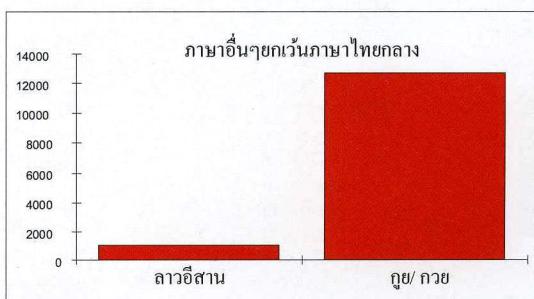

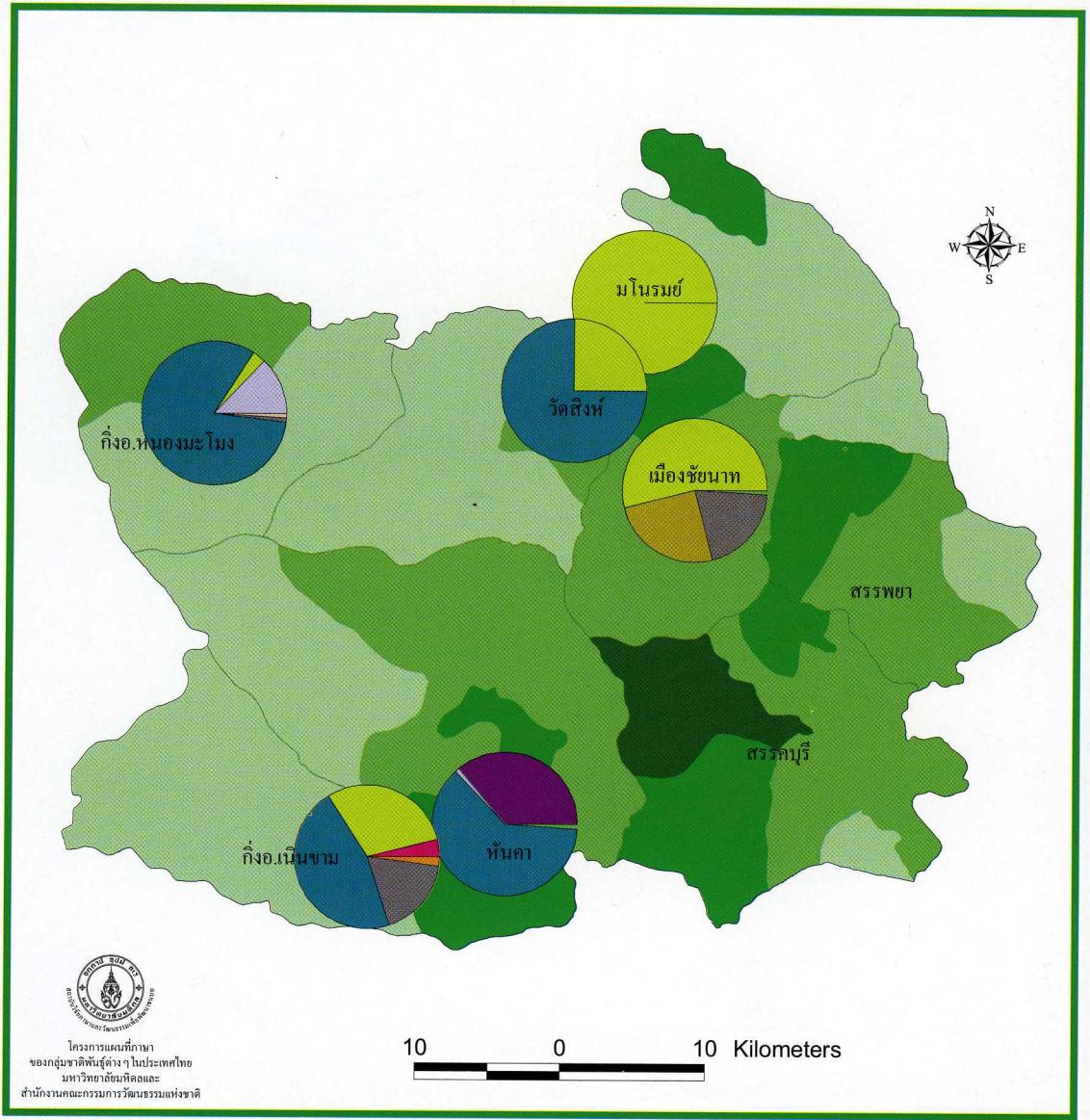
ชลบุรี

- เส้นขอบเขต
- อำเภอ
 - จังหวัด
 - ผู้แทน
- ภาษาอ่านอื่น ๆ
- ลาว/eisan
 - กูย/ กวย(ส่วน)

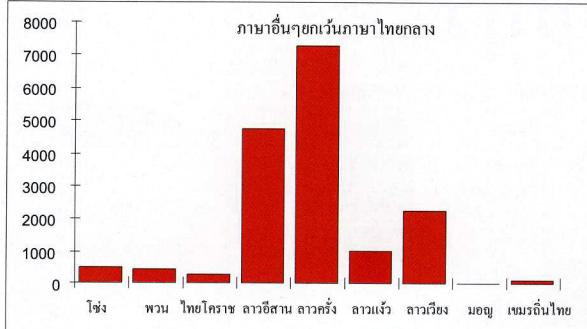
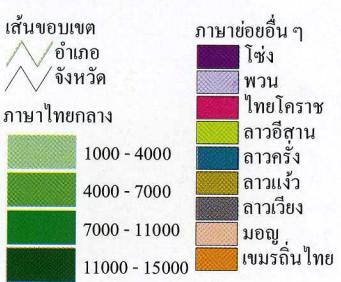
ภาษาหลักในจังหวัดชลบุรีคือภาษาไทยโดยรวมแสดงด้วยระดับสีเข้มอ่อนตึ่มที่ภาษาอื่นๆแสดงในระดับข้างนอกด้วยแผนภาพวงกลม

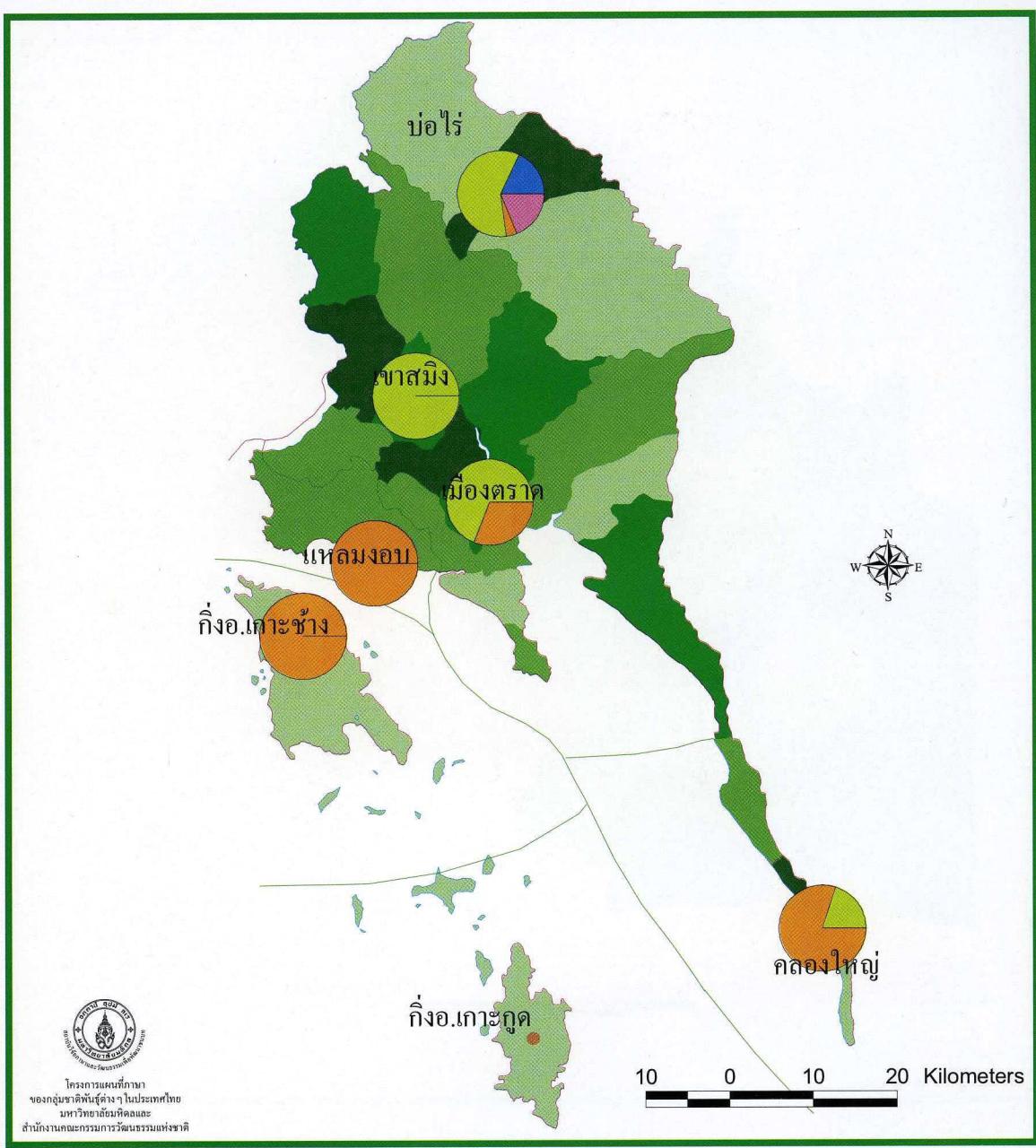

ชัยนาท

ภาษาหลักในจังหวัดชัยนาทคือภาษาไทยกลางแสดงด้วยระดับเสียงอ่อนเด่นพื้นที่ภาษาอ่องอันดงแสดงในระดับอ่อนมากด้วยแผนกพากวงกลม

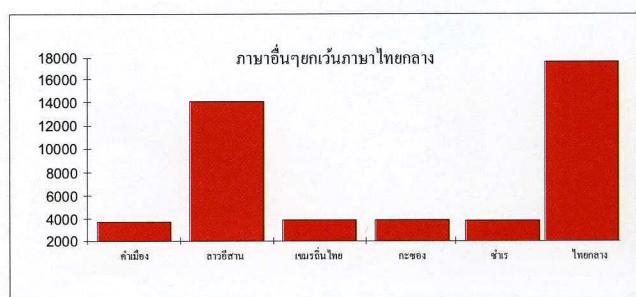

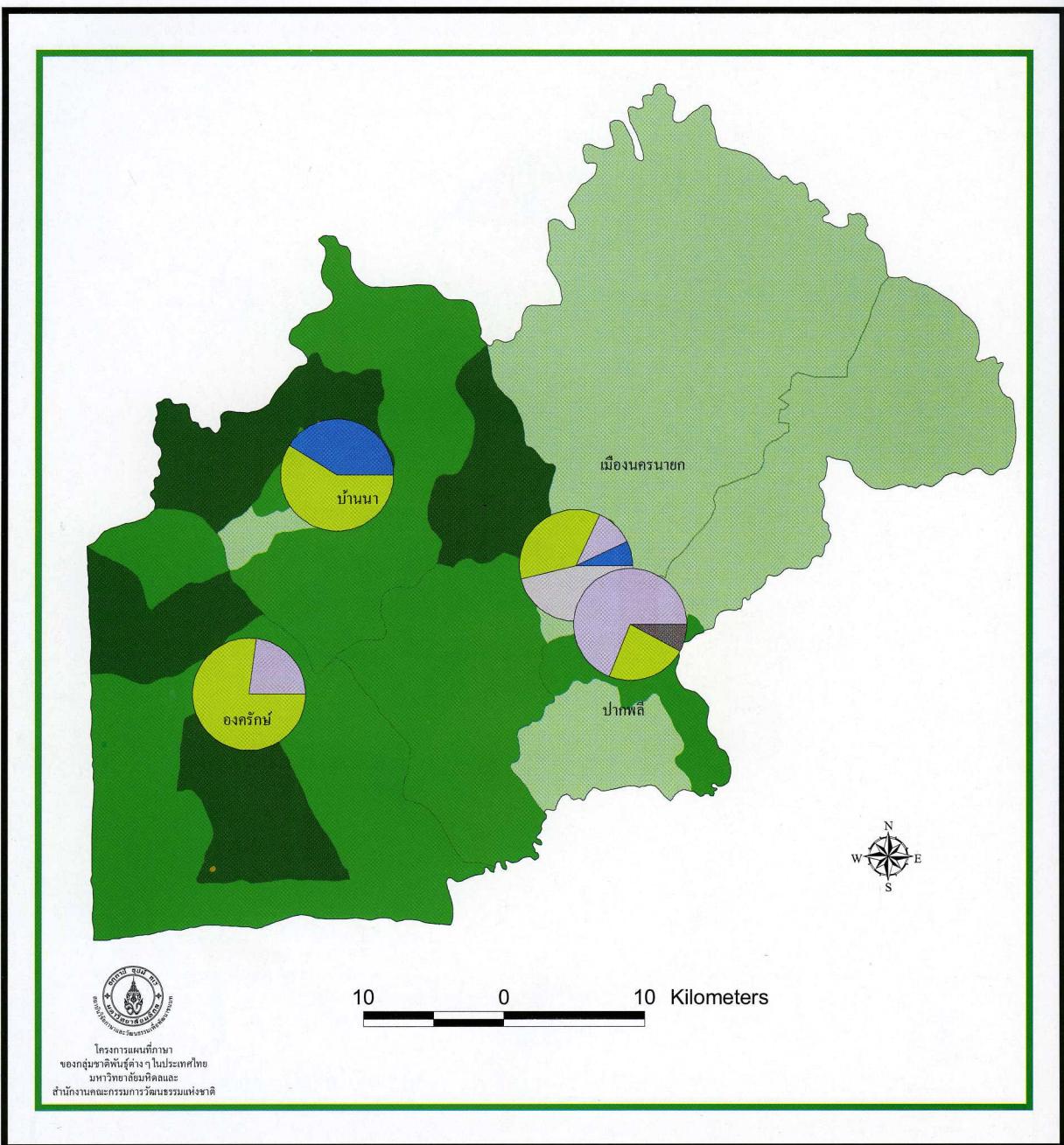
ตราด

เส้นขอบเขต	ภาษาที่อยู่อื่น ๆ
อำเภอ	คำเมือง (Yawnan)
จังหวัด	ลาวอีสาน
ประเทศไทย	เขมรจື່ນໄກຍ
ฝั่งทะเล	กะซอง

ภาษาไทยกลาง	300 - 2400
	2400 - 4500
	4500 - 6800
	6800 - 11400

ภาษาหลักในจังหวัดตราดคือภาษาไทยกลางแสดงด้วยระดับสีเข้มอ่อนตามเดิมที่มี
ภาษาอื่นๆแสดงในระดับอ่อนมากด้วยสีเหลือง

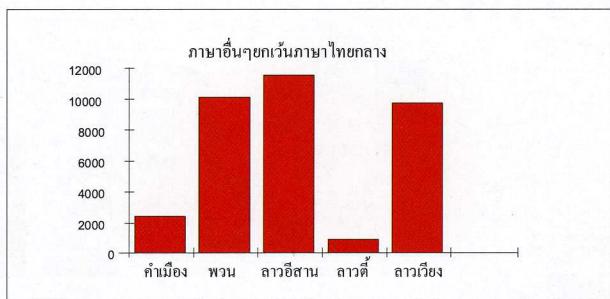
นครนายก

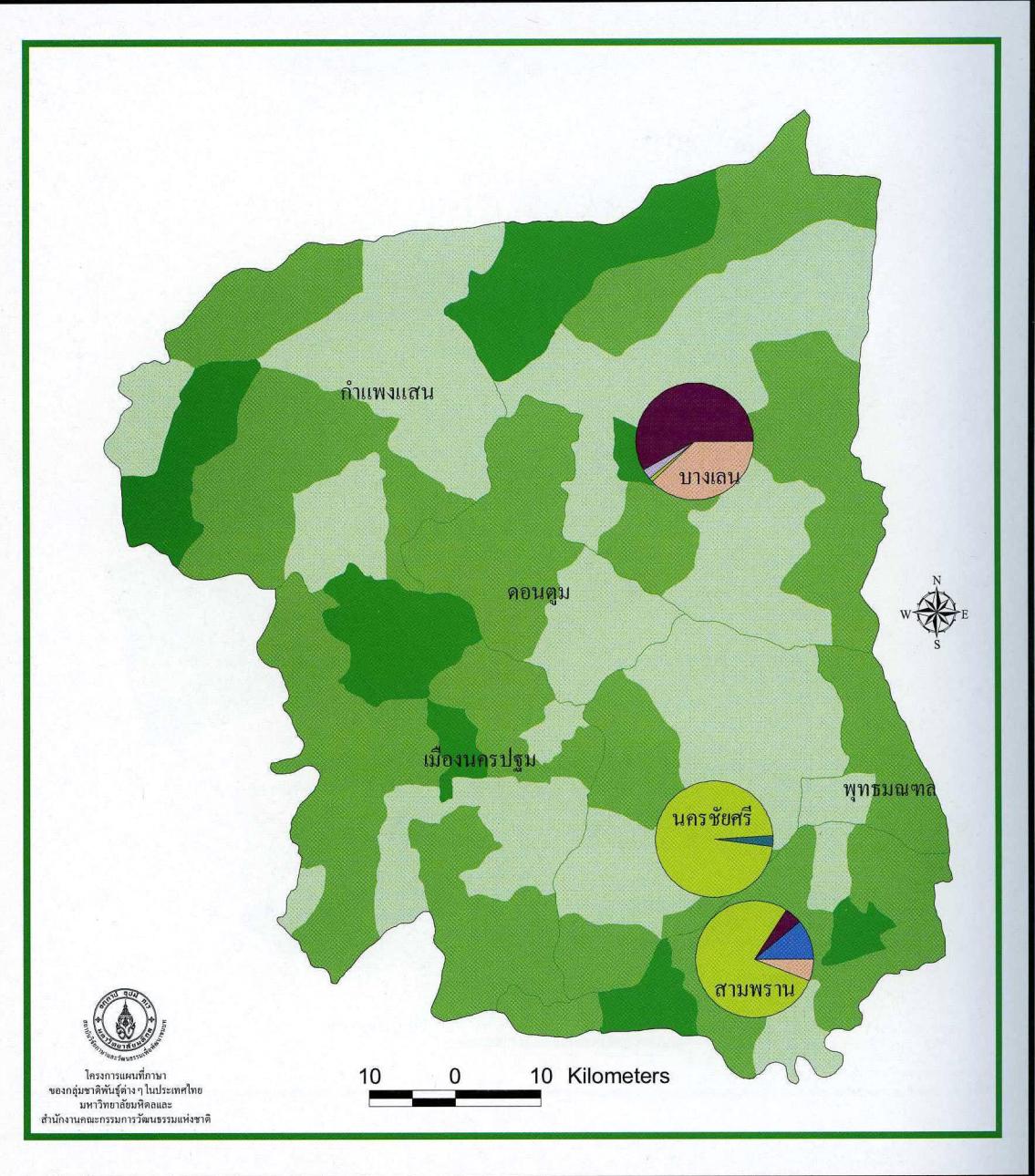
ເສັ້ນຂອບເບດ
ວຳນາໂຄ
ຈັງຫວັດ

ການມາໃຫຍກລາດ
1000 - 2000
2000 - 4000
4000 - 5000
5000 - 10000

ການຢ່ອຍອື່ນ ງ
ທ່ານເມືອງ(ບ່ານ)
ພວນ
ລາວອື່ສານ
ລາວຕີ້
ລາວເວີຍ

ການກາລັກໃນຈັງຫວັດຄວາມກໍາໄກທີ່ການແສດງດ້ວຍຮະຕັບສິ່ງເອັນເປັນພື້ນທີ່
ກາຍເຊື່ອຢືນຢັນແສດງໃນຮະຕັບອໍາເກົດວິທີ່ແຜນພາວກອນ

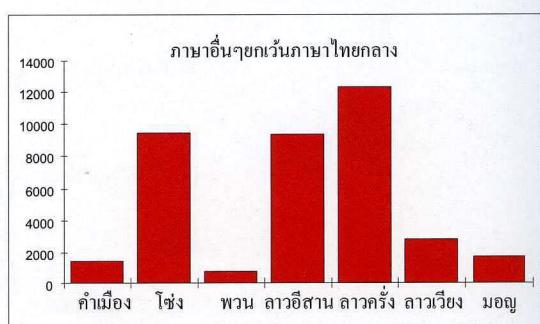

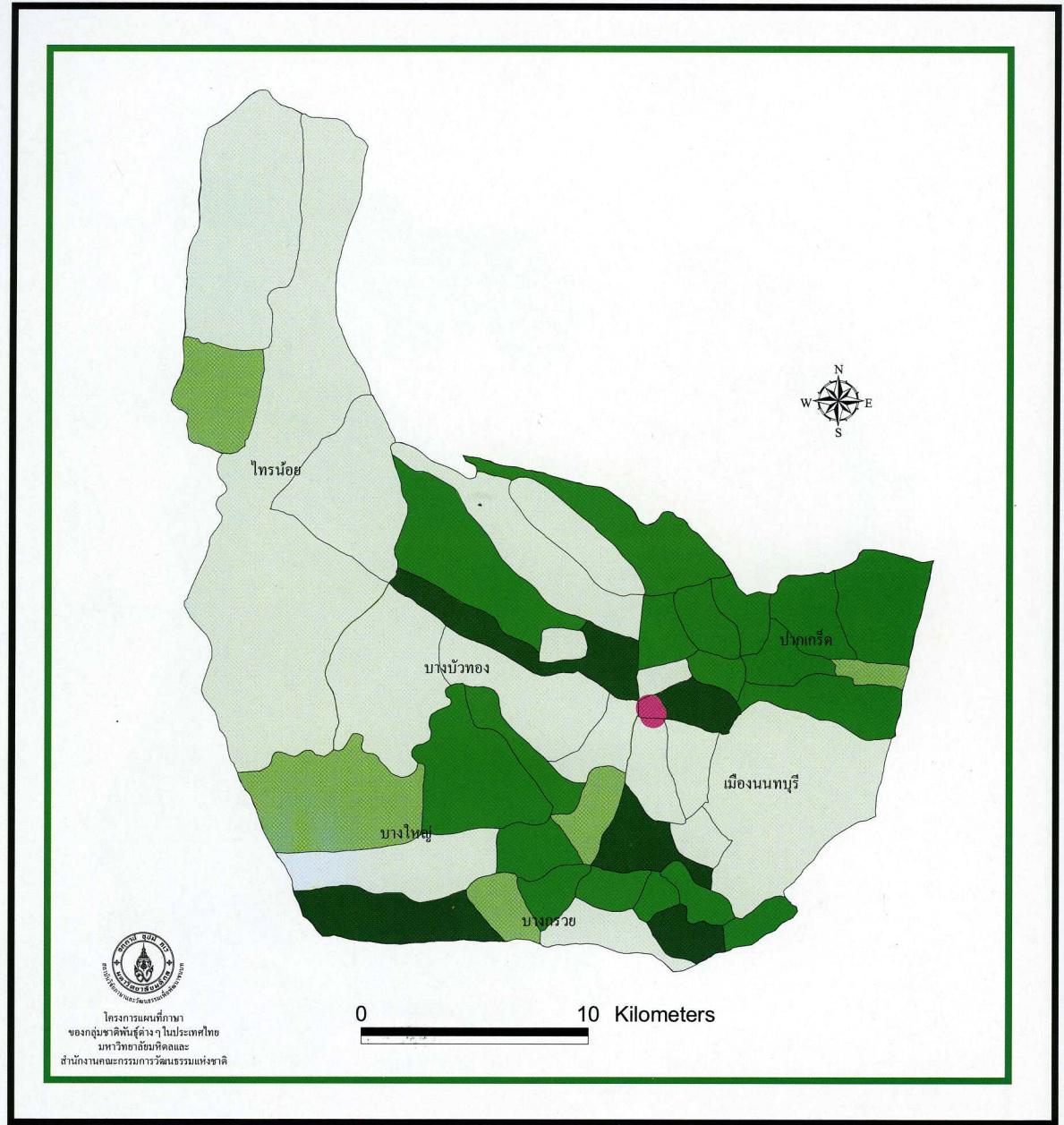

นครปฐม

ການអັດໃນຈັກຫວັນຄຽນຕີອກການໄກພົກຄາມສົດລ້ວຍຮະຕິບສື່ເຫັນອອນເຕີມເກີນທີ່
ກາຍາເອົ້ນຈຳແສດນໃນຮັດວຽກຂອງຄົນອໍານວຍກາພວງຄອນ

ナン府

เส้นขอบเขต
อําเภอ
จังหวัด

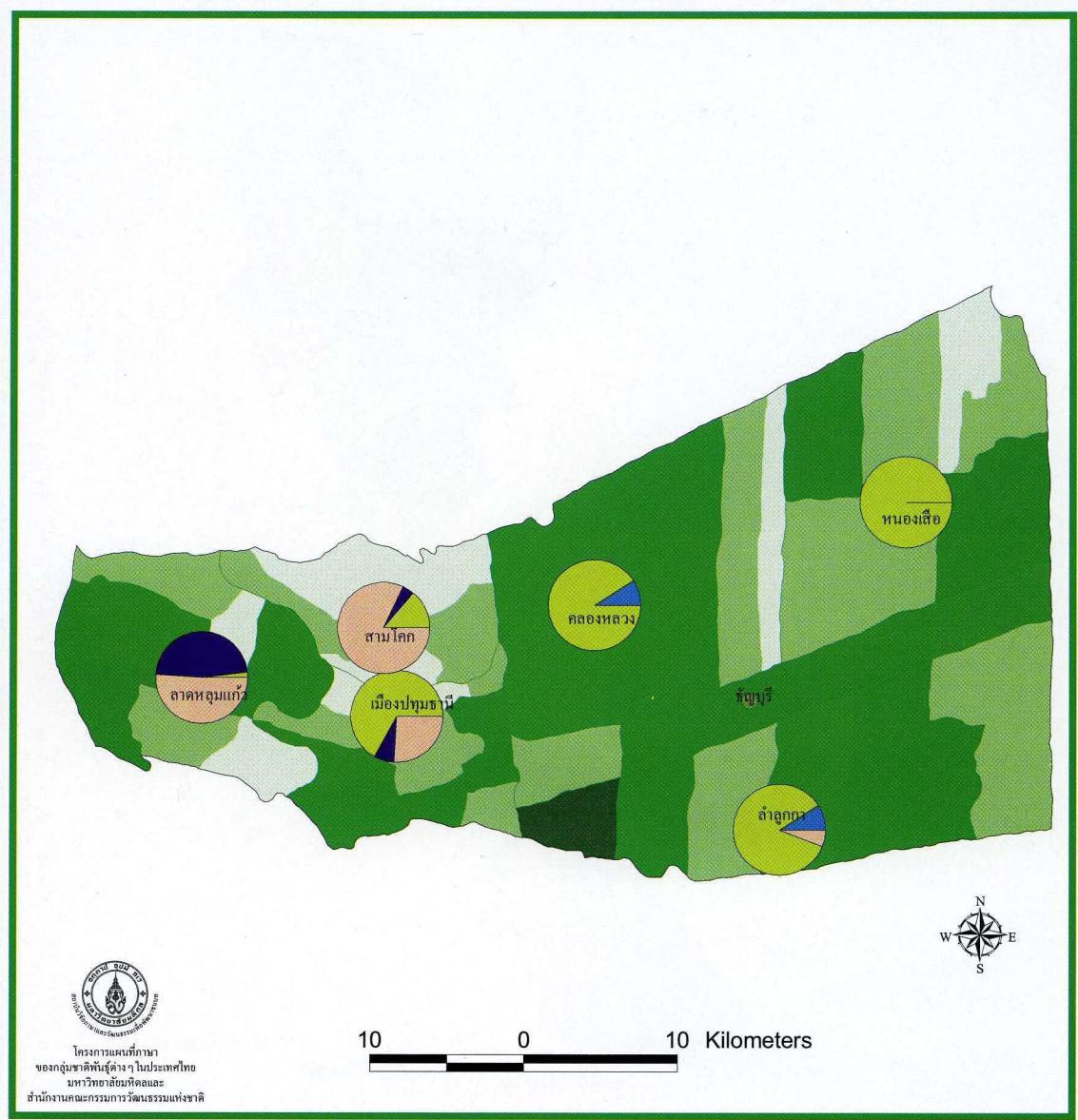
ภาษาไทยเฉลี่ย

1 = 600

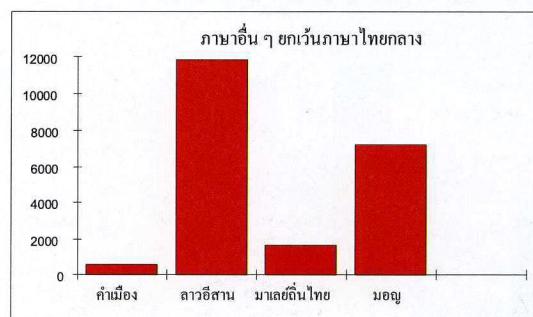
ภาษาไทยกลาง

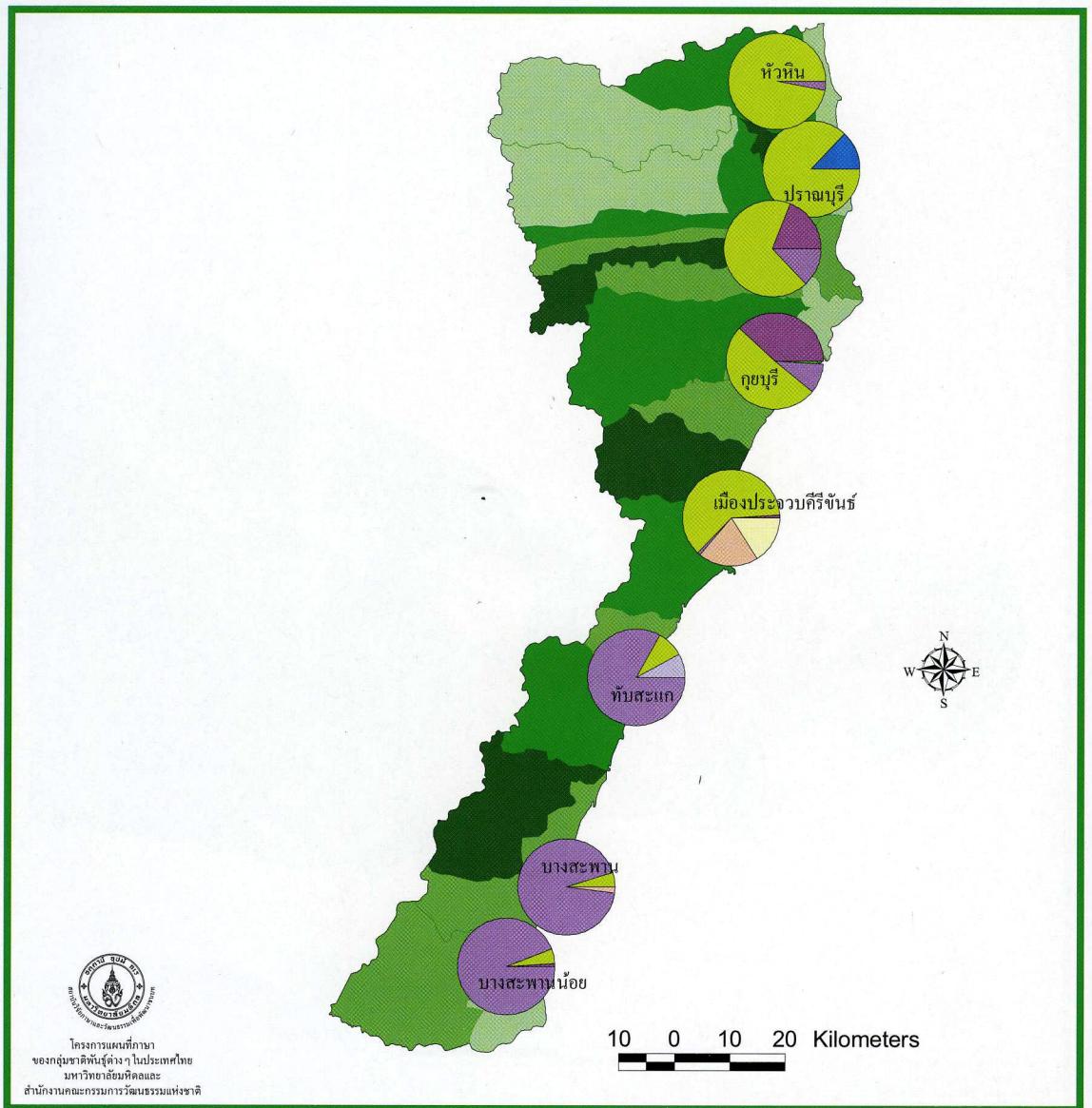
500 - 1000
1000 - 2000
2000 - 4000
4000 - 5000
5000 - 9000

ภาษาหลักในจังหวัดน่านที่คือภาษาไทยกลางแสดงค่าวรยะดับต่ำเข้มอ่อนเต็มที่ที่
ภาษาไม่เล่นด้วยภาษา傍语

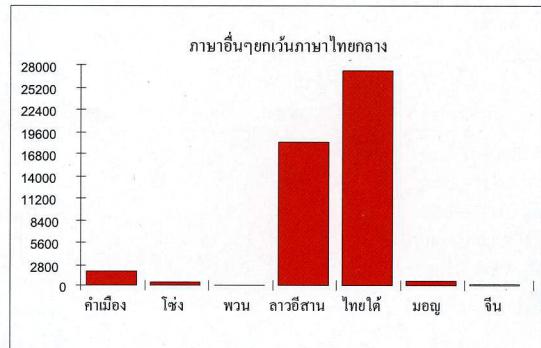
ปทุมธานี

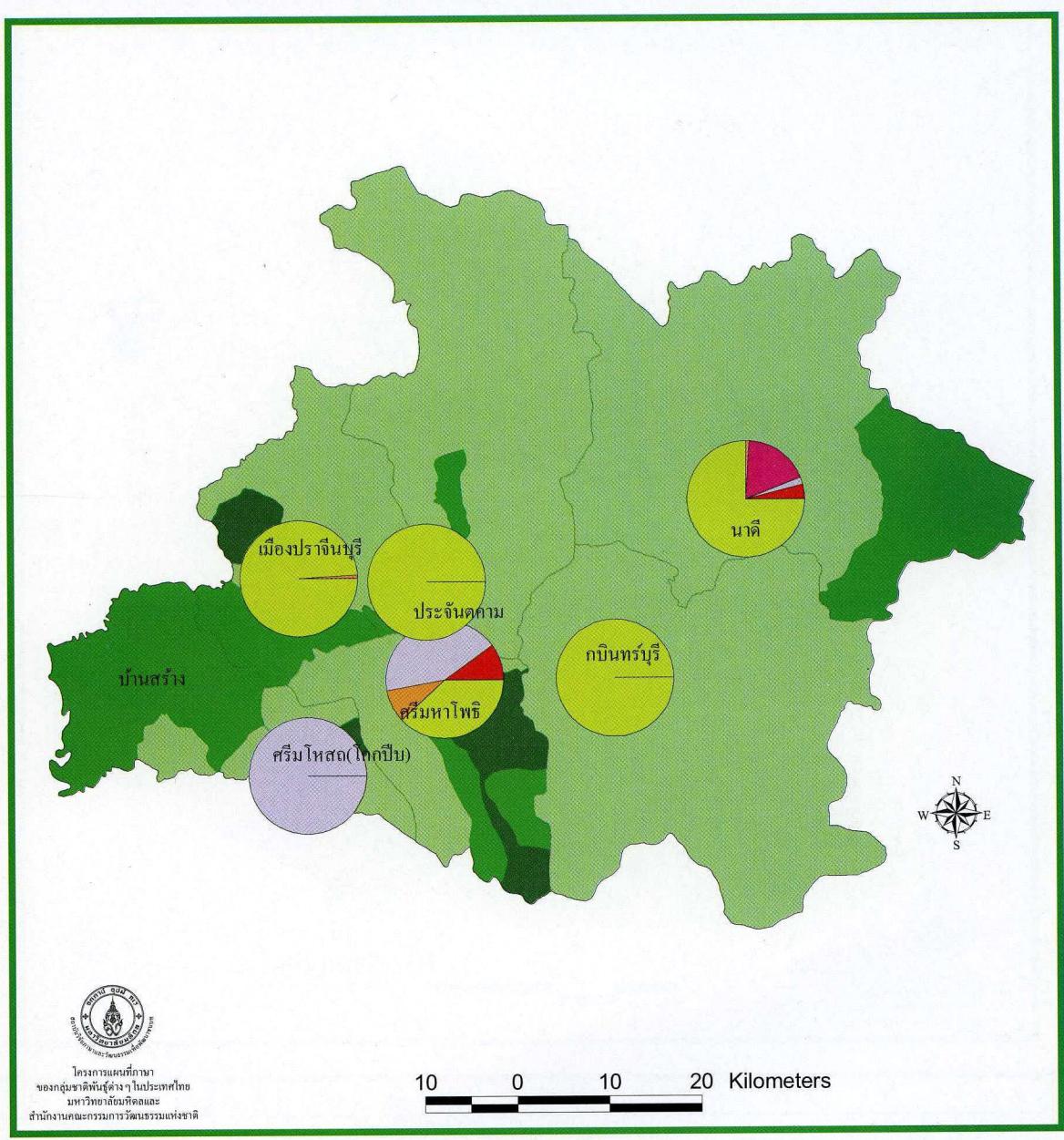

ປະຈຳບຸນ

ການຢັກໃນຈັງກັດປະຈຳບຸນຖື່ກົມພົມທີ່ຈຳກັດໃນປະເທດໄທກໍາລົງຜົນຮຽນແຮງຈາດ
ການຢັກໃນຈັງກັດປະຈຳບຸນທີ່ມີກົມພົມທີ່ຈຳກັດໃນປະເທດໄທກໍາລົງຜົນຮຽນແຮງຈາດ

โครงการแผนที่ภาษา
ของอุบัติพิธีทางไนยประเทศไทย
น้ำวิถีลับบันดินและ
สำนักงานคณะกรรมการวัดวรรณพ่อชาติ

10 0 10 20 Kilometers

ปราจีนบูรี

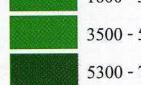
เส้นขอนเบต

อำเภอ

จังหวัด

ภาษาไทยกลาง

400 - 1600

1600 - 3500

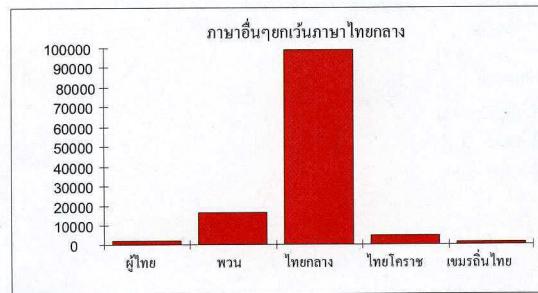
3500 - 5300

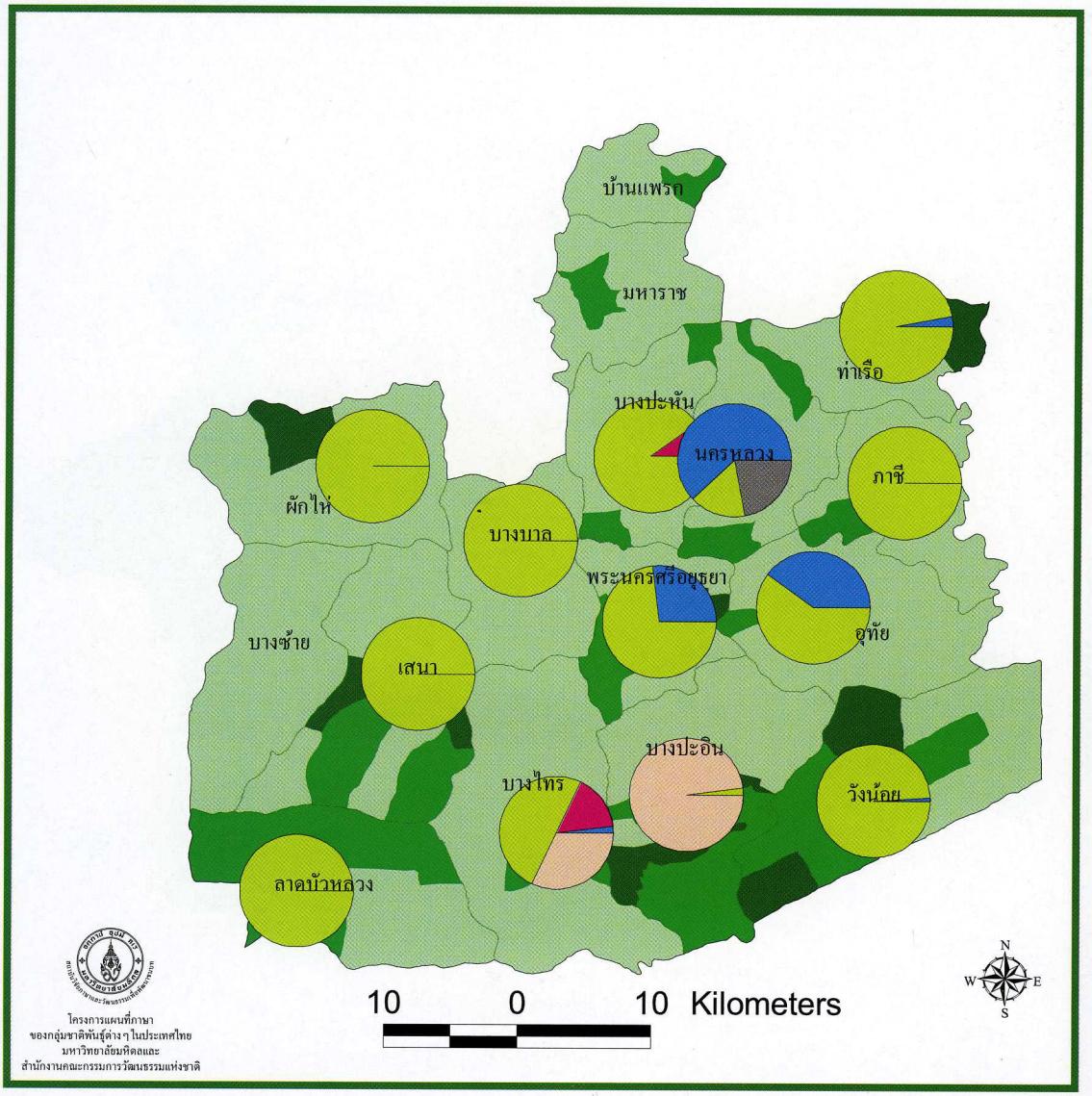
5300 - 7300

ภาษาอื่นๆ อื่นๆ

ภาษาหลักในจังหวัดปราจีนบูรีคือภาษาไทยกลางแสดงด้วยระดับสีเข้มอ่อนเด่นที่สุดที่
ภาษาอื่นๆ เช่น พวนและในระดับอ่อนกว่าเด่นภาษาพวงกลม

พระนครศรีอยุธยา

เส้นขอบเขต
อำเภอ
จังหวัด

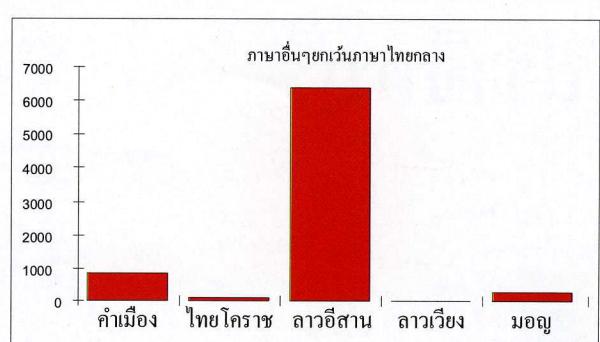
ภาษาไทยกลาง

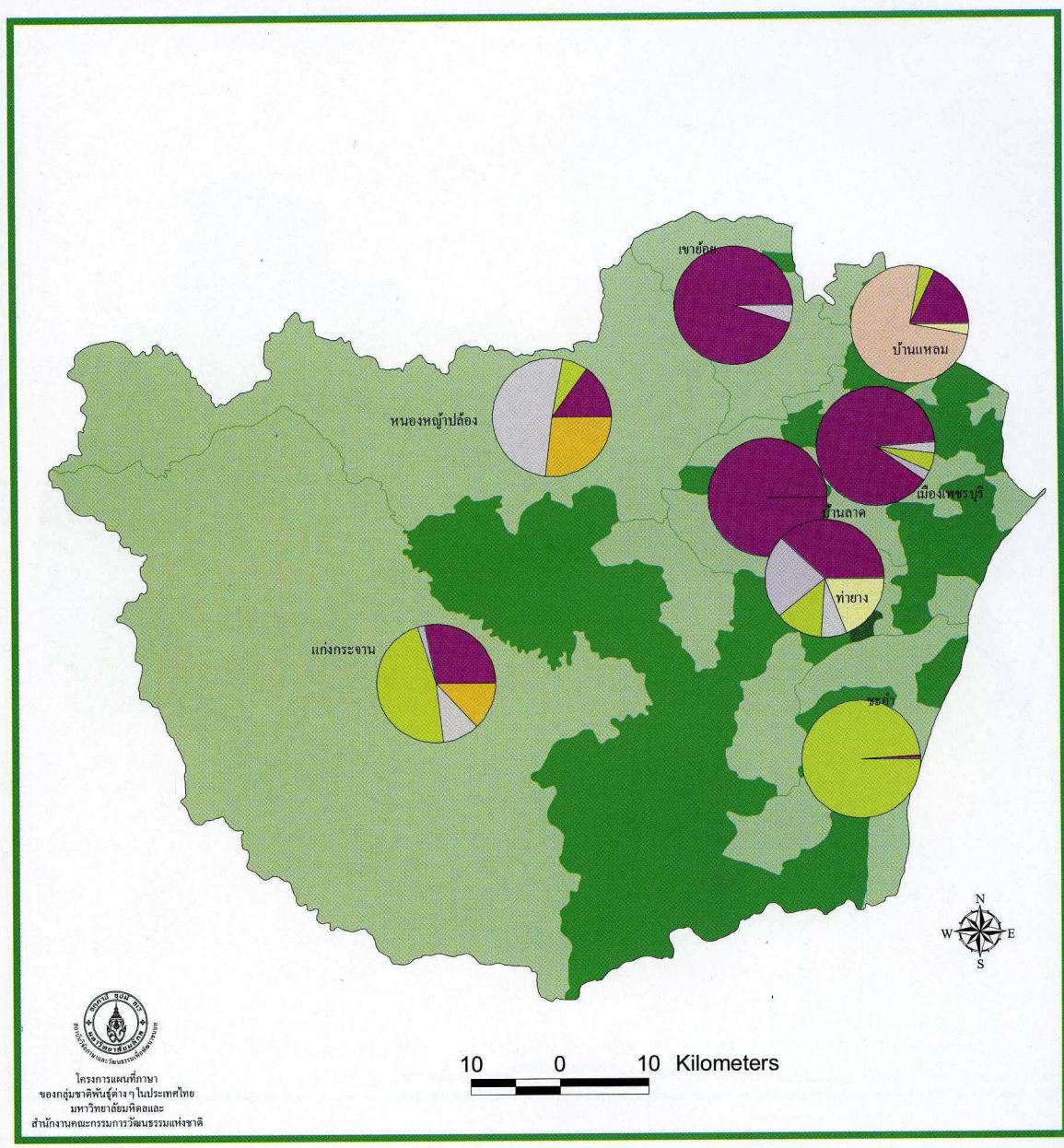
2000 - 3000
3000 - 5000
5000 - 9000

ภาษาอื่นๆ เช่น ๆ

คำเมือง(ยวน)
ไทยโบราณ
ลาวอีสาน
ลาวเวียง
มอญ

ภาษาที่ักในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเกือ ไทยกลางแสดงตัวชี้ระดับสีเข้มอ่อนเดิมที่นี่ภาษาข้อขึ้นๆและแสดงในระดับอ่อกอคั่วแผนกพากลุ่ม

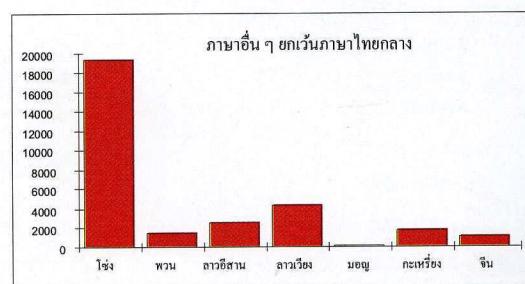

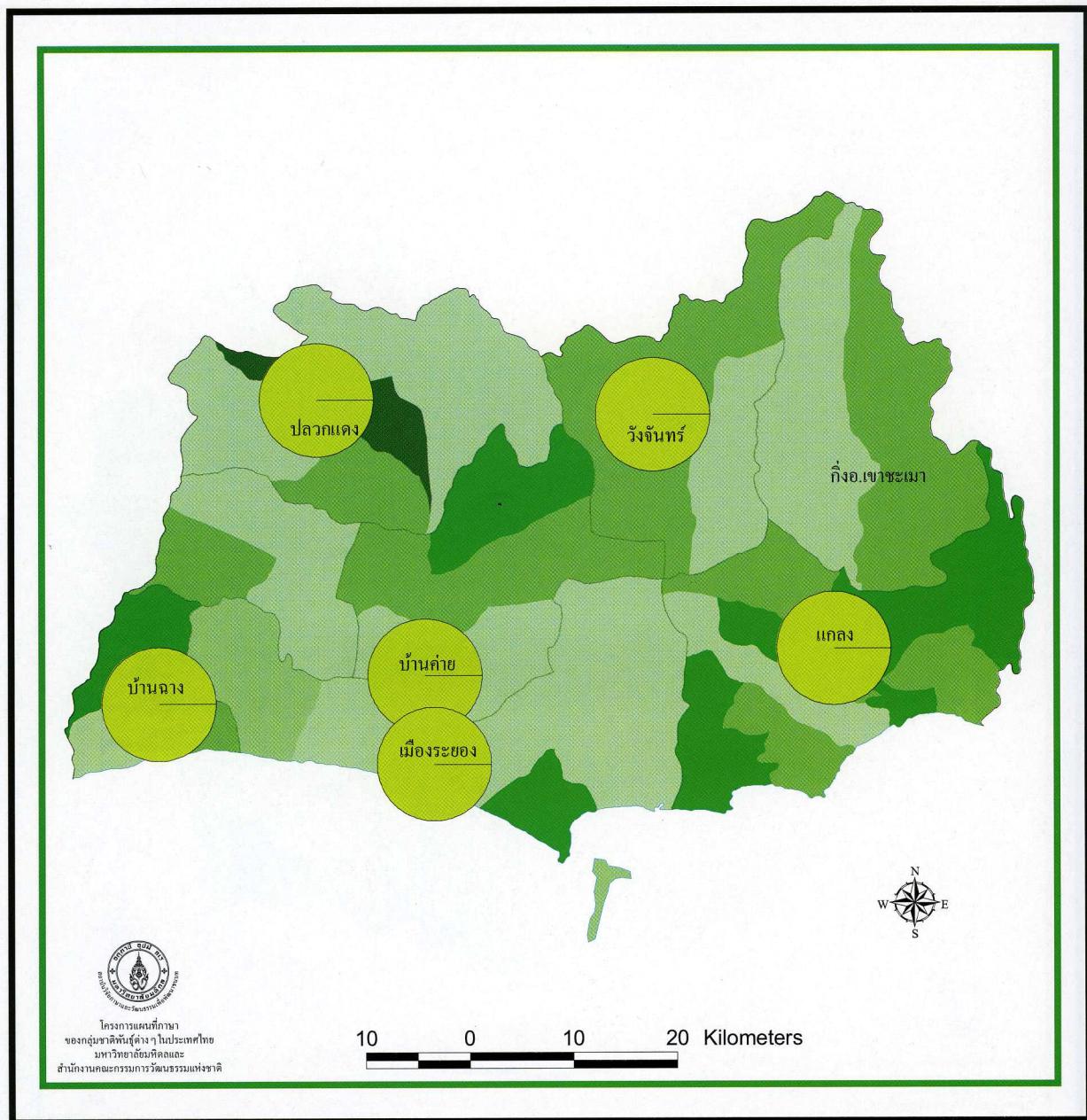

เพชรบุรี

เส้นขอบเขต	ภาษาที่อยู่อื่น ๆ
อำเภอ	ไทย
จังหวัด	พวน
ภาษาไทยกลาง	ลาวอีสาน
1000 - 3000	ลาวเวียง
3000 - 5000	มอญ
5000 - 7000	กะหรี่ยง
7000 - 14000	จีน

ภาษาหลักในจังหวัดเพชรบุรีคือภาษาไทยโดยรวมแต่ด้วยระดับสีเข้มอ่อนถึงพื้นที่
ภาษาอื่นๆมา混居ในระดับขั้นต่ำของคนพากันพากัน

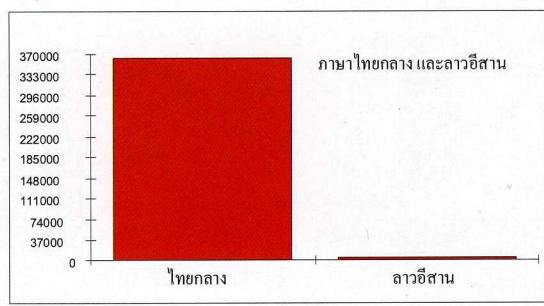
ຮະຍອງ

ເສັ້ນຂອບເຫດ
ຢ້ານກອ
ຈັງຫວັດ
ຝຶ່ງທະເຄ

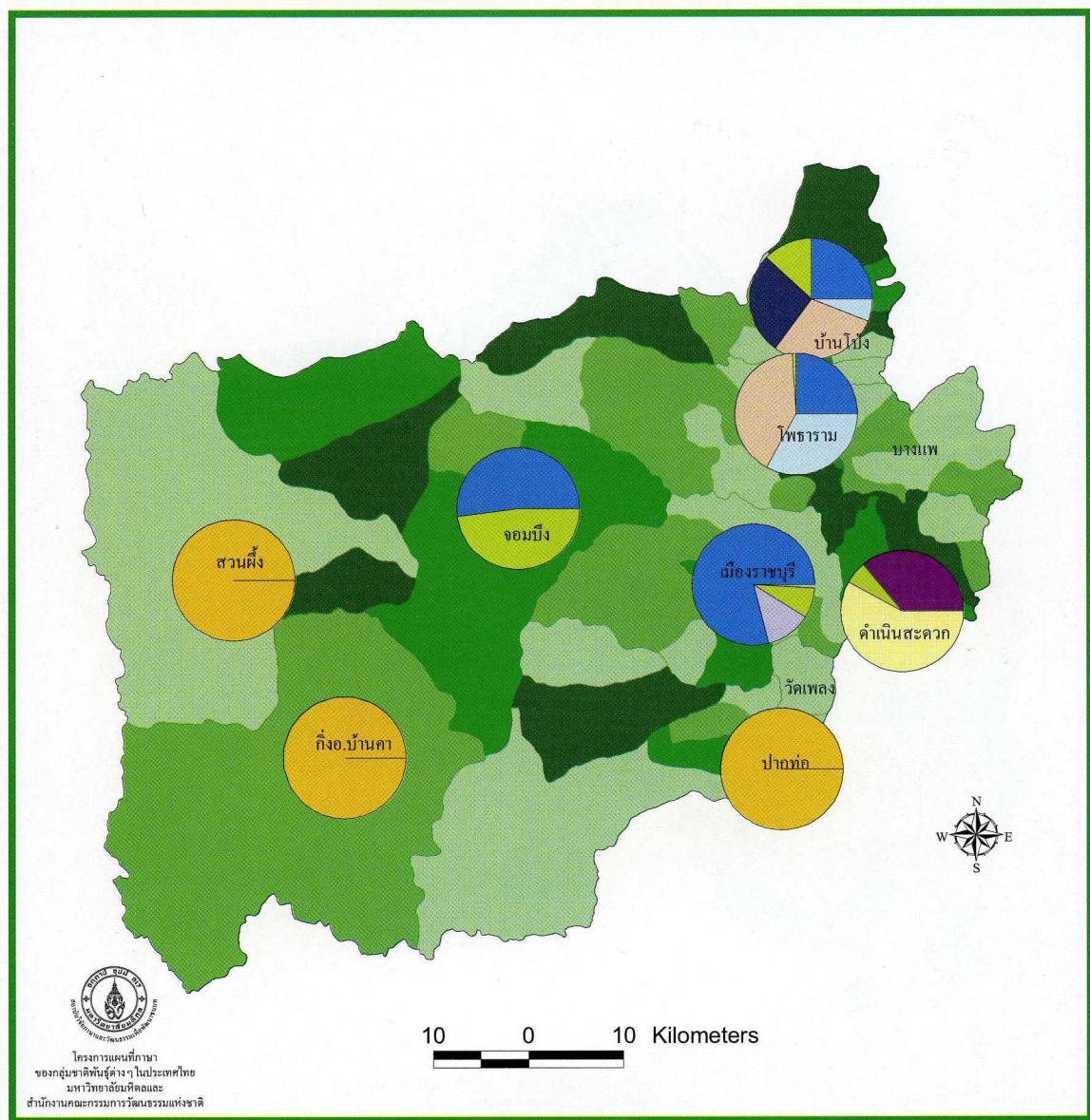
ກາຍາໄທກລາງ

1000 - 5000
5000 - 8000
8000 - 15000
15000 - 31000

ກາຍາ ລາວອືສານ

ການໜ້າສັກໃນຈິງທີ່ຈະຍອດກີ່ອການາໄທກລາງແສດງດ້ວຍຮະດັບສື່ເບີນອ່ອນເຕີມກັ່ນທີ່
ກາຍາຂ່ອງຂອນາແສດງໃນຮະດັບອ່ານຸກຕ້ວງແພນກາວກັນ

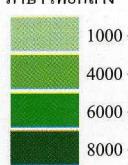

ราชบุรี

เส้นขอบเขต

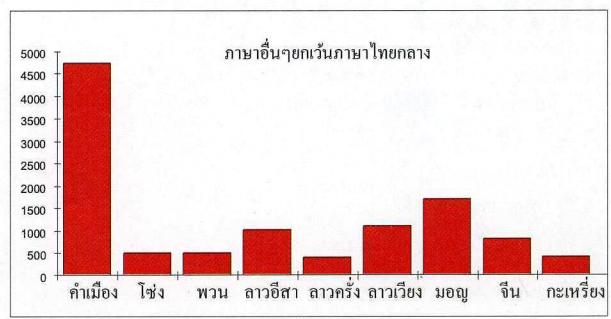
ภาษาไทยกลาง

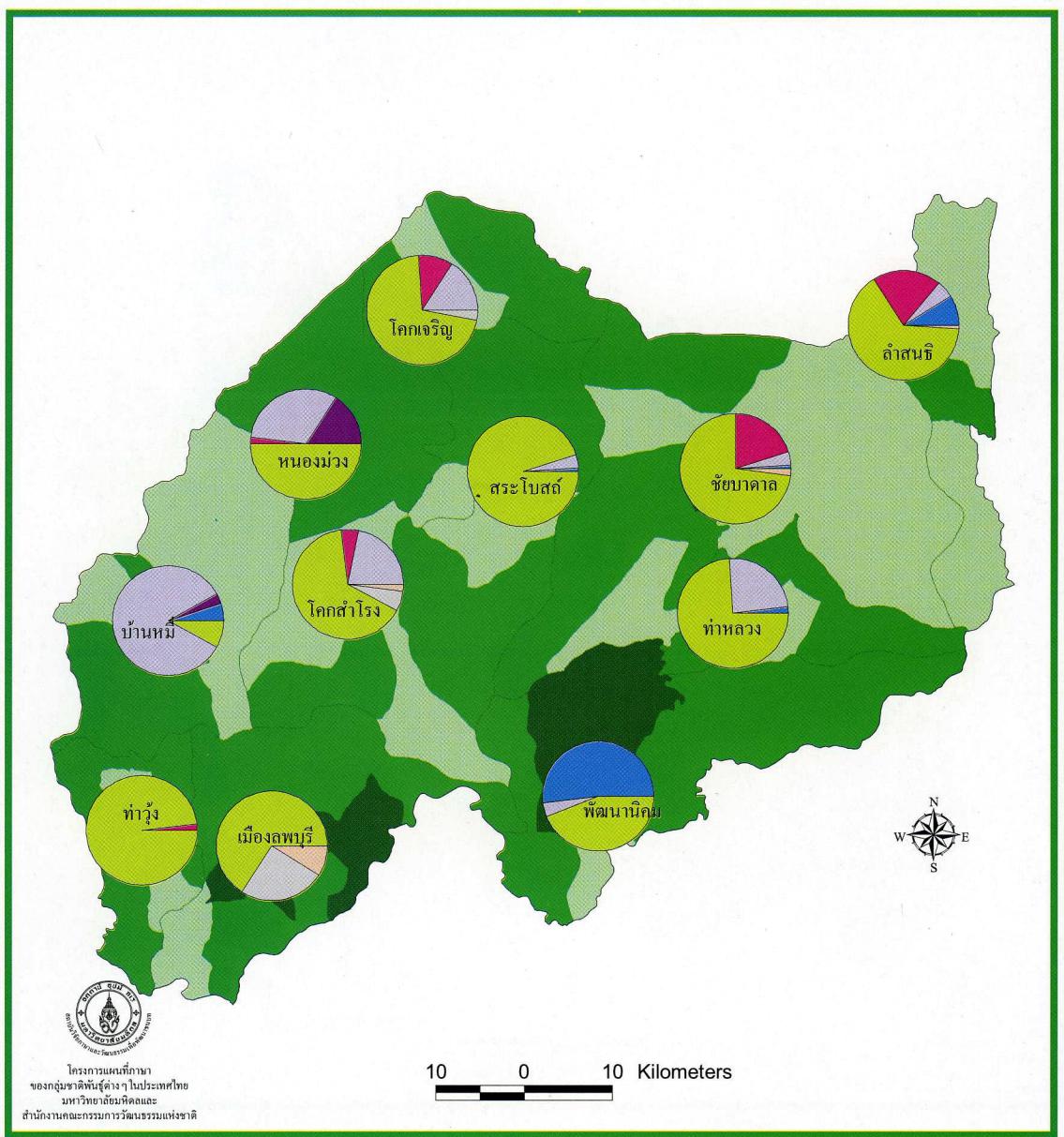

ภาษาอื่นๆ

ภาษาหลักในจังหวัดราชบุรีคือภาษาไทยกลางและด้วยระดับสีเข้มอ่อนเดิมที่สุดที่ภาษาอื่นๆแสดงในระดับอ่อนก่อตัวแทนภาษาพวงก柱

ลพบุรี

เส้นขอบเขต

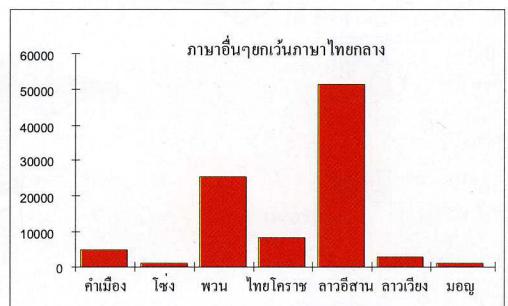
ภาษาไทยกลาง

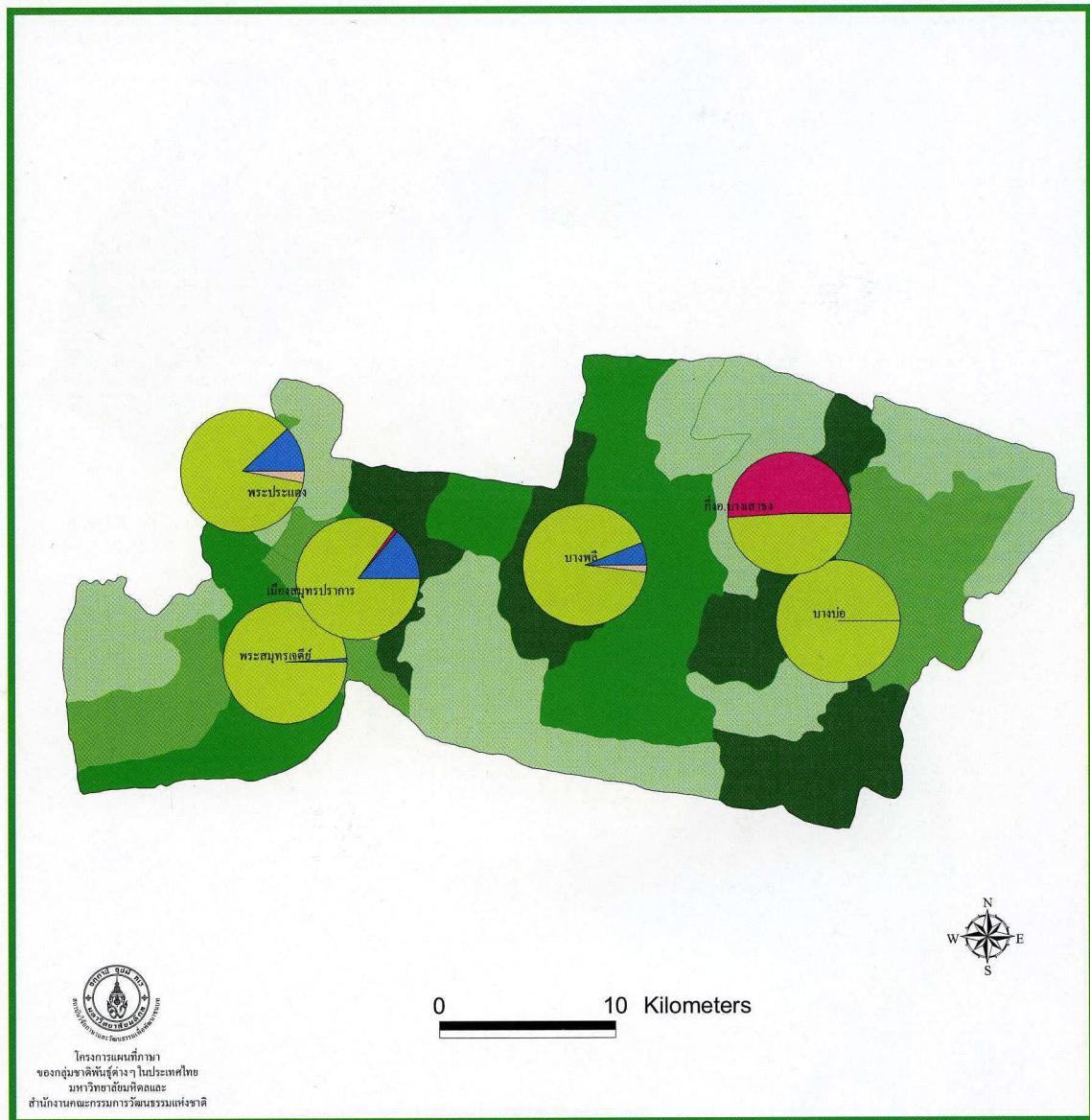
1000 - 2000
2000 - 4000
4000 - 7000
7000 - 14000

ภาษาอื่นๆ อื่น ๆ

คำเมือง(ยวน)
โซ้ง
พวน
ไทยโกราช
ลาวอีสาน
ลาวเวียง
มอย

ภาษาหลักในจังหวัดลพบุรีคือภาษาไทยกลางและด้วยระดับสืบเชื้อม่องฯเดิมที่สืบทอดกันมาที่
ภาษาอื่นๆและคงในระดับอ่อนกว่าภาษาพวงกลม

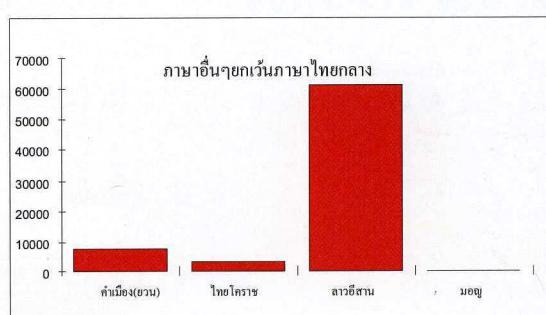

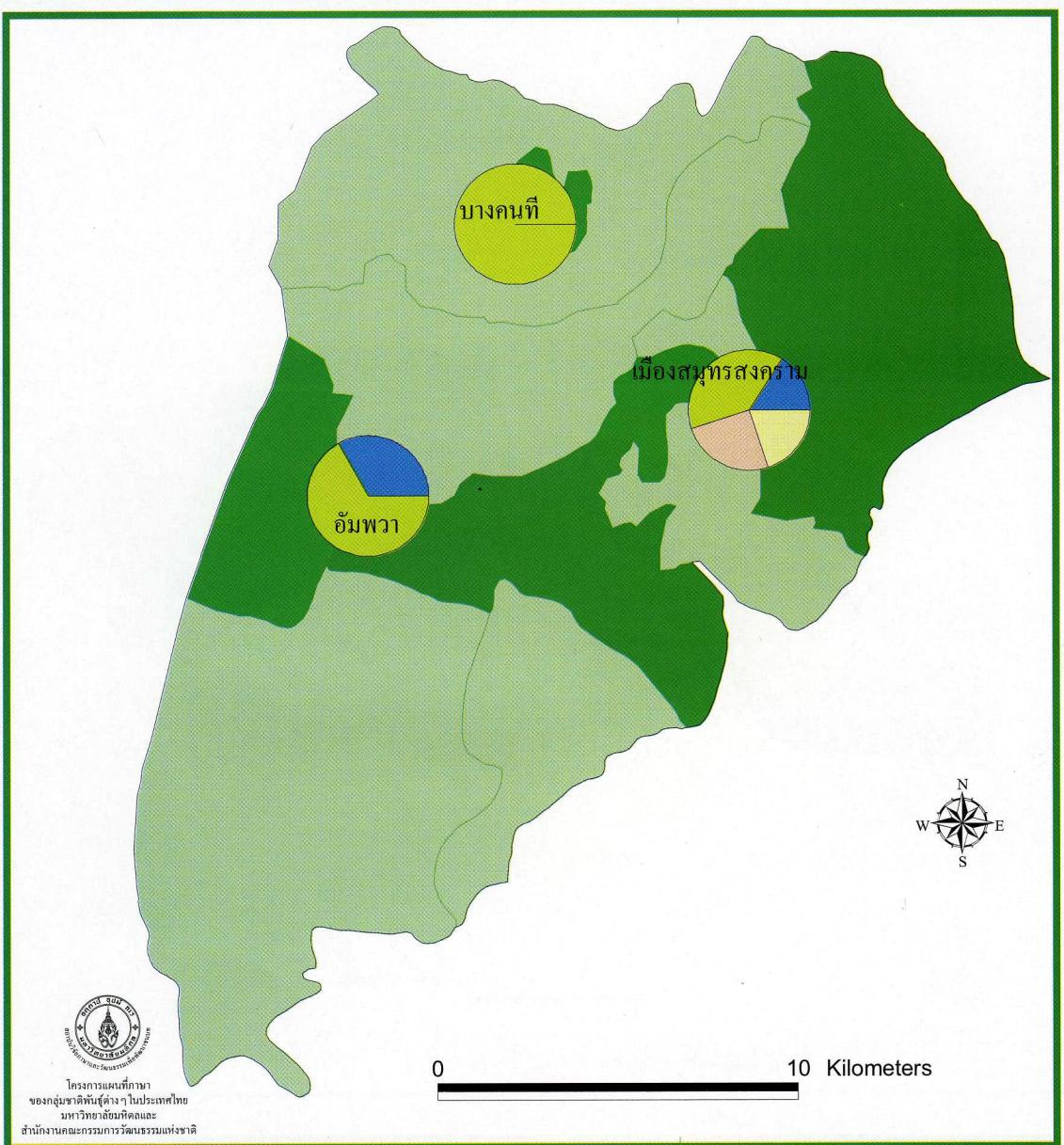

สมุทรปราการ

ภาษาหลักในจังหวัดสมุทรปราการคือภาษาไทยกลางและดังด้านล่างเป็นอ่อนคืบไปที่ภาษาซึ่งมีความหลากหลายและแสดงในระดับอ่อนคืบจากภาษาพ้องกัน

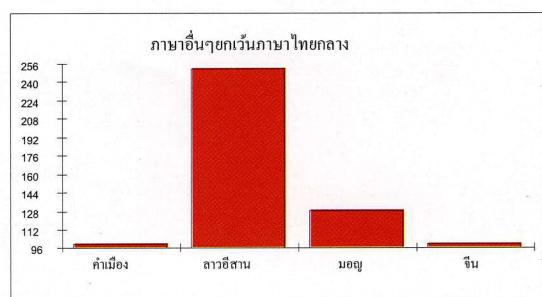
สมุทรสงคราม

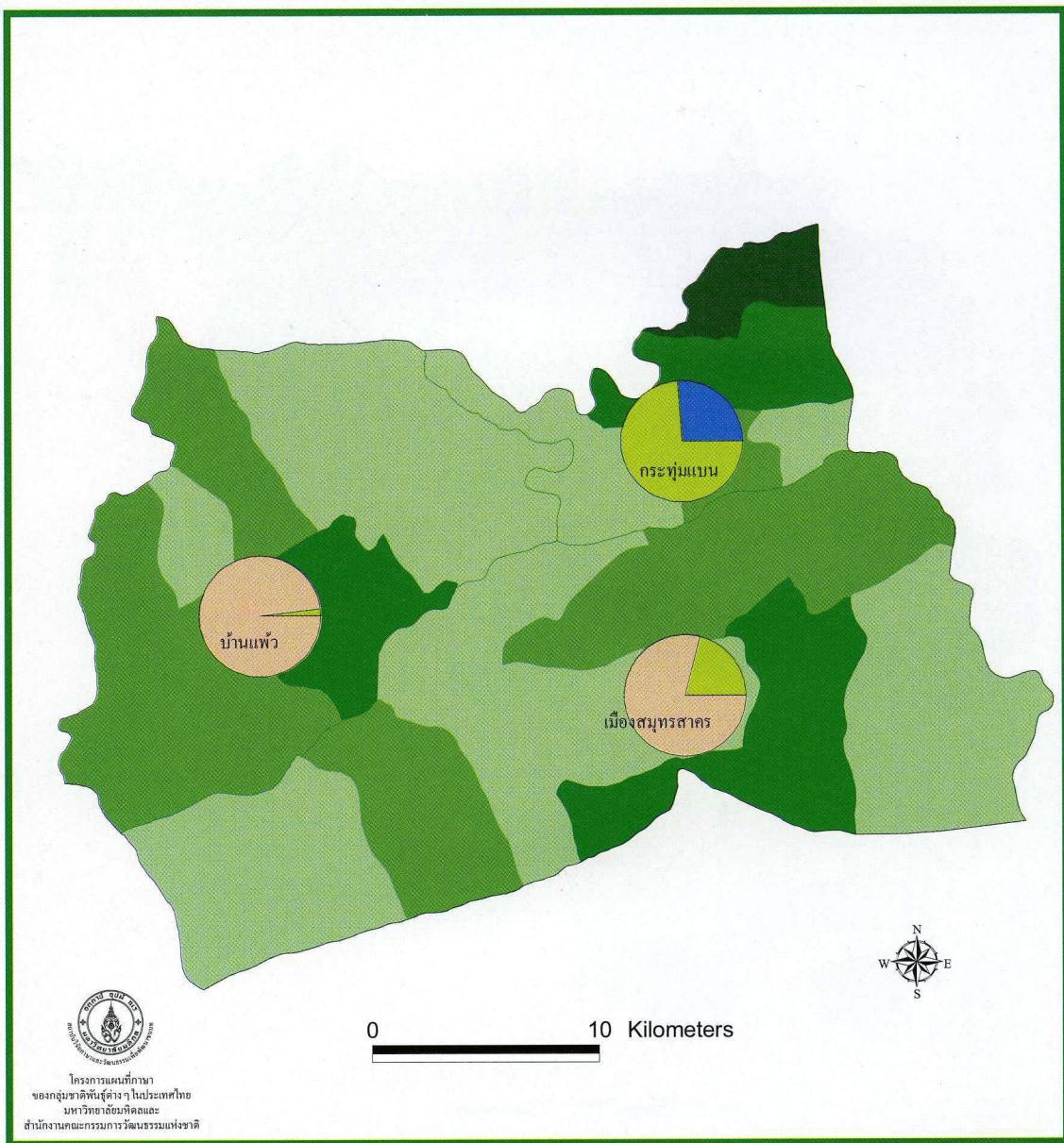
เส้นขอบเขต
จังหวัด
ภาษาไทยกลาง

1000 - 2000
2000 - 4000
4000 - 5000
5000 - 7000

ภาษาอื่นๆ อื่นๆ
คำเมือง(ยانا)
ลาวอีสาน
มอญ
จีน

ภาษาหลักในจังหวัดสมุทรสงครามคือภาษาไทยกลางแสดงด้วยระดับเสียงอ่อนอีกที่ภาษาอื่นๆ อื่นๆแสดงในระดับอ่ากอคัวเพนกษาพวงกลม

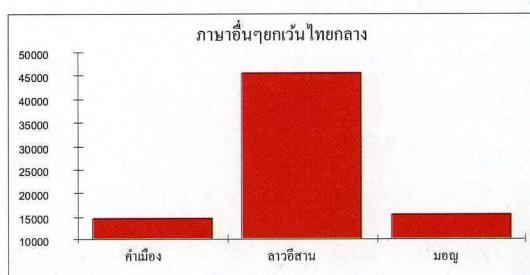

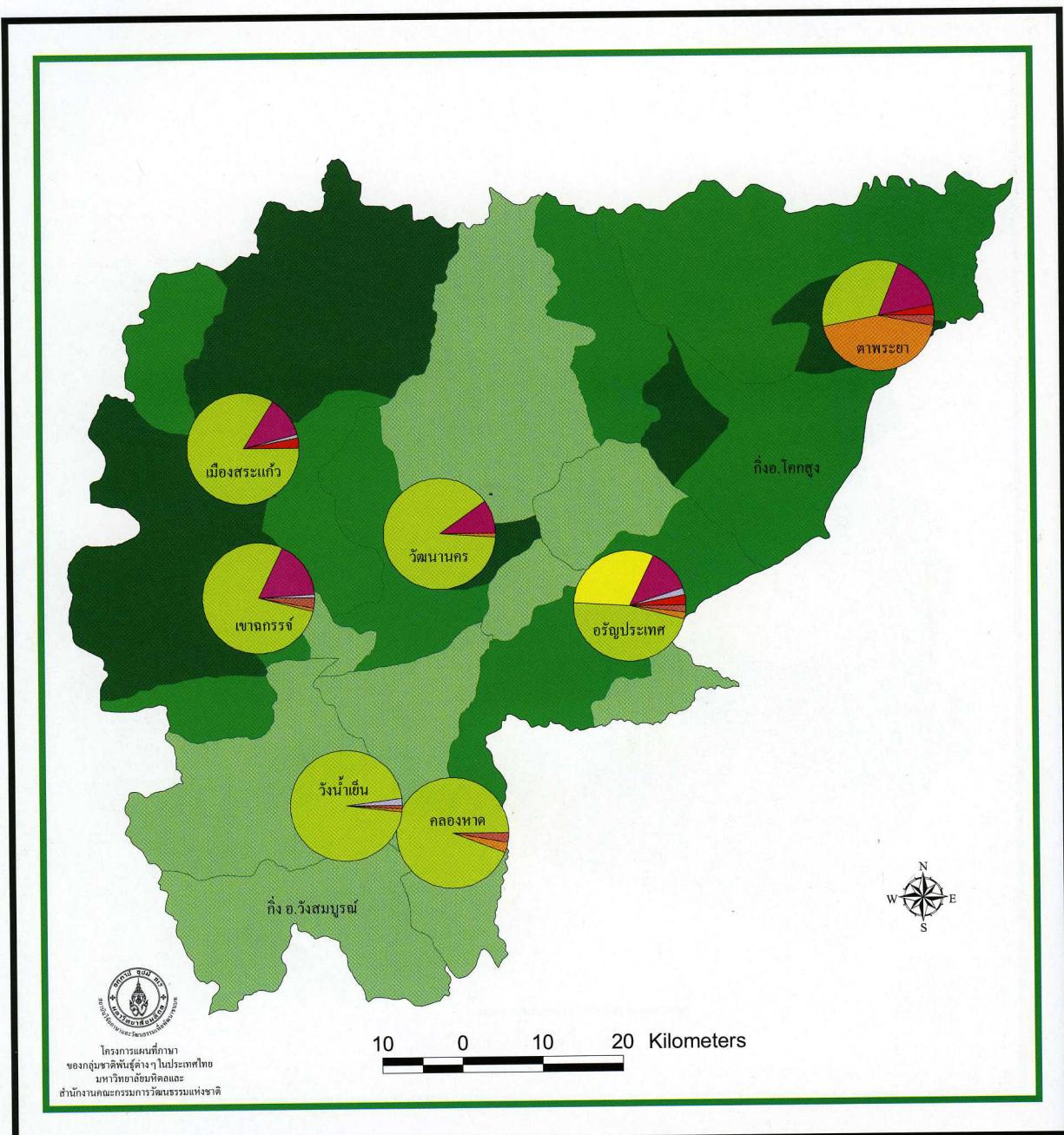

สมุทรสาคร

ภาษาหลักในจังหวัดสมุทรสาครคือภาษาไทยกลางแสดงด้วยระดับสีเข้มอ่อนเต็มที่ที่
ภาษาอื่นๆแสดงในระดับอ่อนกว่ามากอีกทั้งเห็นภาษาทางกลม

สารบบ

เส้นข้อมูลเขต

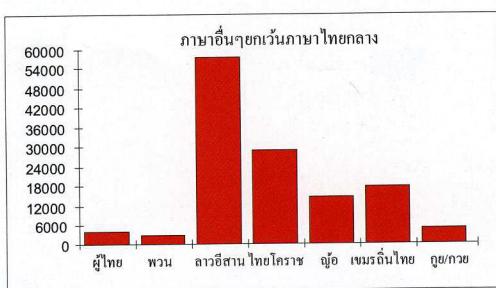
ภาษาไทยกลาง

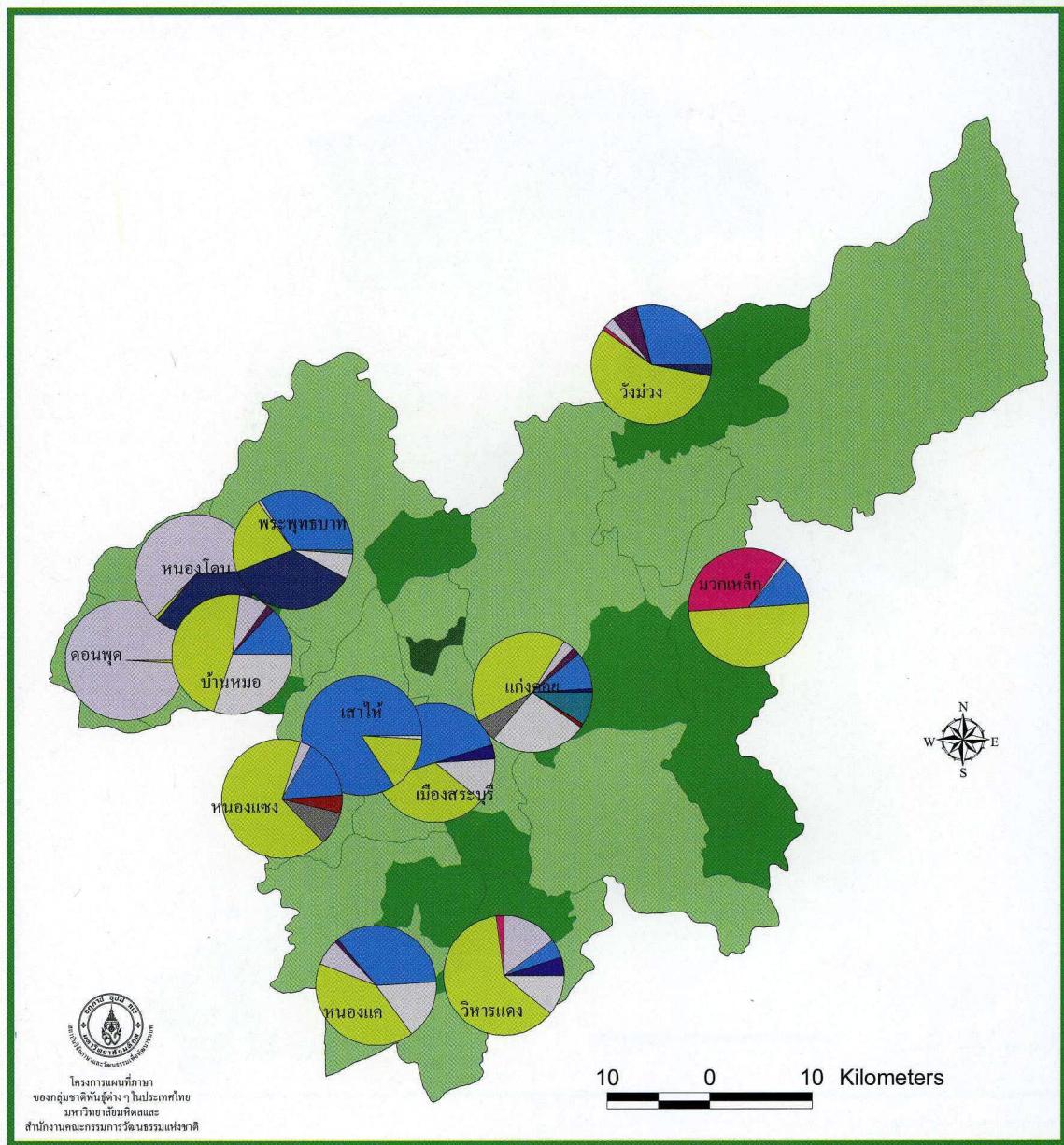
100 - 400
400 - 1100
1100 - 2300
2300 - 3900

ภาษาอีนจังหวัด

ผู้ไทย
พวน
ไทยโคราช
ญื้อ
ลาวอีสาน
ເໝັນດີນໄທຍ
ຖຸຍ/ກວຍ(ສ່ວຍ)

ภาษาหลักในจังหวัดสารบบคือภาษาไทยกลางแสดงด้วยระดับสีเข้มอ่อนเด่นที่สุด
ภาษาอื่นๆแสดงในระดับอ่อนคือภาษาอีสานภาษาไทยโคราชภาษาญื้อภาษาເໝັນດີນໄທຍภาษาຖຸຍ/ກວຍ(ສ່ວຍ)

ສະບຸວີ

ເສັ້ນຂອນເຈດ

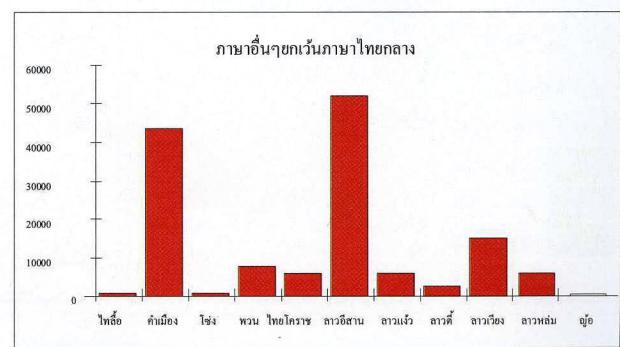
ການຢ່ອດຂຶ້ນ ຈຳ

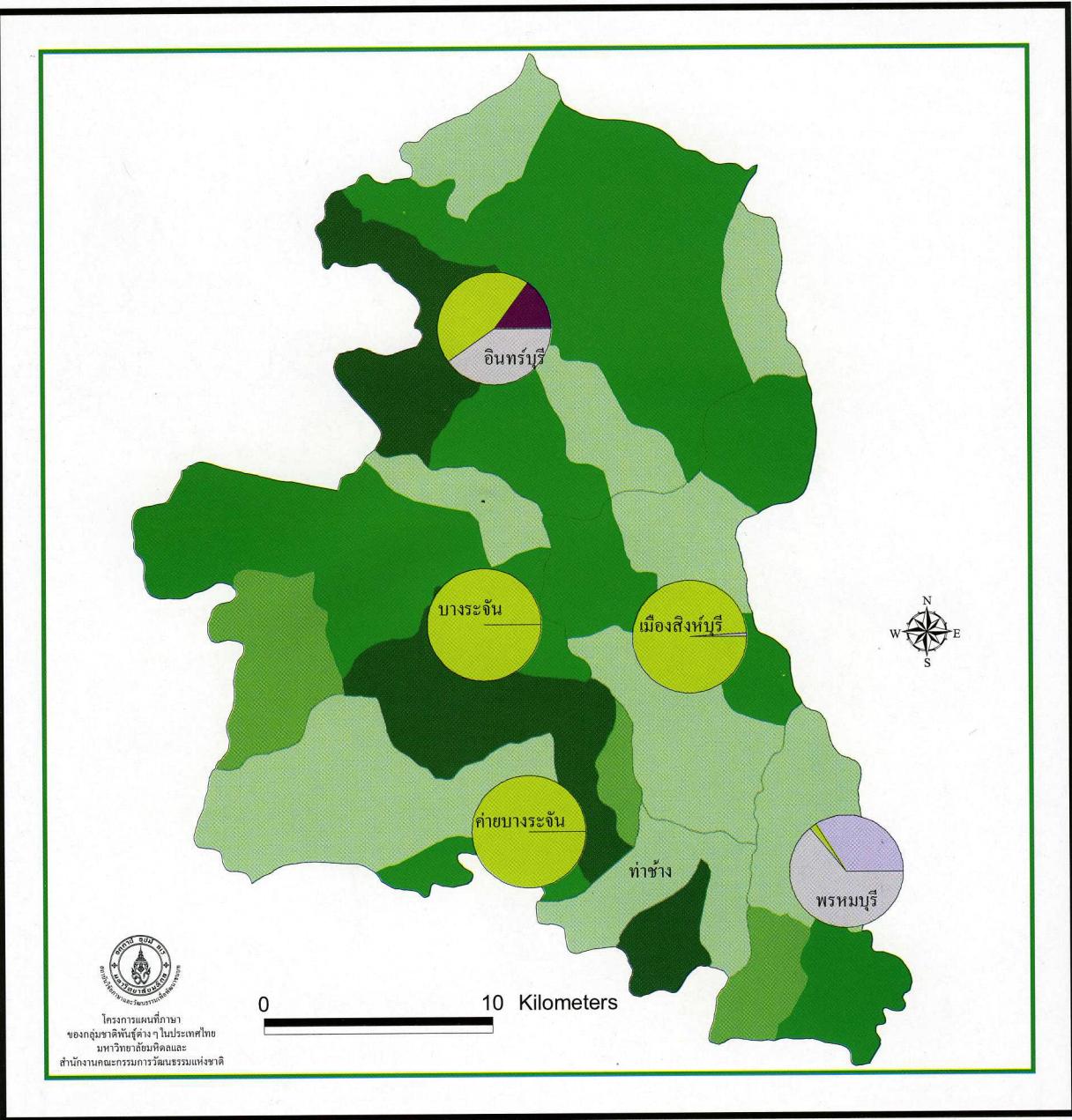
ໄທລືດ
ຄຳເນື້ອ (ຍວນ)
ໄຊ່ງ
ພວນ
ໄທໂຄຣາຊ

ການຢ່າຍກວດ

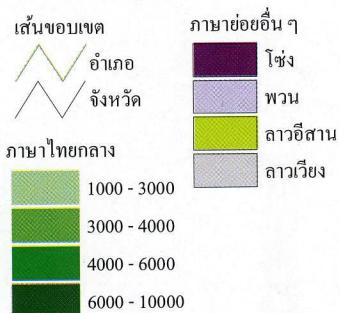
1000 - 3000	ໄທລືດ
3000 - 5000	ຄຳເນື້ອ (ຍວນ)
5000 - 9000	ໄຊ່ງ
9000 - 1719000	ພວນ
	ໄທໂຄຣາຊ
	ລາວເຈົ້າ
	ລາວເວີຍ
	ລາວເລົ່ມ
	ອູ້ອ

ການຫຼັກໃນຈັງວັດສະບຸວີຂອງການຢ່າຍກວດແສດງຕໍ່ນະຄົນເຖິງອິນເຄີນພື້ນຖ່າ
ກາຍເຂົ້າຂຶ້ນຢ່າງເປົ້າແສດງໃນຮະຕັບອຳກາດຂອງແມ່ນພາວກລົມ

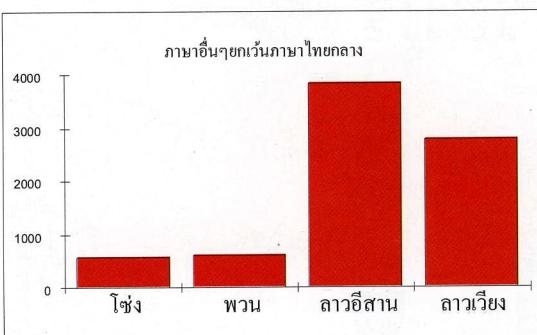

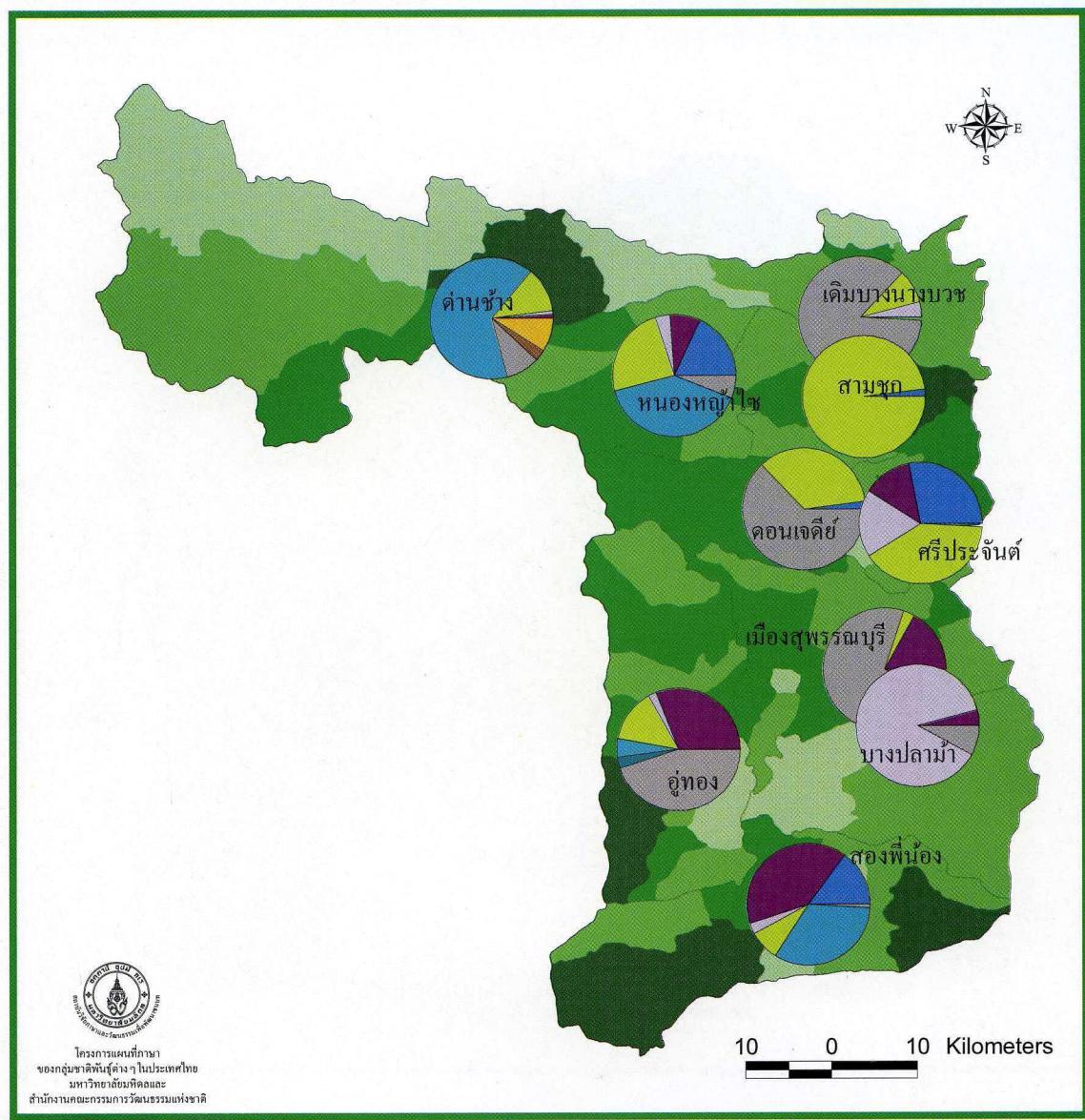

สิงห์บุรี

ภาษาหลักในจังหวัดสิงห์บุรีคือภาษาไทยกลางและด้วยประชากรส่วนใหญ่พูนที่
ภาษาอื่นๆ แสดงในระดับมากกว่าหนึ่งภาษา

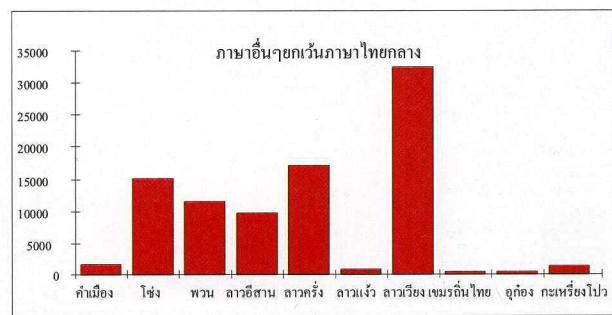
สุพรรณบุรี

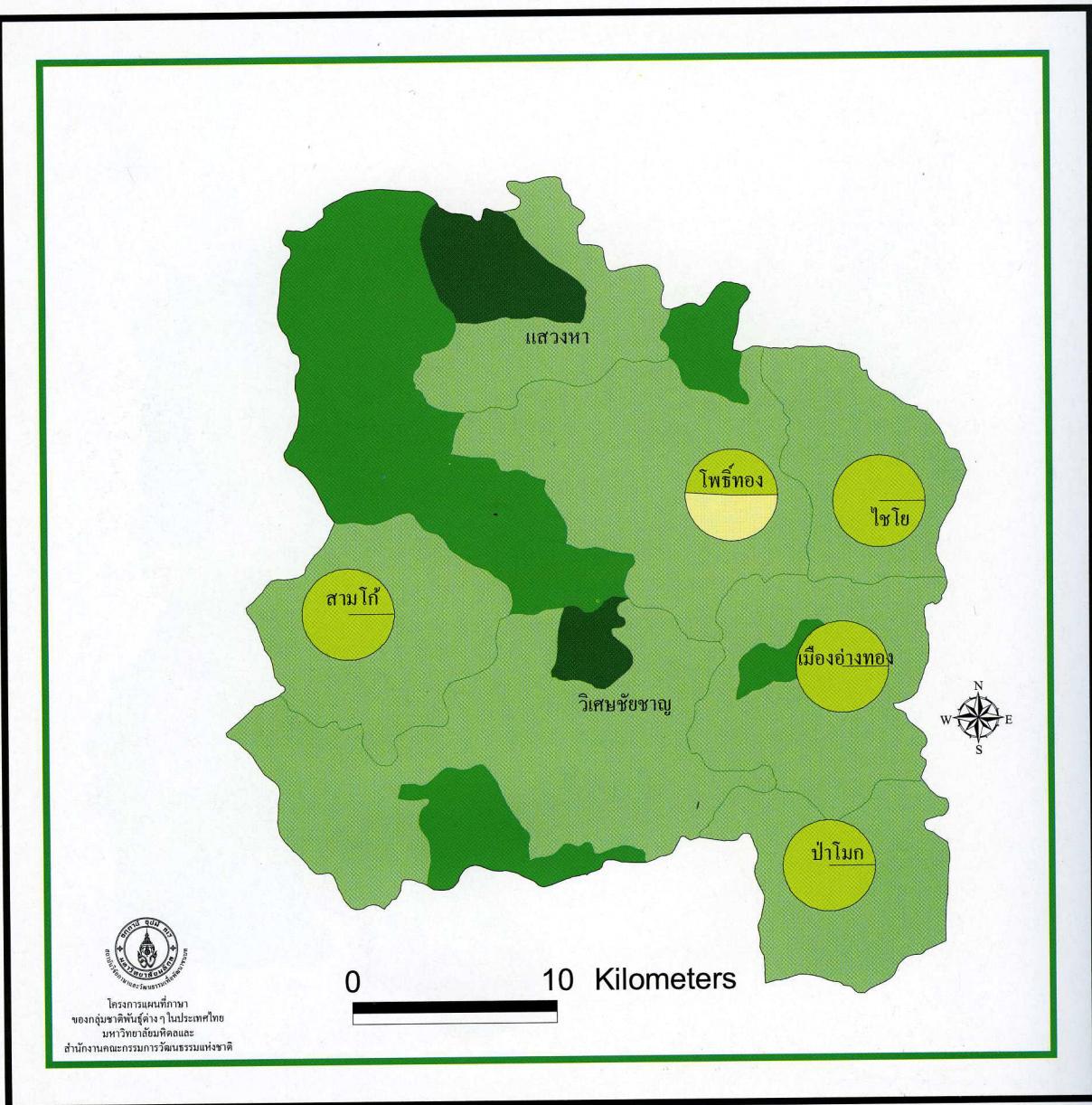
เส้นขอบเขต
อำเภอ
จังหวัด

ภาษาไทยกลาง

1000 - 3000	คำเมือง(ยวน)
3000 - 6000	ไช่
6000 - 11000	พวน
11000 - 17000	ลาวอีสาน
	ลาวรัช្ភ
	ลาวแข้ง
	ลาเวียง
	เขมรตິ່ນໄທ
	กວែង
	กะหรីង ໄປງ

ภาษาหลักในจังหวัดสุพรรณบุรีคือภาษาไทยกลางแสดงด้วยระดับสีเข้มอ่อนตามพื้นที่
ภาษาอื่นๆอีกในระดับอ่อนมากอีกด้วยแผนกพวงก汆

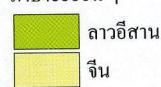

อ่างทอง

เส้นขอบเขต

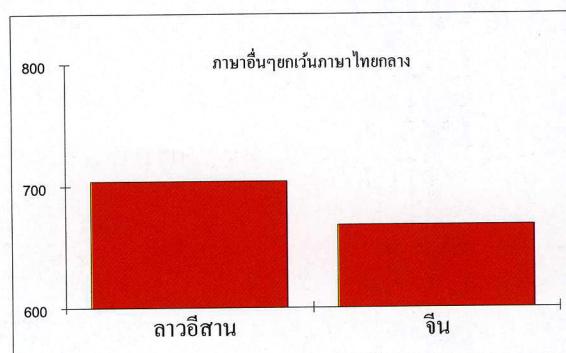
ภาษาอีสาน

ภาษาไทยกลาง

2000 - 4000
4000 - 6000
6000 - 8000

ภาษาหลักในจังหวัดอ่างทอง คือภาษาไทยกลางและด้วยระดับสีเข้มอ่อนเต็มที่ที่
ภาษาอื่นๆ เช่นภาษาจีนและภาษาอีสาน

3.2.4 การกระจายของกลุ่มภาษาต่างๆ ในเขตภาคใต้

ประชากรในดินแดนภาคใต้ของประเทศไทยมีประมาณเก้าล้านคน ภาคใต้มีพื้นที่ครอบคลุม 14 จังหวัด แบ่งเป็นเขตภาคใต้ตอนบน ได้แก่ จังหวัดชุมพร ระนอง สงขลา นครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี พัทลุง ตรัง พังงา ภูเก็ต และจะมี มีนครศรีธรรมราชเป็นศูนย์กลาง และเขตภาคใต้ตอนล่างประกอบด้วย 4 จังหวัด ชายแดนภาคใต้ ได้แก่ สตูล ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส ประชากรส่วนใหญ่พูดภาษาลามาถิน และนับถือศาสนาอิสลาม มีปัตตานีเป็นศูนย์กลาง เป็นดินแดนที่ต่อเนื่องจาก 4 รัฐภาคเหนือของมาเลเซีย ซึ่งเดิมเป็นของไทยก่อนยกให้อังกฤษ ได้แก่ ไทรนูรี (เกอดะห์) กลันตัน ตรังกานู และเปอร์ลิต ภาคใต้ตอนบนมีการติดต่อกับสุโขทัย และอยุธยา และเคยปกครองอยู่ได้การปกครองของอยุธยา ในตอนต้นพุทธศตวรรษมีการอพยพจากภาคเหนือมาอยู่ที่ นครศรีธรรมราช สงขลา และพัทลุง เป็นต้น ปัจจุบันผู้พูดภาษาคระฤทธิ์ที่นักจากกลุ่มคนที่พูดภาษาปักษ์ได้ซึ่งเป็นประชากรส่วนใหญ่มีผู้พูดร้อยละ 93 แล้วขึ้นมาอยู่ในจังหวันร้อยละ 1 หรือประมาณเกือบหนึ่งแสนคน คนกลุ่มนี้ซึ่งมีประวัติไม่แหนชัดแต่เกี่ยวข้องกับการเดินทางมาจากพื้นที่อื่นเข้ามาตั้งรกรากในแดนนี้ เช่น เป็นทหารที่ยกมาตีหัวเมืองลามาถี เมื่อเสรีจศึกแล้วตั้งถิ่นฐานในบริเวณนี้ หรือเป็น宦อช้างตามทางช้างให้กษัตริย์ หรือเป็นพราวน นักแสรงโซค นักกระเร่อ เป็นต้น แต่โดยสรุปจากหลักฐานภาษาพูด ภาษาไทยตากใบซึ่งแตกต่างจากภาษาไทยปักษ์ได้ แต่มีความคล้ายคลึงกับกลุ่มภาษาในเขตภาคเหนือ จึงเชื่อว่าจะเป็นกลุ่มที่เคยอยู่ตอนบนของประเทศไทย แต่ได้ตั้งถิ่นฐานในบริเวณนี้มากกว่า 400 ปีมาแล้ว โดยกระจายอยู่ในเขตจังหวัดปัตตานีและนราธิวาส เช่น อำเภอปะนาัง สายบุรี ไม้แก่น นาโย และท่ายางแดง ในจังหวัดปัตตานี อำเภอเมือง นาเจาะ ยัง อتابกใน ระแวง สุไหงปาดี สุไหงโกลก และแม่น้ำ จังหวัดนราธิวาส นักจากนี้ยังพบคนที่พูดภาษาตากใบในหลายหมู่บ้าน ในเขตตั้งถิ่นฐานลั้นต้นและตรังกานู ของประเทศไทยเดิมซึ่งมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศไทย สำหรับกลุ่มภาษาในตระกูลอสโตรเรนซียนกลุ่มใหญ่ในภาคใต้คือภาษาลามาถินไทย ซึ่งเรียกในเขตภาคใต้ว่า “ยาวี, นาญ, ลามาถี” (คำว่า “ยาวี” หมายถึงตัวหนังสือภาษาอาหรับที่ดัดแปลง เมื่อเขียนภาษาลามาถินในประเทศไทย) มีจำนวนผู้พูดส่วนมากอยู่ในเขต 4 จังหวัดภาคใต้ ได้แก่ ยะลา ปัตตานี นราธิวาส และสตูล รวมทั้งเขตนครศรีธรรมราช สงขลา มีจำนวนผู้พูดทั้งหมดประมาณหนึ่งล้านคนหรือร้อยละ 3 ของประชากรในภาคใต้ เนพะในสามจังหวัด ปัตตานี ยะลา นราธิวาส มีร้อยละ 82 กลุ่มภาษาในตระกูลอสโตรเรนซียนกลุ่มย่อยอีก 2 กลุ่ม ได้แก่ อูรักกะ โนรี และมอเก็นหรือมอเกล็น ซึ่งมีชื่อเรียกทั่วไปว่า “ชาวเดล” บางครั้งทางราชการเรียกว่า “ไทยใหม่” พบรในเขตจังหวัดจะเป็น ภูเก็ต สตูล เป็นต้น ภาษาอูรักกะ โนรีมีจำนวนผู้พูดกว่าสามพันคน ส่วนมอเกล็นมีประมาณพันกว่าคน

จากการที่ภาคใต้มีบทบาทสำคัญในการเป็นเมืองท่าค้าขายทางทะเลกับประเทศทั้งตะวันตกและตะวันออก ในเขตตอนกลางและภูเก็ต จึงมีชาวจีนหลังไหลเข้าไปทำเหมืองแร่เป็นจำนวนมาก ในปัจจุบันจึงมีคนเชื้อสายจีนเป็นจำนวนมาก ไม่น้อยในเขตภาคใต้ นักจากนี้ยังมีกลุ่มชาวสิงห์และทมิฬจากศรีลังกา คนอาหรับ และคนมลายู ในเขตภาคใต้ซึ่งมีการผสมปนเปกันระหว่างคนไทยและชนชาติต่างๆ ที่เข้ามาติดต่อ นักจากนี้ในเขตภาคใต้ยังมีชนพื้นเมืองดั้งเดิมอาทัยอ่ายอ้อด้วย ได้แก่ กลุ่มคนป้าหรือเซมัง ชาไกหรือที่คนไทยรู้จักว่า “เจาะป่า” ชนกลุ่มนี้เรียกกลุ่มของตนเองว่า “นานิ” และส่วนมากพูดภาษาเกนชิว พบรในเขตสันเข้า ระหว่าง

จังหวัดตรัง พัทลุง ยะลา และนราธิวาส มีผู้พูดไม่ถึงหนึ่งร้อยคน นอกจากนี้ยังมีผู้พูดภาษาจีน พม่า ลาวอีสาน และมอญ มีผู้พูดในแต่ละภาษาและไม่ถึงร้อยละ 1 และมีผู้พูดภาษาไทยกลางซึ่งเป็นภาษาราชการเกือบร้อยละ 2

ภาษาของกลุ่มนชนต่างๆ ในภาคใต้ในปัจจุบัน มีทั้งหมด 11 กลุ่ม เป็นภาษาในตระกูลไทย 4 ภาษา ตระกูลอสโตรເອເຊີຍຕິກ 2 ภาษา ตระกูลอสໂຕຣນເຊີຍນ 3 ภาษา และตระกูลຈິນ-ທີບເຕ 2 ภาษา ดังนี้

ตระกูลไทย	ตระกูลอสໂຕຣເອເຊີຍຕິກ	ตระกูลอสໂຕຣນເຊີຍນ	ตระกูลຈິນ-ທີບເຕ
1. ปักษ์ใต้ (ไทยใต้)	1. กエンຊົວ (ຫ້າໄກ)	1. ນລາຢູ່ (ຍາວີ)	1. ຈິນ
2. ไทยกลาง	2. ມອງ	2. ອູຮັກລະໄວ້ຍ	2. ພມໍາ
3. ไทยตากใบ		3. ມອເກື້ນ/ມອເກື່ນ	
4. ลาวอีสาน		.	

ทั้งนี้ โดยมีผู้พูดภาษาตระกูลไทยร้อยละ 96 มีผู้พูดภาษาตระกูลอสໂຕຣນເຊີຍນร้อยละ 3 มีผู้พูดภาษาตระกูลຈິນ-ທີບເຕ และอสໂຕຣເອເຊີຍຕິກ ตระกูลละไม่ถึงร้อยละ 1

สัดส่วนจำนวนประชากรที่พูดภาษาแต่ละภาษาในภาคใต้ แสดงด้วยแผนภูมิและแผนที่การกระจายของกลุ่มภาษาต่างๆ ในภาคใต้ และแผนที่การกระจายของภาษาในแต่ละจังหวัดทั้ง 14 จังหวัด

แผนที่ภาษา ของชาติพันธุ์ทางฯ ในภาคใต้

ภาษาที่มีจำนวนผู้พูดปานกลางถึงมาก

ภาษาฯรายถินไทย (ความหนาแน่นของประชากร)

100 - 20000

20000 - 60000

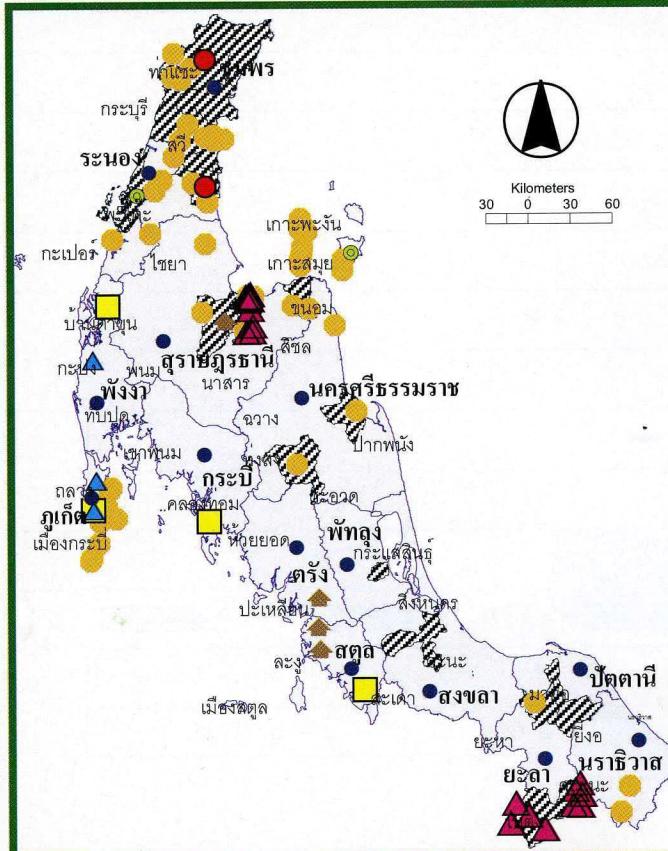
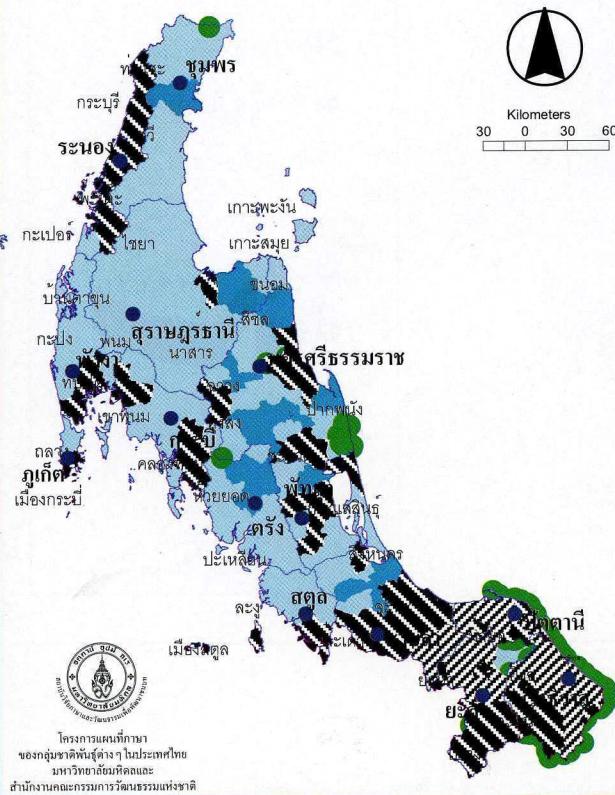
ภาษาหากไป

= 100

ภาษาไทย本土 (ความหนาแน่นของประชากร)

100 - 5000

50000 - 150000

ภาษาที่มีจำนวนผู้พูดน้อย

จีน

พมา

ชา-ไก

มอญ

มอเกลิน

อุรักษะໄວຍ

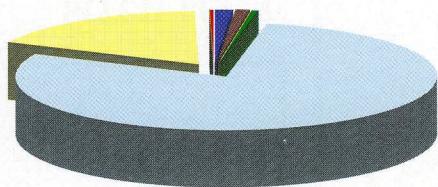
ลาว-อีสาน

ไทย-กลาง

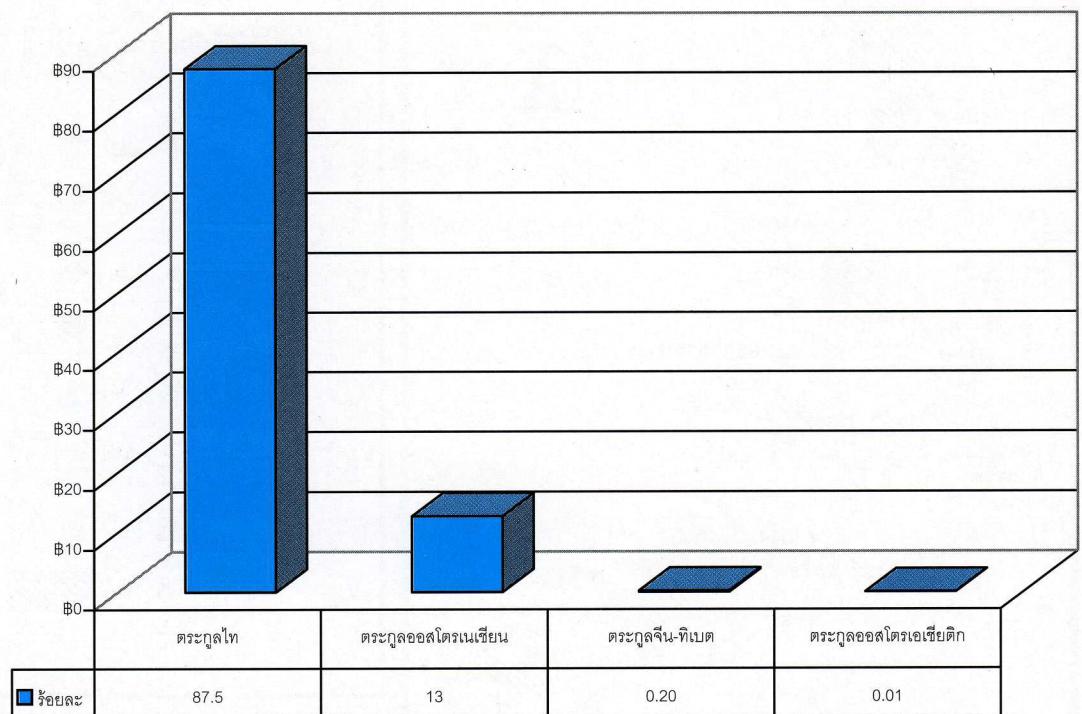
โครงการแผนที่กลุ่มชาติพันธุ์ภาษาต่างๆในประเทศไทย

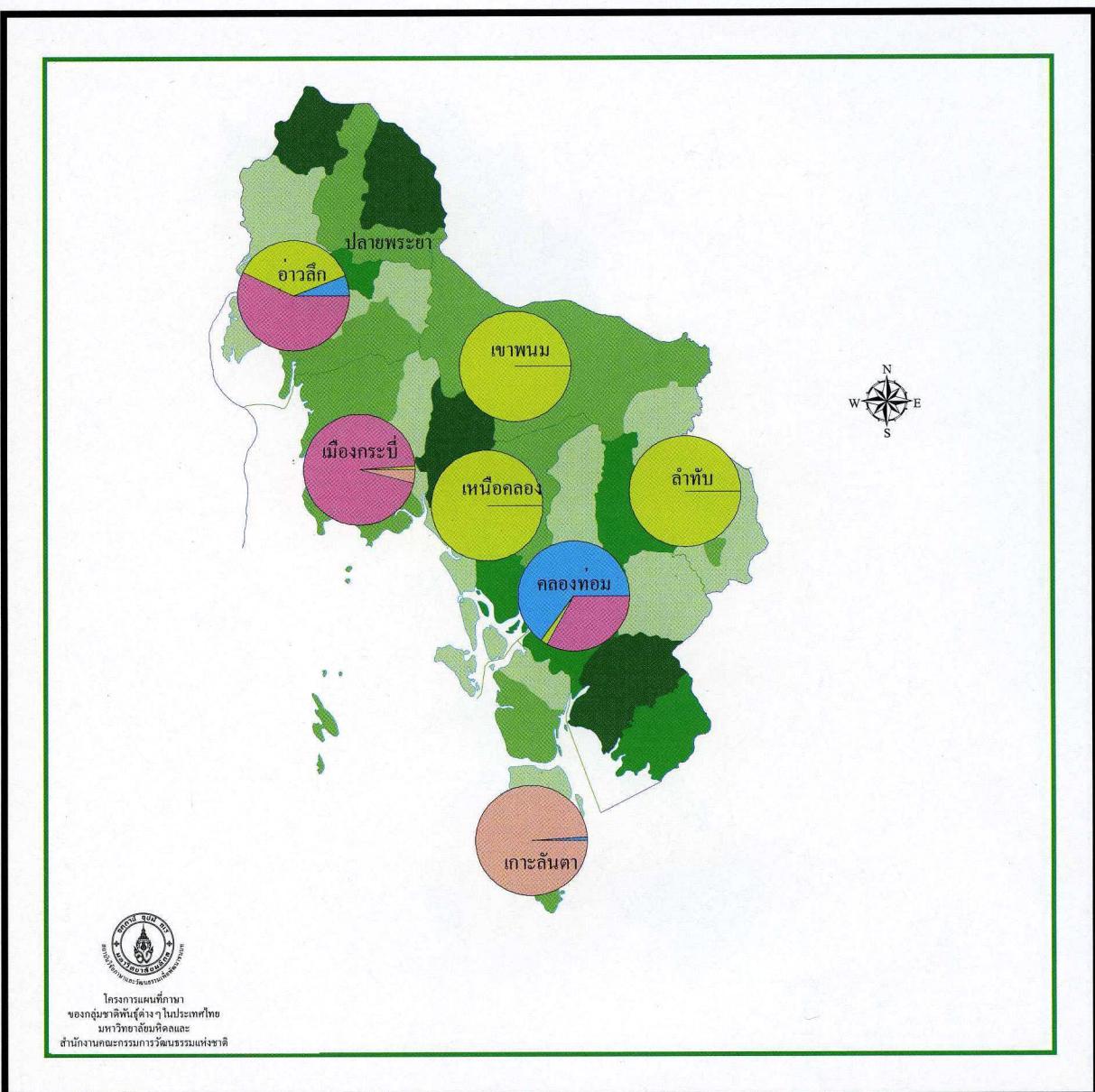

แผนภูมิแสดงสัดส่วนผู้พูดภาษาต่างๆในภาคใต้

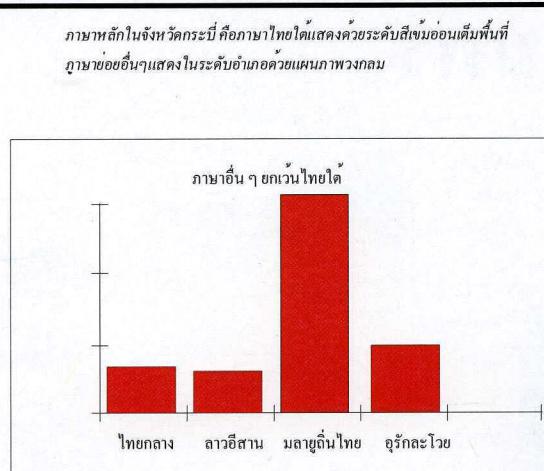
- ตากใบ 1 %
- ไทยกลาง 1%
- ลาวอีสาน 0.5%
- ไทยใต้ 85%
- มลายูในไทย 13%
- อุรุกวัย 0.1%
- มองกี 0.02%
- มอญ 0.005%
- ชาวกะเหรี่ยง 0.001%
- พม่า 0.01%
- กลุ่มภาษาจีน 0.17%

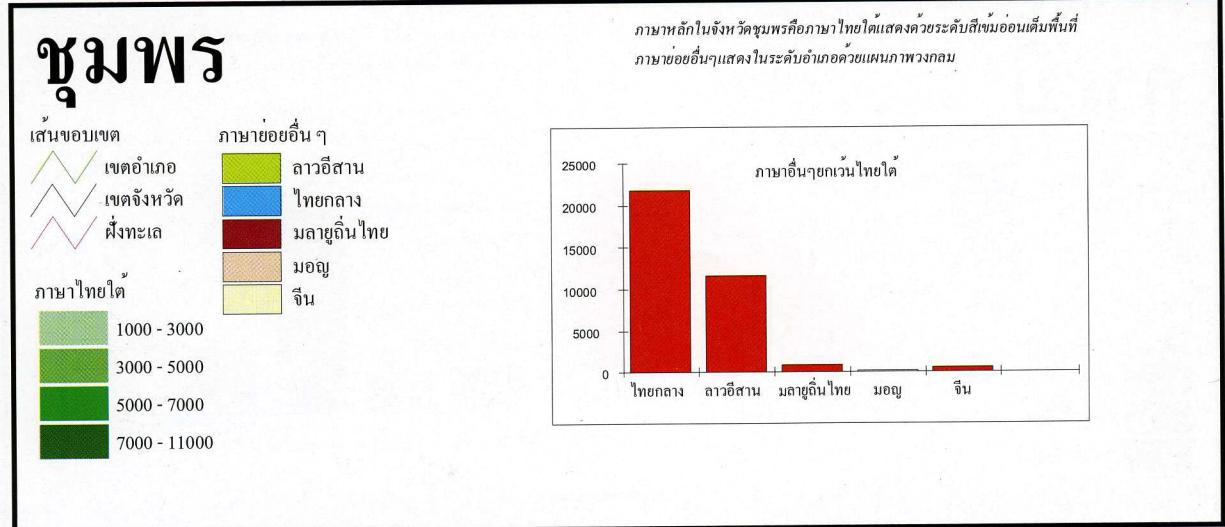
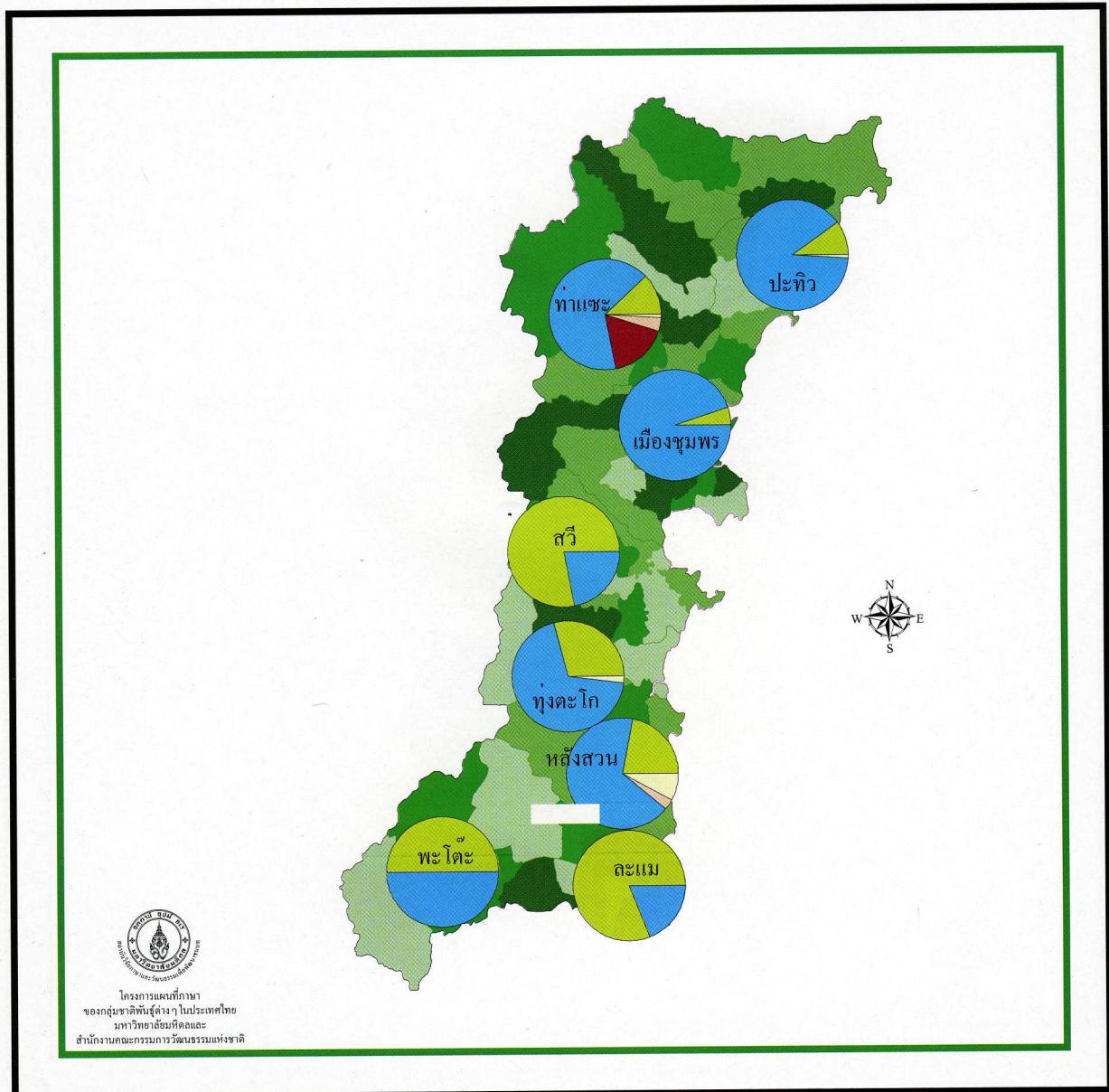
แผนภูมิแสดงร้อยละของผู้พูดภาษาตระกูลต่างๆ ในภาคใต้

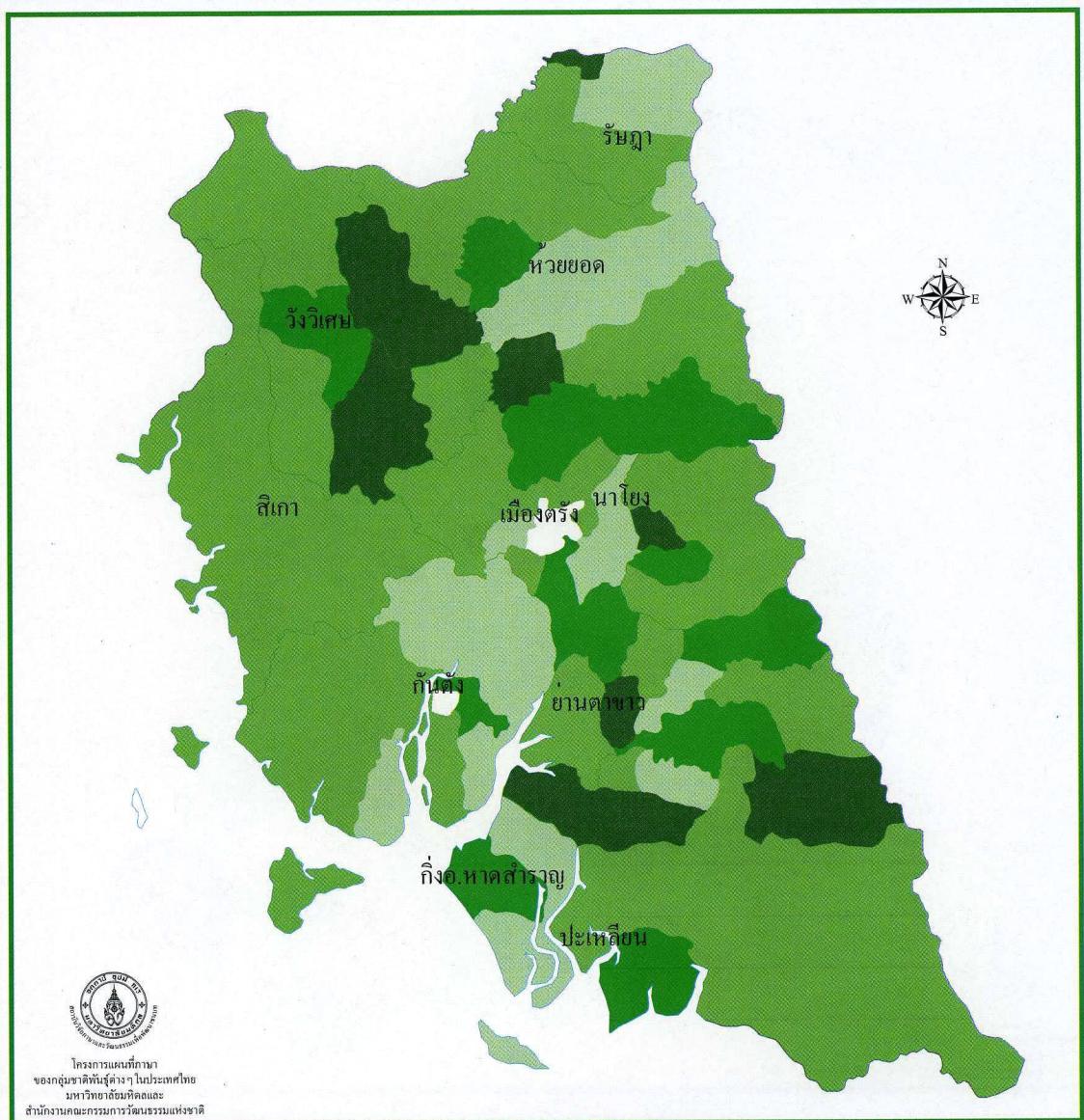

ກະບິ

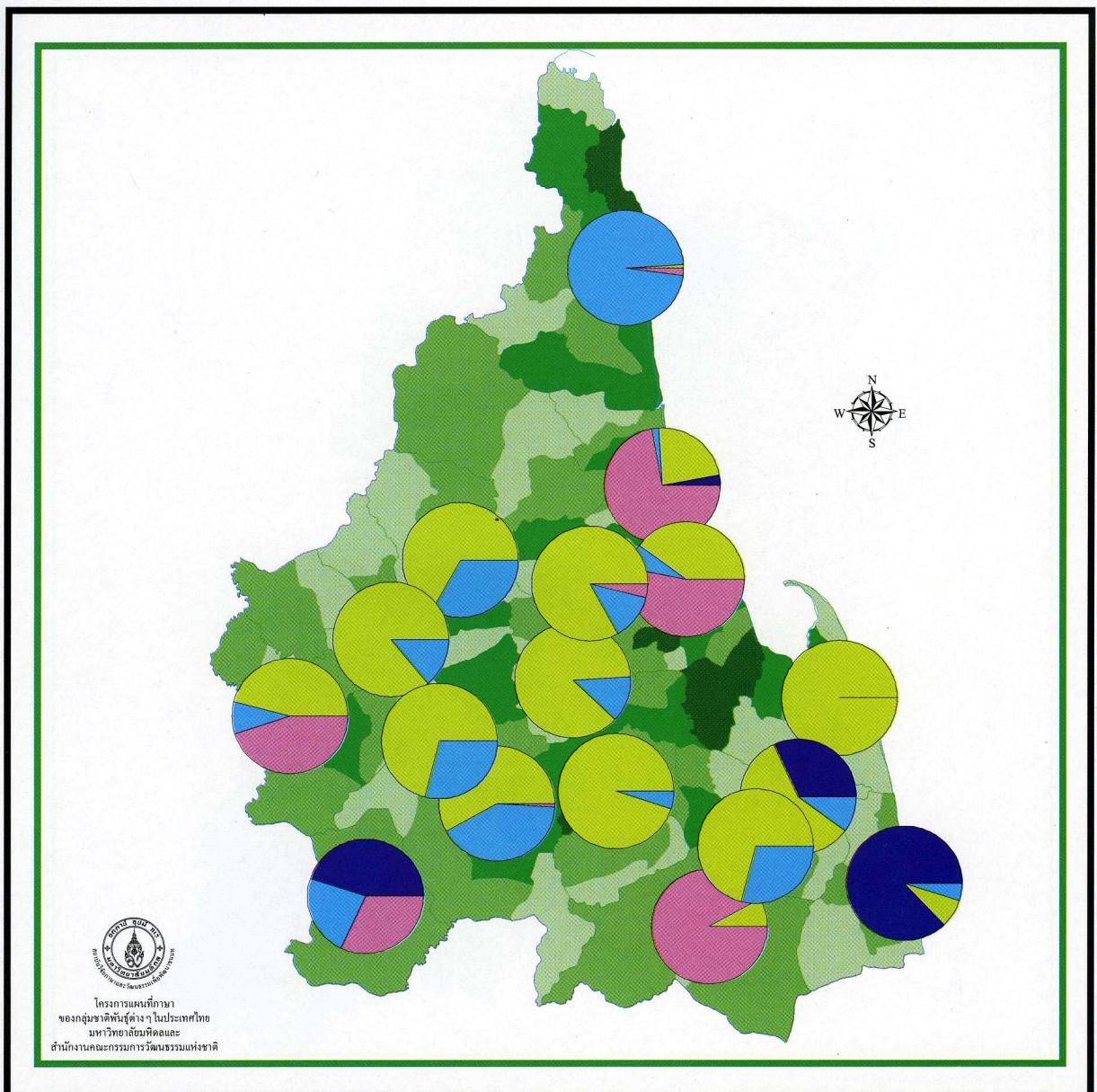
ตรัง

เส้นขอบเขต
อัมกาอ
จังหวัด
ผู้ลงทะเบียน

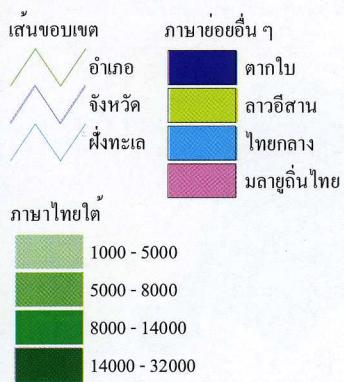

ภาษาหลักในจังหวัดตรังคือภาษาไทยโดยแท้แต่คงคู่ช่วงตีเข้มอันเดิมพื้นที่

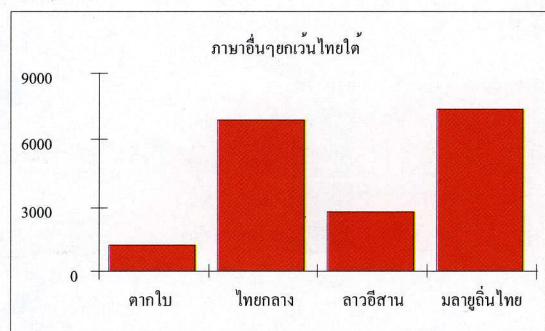

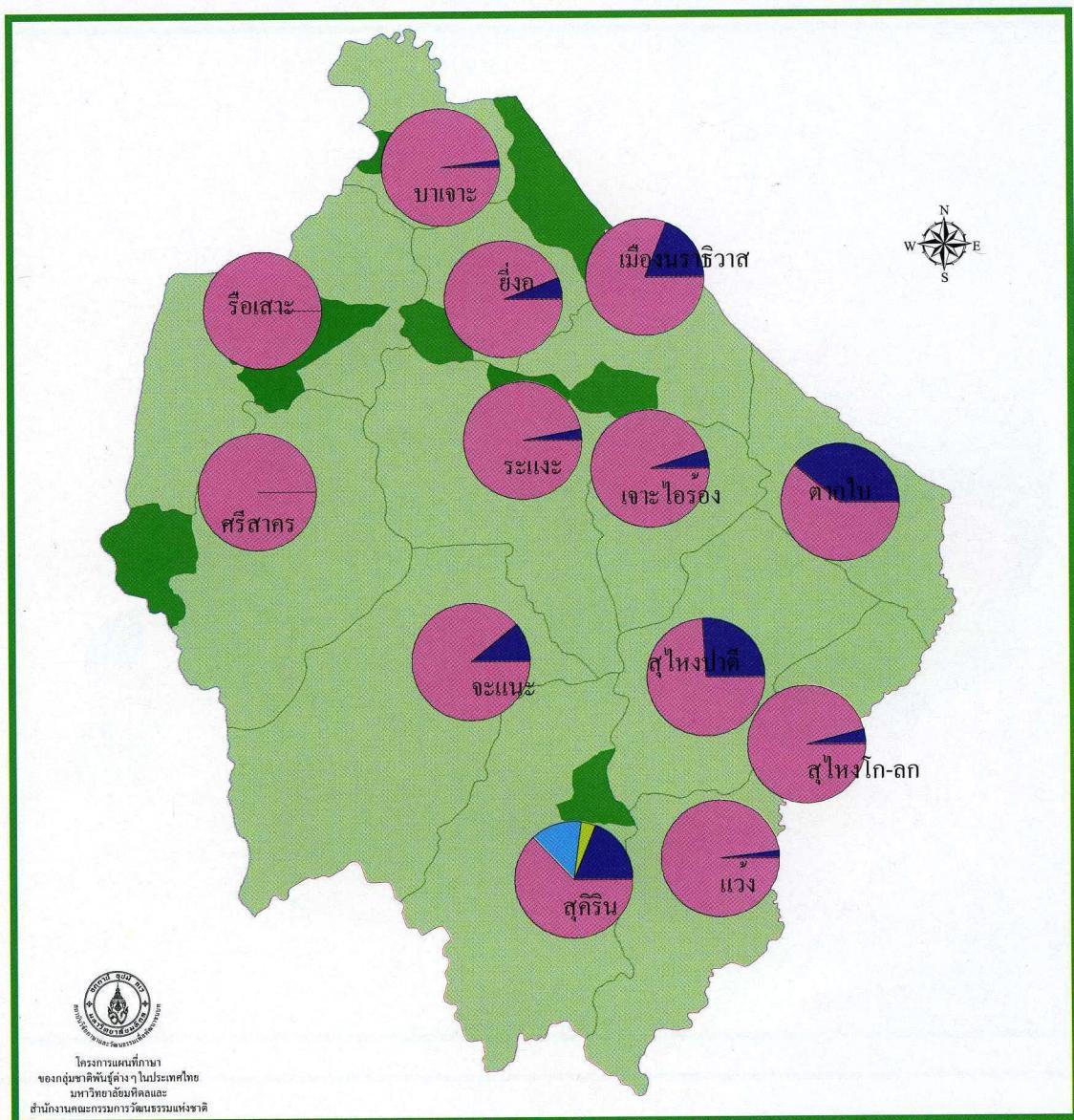

นครศรีธรรมราช

ภาษาหลักในจังหวัดนครศรีธรรมราชคือภาษาไทยได้และควบคู่กับภาษาอื่นๆ เช่น ภาษาอีสานฯ แสดงในระดับอ่อนกว่าที่เป็นที่
ภาษาอยู่อย่างแพร่หลายในระดับปัจจุบัน

นราธิวาส

เส้นขอบเขต

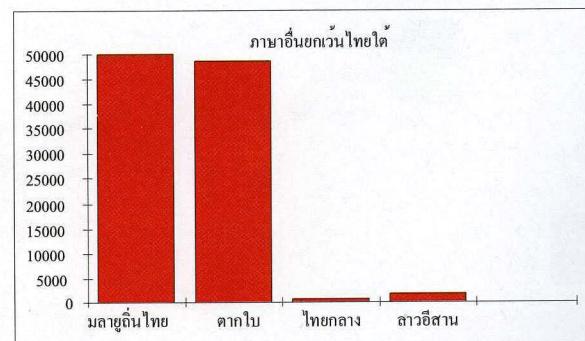
ภาษาอยู่อื่น ๆ

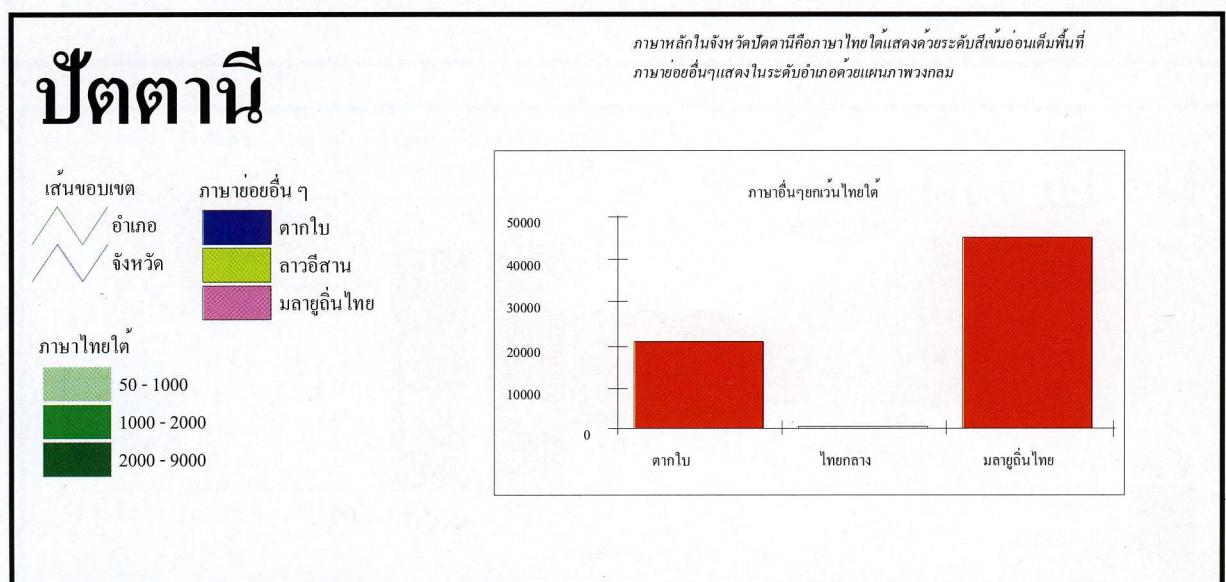
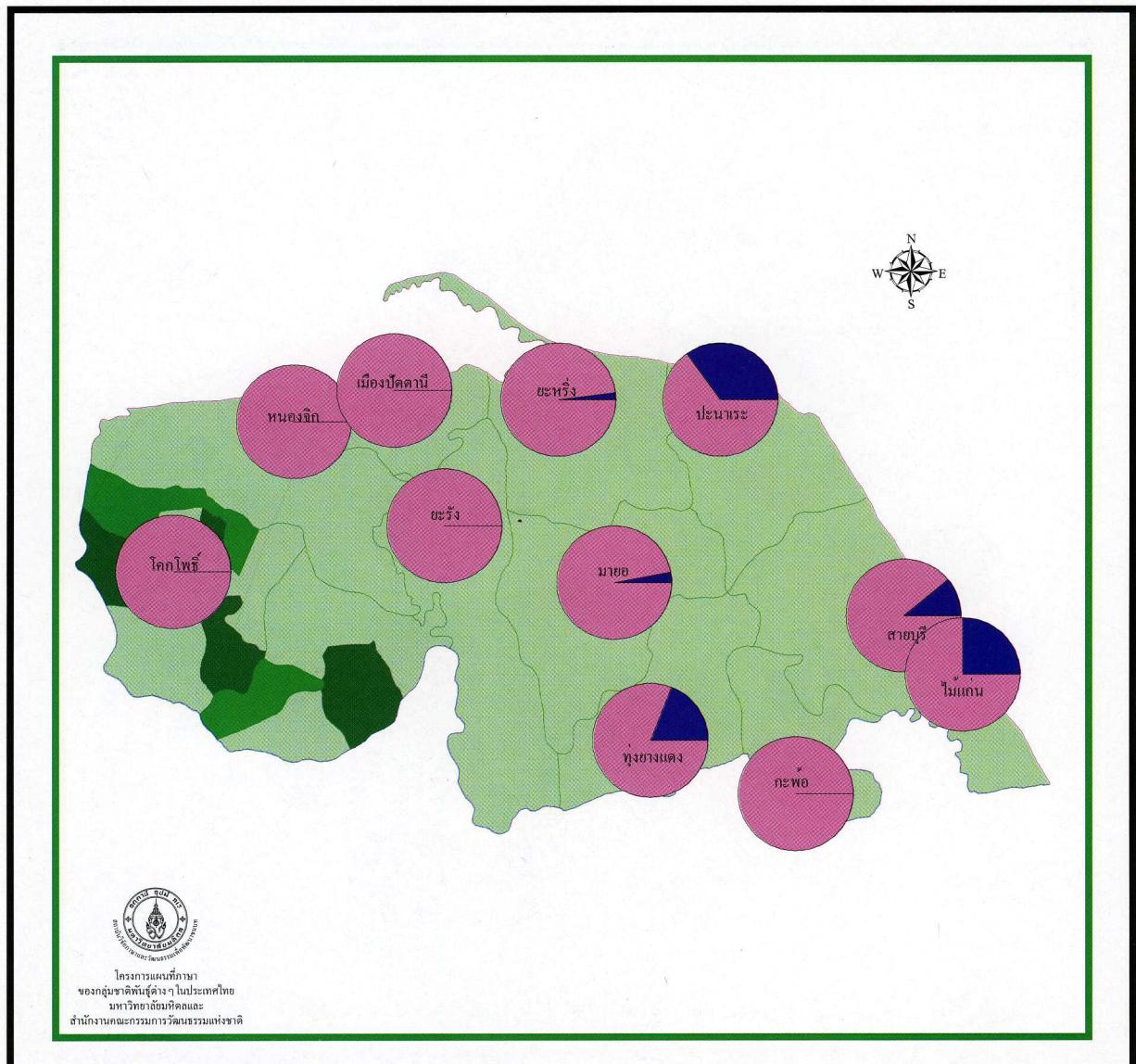
ตากใบ
ลาวอีสาน
ไทยกลาง
มลายูอิน്റิไทย

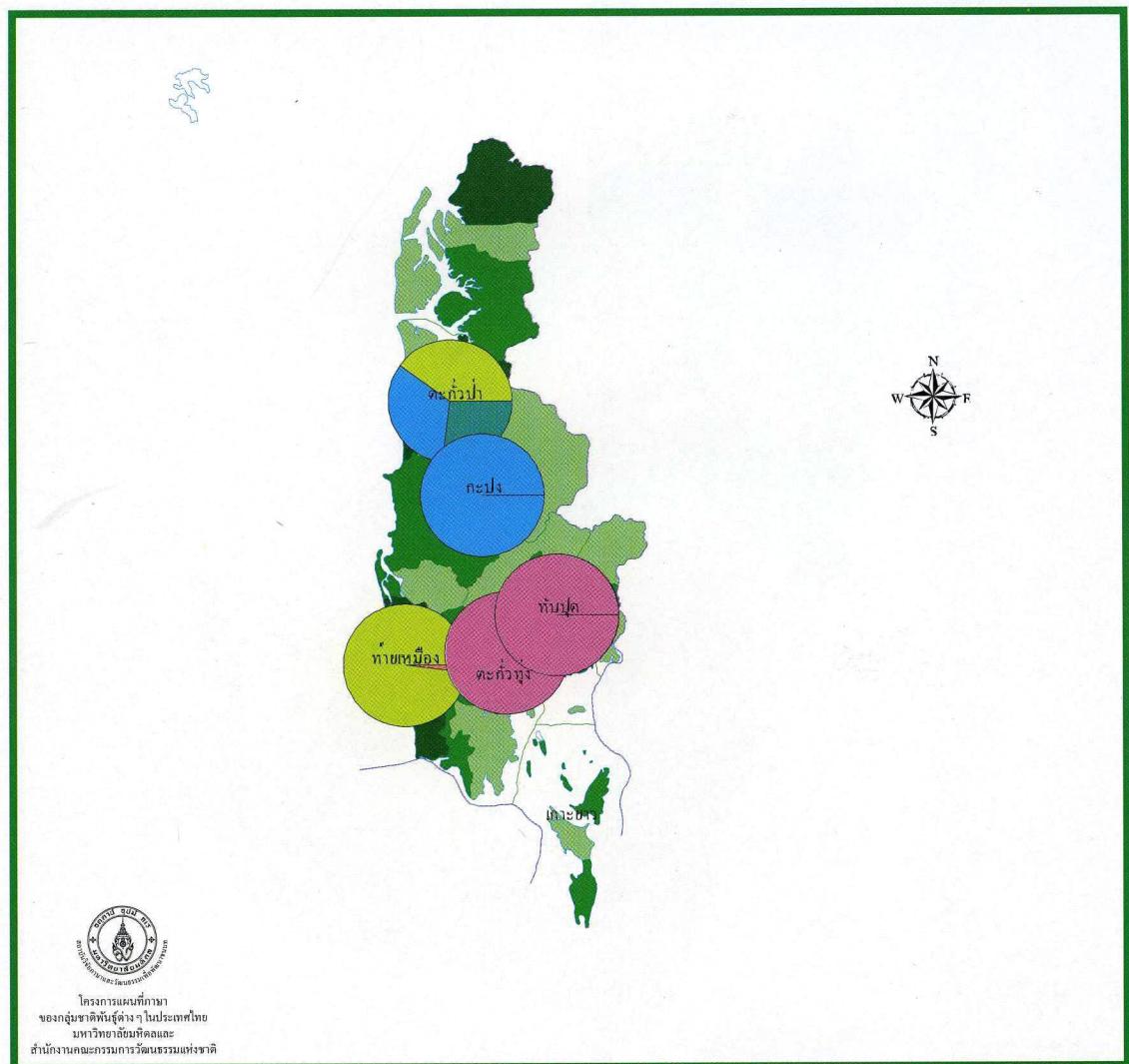
ภาษาไทยได้

100 - 600
600 - 1200
1200 - 4800

ภาษาหลักในจังหวัดนราธิวาสคือภาษาไทยได้แสดงคัวใจดังนี้
ภาษาอื่นๆอีก 4 แบบในระดับอ่อนแอด้วยเห็นภาพรวมๆ

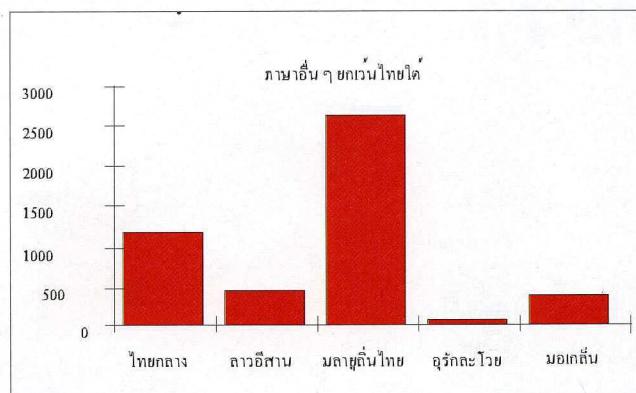

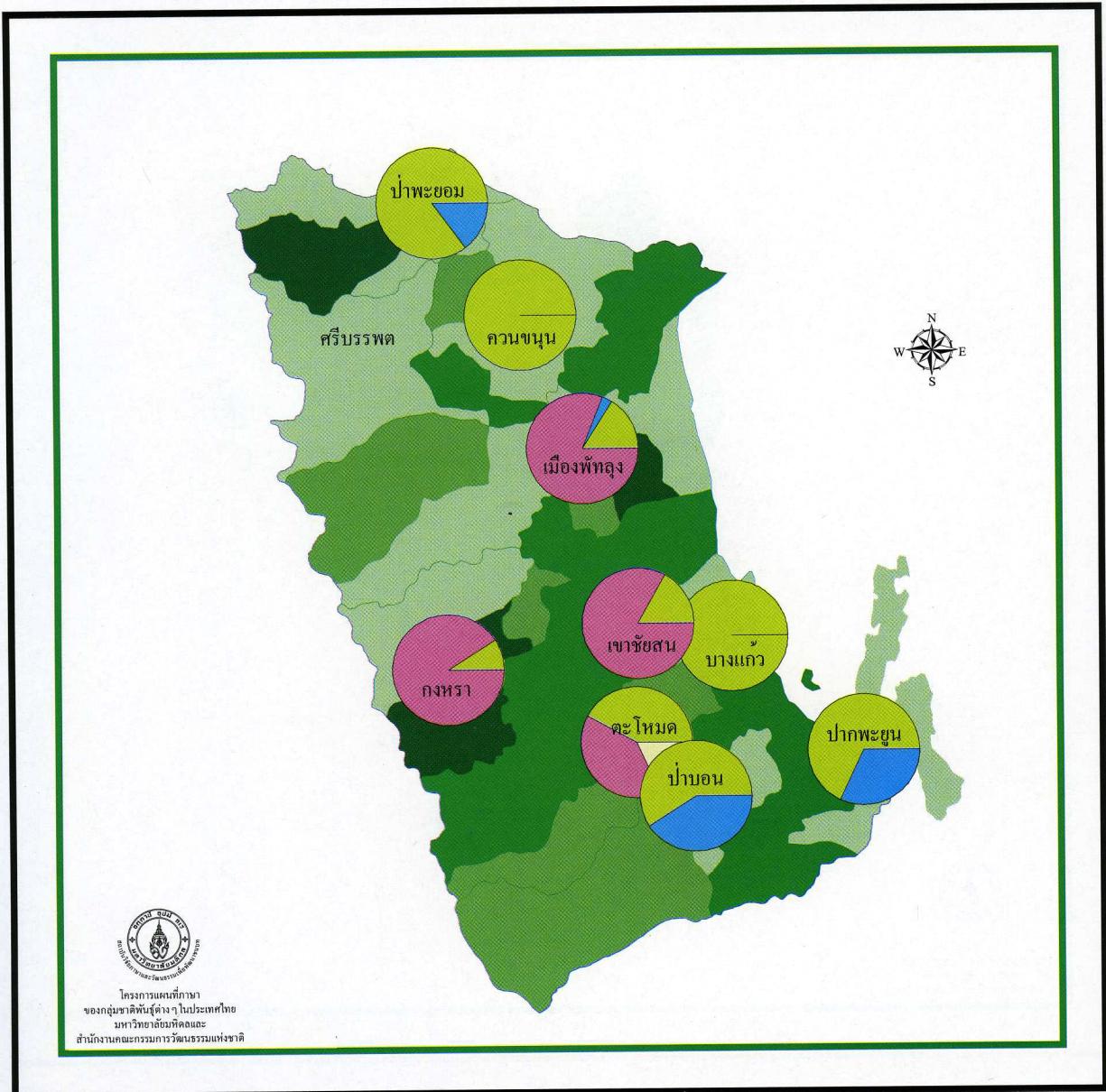

ພັນຈາ

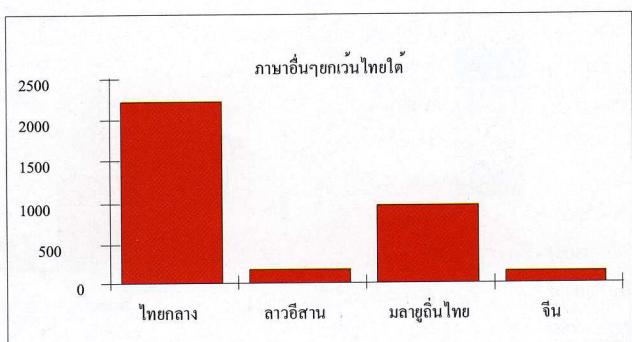
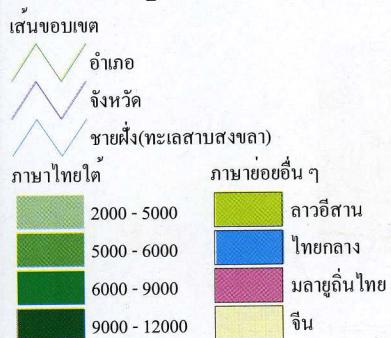

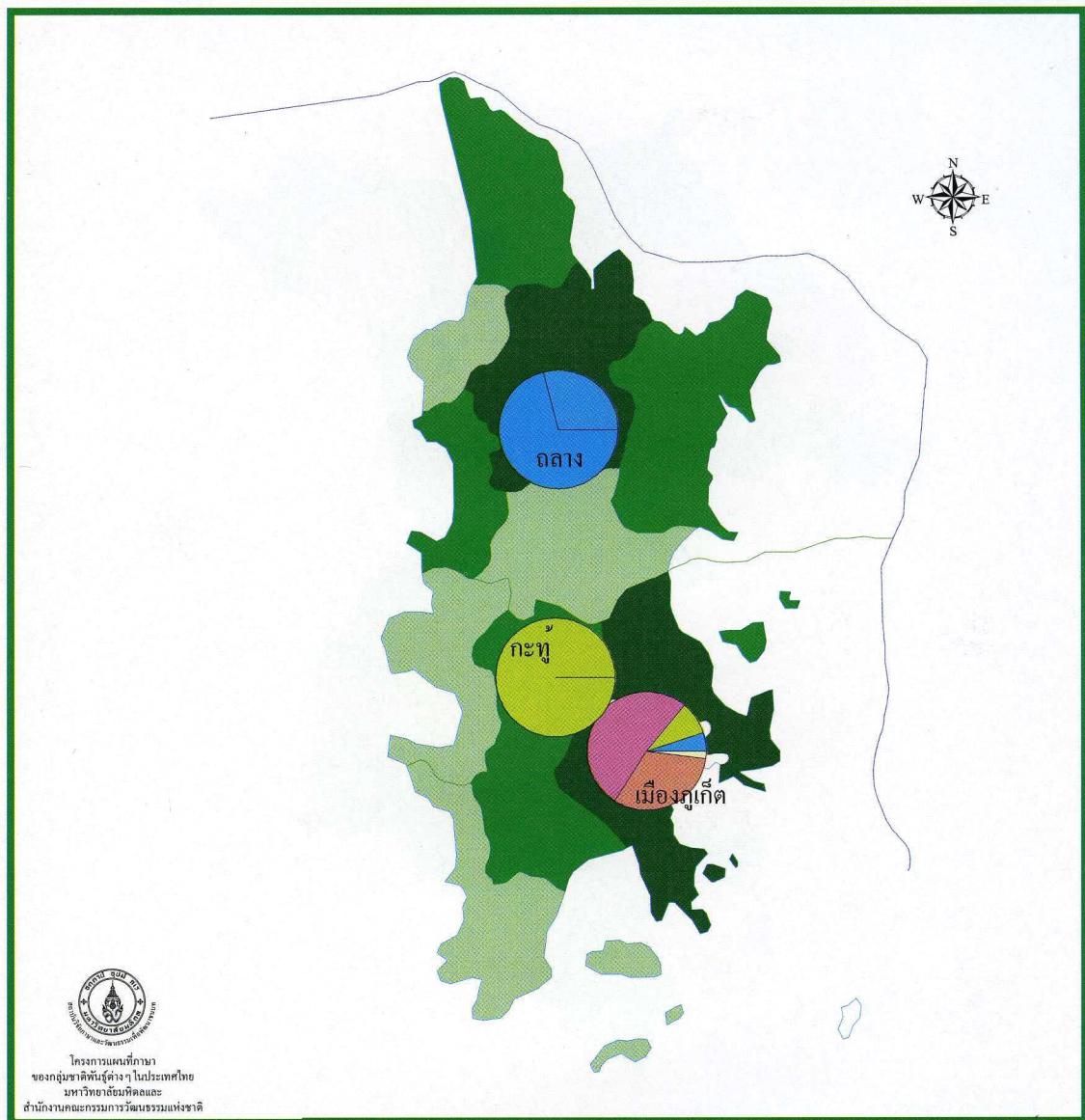
ການຢາກລັກໃນຈຶ່ງທີ່ກຳລົງເຖິງການໄາຍ່ ເຊັ່ນເຫັນວ່າມີພື້ນຖານທີ່
ການຢາກລັກໃນຈຶ່ງແສດງໃນຮັບຮັນຂ່າຍອົດຍໍາເພື່ອກາພວັງກລມ

พัทลุง

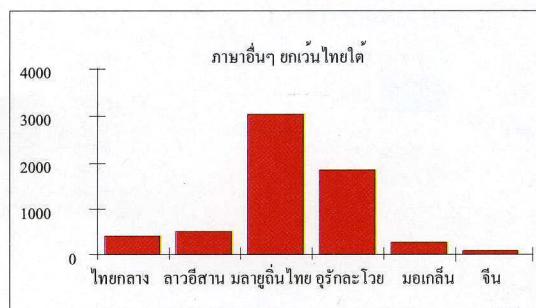

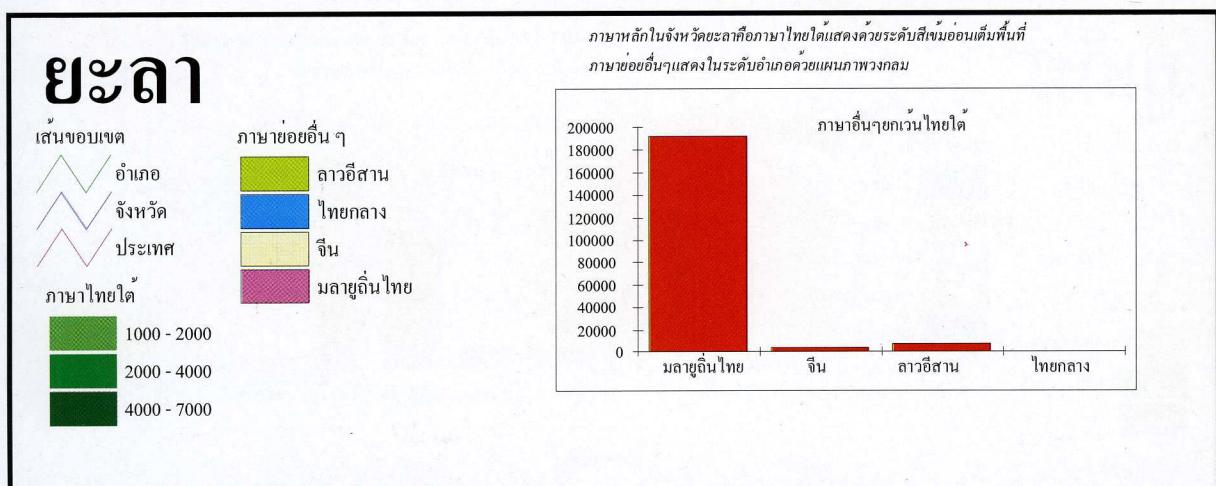
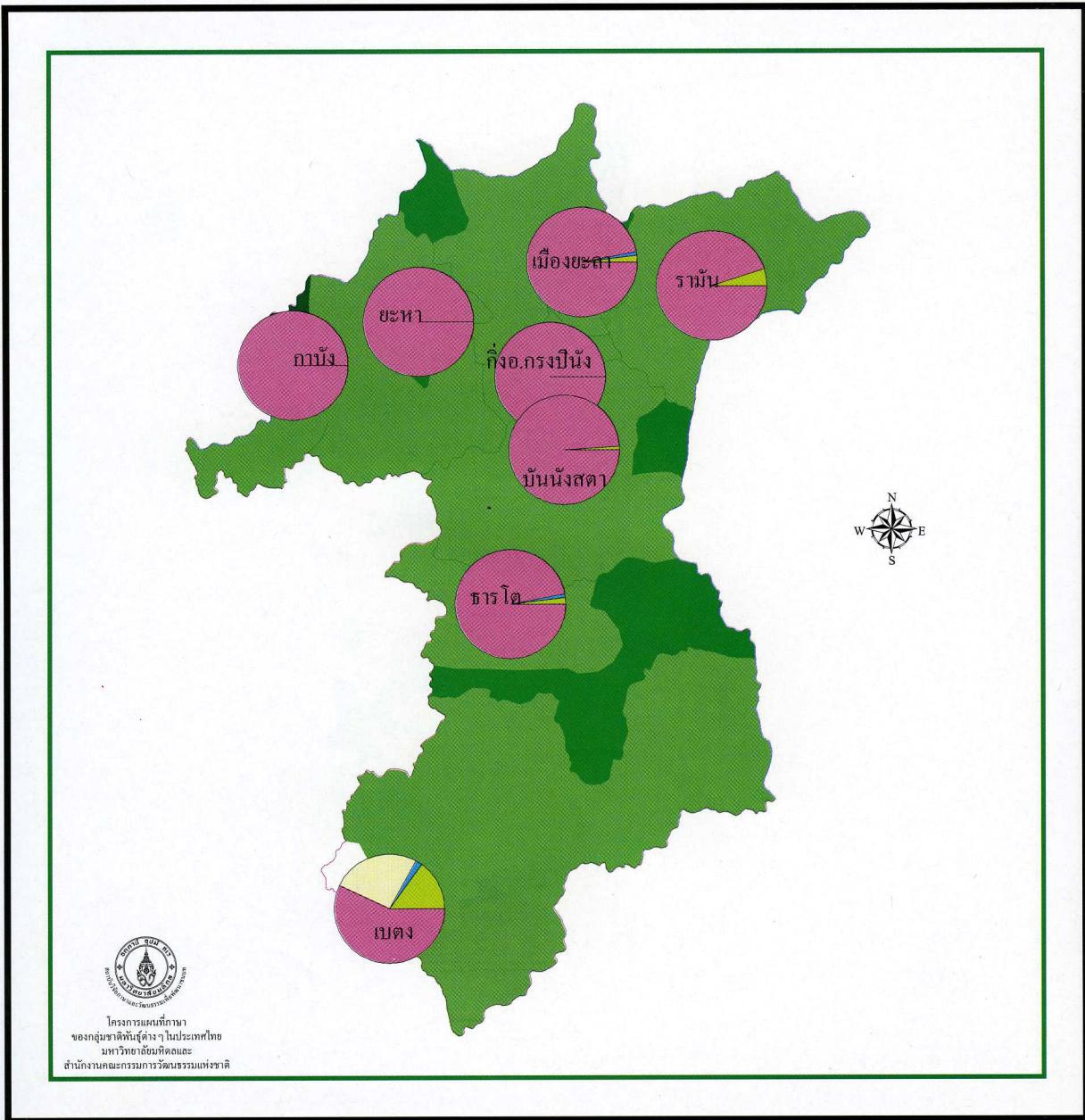
ກູເກີຕ

ເສັນອນບໍາຫຼັດ	ການຍອດເຊື່ອ
ຢັ້ງ	ຈຳກວດ
ຢັ້ງຫວັດ	ລາວອື່ນ
ຢັ້ງທະເລ	ມລາຍຸດື່ນໄທ
ການຍາໄທໃດ້	ອຸຮັກລະໄວຍ
1000 - 4000	ນອເກສື່ນ
4000 - 7000	ຈືນ
7000 - 13000	

ການຍອດເຊື່ອ	ໄທຍກລາວ	ລາວອື່ນ	ມລາຍຸດື່ນໄທ	ອຸຮັກລະໄວຍ	ນອເກສື່ນ	ຈືນ
	4000	3000	2000	1000	0	0

ການຍາດັກໃນຈັງຫວັດກູເກີຕີ່ກົດກົດຕົ້ນໄດ້ແສດງດ້ວຍຮະດັບເສັນເຊື່ອໜີ້ທີ່
ການຍອດເຊື່ອໜີ້ແສດງໃນຮະດັບອຳນວຍຄວ້າເພັນກາພວກຄນ

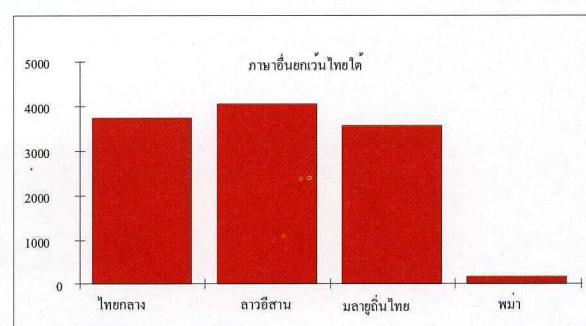

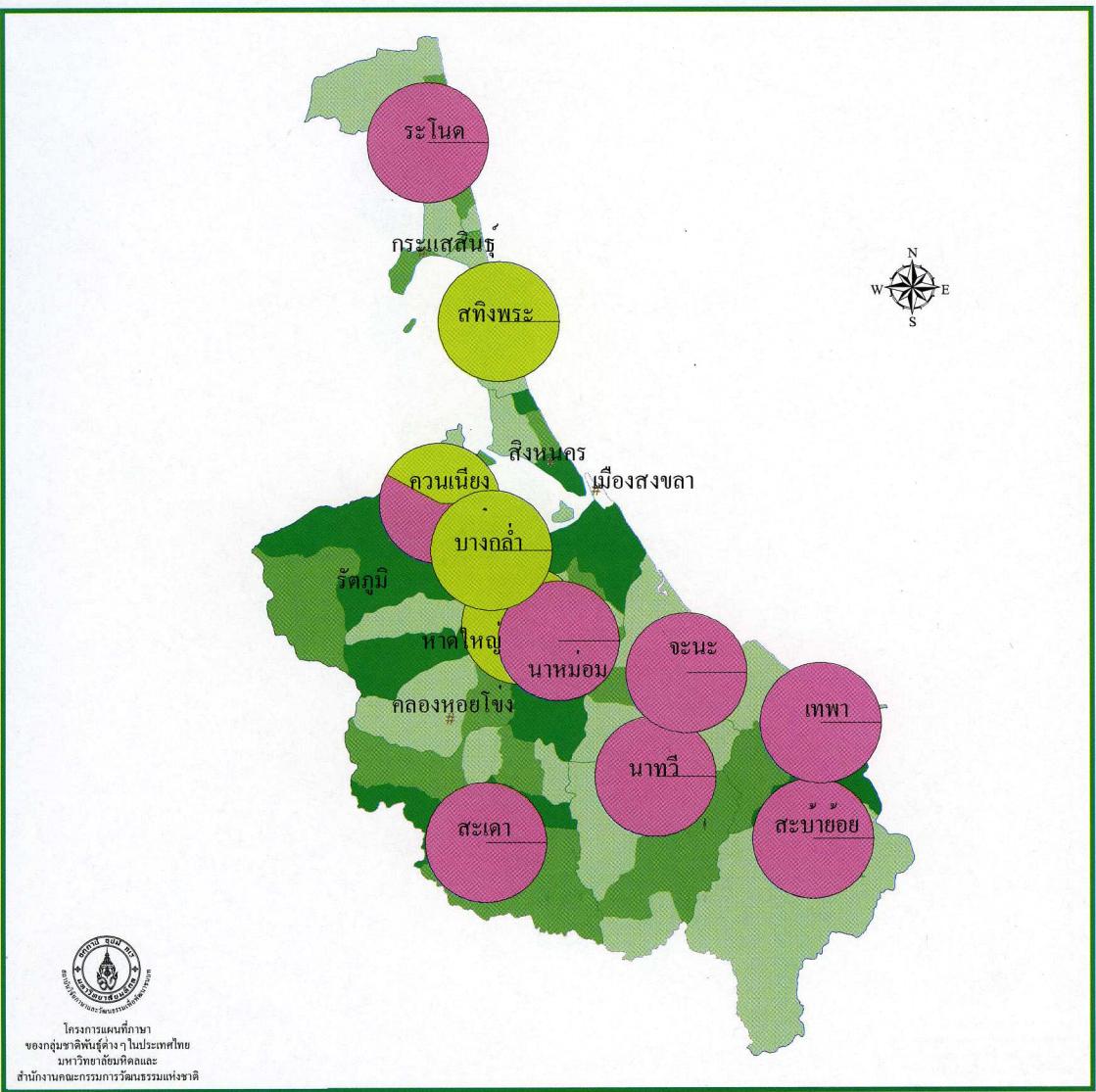

ระนอง

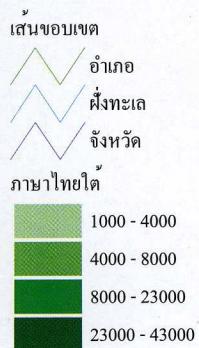

ภาษาหลักในจังหวัดระนองคือภาษาไทยโดยมากแต่ส่วนตัวจะมีคนสื่อสารกันเป็นพื้นที่
ภาษาอื่นๆและในระดับข้ามคือความหลากหลายของภาษา

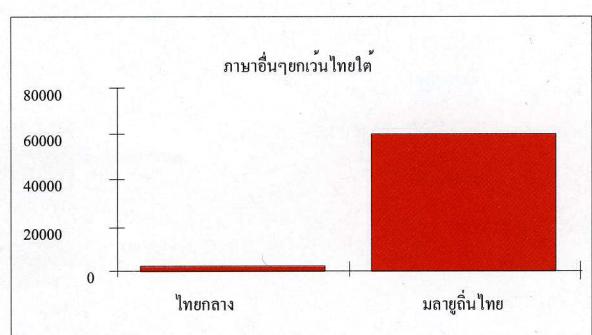

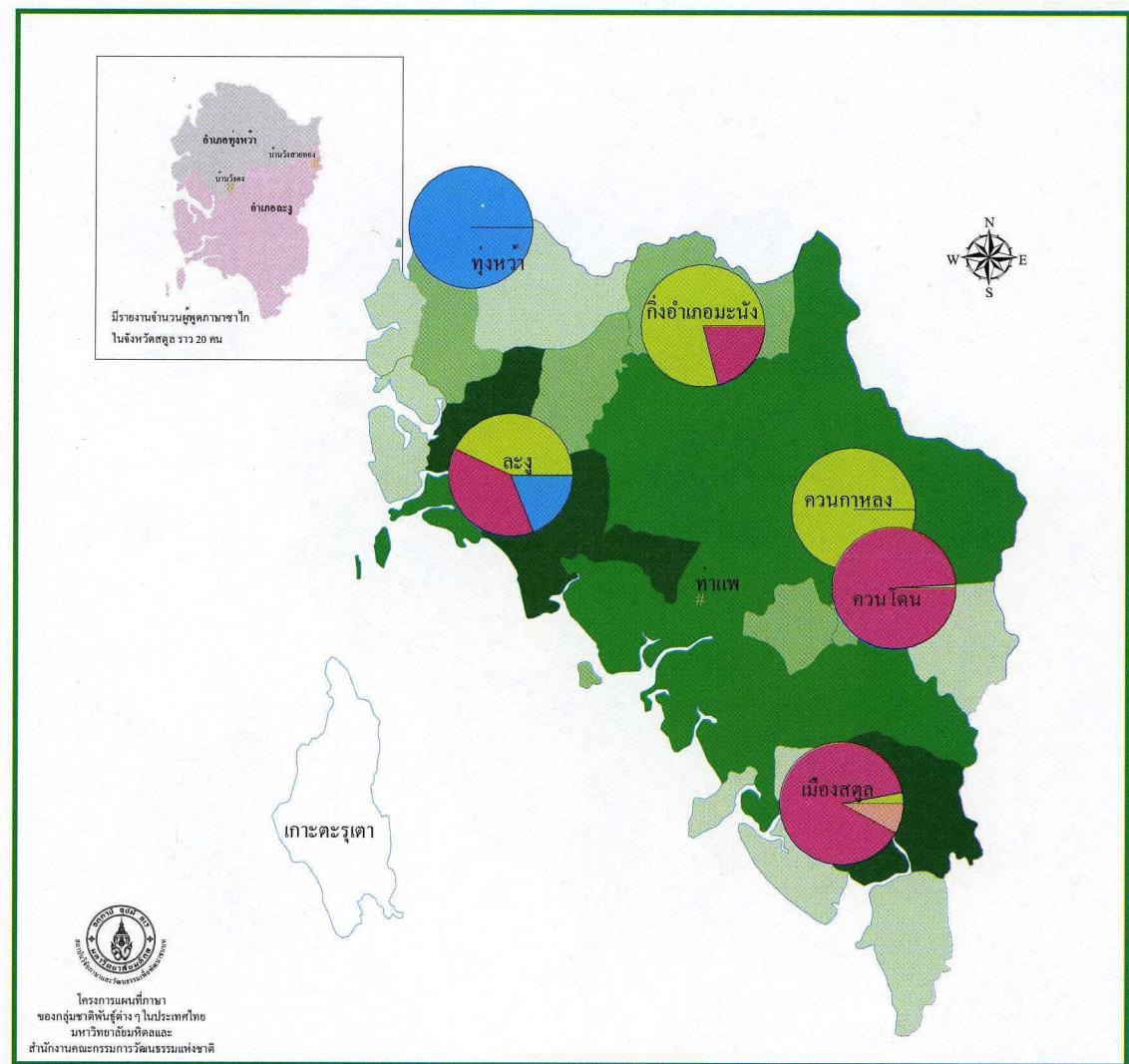

สงขลา

ภาษาหลักในจังหวัดสงขลาคือภาษาไทยได้แสดงตัวชี้ระดับสีเข้มอ่อนตามที่นี่ที่
ภาษาข้องค่ายแลสดงในระดับอ่าເກົດด้วยແຜນພາວກລົມ

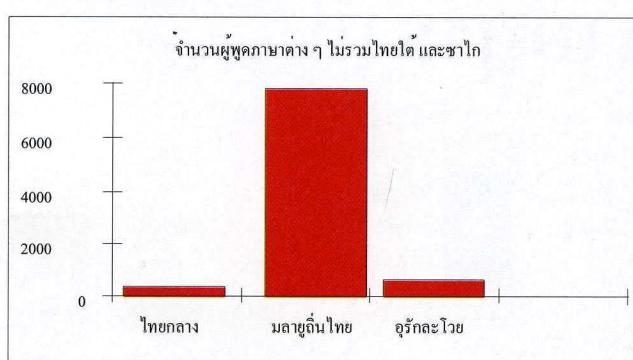

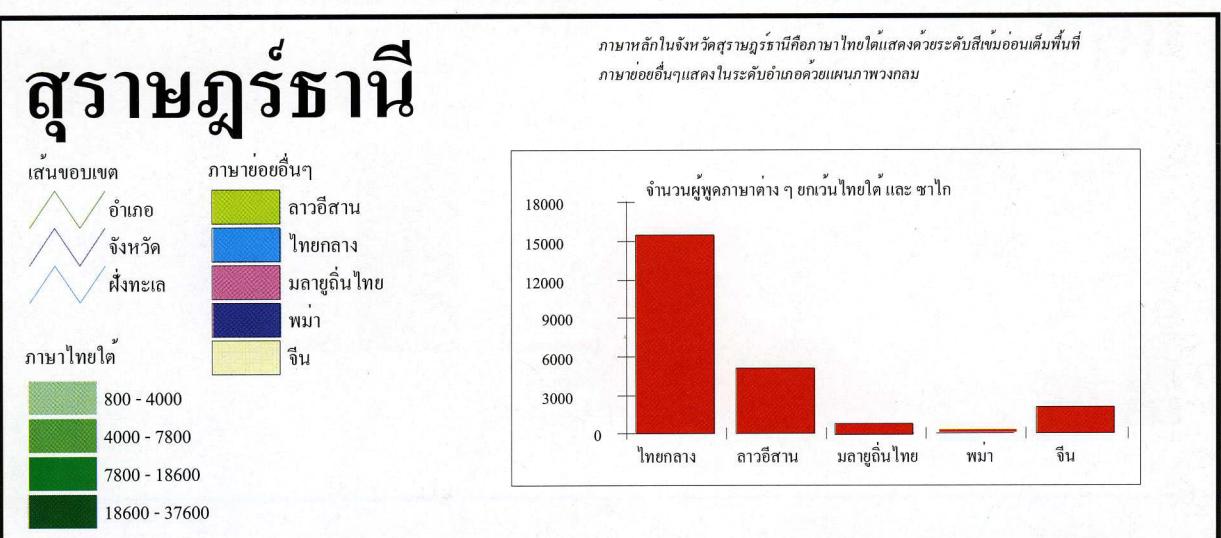
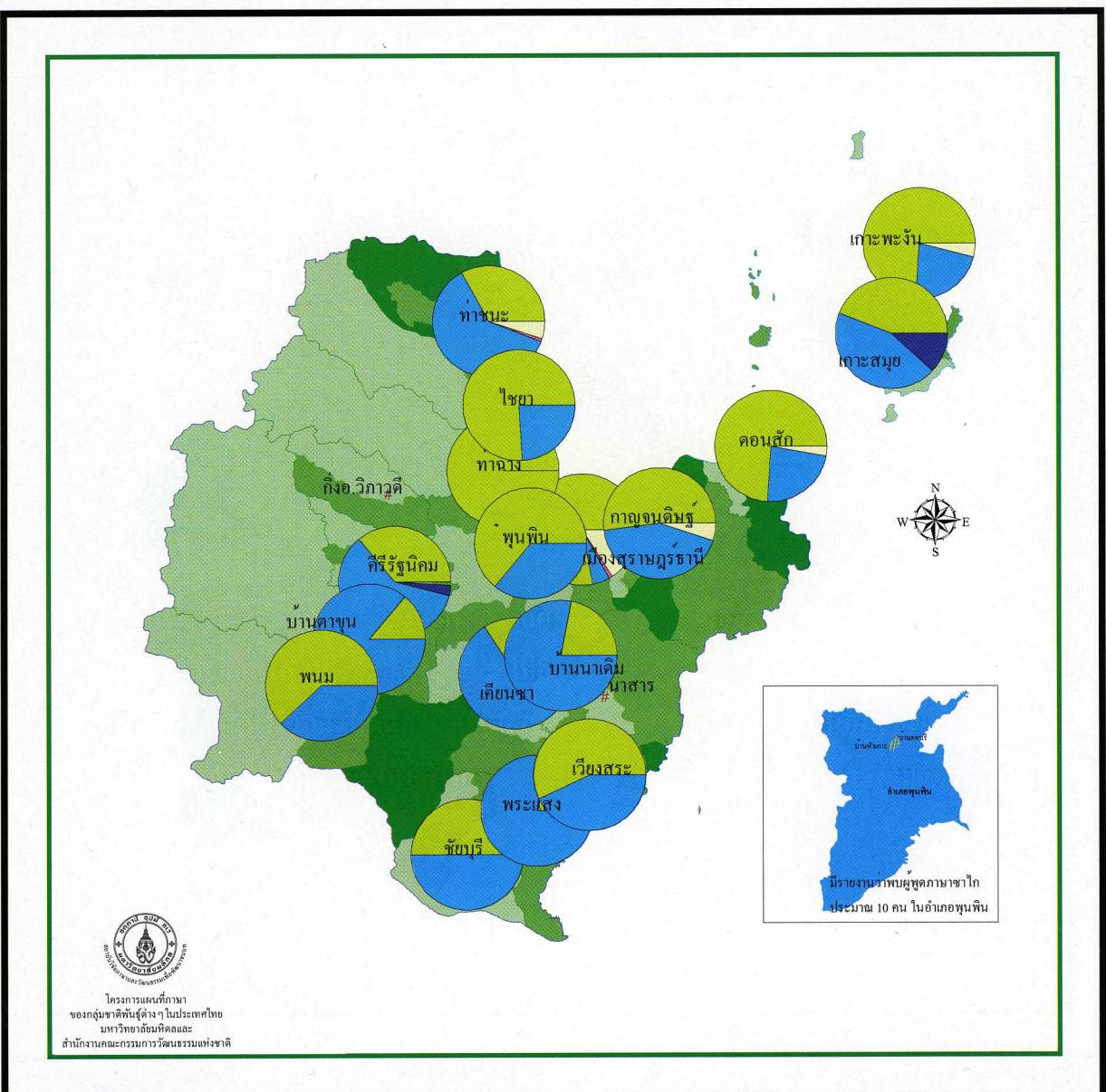

สถุล

ภาษาหลักในจังหวัดสูงสุดคือภาษาไทยโดยเด่นคงคล่องตัวสืบทอดกันมาตั้งแต่อดีต

บทที่ 4

สรุปและอภิปราย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยที่ให้ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ในประเทศไทย งานวิจัยนี้ชี้ให้เห็นอย่างชัดเจนว่า ประเทศไทยเป็นดินแดนที่มีความซับซ้อนของภาษาและชาติพันธุ์เป็นอย่างมาก กลุ่มภาษาหลักทั้ง 60 กว่ากลุ่ม มีทั้งกลุ่มใหญ่และกลุ่มย่อยกลุ่มเล็กกลุ่มน้อย แผนที่แสดงการกระจายของภาษาต่างๆ ตามพื้นที่ทางวัฒนธรรม แสดงการกระจายของภาษาในตรรกะต่างๆ ทั้ง 5 ตรรกะภาษา ได้แก่ ตรรกะไทย ตรรกะอสโตรเรเชียติก ตรรกะจีน-ทิเบต ตรรกะมัง-เมียน และตรรกะอสโตรเรเนเชียน แสดงถึงความสัมพันธ์ของภาษาต่างๆ ในด้านเชื้อสาย โดยคนส่วนใหญ่หรือประมาณร้อยละ 94 จะพูดภาษาในตรรกะไทย นอกจากนั้นจะพูดในตรรกะอื่นๆ ความแตกต่างในด้านจำนวนผู้พูดภาษาและการกระจายของผู้พูดตามเขตการปกครองในภูมิภาคต่างๆ แสดงสถานภาพและความสัมพันธ์ด้านสังคมของภาษาต่างๆ ภาษาที่กลุ่มใหญ่ๆ ได้แก่ ภาษาไทยคันตามภูมิภาคต่างๆ มีผู้พูดในแต่ละภูมิภาคเป็นจำนวนมาก จึงเป็นที่รู้และเข้าใจโดยทั่วไป และใช้เป็นภาษากลางของภูมิภาคนั้นๆ เช่น ภาษาคำเมืองในเขตภาคเหนือตอนบน ภาษาไทย (กลาง) ในเขตภาคกลางและภาคเหนือตอนล่าง ภาษาลาวอีสานในเขตภาคอีสาน และภาษาปักษ์ใต้ในเขตภาคใต้ เป็นต้น ส่วนภาษากลุ่มย่อยหรือภาษาชนกลุ่มน้อย มีขนาดของกลุ่มต่างๆ กันไป และกระจายอยู่ในพื้นที่ต่างๆ กัน ได้แก่ กลุ่มภาษาชาวยอน ส่วนมากจะอยู่เขตชายแดนติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน กลุ่มภาษาบ้างกลุ่มที่พบรูดในเขตตลาดหรือเขตเมืองเป็นส่วนมาก เช่น ภาษาจีน และภาษาเวียดนาม กลุ่มผู้ที่พูดภาษาในตรรกะไทย หลายกลุ่มที่มีถิ่นฐานนอกประเทศไทย และได้อพยพโยกย้ายเข้ามาตั้งถิ่นฐานในส่วนต่างๆ ของประเทศไทยนับเป็นร้อยๆ ปีมาแล้ว เช่น กลุ่มภาษาไทยพลัดถิ่น บางกลุ่มยังมีการอพยพเข้ามาเรื่อยๆ ด้วยสาเหตุจากสงครามและปัญหาการเมืองภายในของประเทศไทยเพื่อนบ้าน รวมทั้งกลุ่มผู้พูดภาษาพื้นบ้านกลุ่มเล็กๆ หลายกลุ่มที่อยู่ในเขตทุรกันดารหรืออยู่ในวงศ์ของกลุ่มภาษาและวัฒนธรรมอื่นๆ ทั้งนี้โดยบางกลุ่มมีประวัติอพยพจากประเทศไทยเพื่อนบ้าน เช่น กองบัญชาการไทยไม่ได้มีประวัติการอพยพมาจากประเทศไทย เช่น กลุ่มญี่ปุ่นหรือชาวบันเป็นต้น นอกจากนี้คันทั่วไปยังใช้ภาษาไทยมาตรฐาน ซึ่งเป็นภาษาราชการในการจัดการศึกษาในโรงเรียน ในสื่อสารมวลชน และสถานที่ราชการต่างๆ เนื่องจากงานวิจัยนี้นำเสนอข้อมูลเชิงพื้นที่ จึงไม่ได้แสดงภาพของภาษาไทยมาตรฐาน ซึ่งใช้ในลักษณะทางการ และภาษาจีน ภาษาเวียดนามซึ่งแทรกอยู่ในเขตตลาดและเขตเมือง นอกจากนี้โครงการวิจัยนี้ได้เสนอแผนที่แสดงการกระจายของภาษาต่างๆ ตามพื้นที่ทางภูมิศาสตร์และเขตการปกครอง ได้แก่ แผนที่แสดงการกระจายของกลุ่มภาษาต่างๆ ในระดับประเทศไทย ภาคต่างๆ ทั้ง 4 ภาค และจังหวัดต่างๆ ทั้ง 76 จังหวัด ซึ่งแสดงให้เห็นความซับซ้อนของภาษาและกลุ่มชนในประเทศไทยอย่างชัดเจน

จากการวิจัยเพื่อจัดทำแผนที่ภาษาของชาติพันธุ์ต่างๆ ในประเทศไทย ผู้วิจัยขอเสนอข้อสังเกตและแนวทางการศึกษาวิจัยต่อไป ดังนี้

4.1 ประวัติการตั้งถิ่นฐานและข้อสันนิฐานเกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ดังเดิม ในบรรดากลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ในประเทศไทย หลายกลุ่มมีประวัติการอพยพโดยข้ามมาจากประเทศเพื่อนบ้าน ด้วยปัญหาสงคราม ปัญหาภายในของประเทศเพื่อนบ้านหรือปัญหาการทามาหากิน เช่น มาจากประเทศพม่า เบมร ลาว เวียดนาม และจีน หลายกลุ่มมาจากฝั่งตรงข้ามของแม่น้ำโขงเข้าสู่ภาคอีสาน เช่น ลาวอีสาน ผู้อี้ ยะเลิง ผู้ไท เป็นต้น หลายกลุ่มมาจากเขตพม่า ลาวเหนือ และจีนตอนใต้ เข้าสู่ภาคเหนือและตะวันตก ได้แก่ ชาวเขาเผ่าต่างๆ เช่น กะเหรี่ยง ลីច្ច មูเซอ อาจา มองและเมี่ยน เป็นต้น กลุ่มไทยต่างๆ เช่น สื้อ ของ ไทยใหญ่ เป็นต้น กลุ่มอื่นๆ ได้แก่ ปลัง ว้า ປะหล่อง บมุ ละเมิด เป็นต้น อย่างไรก็ตามมีภาษาในกลุ่มมอญ-เบมร เช่น เบมรลีน ไทย ละเว่อ ชอง และญูสกุร (ชาวบัน) อญในพื้นที่ประเทศไทยมาเป็นเวลานาน ไม่มีประวัติการอพยพโดยข้ามจากที่อื่น บางกลุ่มเช่นกลุ่มไทยโคราช ประวัติยังไม่เป็นที่แน่ชัด อาจจะเป็นกลุ่มภาษาที่เกิดขึ้นใหม่ โดยการผสมกลมกลืนกันของภาษาไทย-ลาวกับภาษากลุ่มมอญ-เบมรที่อยู่ในพื้นที่เดียวกัน เป็นต้น

โดยทั่วไปนี้เชื่อกันว่าในศตวรรษเดียวที่ผ่านมา กลุ่มนี้ที่พูดภาษาในตรรกะลือสโตรเอเชียติกเป็นกลุ่มดังเดิม ในแอเซียนเดิมปัจจุบันมีคนพูดภาษาอสโตรเอเชียติกทั้งหมดประมาณ 150 ภาษา แบ่งออกเป็น 13 สาขา (Diffloth 1980) กระจายอยู่ทั่วโลกกว้างในแอเซียนเดิมแต่เดิมเดิมถึงเวียดนาม (อ่าวดังกีบ) และตอนใต้ของจีนถึงแหลมมลายู เนพะในประเทศไทยปัจจุบันพบว่ามีภาษาในตรรกะลือทั้งสิ้น 22 ภาษา และทุกภาษาอยู่ในสาขามอญ-เบมร โดยเฉพาะในภาคอีสานมีร่องรอยกลุ่มดังเดิมเป็นกลุ่มมอญ-เบมร โดยอาจจะเป็นทั้งมอญและเบมร ทั้งนี้เนื่องจากศตวรรษเดียวที่ผ่านมา กลุ่มนี้มีลักษณะของอารยธรรมโบราณโดยรวมมากมาย ทั้งเมืองเก่าก่อนประวัติศาสตร์และสิ่งก่อสร้างต่างๆ เช่นปราสาทตามวัฒนธรรมเบมร ในปัจจุบันพบว่ามีประชากรที่พูดภาษาเบมรหนาแน่นมากกว่า 1 ล้านคนเฉพาะในเขตนี้ และจากผลของการศึกษาทางภาษาศาสตร์ยังได้พบว่า ภาษาเบมรในเขตนี้ยังรักษาลักษณะสำคัญดังเดิมของภาษาเบมร ซึ่งได้แก่ พัญชนะท้าย <r> หรือ /r/ ไว้ โดยมีการใช้ในบริเวณกว้างในเขตชนบทนาแน่นในเขตอีสานได้ ได้แก่ สุรินทร์ บางเขตของบุรีรัมย์ และศรีสะเกษ และอื่นๆ ในขณะที่เบมรกับพูชาได้สูญเสียเสียงนี้ไปแล้ว ยังคงมีเหลืออยู่เฉพาะในรูปเปลี่ยนตัวเบมร ตัวร “เบมร” (Suwilai 1995, สุวิไลและอรรถรัตน์ 2539) เขตอีสานได้จึงนำจะเป็นชุมชนเก่าแก่ของผู้พูดภาษาเบมร นอกจานนี้ยังพบผู้พูดภาษาเบมรในเขตภาคตะวันออก ซึ่งมีดินแดนต่อเนื่องกับภาคอีสาน และประเทศไทยที่มีผู้พูดภาษามอญ-เบมรกลุ่มเปี่ยริกซึ่งได้แก่ ของ กะซอง และซัมเร ซึ่งกันจะเป็นกลุ่มคนในอาณาจักรเบมรโบราณเช่นเดียวกัน กลุ่มนี้อีกกลุ่มนี้นี้ก็คือ กลุ่มญูสกุร (ชาวบัน) ซึ่งพูดภาษาในสาขาเดียวกันกับภาษามอญ เป็นกลุ่มที่อยู่ในเขตภาคอีสานต่อ กับภาคกลางและภาคเหนือ คือ นครราชสีมา ชัยภูมิ เพชรบูรณ์ จากการศึกษาทางภาษาศาสตร์ (Diffloth 1976) ได้พบว่าภาษาญูสกุร แม้จะต่างไปจากภาษามอญปัจจุบัน แต่มีลักษณะทางภาษาที่คล้ายคลึงเป็นอย่างมากกับภาษามอญโบราณในอารีก จนนับได้ว่าเป็นภาษาเดียวกัน กลุ่มญูสกุรนี้จึงนำจะเป็นลูกหลานของมอญโบราณ สมัยทวารวดีที่ยังคงหลงเหลืออยู่ โดยเป็นชาวป่าชาวเขาอยู่ในเขตที่ราบสูง ในขณะที่อาณาจักรทวารวดีในเขตที่ราบลุ่มภาคกลางได้ล้มสลาย ผู้คนหล่ายเผาพันธุ์ได้ผสมปะปนเปลี่ยนแปลงไปจนหมดสิ้น

สำหรับในเขตภาคเหนือ กลุ่มละเว่อ (ละว้า ล้าว) ซึ่งอยู่ในเขตจังหวัดเชียงใหม่และแม่ฮ่องสอน เป็นกลุ่มที่มีโครงสร้างทางสังคมซับซ้อน มีประวัติที่เกี่ยวเนื่องกับมอญในอาณาจักรหริภุญไชย เชื่อว่าชนกลุ่มนี้

เป็นกลุ่มชนดั้งเดิมของดินแดนแถบนี้ ในเขตจังหวัดน่านต่อกับเขตไชยบูรีในประเทศลาว มีกลุ่มปราย-มัล (ซึ่งชาวบ้านเรียกว่า “ลัวะ” และราชการเรียกว่า “ฉิน”) เป็นกลุ่มชนดั้งเดิมที่อาศัยอยู่ในบริเวณนี้มาช้านาน ไม่มีประวัติว่าอพยพมาจากที่ใด กลุ่มนี้ชื่อพนในเขตจังหวัดน่านต่อกับประเทศลาว พนว่าตั้งถิ่นฐานเป็นบริเวณกว้างในตอนเหนือของເອເຊີຍາຄເນຍ ซึ่งเป็นพื้นที่ในเขตประเทศไทย ลาວ เวียดนาม และจีน (สินสองปันนา) ส่วนชาวxm ในจังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ ลำปาง กาญจนบุรี และอุทัยธานี เป็นกลุ่มที่อพยพมาจากฝั่งลาวเข้ามาทำงาน หรือถูกกดดันมาสมัยสังคarn ในยุคดันรัตน์ กอสินทร์ กลุ่มลາມບັນ (ตองเหลือง) เป็นกลุ่มชนเร่อร่อนที่พำนในเขตแนวที่อุกขาจังหวัดแพรและน่าน รวมทั้งในเขตลาวที่ต่อเนื่องกัน กลุ่มมานີ (ชาໄກ) มีภาษาพูดที่เรียกว่า “เกນຊີວ” ชาໄタイเรียกว่า “ເຈະ, ເງກ່າ” พนในเขตแนวที่อุกขาภาคใต้ได้แก่ตวง พັກລູງ ຍະລານຮາທິວາສ และในประเทศมาเลเซีย กลุ่มชนที่พูดภาษาນอมญ-ເບນຣ ຕະກູລອອສໂຕຣເອເຊີຍຕິກແຫລ້ນ໌ເຊື່ອວ່າເປັນ คนดั้งเดิมของดินแดนฉบับนี้ โดยกลุ่มคนที่พูดภาษาນอมญ-ເບນຣແຫລ້ນ໌ເຊື່ອມต่อ กັນກຸ່ມນອມญ-ເບນຣຫລາຍໜັກພ່າໃນประเทศลาว หັ້ງລາວເໜືອແລະລາວໄຕ ໃນປະເທດເວີຍດນາມ ໃນປະເທດກົມພູຈາ ຮ່ວມທັງໃນเขตພ່າແລະຈິນຕອນໄຕ ເປັນຕົ້ນ

4.2 ລັກຍະການພູດສອງພາກາຫຮູ້ຫລາຍພາກາ ໃນປັຈຈຸບັນນີ້ອ່ານມາຈາກອີທີພຶລພາກາໄທຢາມາຕຽນຈາກສື່ອຕ່າງໆ ແລະການກຳໜັດໃຫ້ໃນໂຮງເຮືນແລະສຕານທີ່ຮາກການຕ່າງໆ ປະຊາກສ່ວນນາກໃນຫລາຍພື້ນທີ່ຈຶ່ງສາມາດພູດໄດ້ທີ່ພາກາພື້ນບ້ານຂອງຕົນແລະພາກາໄທຢືນ (ຕາມກົມືກາປ) ແລະ/ຫຮູ້ພາກາໄທຢາມາຕຽນຈາກປະຊາກໃຫ້ທີ່ພາກາພື້ນບ້ານຂອງຕົນແລະພາກາໄທຢືນ (ຕາມກົມືກາປ) ໂດຍມີແນວໂນ້ມວ່າຈະມີການໃໝ່ພາກາໄທຢາກລາງ ຫຮູ້ໄທຢາມາຕຽນພື້ນນາກທີ່ເຮືອຍ໏ ພາກາໄທທີ່ຫອງຄືນແລະພາກາພື້ນບ້ານມີການເປີເປີນແປ່ງແລະລດຄວາມສຳຄັງລັງໄປເຮືອຍ໏

4.3 ປັນຍາດ້ານກາրຕາຍ ກາրຍ້າຍພາກາ ຫຮູ້ການເປີເປີນແປ່ງຂອງພາກາ ພາກາມີການເປີເປີນແປ່ງອູ່ຕລອດເວລາ ແຕ່ການເປີເປີນແປ່ງຈະເວົ້ວຫຼື້ອ້າຫຼື້ອ້າເປັນໄປໃນທີ່ສຳກັນ ດີຈະເຂົ້າກັບສຕານກາຮັດແວດລ້ອມ ພາກາຂອງກຸ່ມນອມຍື່ນຕ່າງໆ ໄດ້ມີການເປີເປີນແປ່ງໃນຮະດັບຕ່າງໆ ກັນ ມີທີ່ການເປີເປີນແປ່ງພາກາໃນຕົວພາກາ ກາරຍ້າຍພາກາຈາກການໃໝ່ພາກາປະຈຳກຸ່ມໄປໃໝ່ພາກາໃໝ່ ເຊັ່ນ ພາກາຮາກການຫຮູ້ພາກາໄທຢືນທີ່ໃໝ່ເປັນພາກາກລາງໃນຫອງຄືນ ຮ່ວມທີ່ການຕາຍຂອງພາກາ ດ້ວຍເຫດຖາກອີທີພຶລຂອງພາກາໃໝ່ ນໂຍບາຍພາກາໃນການຈັດກາຮັດການ ແລະສື່ອນວລະນຸ ໂດຍເນັພາວ່າຍັງຍື່ອີທີພຶລຂອງວິທຸແລະໂຕຣທັກນ໌ທີ່ເຂົ້າຄືກາຍໃນຄວັວເຮືອນແມ່ນໃຫ້ທ່າງໄກລ ພາກາກຸ່ມເລື້ກໍາ ທີ່ອູ່ໃນວັດລ້ອມຈະອູ່ໃນສະກວະທີ່ເສີ່ຍຕ່ອກການເສື່ອມສລາຍ ມີທັງສິນດີ່ນຳກຳກວ່າ 10 ພາກາ ໄດ້ແກ່ ຜູ້ອຸກໂຕ່ (ທະວົງ) ຂອງ ກະຊອງ ຊັ້ນເຮ ຈະໂອຈ ມລານບັນ ທ້າໄກ ລະເວືອະ ອື່ນປີ ບິຈູ ກ່ອງ ມອເກລື້ນ ແລະອູ້ຮັກລະໄວ້ ເປັນຕົ້ນດັ່ງຕົວຍ່າງເຊັ່ນ ພາກາໂຕ່ (ທະວົງ) ເປັນພາກາຂອງກຸ່ມນອມຍື່ນທີ່ອພູດພາກາຈາກແດນຄຳມ່ວນໃນຝ່າງລາວມີກຳໄຟໄໝໄຫຼຸດໄວ້ 100 ປີມາແລ້ວ ແລະໄດ້ຕັ້ງຫລັກແຫລ່ງອູ່ໃນເຂດສກລນຄຣ (ຈຳເກອສ່ອງດາວ) ກາພສິນຫຼຸ ແລະອຸດຮານ໌ໃນຫຼັ້ນແຮກນ໌ທີ່ໄປຄິດວ່າເປັນກຸ່ມໂຕ່ (ສາຫາກະຕຸ) ເຊັ່ນເຕີຍກັນທີ່ພົບທີ່ໄປໃນເຂດສກລນຄຣ ມຸກຄາກ ແລະອຸບຮານ໌ ແຕ່ຜລາກການສຶກຍາສໍາວັດຂອງນັກພາກາສາສຕຣຈຶ່ງໄດ້ທຽບວ່າແທ້ຈິງແລ້ວກຸ່ມນ໌ເປັນຄນລະກຸ່ມກັບໂຕ່ (ສາຫາກະຕຸ) ແຕ່ມີພາກາພູດເປັນພາການອົມຍື່ນຣໃນສາຫາເວີຍຕິກ (Miller and Miller 1997, Suwilai 1996 and 1997) ອ່າງໄຣກ໌ຕາມຈາກການສໍາວັດຄົງສຸດທ້າຍໄດ້ພົບວ່າພາກາໂຕ່ (ທະວົງ) ນີ້ໃນປັຈຈຸບັນຍັງຄົງມີພູດເຂພາໄນເຂດຈຳເກອສ່ອງດາວ ຈັງຫວັດສກລນຄຣ ສ່ວນທີ່ກາພສິນຫຼຸແລະອຸດຮານ໌ນີ້ ປັຈຈຸບັນໄມ້ມີການພູດພາການີ້ແລ້ວ

ประชารตได้เปลี่ยนข้ามไปใช้ภาษาลาว แต่ยังมีผู้ที่พอเข้าใจอยู่บ้างเพียงเล็กน้อย และแม้แต่ภาษาไทย (ทะวิง) ที่ยังมีการพูดอยู่ที่จำเกอส่องดาวนั้นปรากฏว่ากำลังอยู่ในภาวะของการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ภาษาไทย-ลาว กันแล้วคือ มีการใช้คำศัพท์ภาษาลาวและญຸ້ອ ซึ่งอยู่ในบริเวณใกล้เคียงเป็นจำนวนมาก และเริ่มจะพัฒนาเป็นภาษาที่มีวรรณยุกต์ แต่ยังพัฒนาไม่สมบูรณ์ จึงมีลักษณะที่หลากหลายแตกต่างไปเป็นอย่างมากในแต่ละบุคคล แต่ก็เชื่อได้ว่าภาษาที่จะเป็นภาษาที่มีวรรณยุกต์โดยสมบูรณ์ในอนาคตอันใกล้ และนอกจากนี้ยังมีแนวโน้มว่า ในอีก 1 - 2 ช่วงอายุ ภาษานี้อาจตายได้ เนื่องจากคนรุ่นเยาว์เปลี่ยนไปใช้ภาษาไทย-ลาวนากันขึ้นเรื่อยๆ เนื่องมาจากเหตุปัจจัยทางสังคมเศรษฐกิจหลายด้าน (Suwilai 1996)

เหตุการณ์ที่นำองเดียวกันนี้เกิดขึ้นกับภาษาชนกลุ่มน้อยกลุ่มเล็กๆ อื่นๆ เกือบทุกกลุ่ม ภาษากลุ่ม เปี่ยริกในประเทศไทยมีภาษาของเป็นภาษากลุ่มที่ใหญ่ที่สุด แต่คนของรุ่นเยาว์ไม่พูดภาษาของ สำหรับภาษา ของชน ซึ่งอาจจะเกิดรุนแรงกับภาษาหนึ่งๆ เนพะในบางพื้นที่ เช่น ภาษาไทย-บูร (กตุอิก) ในบางพื้นที่ กำลังพัฒนา ลักษณะที่เป็นวรรณยุกต์ บางเขตจะเปลี่ยนภาษาเป็นภาษาไทย-ลาว เช่นเดียวกับภาษาถืຍและภาษาญืหกูร ซึ่ง คนรุ่นเยาว์จะมีการเปลี่ยนแปลงลักษณะทางภาษาสูงมาก และมีแนวโน้มจะเปลี่ยนข้ามไปใช้ภาษาไทย-ลาว การเปลี่ยนและการกลายของภาษา เช่นนี้อาจเป็นคำอธิบายสำหรับภาษาจะเลิง ซึ่งหลายคนเชื่อว่าเดิมเป็นภาษา กลุ่มน้อย-เบนร แต่ปัจจุบันมีลักษณะทางภาษาที่ถือว่าเป็นภาษาลาวที่มีสำเนียงเฉพาะของตน ภาษานี้จึงอาจ เป็นภาษากลุ่มน้อย-เบนรในดินแดนแถบนี้ที่ได้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก ถึงขั้นเปลี่ยนระบบเสียงและ คำศัพท์เป็นภาษาตระกูลไทยโดยสมบูรณ์ ยังคงเหลือลักษณะสำเนียงเฉพาะบางประการไว้ท่านั้น

4.4 ความหลากหลายทางภาษาและสิทธิทางภาษา ความหลากหลายทางภาษาและชาติพันธุ์มี ความสำคัญเช่นเดียวกับความหลากหลายทางชีวภาพอื่นๆ เช่น พันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ การที่พืชและสัตว์บาง ชนิดสูญพันธุ์ไป ทำให้เราสูญเสียความรู้ที่มีคุณค่าทางวิชาการเกี่ยวกับสิ่งที่มีชีวิตในโลก เช่นเดียวกับการสูญเสีย ภาษาทางภาษา จะทำให้เราลดความรู้ ความเข้าใจที่เกี่ยวกับมนุษย์ที่สำคัญ ซึ่งนำมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพ ชีวิตของกลุ่มนชนและสังคม ได้อย่างมีประสิทธิภาพ แม้ว่าการเปลี่ยนแปลงย่อมเกิดขึ้นตามธรรมชาติเมื่อ ลักษณะทางนิเวศน์เปลี่ยนแปลงไป แต่การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในโลกยุคการสื่อสาร ไร้พรมแดนดังนี้ ปัจจุบัน จะทำให้เกิดการสูญเสียอย่างรุนแรงและรวดเร็ว การศึกษา บันทึกข้อมูลไว้ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ และความพยายามที่จะช่วยเหลือความสูญเสียเป็นสิ่งที่นักวิชาการด้านภาษาศาสตร์ สังคมศาสตร์ และมนุษย์ ศาสตร์มีบทบาทที่สำคัญเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้การอนุรักษ์และฟื้นฟูกายาและวัฒนธรรมจะเกิดขึ้นได้จากการ ต้องการและความพร้อมของกลุ่มนชนเข้าของภาษาและสังคม

ภาษาเป็นอัตลักษณ์ที่สำคัญของกลุ่มนชน ทำให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง ซึ่งเป็นฐานสำคัญของการ พัฒนาคนและชุมชน ตั้งแต่ปีค.ศ. 1951 องค์การยูเนสโกได้รายงานถึงความสำคัญของภาษาของกลุ่มนชนต่างๆ ในฐานะที่เป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพที่สุดในการจัดการเรียนการสอนแก่กลุ่มนชนผู้พูดภาษานั้นๆ และ ประกาศว่ากลุ่มนชนหนึ่งๆ มีสิทธิที่จะใช้ภาษาของตนในที่สาธารณะได้โดยเปิดเผย มีสิทธิที่จะเรียนรู้หนังสือ โดยผ่านภาษาแม่ของตน และ มีสิทธิที่จะพัฒนาภาษาของตนให้ดีร่องรอยได้ ความรู้เรื่องความหลากหลายของ

ภาษาและชาติพันธุ์ในประเทศไทยจึงน่าจะเป็นพื้นฐานสำคัญของการกำหนดนโยบายทางภาษาของประเทศไทย
การวางแผนด้านการจัดการศึกษาและอื่นๆ รวมทั้งการศึกษาและฟื้นฟูภาษาและวัฒนธรรมในภาวะวิกฤติ

4.5 แนวทางในการศึกษาวิจัยสืบเนื่อง จากการที่งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยพื้นฐานที่ทำในวงกว้าง งานใน
เชิงลึกที่สามารถจะศึกษาวิจัยต่อเนื่องที่เป็นประโยชน์ได้แก่

1. การศึกษาวิจัยเจาะลึกลงในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง การศึกษาแต่ละพื้นที่เพื่อให้ได้รายละเอียดเกี่ยวกับ
ภาษาและชาติพันธุ์ วิถีชีวิต และความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มชนต่างๆ เป็นหัวข้อที่น่าสนใจและสามารถทำได้
ในหลายพื้นที่ทั่วประเทศ

2. การศึกษาวิจัยภาษาและวัฒนธรรมของกลุ่มคนในเขตเมือง เนื่องจากเขตเมืองเป็นเขตที่มีการ
เคลื่อนไหว มีการอพยพโยกยายอยู่เสมอ ผู้คนตั้งถิ่นฐานปะปนกัน การวิจัยในเขตเมืองจึงมีความซับซ้อนและ
มีลักษณะเฉพาะต่างไปจากการวิจัยภาษาและชาติพันธุ์ในเขตชนบท

3. การวิจัยกลุ่มภาษาหรือวัฒนธรรมตามพื้นที่ทั่วประเทศ การศึกษาภาษาและวัฒนธรรมของกลุ่ม
ชนหนึ่งตามพื้นที่ที่กระจายตัวอยู่ แม้เป็นลักษณะข้ามพรมแดนประเทศ ก็จะเป็นสิ่งที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง
ทำให้เกิดความเข้าใจกลุ่มคนผู้พูดภาษาหนึ่งในรายละเอียด เช่น การศึกษากลุ่มภาษาเขมรในเขตอีสานใต้ ใน
กัมพูชาและเวียดนาม (เขตปากแม่น้ำโขง) การศึกษากลุ่มขมุในประเทศไทย ลาว เวียดนาม และจีนตอนใต้ จะทำ
ให้ได้ภาพใหญ่ เข้าใจการเคลื่อนไหวของกลุ่มคน อิทธิพลจากกลุ่มรอบข้าง เช่น เข้าใจกระบวนการในการ
เกิดวรรณยุกต์ในภาษาที่ไม่มีวรรณยุกต์ เป็นต้น รวมทั้งการศึกษากลุ่มที่พูดภาษาตระกูลไทยในแง่มุมต่างๆ
ของไทยศึกษา เป็นต้น

4. การวิจัยทางภาษาศาสตร์ด้านโครงสร้างภาษาและภาษาศาสตร์เปรียบเทียบ กลุ่มภาษาบางกลุ่มแม้
จะมีชื่อแตกต่างกันไป เนื่องจากมีประวัติศาสตร์การอพยพและการตั้งถิ่นฐานในพื้นที่แตกต่างกัน มี
ความรู้สึกต่างกัน แต่ในขณะเดียวกันก็มีความรู้สึกว่ามีบางภาษาคล้ายคลึงกันหรือเหมือนกัน เช่น กลุ่ม
ลาวหล่ม ไทยเลย ลาวครั่ง หรือมีชื่อเดียวกันแต่เข้าของภาษามีความรู้สึกว่าแตกต่างกัน เช่น ของ (จันทบุรี)
ของ (ตราด) งานวิจัยด้านภาษาศาสตร์จะช่วยให้ความสั้นสนใจเรื่องชื่อเกิดความชัดเจนขึ้น ได้ว่าเป็นกลุ่ม
เดียวกันหรือคนละกลุ่ม

5. การวิจัยเพื่อจัดทำแผนที่ในลักษณะนี้สามารถขยายฐานการวิจัยไปยังประเทศเพื่อนบ้านในเอเชีย
อาคเนย์ได้ เนื่องจากมีวิธีการและเครื่องมือ อีกทั้งกลุ่มหลายกลุ่มในประเทศไทยมีภาษาและวัฒนธรรมที่
ต่อเนื่องกับกลุ่มคนในประเทศไทยเพื่อนบ้าน งานวิจัยชนิดนี้จะก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกลุ่มคนของ
เอเชียอาคเนย์เป็นอย่างยิ่ง

4.6 ข้อจำกัดของข้อมูลและการปรับปรุงแก้ไขข้อมูล จากการที่งานวิจัยนี้ทำในวงกว้างทั่วประเทศ
โดยการใช้แบบสอบถามจึงมีข้อจำกัดมาก many คณะผู้วิจัยจึงยินดีรับข้อมูลจากผู้ที่ทำงานในพื้นที่ เพื่อปรับปรุง
ฐานข้อมูลภาษาและชาติพันธุ์ให้มีความถูกต้องทันสมัยอยู่เสมอ

ภาษาอังกฤษ

- Diffloth, Gérard. 1984. *The Dvaravati Old Mon Language and Nyah Kur*. Bangkok: Chulalongkorn University.
- _____. 1980. "Austroasiatic: The indigenous Southeast Asian language family." Talk presented at panel *New Directions in Southeast Asian Linguistics, Association for Asian Studies*, Washington, D.C.
- Em-Orn Chawsuan. 1994. "A comparative lexical study of Lao dialects spoken in Nakhon Pathom province, Thailand and the dialect spoken in Borkaew province, the Lao's People Democratic Republic." M.A.thesis, Silpakorn University.
- Gedney, William J. 1993. "The Saek Language." In Thomas John Hudak ed., *Papers on South and Southeast Asia*. Ann Arbor, MI: University of Michigan.
- Grimes, Barbara F. (Editor) 2000. *Ethnologue Vol. I Languages of the World, Ethnologue Vol. II Maps and Indexes*. Fourteen Edition. Texas: SIL International.
- Isara Choosri. 2001. "Dialects of Chong: a cartographic sketch." Paper presented at *SEALS XI Conference*, Bangkok, 16-18 May 2001.
- Matisoff, James A. 1983. "Linguistic diversity and language contact of Thailand." In John McKinnon and Wanat Bhrusasri, eds., *Highlanders of Thailand*. Kuala Lumpur, Oxford University Press, pp. 56-86.
- Miller J. and Miller C. 1997. "Lexical comparison of Katuic Mon-Khmer languages with special focus on So-Bru groups in Northesat Thailand." *MKS* 26:255-289.
- Phusit Rutjanavej. 1986. "The phonology of Ugong in Uthaithani Province." M.A.thesis, Institute of Language and Culture for Rural Development, Mahidol University.
- Preecha Sukgasem. 1988. "Phonological interference between Kuay and Northeastern Thai in Surin." M.A.thesis, Institute of Language and Culture for Rural Development, Mahidol University.
- Smalley, William A. 1994. *Linguistic Diversity and National Unity*. Chicago: The University of Chicago Press.
- Suwilai Premsrirat. 2002. "The future of Nyah Kur." In Robert S. Bauer, ed. *Collected Papers on Southeast Asian and Pacific Linguistics*. pp. 155-165, Canberra : The Australian National University.
- _____. 2002. *The Thesaurus and Dictionary Series of Khmu Dialects in Southeast Asia*. Mon-Khmer Studies-Mahidol University Special Publication No. 1

- _____ and others. 2001. "Using GIS for displaying an Ethnolinguistic map of Thailand." Paper presented at *SEALS XI Conference*, Bangkok, 16-18 May 2001.
- _____. 1999. "Phonological variation and change in the Khmu dialects of northern Thailand." *MKS* 29:57-69.
- _____. 1996. "Phonological characteristics of So (Thavung), a Vietic language of Thailand." *MKS* 26:161-178.
- _____. 1995. "On language maintenance and language shift in minority languages of Thailand: A case study of So (Thavung)" Paper presented at *the International Symposium on Endangered Languages in Tokyo*, Japan.
- _____. 1989. Khmu: A minority language of Thailand (Khmu grammar of Thai and Khmer cutting words). *Southeast Asian Linguistics, Pacific Linguistics Series A* 75. Canberra: The Australian National University.

Theraphan L. Thongkum. 1984. *Nyah Kur (Chao Bon)-Thai-English Dictionary*. Chulalongkorn University Printing House.

ภาษาไทย

- กาญจนา เจรัจย์ และคณะ. 2540. "แผนที่ภาษาในเขตภาคเหนือตอนล่าง." ใน *เอกสารประกอบการประชุมเรื่อง ผลงานวิจัยแผนที่ภาษาและแหล่งโบราณคดีในประเทศไทย* จัดโดยสถาบันไทยศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 11-20 กันยายน 2540.
- เกนีย์ เจอร์ และ ชีรัพันธ์ ล. ทองคำ. 2520. *คู่มือแผนที่ภาษาในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: สถาบันศูนย์ภาษาอังกฤษ ทบวงมหาวิทยาลัย.
- ทำเนียบชุมชนบนที่สูงในประเทศไทยปีพ.ศ. 2538. กองสังเคราะห์ชาวเขา กรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม.
- ธวัช ปุณโณทก. มนป. ศิลารักษ์สานสมัยไทย-ลาว ศึกษาทางด้านอักษรwriting และประวัติศาสตร์สาน. กรุงเทพฯ: คุณพินอักษรกิจ
- นันตพร นิลจินดา. 2532. "การศึกษาคำศัพท์ภาษาญี่ปุ่นที่สกอลนครและปราจีนบุรี." วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตร์ มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ณัฐฐี ทครธ และ วีระพงษ์ มีสถาน. 2541. *สารานุกรมกลุ่มชาติพันธุ์ เมียน (เย้)*. นครปฐม: สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ประภัสสร มงคลลักษณ์. 2530. "ภูมิศาสตร์ภาษาไทยที่นิ่งในจังหวัดสระบุรี: การศึกษาโดยใช้คำศัพท์." วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตร์ มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ประภาคร ดำรงค์. 2541. ตำนานและนิทานท้องถิ่นพม่า. นครปฐม: สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล.

- ปานตา นาคพันธวงศ์. 2530. “ภูมิศาสตร์ภาษาจังหวัดอุตรดิตถ์: การศึกษาโดยใช้คำศัพท์.” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ก้าทพิยา ยิมเรวต และ สุริยา รัตนกุล. 2541. สารานุกรมกลุ่มชาติพันธุ์: ลั่วะ. นครปฐม: สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล.
- พุทธชาติ โภชินี ฯ และนานันท์ ทรงดี. 2542. รายงานการวิจัยเรื่องแนวแบ่งเขตภาษาถิ่นย่อยของภาษาไทย ถี่นูกาใน : ภูมิศาสตร์ภาษาถิ่นของเสียงสาระในคำที่ใช้รูปเขียน ๑- และ ๒- ปัจจานี : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- มยุรี ดาวรพัฒน์. 2540. สารานุกรมกลุ่มชาติพันธุ์: ก่อง (อุก่อง). นครปฐม: สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ลักษณา ดาวรัตนรงค์. 2539. สารานุกรมกลุ่มชาติพันธุ์: ลีซอ. นครปฐม: สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล.
- วรรณฯ เทียนมี. 2533. การกระจายของช่วงถูกในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : ภาควิชาภาษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วารี วีสกุล. 2526. “ภูมิศาสตร์ภาษาจังหวัดสุโขทัย : การศึกษาโดยใช้ศัพท์.” วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิจินตน์ ภานุพงศ์. 2529. ภูมิศาสตร์คำศัพท์ในจังหวัดนครราชสีมา : โครงการนำร่อง. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วีระพงศ์ มีสถาน. 2539. สารานุกรมกลุ่มชาติพันธุ์: พวน. นครปฐม: สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สมใจ แซ่โจ้ว และ วีระพงศ์ มีสถาน. 2541. สารานุกรมกลุ่มชาติพันธุ์: ไทยลือ. นครปฐม: สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สมทรง บุรุษพัฒน์. 2543. ภูมิศาสตร์ภาษาถิ่น. นครปฐม: สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล.
- _____. 2541. สารานุกรมกลุ่มชาติพันธุ์: ไทยโซ่ง. นครปฐม: สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล.
- _____. 2535. รายงานการวิจัยเรื่องภูมิศาสตร์คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นในจังหวัดเพชรบูรณ์. นครปฐม: สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล.
- _____. 2524. การศึกษาการกระจายคำศัพท์ในจังหวัดพิษณุโลก. นครปฐม: สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล.
- stalib เปี่ยมเพ็มพูล. 2529. “ภูมิศาสตร์คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นในจังหวัดบุรีรัมย์.” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สารานุกรมวัฒนธรรมไทย ภาคเหนือ ภาคอีสาน ภาคกลาง ภาคใต้. มูลนิธิสารานุกรมวัฒนธรรมไทย. 2542.
- สุจริตลักษณ์ ดีผดุง และ คงจะ. 2542. สารานุกรมกลุ่มชาติพันธุ์: มอง. นครปฐม: สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล.

- _____ และ สrinnya คำเมือง. 2540. สารานุกรมกุ่มชาติพันธุ์: กะเหรี่ยง โภ. นครปฐม: สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยหิดล.
- สุภาวดี กองสุวรรณ. 2531. “การศึกษาการกระจายคำศพที่ในจังหวัดเลย.” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุรัตน์ ปานะรัตน์. 2533. “ภูมิศาสตร์ภาษาไทยถิ่นในจังหวัดพบuri.” วิทยานิพนธ์อักษรศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุรินทร์ ภู่งจร และคณะ. 2531. ผลการวิเคราะห์กุ่มสังคมล่าสัตว์ชนกุ่มน้อยผ่านทางหลังในประเทศไทย โครงการวิจัยชาติพันธุ์ทางโบราณคดี กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- _____ 2534. รายงานเบื้องต้นการขุดค้นที่กำแพงเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ลำช้าไก จังหวัดตราช และการศึกษาชาติพันธ์วิทยาทางโบราณคดีชนกุ่มน้อยผ่านชาไก จังหวัดตราช. โครงการวิจัยวัฒนธรรม ใหมบินเนียนในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุริยา รัตนกุล. 2531. นานาภาษาในเอเชียอาคเนย์ ภาคที่ 1 ภาษาตระกูลอสโตรເອເຊີຍຕິກແຕຕະກຸລິນ-ທິບຕ. นครปฐม: สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยหิดล.
- สุวัฒนา เลี่ยงประวัติ. 2545. “แผนที่ภาษาศาสตร์ราชบูรี.” ภาษาและวัฒนธรรม 21.1 : 65-81.
- สุวิໄล ปรัมศรีรัตน์. 2547. “ความหลากหลายของภาษาและชาติพันธุ์: ทรัพยากรล้ำค่าหรือปัญหาที่แก้ไม่ตก” ภาษาและวัฒนธรรม 23.1: 15-18.
- _____ 2545. “แผนที่ภาษาของกุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ในประเทศไทย.” ภาษาและวัฒนธรรม 21.1 : 5-35.
- _____ 2543. “พัฒนาระบบเปียนภาษาอง.” ภาษาและวัฒนธรรม 19.2 : 5-18.
- _____ 2541. “ภาษาและชาติพันธุ์ในเขตที่ราบสูงโคราช.” หนังสือเปิดสอนยemanuyivthasirinchart มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- _____ 2541. สารานุกรมกุ่มชาติพันธุ์: ชม. นครปฐม: สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยหิดล.
- _____ และ อื่นๆ. 2540. “แผนที่ภาษาของกุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ในประเทศไทย.” ภาษาและวัฒนธรรม 16(2): 5-14.
- _____ และ อรุณรัตน์ ภูอิสรักษ์. 2539. ลักษณะและการกระจายของภาษาบนภูมิทั่วไทย อดีต ปัจจุบัน และอนาคตของພักษ์ชนชาติสก. นครปฐม: สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยหิดล.
- _____ 2534. “ชื่อสังเกตเกี่ยวกับปัญหาในการเรียกชื่อกุ่มชนต่างๆ ” ภาษาจารึก ฉบับพิเศษเพื่อเป็นอนุสรณ์แด่ศาสตราจารย์ ดร. ประเสริฐ ณ นคร. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- _____ 2532. สนทนาสาขาวรรณสุขและการแพทย์ลัวะ-ปราย. นครปฐม: สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยหิดล.
- _____ 2529. “ชุมชนหลายภาษาที่บ้านเมืองลีง” ภาษาและวัฒนธรรม 6.2: 11-35.
- ไสว สว่างวรรณ. 2534. “ภูมิศาสตร์ภาษาไทยถิ่นในจังหวัดชัยภูมิโดยใช้ระบบบรรณยุกต์.” วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหิดล.

โสภนา ศรีจำปา. 2544. โลกทัศน์ของชาวเวียดนามจากสุภาษิต. นครปฐม: สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล.

โสพส ศิริไสย. 2540. สารานุกรมกลุ่มชาติพันธุ์: ลาซู. นครปฐม: สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล.

อกัญญา บัวสรวง และ สุวิไล เปรมศรีรัตน์. 2541. สารานุกรมกลุ่มชาติพันธุ์: ญืชกู้ร. นครปฐม: สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล.

อมร ทวีศักดิ์. 2535. ภาษาชาวเล (*Urak Lawoi*). นครปฐม: สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล.

อมรา ศรีสุชาติ. 2001. สายรากภาคใต้. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

เอกพงศ์ สุวรรณเกษร. 2542. โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำหรับนำเสนอ “สารานุกรมกลุ่มชาติพันธุ์ในประเทศไทย” ด้วยระบบมัลติมีเดีย. นครปฐม: สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล.

ภาคผนวก 1

แบบสำรวจการใช้ภาษาท้องถิ่น

แบบสำรวจการใช้ภาษาท้องถิ่น
(ภาคอีสานเหนือ)
โครงการแผนที่ภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ในประเทศไทย
โดย สำนักงานวัฒนธรรมแห่งชาติ และมหาวิทยาลัยมหิดล

- 1) ชื่อหมู่บ้าน หมู่ที่
ชื่อตำบล ชื่ออำเภอ
ชื่อจังหวัด
- 2) จำนวนประชากรในหมู่บ้าน ประมาณ คน
- 3) ที่ดังหมู่บ้านห่างจากอำเภอ กิโลเมตร (ถ้าไม่ทราบระยะทางแน่นอน ให้กรอกตัวเลขโดยประมาณ)
- 4) ภาษาที่ใช้พูดในชีวิตประจำวันในครอบครัวหรือภาษาของพ่อแม่ของประชากรในหมู่บ้านนี้ ได้แก่
- ถ้าท่านทราบจำนวนผู้พูดให้ใส่จำนวนอย่างเดียว แต่ถ้าไม่ทราบจำนวนแน่นอน กรุณาประมาณเป็นร้อยละ
ของประชากรทั้งหมดในหมู่บ้าน

ภาษาไทยอีสาน (ลาว)	จำนวนผู้พูด คน หรือประมาณร้อยละ
ภาษาชาวบ้าน (ญี่ปุ่น)	“ ” คน หรือประมาณร้อยละ
ภาษาญี่ปุ่น	“ ” คน หรือประมาณร้อยละ
ภาษาญวน (แคะ, เวียดนาม)	“ ” คน หรือประมาณร้อยละ
ภาษาโข (ขา, กะโสส, โช)	“ ” คน หรือประมาณร้อยละ
ภาษาໄย	“ ” คน หรือประมาณร้อยละ
ภาษากระเจิง	“ ” คน หรือประมาณร้อยละ
ภาษาผู้ไทย	“ ” คน หรือประมาณร้อยละ
อื่นๆ คือ ภาษา	“ ” คน หรือประมาณร้อยละ

ผู้ตอบ

แบบสำรวจการใช้ภาษาท้องถิ่น

(ภาคอีสานใต้)

โครงการแผนที่ภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ในประเทศไทย

โดย สำนักงานวัฒนธรรมแห่งชาติ และมหาวิทยาลัยมหิดล

- 1) ชื่อหมู่บ้าน หมู่ที่
ชื่อตำบล ชื่ออำเภอ
ชื่อจังหวัด
- 2) จำนวนประชากรในหมู่บ้าน ประมาณ คน
- 3) ที่ดังหมู่บ้านห่างจากอำเภอ กิโลเมตร (ถ้าไม่ทราบระยะทางแน่นอน ให้กรอกตัวเลขโดยประมาณ)
- 4) ภาษาที่ใช้พูดในชีวิตประจำวันในครอบครัวหรือภาษาของพ่อแม่ของประชากรในหมู่บ้านนี้ ได้แก่
- ถ้าท่านทราบจำนวนผู้พูดให้ใส่จำนวนอย่างเดียว แต่ถ้าไม่ทราบจำนวนแน่นอน กรุณาประมาณเป็นร้อยละ
ของประชากรทั้งหมดในหมู่บ้าน

ภาษาไทยอีสาน (ลาว)	จำนวนผู้พูด คน หรือประมาณร้อยละ
ภาษาไทยโคลราช	“.....” คน หรือประมาณร้อยละ
ภาษาส่วย (กูย, กวย)	“.....” คน หรือประมาณร้อยละ
ภาษาญอ	“.....” คน หรือประมาณร้อยละ
ภาษาเขมร	“.....” คน หรือประมาณร้อยละ
ภาษาบูรุ	“.....” คน หรือประมาณร้อยละ
ภาษาชาวบัน (ญักษร)	“.....” คน หรือประมาณร้อยละ
ภาษาพวน	“.....” คน หรือประมาณร้อยละ
ภาษาผู้ไทย	“.....” คน หรือประมาณร้อยละ
ภาษาญื้อ	“.....” คน หรือประมาณร้อยละ
อื่นๆ คือ ภาษา	“.....” คน หรือประมาณร้อยละ

ผู้ตอบ

แบบสำรวจการใช้ภาษาท้องถิ่น
(ภาคเหนือตอนบน)
โครงการแผนที่ภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ในประเทศไทย
โดย สำนักงานวัฒนธรรมแห่งชาติ และมหาวิทยาลัยมหิดล

1) ชื่อหมู่บ้าน หมู่ที่
 ชื่อตำบล ชื่ออำเภอ
 ชื่อจังหวัด

2) จำนวนประชากรในหมู่บ้าน ประมาณ คน

3) ที่ดังหมู่บ้านห่างจากอำเภอ กิโลเมตร (ถ้าไม่ทราบระยะทางแน่นอน ให้กรอกตัวเลขโดยประมาณ)

4) ภาษาที่ใช้พูดในชีวิตประจำวัน หรือภาษาที่ใช้ในครอบครัว ได้แก่

กลุ่มภาษาของชาวเขา/ภาษาชนส่วนน้อย

[] กะเหรี้ยงสะกอ	จำนวนผู้พูด คน	[] อีก็อหละນือ	จำนวนผู้พูด คน
[] กะเหรี้ยงโป	จำนวนผู้พูด คน	[] ลีซอ	จำนวนผู้พูด คน
[] กะยาห์ (นະວោ)	จำนวนผู้พูด คน	[] ว้า	จำนวนผู้พูด คน
[] ตองสู (ປະໂອ)	จำนวนผู้พูด คน	[] จีนช่อ	จำนวนผู้พูด คน
[] ปะด่อง	จำนวนผู้พูด คน	[] บិច្ច (ភោគ)	จำนวนผู้พูด คน
[] ปะเหลង	จำนวนผู้พูด คน	[] อึมปី (កេវ)	จำนวนผู้พูด คน
[] ម៉ោ (មើយន)	จำนวนผู้พูด คน	[] ปลัง (សាមតោះ)	จำนวนผู้พูด คน
[] แม้วลาย (ម៉ោខោវ)	จำนวนผู้พูด คน	[] តោវ៉ា	จำนวนผู้พูด คน
[] แม้วขา (ម៉ោតោះ)	จำนวนผู้พูด คน	[] ចិងបោះ (ខោជិន)	จำนวนผู้พูด คน
[] មុខទាំ (លោអូនោ)	จำนวนผู้พูด คน	[] ឥឡិច្ចិក	จำนวนผู้พูด คน
[] មុខទោដែ (លោអូរី)	จำนวนผู้พูด คน	[] ឥឡិច្ចិក/ឥឡិច្ចិក	จำนวนผู้พูด คน
[] មុខទោលេ (លោអូរី)	จำนวนผู้พูด คน	[] ឥឡិច្ចិក/ឥឡិច្ចិក	จำนวนผู้พูด คน
[] អីកេអូឡូ	จำนวนผู้พูด คน	[] បោះ	จำนวนผู้พูด คน
[] អីកេអូលីមី	จำนวนผู้พูด คน	[] ឃុំ	จำนวนผู้พูด คน
		[] ឯកំង់/កើង/ឥឡិច្ចិក	จำนวนผู้พูด คน
		[] ីន្ទា គីំ	จำนวนผู้พูด คน
		ភាសា	จำนวนผู้พูด คน
		ភាសា	จำนวนผู้พูด คน

กลุ่มภาษาไทย

[] คำเมือง	จำนวนผู้พูด คน	[] ไทยហោ	จำนวนผู้พูด คน
[] ไทยลីំ	จำนวนผู้พูด คน	[] ไทยពន	จำนวนผู้พูด คน
[] ไทยของ	จำนวนผู้พูด คน	[] ไทยភាគ	จำนวนผู้พูด คน
[] ไทยใหญ់	จำนวนผู้พูด คน	[] ីន្ទា គីំ	จำนวนผู้พูด คน
[] ไทยเขីន	จำนวนผู้พูด คน	ភាសា	จำนวนผู้พูด คน
		ភាសា	จำนวนผู้พูด คน

ผู้ตอบ ตำแหน่ง วันที่

* ถ้าชื่อหมู่บ้าน หมู่ที่ ตำบล ไม่ตรงกับปัจจุบัน กรุณาแก้ไขด้วย

แบบสำรวจการใช้ภาษาท้องถิ่น

(ภาคเหนือตอนล่าง)

โครงการแผนที่ภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ในประเทศไทย

โดย สำนักงานวัฒนธรรมแห่งชาติ และมหาวิทยาลัยมหิดล

- 1) ชื่อหมู่บ้าน หมู่ที่
ชื่อตำบล ชื่ออำเภอ
ชื่อจังหวัด
- 2) จำนวนประชากรในหมู่บ้าน ประมาณ คน
3) ที่ดึงหมู่บ้านห่างจากอำเภอ กิโลเมตร (ถ้าไม่ทราบระยะทางแน่นอน ให้กรอกตัวเลขโดยประมาณ)
4) ภาษาที่ใช้พูดในชีวิตประจำวัน หรือภาษาที่ใช้ในครอบครัว ได้แก่

กลุ่มภาษาของชาวเขา/ภาษาพื้นเมือง/ภาษาชนส่วนน้อย

[] เช้า (เมื่ยน)	จำนวนผู้พูด คน	[] คงเหลือง (มลาบวี)	จำนวนผู้พูด คน
[] แม่วลาย (มังจี้ะ)	จำนวนผู้พูด คน	[] อึมปี (อีก็อ)	จำนวนผู้พูด คน
[] แม่วขาว (มังเด้อ)	จำนวนผู้พูด คน	[] ข่า	จำนวนผู้พูด คน
[] อินมาล	จำนวนผู้พูด คน	[] อื่นๆ คือ	
[] อินไปร	จำนวนผู้พูด คน	ภาษา	จำนวนผู้พูด คน
[] ลัวะ	จำนวนผู้พูด คน	ภาษา	จำนวนผู้พูด คน
[] ขม	จำนวนผู้พูด คน	ภาษา	จำนวนผู้พูด คน
		ภาษา	จำนวนผู้พูด คน

กลุ่มภาษาไทย

[] คำเมือง	จำนวนผู้พูด คน	[] ไทยกลาง (ภาษาที่ใช้ใน โรงเรียน, สถานที่ราชการ)	จำนวนผู้พูด คน
[] ไทยลือ	จำนวนผู้พูด คน	[] อื่นๆ คือ	
[] ไทยพวน	จำนวนผู้พูด คน	ภาษา	จำนวนผู้พูด คน
[] ไทยโซ่ง	จำนวนผู้พูด คน	ภาษา	จำนวนผู้พูด คน
[] ไทยลาว (ลาวอีสาน)	จำนวนผู้พูด คน	ภาษา	จำนวนผู้พูด คน
[] ลาวหล่ม	จำนวนผู้พูด คน	ภาษา	จำนวนผู้พูด คน
[] ลาวเวียง	จำนวนผู้พูด คน		

ผู้ตอบ ตำแหน่ง วันที่

* ถ้าชื่อหมู่บ้าน หมู่ที่ ตำบล ไม่ตรงกับปัจจุบัน กรุณาแก้ไขด้วย

แบบสำรวจการใช้ภาษาท้องถิ่น

(ภาคใต้)

โครงการแผนที่ภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ในประเทศไทย

โดย สำนักงานวัฒนธรรมแห่งชาติ และมหาวิทยาลัยมหิดล

- 1) ชื่อหมู่บ้าน หมู่ที่
ชื่อตำบล ชื่ออำเภอ
ชื่อจังหวัด
- 2) จำนวนประชากรในหมู่บ้าน ประมาณ คน
- 3) ที่ดังหมู่บ้านห่างจากอำเภอ กิโลเมตร (ถ้าไม่ทราบระยะทางแน่นอน ให้กรอกตัวเลขโดยประมาณ)
- 4) ภาษาที่ใช้พูดในชีวิตประจำวันในครอบครัวหรือภาษาของพ่อแม่ของประชากรในหมู่บ้านนี้ ได้แก่
- ถ้าท่านทราบจำนวนผู้พูดให้ใส่จำนวนอย่างเดียว แต่ถ้าไม่ทราบจำนวนแน่นอน กรุณาประมาณเป็นร้อยละ
ของประชากรทั้งหมดในหมู่บ้าน

ภาษาไทยกลาง	จำนวนผู้พูด คน หรือประมาณร้อยละ
ภาษาไทยอีสาน	“ ” คน หรือประมาณร้อยละ
ภาษาไทยเหนือ (ไทยบวบ)	“ ” คน หรือประมาณร้อยละ
กะเหรี่ยงสะกอ	“ ” คน หรือประมาณร้อยละ
กะเหรี่ยงโป	“ ” คน หรือประมาณร้อยละ
ภาษาમອງ	“ ” คน หรือประมาณร้อยละ
ມລາຍູ (ຍາວີ)	“ ” คน หรือประมาณร้อยละ
ລະວ້າ	“ ” คน หรือประมาณร้อยละ
ສ່ວຍ (กู้ย, กວຍ)	“ ” คน หรือประมาณร้อยละ
ໄຊ່ງ	“ ” คน หรือประมาณร้อยละ
ພວນ	“ ” คน หรือประมาณร้อยละ
ລາວເວິຍງ	“ ” คน หรือประมาณร้อยละ
ລາວຄັ້ງ	“ ” คน หรือประมาณร้อยละ
ລາວແຈ້ວ	“ ” คน หรือประมาณร้อยละ
อื่นๆ คือ ภาษา	“ ” คน หรือประมาณร้อยละ

ผู้ตอบ

.....

.....

แบบสำรวจการใช้ภาษาท้องถิ่น

(ภาคอีสานเหนือ)

โครงการแผนที่ภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ในประเทศไทย

โดย สำนักงานวัฒนธรรมแห่งชาติ และมหาวิทยาลัยนิดล

- 1) ชื่อหมู่บ้าน หมู่ที่
ชื่อตำบล ชื่ออำเภอ
ชื่อจังหวัด
- 2) จำนวนประชากรในหมู่บ้าน ประมาณ คน
- 3) ที่ตั้งหมู่บ้านห่างจากอำเภอ กิโลเมตร (ถ้าไม่ทราบระยะทางแน่นอน ให้กรอกตัวเลขโดยประมาณ)
- 4) ภาษาที่ใช้พูดในชีวิตประจำวันในครอบครัวหรือภาษาของพ่อแม่ของประชากรในหมู่บ้านนี้ ได้แก่
- ถ้าท่านทราบจำนวนผู้พูดให้ใส่จำนวนอย่างเดียว แต่ถ้าไม่ทราบจำนวนแน่นอน กรุณาประมาณเป็นร้อยละ
ของประชากรทั้งหมดในหมู่บ้าน
ภาษาไทยใต้	จำนวนผู้พูด คน หรือประมาณร้อยละ
ภาษาไทยภาคใน	“ ” คน หรือประมาณร้อยละ
ภาษาไทยสายบุรี (ภาคใน)	“ ” คน หรือประมาณร้อยละ
ภาษาไทยอีสาน (ลาว)	“ ” คน หรือประมาณร้อยละ
ภาษาไทยกลาง	“ ” คน หรือประมาณร้อยละ
ภาษาชาไก (เงาะ, มนิก)	“ ” คน หรือประมาณร้อยละ
ภาษาลักษณ์ (นา喻, ยาไว)	“ ” คน หรือประมาณร้อยละ
ภาษาขาวเล (อุรักลาโวย)	“ ” คน หรือประมาณร้อยละ
ภาษาขาวเล (มองกีน, มองเกลืน)	“ ” คน หรือประมาณร้อยละ
ภาษาจีน	“ ” คน หรือประมาณร้อยละ
ภาษามอญ	“ ” คน หรือประมาณร้อยละ
ภาษาม่าว	“ ” คน หรือประมาณร้อยละ
อื่นๆ คือ ภาษา	“ ” คน หรือประมาณร้อยละ

ผู้ตอบ
.....
.....

ภาคผนวก 2

ภาษาของชาติพันธุ์ในแต่ละจังหวัด

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1. นครราชสีมา: ไทยกลาง ไทยโคราช ลาวอีสาน ลาวเลย ไทยเหนือ เบมรฉินไทย ถุย-กวย (ส่วน)
2. บุรีรัมย์: ไทยกลาง ลาวอีสาน ไทยโคราช ผู้ไทย ถุย-กวย (ส่วน) เบมรฉินไทย เญอ
3. สุรินทร์: ไทยกลาง ลาวอีสาน ไทยโคราช เบมรฉินไทย ถุย-กวย (ส่วน) เญอ
4. ศรีสะเกษ: ไทยกลาง ลาวอีสาน ผู้ไทย ไทยโคราช เบมรฉินไทย ถุย-กวย (ส่วน) เญอ
5. อุบลราชธานี: ไทยกลาง ลาวอีสาน ผู้ไทย ไทยโคราช เบมรฉินไทย
6. ยโสธร: ไทยกลาง ลาวอีสาน ผู้ไทย พวน ญ้อ
7. อรุณเขตฯ: ไทยกลาง ลาวอีสาน ผู้ไทย ญ้อ ไทยโคราช ถุย-กวย (ส่วน)
8. อุดรธานี: ไทยกลาง ลาวอีสาน กะเลิง ผู้ไทย พวน ໂຍ້ຍ ຄູ້ອ ไทยโคราช ເວີຕ
9. หนองบัวลำภู: ไทยกลาง ลาวอีสาน ผู้ไทย ญ้อ ເວີຕ
10. ชัยภูมิ: ไทยกลาง ลาวอีสาน ผู้ไทย ลาวเลย (ลาวหล่ม) ไทยโคราช เบมรฉินไทย ถุย-กวย (ส่วน)
ญ้อກຽ (ชาวบุน)
11. มหาสารคาม: ไทยกลาง ลาวอีสาน เบมรฉินไทย เญอ (ถุย-กวย)
12. ขอนแก่น: ไทยกลาง ลาวอีสาน ไทยโคราช
13. ร้อยเอ็ด: ไทยกลาง ลาวอีสาน ลาวเลย ผู้ไทย เบมรฉินไทย ถุย-กวย (ส่วน)
14. หนองคาย: ไทยกลาง ลาวอีสาน กะเลิง ผู้ไทย พวน ໂຍ້ຍ ຄູ້ອ ໂຈ່າ ເວີຕ
15. สกลนคร: ไทยกลาง ลาวอีสาน กะเลิง ผู้ไทย ໂຍ້ຍ ຄູ້ອ ໂຈ່າ ໂຈ່າ (ທະວີງ) ເວີຕ
16. นครพนม: ไทยกลาง ลาวอีสาน กะเลิง ผู้ไทย พวน ແສກ ໂຍ້ຍ ຄູ້ອ ໂຈ່າ ເວີຕ
17. มุกดาหาร: ไทยกลาง ลาวอีสาน กะเลิง ผู้ไทย ญ้อ ໂຈ່າ
18. กافสินธุ์: ไทยกลาง ลาวอีสาน กะเลิง ผู้ไทย ญ้อ ໂຈ່າ
19. เลย: ไทยกลาง ลาวอีสาน ลาวเลย ไทยโคราช ມັງ (ແມ້ວ) ເວີຕ

ภาคเหนือ

1. แม่ฮ่องสอน: ไทยกลาง ไทยเหนือ ไทยใหญ่ ไทยลือ ยอง ไทยขึ้น ลาวอีสาน ລະເວືອ (ລ້ວະ) ວ້າ
ກະເທົ່ຽງ ກະຍາ ກະຍາ ປະດອງ ມັງ (ແມ້ວ) ລະຫຼຸ່ມ (ມູເຊວ) ລື້ງ (ລື້ອ) ຈິນຫ່ວ
2. เชียงราย: ไทยกลาง ไทยเหนือ ไทยใหญ่ ไทยลือ ยอง ไทยขึ้น ลาวอีสาน ลาວເວີຍ ຂມູ ປັບ (ສາມ
ເຕົາ) (ວ້າ) ປະຫຼອງ ກະເທົ່ຽງ ນິ້ງ ພມໍາ ມັງ (ແມ້ວ) ລະຫຼຸ່ມ (ມູເຊວ) ເມືຍນ (ເຢ້າ) ອະຂ່າ (ອົກ້ວ)
ລື້ງ (ລື້ອ) ຈິນຫ່ວ
3. พะเยา: ไทยกลาง ไทยเหนือ ไทยลือ ยอง ลาวอีสาน ลาວເວີຍ ໂຈ່າ ມັງ (ແມ້ວ) ເມືຍນ (ເຢ້າ) ລື້ງ
(ລື້ອ)

- 4. เชียงใหม่:** ไทยกลาง ไทยเหนือ ไทยใหญ่ ไทยลือ ยอง ไทยขึ้น ลาวอีสาน ละเว่อ (ลัวะ) ປະເທດ່ອງ ມອญ ວ້າ ກະເທົ່ຽງ ນັ້ງ (ແມ້ວ) ລະຫຼຸ່ມ (ມູເຊອ) ເມີນ (ເຢ້າ) ອະຫ່າ (ອືກ້ອ) ລື້ຖ້າ (ລື້ອ) ຈິນສ່ວ ຈິນ ເປົາ (ຄະພິນ)
- 5. ลำพูน:** ไทยกลาง ไทยเหนือ ไทยลือ ยอง ลาວอีสาน ມອญ
- 6. ลำปาง:** ไทยกลาง ไทยเหนือ ยอง ไทยลือ ລາວອີສານ ລາວເວີຍ ຂມ ລະເມັດ ລະເວີອະ (ລັວະ) ກະເທົ່ຽງ ນັ້ງ (ແມ້ວ) ເມີນ (ເຢ້າ) ອະຫ່າ (ອືກ້ອ) ລື້ຖ້າ (ລື້ອ)
- 7. แพร់:** ไทยกลาง ไทยเหนือ ไทยลือ ພວນ ยอง ลาວອີສານ ລາວເວີຍ ມລາບວີ (ຕອງແຫ່ງ) ກະເທົ່ຽງ ນັ້ງ (ແມ້ວ) ອິນປີ (ກ້ອ) ອະຫ່າ (ອືກ້ອ)
- 8. น่าน:** ไทยกลาง ไทยเหนือ ไทยลือ ພວນ ยอง ลาວອີສານ ລາວເວີຍ ມລາບວີ (ຕອງແຫ່ງ) ມັດ-ປັຍ (ຄືນ/ລັວະ) ຂມ ກະເທົ່ຽງ ນັ້ງ (ແມ້ວ) ເມີນ (ເຢ້າ) ອະຫ່າ (ອືກ້ອ)
- 9. อุตรดิตถ์:** ไทยกลาง ไทยเหนือ ພວນ ໂຊ່ງ ไทยลือ ລາວເວີຍ ລາວຫລ່ມ (ລາວເລຍ) ລາວອີສານ
- 10. สุโขทัย:** ไทยกลาง ไทยเหนือ ໂຊ່ງ ພວນ ໄທຍົນ ไทยลือ ไทยใหญ່ ລາວຄັ້ງ ລາວຫລ່ມ (ລາວເລຍ) ລາວເວີຍ ກະເທົ່ຽງ ນັ້ງ (ແມ້ວ) ເມີນ (ເຢ້າ) ລື້ຖ້າ (ລື້ອ)
- 11. กำแพงเพชร:** ไทยกลาง ไทยเหนือ ໂຊ່ງ ພວນ ໄທຍົນ ไทยลือ ລາວຄັ້ງ ລາວຫລ່ມ (ລາວເລຍ) ລາວເວີຍ ລາວອີສານ ກະເທົ່ຽງ ນັ້ງ (ແມ້ວ) ລະຫຼຸ່ມ (ມູເຊອ) ເມີນ (ເຢ້າ) ລື້ຖ້າ (ລື້ອ)
- 12. พิษณุโลก:** ไทยกลาง ໂຊ່ງ ພວນ ໄທຍົນ ไทยลือ ไทยใหญ່ ລາວຄັ້ງ ລາວຫລ່ມ (ລາວເລຍ) ລາວຕີ້ ລາວເວີຍ ລາວອີສານ ນັ້ງ (ແມ້ວ)
- 13. พิจิตร:** ไทยกลาง ໂຊ່ງ ພວນ ໄທຍົນ ไทยลือ ไทยใหญ່ ລາວຄັ້ງ ລາວຫລ່ມ (ລາວເລຍ) ລາວແຈ້ວ ລາວເວີຍ ລາວອີສານ ຖູຍ-ກວຍ (ສ່ວຍ)
- 14. เพชรบูรณ์:** ไทยกลาง ไทยเหนือ ไทยใหญ່ ໂຊ່ງ ພວນ ยอง ລາວຄັ້ງ ລາວກລາງ ລາວຫລ່ມ (ລາວເລຍ) ລາວແຈ້ວ ລາວເວີຍ ລາວອີສານ ຜູ້ອຸກຸຮ (ໝາວນ) ເວີຍຕ ນັ້ງ (ແມ້ວ) ລື້ຖ້າ (ລື້ອ)
- 15. ตาก:** ไทยกลาง ไทยเหนือ ไทยขึ้น ไทยใหญ່ ພວນ ລາວຄັ້ງ ລາວອີສານ ກະເທົ່ຽງ ພມ່າ ນັ້ງ (ແມ້ວ) ລະຫຼຸ່ມ (ມູເຊອ) ເມີນ (ເຢ້າ) ອະຫ່າ (ອືກ້ອ) ລື້ຖ້າ (ລື້ອ)
- 16. อุทัยธานี:** ไทยกลาง ไทยเหนือ ຜູ້ໄທ ລາວເວີຍ ລາວອີສານ ຂມ ກ່ອງ (ລະວ້າ)

ភາກກລາງ

- 1. กัญจนบุรี:** ไทยกลาง ລາວອີສານ ไทยเหนือ ໂຊ່ງ ພວນ ລາວຄັ້ງ ລາວຕີ້ ລາວເວີຍ ມອญ ຂມ ຂະໂອຈ (ຫຼູ້ຈີງ) ກະເທົ່ຽງ ກ່ອງ (ລະວ້າ) ພມ່າ
- 2. สุพรรณบุรี:** ไทยกลาง ລາວອີສານ ໂຊ່ງ ພວນ ລາວຄັ້ງ ລາວແຈ້ວ ລາວເວີຍ ຖູຍ-ກວຍ (ສ່ວຍ) ເນັມຄືນໄທ ມອญ ກະເທົ່ຽງ ກ່ອງ (ລະວ້າ)
- 3. นครปฐม:** ไทยกลาง ລາວອີສານ ไทยเหนือ ໂຊ່ງ ພວນ ໄທຍົນ ไทยลือ ไทยใหญ່ ລາວຄັ້ງ ລາວເວີຍ ລາວໄດ້ ມອญ

4. ราชบุรี: ไทยกลาง ลาวอีสาน โซ่ง พวน ลาวครั้ง ลาวเวียง ມອລູ ມັງ (ແມ້ວ) ກະເທົ່ຽງ
5. เพชรบุรี: ไทยกลาง ลาวอีสาน โซ่ง พวน ลาวເວີຍງ ມອລູ ກະເທົ່ຽງ
6. ประจวบคีรีขันธ์: ไทยกลาง ลาวอีสาน ໄກຍເໜືອ โซ่ง พวน ມອລູ ພມ່າ
7. สมุทรสงคราม: ไทยกลาง ลาວອືສານ ມອລູ
8. สมุทรสาคร: ไทยกลาง ลาວອືສານ ໂຊ່ງ ມອລູ
9. สมุทรปราการ: ไทยกลาง ลาວອືສານ ມອລູ
10. ชลบุรี: ไทยกลาง ลาວອືສານ ເບນຣິນໄທຢ ລາວເວີຍງ
11. ฉะเชิงเทรา: ไทยกลาง ลาວອືສານ ຜູ້ໄທ ພວນ ລາວເວີຍງ ໄກຍໂຄຮາຈ ອຸຍ-ກວຍ ເບນຣິນໄທຢ [ຂອງ]
[ໜັນເຮົາ]
12. ปราจีนบุรี: ไทยกลาง ลาວອືສານ ຜູ້ໄທ ພວນ ໄກຍໂຄຮາຈ ລາວຕີ້ ລາວເວີຍງ ເບນຣິນໄທຢ ອຸຍ-ກວຍ (ສ່ວຍ)
13. สาระแก้ว: ไทยกลาง ลาວອືສານ ຜູ້ໄທ ພວນ ຜູ້ອ ເບນຣິນໄທຢ ອຸຍ-ກວຍ (ສ່ວຍ)
14. ระยอง: ไทยกลาง ลาວອືສານ
15. จันทบุรี: ไทยกลาง ลาວອືສານ ພວນ ໄກຍໂຄຮາຈ ຊອງ ເບນຣິນໄທຢ ເວີຍຕ [ອຸຍ-ກວຍ]
16. ตราด: ไทยกลาง ลาວອືສານ ໄກຍເໜືອ ກະຊອງ ຜັນເຮົາ ເບນຣິນໄທຢ
17. นครสวรรค์: ไทยกลาง ลาວອືສານ ໄກຍເໜືອ ໂຊ່ງ ພວນ ໄກຍລື້ອ ໄກຍໃຫຍ່ ລາວຄັ້ງ ລາວຄຳ ລາວເລັ່ມ ລາວເນັ້ວ ລາວເວີຍງ ໄກຍໂຄຮາຈ ຈິນ
18. ชัยนาท: ไทยกลาง ลาວອືສານ ໂຊ່ງ ພວນ ລາວຄັ້ງ ລາວເນັ້ວ ລາວເວີຍງ ໄກຍໂຄຮາຈ ເບນຣິນໄທຢ
19. ลพบุรี: ไทยกลาง ໂຊ່ງ ໄກຍເໜືອ ພວນ ລາວເນັ້ວ ລາວເວີຍງ ລາວອືສານ ໄກຍໂຄຮາຈ ມອລູ
20. สิงห์บุรี: ไทยกลาง ลาວອືສານ ໂຊ່ງ ພວນ ລາວເວີຍງ
21. อุบลราชธานี: ไทยกลาง ลาວອືສານ ໄກຍໂຄຮາຈ ມອລູ
22. อ่างทอง: ไทยกลาง ลาວອືສານ
23. นครนายก: ไทยกลาง ลาວອືສານ ໄກຍເໜືອ ພວນ ໄກຍໃຫຍ່ ລາວຕີ້ ລາວເວີຍງ
24. ยะลา: ไทยกลาง ลาວອືສານ ໂຊ່ງ ພວນ ໄກຍລື້ອ ໄກຍໃຫຍ່ ໄກຍເໜືອ (ຍວນ) ຜູ້ອ ລາວຄຳ ລາວເນັ້ວ ລາວເນັ້ວ ລາວຕີ້ ລາວເວີຍງ ມອລູ
25. ปทุมธานี: ไทยกลาง ลาວອືສານ ໄກຍເໜືອ ມອລູ
26. นนทบุรี: ไทยกลาง ມລາຍຸດິນໄທຢ
27. กรุงเทพฯ: ไทยกลาง

ภาคใต้

1. ชุมพร: ไทยกลาง ไทยใต้ ลาวอีสาน มอญ จีน મାୟଦିନ ତୈୟ
2. ระนอง: ไทยกลาง ไทยใต้ ลาวอีสาน ମାୟଦିନ ତୈୟ ଫର୍ମା
3. สงขลา: ไทยกลาง ไทยใต้ ମାୟଦିନ ତୈୟ
4. นครศรีธรรมราช: ไทยกลาง ไทยใต้ ไทยตากใบ ลาวอีสาน ମାୟଦିନ ତୈୟ
5. สุราษฎร์ธานี: ไทยกลาง ไทยใต้ ลาวอีสาน ଫର୍ମା
6. พัทลุง: ไทยกลาง ไทยใต้ ลาวอีสาน
7. ตรัง: ไทยกลาง ไทยใต้ ଚାଇକ
8. พังงา: ไทยกลาง ไทยใต้ ลาวอีสาน ମୋଗୀନ ଓରକଳସୋଇଁ
9. ภูเก็ต: ไทยกลาง ไทยใต้ ลาวอีສୁନ ମୋଗୀନ ଓରକଳସୋଇଁ
10. สตูล: ไทยกลาง ไทยใต้ ମାୟଦିନ ତୈୟ ଓରକଳସୋଇଁ
11. กระบี่: ไทยกลาง ไทยใต้ ลาวอีສାନ ମାୟଦିନ ତୈୟ ଓରକଳସୋଇଁ
12. ยะลา: ไทยกลาง ไทยใต้ ไทยตากใบ ลาวอีສାନ ମାୟଦିନ ତୈୟ
13. ปัตตานี: ไทยกลาง ไทยใต้ ไทยตากใบ ମାୟଦିନ ତୈୟ
14. นราธิวาส: ไทยกลาง ไทยใต้ ไทยตากใบ ลาวอีສାନ ମାୟଦିନ ତୈୟ

หมายเหตุ

0. ข้อมูลที่ปรากฏเลือกเฉพาะที่พบร่วมกัน 100 คนขึ้นไป
1. ข้อมูลในวงเล็บ [] หมายความว่า ยังต้องการการสำรวจในพื้นที่เพิ่มเติม
2. การศึกษานี้ไม่ได้นับรวมกรุงเทพฯ และตัวเมืองจังหวัดต่างๆ เนื่องจากต้องใช้วิธีการศึกษาที่แตกต่างออกไป
3. กลุ่มชาติพันธุ์จีน และเวียด ตัวเลขจำนวนมากไม่ปรากฏ เนื่องจากมักอยู่ในเขตเมือง
4. กลุ่มชาติพันธุ์บางกลุ่มยังสามารถแยกเป็นกลุ่มย่อยได้ เช่น กะเหรี่ยง มัง (แม้ว) ລະຫຼ່ງ (ນູ່ເຊອ) ອະຫາ (ອີກ້ອ)
5. แต่ละกลุ่มชาติพันธุ์อาจไม่แยกกันอยู่โดยเด็ดขาด ในหมู่บ้านหนึ่งๆ อาจมีมากกว่า 1 ชาติพันธุ์ภายใน